

* נֵחָמְ נִחְמָ נִחְמָן מֵאוֹמֵן *

סֵפֶר מִשִּׁיבַת נֶפֶשׁ

בְּשֵׁמוֹ בֶּן הוּא.

הספר הקדוש הזה מאמץ ומחזק כל הנפשות העיפות והחלושות והגדחות, ומודיע להם שגם במקום שהם יכולים לחזור ולשוב אליו יתברך ואין שום יאוש בעולם כלל, כמבאר מעבר לדרך בהקדמה, לך נא ראה שמה. מלקט ומקבץ מספרי לקוטי מוהר"ן הקדושים מאדמו"ר הקדוש, אור הגנוז והצפון, הרב רבי נחמן זצוק"ל מברסלב, נכד הבעש"ט הקדוש זצוק"ל. ומספרי לקוטי הלכות הקדושים מתלמידו הקדוש הרב הצדיק רבי נתן זצוק"ל מברסלב.

הוצאת "מלא וגדושה"

לעילוי נשמת הרה"ח

ישראל בער אודסר זצ"ל

תלמיד הרב ישראל קרדונר זצ"ל

תלמידו של הרב משה ברסלבר זצ"ל

תלמיד מוהרנ"ת זצ"ל

תלמידו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב

גַּנְחָה גַּנְחָה גַּנְחָה גַּנְחָה גַּנְחָה גַּנְחָה גַּנְחָה גַּנְחָה גַּנְחָה גַּנְחָה

ולעילוי נשמת

עמרם יוסף ב"ר משה נחום הלוי הורביץ זצ"ל

מאיר עקביא בן יעקב ימיני זצ"ל

אהרון בן יעקב פיץ זצ"ל

ת.נ.צ.ב.ה

הודעה ובקשה

במהדורה זו מושקעת יגיעה גדולה שיהיה הספר נקי מכל טעות ושגיאה. אבל כבר ידוע מאמר החכם "כשם שאי אפשר לבר בלי תבן, אי אפשר לספר בלי שגיאות" לכן נבקש שאם ימצא טעות או שגיאה יואילו בטובם להודיע לנו למען יתוקן הדבר במהדורה הבאה בעזרה"ת לטל': 058-5581489

תודתנו הרבה לחברי סטודיו "פשיטא" (WWW.PSHITA-ART.COM)

על הסיוע בהפקת הכריכות לעילוי נשמת ערן בן אסתר ז"ל | גיא בן זהבה ז"ל | גיל בן מרגלית ז"ל | ת.נ.צ.ב.ה

עמותת "מלא ונדיש"

להדפסת והפצת ספרי רבי נחמן מברסלב

ופרטום שם הצדיק

058-6147148 | 051-2626148

התשפ"ב

תָּכֵן הָעֲנִינִים

הַקְדָּמָה..... ד

חֵלֶק רֵאשׁוֹן..... ה

חֵלֶק שֵׁנִי..... מא

לְקַט תְּפִלוֹת הַתְּחִינּוֹת..... שׁוּג

אוֹמֵן..... שסז

תְּקוּן הַכְּלָלִי..... שסט

הַקְדָּמָה

א להדגיש

אָמַר הַמַּעֲתִיק: כָּבֵד יְדוּעַ וּמְפָרָסָם מִקְצֵה הָעוֹלָם וְעַד קְצֵהוּ
 גִּדְלֵנָּה נִפְלְאוֹת קִדְשָׁת אֲדוֹנֵינוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ, אֹרֵךְ הָאוֹרוֹת
 וְכוּ' מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי נַחֲמָן זָכָר צַדִּיק וְקְדוֹשׁ לְבָרְכָהּ, בַּעַל
 הַמַּחְבֵּר סִפְרֵי "לְקוּטֵי מוֹהַר"ן" וְ"סִפְרֵי מַעֲשֵׂיֹת" וְ"סִפְרֵי
 הַמְּדוּת", וְשָׂאֵר סִפְרֵי קְדוּשִׁים וְנוֹרָאִים מְאֹד, אֲשֶׁר בְּכָל
 הָאָרֶץ יֵצֵא קוֹם וּבִקְצֵה תִּבְלַ מְלִיָּהֶם. וְהִנֵּה לְבַד מֵהַנִּרְאָה לְכָל
 מַעֲשֵׂי בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים עִמְקוֹת עֲצוּתוֹ בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם, אֲשֶׁר
 אֵין דְּבַר עֲצָה קְדוּשָׁה שְׁלֵא יִמְצָא הָאָדָם בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים,
 הַפְּלִיא עֲצָה הַגְּדִיל תּוֹשִׁיָה בְּיוֹתֵר, לְחֹק וּלְאִמּוּן כָּל הַנִּפְשוֹת
 הַחַלּוּשׁוֹת וְהַעֲיִפּוֹת אֲפֵלוּ הַמְּנַחֲחוֹת לְמַטָּה בְּעֶשֶׂר כְּתָרִין
 דְּמִסְאָבוֹתָא, שְׂיָרְדוּ בַּעֲוֹנוֹתֵיהֶם עַד הַשְּׂאוֹל תַּחֲתֵיֹת
 וּמִתַּחֲתֵיֹת, לְכֻלָּם יַעֲזֹר וְיִקְיֵץ וְיַחֲיֶה לְבַל יִתְיַאֲשׁוּ חַס וְשְׁלוֹם מִן
 הָרַחֲמִים, וְכוּשֵׁל יְקִימוֹן מְלִיּוֹ וּבְרַבִּים בּוֹרְעוֹת יִאֲמִין, כִּי הַשִּׁיג
 גִּדְלָתוֹ וְחִסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ וְרַחֲמָיו הַמְּרַבִּים עַד אֵין חֶקֶר, אֲפֵלוּ עַל
 הַנִּפְשׁוֹת הַפְּגוּמוֹת מְאֹד, וְהוֹדִיעַ לָהֶם הַבְּחִינָה שֶׁל "וְאֲצִיעָהּ
 שְׂאוֹל הַנֶּקֶד" כְּמוֹ שְׂמוּבָא בְּ"לְקוּטֵי מוֹהַר"ן" סִימָן ו', וְגַם
 הַבְּחִינָה שֶׁל "הַקִּיצוֹ וְרַנְּנוֹ שׁוֹכְנֵי עֵפֶר" וְהַשֵּׁם אֲתָם וְעִמָּם
 וְאֲצֵלָם בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר יָרְדוּ לָשֵׁם, וְגַם מִשָּׁם יְכוּלִים לְחַזֵּר

וְלָשׁוּב אֵלָיו יִתְבַרֵךְ כְּמוֹ שְׂמוּבָא בְּ"לְקוּמֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ז'. וְצֶעֶק בְּקוּלוֹ הַקְּדוּשׁ גִּיּוּוּאֵלֶד! זֵיט אֵיךְ נֵיט מִיֵּאֵשׁ [אַהֶה! אַל תִּתְיָאֵשׁוּ] וּמִשֶּׁךְ מְאֹד תִּבְתַּת גִּיּוּוּאֵלֶד לְהוֹרוֹת וּלְרַמּוֹ לְכָל אֶחָד לְדוֹרוֹת, שְׁלֵא יִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם אַפֵּן בְּעוֹלָם אֶפְלוֹ אִם יַעֲבֵר עָלָיו מָה.

וְרַמּוֹ לָנוּ מִדְּבָרֵי הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר כָּל עֲנִינֵנוּ שָׂבָא לְזֶה הָעוֹלָם, הוּא רַק בְּשִׁבִיל לְתַקֵּן כָּל הַנִּפְשׁוֹת הַנְּפֹלוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת מְקוּמוֹת הַמְּטַנְפִים. וּפְעַם אַחַת אָמַר, כְּמָה וְכו' הָיוּ מְנַחִים בְּרִפְשׁ וְכו', וְאֲנִי הוֹצֵאתִים מִשָּׁם, וְכֵן אָמַר עוֹד פְּעַם אַחַת עַל עֲצָמוֹ, וְאֲנִי יָדֵי מְלַכְלָכוֹת בְּדָם וּבְשִׁפִיר וּבְשִׁלְיָא כְּדֵי לְטַהֵר וְכו'. וְכֵן כָּל יְסוּרָיו שֶׁסָּבַל בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְגַם כָּל הַתְּגַבְרוֹת הַהֶעֱלָמָה שֶׁנֶּעְלָם אֹרֹו הַקְּדוּשׁ מִהָעוֹלָם, עַד שֵׁישׁ רַבִּים שְׁלֵא זָכוּ לְהִנּוֹת מֵאֹרֹו הַקְּדוּשׁ הוּא רַק בְּשִׁבִיל זֶה, כְּמוֹ שֶׁפָּתַב בְּמִכְתָּבוֹ הַנֶּדְפָס בְּסִפְר "חַי מוֹהַר"ן בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: יָדַעְתִּי גַם יָדַעְתִּי, שְׁגַם הָעֶסֶק שֶׁעִסְקָתִי עִמָּכֶם לְהוֹצִיא אֶתְכֶם מִשְׁנֵי הַסֶּמֶךְ מ"ם הֵן עַל כָּל אֵלֶה עֵינָיו לְטַשׁ וְשִׁנּוֹ חֶרֶק עָלַי. בְּכֵן אַהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי חֲזָקוֹ וְאַמְצוֹ וְכו' וְלֵא יִהְיֶה לְרִיק יָגְעִי, וְשִׁמְרוּ תוֹרַת מֹשֶׁה עִבְדְּךָ ה', כַּאֲשֶׁר לְמִדְתִּי אֶתְכֶם וְכו' עֵינֵי שָׁם.

וְהִנֵּה בְּיוֹתֵר מֵעַל כָּל תַּלְמִידָיו הַקְּדוּשִׁים, תַּמּוּךְ יָדוֹ עַל תַּלְמִידוֹ הַקְּדוּשׁ הָרַב הַצַּדִּיק רַבִּי נִתָּן, זְכַר צַדִּיק

לְבָרָכָה, בַּעַל הַמַּחְבֵּר סִפְּרִי "לְקוּמֵי הַלְכוֹת" הַקְּדוּשִׁים וְסִפְּרִי
 "לְקוּמֵי תַפְלוֹת", וְנָתַן מֵהוֹדוֹ עָלָיו, וְסִמְךָ אֶת יָדוֹ עָלָיו לְהַכְנִים
 דַּעְתוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּכָל מִינֵי דְבוּרִים הַמְּשִׁיבִים אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּכָל
 הַנוּפְלִים וְהַיּוֹרְדִים שִׁיחֲזָקוּ עֲצָמָם, וְלֹא יִתְאַשּׁוּ בְּשׁוּם אַפֵּן.
 וְהִנֵּה עֵתָה בַּעֲקֵבָתָא דְמְשִׁיחָא בְּעֵת הַתַּפְשָׁטוֹת הַחֲשָׁד הַנוֹרָא
 מְאֹד כְּפוּל וּמְכַפֵּל תְּהוֹ וּבְהוֹ וְחֲשָׁד וְכוּ' מִמֶּשׁ, אֲשֶׁר גַּם נִבְיָאֵינוּ
 הָרֵאשׁוּנִים זְכוּרֵנָם לְבָרָכָה, רָאוּ בֶן תְּמָהוּ אֵיךְ יוֹכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הַקְּדוּשִׁים לְהִתְחַזֵּק בִּירְאֵת הַשֵּׁם בְּתוֹךְ הַחֲשָׁכוֹת הַזֶּה, וּבְרוּךְ
 הַשֵּׁם אֲשֶׁר הַקְּדִים רְפוּאָה לְמַכְתָּנוּ וְשָׁלַח לָנוּ מוֹשִׁיעַ וְרַב, גַּ'חַל
 גַּ'בַּע מַ'קוֹר ח'כְּמָה הוּא אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ, זְכַר צְדִיק
 לְבָרָכָה, אֲשֶׁר הוּא וְתַלְמִידָיו הַקְּדוּשִׁים הוֹדִיעוּ לָנוּ רַב רַחֲמָיו
 וְחֲסָדָיו עַד אֵין חֶקֶר. אֵיךְ דְּבָרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים בְּהִתְחַזְּקוֹתָם
 הָעֲצוּמָה מְפָזְרִים בְּדְרוּשִׁים הַקְּדוּשִׁים שֶׁבְּסִפְּרִי "לְקוּמֵי
 מוֹהַר" וְבְּסִפְּרִי "לְקוּמֵי הַלְכוֹת", וְלֹא כָּל אֶחָד יִמָּצָא בָּהֶם
 מְבַקְּשׁוֹ בְּנִקְל. לְזֹאת לִקְטַת וְקִבְּץ מוֹרְנוּ הֵרַב הַצְּדִיק רַבִּי נֶתָן, זְכַר
 צְדִיק לְבָרָכָה, הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ "לְקוּמֵי עֲצוֹת" בְּאוֹתִיּוֹת וְעִנְיָנִים,
 וְיִוָּכַל הַמַּעֲיֵן לְמִצָּא שָׁם גַּם דְּבָרֵי הַתְּחַזְּקוֹתוֹ הַגְּדוֹל הַנוֹכְעִים
 מִסִּפְּרֵי הַקְּדוּשִׁים. וְאַחֲרָיו קָם הֵרַב הַקְּדוֹשׁ מִמְּשַׁעֲרֵינוּ, זְכַר
 צְדִיק לְבָרָכָה, וְלִקְטַת וְקִבְּץ הַסֵּפֶר "לְקוּמֵי עֲצוֹת חֲדָשׁ" בְּאוֹתִיּוֹת
 וְעִנְיָנִים, כָּל הָעֲצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הַמְּפָזְרִים בְּסִפְּרִי "לְקוּמֵי

הַלְכוֹת" הַקְּדוּשִׁים. וְיֻכַּל הַמַּעֲיָן לְמַצֵּא שֵׁם גַּם דְּבָרֵי הַהִתְחַזְקוֹת הַנוֹכְעִים מִסְפָּרֵי "לְקוּטֵי הַלְכוֹת" הַקְּדוּשִׁים.

וְרֵאָה רָאִינוּ אֲשֶׁר עָתָה בְּתַקְפָּה הַחֲשֻׁכוֹת בְּעֵקֶבְתָּא דְּמִשְׁיחָא, שְׁיֵישׁ רַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל שְׂנֵכְסָפִים מְאֹד לְעַבֹּדַת הַשֵּׁם, אֲךֵּן נִדְמָה לָהֶם כִּי אַפֶּס תְּקוּנָתָם חֲלִילָה, לְזֹאת נִתְעוֹרְרָנוּ לְקַבֵּץ אֶל מְקוֹם אֶחָד דְּבָרֵי הַהִתְחַזְקוֹת שְׂנֵדְפָסוּ בְּסִפְרֵי "לְקוּטֵי עֲצוֹת" הַקְּדוּשִׁים מִהַדוּרָא קָמָא וּבִתְרָא, וּבִסְפָר הַקְּדוּשׁ "לְקוּטֵי עֲצוֹת חֲדָשׁ", לְהַדְפִּיֶסם בְּקִנְטָרִים הַקְּטָנִים הַזֶּה, לְמַעַן יֻכַּל כָּל אִישׁ לְהַשִּׁיב נַפְשׁוֹ הַשׁוֹקֵקָה לְדַבֵּר הַשֵּׁם, וְיִדַּע אֲשֶׁר עַדִּין לֹא אֶבְדָּה תְּקוּנָתוֹ חֲלִילָה. וְקִרְאֵנוּ שֵׁם הַקְּנִטָרִים הַזֶּה "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ" כִּי בְּלוּ הוּא אִמְרוֹת הַשֵּׁם, אִמְרוֹת מְהוֹרוֹת מְזַקְקוֹת שְׂבָעִתִּים, לְהַחֲיוֹת וּלְהַשִּׁיב כָּל הַנְּשָׁמוֹת הַנְּפוּלוֹת בְּבַחֲיִנַת: "שְׂבָעָה מְשִׁיבֵי טַעַם", עַד שְׂיִהְיֶה בְּבַחֲיִנַת: "שְׂבָע יפול צדיק וקם", כְּמוֹכֵן מִזֶּה בְּמֵאֵמֶר "תְּקַעוּ אֲמוֹנָה" (לְקוּטֵי מוהר"ן חֶלֶק ב' סִימָן ה'). וְכֵן נִזְכָּה לְקִיָּמוֹם בְּאִמְתָּה, עַד שְׂנֻזְכָּה לְשׁוּב בְּתֻשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְלְשׁוּב לְאַרְצֵנוּ בְּבִיאַת מְשִׁיחֵנוּ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

חלק ראשון

א

מי שְׂרוּצָה לָשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּקִי
 בַּהֲלָכָה מְאֹד, שֶׁלֹּא יִפִּיל וְלֹא יִרְחַק אוֹתוֹ שׁוֹם
 דְּבַר בְּעוֹלָם, בֵּין בְּעִלְיָה וּבֵין בְּיִרְדָּה. וּבְכָל מָה
 שִׁיעֵבֵר עָלָיו יִחֹזַק אֶת עֲצָמוֹ (שְׁקוֹרִין דְּעַר הָאֲלֻטִּין זִיד)
 וַיִּקִּים אִם אָסֶק שְׁמַיִם שֵׁם אֲתָה וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ,
 שְׁגַם בְּשְׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת יְכוּלִין לְקַרֵּב אֶת עֲצָמוֹ לְהַשֵּׁם
 יִתְבַּרְךָ, כִּי גַם שֵׁם הוּא יִתְבַּרְךָ נִמְצָא, בְּבַחֲיַנֵּת:
 "וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ" (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן ח"א, סִימָן ו') וּבְלְקוּטֵי
 עֲצוֹת עֵינַי תִּשְׁוֹבָה אוֹת י' וְזֶה לְשׁוֹנוֹ שֵׁם: כְּשִׂרּוּצָה
 אָדָם לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּקִי
 בַּהֲלָכָה, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת לוֹ שְׁנֵי בְּקִיאִיוֹת, הֵינּוּ בְּקִי
 בְּרִצּוֹא בְּקִי בְּשׁוֹב, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת עֵיל וְנִפְיָק, בְּחִינַת:
 "אִם אָסֶק שְׁמַיִם שֵׁם אֲתָה וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ". הֵינּוּ
 מִי שְׂרוּצָה לָשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, צָרִיךְ לַחְגֹּר מִתְּנָיו

שְׂיִתְחַזֵּק עֲצָמוֹ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם תָּמִיד, בֵּין בְּעֲלִיָּה בֵּין בְּיִרְדָּה, שֶׁהֵם בְּחִינַת אִם אֶסֶק שְׁמַיִם שָׁם אָתָּה וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּהָ, הִינּוּ בֵּין שְׂיִזְכָּה לְאִיזָה עֲלִיָּה לְאִיזָה מִדְּרָגָה גְּדוֹלָה אוֹ קְטַנָּה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵל יַעֲמֵד שָׁם, וְלֹא יִסְתַּפֵּק עֲצָמוֹ בָּזֶה, וְצָרִיךְ שְׂיִהְיֶה בְּקִי בָּזֶה מְאֹד, לִידַע וּלְהֶאֱמִין שֶׁהוּא צָרִיךְ לִילָךְ יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ' שְׂזֵהוּ בְּחִינַת בְּקִי בְּרָצוּא וְכוּ'. וְכֵן לְהַפְּדָה, שְׂאֶפְלוּ אִם יִפֹּל חֵם וְשָׁלוֹם, לְמָקוֹם שְׂיִפֹּל, אֶפְלוּ בְּשְׂאוֹל תַּחְתִּיּוֹת חֵם וְשָׁלוֹם, גַּם שָׁם אֵל יִתְיַאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ לְעוֹלָם בְּשׁוֹם אֶפֶן יִהְיֶה אִיךְ שְׂיִהְיֶה, רַק יַחֲפֹשׂ וַיִּבְקֹשׁ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיַּחֲזֵק עֲצָמוֹ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא וּבְכָל מָה שְׂיִוִּכַל. כִּי גַם בְּשְׂאוֹל תַּחְתִּיּוֹת נִמְצָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְגַם מִשָּׁם יְכוֹלִין לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְזֶה בְּחִינַת: "וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּהָ" בְּחִינַת בְּקִי בְּשׁוֹב, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְתַשׁוּבָה כִּי אִם כְּשֶׁבְּקִי שְׂתִי בְּקִיאוֹת אֵלָיו. וּבְאֵמֶת הִיא בְּקִיאוֹת גְּדוֹל מְאֹד שְׂיִזְכָּה לִידַע שְׂצָרִיכִין לִיַּגַע עֲצָמוֹ וּלְטַרַח בְּעִבּוֹדַת

הַשֵּׁם תָּמִיד, וּלְצַפּוֹת בְּכָל עֵת לְהַגִּיעַ לְמִדְרָגָה גְבוּהָהּ
 יוֹתֵר. וְאַף־עַל־פִּי־כֵן אֵל יִפְל מְשׁוּם דְבָר, וְאַפְלוּ אִם
 יִהְיֶה אִיךְ שְׂיִהְיֶה חֵם וְשְׁלוֹם, אַף־עַל־פִּי־כֵן אֵל יִפְל
 בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, וְיִקְיָם וְאַצִּיעָה שְׁאוּל הַנֶּהָר כֵּן"ל. וְכַשֵּׁי־שׁ
 לוֹ שְׁתִּי בְקִיּאֵי־וֹת אֱלוֹ, אֲזִי הוּא הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי
 הַתְּשׁוּבָה, וְאִזּוּ יִמִּין הַשֵּׁם פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל תְּשׁוּבָתוֹ,
 וְזוֹכָה לְכְבוֹד הַשֵּׁם, וְנַעֲשֶׂה עַל־יַד־יְהוָה אָדָם לְשֹׁבֵת
 עַל הַכֶּסֶּא - אֲשֶׁרִי לוֹ:

ב

עֵקֶר גִּדְלָתוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הוּא שְׁגָם
 הֶרְחֻקִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד גַּם הֵם
 יִתְקַרְבוּ לְעִבּוֹדָתוֹ, וְכֹזֶה נִתְיַקֵּר וְנִתְעַלָּה שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ
 לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. עַל־כֵּן אֵין לְאָדָם לִיָּאֵשׁ עֲצָמוֹ
 מִלְּהִתְקַרֵּב לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם, מִחֲמַת שְׁנִתְרַחַק מְאֹד
 מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־יַד־חַטָּאִיו הַמְּרַבִּים, אַף שֶׁהִרְבֶּה
 לַעֲשׂוֹת רַע חֵם וְשְׁלוֹם, כִּי אֲדַרְבָּא, מִמֶּנּוּ דִּיקָא
 יִתְעַלָּה וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְגַּדֵּל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּיוֹתֵר כֵּן"ל.

אָבֵל עֵקֶר הַתְּקָרְבוֹת הַרְחוֹקִים לְהֵשֵׁם יִתְפָּרֵךְ הוּא
עַל-יְדֵי צְדִיקֵי הַדּוֹר: לְקוֹשֵׁי מוֹהַר"ן ח"א, י.

ג

הַחֲבָרִים הַמְקַרְבִּים לְצְדִיקֵי אֲמֶת וְאוֹחֲזִים אֶת
עֲצָמָם בָּהֶם, רְאוּי שְׂיַחֲזְקוּ זֶה אֶת זֶה,
וַיַּעֲזְרוּ זֶה אֶת זֶה. וְעֵקֶר הַהִתְחַזְּקוֹת הוּא בְּגִדְל כּוֹחַ
הַצְּדִיק הָאֲמֵת, שֶׁהוּא גָדוֹל כָּל כָּף, עַד שְׂיִכּוֹל
לְהַעֲלוֹת גַּם נֶפֶשׁוֹ הַפְּגוּמָה בְּיוֹתֵר, וְלֹא יֵצֵאָה עַדִּין
מִחַל אֶל הַקֹּדֶשׁ אֲפֹלוּ כְחוֹשׁ הַשְּׁעָרָה, גַּם אוֹתוֹ יִכּוֹל
הַצְּדִיק לְהַעֲלוֹת וּלְחַדְּשׁוֹ לְטוֹבָה בְּגִדְל כּוֹחַ, וְזֶה עֵקֶר
הַהִתְחַזְּקוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד. כִּי אֲפֹלוּ הַגְּרוּעַ שֶׁבְּגְרוּעִים
יְהִי מִי שְׂיִהְיֶה, אֲפֹלוּ אִם עֲכָשׁוּ עוֹבֵר עָלָיו מִה
שֶׁעוֹבֵר, כָּל זְמַן שֶׁאוֹחֲזוּ אֶת עֲצָמוֹ בְּהַצְּדִיק הָאֲמֵת, יֵשׁ
לוֹ תִקְוָה טוֹבָה וְנִפְלְאָה לְנִצָּחַת. גַּם צְרִיכִין שֶׁכָּל אֶחָד
יַחֲזִק אֶת חֲבֵרוֹ, וַיַּעֲזְרוּ זֶה אֶת זֶה וַיַּחֲזְקוּ זֶה אֶת זֶה
בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְפָּרֵךְ, וַיִּזְכִּיר כָּל אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ כָּל

הַעֲצוֹת טוֹבוֹת שְׂיֻדְעִים וּמְבִינִים כָּל אֶחָד כְּפִי מַה
שֶׁקִּבְּלוּ מֵרַבִּם: שם, י"ג.

ד

צָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִתְפָּאֵר אֶפְלוּ עִם
הַקַּל שֶׁבְּקָלִים שְׁבִיִּשְׂרָאֵל, אֶפְלוּ פּוֹשְׁעֵי
יִשְׂרָאֵל, כָּל זְמַן שֵׁשׁ יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו יֵשׁ בּוֹ
הַתְּפָאֵרוֹת פְּרָטֵי שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִתְפָּאֵר עִמּוֹ. עַל-כֵּן
אִסּוּר לְאָדָם לֵיֹאֵשׁ עֲצֵמוֹ מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֶפְלוּ אִם
קִלְקַל וּפְגַם הִרְבֵּה מְאֹד חֵם וְשָׁלוֹם, כִּי עֵדִין לֹא פָסַק
חֲבִיבוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִמֶּנּוּ כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן עֵדִין יְכוּל
לְשׁוֹב לַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְהֶעֱקַר הוּא עַל-יְדֵי אֲנָשֵׁי אֲמַת
שֶׁהֵם יְכוּלִים לְמַצֵּא גַם הַטּוֹב וְהַתְּפָאֵרוֹת שֵׁשׁ
אֶפְלוּ בְּהִגְרוּעַ שְׁבִגְרוּעִים, וּלְהַשִּׁיב הַכֹּל לַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ: שם, י"ד.

ה

כְּשֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם לַעֲלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, צָרִיךְ

שְׁיֵהְיֶה לוֹ יְרִידָה קֶדֶם הָעֲלִיָּה, כִּי הִירִידָה הִיא תְּכֵלֶיֶת
הָעֲלִיָּה. וּמִזֶּה יָכוֹל כָּל אָדָם לְהִבִּין כַּמָּה הוּא צָרִיךְ
לְהִתְחַזֵּק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְלֹא יִפֹּל לְעוֹלָם בְּדַעְתּוֹ
מִכָּל הַנְּפִילוֹת וְהִירִידוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי אִם יִתְאַמֵּץ
וְיִתְחַזֵּק לְבָלִי לְהִסְתַּכֵּל עַל זֶה בְּשׁוּם אַפֵּן שֶׁבְּעוֹלָם,
אֲפֹלוּ אִם יַעֲבֹר עָלָיו מָה, יִזְכֶּה לְבִסּוּף שְׁיִתְהַפְּכוּ כָּל
הִירִידוֹת לְעֲלִיּוֹת גְּדוּלוֹת, כִּי הִירִידָה הִיא תְּכֵלֶיֶת
הָעֲלִיָּה. וַיֵּשׁ בְּזֶה הַרְבֵּה לְדַבֵּר, כִּי כָּל אֶחָד שֶׁנִּפְּלָה
לְמָקוֹם שֶׁנִּפְּלָה גְדָמָה לוֹ שֶׁעָלָיו אֵינָם נְאֻמִּים דְּבָרִים
הָאֵלֶּה, כִּי גְדָמָה לוֹ שֶׁעָלָיו אֵינָם נְאֻמִּים רַק לְגְדוּלִים
בְּמַעֲלֵה הָעוֹלָם בְּכָל פֶּעַם מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא, אֲבָל
בְּאִמַּת תְּדַע וְתִאֲמִין, כִּי כָּל דְּבָרִים אֵלּוּ נְאֻמִּים גַּם
עַל הַקָּטָן שֶׁבְּקִטְנִים וְהַגְּרוּעַ שֶׁבְּגְרוּעִים, כִּי הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ טוֹב לְכָל תְּמִיד: שם, כ"ב.

ו

כָּל אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם אֲפֹלוּ מִי שֶׁהוּא בְּמְדַרְגָּה
הַתְּחִתּוֹנָה מְאֹד, וְאֲפֹלוּ אִם הוּא בְּתוֹךְ הָאָרֶץ

ממש, עם כל זה פְּשׁוּעָה לְכַנֵּס בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם, בּוֹדְאֵי צָרִיד שִׁילֵךְ וַיַּעֲלֶה מִדְּרָגָא לְדְרָגָא. וּבְכָל פַּעַם וּפַעַם שׁוֹצֵא מִדְּרָגָא לְדְרָגָא כְּפִי בְּחִינָתוֹ, אֲזִי מִתְגַּבְּרִים עָלָיו מִחֻדָּשׁ הַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם הַתְּאֻוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת וְהַמְּחַשְׁבוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים וְהַמְּנִיעוֹת, וּמִתְּפַשְׁטִים כְּנֻגְדוֹ בְּכָל פַּעַם מְאֹד, וְאִינֶם מְנִיחִים אוֹתוֹ לְכַנֵּס לְשַׁעְרֵי קְדוּשָׁה. וּבְזֶה טוֹעִים הַחֲסִידִים הַכְּשָׁרִים הַרְּבֵה, כְּשׁוֹרְאִים שְׁפֹתָאם מִתְגַּבְּרִים עָלָיו תְּאֻוֹת וּבְלִבּוּלִים וּמְנִיעוֹת, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁנֶּפֶל מִמִּדְּרָגָתוֹ מִחֻמַּת שְׁבִזְמַן הַקֶּדֶם לֹא הָיוּ אֵלּוֹ הַתְּאֻוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים מִתְגַּבְּרִים עָלָיו כָּךְ, וְהָיוּ נָחִים קֶצֶת, עַל־כֵּן הוּא סוֹבֵר שֶׁנֶּפֶל חֶסֶם וְשָׁלוֹם. אָבֵל בְּאַמַּת אֵין זֶה נְפִילָה כָּלֵל, רַק שְׂזֵה מִחֻמַּת שְׁצָרִיד לְעֵלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא לְפִי בְּחִינָתוֹ, וּמִחֻמַּת זֶה מִתְגַּבְּרִים עָלָיו מִחֻדָּשׁ בְּהַתְּגַבְּרוֹת גְּדוֹל יוֹתֵר כָּל הַתְּאֻוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים וְהַמְּנִיעוֹת וְהַעֲקָמִימוֹת שְׁבִלְבֵי וְכוּ', וְצָרִיד בְּכָל פַּעַם וּפַעַם לְהִתְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ הַרְּבֵה, וְלִבְלֵי לְפַל מְזֵה

בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, עַד שִׁיתַּגְבֵּר עֲלֵיהֶם וַיִּשְׁבֶּר אוֹתָם

מִחֻדָּשׁ: שם, כ"ה.

ז

ב להדש

וְהַעֲצָה לָזֶה - לְתֵן צְדָקָה לְעַנְיִים הַגּוֹנִים, כִּי עַקֵּר

גְּדֹלַת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ נִתְגַּלָּה עַל-יְדֵי

צְדָקָה שְׁנוֹתָנִים לְעַנֵּי הַגּוֹן, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הַקְּדוֹשׁ-

בְּרוּךְ-הוּא מִתְגַּדֵּל וּמִתְפָּאֵר, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה

לְהַכְנִיעַ הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם הַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלֹבָלִים וְכוּ'

שְׁמוֹתַגְבְּרִים בְּכָל דְרָגָא וְדְרָגָא כַּנ"ל: שם.

ח

עוֹד עֲצָה לָזֶה, שִׁישְׁמַח אֶת עַצְמוֹ וַיִּגִּיל וַיִּשְׁיֵשׂ

בְּנִקְדָּתוֹ הַטּוֹבָה בְּמָה שְׁזָכָה לְהִיּוֹת מְזַרַע

יִשְׂרָאֵל, וְלִהְתַּקְרַב לְאֲנָשֵׁי אֲמַת הַמּוֹלִיכִין וּמְדַרְיִכִין

אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ הָאֲמַת, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה יֵשׁ

לוֹ תִקְוָה טוֹבָה לְנֶצַח, וְעַל-יְדֵי הַשְׂמֻחָה הַזֹּאת הוּא

מְשִׁבֵּר הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם הַמְּנִיעוֹת וְכוּ' שֶׁבְּכָל דְרָגָא: שם.

ט

בְּשֵׁמֶת חֵזֶק וּמְשַׁבֵּר הַמְּנִיעוֹת וְכוּ' וְכָל פַּעַם
 עוֹלָה לְמַדְרָגָה הַשְּׁנִיָּה הַגְּבוּהָה
 יוֹתֵר לְפִי בְּחִינַתּוֹ, בְּזֶה עוֹשֶׂה טוֹבָה גַם לְחֵבְרוֹ, שֶׁהוּא
 עוֹמֵד בְּאוֹתָהּ הַמַּדְרָגָה שֶׁהוּא נִכְנָס בָּהּ עִתָּהּ, כִּי
 חֵבְרוֹ יוֹצֵא מִמֶּנָּה וְעוֹלָה לְמַדְרָגָה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה, כִּי אִי
 אֶפְשָׁר לְשַׁנֵּי בְּנֵי אָדָם שִׁיעֲמָדוּ בְּמַדְרָגָה אַחַת, וְזֶה
 בְּחִינַת הַרְמָה (שְׁקוֹרֵין הַיִּיבִין), מַה שְּׂאֶחָד מֵרִים
 וּמְגַבִּיָּה אֶת חֵבְרוֹ, הֵינּוּ פְּנוּזָכֵר לְעֵיל: שם.

בְּשֵׁרוּאָה אָדָם שֶׁבָּאִים עַל מַחְשַׁבְתּוֹ הִרְהוּרֵי
 זְנוּת, וְהוּא מְשַׁבֵּר תְּאֻנָּתוֹ וּמְסִיחַ
 דַּעְתּוֹ מֵהֶם, זֶהוּ עֵקֶר תְּשׁוּבָתוֹ וְתִקּוּנוֹ עַל פְּנֵי הַבְּרִית
 שֶׁפָּגַם מִקֹּדֶם, כֹּל אֶחָד כְּפִי עֲנִינּוֹ, כִּי זֶהוּ בְּחִינַת
 תְּשׁוּבַת הַמְּשַׁקֵּל מִמֶּשׁ. עַל-כֵּן אֵל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ
 בְּשֵׁרוּאָה שְׁמַתְגַּבְּרִין עָלָיו הִרְהוּרִים רָעִים וּמְגַנִּים
 מְאֹד, כִּי אֲדַרְבָּא, זֶה דִּיקָא תִּקּוּנוֹ וְתְשׁוּבָתוֹ, כִּי דִּיקָא
 עַל-יְדֵי-זֶה שֶׁבָּאִים עָלָיו אֵלּוֹ הַהִרְהוּרִים וְהוּא מִתְגַּבֵּר

עֲלֵיהֶם, עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא הוּא עֶקֶר תְּקוּנָו וְתִשׁוּבָתוֹ
כַּנֶּ"ל וּבִזְוָה הוּא מוֹצִיא נִיצוּצֵי הַקִּדְשָׁה שֶׁנִּפְּלוּ עַל-יְדֵי
פְּגַם הַבְּרִית וְכו': שם, כ"ה.

,

צָרִיךְ לְדַעַת שְׁמַלְא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְלִית אֲתֵר
פְּנוּי מִנֵּה, וְאִיהוּ מְמַלָּא כָּל עֲלָמִין וְסוּבָב כָּל
עֲלָמִין [אִין מְקוּם פְּנוּי מְמַנּוּ, וְהוּא מְמַלָּא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת
וְסָבִיב כָּל הָעוֹלָמוֹת]. וְאֶפְּלוּ מִי שְׁעוּסֵק בְּמִשְׁאָ וּמִתֵּן
בְּגוּיִים לֹא יוּכַל לְהִתְנַצֵּל וְלוֹמַר אִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹד אֶת
הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מִחֲמַת עוֹבְיּוֹת וְגַשְׁמִיּוֹת שֶׁנּוֹפֵל תָּמִיד
עָלָיו מִחֲמַת הָעֶסֶק שְׁעוּסֵק תָּמִיד עִמָּהֶם, כִּי בְּכָל
הַדְּבָרִים גַּשְׁמִיִּים וּבְכָל לְשׁוֹנוֹת הַגּוּיִים יְכוּל לְמַצֵּא
בָּהֶם אֱלֻקוֹתוֹ, כִּי בְּלֹא אֱלֻקוֹתוֹ אִין לָהֶם שׁוּם חַיּוּת
וְקִיּוּם כְּלָל, רַק כָּל מַה שֶׁהַמְדִּירָגָה יוֹתֵר תַּחְתּוֹנָה,
אִזִּי אֱלֻקוֹתוֹ שֵׁם בְּצַמְצוּם גְּדוֹל וּמְלָבָשׁ בְּמִלְבוּשִׁים
יוֹתֵר: שם, ל"ג.

יֵא

גִּלְגַּל בֶּן צָרִיף שֶׁתִּדַּע, שְׁאֵפְלוּ אִם אֶתָּה מְשַׁקֵּעַ
 בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת, וְאֶתָּה בְּמִדְרָגָה תַּחְתּוֹנָה
 מְאֹד עַד שֶׁנִּדְמָה לְךָ שְׂאִי אֶפְשָׁר עוֹד לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו
 יִתְבָּרַךְ, מִחֲמַת שֶׁנִּתְרַחֲקֶת מְאֹד מִמֶּנּוּ, אֶף־עַל־פִּי־כֵן
 תִּדַּע שְׁאֵפְלוּ בְּמִקּוֹמְךָ גַּם בֶּן שָׁם תּוֹכֵל לְמִצְאָ
 אֱלֻקוֹתוֹ, וּמִשָּׁם אֶתָּה יָכוֹל לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמְךָ בּוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וְלָשׁוּב אֵלָיו בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי לֹא רַחוּקָה
 הִיא מִמְּךָ, אֶלֶּא שֶׁבְּמִקּוֹמְךָ שָׁם רַבּוּ הַלְּבוּשִׁים: שם.

יב

יֵשׁ שֶׁעֲבָרוּ עֲבֵרוֹת כָּל כָּךְ עַד שֶׁנִּפְּלוּ בְּבַחֲיִנַת
 הַסְּתָרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסְּתָרָה, וּמִחֲמַת זֶה נִדְמָה
 לָהֶם שְׂאִין לָהֶם עוֹד תִּקְוָה חַס וְשְׁלוֹם, כִּי עָבַר וְשָׁנָה
 נַעֲשֶׂה לוֹ כְּהִתֵּר זֶה בַּחֲיִנַת הַסְּתָרָה אַחַת, אֲבָל
 כְּשֶׁעָבַר יוֹתֵר חַס וְשְׁלוֹם, אֲזִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר
 מִמֶּנּוּ בְּבַחֲיִנַת הַסְּתָרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסְּתָרָה, וְאֲזִי קִשָּׂה
 מְאֹד לְמִצְאָ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל בְּבַחֲיִנַת עֶסֶק הַתּוֹרָה

יכולין לעזור גם אותו ולהודיעו מהשם יתברך, שיש לו תקוה גם כן, עד שישוב אל האמת ויתקרב להשם יתברך, כי באמת בכח הצדיקי אמת יכולים להתקרב להשם יתברך תמיד בכל עת, איך שהם בכל מקום שהם: שם, נ"ו.

יג

במקומות הנמוכים מאד ורחוקים מאד מהשם יתברך, שם דיקא מלפני חיות גבוהה מאד בבחינת סתרי תורה, על-פני מי שנפל מאד חס ושלום, צריך שיידע זאת וששם במקומו דיקא יכול להתקרב להשם יתברך ביותר, כי שם דיקא נעלם חיות גבוהה מאד, וכשיזכה לשוב אל השם, יתגלה על-ידו דיקא תורה גבוהה, דהינו סתרי תורה: שם.

יד

אם מתעורר אדם לתשובה, אזי בשרוצה לפנים בעבודת השם ולנסע להצדיק, מתגבר עליו

בְּכָל פַּעַם יִצֵּר הָרַע יוֹתֵר גְּדוֹל, עַל-בֶּן צָרִיד בְּכָל פַּעַם
הַתְּגַבְּרוֹת בְּיוֹתֵר וְהַתְּחַזְּקוֹת חֲדָשׁ נֶגֶד הַיִּצֵּר הָרַע
הַחֲדָשׁ שְׁמַתְגַּבֵּר עָלָיו בְּכָל פַּעַם, וּמִזֶּה בָּא מֵה
שְׁלִפְעָמִים בְּשִׁנְתֵּי עוֹרֵר הָאָדָם לְנִסְעַ לְאֲנָשֵׁי אֱמֶת, יֵשׁ
לוֹ תִשׁוּקָה גְּדוֹלָה, וְאַחֲר־כֵּן בְּשִׁמְתֵי חֵיל לְנִסְעַ נַחֲלָשׁ
חֲשָׁקוֹ, וְלִפְעָמִים בְּשִׁבְא לְהַצְדִּיק בְּעִצְמוֹ נוֹפֵל
מִתִּשְׁוֹקָתוֹ לְגַמְרֵי - כֹּל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַנְּזַכֵּר
לְעֵיל, כִּי תִכַּף בְּשִׁנְתֵּי עוֹרֵר לְנִסְעַ לְהַצְדִּיק הָאֱמֶת, אֲזִי
הַמִּית יִצְרוּ הָרַע שֶׁהִיָּה לוֹ בַּתְּחִלָּה, וְאַחֲר־כֵּן
בְּשִׁרׁוּצָה לְנִסְעַ, נִתְּהוּהָ לוֹ יִצֵּר הָרַע חֲדָשׁ חֲזָק
מִבְּתְחִלָּה, כִּי כֹל הַגְּדוֹל מִחֲבֵרוֹ יִצְרוּ גְּדוֹל מִמֶּנּוּ. עַל-
כֵּן מִי שִׁרׁוּצָה לְקָרֵב אֶת עִצְמוֹ לְהִשָּׂם יִתְבָּרַךְ בְּאֱמֶת,
צָרִיד הַתְּחַזְּקוֹת חֲדָשׁ בְּכָל פַּעַם נֶגֶד הַיִּצֵּר הָרַע
הַחֲדָשׁ, שְׁמַתְחֲדָשׁ עָלָיו בְּכָל פַּעַם: שם, ע"ב.

טו

כִּי יֵשׁ כַּמָּה בְּחִינּוֹת בְּיִצֵּר הָרַע, וְרַב הָעוֹלָם - הַיִּצֵּר
הָרַע שְׁלָהֶם הוּא נִמּוּךְ וּמְגֻשָּׁם מְאֹד, רוּחַ שְׁטוֹת

מִמֶּשׁ. וּמִי שֵׁישׁ לוֹ דַּעַת צַח כָּל שֶׁהוּא, וּמִשְׁעַר בְּלִבּוֹ
 קִצְצָת אֶת גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא יִתְפַּרֵּךְ, בּוֹדֵאֵי הַיִּצָּר הָרַע
 הַזֶּה הוּא אֶצְלוֹ שְׁטוֹת גְּדוֹל וְשִׁנְעוֹן, וְאֶפְלוֹ נִסְיוֹן שֶׁל
 הַתְּאוֹת נְאוּף הוּא אֶצְלוֹ שְׁטוֹת, וְאִין צָרִיךְ שׁוּם
 הַתְּנַבְרוֹת נְגִדוֹ, רַק שֵׁישׁ לוֹ יִצָּר הָרַע אַחַר גְּבוּהַ מְזוּהָ
 הַרְבֵּה, אֲבָל זֶה הַיִּצָּר הָרַע שֶׁל רַב הָעוֹלָם הוּא שְׁטוֹת
 גְּדוֹל בְּאַמֶּת, לְמִי שֶׁהוּא רַק בַּעַל שִׁכְל אֶמֶת לְבַד: ש.ס.

טז

וַיֵּשׁ שֶׁהַיִּצָּר הָרַע שֶׁלָּהֶם הוּא בְּחִינַת קְלִפָּה דַקָּה,
 וְזֶה הַיִּצָּר הָרַע אִין מְגַרִין אֶלָּא בְּאִישׁ חֵיל גְּדוֹל
 בְּמַעֲלָה קִצְצָת, אֲבָל עַדִּין אִין זֶה הַיִּצָּר הָרַע שֶׁל
 הַצְּדִיקִים אֶמֶתִיִּים, כִּי הַיִּצָּר הָרַע שֶׁלָּהֶם הוּא מְלֶאךָ
 הַקְּדוֹשׁ מִמֶּשׁ: ש.ס.

יז

גַּם בְּעִנְיַן הַהִתְקַרְבוֹת עֲצֻמוֹ לְהַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ יֵשׁ יִצָּר
 הָרַע גְּדוֹל, הֵינּוּ שְׁלִפְעָמִים רַבּוּי הַהִתְלַהֲבוֹת

חוץ מהמדה הוא מהיצר הרע, וזה בחינת: "פן יהרסו לעלות אל ה'", וצריכין לבקש רחמים להנצל גם מזה: שם.

יח

מי שיש עליו דינים חס ושלום, ויש לו איזה צרה רחמנא לצלן, צריך לראות להתגבר ולהתחזק אז ביותר להנצל מהיצר הרע, כי אז מתגבר עליו היצר הרע ביותר, כי עקר שרש היצר הרע הוא גבורות ודינים רחמנא לצלן: שם.

יט

גם עצבות מזיק מאד, ונותן כח להיצר הרע, על-פן צריך להתגבר מאד לשמח את נפשו בכל דרכי העצות המכארים במקומם, כי עקר ההתחזקות הוא על-ידי שמחה וחדוה, כמו שכתוב: "כי חדות ה' היא מעוזכם": שם.

כ

הַהֲתַרְחֻקוֹת היא תחלת ההתקרבות, הינו כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזִי עַל פִּי רַב בָּאִים עָלָיו דִּינִים וַיִּסּוּרִים וּמְנִיעוֹת רַבּוֹת וְעֲצוּמוֹת, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ מְרַחֲקִים אוֹתוֹ, אֲבָל כָּל זֶה לְטוֹבָה בְּשִׁבִיל הַתְּקַרְבוֹת, וְצָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְגַּבֵּר וּלְהִתְאַמֵּץ וּלְעֲמֹד בַּנִּסְיוֹן הַזֶּה, שֶׁלֹּא יִתְרַחַק חֵם וְשָׁלוֹם עַל-יְדֵי הַיִּסּוּרִים וְהַמְנִיעוֹת וְהַהֲתַרְחֻקוֹת, וְאֵל יִטְעֵה בְּעֲצָמוֹ לֹאמֹר שְׁמַרְחִיקִין אוֹתוֹ חֵם וְשָׁלוֹם, רַק יַדַּע וַיֵּאֱמִין, שֶׁכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו הֵכֵל לְטוֹבָתוֹ, כִּדְרֵי שְׂיִתְגַּבֵּר לְהִתְקַרֵּב יוֹתֵר, כִּי הַהֲתַרְחֻקוֹת הֵיא רַק בְּשִׁבִיל הַהֲתַקְרְבוֹת: לְקו"מ ח"ב, מ"ב.

כא

עֵצָה לְהִתְחַזְּקוֹת הוּא הַדְּבָר, דִּהְיִנו שְׂאֵפְלוֹ אִם נִפְּל לְמָקוֹם שְׁנִפְּל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יִתְחַזֵּק גַּם שֶׁם לְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֱמֶת, דִּהְיִנו דְּבוּרֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה וַיִּרְאֵת שָׁמַיִם, וְלִשׁוֹחַ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנֵנו, וְלִשׁוֹחַ עִם

חִבְרוּ, וּמִכָּל שָׁפָן עִם רֵבּוֹ, כִּי הַדְּבֹר יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל
 לְהַזְכִּיר אֶת הָאָדָם בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וּלְחַזְקוֹ תָּמִיד,
 אֲפֹלוּ בְּמִקְוֹמוֹת הַרְחֻקִּים מִהַקְדָּשָׁה מְאֹד. שם, ע"ה.

עֵינַי בְּלִקְוֵי עֲצוֹת דְּבֹר אוֹת י"ט וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ שֵׁם: גַּם
 הַדְּבֹר הוּא בְּחִינַת אִם הַבְּנִיִּים, הֵינּוּ כְּמוֹ שֶׁהָאִם
 הוֹלֶכֶת תָּמִיד עִם בְּנֵיהָ אֲפֹלוּ לְמִקְוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים,
 וְאֵינָהּ שׁוֹכַחַת אוֹתָם, כְּמוֹ-כֵן הַדְּבֹר הוֹלֵךְ עִם
 הָאָדָם תָּמִיד אֲפֹלוּ בְּמִקְוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים, וּמִזְכִּיר
 אוֹתוֹ תָּמִיד אֶת הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ. הֵינּוּ שְׂאֵפְלוּ אִם הָאָדָם
 מְנַח חֵם וְשָׁלוֹם בְּשֶׁפֶל הַמְּדֻרְגָה מְאֹד בְּמִקְוֹם שֶׁהוּא,
 חֵם וְשָׁלוֹם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עַל-יְדֵי הַדְּבֹר יָכוֹל
 לְהַזְכִּיר אֶת עֲצֻמוֹ בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ לְעוֹלָם, דִּהְיִינוּ
 שְׂאֵפְלוּ אִם הוּא בְּמִקְוֹם שֶׁהוּא, אִם יִתְחַזַּק גַּם שֵׁם
 לְדַבֵּר עַל-כָּל-פְּנִיִּים דְּבוּרִים קְדוּשִׁים שֶׁל תּוֹרָה
 וּתְפִלָּה וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנּוֹ, אוֹ לְשׁוֹחַ עִם רֵבּוֹ אוֹ
 חִבְרוּ בִּירְאַת שָׁמַיִם, יָכוֹל לְהַזְכִּיר אֶת עֲצֻמוֹ בְּהֵשֵׁם
 יִתְבָּרַךְ לְעוֹלָם, אֲפֹלוּ שֵׁם בְּמִקְוֹמוֹת הַרְחֻקִּים מְאֹד

מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים,
אֲפֹלוּ אִם נָפַל לְמָקוֹם שְׁנֵפֶל רַחֲמָנָא לְצִלָּן. כִּי הַדְּבֹר
אֵינוֹ מְנִיחַ אוֹתוֹ לְשֹׁכֵחַ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְהֵבֵן הַדְּבָר
הַיָּטֵב מִגְּדֹל כַּח הַדְּבֹר, וְהוּא עֵצָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה
לְמִי שֶׁחָפֵץ בְּאַמֶּת לְבַל יֵאבֵד עוֹלְמוֹ לְגַמְרֵי חֵם
וְשָׁלוֹם: ש.ס.

כב

צָרִיד לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה וְלַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם
בְּשִׂמְחָה. וְאִם לִפְעָמִים נוֹפֵל מִמְּדֻרְגָתוֹ,
צָרִיד לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּיָמִים הַקּוֹדְמִים שֶׁהָיָה מְזֻרְיָח
לוֹ אֵיזָה הָאָרֶה קֶצֶת, וַיֵּאחֲזֵ אֶת עֲצָמוֹ עִתָּה
בְּהַתְעוֹרְרוֹת וְהִזְרִיחָה שֶׁהָיָה לוֹ מְאֹז וּמְקַדֵּם: ש.ס, רכ"ב.

כג

מִי שֶׁהוּא מְעַרְבֵ בֵּין הָעֵכוֹ"ם, דְּהֵינּוּ שְׂיִישׁ לוֹ עֶסְקִים
וּמִשָּׂא וּמִתֵּן עִמָּהֶם, צָרִיד לְשָׁמֵר אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד
מְאֹד שְׁלֵא יִזִּיק לוֹ חֵם וְשָׁלוֹם, לְקַדְּשֵׁת יְהוּדוֹתוֹ, כִּי

בְּקַל יוּכַל לְהִתְפַּס בְּרִשְׁתָּם חֵם וְשָׁלוֹם, וְצָרִיךְ
 לְהִתְחַזֵּק מְאֹד וּלְהִזְכִּיר אֶת עֲצֻמוֹ בְּכָל פַּעַם בְּקִדְּשֵׁי
 יְהוּדוּתוֹ, וּלְבַקֵּשׁ מֵהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ הַרְבֵּה שְׁלֹא יִלְמַד
 מִמַּעֲשֵׂיהֶם וְדַרְכֵיהֶם: שם, רמ"ה.

כד

עֵקֶר הַגְּבוּרָה הוּא בְּלֵב, כִּי מִי שֶׁלֵּבּוֹ חֲזָק אֵינּוֹ
 מְתִירָא מִשׁוּם אָדָם וּמִשׁוּם דָּבָר, וְהוּא יָכוֹל
 לַעֲשׂוֹת גְּבוּרוֹת נוֹרְאוֹת, וְלִכְבֹּשׁ מְלַחְמוֹת חֲזָקוֹת עַל־
 יְדֵי חֲזָק וְאַמִּץ לְבוֹ, שְׂאֵינּוֹ מִתְפַּחַד וְרִץ לְקִשְׁרֵי
 הַמְּלַחְמָה הַחֲזָקָה, וּכְמוֹ־כֵן הוּא מְמַשׁ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
 וְהֵבֵן הַיָּטִב: שם, רמ"ט.

כה

ג' להודש

כִּשְׁנוּפֵל אָדָם מִמְדַּרְגָּתוֹ, יֵדַע שֶׁמֶן הַשָּׂמִים הוּא,
 כִּי הַתְּרַחֲקוֹת הֵיא תְּכָלִית הַתְּקָרְבוֹת,
 עַל־כֵּן נִפֵּל כִּדֵּי שְׂוִיתְעוֹרֵר יוֹתֵר לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם
 יִתְבָּרַךְ. וְעֲצָתוֹ שְׂוִיתְחִיל מִחֻדָּשׁ לְהִכָּנֵס בְּעִבּוּדַת

הַשֵּׁם, בְּאֵלוֹ לֹא הִתְחִיל עֲדִין כָּלֵל מֵעוֹלָם, וְזֶה כָּלֵל
גָּדוֹל בְּעִבּוּדַת ה' שְׁצָרִיכִין מִמֶּנּוּ בְּכֹל יוֹם לְהִתְחִיל
מִחֻדָּשׁ: שם, רס"א.

כו

בְּשִׁמְתֵּי חֵיל הָאָדָם לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמוֹ וְרוּאָה
שְׁרָחוּק מְטוֹב, וְהוּא מְלֵא עוֹנוֹת,
אֲזִי יָכוֹל לִפְלֵל עַל-יְדֵי-זֶה, וְלֹא יוֹכֵל לְהִתְפַּלֵּל כָּלֵל,
עַל-בֵּן הוּא מְחִיב לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעֲצָמוֹ אֵיזָה
טוֹב, כִּי אִיךְ אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא עָשָׂה מִיָּמָיו אֵיזָה מְצוּהָ אוֹ
דְּבַר טוֹב, וְאִם בְּשִׁמְתֵּי חֵיל לְהִסְתַּכֵּל בְּאוֹתוֹ טוֹב
שֶׁעָשָׂה, הוּא רוּאָה שֶׁהַטוֹב בְּעֲצָמוֹ הוּא מְלֵא פְּצָעִים
וְאִין בּוֹ מְתוּם, כִּי הַטוֹב מְעַרֵב בְּפִגְיוֹת וּבְפִסְלֹת
הַרְבֵּה, אִם-עַל-פִּי-כֵן אִי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּהִמְעָט
טוֹב אֵיזָה נִקְדָּה טוֹבָה, וְכֵן צָרִיךְ לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ עַד
שֶׁיִּמְצֵא בְּעֲצָמוֹ עוֹד אֵיזָה דְּבַר טוֹב, וְאִם שָׁגַם זֶה
הַטוֹב מְעַרֵב גַּם כֵּן בְּפִסְלֹת הַרְבֵּה, עִם כָּל זֶה עַל-
כָּל-פְּנִיּוֹת יֵשׁ בּוֹ אֵיזָה נִקְדָּה טוֹבָה, וְכֵן יִחַפֵּשׁ וּיִבְקֹשׁ

עוד, עד שְׁיִמָּצָא בְּעֵצְמוֹ עוֹד אֵיזָה נְקֻדוֹת טוֹבוֹת,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה שְׁמוּצָא בְּעֵצְמוֹ אֵיזָה זְכוֹת וְטוֹב, עַל-יְדֵי-
 זֶה יוּצָא בְּאֵמַת מִבֶּפֶן חוֹבָה לְכַף זְכוֹת, וְיֻכַּל לָשׁוּב
 בְּתִשׁוּבָה עַל-יְדֵי-זֶה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֻכַּל לְהַחְיֹת אֶת
 עֵצְמוֹ וּלְשַׁמַּח אֶת עֵצְמוֹ אֵיךְ שֶׁהוּא, וְאִזּוֹ יֻכַּל
 לְהַתְּפִיל וּלְזַמֵּר וּלְהוֹדוֹת לַשֵּׁם: שם, רפ"ב.

כז

וְיִצְרִיךְ הָאָדָם לְזַהֵר מְאֹד לִילֵךְ עַל דְּרָךְ זֶה, כִּי הוּא
 כָּלֵל וְיִסוֹד גָּדוֹל לְמִי שֶׁיִּרְצֶה לְהִתְקַרֵּב
 לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ לְבַל יֵאבֵד עוֹלָמוֹ לְגַמְרֵי חַס וְשְׁלוֹם. כִּי
 הָעֶקֶר הוּא לְהִרְחִיק מֵעֵצְמוֹ עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה
 בְּכָל מַה דְּאֶפְשָׁר, כִּי רַב בְּנֵי אָדָם שֶׁרְחוּקִים מֵהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ, עֶקֶר רְחוּקִים הוּא מִחֲמַת מְרָה שְׁחוּרָה
 וְעֲצָבוֹת, וּמִחֲמַת שְׁנוּפְלִים בְּדַעְתָּם עַל-יְדֵי שְׁרוּאִים
 בְּעֵצְמָם עֵצִים קְלָקוּלִים, שֶׁרַב מֵעֲשִׂיהֶם מְקַלְקְלִים,
 כְּפִי מַה שֶׁיִּזְדַּע כָּל אֶחָד בְּנַפְשׁוֹ אֶת נִגְעֵי לְבָבוֹ
 וּמְכַאֲבָיו, וּמִחֲמַת זֶה הֵם נוֹפְלִים בְּדַעְתָּם, וְרַבִּים

מִיֵּאֲשִׁים עֲצָמָם לְגַמְרֵי רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאִינָם מִתְפַּלְלִים
 בְּכוֹנָה כָּלָל, וְאִינָם עוֹשִׂים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם אֶפְלוּ מַה
 שֶׁהָיוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת עֲדִין. עַל-כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם
 לְהִשְׁכִּיל מְאֹד עַל דְּבַר זֶה, כִּי הִרְבֵּה נִפְשׁוֹת שֶׁקְּעוּ
 עַל-יְדֵי-זֶה, כִּי הֵיאוּשׁ חֵם וְשָׁלוֹם, קָשָׁה מִן הַכֹּל. עַל-
 כֵּן צָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק מְאֹד לִילָךְ עִם הַדָּרֵךְ הַזֶּה הַנּוֹכַח
 לְעֵיל, לְחַפֵּשׂ בְּעֲצָמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת בְּכָל פַּעַם, כְּדֵי
 לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ וּלְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד, וְעַל-יְדֵי-
 זֶה יוּכַל לְהִתְפַּלֵּל בְּחֶשֶׁק וּבְחֵיּוֹת וּבְשִׂמְחָה תָּמִיד,
 וְלָשׁוּב אֶל הַשֵּׁם בְּאַמָּת, בְּנוֹכַח לְעֵיל: שם.

כח

יֵשׁ נִשְׁמוֹת שֶׁנִּפְּלוּ, וְצָרִיכִים לְהַחֲיוֹתָם וּלְהַשִּׁיבָם בְּכָל
 מִיְּנֵי מְטַעְמִים הַמְּשִׁיבִין אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְעַל-יְדֵי
 הַתְּנוּצָצוֹת הַמּוֹחִין בְּחֵינַת תְּפִלִּין, שְׂזוּכִין עַל-יְדֵי
 שְׂמִשְׁבְּרִין הַתְּנַבְּרוֹת הַרְהוּרֵי נְאוּף (כְּמוֹ שְׂמוּכָא בְּלִיקוּטֵי עֲצוֹת, בְּרִית
 אוֹת ב"ג) עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂים דְּבוּרִים כְּשֵׁרִים לְהַחֲיוֹת
 וּלְהַשִּׁיב אֶת אֵלוֹ הַנִּשְׁמוֹת הַנִּפְּלוֹת: לְקוּטֵי מוֹדֵר"ן חֶלֶק ב, סִימָן ה.

כט

אָסוּר לְאָדָם לְיֵאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ חֵם וְשָׁלוֹם, וְאֶפְלוּ
 אִם נָפַל לְמָקוֹם שֶׁנָּפַל חֵם וְשָׁלוֹם, וּמִנַּח
 בְּשֵׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵל
 יִתְיֵאֵשׁ עֲצָמוֹ מִהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּשׁוֹם אֶפֶן בְּעוֹלָם, כִּי
 גַם מִשֵּׁם יְכוֹלִין לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי מְלֵא כָּל
 הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְהַצְדִּיק הָאֱמֶת אֵינוֹ נִקְרָא בְּשֵׁם צְדִיק,
 כִּי אִם בְּשֵׁישׁ לוֹ זֶה הַבַּח שְׂיִוְכַל לְהַחֲיוֹת וּלְהַרְיֵם אֶת
 אֵלוֹ שֶׁנָּפְלוּ מְאֹד מְאֹד, לְחַזְקָם וּלְאַמְצָם לְעוֹרְרָם
 וּלְהַקִּיצָם, וּלְגַלוֹת לָהֶם כִּי עַדִּין הַשֵּׁם אִתָּם וְעַמָּם
 וְאַצְלָם וְקְרוֹב לָהֶם, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְכֵן
 לְהַפְךָ, צָרִיךְ הַצְדִּיק לְהִרְאוֹת לְאֵלוֹ שֶׁהֵם בְּמַדְרָגָה
 גְּדוֹלָה, שֶׁעַדִּין אֵינָם יוֹדְעִים כָּלֵל בִּידְעֵתוֹ יִתְבָּרַךְ,
 בְּחִינַת מַה חֲמִיתָ מַה פֶּשְׁפֶּשֶׁת וְכוּ': שם, ג.

ל

כְּשֵׂאָדָם נוֹפֵל מִמַּדְרָגָתוֹ, וּלְפַעֲמִים נִפְלְתוּ
 וּיְרִידָתוֹ גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד רַחֲמָנָא

לְצַלֵּן, כִּי יֵשׁ שְׁנוּפֵל לְמְקוֹמוֹת מְגַנְיִים מְאֹד שְׁנִקְרָאִים
 בְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְטַנְפִים, וְנוֹפֵל לְסַפְקוֹת וְהִרְהוּרִים
 רָעִים וּמְגַנְיִים וְזָרִים מְאֹד וּלְבָלוּלִים רַבִּים, וְלִבּוֹ
 סִחְרָחַר, שֶׁהִקְלִפָּה מְעַקְמָת וּמְסַבֶּכֶת לִבּוֹ בְּעַקְמִימוֹת
 וּבְלָבוּלִים עֲצוּמִים, 'עַם פֶּאֶר דְּרִיט דָּאֵם הָאֶרֶץ'
 (שְׁמַעְמַת אֶת לִבּוֹ). אֶף-עַל-פִּי שְׁבַמְקוֹמוֹת אֵלוֹ אִי
 אֶפְשָׁר לְמַצֵּא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן גַּם שֵׁם יֵשׁ
 תְּקוּהָ גְדוֹלָה עַל-יְדֵי שְׁיַחֲפֵשׁ וַיִּבְקֶשׁ מִשֵּׁם אֶת הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ, וַיְהִי שׂוֹאֵל וּמִבְקֵשׁ אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ. וְכֹל
 מֵה שֶׁהוּא רוֹאֶה אֶת עֲצָמוֹ רְחוֹק בְּיֹתֵר מִכְּבוֹדוֹ
 יִתְבָּרַךְ, יִצְטַעַר וַיִּשְׁאֵל וַיִּבְקֶשׁ יֹתֵר אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ.
 וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא מְחַפֵּשׁ וּמִבְקֵשׁ וּמִתְגַּעְגַּע
 אַחֵר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִצְטַעַר וְצוֹעֵק וְשׂוֹאֵל וּמִבְקֵשׁ
 אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ הוּא עוֹלָה
 בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, כִּי זוֹכֵה לְעֹלוֹת לְבַחֲיַת "אֵיךְ",
 שֶׁהִיא הַקְדָּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה מְאֹד מְאֹד. וְזֶה עֵקֶר
 הַתְּשׁוּבָה שְׁיַחֲפֵשׁ תָּמִיד וַיִּבְקֶשׁ אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ

בַּנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הַיְרִידָה נִתְהַפֵּף לַעֲלִיָּה גְדוֹלָה,
וְזֶהוּ בְּחִינַת יְרִידָה תְּכֵלֶית הָעֲלִיָּה הַמּוּבָא בְּכָל סְפָרֵי
קִדְשׁ, וְעֵין בְּפָנִים וְהֵבֵן שֶׁם הַיֵּטֵב כִּי עָמַק הוּא: שם, י"ב.

לא

צָרִיף לְהִיּוֹת עֶקְשָׁן גְּדוֹל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְהֵבֵן
הַדְּבָר הַיֵּטֵב, כִּי עַל כָּל אָדָם שְׂרוּצָה לְהַפְנִים
בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְאִפְלוּ הַקָּטָן שְׁבַקְטָנִים, בְּהִכָּרַח
שִׁיעֵבֵר עָלָיו עֲלִיּוֹת וַיְרִידוֹת בְּלֵי מִסְפָּר, וְכַמָּה מִיָּנִי
נִפְּלוֹת וְהַשְּׁלָכוֹת. כִּי לְפַעְמִים יֵשׁ שְׂמִפְּלִין אֶחָד
בְּכוּנָה מֵעִבּוּדַת הַשֵּׁם. וְעַל כָּל זֶה צָרִיכִין לְהִתְחַזְּקוֹת
גְּדוֹל בְּלֵי שְׁעוֹר, וְכַמְבָּאָר מְזֶה קֶצֶת לְמַעֲלָה. וְכַמָּה
פְּעָמִים הוּא צָרִיף לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְאַחֵז עֲצָמוֹ רַק בְּדַרְךְ
עֶקְשָׁנוֹת, וְצָרִיכִין עֶקְשָׁנוֹת גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד בְּזֶה, וְזָכֵר
דְּבָר זֶה הַיֵּטֵב כִּי תִצְטָרֵף לְזֶה מְאֹד: שם, מ"ח.

לב

וְדַע, שֶׁכָּל אֵלוֹ הַנְּפִילוֹת וְהַיְרִידוֹת וְהַבְּלוּלִים

וְכוּ, צְרִיכִים בְּהִכָּרַח לְעֵבֵר בָּהֶם קִדְּם שְׁנֹכְנָסִין
 בְּשַׁעֲרֵי הַקִּדְּשָׁה, וְכֹל הַצְּדִיקִים וְהַיִּרְאִים הָאֲמִתִּיִּים
 עָבְרוּ בְּכֹל זֶה: ש.ם.

לג

וְאִם אַתָּה רְחוּק מְאֹד מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְנִדְּמָה
 לָךְ שְׂאֵתָה פּוֹגֵם מִמֶּשׁ בְּכֹל שְׁעָה נִגְדָּו
 יִתְבָּרַךְ, נִגְדָּו זֶה תִּדְעַ שְׂאִישׁ בָּזֶה שֶׁהוּא מְגִשֵּׁם כָּל בָּרָךְ,
 כָּל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁהוּא מְנַתֵּק אֶת עֲצָמוֹ מֵעֵט מֵעֵט
 מִן גְּשָׁמֵיֹתוֹ, אֲפֹלוֹ תְּנוּעָה בְּעֶלְמָא, שֶׁהוּא מְמַשִּׁיךְ
 אֶת עֲצָמוֹ מִגְּשָׁמֵיֹתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הִיא גְּדוּלָּה וִיקָרָה
 מְאֹד מְאֹד אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא רֵץ בָּזֶה אֲלֵפֵי אֲלֵפִים
 פְּרָסְאוֹת בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים: ש.ם.

לד

וְהַעֲקֹר לְחֹזֵק אֶת עֲצָמוֹ בְּשִׁמְחָה בְּכֹל מִינֵי עֲצוֹת,
 כִּי עֲצָבוֹת מְזִיק מְאֹד, עַל-בֵּן צָרִיךְ
 לְהַשְׁתַּדֵּל בְּכֹל כַּחוֹ לְהִרְחִיק וּלְגַרֵּשׁ אֶת הָעֲצָבוֹת

והמָרָה שְׁחֹרָה, הֵן עַל-יְדֵי שְׂיִחַפֵּשׁ וְיִמְצָא בְּעֵצְמוֹ
 עֲדִין נִקְדוֹת טוֹבוֹת וְכוּ', הֵן עַל-יְדֵי שְׁלֵא עֲשִׂנִי גוֹי.
 וְעַל פִּי רַב אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁמַּח אֶת עֵצְמוֹ כִּי אִם עַל-יְדֵי
 עֲנִינֵי צָחוֹק וְשִׁחּוֹק וְכוּ', כִּמּוֹ שְׁפַתְכֶנּוּ כָּל זֶה בְּלִקְוֵטֵי
 עֲצוֹת, אוֹת שְׂמִיחָה עֵין שָׁם: ש.ם.

לֵה

וְדַע, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְעֵבֶר בְּזֶה הָעוֹלָם עַל גִּשְׁר צוֹר
 מְאֹד, וְהַכֵּלֵל וְהַעֲקֹר, שְׁלֵא יִתְפַּחַד כִּלְלֵל: ש.ם.

לז

לְפִי גְדֵלַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעֵצִים רוֹמְמוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
 בְּתַנּוּעָה קִלָּה בְּעֵלְמָא וּבְהִסְתַּכְּלוֹת בְּעֵלְמָא
 שְׂאִינוּ כְּרֵאוּי לְפִי כְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, הִיָּה רָאוּי לָבוֹא עַל
 הָאָדָם מֵה שְׂרֵאוּי חֵם וְשָׁלוֹם. אֵךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֵא
 רַחֲמִים, וְכָל הָעוֹלָם מְלֵא רַחֲמָנוֹת, וְהוּא יִתְבָּרַךְ
 רוֹצֵה מְאֹד בְּהָעוֹלָם. עַל-כֵּן אֶהוּבֵי אַחֵי, אַתָּה
 הַמְעִין, נֶפֶשׁי וּלְבָבִי, חֲזֹק וְאַמִּץ מְאֹד וּבְטַח בְּשֵׁם כִּי

לא יֵעֹזב אוֹתָךְ, כִּי כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ הַכֹּל
 לְטוֹבָתְךָ, וְתִסְמָךְ עַל רַחֲמָיו הַמְרַבִּים בְּלִי שְׁעוֹר, כִּי
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ גְּדוֹל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין חֶקֶר, וַיֵּשׁ עֲנִין
 שְׁנַתְּהֶפֶךְ הַכֹּל לְטוֹבָה, וְזוֹנוֹת נִתְהַפְּכִין לְזִכּוּיֹת, רַק
 חֶזֶק וְאַמִּץ: שם, מ"ט.

לז

וְהִיא מַעֲלָה גְדוֹלָה כְּשֵׁי שׁ עֲדִין יֵצֵר הָרַע לְאָדָם, כִּי
 אִזּוֹ יָכוֹל לְעַבֵּד אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ עִם הַיֵּצֵר הָרַע
 דִּיקָא. דְּהֵינּוּ לְהִתְגַּבֵּר מִתּוֹךְ חֲמִימוֹת הַיֵּצֵר הָרַע,
 לְהַמְשִׁיךְ מִמֶּנּוּ לְתוֹךְ אֵיזָה עֲבוּדָה מְעַבֹּדְתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 וְאִם אֵין יֵצֵר הָרַע לְאָדָם - אֵין עֲבוּדְתוֹ נִחְשָׁבֶת כְּלָל.
 וּבְשִׁבִיל זֶה מְנִיחַ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֶת הַיֵּצֵר הָרַע
 שְׂוִיתֵפֶשֶׁט כָּל כָּךְ עַל הָאָדָם, וּבִזְוֹתָר עַל מִי שְׁחָפִין
 בְּאִמַּת לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֶף-עַל-פִּי שְׁעַל-יְדֵי
 הַתְּפִשְׁטוֹתוֹ וְהִתְגַּרְוֹתוֹ כָּל כָּךְ, הוּא מְבִיא אֶת הָאָדָם
 לְמָה שְׁמְבִיא לְכַפֹּה עֲוֹנוֹת וּפְגָמִים גְּדוֹלִים, אֶף-עַל-
 פִּי-כֵן הַכֹּל כְּדָאֵי אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּשִׁבִיל הַתְּנוּעָה

טובה, מה שפיתקף התגברותו של היצר הרע מתגבר עליו האדם באיזה תנועה ובורח ממנו, שזה יקר אצלו יתברך ביותר מאלו עבד אותו אלה שנים בלי יצר הרע. כי כל העולמות לא נבראו כי אם בשביל האדם, שכל מעלתו וחשיבותו הוא מחמת שיש לו יצר הרע בזה, והוא מתחזק כנגדו. על-כן כל מה שהוא מתפשט ביותר ויותר, כמו-כן הוא יקר בעיניו יתברך יותר כל תנועה בעלמא שהוא מתחזק נגדו, והשם יתברך בעצמו עוזרו לזה, כמו שנאמר: "ה' לא יעזבנו בידו": שם.

לח

היצר הרע נוקש בכל פעם ומעוררו למה שמעוררו, ואף אם אין אדם שומע לו ופונה ערף ממנו, אף-על-פי-כן הוא נוקש בו עוד פעם שני ושלישי ורביעי ויותר. אבל אם האדם הוא חזק בדעתו ועקשן נגד היצר הרע, ואינו פונה אליו כלל, אזי היצר הרע מסתלק והולך לו. וכן בתפלה

בְּעֵינַי הַמַּחְשָׁבוֹת הַבָּאִים לְבַלְבָּלוֹ, הוּא מִמּוֹשׁ כַּנ"ל,
 שֶׁהַמַּחְשָׁבָה בָּאָה כַּמָּה פְּעָמִים פְּעַם אַחַר פְּעַם
 לְבַלְבָּלוֹ, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת חֲזָק לְבִלְי לְהַסְתַּכֵּל עָלֶיהָ כָּלֹל
 בְּשׂוּם אַפֵּן, וְעַיִן בְּמִקּוֹמוֹת אַחֲרִים מִזֶּה: שם, נ"א.

לט

כְּשֵׁאָדָם נִכְנָס לְקַדְשָׁה גְבוּהָה, כַּגּוֹן כְּשִׁמְתִּיקָרֵב
 לְצַדִּיק הָאֱמֶת וְכִיּוֹצֵא, לְפַעְעִים אִזְ דִּיקָא
 יִקְרָה לוֹ מִקְרָה בְּלִתֵּי טָהוֹר חֵם וְשָׁלוֹם. וְאֵל יִפֹּל
 בְּדַעְתּוֹ מִפְּנֵי זֶה, כִּי אֲדַרְבָּא לְפַעְעִים זֶה סִימָן שְׁנַתִּיקָרֵב
 אֶל הַקַּדְשָׁה, וְלְפַעְעִים הִיא טוֹבָה גְדוּלָּה: שם, קי"ו.

מ

כְּבָר מְבַאֵר שְׂאִין שׂוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֹל, וּבִזְוָה
 בְּעֵצְמוֹ שֶׁהוּא רוֹאָה אֶת עֵצְמוֹ רְחוֹק מְאֹד
 מִהַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ בְּתַכְלִית הָרְחוֹק, בְּזֶה בְּעֵצְמוֹ רְאוּי לוֹ
 לְהַחֲיוֹת אֶת עֵצְמוֹ, מֵאַחַר שֶׁעַל-כָּל-פְּנִיִם הוּא יוֹדֵעַ
 שֶׁהוּא רְחוֹק. כִּי הִיָּה אֲפֻשָׁר שְׂיִהְיֶה רְחוֹק כָּל כֶּךָ עַד

שְׁלֹא יֵדַע כָּלֵל שֶׁהוּא רְחוּק, וּמֵאַחַר שֶׁעַל-כָּל-פָּנִים
הוּא יוֹדֵעַ גְּדוֹל רְחוּקוֹ, אַף עַל פִּי שֶׁהֶאֱמַת הוּא בֵּן,
אֶף-עַל-פִּי-כֵן זֶה בְּעֶצְמוֹ הוּא חָשׁוּב אֲצֵל הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ מִה שֶׁהוּא עַל-כָּל-פָּנִים יוֹדֵעַ רְחוּקוֹ. וְעַל-יְדֵי-
זֶה בְּעֶצְמוֹ רָאוּי לוֹ לְהַחִיזוֹת אֶת עֶצְמוֹ וּלְחַזֵּק אֶת
עֶצְמוֹ בְּכֹל מֵה שְׁיֻכַּל:

מא

ד' לחדש

אֶפְלוּ הָאֲנָשִׁים הַפְּשׁוּטִים (שְׁקוֹרִין פְּרֵאסְטֵאקִים),
וְאֶפְלוּ הַרְשָׁעִים, וְאֶפְלוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם
לְהַבְדִּיל, בָּלֵם מְקַבְּלִים חַיּוֹת מֵהַתּוֹרָה. וְעַל-כֵּן אֶפְלוּ
מִי שֶׁהוּא אִישׁ פְּשׁוּט, כַּגּוֹן שְׂאִינוֹ יָכוֹל לְלַמֵּד אוֹ
שֶׁהוּא בְּמָקוֹם שְׂאִינוֹ יָכוֹל לְלַמֵּד, אֶף-עַל-פִּי-כֵן גַּם
אִז הוּא מְקַבֵּל חַיּוֹת מֵהַתּוֹרָה. עַל-כֵּן גַּם אִז צָרִיךְ
לְהַחֲזִיק עֶצְמוֹ בְּיִרְאַת שָׁמַיִם בְּכֹל מֵה שְׁיֻכַּל, אֶפְלוּ
בְּשַׁעָה שֶׁהוּא בָטֵל מִן הַתּוֹרָה, וְאֶפְלוּ מִי שְׂאִינוֹ יָכוֹל
לְלַמֵּד, כִּי בָלֵם מְקַבְּלִים חַיּוֹת מִן הַתּוֹרָה הַנְּעֻלְמָת

על-ידי הצדיק הגדול, שמתנהג בפשיטות לפעמים,

ועיין בפנים: שם, ע"ח.

מב

וְאֶפְלוּ מִי שֶׁנִּפְּלַ חֶסֶם וְשָׁלוֹם, מְאֹד מְאֹד, וּמִנְּחָ

בְּשֵׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת חֶסֶם וְשָׁלוֹם, אֶף-עַל-פִּי-

כֵּן יֵשׁ לוֹ תַקּוּהַ גְּדוֹלָה עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק הַגְּדוֹל הָאֲמִתִּי,

כִּי עַל-יָדוֹ יְכוּלִין הַכֹּל לְקַבֵּל חַיּוֹת מִהַקִּדְשָׁה בְּכָל

מְקוֹם שָׁהֵם, עַל-כֵּן בְּאֲמַת אֵין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם

בְּלָל (קִיּוֹן יְאוּשׁ אִיז גָּאָר נִיט פֶּאָר הָאֲנִדִּין). וְאִיךְ שֶׁהוּא

אֶפְלוּ אִם גָּפַל לְמְקוֹם שֶׁנִּפְּלַ רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אֶף-עַל-

פִּי-כֵן מֵאַחַר שֶׁמִּחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּמָה שֶׁהוּא, עֲדִין יֵשׁ

לוֹ תַקּוּהַ לְשׁוֹב וְלַחֲזוֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְהַעֲקָר הוּא

"מִבְּטָן שֵׂאוֹל שׁוֹעֵתִי", כִּי גַם צִעָקָה מִשֵּׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת

אֵינָה נֶאֱבָדַת לְעוֹלָם, וְיִצְעַק וְיִצְעַק וְלֹא יִתְיָאֵשׁ עֲצָמוֹ

מִן הַצִּעָקָה לְעוֹלָם, רַק יִצְעַק וְיִתְחַנֵּן לִפְנֵי ה' יִתְבָּרַךְ

תָּמִיד יִהְיֶה אִיךְ שִׁיחֵיהַ, עַד יִשְׁקִיף וִירֵא ה' מִשָּׁמַיִם:

מג

אֶפְלוּ בְּשֵׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת יְכוּלִים לְהִיּוֹת סְמוּכִים
 אֱלֹוֹי יִתְבָּרַךְ: לקוטי מוהר"ן חלק ב, ע"ח.

מד

אם אַתָּה מֵאֲמִין שְׂיִכּוּלִין לְקַלְקֵל, תֵּאֲמִין שְׂיִכּוּלִין
 לְתַקֵּן: לקוטי מוהר"ן חלק ב, קי"ב.

חלק שני

א

לפַעַמִּים יש אדם שֶׁכָּבַר הוא אֵצֶל הַפֶּתַח שֶׁל
הַקִּדְשָׁה, וְהוא חוֹזֵר לְאַחֲרָיו מִחַמַּת
שְׁמֵתִנְגֵּר אוֹ עָלָיו הַסֵּטְרָא אַחֲרָא וְהַבֶּעַל דְּבַר
בְּהַתְנַגְּרוֹת גָּדוֹל מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלְקָן, וְאִין מְנִיחִין
אוֹתוֹ לְכַנְס לְתוֹךְ הַפֶּתַח, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא נוֹפֵל
בְּדַעְתּוֹ וְחוֹזֵר לְאַחֲזֹר לְגַמְרֵי חַס וְשְׁלוֹם, כִּי כֵן דֶּרֶךְ
הַבֶּעַל דְּבַר וְהַסֵּטְרָא אַחֲרָא, כְּשֵׁרוֹאִין שְׁהָאֲדָם סְמוּךְ
מִמּוֹש לְשַׁעְרֵי הַקִּדְשָׁה, וְכַמְעַט שְׂיִכְנַס, אֲזִי הֵם
מִתְפַּשְׁטִים עָלָיו בְּהַתְנַגְּרוֹת גָּדוֹל מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלְקָן,
עַל-כֵּן צְרִיכִין אוֹ הַתְחַזְּקוֹת גָּדוֹל נִגְדָם לְעַמֵּד עַל
עַמְדוֹ, וְלִבְלִי לְהַנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ, וְלִבְלִי לְהַשְׁגִּיחַ עַל
הַנְּפִילוֹת וְהִירִידוֹת וְהַבְּלוּלִים שְׁעוֹבְרִין עָלָיו, רַק
לְהַתְחַזֵּק מְאֹד לְהַתְנַגֵּר עֲלֵיהֶם, וְלַעֲשׂוֹת מַה שְׂיִוָּכַל
בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם. וּבְרַבּוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים יְכַנְס לְכַמַּח

בְּעִזָּרְתוֹ יִתְבַּרְךָ לְתוֹךְ שְׁעָרֵי הַקִּדְשָׁה, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ
 מְלֵא רַחֲמִים וְרוּצָה בְּעִבּוּדְתֵנוּ מְאֹד. וְדַע, שְׁכָל
 הַתְּנוּעוֹת וְהַהֶעֱתָקוֹת שֶׁהָאָדָם גָּתַק וְנִעַתְקָ בְּכָל פְּעַם
 אִיזָה מְעַט מִן גְּשָׁמֵי־וַיּוֹת לְעִבּוּדְתוֹ יִתְבַּרְךָ, בְּלֵם
 מִתְקַבְּצִים וּמִתְחַבְּרִים וְנִתְקַשְּׂרִין וּבָאִים לְעִזָּרְתוֹ בְּעַת
 הַצָּרָה, דְּהֵינּוּ כְּשֵׁי־שׁ חֵם וְשְׁלוֹם, אִיזָה דַחַק וְעַת צָרָה
 חֵם וְשְׁלוֹם. וְדַע, שֵׁי־שׁ אֵילָן שְׁגָדְלִים עָלָיו עָלִים, שְׁכָל
 עָלָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת גָּדֵל מְאֹד שָׁנִים, וּמִסִּתְמָא בְּאֵלוֹ
 הַמְּאָה שָׁנִים בְּוִדְאֵי עוֹבֵר עָלָיו מַה שְׁעוֹבֵר, וְאַחַר כֵּךְ
 בְּסוּף הַמְּאָה שָׁנִים הוּא יוֹרֵה בְּקוֹל גָּדוֹל כְּמוֹ קִנְיָה
 שְׂרָפָה שְׁקוֹרִין אוֹרְמַטִיעַ, וְהַנְּמָשֵׁל מוּבָן מִמִּילָא: לְקוֹטֵי

מורה"ן חלק ב' סימן מ"ח.

ב

צָרִיךְ הָאָדָם לְחַזֵּק עֲצָמוֹ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם בְּכָל מַה
 שְׁיִוָּכַל אֵף אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, וְיִסְמְךְ עַל
 רַחֲמָיו יִתְבַּרְךָ הַמְּרַבִּים מְאֹד בְּלֵי שְׁעוֹר, כִּי בְּוִדְאֵי לֹא
 יַעֲזֹב אוֹתוֹ אֵף אִם עָבַר מַה שְׁעָבַר, הָעָבַר אֵין, וְהָעֶקֶר

מִבְּאֵן וּלְהַבֵּא לֹא יַעֲשֶׂה עוֹד, וַיְהִיָּה יָשׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה
עַל-כָּל-פָּנִים הֵן בְּמַעֲשֵׂה הֵן בְּמַחְשָׁבָה, כִּי גַם
הַמַּחְשָׁבָה שֶׁל אֲנָשִׁים כְּאֵלוֹ הוּא גַם בֵּן עֲשִׂיָּה, כִּי גַם
בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה יֵשׁ מַחְשָׁבָה, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת 'יָשׁב וְאֵל
תַּעֲשֶׂה' בְּמַעֲשֵׂה וּבְמַחְשָׁבָה כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, וּמָה
שֶׁנַּעֲשֶׂה עִמּוֹ מִמִּילָא אֵל יַחֻוּשׁ וְאֵל יִסְתַּכַּל עַל זֶה
כָּלֵל. וְדַע, כִּי בְּהַכְרַח שְׂיַעֲבֹר עָלָיו כָּל זֶה הַנִּזְכָּר
לְעֵיל, כִּי זֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁלֵמָה כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר
בְּאֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת וְהַבְּחִינּוֹת אֵלּוֹ מִמָּשׁ שֶׁהִיָּה בָּהֶם
מִקֵּדָם, וְעַכְשָׁיו הוּא פּוֹנֶה עֶרְף מֵהֶם וְכוּפָה יְצָרוֹ לְבִלִּי
לַעֲשׂוֹת עוֹד מָה שֶׁעֲשֶׂה, הֵן בְּמַעֲשֵׂה הֵן בְּמַחְשָׁבָה,
כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, וְזֶהוּ עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה: שם, מ"ט.

ג

כָּבֵר מִבְּאֵר לְעֵיל מַעֲנִין הָעֲלִיּוֹת וְהִירִידוֹת אֲלֵפִים
וּרְבֻבוֹת עַד אֵין שְׁעוֹר, שְׂצָרִיכִין לַעֲבֹר עַל
הָאָדָם קֵדָם שְׂזוֹכִין לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם בְּשְׁלֵמוֹת, וְשׁוֹגֵם
עַל גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים עֹבֵר עֲלֵיהֶם כָּל זֶה. וְהַעֲקָר לְהִיּוֹת

חֶזֶק בְּדַעְתּוֹ מְאֹד שִׁיאִיחוּ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם לְעוֹלָם, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם, וְלֹא יִנִּיחַ עֲבוּדָתוֹ יִתְבַּרְךָ לְעוֹלָם, וְאַפְלוּ אִם יַעֲבְרוּ עָלָיו חֶס וְשָׁלוֹם כָּל הַיְרִידוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה מִתְחַזֵּק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם בְּכָל מָה שִׁיּוּכֵל. וְהַעֲקָר שֶׁלֹּא לִיָּאֵשׁ עֲצָמוֹ חֶס וְשָׁלוֹם, רַק לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ כְּבָאֵלוֹ לֹא הִתְחִיל עֲדִין כָּלֵל לְכֻנָּם בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבַּרְךָ, רַק עֵתָה הוּא מִתְחִיל מִחֻדָּשׁ, וְכֵן בְּכָל פַּעַם וּפַעַם תָּמִיד, וְלִפְעָמִים צְרִיכִין לְהִתְחִיל מִחֻדָּשׁ כַּמָּה פְּעָמִים בְּיוֹם אֶחָד: שם, מ"ח.

ד

כְּשֶׁרוּאָה הָאָדָם שֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל וּמַעֲתִיר וּמִפְצִיר הַרְבֵּה זֶה זְמַן רַב כָּל כָּה, שִׁיִּזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן אֵין מִסְתַּכֵּלִין עָלָיו כָּלֵל וְאֵין שׁוֹמְעִין לוֹ, רַק אֲדַרְבֵּה, גְּדָמָה לוֹ שֶׁמְרַחֲקִין אוֹתוֹ מֵעִבּוּדָתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּכָל מִינֵי הַרְחָקוֹת, וְכָאֵלוֹ אֵין רוֹצִין בּוֹ כָּלֵל וְכָלֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה

הוא נופל בְּדַעְתּוֹ וּמִרְפָּה עֲצָמוֹ מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם חֵם וְשָׁלוֹם, אֲזִי צָרִיךְ לְהִתְבַּיֵּשׁ בְּעֲצָמוֹ עַל זֶה מְאֹד, עַל שֶׁהִרְהַר אַחַר מְדוּתָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי בְּאֵמַת בְּיָדָי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ חֲנוּן וְרַחוּם וְכו', וּבְיָדָי רוֹצֵה לְקַרְבוֹ וְכו', עַל־כֵּן צָרִיךְ לְחִזּוֹר וּלְהִתְחַזֵּק בְּדַעְתּוֹ לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ כַּ"ל: ש.ם.

ה

כָּל אֶחָד לְפִי עָרְכוֹ, כָּל מֶה שְׂרוּצָה יוֹתֵר לְכַנֵּם בְּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, מִתְגַּבֵּר עָלָיו הַבַּעַל דְּבָר וּמִתְגַּרֶה בּוֹ בְיוֹתֵר, כְּדֶרֶךְ שְׁנֵי אֲנָשִׁים הַנִּלְחָמִים זֶה בְּזֶה, כְּשֶׁאֶחָד רוֹאֶה שֶׁחֲבֵרוֹ מִתְגַּבֵּר כְּגֵדוֹ, אֲזִי הוּא מִתְחַזֵּק בְּכָל כּוֹחוֹ וּמִתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר כְּגֵדוֹ. וּמִזֶּה בָּא מֶה שֶׁלְּפַעְעָמִים מִתְגַּרֶה הַבַּעַל דְּבָר בְּיוֹתֵר בְּהָאָדָם, וְזֶה מִחֲמַת שֶׁהָרַע רוֹאֶה שֶׁהִתְחִיל אֵיזָה טוֹב לְהִתְעוֹרֵר בְּאָדָם, אֲזִי הוּא מִתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר כְּגֵדוֹ. וְעַל־כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִיּוֹת מְשֻׁפָּיל עַל דְּבָר זֶה, וּבִתְחִבּוּלוֹת יַעֲשֶׂה

מִלְחָמָה לְהִתְגַּבֵּר עַל הָרַע בְּהִתְגַּבְּרוֹת גְּדוֹל בְּכָל

פְּעָם: שִׁחוֹת הַר"ן, י.

ו

לְפַעֲמִים נִדְמָה לְאָדָם שֶׁרְחוֹק הוּא שְׂיִזְכָּה לְחַיֵּי

עוֹלָם-הַבָּא, לְפִי גְדֹל הִתְרַחֲקוּתוֹ מֵה'

יִתְבָּרַךְ, אֲף־עַל־פִּי־כֵן יִהְיֶה חֹזֵק וְאֲמִיץ בְּדַעְתּוֹ,

לְמִשְׁךְ וְלִהְשֵׁתוֹקֵק וְלִהִתְנַעֲנַע תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,

וְלַעֲשׂוֹת בְּשִׂמְחָה מֵה שְׂיִוִּכֵל בְּעִבּוֹדַת ה', וְיִהְיֶה

מְרוֹצֵה לְעִבּוֹד אֶת ה' תָּמִיד כָּל יְמֵי חַיָּו, גַּם בְּלֹא

עוֹלָם הַבָּא. וְאִפְלוּ אִם נִרְאָה לוֹ שְׂיִהְיֶה לוֹ גִּיהֶנֶם גַּם־

בֶּן חָם וְשָׁלוֹם, יִהְיֶה אִיךְ שְׂיִהְיֶה הוּא מְחִיב לַעֲשׂוֹת

אֶת שְׁלוֹ תָּמִיד, וְלַעֲסֵק בְּעִבּוֹדַת ה' כָּל מֵה שְׂיִוִּכֵל

לְחִמְף, וְלַעֲשׂוֹת אֵיזָה מְצוּהָ אוֹ תוֹרָה וְתַפְלָה וְכִיּוֹצֵא,

וְה' הַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה: שֵׁם, מ"ח.

ז

אִפְלוּ אִם אֵין הָאָדָם זוֹכֵה לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם, אֲף־

על-פי-כן כל זמן שמיחל עדין להשם יתברך, בודאי צריך לחזק ולאמץ עצמו מאד בזה לבר גם כן, בבחינת: "חזקו ויאמץ לבבכם כל המיחלים לה".
ואל יפל בדעתו משום דבר שבעולם, כי אין רעה גדולה מנפילה רחמנא לצלן. וכן צריך כל אחד ואחד לחזק את חברו לבל יפל בדעתו משום דבר שבעולם, ואפלו אם הוא יודע בעצמו שהוא כמו שהוא, אף-על-פי-כן יחזק את חברו, כי את חברו בקל יותר לחזקו מלחזק את עצמו, כי אין חבוש מתיר את עצמו וכו'. וכשיזכה לבלי להפיל את חברו חס ושלום, אף על פי שהוא יודע בעצמו שהוא רחוק מעבודתו, רק אדרבא, יחזקו בכל מיני התחזקות ויחיהו וישיבהו בכל מיני דבורים המשיבין את הנפש, על-ידי זה יכול להיות, שאחר-כך יזכה גם הוא לחזור ולשוב לעבודת השם. עין שם: שם, ק"ב.

ח

לְעֵינַי קָצַת אֲנָשִׁים שְׁמֹת־קָרְבִּין לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם

יִתְבָּרַךְ וְאַחַר כֵּךְ מִתְרַחֵקִין, וְאַף-עַל-פִּי-

כֵּן גַּם הֵהֱתַקְרְבוּת שְׁלִפִי שָׁעָה יָקָר גַּם כֵּן בְּעֵינַי הַשֵּׁם

יִתְבָּרַךְ, אַף-עַל-פִּי שְׁאַחַר כֵּךְ נַעֲשֶׂה מָה שְׁנַעֲשֶׂה חֵם

וְשָׁלוֹם: שם, קב"ג.

קָנִיחַ אֶל ה' חֲזֹק וַיֵּאֱמֹץ לְבָבָהּ. וְקָנִיחַ אֶל ה' (א):
 חֲזָקוּ וַיֵּאֱמֹץ לְבַבְכֶּם. כָּל הַמִּיחָלִים לַה' (ב):
 הֲלוֹא עֲוִיתִיךָ חֲזֹק וַאֲמֹץ אֶל־תַּעֲרֹץ וְאֶל־תַּחַת
 כִּי עֲמֹד ה' אֶלְהִיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תַּלְךָ (ג):

(א) תהלים כו, יד. (ב) תהלים לא, כה. (ג) יהושע א, ט

א

עַל־יָדַי שָׁמַח־פָּשִׁין וּמִבְקָשִׁין, עַד שְׁמוֹצָאִין בְּעֶצְמוֹן
 אִיזָה נִקְדוֹת טוֹבוֹת, בְּכַדִּי לְהַחִיזוֹת אֶת
 עֶצְמִם וּלְחַזֵּק אֶת עֶצְמָם בְּעִבּוֹדָתוֹ יְתַבְרַךְ, עַל־יָדַי־
 זֶה נִמְשָׁכִין כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל־יָדַי כְּהַנִּים
 בְּעִבּוֹדָתָם וְלוֹיִים בְּדוּכָנָם וַיִּשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדָם, וְכֵן כָּל
 הַתְּקוּנִים שֶׁנִּמְשָׁכּוּ עַל־יָדַי קִרְבָּנוֹת וְקַטְרוֹת: הַלְכוֹת הַשְּׂכֵמֶת

הַבְּקָר הַלְכָה א' אוֹת ה'.

ב

אֶפְלוּ בַמְדַרְגּוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת מְאֹד מְאִיר אוֹר הָאֵין
 סוּף יְתַבְרַךְ כְּמוֹכֵן בְּכַתְבִּים, רַק שֶׁהוּא

בְּהֶעָלֶם גָּדוֹל וּבְלִבּוֹשֵׁינ רַבִּים, אָבָל כָּל מִי שְׁרוּצָה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, יְכוּל לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, וְעַל זֶה נֶאֱמָר: "אֲשֶׁרִי אִישׁ נִשְׁלָא יִשְׁבַּחֵךְ וּבֶן אָדָם יִתְאַמֵּץ בְּךָ", כִּי צְרִיכִין הַתְּאַמְצוֹת וְהַתְּחַזְקוֹת גָּדוֹל לָזֶה. וְכָל מִי שֶׁהוּא בְּמַדְרָגָה נְמוּכָה בְּיוֹתֵר, צָרִיךְ לְהַתְּחַזֵּק וּלְהַתְּאַמֵּץ בְּזֶה בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי גַם בְּתַקְוַת הַחֲשָׁד בְּגִיּא צְלָמוֹת, יְכוּלִין לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֹרֶן הָאֵין סוּף, עַל-יְדֵי שְׂיִסְתָּם עֵינָיו וּבִטְל עֲצָמוֹ אִיזָה שָׁעָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל זֶה נֶאֱמָר: "גַּם כִּי אֵלֶךְ בְּגִיּא צְלָמוֹת לֹא אֵירָא רַע כִּי אַתָּה עִמָּדִי", וּכְתִיב: "כִּי אֲנִשְׁב בַּחֲשָׁד ה' אֹרֶן לִי" הלכות נשילת ידים שחרית

הלכה ד' אות א'.

ג

ה להדגיש

צָרִיךְ כָּל אָדָם לִידַע, שֶׁכָּכָל עֵת שֶׁמִּתְנוּצֵין לוֹ אִיזָה הַתְּנוּצָצוֹת אֱלֻקוֹת, אִם נִתְעוֹרֵר בְּאִיזָה הַתְּעוֹרְרוֹת חֲדָשׁ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי מִתְנַגְּרִים בּוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת חֲזָק הַרְבֵּה לְבַל יִפֹּל מְזֵה, וְאֵל

יחלש דעתו על-ידי-זה, אִפְלוּ אִם יִהְיֶה כֵּן אֲלֵפִים
 וּרְבֻבוֹת פְּעָמִים חֵם וְשָׁלוֹם, רַק צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק הַרְבֵּה
 עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה. הֵינּוּ שְׂוִיתֵחֻזֵּק לְהַמְשִׁיךְ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה
 אֲמִתִּיִּים, וְאִפְלוּ מִי שְׂאִינּוּ זוֹכֵה לָזֶה, יִחַזֵּק אֶת עֲצֻמוֹ
 עַל-כָּל-פְּנִים לְעֵסֶק בַּתּוֹרָה בְּהִתְעוֹרְרוֹת חֲדָשׁ,
 וְלִקְיָם אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה בְּפִשְׁיטוֹת וּתְמִימוֹת, וְלֹא
 יֵצֵא מִדְּרָכֵי הַתּוֹרָה חֵם וְשָׁלוֹם. כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׁלִפִּי
 אֹזֵר הִתְלַהְבוֹת לְכַבּוֹ, הוּא נִכְסֵף לְהִיּוֹת קְדוֹשׁ וּפְרוֹשׁ
 וּמְבֻדָּל לְגַמְרֵי מֵהַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה לְפִי הַזְרִיחָה שֶׁל
 הַהִתְנַוֵּצְצוֹת הַזֶּה, וּבְאִמַּת כֶּךָ רְאוּי לְהִיּוֹת, אֵךְ אִם
 אֶף-עַל-פִּי-כֵן יֵצְרוּ מִתְגַּבֵּר עָלָיו וּמִתְנַגֵּר בּוֹ עֵתָה
 בְּיוֹתֵר דִּיקָא, אֵל יִפֹּל לְגַמְרֵי עַל-יְדֵי זֶה חֵם וְשָׁלוֹם,
 רַק יִתְחַזֵּק לְבָלִי לְצֵאת עַל-כָּל-פְּנִים מִדְּרָכֵי הַתּוֹרָה
 בְּפִשְׁיטוֹת, וּיקָיִם מְקָרָא שְׁכָתוּב: "אֵל תִּצְדֵּק הַרְבֵּה
 וְאֵל תִּרְשַׁע הַרְבֵּה", שְׁלֹא יִרְשַׁע הַרְבֵּה חֵם וְשָׁלוֹם
 עַל-יְדֵי שְׁרָצָה לְצִדֵּק הַרְבֵּה וְלֹא עָלְתָה בִּידּוֹ. וְאִזּוֹ
 כְּשִׁילָךְ בְּדַרְךְ זֶה וְיִהְיֶה חֻזֵּק בְּזֶה הַרְבֵּה, אִזּוֹ יִלָּךְ לְכַטֵּחַ

דָּרְפוּ וַיּוּכַל בְּכָל פַּעַם לְעוֹרֵר אֶת עֲצָמוֹ לְהֵשֵׁם
 יִתְבַּרְךָ, וְלִסְתֵּם עֵינָיו בְּכָל יַעַת מַחֲזִיזוֹ דֵּהֵאֵי עֲלָמָא
 [מֵרְאוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה], וְלִבְטֹל עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ. וְאִם
 יִזְכֶּה לְבִטֹּל אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמַּת מַעֲתָה לְצֵאת מַחֲזִיזוֹ
 דֵּהֵאֵי עֲלָמָא לְגַמְרֵי כְּרָאוּי בְּאַמַּת, בּוֹדְאֵי מַה טּוֹב,
 וְאִם לָאו חֵם וְשְׁלוֹם, עַל-כָּל-פָּנִים לֹא יִפֹּל מִזֶּה כָּלֵל
 וּכְלָל, רַק יַחֲזֵק אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת אִישׁ כְּנִשֵּׁר בְּפִשְׁיטוֹת
 גְּמוּר עַל-פִּי דְרַכֵּי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה
 מְשַׁבֶּרֶת וּמְבַטֶּלֶת כָּל הַסְּטָרָא אַחֲרָא הַרוֹצִים
 לְהַתְּנִיחַ בְּנוֹ חֵם וְשְׁלוֹם: שם, ט"ז.

ד

מִי שְׂרוּצָה לְהַתְּקַרֵּב לְהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ, צָרִיךְ תָּמִיד
 לְבַקֵּשׁ אֶת ה' בְּכָל מְקוֹם אֲשֶׁר הוּא שָׁם, וּלְקַשֵּׁר
 וּלְהַעֲלוֹת בְּחִינַת הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הוּא שָׁם, לְבְחִינַת
 לְמַעַלָּה מֵהַמְּקוֹם, דֵּהֵינּוּ לְהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ
 שֶׁל עוֹלָם, וְאִזּוֹ זֹכָה לְעַבֵּד אֶת ה' בְּאַמַּת, וְאִין שׁוֹם
 מְקוֹם שְׂיִמְנַעְהוּ. וְאִפְלוּ מִי שֶׁנִּפְּל לְאִיזָה מְקוֹם לֹא

טוב בַּחֲטָאִיו, וְאָפְלוּ לְמָקוֹם נְמוּדָה וּמְגֻשָּׁם וּמְלַכְלָךְ
מְאֹד חֵם וְשִׁלּוּם רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אַף-עַל-פִּי-בֶן צָרִיד
שְׂיִזְכֹּר בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁשָּׁם
יֵשׁ מְקוֹם לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. וְעַל-בֶּן אִין שׁוּם נְפִילָה
בְּעוֹלָם כָּלָל, כִּי מִכָּל הַמְקוֹמוֹת אֲשֶׁר נִדְּחַ לְשָׁם יָכוֹל
לְחֹזֵר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּבַחֲיִנַת: "וּבְקִשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת
ה' אֱלֹהֵיכֶם", מִשָּׁם דִּיקָא, מִמְּקוֹם אֲשֶׁר הוּא שָׁם

כְּמוֹכָא: הַלְכוֹת צִיצִית הַלְכָה ג' אוֹת ט.

ה

כָּל מַעֲשֵׂה הָאָדָם הֵם בְּזִמְן וּבְמָקוֹם, וְשָׁם עָקַר
אַחִיזַת הַסְטָרָא אַחְרָא. אָבֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא
כְּבִיכּוֹל לְמַעְלָה מִהַזְמַן וְהַמְּקוֹם, וְשָׁם כָּלוּ טוֹב וְאִין
שָׁם אַחִיזַת הַסְטָרָא אַחְרָא כָּלָל, וְשָׁם נִמְתַּק הַכֹּל,
וְזוֹה בְּחִינַת: "אִם אָסַק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה" וְכו', יָמִים
יִצְרוּ וְלֹא אֶחָד בָּהֶם", הֵינּוּ שְׂאִין שׁוּם מְקוֹם וְזִמְן
לְבָרַח וְלִהְתִּיאֵשׁ חֵם וְשִׁלּוּם מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל
הַמְקוֹמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם הֵם אֲצִלוּ, וְהוּא מְחַיֶּה אֶת כָּל

המקומות והמדרגות שבעולם, וכן לענין הזמן. ועל-
 כן בכל זמן ובכל מקום יכולין למצא אותו יתברך, כי
 המקום בכללו וכן הזמן בכללו, הכל הוא מהשם
 יתברך. ועל-כן על-ידי תשובה יכולין להתקרב אליו
 יתברך ולעלות למעלה מהמקום והזמן: שם, אות ט"ו.

ו

נַגְד כל הבלבולים והתאוות והמחשבות רעות
 וזרות הרודפים אחר האדם, ומבלבלים אותו
 בכל עת, ובפרט בשעת התפלה, והאדם יש לו
 יסורים גדולים מהם, העקר הוא בחינת אריכת
 אפים, שהוא בחינת אמונה כמבאר בפנים, הינו
 שיהיה לו אמונה שלמה בהשם יתברך ובהצדיקים
 וכשרים אמתיים, ויתחזק בעבודתו ולא יפל משום
 דבר, ולא יכפת לה ולא תקצר רוחו משום בלבול
 וחלישות הדעת, מה שהבעל דבר רוצה להכניס
 בדעתו כאלו אפס תקנה חס ושלום. כי צריך לבלי
 להסתפל על זה כלל, רק להתחזק מאד, כי אין שום

יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל. וְאִיךְ שֶׁהוּא אָף עַל פִּי שְׂכָבֵר נָפֶל
 נְפִילָה זֹאת בְּעֶצְמוֹ כִּמְהָ פְּעָמִים בְּלִי שְׁעוֹר, אָף-עַל-
 פִּי-כֵן אֵין יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל, וְצָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק
 וּלְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ, וְאֵל יִפֹּל לְזֻקְנָה דְסִטְרָא
 אַחֲרָא כָּלָל. כִּי כָּל הַנְּפִילוֹת שֶׁבְּעוֹלָם הֵם מִבְּחִינַת
 זֻקְנָה דְסִטְרָא אַחֲרָא, שְׁנֵדָמָה בְּעֵינָיו שְׂכָבֵר גְּזֻקָן
 בְּחֻטְאָיו וּבְמַעֲשָׂיו שְׁרָגִיל בְּהֵם, עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לוֹ
 לְצֵאת מֵהֵם בְּשׁוּם אַפָּן חֵם וְשְׁלוֹם. וּבִאֲמַת הוּא
 צָרִיךְ לַיְדַע וּלְהֵאֱמִין, שֶׁבְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל
 שָׁעָה, יֵשׁ כַּח בְּהָאֲדָם לְהִתְחַדָּשׁ וּלְהִיּוֹת נַעֲשֶׂה בְרִיָּה
 חֻדָּשָׁה מִמָּוֶשׁ, כִּי הַנֶּשֶׁם יִתְבַּרֵּךְ עוֹשֶׂה חֻדָּשׁוֹת בְּכָל
 יוֹם, וְאֵין שָׁעָה דְזֻמָּה לְחִבְרָתָהּ. עַל-כֵּן צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק
 וּלְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ, וּלְפַעְמִים גַּם בְּיוֹם אֶחָד
 צָרִיכִין לְהִתְחִיל כִּמְהָ פְּעָמִים, וְאֶפְלוּ אִם יִהְיֶה כֶּךָ זְמַן
 אָרֶךְ, יִהְיֶה אִיךְ שִׁיְהִיָּה, צָרִיךְ לְהִזְכִּיר אֶת עֶצְמוֹ בְּה'
 יִתְבַּרֵּךְ בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה, וּלְשַׁכַּח לְגַמְרֵי כָּל מָה
 שֶׁעָבַר עַד הַנָּה, וּלְהִתְחִיל מֵעַתָּה מִחֻדָּשׁ מִמָּוֶשׁ כָּל

מה שְׂיֹכֵל, וְאֵל יִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם בְּלִבּוֹל וְחִלְיִשׁוֹת
הִדְעַת כָּלָל. וְכֹל זֶה הוּא בְּחִינַת אֲרִיכַת אַפִּים שְׁצָרִיךְ
לְהֶאֱרִיךְ רוּחוֹ, לְעֵבֵר עַל כָּל הַבְּלִבּוֹלִים וְהַמְּנִיעוֹת
וְלִבְלִי לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם דְּבָר, וְלֹא תִקְצֹר רוּחוֹ מִכָּל
מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו. רַק יִתְחַזֵּק בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל מֵה
שְׂיֹכֵל, כִּי ה' יִתְבָּרַךְ מְלֵא רַחֲמִים בְּכָל עֵת וְ"חֲסִדֵי ה'
לֹא תִמְנּוּ וְלֹא כָלוּ רַחֲמָיו": הַלְכוֹת תַּפְלִין הַלְכָה ה' אוֹת ו'.

ז

כָּל הַהִתְרַחֲקוֹת שֶׁל רַב הָעוֹלָם מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
הוּא רַק מַחֲמַת נְפִילוֹת וְחִלְיִשׁוֹת הִדְעַת, כִּי
רַבִּם הִתְנַסּוּ כַּמָּה פְּעָמִים וְהִתְחִילוּ בְּעִבּוּדַת ה',
וְאַחֲר־כֵּן נָפְלוּ לְמָה שְׁנָפְלוּ כָּל אֶחָד כִּפִּי נְפִילְתּוֹ,
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְקִצְתֶם הִתְעוֹרְרוּ לְהִתְחִיל עוֹד הַפְּעַם
אוֹ כַּמָּה פְּעָמִים, אֲבָל אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁרָאוּ שְׂאֵף-עַל-פִּי-
כֵן נָפְלוּ אַחֲר־כֵּן, עַל-כֵּן גִּתִּיאֲשׁוּ בְּעִצְמוֹן. אֲבָל
בְּאַמַּת כָּל זֶה מַעֲשֵׂה בְּעַל-דָּבָר בְּעִצְמוֹ שֶׁהוּא זָקֵן
דִּסְמָרָא-אַחֲרָא, כִּי נִקְרָא "זָקֵן וְכִסִּיל", וְהוּא רוֹצֵה

לְהַפִּיל אֶת הָאָדָם לְיַד זְקֵנָה וְתִשׁוּת פֶּחַ חֶסֶם וְשָׁלוֹם,
 כָּאֱלוֹ כֶּבֶד נִזְקֵן בְּחַטָּאִיו וּבְמַעֲשָׂיו עַד שְׂאֵי אֶפְשָׁר
 לְהַשְׁתַּנּוֹת עוֹד. וּבְאֵמֶת לֹא כֵן הוּא, כִּי בְּכָל יוֹם
 הָאָדָם הוּא בְּרִיָּה חֲדָשָׁה מִמֶּשׁ, כִּמּוֹ שֶׁמְבָרְכִין עַל זֶה
 כַּמָּה בְּרָכוֹת בְּבִרְכוֹת הַשַּׁחַר. וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק
 בְּכָל יְעַת וְיִהְיֶה הַזְמָנָה בְּעֵינָיו כָּאֱלוֹ הַיּוֹם נוֹלָד, וּכְאֱלוֹ
 הַיּוֹם מְקַבֵּל הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ: ש.ם.

ח

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְתוֹרָתוֹ הוּא אֵין סוּף וְאֵין תְּכֵלִית,
 וּכְמוֹ שֶׁאֵין עֲלֵיהָ בְּעוֹלָם לְפִי גְדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ
 כִּי גְבוּהַ מֵעַל גְּבוּהַ וְכוּ', כִּמּוֹ-כֵן אֵין יְרִידָה בְּעוֹלָם, כִּי
 בְּכָל הַיְרִידוֹת חֶסֶם וְשָׁלוֹם, יֵשׁ יְרִידָה גְּרוּעָה בְּיוֹתֵר,
 וּמֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ יְרִידָה גְּרוּעַ מְזוֹ חֶסֶם וְשָׁלוֹם, צָרִיךְ
 לְהִתְחַזֵּק לְבָלִי לְפַל יוֹתֵר חֶסֶם וְשָׁלוֹם. וְעַקֵּר
 הַהִתְחַזְקוֹת הוּא בְּכַח הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים, שֶׁלֹּא
 עָמְדוּ לְעוֹלָם עַל מַדְרָגָה אַחַת וְעָלוּ בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר
 וְאֶפְלוּ כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְמַדְרָגָה גְּבוּהַ שֶׁבְּמַדְרָגוֹת, אֶפְלוּ

לְמִדְרָגָה עֲלִיּוֹנָה וְנוֹרָאָה מְאֹד, אֶף-עַל-פִּי-כֵן לֹא
הִסְתַּפְּקוּ אֶת עֲצֻמֹן בְּזוּה, וְאוֹמְרִים, הֲלֹא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
אֵין סוֹף וּמִי יוֹדֵעַ מַה שְׂיִכּוּלִים בְּזוּה הָעוֹלָם לְהַשְׁיֵג
עוֹד. עַל-כֵּן הֵם מִתְחִילִים בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ, עַד
שֶׁבִּאֲמַת בָּאִים בְּכָל פַּעַם לְמִדְרָגָה גְבוּהָה יִתְרָה
מְאֹד, וְכֵן לְעוֹלָם. עַל-כֵּן בְּכַח צְדִיקִים אֱלוֹיֵשׁ תִּקְוָה
לְכָל הַנוֹפְלִים, וְאֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל. כִּי אֶף-
עַל-פִּי שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁמִּירִידָה כְּזֹאת אֵי אֶפְשָׁר לְעֹלוֹת
חַס וְשָׁלוֹם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן מִי יוֹדֵעַ גְּדֻלַּת חֲסִדֵי ה', כִּי
יֵשׁ חֶסֶד כְּזוֹה אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁגָם מִשֵּׁם יְכוּלִין לְעֹלוֹת,
וְכָל צְעָקָה וְצְעָקָה שֶׁצּוֹעֵק אֶפְלוֹ בְּשֵׁאוֹל תַּחֲתִיּוֹת,
אֵינּוּ נֶאֱבָד לְעוֹלָם, יִהְיֶה אִידֵךְ שִׁיְהִיָּה אַחֲרֶיךָ.

כִּי הַצְּדִיקִים הַגְּ'ל מְשִׁיגִים שְׂכָמוֹ שְׁאֵין עֲלֵיהֶם
לְעוֹלָם, כְּמוֹ-כֵן אֵין יְרִידָה לְעוֹלָם שְׁלֹא יוּכְלוּ
לְעֹלוֹת מִשֵּׁם, וּבִאֲמַת הַכֹּל אַחַד, כִּי כָל מַה שֶׁהַצְּדִיק
עוֹלָה לְמִדְרָגָה גְבוּהָה יוֹתֵר וּמְשִׁיג יוֹתֵר גְּדֻלַּת הַשֵּׁם,
הוּא מְשִׁיג יוֹתֵר חֲסִדֵי הַשֵּׁם, שְׁזוּהוּ עֵקֶר גְּדֻלַּת הַשֵּׁם

יתְּבַרַךְ, כִּי מִדַּת הַחֶסֶד נִקְרָאת גְּדֻלָּה בְּיָדָיו. וְעַל-כֵּן
 אֵלֹהֵי הַצְּדִיקִים נְשׂוּכִים לְהַשְׁיֵג בְּכָל פַּעַם גְּדֻלַּת הַשֵּׁם
 יתְּבַרַךְ בְּיוֹתֵר, הֵינּוּ גְּדֹל חֶסְדָּיו, עַל-יַדֵּי-זוּכֵין
 לְהַשְׁיֵג כִּי אֵין שׂוּם יְרִידָה וּנְפִילָה בְּעוֹלָם, וְאֵין שׂוּם
 יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם, כִּי מְשִׁיגֵין בְּכָל פַּעַם חֶסְדִים כְּאֵלֹהֵי
 שָׁהֵם עֶקֶר גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא, עַד שֶׁעַל-יַדֵּי-זוּהַ הַכֹּל
 יְכוּלִין לַעֲלוֹת. וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת אֶפְלוּ הַקְּטָנִים בְּמַעֲלָה
 מְאֹד, וְאֶפְלוּ אִם נָפְלוּ לְרַשָּׁעוֹת גְּמוּר חֵם וְשָׁלוֹם,
 אֶף-עַל-פִּי-כֵן כָּל זְמַן שֶׁהַנְּשָׁמָה בְּקִרְבָּם, כָּל זְמַן
 שְׂיִכּוּלִים לָזוּז עוֹד בְּאֵיבָר אֶחָד, צְרִיכִין לְהֶאָרִיךְ אֶפְסָם
 וְרוּחָם, וּלְצַפּוֹת לִישׁוּעָה תָּמִיד, וּלְהַתְּגַבֵּר לְהַתְּחִיל
 בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ בְּכָל מָה שְׂיִכּוּלִין, יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה,
 כִּי אֵין שׂוּם תְּנוּעָה דְקַדְשָׁה, וְלֹא שׂוּם אֲנַחָה וְצַעֲקָה
 וְכִסּוּפִין דְקַדְשָׁה וְכוּ' נֶאֱבָד כָּלֵל לְעוֹלָם, "כִּי לֹא יִזְנַח
 לְעוֹלָם ה'", כִּי רַבִּים רַחֲמָיו וְחֶסְדָּיו עַד אֵין סוּף וְאֵין
 תְּכֵלִית, כַּנּוֹכַח לְעֵיל: שם, ט.

ט

לפְעָמִים הַנְּפִילָה וְהִירִידָה הִיא תְּכֵלֶת הָעֲלִיָּה.
 כִּי עֵקֶר הַנְּפִילָה הוּא פְּדֵי שְׂיִתְחֹזֵק
 וַיִּחְזַר וַיִּתְחִיל וַיִּחְדַּשׁ חַיּוֹתוֹ וּמַחֹו, שְׁזָה עֵקֶר
 הָעֲבוּדָה, לַחַיּוֹת חַיִּים חֲדָשִׁים בְּעֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל
 עֵת: שם, אות כ"ב.

י

מֵה שָׂרֵב בְּנֵי אָדָם טוֹעִים בְּעֲצָמָם וְסוֹבְרִים,
 שֶׁנִּפְשָׁם אֵינָה קְדוֹשָׁה מִשְׁרָשָׁה וְקִשָּׁה לָהֶם
 לָשׁוּב אֶל ה' לְהִיּוֹת אִישׁ צְדִיק אוֹ אִישׁ כָּשֵׁר בְּאַמַּת
 כְּמוֹ שָׂאֵר צְדִיקִים וְכֹשְׁרִים כְּמִרְגָּלָא בְּפוּמָא דְאִינְשֵׁי
 (כְּמִרְגָּל בְּפִי אֲנָשִׁים) לֹאמֵר, כְּשִׁמְסִפְרִין מֵאִישׁ צְדִיק אוֹ
 מֵאִישׁ כָּשֵׁר וַיֵּרָא בְּאַמַּת וּמִתְחִיל לְהִתְעוֹרֵר בָּהֶם
 הִרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה גַם כֵּן לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי
 כָּל יִשְׂרָאֵל מְלֵאִים מִחֲשָׁבוֹת שֶׁל הִרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה
 וְהִתְקַרְבוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, אֲךָ אַחֲר־כֵּן תִּכְרַף
 אוֹמְרִים: מִי יְכוּל לְהִתְדַמּוֹת לְזֶה הָאִישׁ צְדִיק וְכו' כִּי

הָיָה נִשְׁמָה קְדוֹשָׁה מְנַעֲרֵיו, בְּאֵלוֹ צְדָקַת הַצְּדִיקִים
וּכְשֵׁרִים הוּא רַק מִצַּד הַנִּשְׁמָה הַקְּדוֹשָׁה שֵׁישׁ לָהֶם
מִתּוֹלְדֹתָם, אֲשֶׁר בְּאֵמַת אֵינוֹ בֶּן. כִּי עֵקֶר צְדָקַת
הַצְּדִיק הוּא רַק עַל-יְדֵי יְגִיעָתוֹ וְטִרְחָתוֹ בְּעִבּוּדָתוֹ
יִתְבָּרֵךְ כַּמָּה וְכַמָּה יָמִים וְשָׁנִים הַרְבֵּה, וְהִתְגַּבֵּר
וְהִתְחַזַּק בְּכָל פַּעַם וְלֹא הִנִּיחַ אֶת עַצְמוֹ לִפְלֵ בְּשׁוּם
אֶפֶן, וְהַרְבֵּה בְּתַפְלָה וְתַחֲנוּנִים עַד שִׁזְכָּה לָמָּה שִׁזְכָּה.
וְכָל אָדָם יָכוֹל לִהְיוֹת כְּמוֹתָם כִּי הַבְּחִירָה חֲפֵשִׁית
כְּמֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה, כְּתָר שֵׁם טוֹב מִנַּח
וְכו'. וּבְאֵמַת עֲנִין הַטָּעוֹת הַזֶּה שְׂפוֹבְרִים שִׁנְפָּשִׁים
אֵינָה קְדוֹשָׁה מְשֻׁרָשָׁה. וּמַחֲמַת זֶה אֵינָם מְתַגַּבְּרִים
לַעֲשׂוֹת כְּמַעֲשֵׂה הַצְּדִיקִים, כֹּל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת
הַיְכָלֵי הַתְּמוּרוֹת, שֶׁמִּשָּׁם בְּחִינַת הַחֲלוּף שֶׁנַּחֲלָף הַבֶּן
מֶלֶךְ לְבֶן הָעֶבֶד כְּמִבְּאֵר בְּ"סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת", שֶׁמַּחֲמַת
זֶה נָפַל לְמָקוֹם שֶׁנָּפַל וְהֵלֶךְ בְּדַרְכִים לֹא טוֹבִים, עַד
שֶׁהָיָה מְסַפֵּק בְּעַצְמוֹ אִם הוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ אוֹ בֶּן הָעֶבֶד.
כְּמוֹ-כֵן הוּא בְּכָל אָדָם הַרְחוֹק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּפִרְט

בְּתַקְף סוּף הַגְּלוּת הַמֵּר הַזֶּה, שֶׁהַתְּנַבֵּר הַפֶּעַל דְּבָר
 מְאֹד מְאֹד עַד שֶׁכַּמָּה בְּנֵי אָדָם מֵיֵאֱשִׁין אֶת עֲצָמוֹן
 כְּאֵלוֹ נֶפֶשׁ אֵינָה מְסַגֶּלֶת כָּלֵל לְעַבֹּדֶת הַשֵּׁם, וְכָל
 זֶה הוּא רַק פְּתוּי הַיֵּצֵר. כִּי בְּאֵמֶת צָרִיד כָּרִיד הָאָדָם לִידַע
 וּלְהֵאֱמִין, שֶׁנֶּפֶשׁ כָּל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל גְּבוּהָה וַיִּקְרָה
 מְאֹד מְאֹד, וְכֻלָּם הֵם בְּחֵינַת בְּנֵי מַלְכִים וַיְכוּלִים
 לְזִכּוֹת לְמַדְרָגוֹת גְּבוּהוֹת וְקְדוּשׁוֹת מְאֹד כְּמוֹ כָּל
 הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים, כִּי גַם עֲלֵיהֶם עָבְרוּ מַחְשָׁבוֹת
 וְחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת כְּאֵלָה וְכֵאֵלָה. אֲדָּהּ הָיוּ מִשְׁכִּילִים
 לְבָלִי לְהַנִּיחַ לְהַטְעוֹת אוֹתָם וְהַתְּנַבֵּרוֹ וְהַתְּחַזְּקוֹ מְאֹד
 עַד שֶׁזָּכּוּ לְמָה שֶׁזָּכּוּ - אֲשֶׁרֵי לָהֶם. וְזֶה בְּחֵינַת: "וַיִּגְבַּהּ
 לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'" : ברכות השחר הלכה ג' אות ו'.

יֵא

עֵקֶר בְּרַפְתַּת הַתּוֹרָה הוּא - שֶׁצָּרִיד כָּל אֶחָד לְבָרִיד
 אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוֹ מִכָּל הָעַמִּים
 וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ, שֶׁזֶה בְּחֵינַת סִגְלָה וּמְקוּיָהּ, שְׂאֵי
 אֶפְשָׁר לְהַשְׁיִיג עַל מַה בָּחַר בְּנוֹ בְּיוֹתֵר מִכָּלֵם, כְּמוֹ

שָׁמַעַן שָׁרוּ שֶׁל מִצְרַיִם בְּאֶמֶת הִלְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה וְכוּ'. וְעַל-כֵּן בְּאֶמֶת נִקְרָאִים יִשְׂרָאֵל "סִגְלָה", כִּי הִתְקַרְבוּת יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שָׁבַשְׁמַיִם יוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם, הוּא רַק כְּמוֹ סִגְלָה שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִהַשְׁכָּל וְאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג, שָׁזָה בְּחִינַת סוֹד הַנִּקְדָּה הַקְדוּשָׁה הַכְּלוּלָה מִכָּל הַנִּקְדוּת שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת נִקְדַּת מוֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר הַנִּקְדָּה הַזֹּאת עוֹמְדַת בֵּין שְׁמֹד לְרִצּוֹן, שֶׁזֹּאת הַנִּקְדָּה הִיא עֵקֶר הַהֶבְדֵּל בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמּוּם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְעֲלוֹת מִהָרַע שֶׁל הַשְּׂבָעִים אֲמוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמֹד, וְלִכְנֹס לְכָלֵל קִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת רִצּוֹן.

ו' לחודש

וְעַל-כֵּן כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֶפְלוּ אִם נָפַל לְמָקוֹם שֶׁנָּפַל, עַד שֶׁכִּמְעַט אֵינּוּ יוֹדֵעַ לְהִבְחִין בֵּין קִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל לְזוֹהַמַת הָעִבּוּ"ם, מַחֲמַת עֵצִים רַבּוּי קְלָקוּלָיו חֵם וְשְׁלוֹם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיד לְחִזֵּק עֵצְמוֹ בְּנִקְדַּת יְהוּדוּתוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ מִצַּד הַתּוֹלְדָה, שֶׁהוּא מוֹרַע

יִשְׂרָאֵל, אֶף-עַל-פִּי שְׁכַמְעַט אֵינוּ מְרַגֵּישׁ בְּעַצְמוֹ
 קִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל מֵעַצָּם קְלִקּוּלָיו, אֶף-עַל-פִּי-בֶן צָרִיךְ
 לְהֶאֱמִין בְּזֶה מְאֹד, כִּי הַנִּקְדָּה הַקְדוּשָׁה הַכְּלָלִית
 הַזֹּאת, שֶׁהִיא בְּחִינַת נִקְדַּת מֹשֶׁה שְׁמֹלְבֶשׁ בְּכָל אֶחָד
 בְּנִ"ל, הוּא סוּד גְּדוֹל אֲשֶׁר בְּאֵמַת אֵי אֶפְשָׁר לְהַשְׁיִגּוֹ.
 וְעַל-בֵּן אֲדַרְבָּא, מִי שֶׁנִּפְלַ בְּדַעְתּוֹ כָּל כֶּךָ בּוֹדָאֵי הוּא
 בְּיוֹתֵר צָרִיךְ לְהוֹדוֹת וּלְבָרֵךְ עַל חֶלְקוֹ, שֶׁהוּא מִזְרַע
 יִשְׂרָאֵל וְלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי, וּמֹלְבֶשׁ בּוֹ נִקְדָּה קְדוּשָׁה
 כְּזֹאת, אֲשֶׁר הוּא עֶקֶר הַהֶבְדֵּל בֵּין קִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל
 לְבֵין הָעַמִּים, וְעַל-יְדֵי הַנִּקְדָּה הַזֹּאת יְכוּלִין הַכֹּל
 לְעֵלוֹת מְשֻׁמָּד מִמֶּשׁ חֵם וְשָׁלוֹם, לְרַצּוֹן.

וּבְלִבְד שְׁלֹא יִתְיַאֲשׁוּ אֶת עַצְמָם שְׁלֹא יִהְיוּ
 בְּבַחֲיִנַת: "אֲשֶׁר אַתֶּם אֹמְרִים נִהְיָה
 כְּגוֹיִם", שְׁזֶה הָיָה בְּחִינַת הַפָּגַם שְׁלֹא בָּרְכוּ בַּתּוֹרָה
 תַּחֲלָה, מִחֲמַת שֶׁנִּפְלוּ בְּדַעְתָּם מְאֹד עַל-יְדֵי שִׁידְעוּ
 עַצְמָם קְלִקּוּלָם, עַד אֲשֶׁר מִחֲמַת זֶה הָיָה קָשָׁה לָהֶם
 לְבָרֵךְ בְּרַבַּת הַתּוֹרָה, מֵאַחַר שֶׁאֵינָם מְקִימִין אוֹתָהּ,

וּפָנָם זֶה דִּיקָא גָרַם חֲרַבְנָא בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וְהַנְּלוּת, כְּמֵאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ וְזָרוּנָם לְבִרְכָה. כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא אָף-עַל-פִּי-כֵן אָסוּר לֵיֹאשׁ אֶת עֲצָמוֹ חֵם וְשָׁלוֹם, רַק אֲדַרְבָּא, הוּא בְיוֹתֵר צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל חֶלְקוֹ עַל נִקְדוּת קִדְשֵׁת יְהוּדוּתוֹ, שְׁזֵה עֵקֶר בְּרַבְתַּת הַתּוֹרָה כַּנ"ל, וְלַחֲפֵשׁ אַחֵר נִקְדוּת טוֹבוֹת מִקְדְּשֵׁת יִשְׂרָאֵל שִׁישׁ בּוֹ עֲדִין, וְלַחֲזֹק אֶת עֲצָמוֹ בָּהֶם, עַד שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִכּוֹל בְּאֵמֶת לַעֲלוֹת מִשְׁמַד לְרָצוֹן. אֵיךְ לְזוֹבוֹת לְכָל זֶה בְּאֵמֶת הָעֵקֶר הוּא עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים שֶׁהֵם בְּחִינַת מוֹשֶׁה, וְהֵם מְעוֹרְרִין וּמְאִירִין בָּנוּ הַנִּקְדָּה הַזֹּאת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הֵם מְמַתִּיקִין כָּל הַדֵּינִים וּמַעֲלִין אוֹתָנוּ מִשְׁמַד לְרָצוֹן כַּנ"ל: הַלְכוֹת בְּרִכּוֹת הַשָּׁחַר הַלְכָה ה' אוֹת ז' ח'.

יב

עֵקֶר מְצוֹת קְרִיאַת-שְׁמַע שֶׁהִיא אֲמוּנַת הַרָצוֹן שֶׁהֵבֵל מִתְנַהֵג רַק בְּרָצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו אֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה הַזֹּאת בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ בְּחִינַת: "בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעִינֶיךָ בְּחֻדָּשִׁים".

וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַרְצוֹן דְּקַדְשָׁהּ, וּלְקַשֵּׁר כָּל
 מַחְשְׁבוֹתָיו וְלָבוֹ וְדַעְתּוֹ לַרְצוֹן הַזֶּה, שְׂיִהְיֶה תָּמִיד כָּל
 תְּשׁוּקָתוֹ וְכִסּוּפָיו וְרִצּוֹנוֹ חֲזָק רַק לְתַכְלִית הָאָמְתִי
 הַנִּצְחִי, וְלִהְיוֹסִיף בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ לְהִתְחַזֵּק בְּהַרְצוֹן
 דְּקַדְשָׁהּ בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְאַף אִם עוֹבֵר עָלָיו
 מִה שְׁעוֹבֵר, אַף-עַל-פִּי-כֵן אֵל יִרְפָּה אֶת הַרְצוֹן בְּשׁוֹם
 אַפְּן בְּעוֹלָם. וְהֶעֱקָר שְׁצָרִיךְ לְהֶאֱמִין, שֶׁבְּכָל יוֹם
 נִעֲשִׂים חֲדָשׁוֹת לְגַמְרִי, עַל-כֵּן צְרִיכִין לְהִמָּתִין
 וּלְהִמָּתִין עַד שְׂיִגִיעַ יוֹם יְשׁוּעָתוֹ, כִּי הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ
 מִצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת חֲדָשׁוֹת בְּכָל יוֹם, כִּי כָּל מִה שְׁבָא
 וְנִתְחַדָּשׁ יוֹם אַחֵר, גִּתּוּסָף וְנִתְחַדָּשׁ קַדְשָׁהּ יִתְרָה
 מְלַמְעָלָה, כִּי רַק בְּשִׁבִיל זֶה הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ מְקִיָּם
 עוֹלָמוֹ, וּבִטּוֹבוֹ מִחֻדָּשׁ בְּכָל יוֹם מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית,
 בְּכַדִּי לְעוֹרֵר אוֹתָנוּ לְהִתְחַדָּשׁ בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּרִצּוֹנוֹת
 חֲדָשִׁים וְחֲזָקִים לְהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ.

וְזֶה בְּחִינַת טְהָרַת הַטְּמְאִים שֶׁתְּלוּי בְּיָמִים, כִּי יֵשׁ
 שְׁטָעוּנִין רַק הָעֶרֶב שְׁמֹשׁ, הֵינּוּ שְׁגָמֵר טְהָרָתוֹ

וַיִּשׁוּעַתּוּ תְּלוּי עַד שְׂיבּוֹא הַיּוֹם שְׂאַחֲרָיו, וַיֵּשׁ
 שְׂטֻעוֹנִין שְׂבֻעָה יָמִים לְמַהֲרָתָן. וּכְשִׁיצָאוּ יִשְׂרָאֵל
 מִמִּצְרַיִם, סָפְרוּ שְׂבֻעָה שְׂבָתוֹת תְּמִימוֹת עַד שְׂזָכוּ
 לְקַבֵּלַת הַתּוֹרָה. וְהַעֲקָר לְהִתְחַזֵּק בְּכָל אֱלוֹ הַיָּמִים
 שְׂאִינּוּ זוֹכָה עַדִּין לְשִׁלְמוֹת מְהֻרָתוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת
 קַבְּלַת הַתּוֹרָה, אַף-עַל-פִּי-כֵן יִתְחַזֵּק בָּהֶם בְּכָל יוֹם
 וַיּוֹם בְּרִצּוֹנוֹת חֲזָקִים חֲדָשִׁים, וַיְהִי חֲזָק בְּזֶה מְאֹד
 מְאֹד בְּכָל מָה שְׂיַעֲבֹר עָלָיו, עַד שְׂיִזְכֶּה לְיוֹם יִשׁוּעַתּוֹ
 וּמְהֻרָתוֹ בְּשִׁלְמוֹת. וַיֵּשׁ, שְׂעַקָר גָּמַר מְהֻרָתוֹ יִזְכֶּה רַק
 אַחַר בִּיאַת שְׂמֻשׁוֹ לְגַמְרֵי, הֵינּוּ אַחַר פְּטִירָתוֹ מִן
 הָעוֹלָם, שְׂזֶה בְּחִינַת וּכְאֵ הַשְּׂמֻשׁ וּמְהֻרָתוֹ וְאַחַר יֵאָכֵל
 מִן הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהוּא חֶלְקוֹ הַטּוֹב לְעוֹלָם הַבָּא שְׂיִזְכֶּה
 אֵלָיו תִּכְרַף אַחַר בִּיאַת שְׂמֻשׁוֹ, וְלֹא יִצְטָרֵךְ לְהִתְנַלְּגֵל
 וְלִסְבֹּל מָה שְׂצָרִיךְ לִסְבֹּל מִי שְׂלֹא הִכִּין אֶת עֲצָמוֹ
 כָּלֵל כֹּל יָמֵי חַיָּו וְלֹא הִתְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ לְהַמְשִׁיךְ
 עַל עֲצָמוֹ הַרְצוֹנוֹת הַקְּדוּשִׁים הַנִּלְכָּל בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.
 כִּי אִזּוּ בַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן מִתְקַבְּצִין כָּל מָה שְׂחָטַף טוֹב

בְּזֶה הָעוֹלָם, וְכָל רָצוֹן וְרָצוֹן טוֹב שֶׁהִיָּה לוֹ בְּכָל יוֹם
וַיּוֹם כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְרַק זֶה הוּא תַקּוּתוֹ וְהַשְּׂאֲרָתוֹ
לְנִצּוּחַ: שם, אות מ"א מ"ב.

יג

הַמְקַרְבִּים לְצַדִּיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת זְקֵן
דְּקִדְשָׁה הֵם נְזוּהָרִים לְבָלֵי לְפַל חַס
וְשָׁלוֹם לְיַדֵּי זְקֵנָה לְעוֹלָם, וְאֵיךְ שֶׁהוּא אֵיךְ שֶׁעוֹבֵר עַל
הָאָדָם בְּכָל יוֹם, הֵם מְאֻמִּינִים שֶׁכָּל יוֹם וַיּוֹם הוּא עֲנִיָּן
חֲדָשׁ לְגַמְרֵי. כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד
מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, וּבּוֹדָאֵי לֵית יוֹם דְּלֵית בֵּיה טוֹב, רַק
שֵׁישׁ לוֹ גָּדֵר מְלָבָר [אֵין יוֹם שְׂאֵין בוֹ טוֹב, רַק שֵׁישׁ לוֹ גָּדֵר
מִבְּחוּץ]. וּמְאֻמִּינִים בְּחֶסֶדוֹ הַגָּדוֹל שְׂאֵינוֹ נִפְסָק
לְעוֹלָם, עַד שֶׁמְּשִׁיכִין חֶסֶדִים חֲדָשִׁים לְעוֹלָם בְּכָל
יוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְהוֹסִיף בְּכָל יוֹם אֹר קִדְשָׁה
וְדַעַת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְאִיר הַתְּגָלוֹת הַרְצוֹן בְּכָל יוֹם
יֹתֵר וַיֹּתֵר: הַלְכוֹת בְּרֻכּוֹת הַשַּׁחַר, הַלְכוֹת ה' אוֹת פ"ג.

יד

כָּל מִי שְׁרוּצָה לְחוּם עַל עֲצָמוֹ וְלַחֲשֹׁב עַל תְּכֵלִיתוֹ
הַנִּצְחִי, כָּל תִּקְנָתוֹ, שְׂאִיד שְׂהוּא אִיד שְׂהוּא,
יְהִי בְּעֵינַי עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם כְּבָרִיָּה חֲדָשָׁה מִמֶּנּוּ,
כִּי בְּאֵמֶת נַעֲשֶׂה הָאָדָם כְּבָרִיָּה חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם,
שֶׁבְשִׁבִיל זֶה מְבָרְכִין כָּל בְּרָכוֹת הַשָּׁחַר כְּמִבְאֵר
בְּשִׁלְחֵן עָרוּד, וְעַל-בֵּן אִיד שְׂהוּא צָרִיד שְׂתִּהְיֶה
הָעֲבוּדָה שְׁעוֹסֵק בְּכָל יוֹם חֲדָשָׁה אֲצִלוֹ לְגַמְרִי, כִּי כָּל
אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה כְּמָה מְצוּוֹת בְּכָל יוֹם צִיּוּת
וְתַפְלִין וְכִיּוּצָא, אֵךְ הָעֵקֶר שִׁירָאָה לִישֵׁב דַּעְתּוֹ בְּכָל
יוֹם שְׁזָה הַיּוֹם שְׁעוֹמֵד בּוֹ עֲדִין לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, וְכֵן
לֹא יִהְיֶה עוֹד הַיּוֹם הַזֶּה בְּעוֹלָם, וְהָעֲבוּדָה לְהֵשֵׁם
יִתְבָּרֵךְ שְׂצָרִיכִין בְּזֶה הַיּוֹם הִיא חֲדָשָׁה לְגַמְרִי, וְרַק
עָלֶיךָ נֶפֶל חוֹבַת הַיּוֹם, עַל זֶה הָאָדָם שְׁעוֹמֵד בְּאוֹתוֹ
הַדּוֹר בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, הוּא דִּיקָא צָרִיד לְעַסֵּק בְּעֲבוּדָה
זֹאת וְלֹא מְלֵאָךְ וְלֹא שָׂרָף, וְאַפְלוֹ נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים
שֶׁבְגֵן עֲדֵן עֲלִיּוֹן אֵינָם יְכוּלִים לְהַשְׁלִים הָעֲבוּדָה

הזאת, רק "חי חי הוא יודוך כְּמוֹנֵי הַיּוֹם" (ישעיהו לח, יט) - כְּמוֹנֵי הַיּוֹם דִּיקָא, הִינּוּ כְּמוֹ שְׂאֲנֵי הַיּוֹם בְּאַיּוּה מְדַרְגָּה פְּחוּתָה שְׁהִיא אַף-עַל-פִּי-כֵן מְאַחַר שְׂאֲנֵי חֵי אֲנִי צְרִיךְ לְהוֹדוֹת לְךָ דִּיקָא. אֲדַרְבָּא, כָּל מַה שְׂיִוְדַע בְּנַפְשׁוֹ שֶׁהוּא גְרוּעַ וּמְקַלְקַל בְּיוֹתֵר, עַל-יְדוֹ דִּיקָא יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר בְּשִׁיתְקַרְבֵי אֱלֹו יִתְבָּרַךְ, בְּבַחֲיִנַת: כִּד אֲתִי יִתְרוּ וְאָמַר וְכו' כְּדִין אֲסַתְלַק וְאֲתִיקַר שְׁמָה דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכו' [כַּאֲשֶׁר כָּא יִתְרוּ וְכו', אִזְ הַתְעַלָּה וְהַתְפַּכְּדָה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְכו'], כִּי עֵקֶר גְּדֻלַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא דִּיקָא כְּשֶׁהֲרַחוּקִים מִתְקַרְבִים אֱלֹו יִתְבָּרַךְ.

וְעֵקֶר הָעֵצָה לְקִיּוֹם הַתּוֹרָה הוּא לְהִתְחִיל בְּכָל פְּעַם מִחֻדָּשׁ בְּנ"ל, וְאֶפְלוּ אִם אֵין יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת כָּלוּם מְגַדֵּל הַתְּנִירוֹת וְהַתְּנַבְּרוֹת הַגְּלוּת בְּגוּף וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן, אַף-עַל-פִּי-כֵן יִתְחִיל בְּכָל פְּעַם לְהַכִּין וְלְהַזְמִין אֶת עֲצָמוֹ מִחֻדָּשׁ לְעַבּוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁזֵה בְּחִינַת "אֵהִיָּה" דָּא אֲנָא זְמִין לְמַהְוִי (עיין לקו"מ סימן ו').

וּלְפַעֲמוֹם צְרִיכִין לְהִתְחִיל בְּיוֹם אֶחָד כַּמָּה וְכַמָּה
הִתְחַלּוֹת חֲדָשׁוֹת, מִכָּל שָׁבֵן בְּכָל שָׁבוּעַ וְכוּ'. עַד
שְׁאַחֲר־כֶּךָ מִצְטַרְפִּין כָּל הַהִתְחַלּוֹת הַנ"ל וּבְאִין
לְעֹזְרָתוֹ, כִּי לִית רְעוּתָא טָבָא דְאַתְאָבִיד [אִין רְצוֹן טוֹב
שְׁנַאָבִיד]. וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֶה אַחֲר־כֶּךָ לְהִתְחִיל וְלִגְמֹר
עֲבוּדָתוֹ בְּשִׁלְמוֹת כְּרָאוּי. וְהַעֲקָר שְׁצָרִיד הָאָדָם
לְסֵלֶק מִדַּעְתּוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל פֶּעַם כָּל מָה שְׁעֵבֵר עָלָיו
עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתָהּ הַשָּׁעָה, וְכָל הַהִתְחַלּוֹת מִכָּל
הָעֲבוּדוֹת שֶׁהִתְחִיל לְעַבֵּד הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ עַד עֵתָהּ לֹא
יַעֲלֶה אֶצְלוֹ בְּחֻשְׁבוֹן כָּלָל, רַק כָּאֵלוֹ לֹא הִתְחִיל עַדִּין
מֵעוֹלָם כָּלָל.

כִּי עֲקָר הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד, הוּא
מַחֲמַת שְׁנֵדָמָה לוֹ בְּדַעְתּוֹ שְׁכַבֵּר הִתְחִיל קָצַת
בְּעֲבוּרָת ה' וְנִפְל מִזֶּה, וְאַחֲר־כֶּךָ הִתְחַזַּק לְהִתְחִיל
עוֹד וְנִפְל עוֹד הַפְּעַם, וְכֵן הִרְבֵּה פְּעָמִים, וְעַל-כֵּן
מִתְיָאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי חֵם וְשִׁלּוֹם, וּמִתְרַשֵּׁל
בְּעֲבוּרָתוֹ מִלְּהִתְחִיל עוֹד הַפְּעַם. עַל-כֵּן עֲקָר הָעֲצָה

לְשֹׁכַח בְּכָל פַּעַם כָּל מֵה שֶׁעָבַר עָלָיו, אֶף-עַל-פִּי
 שֶׁכָּבַר הַתְּחִיל אֲלָפִים וּרְבָבוֹת פְּעָמִים אִין מִסְפָּר, רַק
 עֵתָה יִתְחִיל מִחֲדָשׁ לְגַמְרֵי לְהַכִּין וּלְהַזְמִין אֶת עֲצָמוֹ
 לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מֵה שְׂיוֹכֵל, אִם לְצַעֵק אֶל
 הַיֵּשׁ מִעֵמֶק הַלֵּב כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ עֵתָה בְּאוֹתָהּ שְׁעָה,
 אִם לְהִתְחִיל לְלַמֵּד וּלְהִתְפַּלֵּל וּלְעֲשׂוֹת מְצוּוֹת, אִם
 לְשַׁמַּח אֶת עֲצָמוֹ בְּמָה שְׁלֹא עָשִׂי גוֹי וְכוּ', וְכֵן בְּכָל
 מִינֵי עֲצוֹת לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִשְׁאָר
 קָיָם בְּקִיּוֹם הַתּוֹרָה תָּמִיד.

כִּי בְּאֵמֶת אֶפְלוּ מִי שֶׁחָטָא כָּל יָמָיו וְשָׁב בְּאַחֲרוֹנָה
 מוֹחֲלִין לוֹ הַכֹּל כְּמֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנֶם לְבִרְכָה,
 מִכָּל שָׁכֵן מִי שֶׁכָּבַר הַתְּחִיל כְּמָה פְּעָמִים לְשׁוֹב אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ. וְעַקֵּר הַנְּפִילוֹת וְחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת מְזֵה שֶׁרָאוּ
 שֶׁכָּבַר גִּסּוֹ אֶת עֲצָמָם וְהִתְחִילוּ כְּמָה פְּעָמִים וְנִפְלוּ,
 הוּא רַק מַעֲשֵׂה בְעַל-דָּבָר שְׁרוּצָה לְהַסִּיתָם עַל-יְדֵי-
 זֶה, וּלְעַרְבֵב דַּעְתָּם לִיֵּאֵשׁ אֶת עֲצָמָם חֵם וְשָׁלוֹם. עַל-
 כֵּן צָרִיכִין לְהַזְהֵר מְאֹד לִילָךְ בְּדַרְךְ הַנ"ל, לְהִתְחִיל

מִחֻדָּשׁ בְּאִיזוֹ בְּחִינָה שֶׁהִיא, וַיִּשְׁכַּח מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי כָּל
 מָה שֶׁעָבַר עָלָיו, וְכָל הַהֲתַחֲלוֹת שֶׁהִתְחִיל עַד עַתָּה
 לֹא יַעֲלֶה לוֹ מִן הַחֲשָׁבוֹן כְּלָל, רַק עַתָּה צָרִיךְ לְהִתְחִיל
 מִחֻדָּשׁ לְגַמְרֵי וְכֵן לְעוֹלָם, עַד שְׂיִזְכֶּה לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
 וְלִהְתַּחֲלִיל וְלִגְמֹר בְּשִׁלְמוֹת כְּרָאוּי. וְכִשְׁזוֹכָה לְהִתְחַזֵּק
 בְּכָל הַנֶּ"ל, אֵיזֵי זוֹכָה עַל-יְדֵי-זֶה לְדַבְרִים גְּבוּהִים
 וְעֲלִיוֹנִים מְאֹד. כִּי גִמְשָׁךְ הָאָרֶז מְשַׁלֵּשׁ פְּעָמִים שֵׁם
 אֱהִיָּה וּפְעָם אַחַת שֵׁם הָוְיָה שֶׁהוּדִיעַ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ
 לְמוֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, בְּעֵת שִׁשְׁאֵל אוֹתוֹ "וַאֲמָרוּ
 לִי מַה שְּׁמוֹ" וְכו'. וְכֵן זוֹכָה עַל-יְדֵי-זֶה לְהַשִּׁיר וְהַגְנוֹן
 שִׁיתֵּעַר לְעֵתִיד שֶׁהוּא פְּשׁוּט, כְּפוּל, מְשַׁלֵּשׁ, מְרַבֵּעַ,
 וְנֶאֱרָג עַל שֵׁם הָוְיָ"ה בְּרַבּוּעַ שֶׁהוּא י' י"ה יו"ו וְכו',

כַּמְבַּאֵר בַּפְּנִים: הַלְכוֹת קְרִיאַת הַתּוֹרָה הַלְכָה ו'.

טו

כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שְׂרוּצָה לְחוּם עַל נֶפֶשׁוֹ, וְלִצְאָת
 מִזְהָמָתוֹ וְלִהְתַּקְרַב לְצַדִּיקֵי אֲמֶת, וְכוּנָתוֹ בְּאֲמַת
 לְשׁוֹב לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, צָרִיךְ לִידַע, שֶׁבְּהַכְרַח שִׁיעֲבֹרוּ

עָלְיוּ כַּמָּה וְכַמָּה מְשַׁבְּרִים וְגַלְיָ הַיָּם וּבְחִינֹת וְנִסְיוֹנֹת
 וְצָרוּפִים, וְאִם לֹא יִנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ בְּכֹל מָה שְׁיַעֲבֹר
 עָלָיו, בְּיָדָאֵי יִזְכֶּה לְאַחֲרִית טוֹב לְנִצָּחַת. וְלִכְלֹל זֶה
 מְקַבְּלִין בַּח רַק מֵהַצְּדִיק הָאֵמֶת בְּחִינַת מֹשֶׁה, שֶׁהוּא
 עוֹשֶׂה כַּמָּה תַּחֲבוּלוֹת בְּחֻכְמָה נִפְלְאָה, בְּדִי לְהַחֲיוֹת
 וּלְקַיֵּם אֶת כָּל הַנְּפֹשׁוֹת הַחַפְּצִים לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ. שְׂזָה בְּחִינַת מָה שְׁהַצְּדִיק מְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ
 לְפַעֲמִים מֵהַשְּׁגָתוֹ וּמִדְּבַקוֹתוֹ, בְּכַדִּי לְהַחֲיוֹת וּלְחַזֵּק
 אֶת כָּל הָאֲנָשִׁים הַפְּשׁוּטִים הַבְּטָלִים מִן הַתּוֹרָה, וְכֵן
 אֶת הַלּוֹמְדִים בְּשַׁעָה שְׁצָרִיכִין לְבַטֵּל אֶת עֲצָמָם. כִּי
 בְּהִכָּרַח צָרִיכִין לְבַטֵּל אֶת עֲצָמָם לְפַעֲמִים, כִּי הָעֲבוּדָה
 צָרִיכָה לְהִיּוֹת בְּבְחִינַת רְצוּאָה וְשׁוּב עֵיל וְנִפְיָק, שְׂזָה
 בְּחִינַת כָּל הָעֲלִיּוֹת וִירִידוֹת שְׁצָרִיכִין לְעַבֵּר עַל כָּל
 אֶחָד. וְזֶה בְּחִינַת הַהִפְסָקוֹת שְׁבִין פְּרָשָׁה לְפָרָשָׁה
 שְׁבַת־תּוֹרָה, שְׂזָה בְּחִינַת הַפְּטוּל שְׁמְבַטֵּל עֲצָמוֹ הַצְּדִיק
 בְּכֹל פַּעַם וּמִפְסִיק עֲצָמוֹ מֵעֲבוּדָתוֹ, בְּכַדִּי לְהַחֲיוֹת
 וּלְחַזֵּק אֶת כָּל בְּחִינַת הַבְּטָלִים הַגְּלוֹל. וְזֶה מְרָמֵז בְּדַבְּרֵי

רבותינו זכרונם לברכה, מה היו הפסקות משמשות, לתן רוח למשה וכו' קל וחמר להדיוט הלמד מן ההדיוט וכו'. כי עקר כח ההדיוטות לחזק את עצמם בעת בטולם וירידתן, הוא רק על ידי הפסקות הנ"ל. ועל ידי שמחזקין את עצמם בכל מה שעובר עליהם, על ידי זה מבררין בחינת עין הדעת טוב ורע, שמשם כל הנסיונות של האדם. ועל ידי זה זוכין לתקון הדעת, ועל ידי זה מפילא נתתקנין כל השלשה מחין וזוכין לאמונת חדוש העולם הזה, וחדוש העולם שלעתיד: שם, ל"ח.

טז

כמו שהשם יתברך מניח כל העליונים ומלאכים ושרפים וכו', ורוצה דיקא בעבודת בני אדם הגשמיים, בן כל מה שהמדרגה נמוכה ופחותה ביותר, בשמתעוררים משם באיזה התעוררות כל שהוא, נעשה מזה שעשועים נפלאים למעלה בבחינת: כד אתי יתרו וכו' כדין אסתלק ואתיקר

שָׁמָּא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכוּ' [כַּאֲשֶׁר בָּא יְתְרוֹ וְכוּ', אִזְּ
הִתְעַלָּה וְהִתְכַבֵּד שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְכוּ']. וְעַל-
כֵּן עַל-יְדֵי שְׁהַצְדִּיק הַגְּדוֹל מַעֲלָה נִפְשוֹת הַפְּגוּמוֹת
מְאֹד עַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא נַעֲשֶׂה יַחֲוֵד נִפְלָא, וְזֶה סוּד
נְשִׁיכַת הַנְּחֹשׁ לְאֵילָה הַמְּבֹאֵר בְּזֵהר הַקְדוֹשׁ בְּסוּד
קְרִיעַת יַם-סוּף. וְעַקֵּר הַיַּחֲוֵד נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי שְׁמִמְשִׁיךְ
הַצְדִּיק הָאֲרֵה עַל הַנְּפֹשׁוֹת הַנִּ"ל מִבְּחִינַת עֵתִיק, שְׁזֶה
בְּחִינַת מַה שְּׁכַתוֹב שָׁם: "מַה תִּצְעַק אֵלַי" בְּעֵתִיקָא
תִּלְיָא מִלְתָּא. כִּי מַחְמַת שְׁהֵם חוֹלֵי הַנְּפֹשׁ וּפְגוּמִים
בְּיֹתֵר, עַל-כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְהוֹשִׁיעֵם כִּי אִם הַצְדִּיק
הַגְּדוֹל בְּיֹתֵר שְׁיִכּוֹל לְהֵאִיר בְּהֵם מִבְּחִינָה גְבוּהַ מְאֹד
שֶׁהוּא אוֹרִיתָא דְעֵתִיקָא: הַלְכוֹת נְשִׁילַת יָדִים לְסַעוּדָה הַלְכָה ו' אוֹת מ'.

יז

הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת הֵם רְחֻבִים מְאֹד בְּלֵי קֶזַן
וְתַכְלִית (כְּמוֹ שְׁכַתוֹב: "לְכָל תַּכְלָה רְאִיתִי
קֶזַן רְחֻבָה מְצוּתָךְ מְאֹד") וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַשְׁיִיגֵם, וְעַל-
יְדֵי-זֶה עַקֵּר הַהִתְנַבְּרוֹת וְהַהִתְחַזְּקוֹת עַל-יְדֵי

שְׂיִוְדָעִים שְׂאִין יוֹדָעִים כָּלָל. כִּי עֵקֶר הַהִתְחַזְּקוֹת
 עַל-יְדֵי שְׂמֵאֲמִינִים בְּהַדְעַת הַקְּדוּשָׁה שְׂמֵאִיר לָנוּ
 הַצְּדִיק הָאֱמֶת שְׂמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וְכוּ', אָבֵל
 תִּכְרַף בְּשִׁבְאִין עָלָיו קִשְׁיוֹת, וְאֶפְלוּ בְּשִׁקְשָׁה לֹא עַל
 עֲצֻמוֹ עַל שְׂאֵף-עַל-פִּי-כֵן הוּא פָּגוּם וּמִגִּשָּׁם כָּל כָּךְ
 וְרַחוּק כָּל כָּךְ מִקְּדֻשַׁת הַתּוֹרָה, אֲזִי תִכְרַף צָרִיד
 לְבָרַח מִכָּל אֵלֹהֵי הַקִּשְׁיוֹת, כִּי אִם יִרְצֶה לְתַרְץ
 הַקִּשְׁיוֹת, אֲזִי יִפְגַּם בְּקִשְׁיוֹת וּנְפִילוֹת עֲמֻקּוֹת עוֹד
 יוֹתֵר. עַל-כֵּן צָרִיד לְשִׁתַּק בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ וּלְקַיֵּם סִיג
 לְחֻכְמָה שְׂתִיקָה, רַק לְהִתְגַּבֵּר בְּכָל עֵז לְחַטֵּף אִיזָה
 נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת כָּל מֵה שְׂיִוְכַל תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וּבְפָרֵט
 תְּפִלָּה וְתַחֲנוּגִים וְשִׁיחָה לְפָנָי קוֹנֵנִי, וְלִבְלִי לְהִסְתַּכֵּל
 עַל כָּל מֵה שְׂעוֹבֵר עָלָיו. כִּי צָרִיכִין לְהִיּוֹת עֹקֵשׁ
 גָּדוֹל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, כִּי בְּאֱמֶת אֵין יוֹדְעִין כָּלָל, רַק
 לְקַיֵּם כְּמוֹ שְׂצוּנוֹ רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָהּ, לִבְלִי לְיֵאָשׁ
 אֶת עֲצֻמוֹ בְּשׁוּם אִפֶּן, כִּי אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם
 כָּלָל. רַק לְכַסֵּף וּלְהִשְׁתַּוְּקֵק וּלְצַפּוֹת בְּכָל עֵת

לישועת השם, כי לגדלתו יתברך אין חקר כמבאר
מזה עוד הרבה במקומות אחרים: שם, ס.

יח

לפְעָמִים נדמה להאדם השומע או מעין
בספרים, ורואה ההתחזקות שחזקו
אותנו הצדיקים האמתיים ותלמידיהם הבאים
אחריהם, והודיעו לנו שאין שום יאוש בעולם,
ואפלו אם נפל כמו שנפל רחמנא לצלן, אף-על-פי-
כן השם אתו ועמו ואצלו וסמוך לו, כי "מלא כל
הארץ כבודו", וגם משם מצפה השם יתברך
לתשובתו באיזה מדרגה שהוא. אך מחמת חלישות
הדעת שיש לו ממעשיו שאינם טובים, כי ידע אינש
בנפשה [האדם יודע חסרונותיו], ונדמה לו שהוא גרוע
מן הכל ולא עליו נאמר דברים הללו, הגם כי
הצדיקים בארו בפרוש שהם מדברים אפלו עם
הגרוע שפגרועים, אף-על-פי-כן נדמה לו כאלו הם
רוצים רק לפתות אותו ולהסיתו ולכנס עמו בדרך

פֶּשֶׁר בְּעֶלְמָא, כִּדִּי שְׁלֵא יִפְּל עוֹד יוֹתֵר וַיְהִי גְרוּעַ
 עוֹד בְּיוֹתֵר רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אֲבָל ה'אֱמֶת' הוּא יוֹדַע
 בְּנַפְשׁוֹ פְּחִיתוּתוֹ וְשִׁפְלוּתוֹ, וְשֵׁה־שֵׁם יִתְבָּרַךְ רַחוּק
 מִמְּנוּ מְאֹד וְכִבְר אֲבָרָה תִּקְוָתוֹ חֵם וְשְׁלוֹם, וְכִיּוֹצֵא
 בְּחִלְיָשׁוֹת וּנְפִילוֹת כְּאֵלוֹ שְׁרוּצָה הַבַּעַל דְּבַר לְהַסִּיתוֹ
 וְלְהַדְיָחוֹ מִדְּרֹךְ הָאֱמֶת. אֲבָל אוֹתָם שְׁזָכוּ לְהַכְלִיל
 בְּתוֹךְ הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ הָאוֹחֲזִין עֲצָמָן בְּהַצְדִּיק הָאֱמֶת,
 הֵם מְאֲמִינִים בְּאֱמֶת וּבְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, כִּי כָּל דְּבָרֵי
 הַצְדִּיק וְהַתְּחַזְקוּתוֹ אֵינָם בְּדְרֹךְ פֶּשֶׁר וּפְתוּי וְהַסְתָּה
 חֵם וְשְׁלוֹם, רַק כֶּךָ הוּא הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ. כִּי בְּגִדְל
 הַשְּׁגָתָם הָעֲצוּמָה הַשִּׁיגוֹ הָאֱמֶת, כִּי רַבִּים רַחֲמֵי
 וְחֶסְדֵּי וְתִבְרָךְ עַד אֵין חֶקֶר, וְחוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת לְבַלְתִּי
 יֵדַח מִמְּנוּ נְדַח, אֲפֵלוּ מִי שְׁכַבְר נְדַח לְגַמְרֵי חֵם
 וְשְׁלוֹם. וְכָל הַדְּבוּרִים שֶׁהַצְדִּיקִים מְחַזְקִים אוֹתָנוּ
 וּמְנַחֲמִים אוֹתָנוּ וּמְעוֹרְרִים וּמְקִיְצִים אוֹתָנוּ, לִידַע כִּי
 עַדִּין הַשֵּׁם אֶתָּנוּ וּבְמִקוּמֵינוּ מִמֶּשׁ כִּי "מְלֵא כָּל הָאָרֶץ
 כְּבוֹדוֹ", לֹא מְלֶכֶם הוֹצִיאוּ דְּבָרִים אֱלֹהִים, רַק הֵם דְּבָרֵי

ה' מִמָּשׁ, וְהוּא יִתְבַּרְךְ בְּעֲצֻמוֹ הוֹדִיעַ לָנוּ הַדְּבָרִים
הַקְּדוּשִׁים הַלְלוּ עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים וְתִלְמִידֵיהֶם
הַקְּדוּשִׁים שֶׁנִּשְׁאַרוּ אַחַר הַסְּתַלְקוֹתֵם, לִידַע כִּי עַד־כֵּן
הַיֵּשׁ יִתְבַּרְךְ עִמָּנוּ בְּכָל יוֹר וְדוֹר וְלֹא יַעֲזֹב אוֹתָנוּ
לְעוֹלָם, עַד יִכּוֹנֵן וַיִּשִׁים אֶת יְרוּשָׁלַיִם תְּהִלָּה בְּאַרְץ.
וְלַעֲתִיד לָבֹא יִזְכּוּ לְרֹאוֹת זֹאת בְּעֵינֵיהֶם מִמָּשׁ,
בְּבַחֲיַנֵּת: "וְנִגְלָה כְבוֹד הַיֵּשׁ וְרֹאוּ וְכוּ' כִּי פִי הַיֵּשׁ

דִּבֶּר": שם, אות פ"ב מוכן.

יט

צָרִיךְ כָּל אָדָם לִידַע, שֶׁכְּשֶׁרוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב לְהַיֵּשׁ
יִתְבַּרְךְ וְרוֹאֵה שֶׁהַמְּנִיעוֹת וְהַמַּסְכִּים
מִתְפַּשְׁטִים כְּנִגְדוֹ מְאֹד מְאֹד, וּבְכֹפֶרֶט כְּשֶׁכָּבַר הַתְּחִיל
מֵעַט, וְרוֹאֵה שֶׁכָּבֹל פֶּעַם מִשְׁתַּטְּחִים כְּנִגְדוֹ יוֹתֵר
וְיוֹתֵר, וְלִפְעָמִים רוֹאֵה שֶׁאַחַר כִּמְהָ שָׁנִים שֶׁנִּדְמָה לוֹ
שֶׁכָּבַר הַתְּחִיל לְהִטָּהֵר קֶצֶת - חֲזֹר וְנִפְּל, וְהַתְּנַבְּרוּ
עָלָיו הַתְּאֻוֹת וְהַרְהוּרִים בְּהַשְׁתַּטְּחוֹת עֲצוּם מְאֹד
רַחֲמָנָא לְצַל. צָרִיךְ שִׁידַע שֶׁכָּל זֶה נִמְשָׁךְ מִהַבְּגָדִים

הַצּוֹאִים שְׁעֲדִין לֹא נִזְדַּבְּךְ מֵהֶם, שְׁמָהֶם כָּל הַמְּנִיעוֹת
 וְהַתְּנַבְּרוֹת, וּמַחֲמַת גְּדֹל הַיְּגִיעוֹת שְׁצַרִּיכִין לָזֶה
 לְהַפְּשִׁיט מַעְצְמוֹ הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים בְּשָׁלְמוֹת, וְלֹא כָּל
 אָדָם זֹכֶה לַעֲמֹד בָּזֶה, מִזֶּה בָּא כָּל מֶה שְׁעוֹבֵר עַל
 הָאָדָם. וְאִפְלוּ מִי שְׁכָבֵר הַתְּחִיל קֶצֶת בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם
 וְהַתְּחִיל לְטַהֵר עַצְמוֹ מֵעַט, וְאִפְלוּ אִם כָּבֵר עָלָה
 קֶצֶת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וּבְכָל פַּעַם נִזְדַּבְּךְ בְּיוֹתֵר, אֶף־
 עַל־פִּי־כֵן יְכוּל לְהִיּוֹת שְׁאַחַר־כֵּךְ יַחְזוֹר וְיִתְּפַשֵּׁט עָלָיו
 כָּל הַתְּאֻוֹת וְהַרְהוּרִים בְּהַתְּפַשְׁטוֹת יוֹתֵר מִבְּתַחֲלָה,
 וְהַכֵּל עַל־יְדֵי הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים שְׁעֲדִין לֹא הַפְּשִׁיט
 אוֹתָם מַעְצְמוֹ לְגַמְרֵי, אֶף־עַל־פִּי שְׁכָבֵר הַתְּחִיל
 לְטַהֵר אֶת עַצְמוֹ קֶצֶת. וְדַבֵּר זֶה יְכוּלִין לְלַמֵּד וּלְהַבִּין
 הַיֵּטֵב מִמֶּה שְׁרוֹאִין בְּחוּשׁ מַעֲנִין בְּרוּר הַלֶּחֶם שֶׁהוּא
 חַיּוֹת הָאָדָם, שְׁצַרִּיכִין לְבָרְרוּ בְּבָרוּר אַחַר בְּרוּר,
 וְצַרִּיכִין לְחַרֵּשׁ וְלוֹרֵעַ וְלִקְצוֹר, וְאַחַר־כֵּךְ לְנִקּוֹת
 הַתְּבוּאָה מִמוּזָן וְתַבּוֹן, וְאַחַר כֵּךְ לְטַחְנָה וּלְנִקּוֹת
 הַקֶּמַח מִסַּבִּין וּמוֹרְסָן. וְכֹל אֵלּוּ הַפְּסָלֹת הַנֶּאֱחָזִין

בְּהִתְבוּאָה, הַכֹּל נִמְשָׁךְ מִהַבְּגָדִים הַצּוֹאִים שְׁנַתְּאֲחִזּוּ
 בְּהַמְּאֻכָּלִים מֵעַתָּה שְׁנִפְגְּמָה הָאֲכִילָה עַל-יַדֵּי אֲכִילַת
 עֵץ הַדַּעַת.

נִמְצָא שְׁכָל אֱלוֹ הַבְּרוּרִים הֵם לְנִקּוֹת הַתְּבוּאָה
 מֵאֲחִיזַת הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים. וְאִף-עַל-פִּי-כֵן
 אֵין זֶה תְּכִלִּית הַבְּרוּר, כִּי עֵקֶר הַבְּרוּר הוּא בְּשַׁעַת
 הָאֲכִילָה, וְאִזּוֹ עֵקֶר הַיְגִיעָה לְאֹכַל בְּקִדְשָׁה וּלְבִרְךְ
 עָלֶיהָ בְּכוּנָה, עַד שֶׁעַל-יַדֵּי זֶה עוֹלָה הַטּוֹב הַזֶּה
 שֶׁבְּהִלָּחֵם וּמְחִיָּה אֶת הָאָדָם, שְׂיוֹכֵל לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל
 לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וּלְהַכְלִיל עַל-יַדֵּי-זֶה בְּאֵין סוּף בְּחֵי
 הַחַיִּים יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוֹ נִדְּחָה הַפְּסֻלַת וְנַעֲשֶׂה קִיא צוּאָה
 מִמֶּשׁ. נִמְצָא שְׁכָל אֱלוֹ הַבְּרוּרִים שְׁנַתְּבָרֵר הַלָּחֵם עַד
 הֵנָּה מִהַפְּסֻלַת הַנֶּאֱחִזּוּ בּוֹ, אֵינָם נִחְשָׁבִים כְּלָל נֶגֶד
 הַבְּרוּר הָאֲחֵרוֹן שֶׁבְּשַׁעַת הָאֲכִילָה עֲצָמָה, שְׂאִזּוֹ עֵקֶר
 הַבְּרוּר מִבְּגָדִים הַצּוֹאִים מִמֶּשׁ.

וְזֶה מִמֶּשׁ עֲנִין כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם, שְׂיִישׁ
 שֶׁכֶּבֶר הַתְּחִיל לְבָרֵר וּלְזַבֵּךְ עֲצָמוֹ, וְהַבְּרוּר

הוא בבחינת ברור החטה ממוין ותכן, ואף שגם זה טוב מאד, אף-על-פי-כן צריכין עדין הברור מבחינת סבין ומורסן ועוד שאר תקונים, עד שיהיה בבחינת לחם ומאכל אדם בשלמות. אף אפלו מי שכבר זכה לכל זה, עדין צריך לזכות לגמר הברור בשלמות, דהינו לבחינת גמר הברור שנעשה בשעת אכילה עצמה כנ"ל. ומי שאינו זוכה להתגבר ולהתחזק ולסבל היגיעות שצריכין אז כשסמוך לתכלית הברור, איזי יכולין להתגבר עליו מניעות ומסכים ובלבולים הרבה יותר מבתחלה, מחמת שעכשו נתעוררין הבגדים הצואים ממש שצריכין לדחותם בשעת האכילה דיקא, שהוא שעת גמר הברור.

וזה בפרטיות ובכלליות, כי על כל האדם צריך לעבר כל זה שצריך להתניגע לברר את עצמו בברור אחר ברור, והברור האחרון שהוא בחינת אכילה קשה לפעמים מכלם, כי אז צריכין לברר הטוב ולדחות הרע קיא צואה, שהם כל הסטרא

אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת לְגַמְרֵי אֶל הַחוּץ. וְכֵן בְּכָל־לַיּוֹת
הָעוֹלָם שֶׁעָקַר עֵצִים הִיגִיעוֹת שֵׁישׁ עֲכָשׁוּ לְמִי שְׂרוּצָה
לְכַנֵּם בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם, וְכָל עֵצִים מְרִירַת הַגְּלוּת
שֶׁמִּתְגַּבֵּר עֲכָשׁוּ בְּעַקְבָּתָא דְּמִשְׁיחָא, הוּא מִחֲמַת
שֶׁעֲכָשׁוּ צְרִיכִין לְבָרַר תְּכֵלִית הַבְּרוּר בְּשִׁלְמוֹת, עַד
שֶׁתְּהִיָּה גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה שְׂאִין אַחֲרֶיהָ גְּלוּת, וְהַבְּרוּר
הַזֶּה הוּא בְּחִינַת הַבְּרוּר שֶׁבְּשַׁעַת הָאֲכִילָה עֲצָמָה,
שְׂאֵז עָקַר הַתְּגַבְרוֹת הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים בְּנ"ל.

על-בין צְרִיכִין עֲכָשׁוּ מְרִירוֹת וַיִּגִיעוֹת הַרְּבֵה קָדָם
שֶׁזּוֹכִין לְדַבֵּר שֶׁבְּקַדְשָׁה, בְּפֶרֶט לְזַבֵּד
וּלְנִקּוֹת אֶת עֲצָמוֹ מִתְּאֻוֹת וְהַרְהוּרִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת
קִיָּא צוֹאָה מִמֶּשׁ, וְצָרִיךְ עֵתָה לְהַתְחַזֵּק מְאֹד בְּכָל מִינֵי
הַתְּחַזְּקוֹת לְבָלִי לִפְלַל בְּדַעְתּוֹ מִזֶּה כָּלֵל, רַק לְהַשְׁתַּדֵּל
לְגַרְשָׁם מֵאִתּוֹ עַל פִּי הַדְּרָכִים וְהַעֲצוֹת שֶׁגָּלוּ לָנוּ
הַצְּדִיקֵי אֲמַת, כִּי כָּבֵד הַקְּדוּשָׁה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רְפוּאָה
לְמַכָּה עַל-יַדֵּי הַסְּפָרִים וְהַעֲצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁנִּתְגַּלּוּ
בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי, שֶׁעַל-יַדֵּי זֶה יְכוּלִין אֲנַחְנוּ לְהַתְחַזֵּק

וּלְהַחֲיוֹת עֲצָמֵנוּ גַם עֵתָה וּלְהַשְׁאֵר עַל עַמְדָּנוּ
 לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל פֶּעַם, עַד
 שְׁנוֹזְכָה לְהַטְהֵר לְגַמְרֵי מֵהַבְּגָדִים הַצּוֹאִים הַנ"ל. כִּי
 הַטְהָרָה מְכַל זֶה הוּא רַק עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה כְּמֵאֲמַר
 רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוּם לְבִרְכָהּ, בְּנַחֲלִים נִשְׁוִי - מֵה נַחֲלִים
 מֵעֲלִין אֶת הָאָדָם מִטְּמֵאָה לְטְהָרָה אֵף דְּבָרֵי תּוֹרָה

כֵּן: הַלְכוֹת בְּצִיעַת הַפֶּת הַלְכָה ה' אֹת ה' ו' ז'.

ב

רַבִּים נִכְשְׁלוּ וְנִפְלוּ בְּשֶׁהֲגִיעוּ סְמוּךְ לְגַמֵּר
 שְׁלֵמוֹתָם, כִּי יֵשׁ שֶׁכֶּבֶר הָיוּ אֶצֶל פֶּתַח
 הַקְּדוּשָׁה וּבִקַּל הָיוּ יְכוּלִין כְּבֹר לְכַנוּם אֶל הַקְּדוּשָׁה
 בְּשֵׁלֵמוֹת, אֵךְ חֲזְרוּ מִשָּׁם מִחֲמַת שְׂאֵז הַתַּפְּשָׁטוֹ
 עֲלֵיהֶם הַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלוּלִים כָּל כֶּף, עַד שֶׁנִּדְמָה
 לָהֶם שְׂאֵי אֶפְשָׁר לַעֲמֹד נִגְדָם, וְכֵל זֶה מִחֲמַת הַנ"ל,
 וְעַקֵּר הַתְּקוּן וְהַעֲצָה לָזֶה הוּא עֵסֶק הַתּוֹרָה, וְצָרִיךְ
 הָאָדָם לְהִיּוֹת חֲזָק מְאֹד בְּזֶה לְבָלֵי לְהַתְרַשֵּׁל מִדְּבָרֵי
 תּוֹרָה חֵם וְשָׁלוֹם, בְּכָל אֲשֶׁר יַעֲבֹר עָלָיו, וְאִזּוּ בְּכָל מֵה

שְׁעוֹבֵר עָלָיו יוֹכֵל לְהִתְגַּבֵּר עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי כָּל
הַתְּקוּנִים וְהַבְּרוּרִים דִּקְדָּשָׁה מֵהַתְּחִלָּה עַד הַסּוֹף
הַכֹּל רַק עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה: שם, אות ל"ח.

כא

אִי אֶפְשָׁר לִהְיוֹת אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי בְּאֵמֶת וְלַעֲבֹד אוֹתוֹ
יְתִבְרַךְ כְּרֵאוּי, כִּי אִם עַל־יְדֵי עֲזוֹת וְעִקְשָׁנוֹת
גְּדוֹל דִּקְדָּשָׁה, כִּי הִרְבֵּה הִרְפַּתְקָאוֹת וְעֲלִיּוֹת וִירִידוֹת
צָרִיכִין לַעֲבֹר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּלִי שְׁעוֹר. וְאִם לֹא
יְהִי עִקְשָׁן גְּדוֹל לְבָלִי לְהַנִּיחַ עַל־יְדֵי זֶה מְעַט
עֲבוֹדָתוֹ שֶׁהִתְחִיל, אֲזִי אִי אֶפְשָׁר לוֹ שְׁיִשְׁאֵר עַל
עֲמָדוֹ. בְּפֶרֶט כְּשֶׁרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת דְּבַר גְּדוֹל, כַּגּוֹן לְנִסְעַ
וְלָבֵא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שָׁזֶה עֵקֶר קְדֻשַׁת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי,
וְהוּא עֵקֶר נִצְחוֹן הַמְּלַחְמָה כַּמְבֹאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר,
בְּוֵדָאִי אִי אֶפְשָׁר לְנִצְחַת מְלַחְמָה זֹאת, כִּי אִם עַל־יְדֵי
עִקְשָׁנוֹת גְּדוֹל מְאֹד. וְזֶה עֵקֶר הַהִתְפָּאוֹרוֹת שֶׁהַשֵּׁם
יְתִבְרַךְ מִתְפָּאֵר בְּיִשְׂרָאֵל, הָעֵקֶר הוּא בְּהַעֲזוֹת
וְהַעֲקָשָׁנוֹת שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי שֶׁמְפִילִין אוֹתוֹ בְּכָל

פַּעַם, וְהוּא מִתְחַזֵּק בְּכָל עֵת בְּעֵקֶשׁ שְׁנוֹת גְּדוֹל וְאֵינוֹ מְנִיחַ לְהַפִּיל אֶת עֲצָמוֹ בְּשׁוּם אַפֵּן. וְעַקֵּר קִבְּלַת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא כָּלֵל הַהִתְפָּאוֹרוֹת, הוּא רַק עַל-יְדֵי זֶה כִּמְאֹמֶר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה: "מִפְּנֵי מָה נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, מִפְּנֵי שֶׁהֵם עֲזִיזִים" וּבְזֶה תִּלְוִי כָּל עֲבוֹדַת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי מִתְחַלֶּה וְעַד סוֹף: הַלְכוֹת בְּרַכַּת הַמּוֹזֵן

הַלכה ד' אות י"ב.

כב

עֲרִיכִין לִידַע, שְׂכַשֵּׁם שְׂאִין עֲלֶיהָ לְעוֹלָם, כִּי "לְגַדְּלָתוֹ אֵין חֶקֶר", וְעַל-כֵּן הַצַּדִּיק הָאֲמֵת אֶף-עַל-פִּי שְׂזָכָה לְתַכְלִית מְדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה בְּהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵינוֹ מְסַתְּפֵק בְּזֶה וּמְחַפֵּשׁ וּמְבַקֵּשׁ לְהַשִּׁיג עוֹד יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן מִפְּשׁ אֵין יְרִידָה לְעוֹלָם, הֵינּוּ שְׂאֵפְלוֹ אִם גְּדָמָה לוֹ שֶׁהוּא בְּמְדַרְגָּה תַּחְתּוֹנָה מְאֹד שְׂאִין לְמַטָּה מִמּוֹנָה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ לְחַתֵּר וּלְבַקֵּשׁ עֲדִין אֲוִלֵי יֵשׁ תַּקְוָה, כִּי בְּאֲמֵת אֵין שׁוּם יְאוּשׁ כָּלֵל לְעוֹלָם, כִּי רַבִּים רַחֲמֵיו

וְחֶסְדֵּי יִתְבָּרַךְ עַד אֵין חֶקֶר. אָבֵל אֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת
 לָזֶה כִּי אִם עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הָאֲמֵת שֶׁהוּא בְּתַכְלִית
 תַּכְלִית בְּחִינַת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה, עַל-פֶּן הוּא יָכוֹל
 לְהֵאִיר הַתְּחִינּוֹת הָאֲמֵתִי בְּתַכְלִית תַּכְלִית נִקְדָּה
 הַתְּחִתּוֹנָה, כִּי כָּל מֵה שֶׁמְשִׁיג יוֹתֵר גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ
 שֶׁהוּא גְּדֻלַּת רַחֲמָיו וְחֶסְדָּיו, עַל-יְדֵי זֶה הוּא יָכוֹל
 לְהֵאִיר הָאֲמֵת גַּם בְּתַכְלִית דְּיוֹטָא הַתְּחִתּוֹנָה לְעוֹרְרֵם
 גַּם בֶּן שְׁעָדִין יֵשׁ לָהֶם תִּקְוָה. אָבֵל צְרִיכִין לִסְבֹּל
 בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דְּמַיִם הַרְבֵּה קִדְּם שְׂזוּכִין לְהִתְקַרֵּב
 לָזֶה הַצְּדִיק הָאֲמֵת. כִּי עֵקֶר הַתְּחִבְרוֹת זֶה הַצְּדִיק
 שֶׁהוּא בְּחִינַת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה עִם הַתְּלִמִּיד שְׂרוּצָה
 לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת נִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה, הָעֵקֶר
 הוּא עַל-יְדֵי בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דְּמַיִם שְׂסוּבְלִין בְּשִׁבְלֵי
 הַהִתְקַרְבוֹת אֵלָיו, כִּי זֶה עֵקֶר תְּשׁוּבָתוֹ וְתִקּוּנוֹ.
 וְאִדְרָבָה, עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ שֶׁבְּאֵין עָלָיו בְּזִיוּנוֹת
 וּשְׁפִיכוֹת דְּמַיִם עַל שֶׁהוּא אוֹחֵז עֲצָמוֹ בְּהַצְּדִיק
 הָאֲמֵת, מִזֶּה בְּעֶצְמוֹ רָאוּי לוֹ לְהִבִּין שְׁעָדִין יֵשׁ לוֹ

תְּקוּה גְדוֹלָה וְאַחֲרִית טוֹב. כִּי מֵאַחַר שְׂזוּכָה לְסִבֵּל
בְּזִיוּנוֹת וּשְׂפִיכוֹת דָּמִים בְּשָׂבִיל לְאַחֲזוֹ אֶת עֲצָמוֹ
בְּהִנְקָדָה הָעֲלִיוֹנָה, זֶה עֵקֶר תְּקוּנוֹ. כִּי הַצְּדִיק בְּחִינַת
נְקֻדָּה הָעֲלִיוֹנָה יְכוּלָה לְתַקְנֵנוּ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא: בְּרַכַּת

הַפְרוֹת הַלֵּכָה ה' אוֹת י"א.

כג

עֵקֶר הַהִתְחַזְקוֹת וְהַבְּקִיאוֹת בְּהִלְכָה שֶׁל תְּשׁוּבָה
הַנ"ל, הָעֵקֶר הוּא עַל-יְדֵי אֲמוּנָה שְׁלֵמָה
לְהֶאֱמִין שֶׁהַשֵּׁם אֶחָד רֵאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן וּבְכָל מְקוֹמוֹת
מִמְּשַׁלְתּוֹ, וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו וְעַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ
אוֹר וְחֹשֶׁךְ, לִילָה וַיּוֹם, חֶרֶבֶן וּבְנִיָּן - יִקְשֶׁר הַכָּל
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂזָה בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת נְקֻדָּה
הַתְּחַתּוּנָה בְּנְקֻדָּה הָעֲלִיוֹנָה, וְעַל-יְדֵי זֶה יִזְכֶּה שְׁלֵא
יְהֵא נֶאֱבָד שׁוֹם יוֹם מִיּוֹמֵי חַיָּיו, וּבְכָל יוֹם יִזְכֶּה לְמִצְאָ
הָאֲבֹדוֹת הַשְּׂיָכִים לְשׂוֹשׁ נִשְׁמָתוֹ: שֵׁם, אוֹת ט"ו.

כד

הַצְדִּיקִים הם מְרַכְּבָתוֹ שֶׁל מְקוֹם, וְכֵן כָּל אֶחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל כְּפִי תְקוּן תְּשׁוּבָתוֹ בֵּן זוֹכֵה
 לְהַשְׁלִים בְּחִינַת הַמְרַכְּבָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "וְעַמּוּד בְּלֶם
 צְדִיקִים", רַק שֶׁצְרִיכִין לְזֶה הַתְּחִזְקוֹת גְּדוֹל מְאֹד בְּכָל
 אֲשֶׁר יַעֲבֹר עָלָיו. כִּי קִדְּם שְׂזוּכִין לְבְּחִינַת הַמְרַכְּבָה
 יֵשׁ בְּחִינַת רוּחַ סְעָרָה וְעָנָן גְּדוֹל וְאֵשׁ מְתַלַּקְחַת וְכוּ',
 שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלֵל הַקְּלָפוֹת וְסִטְרָא אַחְרָא שְׂמִשְׁמֵם
 נִמְשָׁכִין כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַתְּאֻוֹת וְכוּ' וְחֶרְפוֹת וּבְזִיוּנוֹת
 מִהַחֹלְקִים עָלָיו. וְכִשְׂמַתְחִיל נִגְדָּ כָּל זֶה בְּבְחִינַת
 הַבְּקִיאוֹת הַנ"ל בְּחִינַת בְּקִי בְּעִיל בְּקִי בְּנִפְיָק, אִזּוֹכֵה
 לְתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְלִהְיוֹת נִכְלָל בְּכָלֵל הַצְדִּיקִים שֶׁהֵם
 מְרַכְּבָתוֹ שֶׁל מְקוֹם. וּמַחְמַת שֶׁעַקֵּר הַתְּחִלַּת הַתְּשׁוּבָה
 הוּא עַל-יְדֵי שֶׁשׂוֹמֵעַ חֶרְפָּתוֹ וְשׁוֹתֵק, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
 נִכְנָע הַדָּם שֶׁבְּחָלָל הַשְּׂמָאֵלִי שֶׁבְּלֵב, שְׁזֶה בְּחִינַת
 מִצּוֹת מִיִּלָּה (עֵין בְּפִנִּים), עַל-כֵּן הַתְּחִלַּת קִדְּשַׁת הַמְרַכְּבָה
 הוּא מִבְּחִינַת חֲשֵׁמ"ל שֶׁהֵם אוֹתִיּוֹת ח"ש מ"ל, הֵינּוּ

שְׁעַל-יְדֵי הַשְּׁתִּיקָה שְׁשׂוֹתֵק עַל חֶרְפְּתוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה
נִכְנַע הַדָּם הַנִּ"ל בְּבַחֲיַנַת מִצּוֹת מִילָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה
זוֹכָה לַתְּשׁוּבָה שְׁלָמָה וְלַהֲשִׁיג בְּחִינַת הַמְּרַכְבָּה, עַד
שְׁזוֹכָה לְהַכְלִיל בְּהָאָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶּא: שֵׁם, אוֹת י"ח.

כה

מה שָׂאֲנוּ רוֹאִים כִּמָּה אֲנָשִׁים שֶׁהֵם רְשָׁעִים גְּדוֹלִים
כִּמָּה שָׂנִים, וְעוֹבְרִים עֲבֻרוֹת גְּדוֹלוֹת וַחֲמוּרוֹת
רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ, וְאַחֲר־כֵּךְ נִתְעוֹרְרִים בְּתְשׁוּבָה וְנַעֲשִׂים
בְּעֵלֵי תְשׁוּבָה גְמוּרִים, כִּמּוּבָא כִּמָּה מַעֲשִׂיּוֹת כְּאֵלֶּה
בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וּשְׂאָר סְפָרִים הַקְּדוּשִׁים, וְכִמְעַשֶׂה
דְּרַבִּי אֱלֶעָזָר בֶּן הוֹרְדֵיָא וְכִיּוֹצֵא בְּאֵלֶּה מַעֲשִׂיּוֹת
הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל דוֹר וְדוֹר. וְלִכְאוּרָה תְמוּנָה הַדְּבָר,
הֲלֹא עֲבָרָה גּוֹרֶרֶת עֲבָרָה וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עֲבָרָה
יּוֹתֵר, הוּא נּוֹפֵל בְּיַד הַסְטֵרָא אַחֲרָא בְּיוֹתֵר, וּמֵאִין בָּא
שְׁלִבְסוּף יִתְגַבֵּר נֶגֶד הַסְטֵרָא אַחֲרָא וַיִּחְזַר בְּתְשׁוּבָה.
אֵךְ הָעֲנִיָּן הוּא, כִּי בְּאַמַּת בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ
נְשָׂמָה יְקָרָה שְׁיֵשׁ לָהּ כַּח גְּדוֹל לְעַמּוּד נֶגֶד הַיִּצְרַר הָרַע

וְחִילוֹתָיו, כִּי אִם לֹא הָיָה לוֹ כַח לְעַמֵּד נֶגֶד הַיָּצָר
 הָרַע, לֹא הָיָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לוֹ יָצָר הָרַע
 כְּזֶה, כִּי אִין הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בָּא בְּמַרוּנָיָא עִם
 בְּרִיּוֹתָיו, וְאִין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נוֹתֵן שׁוּם מְנִיעוֹת לְאָדָם
 מִה שְׁלֹא יוּכַל לְעַמֵּד בָּהֶם. אֲךָ עֵקֶר כָּל הַחֲטָאִים וְכָל
 הַתְּאוּוֹת שֶׁהָאָדָם גֹּלְכֵד בָּהֶם, וְהַעֲקָר תְּאוּוֹת נְאוּף
 רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, שֶׁהוּא עֵקֶר הַיָּצָר הָרַע כְּמֵאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ
 זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה, הָעֵקֶר הוּא מַחֲמַת שְׁטוֹת שְׂאִינוּ
 יוֹדְעֵי מִכְחוֹ, וְזֶה עֵקֶר בְּחִינַת מַחֲיִן דְקַטְנוּת, שְׁעַל-
 יַדֵּי-זֶה נוֹפֵל לְתְּאוּוֹת נְאוּף, שֶׁהוּא כָּלֵל כָּל הַחֲטָאִים
 רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, דְהֵינּוּ שְׁנַקְטָן מַחוּ וְנַחֲלֵשׁ דַּעְתּוֹ עַד
 שְׂאִינוּ יוֹדְעֵי מִכְחוֹ, וְנִדְמָה לוֹ שְׂאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְעַמֵּד
 בְּנֶגֶד תְּאוּוֹה זֹאת, כִּי עֵקֶר הַגְּבוּרָה הוּא בְּלֵב, וּמִי
 שְׁלָבוֹ חָזַק יוּכַל לְהַתְּגַבֵּר עַצְמוֹ נֶגֶד כָּל הַתְּאוּוֹת
 שְׁבַעוֹלָם, כְּמוֹ שְׂרָאִינוּ כְּמָה צְדִיקִים וּכְשָׂרִים שְׁעַמְדוּ
 בְּנִסְיוֹנוֹת גְּדוּלוֹת, וְכָל זֶה עַל-יַדֵי חֲכָמָתָם וְדַעְתָּם,
 שְׁזֶה עֵקֶר הַכַּח שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב:

"הַחֲכָמָה תָּעֵז לְחֻכָּם" וְכוּ'. וְעַל-כֵּן ח' כ' מ' אֹתִיּוֹת
 כ"ח מ"ה, כִּי הַמַּחֲזִין הֵם מַחְצוֹת פְּרוּסוֹת בְּפָנֵי תַּאֲוֹת
 גֹּאֲף, רַק שֶׁהַעֲקָר שִׁיאֲמִין בְּכַחוֹ וַיִּדַע בְּאֲמוּנָה שְׁלָמָה
 שִׁישׁ בְּכַח שְׁכָלוֹ וּמַחוֹ לַעֲמֹד נֶגֶד כָּל הַתַּאֲוֹת, אֶפְלוּ
 נֶגֶד תַּאֲוֹת גֹּאֲף.

כִּי הַמֹּחַ וְהַשְּׁכָל הוּא הַנְּשָׂמָה, וְהַנְּשָׂמָה שֶׁל אִישׁ
 הַיִּשְׂרָאֵלִי אֶפְלוּ שֶׁל הַפְּחוֹת שֶׁבַּפְּחוֹתִים, בְּוַדַּאי
 הִיא יְכוּלָה לַעֲמֹד נֶגֶד כָּל הָעוֹלָם עִם כָּל הַתַּאֲוֹת, כִּי
 אֵין זֶה דְרִיךְ הָעֲנוּהָ לְהַקְטִין כַּחוֹ וְלוֹמַר שֶׁאֵין לוֹ
 נְשָׂמָה גְבוּהָה כְּמוֹ הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים, כְּאֵלוֹ אֵין
 בְּיָדוֹ כֹּלָל לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר וְצְדִיק, כִּי עֲנוּהָ כֹּזֵב
 אִסוּרָה וְהִיא עֲנוּהָ פְּסוּלָה וְאֵין זֶה עֲנוּהָ כֹּלָל, רַק
 מַחֲזִין דְּקַטְנוּת, שֶׁצְרִיכִין לְהַתְּרַחַק מִזֶּה מְאֹד, כִּי עַל-
 יְדִי-זֶה גּוֹפְלִין לְכָל הַתַּאֲוֹת וְהַעֲקָר לְתַאֲוֹת גֹּאֲף
 כַּנ"ל. רַק אֲדַרְבֵּה, צְרִיךְ כָּל אֶחָד לֹמַר לְדַעְתּוֹ שִׁישׁ
 לוֹ נְשָׂמָה גְבוּהָה מְאֹד. כִּי הַנְּשָׂמָה שֶׁל הַפְּחוֹת
 שֶׁבַּפְּחוֹתִים שֶׁבִּישְׂרָאֵל גַּם כֵּן גְבוּהָה וְקְדוּשָׁה מְאֹד

מאד, וצריך לומר בְּדַעְתּוֹ, שְׁאִין נֶאֱמָה לוֹ לְהִיּוֹת כְּרוּךְ אַחֵר תְּאוּוֹת חֵם וְשָׁלוֹם, מִכֹּל שֶׁכֵּן לְעִבְרַת אֵיזָה עֲבָרָה חֵם וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וַיִּגְבֹּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'" שְׁצִרְכִּינָן לְהַגְבִּיחַ לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה' וְלִידַע, כִּי כָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּשִׂרְשׁוֹ רְחוּק מֵעֲבֵרוֹת מְאֹד מְאֹד, וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא בְּעַל כַּח גְּדוֹל לְעֵמוּד נֶגֶד כָּל הָעוֹלָם עִם כָּל הַתְּאוּוֹת, רַק הָעֶקֶר שְׂיִזְכָּה לִידַע מִכַּחוֹ בְּנ"ל.

וּמִחֲמַת שֶׁהַסְטֵרָא אַחֲרָא אֹרְכַת מְאֹד עַל הָאָדָם, וְכָל מַה שֶׁהָאָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה יוֹתֵר יוֹנְקַת מִמֶּנּוּ הַסְטֵרָא אַחֲרָא יוֹתֵר וּבּוֹלְעַת אוֹתוֹ יוֹתֵר רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְעַל-כֵּן לְפַעֲמִים הַסְטֵרָא אַחֲרָא בּוֹלְעַת אֶת הָאָדָם כָּל כָּךְ, עַד שֶׁמַּגַּעַת לְעַצֵּם פְּנִימִיּוֹת קְדֻשַׁת יְהוּדוּתוֹ, וְהִיא מִתְחַזְּקַת וּמִתְגַּבְּרַת לְבָלַע גַּם נִקְדָּה זֹאת גַּם כֵּן, וּמְבִיאָה אוֹתוֹ לְיַדֵּי עֲבָרָה גְּדוֹלָה חֵם וְשָׁלוֹם, כְּדֵי לְבָלַע אוֹתוֹ לְגַמְרֵי חֵם וְשָׁלוֹם. אֲבָל תִּכְרַף כְּשֶׁהוּא רוֹצֵה לְבָלַע אֶת עַצְמוֹ פְּנִימִיּוֹת קְדֻשַׁת יְהוּדוּתוֹ,

אֲזִי זֹאת הַנְּקֻדָּה עוֹמֶדֶת לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא בְּבֵית
הַבְּלִיעָה שְׁלֵה, כִּי זֹאת הַנְּקֻדָּה שֶׁל הַפְּנִימִיּוֹת קִדְּשָׁתוּ
הוּא בַּעַל כַּח גְּדוֹל מְאֹד, וְעַל-בֵּן אִי אֶפְשָׁר לְהַסְטֵרָא
אַחֲרָא לְבַלְעַ אוֹתָהּ בְּשׁוּם אֶפֶן, וְלֹא דִי שְׂאִינָה יְכוּלָה
לְבַלְעַ אוֹתָהּ, אִף גַּם זֹאת הַנְּקֻדָּה טוֹבָה עוֹמֶדֶת
לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא בְּבֵית הַבְּלִיעָה שְׁלֵה, עַד שֶׁהִיא
מְכַרְחַת לְתֵן הַקְּאוֹת לְהִקְיָא וּלְהוֹצִיא כָּל הַקְּדָשׁוֹת
שֶׁבְּלִיעָה מִזֹּאת הַנְּשֻׁמָּה. וּמִזֶּה בָּא מָה שֶׁלְּפַעֲמִים
הָאָדָם נִתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה אַחֵר כַּמָּה עֲבֵרוֹת, הֵינּוּ
כַּנ"ל, כִּי לְפַעֲמִים עֲבָרָה מְבִיאָה אֶת הָאָדָם לְתִשׁוּבָה,
הֵינּוּ עַל-יְדֵי שֶׁנִּלְכַּד בְּאִיזָה עֲבָרָה גְּדוֹלָה, רַחֲמֵנָּא
לְצַלֵּן, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְמַרְמַר לְבוֹ וְנִתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה, עַד
שֶׁנַּעֲשֶׂה בַּעַל תִּשׁוּבָה גְּמוּר, וְכָל זֶה מִחֲמַת הַתְּגַבְּרוֹת
הַנְּקֻדָּה שֶׁלּוֹ שֶׁהִיא בְּאֵמֶת בַּעַל כַּח גְּדוֹל, וְכִשְׁהִיא
רוֹאֶה שֶׁהַסְטֵרָא אַחֲרָא רוֹצֶה לְבַלְעַ אוֹתָהּ לְגַמְרֵי חֵם
וְשָׁלוֹם, אֲזִי מִתְגַּבֵּרֶת כִּנְגֻדָּה עַד שֶׁמְכַרְחַת לְתֵן
הַקְּאוֹת וּלְהַחְזִיר הַקְּדָשׁוֹת שֶׁבְּלִיעָה מִמֶּנּוּ.

אֵךְ בְּוֹדָאֵי אֵינן שׁוּם אָדָם יְכוּל לְסַמְךָ עַל זֶה חַס
 וְשָׁלוֹם, כִּי 'הָאוֹמֵר אֶחָטָא וְאֶשׁוּב אֵינן מְסַפִּיקִין
 בִּידוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה', כִּי לְפַעֲמִים מִתְגַּבְּרַת הַסְטָרָא
 אַחֲרָא כָּל כַּךְ, עַד שֶׁבוֹלְעַת אוֹתוֹ בְּאַמַּת לְגַמְרֵי, כְּמוֹ
 שֶׁמְצִינּוּ כַּמָּה וְכַמָּה רְשָׁעִים שֶׁלֹּא שָׁבוּ בְּתְשׁוּבָה גַּם
 לְכַסּוּף וְנִכְרְתוּ וְנֶאֱבְדוּ לְגַמְרֵי רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן, כִּי זֶה
 סִתְרֵי דְרַכֵּי הַבְּחִירָה שְׁאִין שׁוּם אָדָם יְכוּל לַעֲמֹד
 עֲלֵיהֶם. וּבְוֹדָאֵי צְרִיכִין לְהִיּוֹת בּוֹרַח מִן הָעֵבְרָה
 בְּתַכְלִית הַבְּרִיחָה, אֵךְ אַחֲרֵי שֶׁכָּבַר עָבַר מַה שֶׁעָבַר
 חַס וְשָׁלוֹם, צְרִיךְ לִידַע וּלְהֶאֱמִין שְׁאִין שׁוּם יְאוּשׁ
 בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאַפְלוּ אִם כָּבַר רָצָה לְהִתְגַּבֵּר אֲלֵפִים
 פְּעָמִים לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר וְלֹא עָלְתָה בִּידוֹ וְנִפְּל לְמָה
 שֶׁנִּפְּל, וְאַפְלוּ אִם נִפְּל לַעֲבֵרוֹת גְּמוּרוֹת וְחִמּוּרוֹת חַס
 וְשָׁלוֹם, אַף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין יֵישׁ לוֹ תִקְוָה כָּל עוֹד
 נִשְׁמָתוֹ בּוֹ. וְהַעֲקָר הוּא אֲמוּנָה שְׂיִהְיֶה לוֹ אֲמוּנָה
 שֶׁלְמָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּדֵּל בְּכָל עֵז לְהִתְקַרֵּב
 לְצַדִּיק אֲמִתִּי, וְיִשְׁפֹּךְ שִׁיחוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂיִגְלֶה

לוֹ הַצְּדִיק הָאֵמֶת כִּדֵי שְׂיִזְכָּה עַל־יְדוֹ לְאִמּוּנָה שְׁלֵמָה,
וְאִזּוּ בּוֹדָאֵי יֵשׁ לוֹ תַקּוּהַ לְעוֹלָם יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, כִּי
עָקַר הַכַּח לְעֵמֶד בְּנִגְדַּת הַיָּצָר הָרַע הוּא עַל־יְדֵי אִמּוּנָה
שֶׁהוּא כָּלָל וְעָקַר כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה: בְּרֻכּוֹת הַרִיחַ הַלְכָה ד. אֹת א,

ב; ועין בלקוטי עצות גלות וגאלה, ו; צדיק, ג"ט.

כו

אֶפְלוּ כְּשֶׁהָאָדָם בְּגִלּוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת,
אֶפְלוּ אִם נֶפֶל חֵם וְשָׁלוֹם עַד אֵין תְּכַלִּית,
גַּם שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְצַמְצֵם אֶת עֲצֻמוֹ וּמִסְתִּיר אֶת
עֲצֻמוֹ בְּדַרְכֵי נִפְלְאוֹתָיו הָעֲצוּמִים, וּמְזִכִּיר אוֹתוֹ בְּכָל
פַּעַם בְּכַמָּה וְכַמָּה רְמִזִּים שׁוֹנִים בְּכָל יוֹם וּבְכָל מְקוֹם
כִּדֵי שְׂיִשׁוּב אֱלֹוֵי. וְאִזּוּ נִתְהַפְּךָ הַכֹּל לְטוֹבָה, שְׂדֵי קָא
עַל־יְדֵי הַתְּגַבְרוֹת הָרַע עֵין וְהַבַּעַל דְּבַר וְהַסְטֵרָא
אַחֲרָא, שְׂעַל־יְדֵי־זֶה נִתְמַעַט וְנִתְצַמְצֵם הָאוֹר מְאֹד,
עַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא הִגִּיעַ טוֹבָה גְּדוֹלָה שְׂיִכּוֹלִין הַצְּדִיקִים
הַגְּדוֹלִים לְהַגְבִּיחַ וּלְהַעֲלוֹת גַּם הַנוֹפְלִים וְהִירוּדִים
מְאֹד מְאֹד. כִּי עַל־יְדֵי שְׁנִסְתָּר הָאוֹר כָּל כְּךָ עַל־יְדֵי

רבוי הצמצומים, עד שהיה קשה להשיג ולהבין
 הרמזים, והצדיקים ברבוי יגיעתם במסירת נפש זכו
 להשיג האור מתוך תקופת ההסתרות, על-ידי-זה זכו
 להשגות גדולות, עד שפעצם חכמתם הם מלבישים
 לנו האור בצמצומים נפלאים, באפן שגם כל אחד
 במקומו יוכל להגיע לו הרמזים ועצות והתעוררות
 בכל מקום שהוא, לאחזו את עצמו בהשם יתברך
 תמיד. כי ההעלם הוא בשביל הגלוי פמובא בכתבי
 האר"י זכרונו לברכה, הינו כל מה שמעלימין
 ומצמצמין האור בצמצומים רבים יותר, הכל נתהפך
 לטובה על-ידי גדולי הצדיקים, כי דיקא על-ידי-זה
 הם מגלין ומאירין לישראל אור השם יתברך, שנוכל
 לידע ולזכור אותו יתברך בכל מקום שהוא. וזה
 בחינת 'אין מעוט אחר מעוט אלא לרבות', שכל מה
 שממעטין ומצמצמין האור במעוט אחר מעוט, הכל
 הוא רק בשביל לרבות האור להגדילו ולהאירו בלב
 ישראל על-ידי זה דיקא: הלכות ברכת הראיה הלכה ה' אות עו.

כז

כְּשֶׁהָאָדָם עוֹלָה מִדְּרָגָא לְדְרָגָא בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
 זֶה בְּחִינַת בְּרִיאַת חֲדָשָׁה, כִּי נַעֲשֶׂה
 בְּרִיָּה חֲדָשָׁה מִמָּוֶשׁ, בְּבְחִינַת: "אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֶתִיךָ"
 הַנֶּאֱמָר עַל הָאָדָם כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה בּוֹ מִצְוָה, דְּהִינּוּ בֵּן
 שְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה שָׁנָה שְׁנַת־חַיִּיב בְּמִצְוֹת, כְּמִכְאֹר בּוֹהַר
 הַקְּדוּשָׁה, וְכַמוֹ-בֵּן הוּא בְּכָל עֵת שֶׁהָאָדָם מְקַדֵּשׁ
 וּמְטַהֵר עֲצָמוֹ וּמְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ עַל עִבּוּדַת הַשֵּׁם
 בְּיוֹתֵר, נֶאֱמָר עָלָיו, "אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֶתִיךָ", כִּי
 נַעֲשֶׂה בְּרִיאַת חֲדָשָׁה מִמָּוֶשׁ, וְעַל-בֵּן קֹדֶם שְׂזוּכָה לָזֶה
 לְעֹלֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה בְּרִיָּה חֲדָשָׁה,
 קֹדֶם לָזֶה צְרִיךְ שְׂיִהְיֶה יְרִידָה שֶׁהוּא תְּכִלִּית הָעֲלִיָּה,
 כִּי הַיְרִידָה הִיא מְבַחֲינַת הַצְּמִצּוּם שֶׁל הַחֲלָל הַפְּנוּי
 שֶׁהָיָה צְרִיךְ לִהְיוֹת קֹדֶם הַבְּרִיאָה בְּיָדוּעַ. וְזֶה בְּחִינַת
 מֶאֱמָר רַבּוֹתֵינוּ וְזְכוּנָם לְבִרְכָה: 'צַדִּיקִים - תְּחַלְּתֵן
 יִסּוּרִין וְסוּפֵן שְׁלוּה', כִּי הַיִּסּוּרִים בָּאִים מִהַצְּמִצּוּם
 שֶׁקֹּדֶם לְבְּרִיאָה, וְזֶה בְּחִינַת כָּל הַמְּנִיעוֹת וְעִכּוּבִים

שִׁישׁ לְהֵאָדָם קָדָם שְׁזוֹכָה לַעֲשׂוֹת אֵיזָה מְצוּה אֹ
 דָבָר שֶׁבִקְדָשָׁה, כִּי בְּכָל דָּבָר שֶׁבִקְדָשָׁה בּוֹרְאִים
 עוֹלָמוֹת בְּיָדוֹעַ, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה הַצְּמִצּוּם קָדָם,
 וְזֶה בְּחִינַת הַמְּנִיעוֹת הַקּוֹדְמִין לְהַדָּבָר שֶׁבִקְדָשָׁה:

הלכות תפלת המנחה הלכה ד' אות ה'.

כח

ט להדגיש

בֵּית-חֶלְהָ כְּשֶׁאָדָם מִתְחִיל לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
 וְאֵזִי הוֹלֵךְ לוֹ עַל-פִּי רַב כְּסֹדֵר קִצָּת,
 וּמִתְפַּלֵּל וְלוֹמֵד וְעוֹסֵק בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם, וְזֶה בְּחִינַת
 'שְׁחֵרִית' שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶסֶד, וְאִזּוֹ כָּל סֹדֵר הַתְּפִלָּה
 בְּאֲרִיכוֹת קְרִבְנוֹת וּקְטָרוֹת וְכוּ' וּקְרִיאַת שְׁמַע וְתְפִלָּה,
 וּכְמוֹ-כֵּן גַּם הוּא מְרַבֵּה אִזּוֹ בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם כָּל אֶחָד
 לְפִי בְּחִינָתוֹ, אֲכַל עַל-פִּי רַב אַחֲר־כֵּךְ נוֹפֵל מֵעִבּוֹדָתוֹ,
 וּמִתְחִיל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְנַסּוֹת אוֹתוֹ וּמִתְגַּרֵּה בּוֹ הַבַּעַל
 דָּבָר בְּיָדוֹעַ לְכָל מִי שְׂרוֹצֶה לְהַכְנִים בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם,
 וְאֵזִי עֵקֶר הַנְּסִיוֹן שֶׁל הָאָדָם. וְאֵזִי צְרִיכִין הַתְּחִזְקוֹת
 גְּדוֹל מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר וְעֵרֶךְ וּמִסְפָּר לְהַתְּחַזֵּק בְּכָל

פַּעַם בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְפַּרֵּד, וְלִבְלִי לְפַל מְשׁוּם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם. וְהַעֲקָר שְׁצָרִיד לְהַתְגַּבֵּר כְּנֶגֶד בְּחִינַת הַמַּחִין דְּקַטְנוּת שְׁהֵם מִתְגַּבְּרִין אֲזַי עַל הָאָדָם וְרוֹצִין לְהַפִּילוֹ בְּרַעְתּוֹ, כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ עוֹד תְּקוּהַ חֶסֶם וְשְׁלוֹם, אִו לְמַנְעוֹ מִתְפַּלָּה בְּכוּנָה וְשִׁמְחָה וְכִיּוֹצֵא בְּזוֹה. וְכֹל זֶה הוּא בְּחִינַת 'צַהֲרִים', זְמַן הַמְּנַחָה, שְׁאֲז עֲקָר אַחִיזַת הַמַּחִין דְּקַטְנוּת, וְצָרִיד לְקַיִם מֵאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבָרְכָה, 'לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּתַפְלַת הַמְּנַחָה', הֵינּוּ שְׁאֲז צָרִיכִין לְזַהֵר בְּיוֹתֵר לְהַתְחַזֵּק בְּתַפְלָה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם וְלֹא יִפֹּל מְשׁוּם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם, רַק יֵדַע וַיֵּאֱמִין בְּדַבְּרֵי הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִּם שְׁצַעֲקוּ בְּקוֹל גָּדוֹל וְחֹזֵק, כִּי אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כְּלָל כִּי לְגַדְלָתוֹ יִתְפַּרֵּד אֵין חֶקֶר, וּבְגַדְל רַחֲמָיו יִתְפַּרֵּד יְכוּל לְהַפִּיךְ הַכֹּל לְגַמְרֵי מֵרַע לְטוֹב וַיַּמְעוּזוֹנוֹת לְזִכּוּיֹת עַל-יְדֵי תְּשׁוּבָה, כְּמֵאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבָרְכָה. וְכִמּוֹ-כֵן בְּכֹלל חַיֵּי הָאָדָם שְׁיִמִּי חַיֵּיו נִקְרָאִים יוֹם וּמִיתָתוֹ וְהִסְתַּלְקוֹתוֹ נִקְרָא לִילָה וְחַשְׁדָּה, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר: "עַד

אֲשֶׁר לֹא תַחֲשֶׁד הַשָּׁמַיִשׁ". וְעַל-כֵּן אַחַר חֲצִי יָמָיו הוּא
בַּחֲנִינַת צְהָרִים זְמַן הַמִּנְחָה, וְעַל-פִּי רַב אֶז דִּיקָא
מִתְגַּבֵּר הַבַּעַל דְּכָר בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר.

כִּי בְּוֹדָאֵי צְרִיכִין לְהִתְחִיל עֵקֶר הָעֲבוּדָה בְּיָמֵי
הַנְּעוּרִים דִּיקָא, "כִּי טוֹב לְגַבֵּר כִּי יִשָּׂא עַל
מִנְעוּרָיו" וְיִנְקוּתָא כְּלִילָא דְוֹרְדָא'. אָבֵל אֶפְלוּ מִי
שְׂזָכָה לְהִתְחִיל בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם מִנְעוּרָיו, אַף-עַל-פִּי-
כֵן כְּשִׁמְגִיעַ לְאַמְצַע יָמָיו וְרוּצָה לְהִגִּיעַ לְמָה שְׂצָרִיךְ
לְהִגִּיעַ, אֶזִּי עַל-פִּי רַב מִתְגַּבֵּר הַבַּעַל דְּכָר וּמִתְפַּשֵּׁט
מְאֹד לְמַנְעוּ מִדְּרֹךְ הַחַיִּים חַס וְשְׁלוֹם, כָּל שְׂכַן מִי שְׁלֹא
הִתְחִיל כָּלֵל בְּיָמֵי נְעוּרָיו, וּכְשֶׁרוּאָה שְׂעָבְרוּ רַב
שְׁנוּתָיו וּמְהֵרָהּ בְּתִשׁוּבָה וְרוּצָה לְהִתְחִיל אֶז בְּעֲבוּדַת
הַשֵּׁם, שְׂאִזִּי תִכַף מִתְגַּבֵּר עָלָיו הַבַּעַל דְּכָר וְאִינוּ רוּצָה
לְהִנְיָחוּ לְצֵאת מִתְּאוּוֹתָיו וְרִשְׁתָּיו אֲשֶׁר גִּלְפָד בָּהֶם.
וְעַל זֶה צוּעַק הַפְּסוּק: "הַגִּידָה לִי שְׂאֵהֲבָה נֶפֶשׁ אֵיכָה
תִּרְעָה אֵיכָה תִרְבִּיץ בְּצְהָרִים" דִּיקָא, שְׂאִזִּי זְמַן הַמִּנְחָה
הַג"ל, וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְהִרְבּוֹת בְּתַפְלָה בְּיָמֵי הַנְּעוּרִים

שֶׁלֹא יִפֹּל לְעוֹלָם מֵעֲבוֹדָתוֹ יִתְבַּרְךָ. כִּי לְפַעֲמִים הָאָדָם נוֹפֵל לְעֵת זְקִנּוֹת, וּבִפְרָט כְּשֶׁכָּבַר הַיָּמִים בָּאִים וְהִגִּיעַ לְאִמְצַע יָמָיו וּמִתְחִיל הַיּוֹם לְעָרֵב, אָז צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל בְּעֵצְמוֹ מְאֹד עַל אַחֲרִיתוֹ וְסוּפוֹ וּלְהִתְנַבֵּר בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי אִזּוֹ הוּא בְּחִינַת צְהָרִים בְּחִינַת זְמַן הַמְּנַחָה, שְׁצָרִיכִין לְהִזְהָר בָּהּ בְּיוֹתֵר כִּנְ"ל לְהִמָּתִיק הַדִּינִים שֶׁהוּא בְּחִינַת הַיֵּצֵר הָרַע, שְׁאַחֲזֹתָם מִמְּחִין דְּקַטְנוֹת בְּחִינַת זְמַן הַמְּנַחָה, וּלְקַשֵּׁר עֵצְמוֹ הַיָּטִב לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים שֶׁהֵם בְּחִינַת מוֹשֶׁה, שֶׁהֵם דִּיקָא יְכוּלִין לְהִמָּתִיק הַדִּין שֶׁל זְמַן הַמְּנַחָה בְּשִׂרְשׁוֹ הָעֵלְיוֹן: שם, הלכה

ה' אות ה'; ועין לקומי עצות תפלה אות ג'.

כט

מִבְּאֵר בְּכֹתְבֵי הָאֵר"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה (ע"ה, שַׁעַר מִטְוִי וְלֹא מִטְוִי), מֵעַנְיֵן הַצְּמִצּוּמִים הַנִּפְלְאִים בְּרִצּוֹא וְיָשׁוּב מִטְוִי וְלֹא מִטְוִי שֶׁהִיָּה קֶדֶם הַבְּרִיאָה, מֵה שֶׁבִּתְחִלָּה צִמְצַם הָאוֹר וְאַחֲר־כֵּן הִתְחִיל לְהִמָּשִׁיךְ אֵיזָה בְּחִינַת אוֹר, וְאַחֲר־כֵּן חָזַר הָאוֹר לְמִקּוּמוֹ

והשאיר רק איזה רשימה, כי לא היה אפשר עדין לסבל זה האור. ואחר-כך חזר והמשיך עוד הפעם איזה בחינת אור בצמצום חדש נפלא וחזר והעלימו, שלא יהיה רבוי אור, וכן היה הרבה פעמים וכו' עד שנעשה בחינת חלל הפנוי. ואחר-כך המשיך אור המלכים ולא יכלו לקבל האור ונשברו ומתו וכו', עד שהתחיל עולם התקון. וכל השבירה היתה על-ידי שלא היה אתערוותא דלתתא [התעוררות מלמטה], ועקר האתערוותא דלתתא הוא על-ידי האדם הבעל בחירה דיקא. אבל מזה בעצמו הוא כל הבחירה, כי כל פח היצר הרע הוא מהשבירה, ועל-ידי שמנצחין את היצר הרע בבחירתו, על-ידי-זה מתקן השבירה על-ידי אתערוותא דלתתא, ועל-כן בהאדם תלויין תקון כל העולמות, ועל-כן נעשים אצל האדם כל הבחינות הנ"ל שהם בחינת הצמצומים הנ"ל, הינו מה שאור להביות הלב של איש הישראלי הוא בחינת אין סוף, כי אין סוף ואין תכלית לתשוקתו,

וְצָרִיכִין לְצַמְצֵם הַהֲתַלְהָבוֹת וְכוּ'. וְאֵלֹה הַצְּמֻצוּמִים
 נִפְלְאִים הֵנָּה לְשֶׁהִיוּ קֹדֶם כָּלֵל הַבְּרִיאָה, כֵּלָם בְּהַכְרַח
 שְׂיַעֲבֹרוּ עַל הָאָדָם שֶׁהוּא גָּמַר תְּקוּן שְׁלֵמוֹת הַבְּרִיאָה,
 כִּי כֵּלָם לֹא הָיוּ כִּי אִם בְּשִׁבְלֵי הָאָדָם שֶׁהוּא יִתְקַן
 הַכֵּל עַל-יְדֵי אֲתֵעְרוּתָא דִּלְתַתָּא דִּיקָא. וְזֶה בְּחִינַת
 מַה שֶּׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ מְאִיר פְּנֵיו קֹצֵת וְאַחֲר־כֵּן מְסַתֵּיר
 אוֹתוֹ, וְכַעֲיִן שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוּנָם לְבִרְכָה (מדרש
 תנחומא, פ' נצבים), עַל פְּסוּק (דברים כט, ט): "אַתֶּם נֹצְבִים הַיּוֹם"
 - הַיּוֹם הַזֶּה שֶׁהוּא מְאֵפִיל וּמְאִיר, כֵּן עֵתִיד לְהֵאָפִיל
 וּלְהֵאִיר לָכֶם.

וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה בְּכָל דּוֹר וּבְכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן, וְהַכֵּל
 בְּשִׁבְלֵי הַבְּחִירָה, כִּי עַל-יְדֵי זֶה עָקַר הַבְּחִירָה
 עַל-יְדֵי הַהֲתַנְגְּלוֹת וְהַהֲעֲלָמָה, שְׂזָה בְּחִינַת כָּלֵל
 הָעֲלִיּוֹת וְהִירִידוֹת שְׂעוֹבְרִין עַל הָאָדָם. וּבְשִׁבְלֵי זֶה מִי
 שְׂרוֹצָה לִילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם צָרִיךְ לְהִיּוֹת בָּקִי בְּהַלְכָה
 בָּקִי בְּעִיל בָּקִי בְּנִפְיָק בָּקִי בְּרִצּוֹא בָּקִי בְּשׁוֹב, הֵינּוּ
 לְחֻזַּק עֲצֻמוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ בְּכָל מַה שְׂעוֹבֵר עָלָיו,

וְלִידַע כִּי הֵהֱעֵלְמָה וְהִצְמְצוּם הוּא תְּכָלִית הַהִתְנַגְלוֹת.
 רַק שְׂמֵחַמַת שֶׁהִצְמְצוּמִים מִשָּׁם שָׂרֵשׁ אַחִיזַת הַדִּינִים
 וְהִיִּצְרִין רָעִין, שְׂמֵהֶם כָּל הַמְּחַשְׁבוֹת רָעוֹת הַמִּתְנַגְרִין
 בְּהָאָדָם, עַל-בֵּן צְרִיכִין לְהִזְהַר מְאֹד לְבָרוּחַ מֵהֶם
 וּלְהַמְשִׁיךְ בְּלִבּוֹ מִחֻשְׁבוֹת קְדוּשׁוֹת אֵיךְ לְעַבֵּד אֶת
 הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ. וְעַל-יְדֵי כָּל זֶה זוֹכֵה לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם
 יִתְפָּרֵךְ בְּהִרְגָה וּבְמִדָּה, עַד שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִתְנַגֵּל
 אֱלֹקוֹתוֹ וּמַלְכוּתוֹ יִתְפָּרֵךְ לְכָל בָּאֵי עוֹלָם, וְיִתְתַקַּן
 הָעוֹלָם בְּשִׁלְמוֹת עַל-יְדֵי אֲתֵּעְרוּתָא דְלִתְתָּא שֶׁל
 הָאָדָם הַבֶּעַל בְּחִירָה דִּיקָא.

וְזֶה עֵקֶר חֲדוּשׁ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שְׁבֻכָל יוֹם,
 שֶׁהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ מֵאֲפִיל וּמֵאִיר יוֹצֵר אוֹר
 וּבוֹרֵא חֲשֵׁךְ וְכוּ', הַכֹּל גִּמְשֵׁךְ מִבְּחִינַת הִצְמְצוּמִים
 הַנ"ל שֶׁל תְּחִלַּת הַבְּרִיאָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הָיָה כָּל
 בְּרִיאַת הָעוֹלָם וְקִיּוּמוֹ עַד עַתָּה. וְהָעֵקֶר בְּשִׁבִיל
 הָאָדָם הַבֶּעַל בְּחִירָה שְׂאֵלֵיו גִּמְסֵר הַכֹּל לְהַמְשִׁיךְ
 אֱלֹקוֹתוֹ וְהִתְנַגְלוֹת מַלְכוּתוֹ עַל-יְדֵי הִצְמְצוּמִים הַנ"ל

כְּפִי בְּחִירָתוֹ, וְהֶעֱקַר שְׁצָרִיךְ לְצַמְצֵם אוֹר הַתְּלֵהבוֹת
 לָבְבוּ שְׁלֵא יִהְיֶה בְּבַחֲיַנַּת הַרִיסָה חֶסֶם וְשָׁלוֹם, וְאַחֲר־
 כֵּךְ צָרִיךְ לְזַהֵר לְהִתְגַּבֵּר עַל הַמַּחְשְׁבוֹת רָעוֹת
 וְלִהְיוֹת מְשִׁיבֵי רַק מַחְשְׁבוֹת טוֹבוֹת, עַד שֶׁיַּעֲבֹד הַשֵּׁם
 יִתְבַּרְךָ בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה שְׁזֶה בְּחִינַת בְּרִיאַת וְקִיּוּם
 הָעוֹלָמוֹת כַּנ"ל. וְכֹל זֶה נַעֲשֶׂה גַם אֶצֶל הַצְּדִיקִים בְּכֹל
 דְּרָגָא וְדְרָגָא, כִּי גַם עֲלֵיהֶם עוֹבְרִים עֲלִיּוֹת וַיְרִידוֹת
 הַרְבֵּה, אֲדָּךְ שֶׁהוּא בְּדַקּוֹת מְאֹד בְּחִינַת חֲשֻׁכַת הַמַּחֲזִין
 וְהַאֲרָתוֹ, וְגַם זֶה בְּדַקּוֹת גְּדוֹל מְאֹד וּבְקִדְשָׁה גְּדוֹלָה.
 אֲדָּךְ בִּיּוֹתֵר צְרִיכִין תְּקוּנִים אֱלוֹ לְאוֹתָן שֶׁכִּבְּרָ עָבְרוּ עַל
 מְצוּוֹת הַתּוֹרָה חֶסֶם וְשָׁלוֹם וְצְרִיכִין לָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה,
 וְהַכֹּל בְּכַח הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים שֶׁמִּמְשִׁיכִין רַחֲמָיו
 יִתְבַּרְךָ גַם עֲלֵיהֶם, וּמְאִירִין בְּלָבָם עֵצוֹת עֲמֻקּוֹת
 וְהַתְּחִזְקוֹת נִפְלְאוֹהַ בְּכֹל פְּעַם, בְּאַפְּן שֶׁיִּזְכּוּ לָשׁוּב בְּכֹל
 פְּעַם מִכָּל מְקוֹם שֶׁהֵם.

אַבְל אֶפֶס-עַל-פִּי-כֵן בְּהַכְרַח שֶׁיְהִיָּה לָהֶם אִיזֵה
 אֶתְעָרוֹתָא דְלִתְתָא, כִּי בְּלֵא זֶה אִי אֶפְשָׁר,

וְזֶה בְּחִינַת כָּל הָעֲלִיּוֹת וְיִרִידוֹת אֲלֵפִים וּרְבָבוֹת
 שְׁעוֹבְרִין עַל כָּל אָדָם, וְאֶפְלוּ עַל הָרְחוֹקִים מְאֹד
 מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. כִּי גַם הֵם יֵשׁ לָהֶם בְּחִינַת עֲלִיּוֹת
 וְיִרִידוֹת, כִּי גַם אֲצֵלָם אֵין יוֹם דּוֹמָה לַחֲבֵרוֹ, וְאֶפְלוּ
 בְיוֹם אֶחָד יֵשׁ לְכָל אֶחָד כַּמָּה שְׁנוּיִים לְאֵין מִסְפָּר.
 וּבִפְרָט אֵלוֹ הַמְתַּעוֹרְרִים לְשׁוֹב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
 וּלְהִתְקַרֵּב לְהַצְדִּיקֵי אֱמֶת וְהֵם חֲלוּשֵׁי כַח מְאֹד,
 וְהַבַּעַל דְּבָר מִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם וְחוֹתֵר תַּחְתֵּיהֶם וְרוֹצֵה
 לְהַפִּילֵם חֵם וְשָׁלוֹם, וְהֵם מִתְיַגְּעִים לְהִתְגַּבֵּר וַיֵּשׁ לָהֶם
 שְׁנוּיִים בְּחִינַת עֲלִיּוֹת וְיִרִידוֹת בְּלִי שְׁעוֹר, בְּחִינַת יַעֲלוּ
 שָׁמַיִם יִרְדּוּ תְהוֹמוֹת וְכוּ', וְעַל כָּל זֶה צְרִיכִין הַתְּחַזְּקוֹת
 גְּדוֹל וְעֲצוּם מְאֹד, וְהַעֲקֹר בְּכַח הַצְדִּיקִים שֶׁכָּבֵר עִמָּדוֹ
 בְּמִלְחָמָה שֶׁל זֶה הָעוֹלָם כְּרֵאוֹי בְּתַכְלִית הַשְּׁלָמוֹת,
 וְהֵם מוֹדִיעִים לָנוּ שְׂאִין שׁוֹם הַתְּעוֹרְרוֹת לְהַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ נֶאֱבָד אֶפְלוּ מִשְׂאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמִתַּחְתּוֹ,
 אֲדַרְבָּא, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂים תְּקוּנִים נִפְלְאִים עַל-יְדֵי
 גְדוּלֵי הַצְדִּיקִים שֶׁמְלַקְטִים כָּל הַנִּקְדוֹת טוֹבוֹת שֶׁל

בְּחִינַת הַהֲתַעֲוֵרוֹת הַלְלוּ וּמְתַקְנִין אוֹתָם, וּבּוֹנִים
 מֵהֶם תְּקוּנִים נִפְלְאִים, אֵךְ הָעֶקֶר שְׁלֵא יִהְיוּ חוֹלְקִים
 עַל-כָּל-פְּנִים עַל הַצְּדִיקִים הַנ"ל, רַק אֲדַרְבָּא, לְקַיֵּם
 דְּבִרְיָהֶם וְלַהֲתַעֲוֵר בְּכָל עֵת מִחֻדָּשׁ לַהֲשֵׁם יִתְבַּרַךְ,
 וְאִזּוּ יִזְכּוּ סוּף כָּל סוּף לְאַחֲרִית טוֹב, וְיִהְיֶה לָהֶם חֵלֶק
 גָּדוֹל בְּבְחִינַת אֲתַעֲרוֹתָא דְלִתְתָא שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תִּקּוּן
 כָּל הָעוֹלָמוֹת: הַלְכוֹת תַּפְּלַת הַמְנַחָה הַלְכוֹת ז' אוֹת כג.

ל

מִבְּאֵר בְּכַתְבֵי הָאֲר"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, שְׁתַּחֲלַת
 הַבְּרִיאָה הִיא עַל-יְדֵי כֹּמָה צְמֻצוּמוֹם,
 שְׂכַבְיָכוֹל הַמְּשִׁיךְ הָאוֹר בְּאִיזָה בְּחִינָה וְאַחַר-כֵּךְ
 הַעֲלִימוֹ, וְכֵן כֹּמָה וְכֹמָה פְּעָמִים בְּכֹמָה דְרָכִים, וְעַל-
 יְדֵי-זֶה דִּיקָא גִּתְהוּוּ הַפְּלִים שְׁיֻיכְלוּ לְקַבֵּל הָאוֹר. וְכֵל
 זֶה הוּא סוּד מוֹיֵת הַמְּלָכִים וְתִקּוּנָם, שְׁדִיקָא עַל-יְדֵי
 הַשְּׁבִירָה וְהַמְיָתָה נִמְשָׁךְ אַחַר-כֵּךְ עוֹלָם הַתִּקּוּן
 בְּתוֹסְפוֹת אוֹר נִפְלְאָ יוֹתֵר כִּמּוּכָן בְּפִתְּכִים. אָבֵל עֶקֶר
 הַכֵּל הִיָּה תְלוּי בְּהָאָדָם הַבַּעַל בְּחִירָה, כִּי הוּא הִיָּה

צָרִיךְ לְתַקֵּן הַכֹּל עַל-יְדֵי אֲתֵעְרוּתָא דְלִתְתָא
 [הַתְעוּרְרוּת מְלֻמָּטָה], וְעַל-כֵּן עֵתָה גַם בֵּן הָעֶקֶר תְּלוּי
 בְּתִשׁוּבָה שֶׁל הָאָדָם. כִּי בְהִכְרַח שְׂיֵהְיָה עַל-כָּל-פְּנִים
 אִיזָה הַתְעוּרְרוּת בְּעֻלְמָא שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲתֵעְרוּתָא
 דְלִתְתָא, וְעַל-כֵּן אֵין לָךְ דְּבַר שְׁעוּמֵד בְּפָנֵי הַתְּשׁוּבָה
 וְ'עַד יוֹם מוֹתוֹ תַחֲכֶה לוֹ' וְכו'. כִּי אִפְלוּ אִם חָטָא כְּמוֹ
 שְׁחָטָא אֲלָפִים פְּעָמִים, עִם כָּל זֶה בְּכָל פְּעַם
 שְׁמַתְעוּרַר בְּאִיזָה הַתְעוּרְרוּת לָשׁוּב אֶל הַשֵּׁם אֵין
 שׁוּם הַתְעוּרְרוּת נְאָבֵד, כְּמוֹ שְׁכָתוּב בְּזֹהַר הַקְּדוּשׁ:
 'לִית רְעוּתָא טָבָא דְאַתְאָבִיד' [אֵין רְצוֹן טוֹב שְׁנֵאָבֵד],
 כִּי עַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה נִתְהַפְּכִין הָעוֹוֹנוֹת לְזִכִּיּוֹת, כִּי
 נַעֲשֶׂה תִקּוּן עַל-יְדֵי הַקְּלָקוּלִים, כִּי כָּל מַה שְׁקָלְקַל
 וְהִמְשִׁיךְ הָאוֹר לְמָקוֹם שֶׁהִמְשִׁיךְ שָׁזָה עֶקֶר הַקְּלָקוּל,
 אֲבָל אַחֲר־כֵּךְ כְּשֶׁנִּתְעוּרַר בְּתִשׁוּבָה הוּא מְקַיֵּם הַכֹּל,
 וְאִזִּי נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא פְּלִים חֲדָשִׁים וְנִמְשָׁךְ
 לְתוֹכֵן אוֹר חֲדָשׁ וְנִפְלָא.

כִּי עַל-יְדֵי שֶׁהִמְשִׁיךְ הָאוֹר לְמָקוֹמוֹת גַּסִּים וְכו', עַל-

יְדִיָּוָה נִתְעַבּוּ הַבָּלִים, וַיְכוּלִים אַחֲר־כֶּךָ לְזַכְּכֶן, עַד שְׁיִתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְמוֹכָה, שְׁדִיקָא עַל־יְדִיָּוָה יִתְהוּוּ כָּלִים נִפְלְאִים לְקַבֵּל הָאֹר חֲדָשׁ שְׁלֵא הָיוּ יְכוּלִים לְקַבֵּל מִקֶּדֶם, כִּי לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְהִתְהוּוֹת הַבָּלִים כִּי־אִם עַל־יְדִיָּוָה, שְׁזָהוּ בְּחִינַת יְרִידָה תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה, עוֹנוֹת נִתְהַפְּכִין לְזִכִּיּוֹת, הִתְרַחֲקוֹת תְּכֵלִית הִתְקַרְבוֹת. שְׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּקוּן מִיתַת הַמַּלְכִים, שְׁדִיקָא עַל־יְדִי מִיתַתָם וַשְּׁבִירַתָם נִמְשָׁךְ 'אֹר מ"ה הַחֲדָשׁ' הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר כַּמּוֹכֵן בְּכַתְּבִים. אֲבָל כָּל זֶה לֹא כָּל אָדָם זוֹכֵה כִּי אִם בְּכַח הַצְּדִיקִים הַגָּדוֹלִים שְׁיִוְדָעִים סוּד זֶה לְעֵמְקוֹ, שֶׁהֵם יְכוּלִים לְעוֹרֵר בְּנֵי אָדָם לְתִשׁוּבָה וּלְחִזּוֹק אֶת כָּל אֶחָד וּלְהַעֲלוֹת כָּל מִינֵי הִתְעוֹרְרוֹת בְּעֵלְמָא כָּל נִקְדָּה וּנְקָדָה טוֹבָה, וּלְתַקֵּן עַל־יְדִיָּוָה כָּלִים נִפְלְאִים בְּאִפְּן שְׁיִתְתַּקֵּן כָּל אֶחָד בְּיֵתֵר שְׂאֵת.

עַל־כֵּן צְרִיכִין לְחַפֵּשׁ מְאֹד אַחֲר צְדִיק כְּזֶה שְׁיִוְכַל לְעַסֵּק בְּתַקּוּנּוֹ, וְהַחֲפוּשׁ וְהַבְּקָשָׁה בְּעַצְמָהּ

היא טובה גדולה מאד לנצח, אפלו אם קלקל כמו
 שקלקל. כי הצדיקים הגדולים זכו למה שזכו על ידי
 אתערותא דלתתא שלהם בתכלית תכלית
 השלמות. ועל כן עשו כלים נפלאים ונוראים מאד
 שיכולים לתקן כל הקלקולים שבעולם רחמנא לצלן,
 רק אף על פי כן צריכין על כל פנים איזה
 התעוררות בעלמא של האדם בעצמו, כי בלי שום
 התעוררות כלל אי אפשר לתקנו בראוי. ויזהר
 בנפשו על כל פנים שלא יהיה ליץ וחולק חס ושלום
 על הצדיק העוסק בתקונו. וזה בחינת מעלת
 התשובה שהפליגו בה רבותינו זכרונם לברכה מאד;
 "שבמקום שבעלי תשובה עומדים" וכו'. וכן אמרו
 רבותינו זכרונם לברכה: 'שמגעת עד פסא הכבוד',
 כי דיקא מחמת שירד למקומות נמוכים ומגשמים
 פאלה והתגבר בכח הצדיק לעלות משם, על ידי זה
 דיקא נעשים כלים נפלאים לקבל האור הנפלא, מה
 שאין צדיקים גמורים יכולים לקבל אור כזה מחמת

שְׂאִינן לָהֶם כְּלִים כְּאֵלוֹ. וְכֹל זֶה אִי אֶפְשָׁר לְזִכּוֹת פִּי
אִם בְּכַח הַצְדִּיקִים הַגְּדוֹלִים שֶׁהֵם עֶקֶר הַבְּעָלִי
תְּשׁוּבָה, כִּי הֵם הַבְּעָלִים שֶׁל תְּשׁוּבָה, וְכֹל מִי שֶׁחָס
עַל חַיּוֹ וְרוּצָה לָשׁוּב בְּתְשׁוּבָה, צָרִיךְ לְקַבֵּל מֵהֶם.

כִּי הֵם אֶף-עַל-פִּי שֶׁלֹּא טָעְמוֹ טַעַם חֲטָא מֵעוֹלָם,
אֶף-עַל-פִּי-כֵן הֵם עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה בְּכֹל פְּעַם עַל
הַשְּׁגָתָם הָרְאוּשׁוֹנָה, וְגַם הֵם יוֹרְדִים לְמִקְוֹמוֹת נְמוּכִים
מְאֹד בְּכּוֹנֵה בְּשָׁבִיל לְהַעֲלוֹת הַנִּפְשׁוֹת מִשָּׁם
וּלְהַחְזִירָם בְּתְשׁוּבָה, שְׁזֶה בְּחִינַת: 'וְאֲנִי יָדִי מִלְּכַלְכּוֹת
בְּדָם וּבְשִׁפְרוֹ' וְכוּ' כְּדִי לְטַהֵר' וְכוּ'. וּבְכַח אֵלוֹ
הַצְדִּיקִים יֵשׁ תְּקוּהָ לְכֹל מִי שִׁיאֲחֹז בָּהֶם, שִׁיעֲלָה
מֵעַמְקֵי יְרִידָתוֹ לְעֲלִיָּה גְדוֹלָה, וְשִׁיְהִיֹּנָה נַעֲשִׂים עַל-יַד־
זֶה דִּיקָא כְּלִים גַּפְלָאִים לְקַבֵּל אֹרֶךְ הָאֵינן סוּף כְּרֵאוּי.
רַק הָעֶקֶר שִׁישְׁמַע לְדַבְרֵיהֶם וְיִלְךְ בְּדַרְכֵיהֶם מֵעַתָּה
עַל-כָּל-פָּנִים, וַיִּסְלַק חֲכָמָתוֹ כְּאֵלוֹ אֵינן לוֹ שׁוֹם שְׁכָל,
רַק יְבַטֵּל דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי נְגָדָם וְאִזּוֹ יִזְכֶּה בְּוֹדָאֵי לְאַחֲרִית

טוב כנ"ל: שם, הלכה ז' אות ל"ב ג"ב.

לא

י' לחדש

אָמְרוּ רבוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה בְּמִדְרָשׁ (בראשית רבה פ)
 על פסוק: "וַאֲנִי בָּרַב חֶסֶדְךָ אָבוֹא בֵּיתְךָ"
 (תהלים ה, ח) וְכוּ' הַנִּסְמָךְ אַחֵר פֶּסוּקִי: "תֵּאֵבֵד דְּכָרֵי כָּזָב"
 (שם, ז) וְכוּ', שְׁזָה אָמַר דָּוִד עַל דָּוִאג וְאַחִיתָפֵל
 וְהַחֹלְקִים עָלָיו, עַל זֶה סֵיִם: "וַאֲנִי כֹאֲשֶׁר עָשׂוּ בֵּן
 עֲשִׂיתִי", אֲךְ "בָּרַב חֶסֶדְךָ אָבֵא בֵּיתְךָ" וְכוּ'. וְכֵן צָרִיךְ
 כָּל אָדָם לֹאמַר עַל נֶפֶשׁוֹ, בְּפָרֵט בְּשִׁיזְדַּע בְּנֶפֶשׁוֹ
 בְּאַמַּת כֹּאֵב עֲוֹנוֹתָיו, אֲזִי צָרִיךְ לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ
 וּלְחַזֵּק נֶפֶשׁוֹ מְאֹד בְּהַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ הַנֶּשֶׁם
 יִתְבָּרֵךְ, שְׂזָכָה לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיק הָאֱמֶת, וְעַל-כָּל-פְּנִיִם
 שְׂאִינוּ חוֹלֵק עָלָיו וְזוֹכָה לְהַפְּלִל בְּתוֹךְ הַיְשִׁיבָה
 הַקְּדוּשָׁה וְהַבֵּית הַמִּדְרָשׁ הַקְּדוּשׁ שֶׁל הַקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ
 שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְלֹאמַר לְנֶפֶשׁוֹ וַאֲנִי כֹאֲשֶׁר עָשׂוּ
 הַחֹלְקִים בֵּן עֲשִׂיתִי גַם אֲנִי, אֲךְ אֶף-עַל-פִּי-כֵן 'בָּרַב
 חֶסֶדְךָ' שְׂגַמְלָתָ עָלַי 'אָבֵא בֵּיתְךָ', הֵינּוּ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ
 הַנִּלְשָׁע לְיַד־זֶה כָּל תְּקוּוֹתַי לְנִצָּח.

כִּי בְּאֵמֶת נִמְצָא בְּכָל דּוֹר יְשִׁיבָה שֶׁל תְּלִמִידִים עִם רַבֵּי אֵמֶת, שְׁעוֹסְקִין בְּבֵית-הַמְּדַרְשׁ שְׁלָהֶם בְּחֵדוּשֵׁי תוֹרַה אֲמִתִּיִּים, שְׂיִכּוּלִין לְקָרֵב לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ כָּל הַנִּפְשׁוֹת הֶרְחוּקוֹת מְאֹד עַד שֶׁקָּשָׁה לְתַפְסֵם וּלְקָרְבָם אֶל הַקִּדְוָשָׁה. וַיֵּשׁ שֶׁנִּפְלוּ לְעֵמֶק הַבְּכָא בְּעֵמֶק הַגֵּיהֶנֶם וּבִשְׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת עַל-יַדֵּי מַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים, וְהֶעֱקַר עַל-יַדֵּי רַבּוּי זְהֻמַּת הַמַּחְשְׁבוֹת רָעוֹת שְׁלָהֶם בְּפָרֵט בְּתַאֲוֹת נְאוּף, שְׁזָה עֵקֶר הַיֵּצֵר הָרָע כִּמְבֹאֵר בַּזֹּהַר הַקִּדְוָשׁ (ויקרא טו). עַד שֶׁיֵּשׁ יֵצֵר הָרָע שֶׁהוּא מְנַגֵּל מִמֶּשׁ שֶׁהוּא מְאוּס וּמְזוּהָם מְאֹד, וּמִי שֶׁפּוֹגַע בּוֹ הַמְּנַגֵּל הַזֶּה חֵם וְשָׁלוֹם, אֲזִי קָשָׁה לוֹ לְהִנְצִל מִמֶּנּוּ, כִּי הוּא מְנַגֵּל וּמְזוּהָם מְאֹד וְכַרוּךְ מְאֹד אַחֲרֵי הָאָדָם הָרוֹצֵה לְתַפְסּוֹ בְּמִצּוֹדָתוֹ וּפּוֹגַע בְּהָאָדָם בְּכָל עֵת, וְהוּא עֵקֶר הַפֶּגַע רַע שֶׁאֲנִי מִתְּפַלְּלִים בְּכָל יוֹם לְהִנְצִל מִמֶּנּוּ.

וְעַל זֶה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (קדושין ל:): 'אִם פָּגַע בְּךָ מְנַגֵּל זֶה - מְשַׁכְּהוּ לְבֵית הַמְּדַרְשׁ', כִּי זֶה עֵקֶר הַתִּקּוּן שְׂיִמְשִׁיד מַחְשְׁבָתוֹ לְתוֹךְ הַבַּיִת

הַמְדַרְשׁ הַקְדוֹשׁ הַנִּלְלָה, שְׁעַל-יְדֵי-זוֹהַר בְּעֶצְמוֹ שְׂיִזְכִּיר
 אֶת עֶצְמוֹ שֶׁהוּא בְּכֻלּוֹ הַקְּבוּץ הַנִּלְלָה, עַל-יְדֵי-זוֹהַר;
 'אִם אָבֵן הוּא נְמוּחַ' וְכוּ' (שם), כִּי מִבֵּית הַמְדַרְשׁ הַנִּלְלָה
 יוֹצֵא מַעֲיָן קְדוֹשׁ וְטָהוֹר בְּזוֹהַר, שְׂיִכּוֹל לְטַהֵר כָּל
 הַנְּפֻשׁוֹת הַיְרֻדוֹת מְאֹד עַל-יְדֵי הָעֲצוֹת עֲמֻקּוֹת
 וְקְדוּשׁוֹת הַנּוֹבְעִים מִמֶּנּוּ, וְלַהֲעֵלוֹתָם מִעֲמֻק הַבְּכָא
 וְלַהֲשִׁיבָם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְעַל-כֵּן מִי שְׂזוֹכָה לְהַפְלִיל בְּתוֹךְ הַבַּיִת הַמְדַרְשׁ
 הַזֶּה, צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עֶצְמוֹ מְאֹד וְלַהֲאָמִין
 וְלִידַע, כִּי כָּל נִקְדָּה טוֹבָה וְכָל אִיזָה הַתְּעוֹרְרוֹת
 דְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא מִתְעוֹרֵר בְּכָל עֵת לְנַתֵּק אֶת עֶצְמוֹ
 מִמַּחְשְׁבוֹת רָעוֹת וְלַהֲמַשִּׁיךְ עַל עֶצְמוֹ מַחְשְׁבוֹת
 קְדוּשׁוֹת, וְכָל מָה שֶׁהוּא חוֹתֵר בְּכָל יְכָלָתוֹ לַעֲשׂוֹת
 אִיזָה טוֹב, אַף-עַל-פִּי שְׂבִינּוֹ לְבִינּוֹ נַעֲשֶׂה עִמּוֹ מָה
 שְׂנַעֲשֶׂה, וְכִבֵּר הָיָה כֵּן אֲלֵפִים פְּעָמִים, אַף-עַל-פִּי-כֵּן
 שׁוֹם נִקְדָּה טוֹב אֵינוֹ נֶאֱבָד. כִּי הַצְּדִיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא
 הָרֹאשׁ יְשִׁיבָה, רֹאשׁ הַבַּיִת הַמְדַרְשׁ הַקְדוֹשׁ, מְרִים

וּמִקְבִּץ וּמֵאֶסֶף הַכֹּל לְתוֹךְ בֵּית הַקִּדְשָׁה, וּבֹנֶה מֵהֶם
 בְּנִינִים נִפְלְאִים עַל-יְדֵי שְׁמֵעָלָה בְּחִינַת אֲתֵּעְרוּתָא
 דְּלִתְתָּא מִמְּקוֹמוֹת גְּמוּכִים כְּאַלְהַ דִּיקָא, שְׂזוּה עֶקֶר
 תְּקוּן כָּל הָעוֹלָמוֹת הַתְּלוּי בְּאֲתֵּעְרוּתָא דְּלִתְתָּא שֶׁל
 הָאָדָם הַבֶּעַל בְּחִירָה דִּיקָא, וְכֹל מַה שֶׁהִדְרָגָא נִמְוֶה
 יוֹתֵר אֲזִי יֶקֶר וְחָשׁוּב בְּיוֹתֵר כְּשִׁעוּלָה מִשֵּׁם אִיזוּה
 הַתְּעוֹרְרוֹת דְּקִדְשָׁה, וְעַל-יְדֵי-זוּה בּוֹנֵין הַצְּדִיקֵי אִמַּת
 הַבְּחִינַת מִשְׁכָּן וּבֵית-הַמְּקַדָּשׁ בְּכֹל דוֹר, עַד שֶׁעַל-
 יְדֵי-זוּה יִבְנֶה בְּאִמַּת וּבְשִׁלְמוֹת גָּמוּר הַבֵּית הָאֲחֵרוֹן
 שִׁיתְקִים לְעַד: שם, ס"ה, ס"ו, ס"ז, ס"ח, ס"ט, פ"ב, פ"ג, פ"ו.

לב

יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, כְּשִׁפְגַע בְּמָקוֹם הַהוּא
 (בראשית כ"ו, יא) שֶׁהוּא מְקוֹם הַבֵּית-הַמְּקַדָּשׁ (רשי
 שם), זָכָה שֵׁם לְהַשְׁיֵג בְּשִׁלְמוֹת עֲנִין עֲצָם נִפְלְאוֹת
 וּמַעֲלַת הָאֲתֵּעְרוּתָא דְּלִתְתָּא [הַתְּעוֹרְרוֹת מְלֻמָּטָה] כָּל
 שֶׁהוּא, וְאִיךְ שֶׁעַל-יְדֵי-זוּה דִּיקָא נִמְשָׁךְ מְלֻמָּעָלָה
 הָאָרְהָ גְּדוּלָה מִבְּחִינַת אֲתֵּעְרוּתָא דְּלַעֲלָא [הַתְּעוֹרְרוֹת

מלמעלה], ואיך שהאתערוותא דלתתא והאתערוותא דלעלא נכללין יחד שזו בחינת כלליות כל היחודים, שנעשין על ידי עבודות ישראל. ועקר התקונים ויחודים אלו נעשין בשלמות בבית המקדש כמבאר כל זה בפנים היטב, ואז: "וייקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי" (בראשית כ"ח, ט"ז). ובזה תקן להכניס בלב כל הנפשות לדורות עד היום הזה, שאפלו הנפשות הנפולין מאד שסוברים שבמקומם אין נמצא שם השם יתברך חס ושלום, ושכל בחינת התעוררות דקדושה שלהם אינו נחשב לכולם, ידעו הם גם כן ויאמינו באמונה שלמה שגם במקומם יש השם יתברך בכל מקום שבעולם. כי באמת יש השם במקום הזה גם כן כי "מלא כל הארץ כבודו" (ישעיהו ג', ג), רק שאינו יודע מגדל ההעלמה בבחינת: "ואנכי לא ידעתי", אבל אם יתעורר באיזה בחינת אתערוותא דלתתא יזכה למוצאו. והעקר בכח קדשת הבית המקדש ששם

שְׂרָשֵׁי כָּל הַנֶּפְשׁוֹת וּבוֹ תִּלְוִי תִּקּוּן כָּל הַנֶּפְשׁוֹת וְכָל
הָעוֹלָמוֹת, וּבִכְחַד קִדְשַׁת הַצְּדִיקִי אֲמַת הָעוֹסְקִים בְּכָל
דְּוָר בְּבִנְיָנוּ, וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַתְּשׁוּבָה
לְכָל יִשְׂרָאֵל. אֵךְ אֶף-עַל-פִּי-כֵן צְרִיכִין אִיזָה
הַתְּעוֹרְרוֹת מִלְּמַטָּה גַם בֵּין: שם, פ"ד פ"ה.

לג

'כָּל' הַהִתְחַלּוֹת קִשׁוֹת' כְּמֵאמֶר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנֵם
לְבָרְכָהּ, בְּפָרְט בְּעֵנִין הַתְּשׁוּבָה. כִּי אִי אֶפְשָׁר
לְהַתְּעוֹרֵר בְּאֲמַת לְתְּשׁוּבָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׂחִיתוּצִין
לוֹ אֹזֶר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כִּדְי שְׂחִיתוּרֵר לְשׁוֹב. אֵךְ אִי
אֶפְשָׁר לְהַזְרִיחַ לוֹ מֵאֹרֹז יִתְבָּרַךְ כִּי אִם בְּשִׂישׁוֹב
בְּתְשׁוּבָה, כִּי: "וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל קִדְשׁ" (ויקרא כ"ב, י'), וְאִם
כֵּן מֵהֵיכָן הַהִתְחַלָּה. וְלִפְעָמִים בְּשֵׁהשֵׁם יִתְבָּרַךְ
מֵרַחֵם עָלָיו וּמְזַרְיֵחַ לוֹ אֹרֹז יִתְבָּרַךְ לְתוֹךְ עֵמֶק
הַחֲשִׁכוֹת שָׁלוֹ וּנְפִילָתוֹ הַגְּדוּלָה כִּדְי לְעוֹרְרוֹ
בְּתְשׁוּבָה, אֵךְ הוּא אֵינּוּ יְכוֹל לְקַבֵּל הָאֹזֶר הַזֶּה, כִּי לְפִי
עֵצֶם שְׂבִירָתוֹ לְשִׁכְרֵי שְׂכָרִים עַל-יְדֵי מַעֲשָׂיו הָרָעִים

הכל הוא אֶצְלוֹ בְּחִינַת רַבּוּי אֹר, וּמִזֶּה בָּא שְׁלֹפְעָמִים
 מִתְעוֹרֵר הָאָדָם בְּתִשׁוּבָה עַל אִיזָה זְמַן וְאַחֲר־כֵּן
 נוֹפֵל מִזֶּה, וְכֵן מִזְדַּמֵּן בְּמָה פְּעָמִים. וְכֵל זֶה מַחֲמַת
 שְׁלֵא תִקֵּן עֲדִין אֶת כְּלָיו שְׁיֻכַּל לְקַבֵּל הַהִתְעוֹרְרוֹת
 בְּרֵאוּי, וְזֶה בְּפָרְט.

אֲךָ בְּכֻלֵּי יִשְׂרָאֵל יֵשׁ גַּם־בֵּן בְּחִינָה זֹו שְׁזֶה בְּחִינַת
 כָּל הַגְּלִיּוֹת וְהַגְּאֻלוֹת וְחִזְרוּ וּגְלוּ, וְכֵן בְּמָה
 פְּעָמִים. אֲךָ אֶף־עַל־פִּי־כֵן: "יְמִין הַנֶּשֶׁם רוּמְמָה" (תהלים
 ק"ח, ט"ו) וְלְעוֹלָם יָדוּ עַל הָעֲלִיּוֹנָה, כִּי אֶף־עַל־פִּי־כֵן
 מִכָּל בְּחִינַת גְּאֻלָּה וּמִכָּל פְּעַם שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל נַעֲשׂוּ תִקּוּנִים נִפְלְאִים הַרְבֵּה. וְאַף־עַל־פִּי
 שְׁאַחֲר־כֵּן נִתְגַּרְרָה הַבַּעַל דְּבַר וְחִזְרוּ וּקְלָקְלוּ, אֶף־
 עַל־פִּי־כֵן נִשְׁאַרוּ רְשִׁימוֹת הַרְבֵּה מֵהַתִּקּוּנִים הַנִּלְ, ^ל
 עַד שֶׁבְּהַכַּח הַזֶּה אָנוּ חַיִּים בְּגָלוֹת, וַיֵּשׁ לָנוּ כַּח לְקַבֵּל
 אִיזָה הַתְּנוּצָצוֹת מִיִּדְעַת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ וְאַמּוֹנְתוֹ
 הַקְּדוֹשָׁה. וְכִמוֹ־כֵן מִמָּשׁ הוּא בְּכֹל זְמַן וּבְכֹל אָדָם
 בְּפָרְט, שְׁאַף־עַל־פִּי שְׁמַתְחִיל פְּעָמִים אִין מִסְפָּר

בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵד וְנוֹפֵל מִזֶּה בְּכָל פֶּעַם, אֲפֹלוּ
 אִם הַנְּפִילָה גְדוּלָה מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן, אֲפֹלוּ מִי
 שְׁנוֹפֵל חֵם וְשָׁלוֹם לְעֵבְרוֹת מִמֶּשׁ רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן, אֶף-
 עַל-פִּי-כֵן כָּל מֵה שֶׁהִתְחִיל אִיזָה הַתְּחִלָּה טוֹבָה בְּכָל
 פֶּעַם אֵינוֹ נֶאֱבָד לְעוֹלָם.

כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁבִשְׁעַת הַנְּפִילָה נִתְקַלְקַל הַכֵּל, אֶף-
 עַל-פִּי-כֵן נִשְׁאָר רְשִׁימָה טוֹבָה מְכֹל עֲבוּדָה
 וְעֲבוּדָה וּמְכֹל הַתְּחִלָּה וְהַתְּחִלָּה. וְאֵלוֹ הַרְשִׁימוֹת הֵם
 תְּקוּנִים נִפְלְאִים וְהֵם נִצְרָכִים וּמְכַרְחִים מְאֹד אֶל בְּנֵי
 הַקִּדְשָׁה שְׁצָרִיכִין לְהִקִּים. כִּי אֲנַחְנוּ צָרִיכִים עֲכָשׁוּ
 שְׂיָבֵא מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ וְיִגְאָלֵנוּ גְּאֻלַּת עוֹלָם, וְצָרִיכִין
 לְהִקִּים בְּנֵי הַקִּדְשָׁה בְּנֵי שָׁלוֹם בְּדָרֵךְ נִפְלְאָ שְׁלֵא
 יִהְיֶה לְעוֹלָם, וְצָרִיכִין לְאַסֵּף כָּל גְּדָחֵי יִשְׂרָאֵל
 וּלְקַבְּצֵם יַחַד בְּקִדְשָׁה שְׁנִית, וְלֹא יִשְׁאָר שׁוֹם נִיצוּץ
 וְנִשְׁמָה גְּדָח בַּחוּץ, כִּי הוּא יִתְפָּרֵד חוֹשֵׁב מַחֲשָׁבוֹת
 בְּרַחֲמָיו לְבַל יִדַּח מִמֶּנּוּ גְּדָח. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְבַנֵּן זֶה
 כְּלִים רַבִּים לְאֵין מִסְפָּר וְצָרִיכִין לְזֶה כְּלֵי אֲמָנוֹת

הרבה בלי שעור. על-בן כל מה שאחד מִיִּשְׂרָאֵל
עושה עֲבֹשׁוֹ אִיזָה דָּבָר שֶׁבִקְדֻשָּׁה הֵן לְמוֹד הַתּוֹרָה
וּתְפִלָּה וְצַדִּיקָה וְשֹׂאֵר מְצוּוֹת - הַכֹּל הוּא יָקָר מְאֹד
בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא נִצְרָךְ מְאֹד לְהִצְדִּיק הָאֲמֹת
הָעוֹסֵק בְּתִקּוּן כָּל הַנְּשָׁמוֹת וְתִקּוּן כָּל הָעוֹלָמוֹת,
וּלְבַנֵּן הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא עוֹסֵק לְבָנוֹת. וְעַל-בֵּן אֶף-עַל-
פִּי שִׁזָּה הָאָדָם שֶׁעָשָׂה הַדָּבָר שֶׁבִקְדֻשָּׁה אוֹ עֵסֵק כְּכָר
קִצָּת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יָמִים אוֹ שָׁנִים וְנִפְלֵ אַחֲרֵ-כֵן,
אֶפְלוֹ אִם נִפְּלִתוֹ גְּדוֹלָה מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְאֶפְלוֹ
אִם חָזַר וְנִתְעוֹרַר לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם וְחָזַר וְנִפְּלֵ, וְכֵן הָיָה
כַּמָּה פְּעָמִים אֵין מְסַפֵּר, יְהִיֵּה אִיךְ שִׁיְהִיֵּה, אֶף-עַל-
פִּי-כֵן תִּדַע וְתִאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁאֵין שׁוֹם דָּבָר
וְלֹא שׁוֹם עִבּוּדָה קְלָה נְאָכַד לְעוֹלָם, וְאֶפְלוֹ
הַתְּעוֹרְרוֹת בְּעִלְמָא וּמַחְשָׁבָה טוֹבָה אֵינּוּ נְאָכַד
לְעוֹלָם וְכַמּוּבָא בְּזוּהַר הַקְּדוּשָׁה, 'לִית רְעוּתָא טָבָא
דְּאִתְאָבִיד' [אֵין רְצוֹן טוֹב שֶׁנְּאָכַד], כִּי תִכְפֵּן כְּשֶׁנִּתְעוֹרַר
בְּאִיזָה הַתְּעוֹרְרוֹת בְּעִלְמָא וּמְכָל שְׁכֵן כְּשֶׁעוֹשָׂה אִיזָה

עבְדָא דְקַדְשָׁה, אַזִּי תַכְּף חוּטָף אוֹתוֹ הַצְדִּיק הָאֵמֶת
 שְׁבָכַל דּוֹר הָעוֹסֵק בְּתַקוּן נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל וּמַכְנִים
 אוֹתוֹ לְמָקוֹם שְׁמַכְנִים, לְצַרְךָ הַבְּנִין הַנִּפְלָא וְהַנּוֹרָא
 שֶׁהוּא עוֹסֵק לְבָנוֹת לְהַכְנִים לְשֵׁם כָּל הַגְּדוּחִים
 שְׁבָעוּלָם וְלֹא יִשָּׂאֵר אֶחָד מֵהֶם בַּחוּץ.

כִּי כְּשֶׁמְקַרֵּב הָאָדָם אֶת עַצְמוֹ אֶל הַקַּדְשָׁה אֶפְלוּ רַק
 בְּבַחֲיַיִת שְׂכֵנוֹת כְּמוֹ שֶׁכֵּן שָׁדַר אֶצְלַבְעַל־הַבַּיִת
 רַק לְפִי שְׁעָה, אֶף־עַל־פִּי־כֵן גַּם עַל־יְדֵי־זֶה נִתּוֹסְפִים
 הַבָּתִּים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַתְּפִלָּה בְּרַבּוּי עֲצוּם בְּלִי
 שְׁעוֹר וְעַרְךָ וּמִסְפָּר, וְנַעֲשִׂין עַל־יְדֵי־זֶה שְׁעִשׂוּעִים
 גְּדוּלִים לְמַעַלָּה בְּלִי שְׁעוֹר אֶף־עַל־פִּי שְׁאֲחַר־כָּךְ
 נִתְרַחַק חֵם וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ הַשֶּׁכֶן שִׁיּוּצָא אַחֲר־כָּךְ מִבַּיִת
 הַבְּעַל הַבַּיִת וְנִתְרַחַק מִמֶּנּוּ. וְכִמוֹ שְׂרוּאִין בַּחוּשׁ,
 לְמַשָּׁל כְּשֵׁיִשׁ תִּשְׁעָה אֲנָשִׁים אֶפְלוּ אִם בְּלֵם צְדִיקִים
 גְּדוּלִים, אֶף־עַל־פִּי־כֵן אֵין יְכוּלִין לוֹמַר דְּבַר
 שְׁבָקַדְשָׁה בְּרַכּוֹ אוֹ קַדִּישׁ וְקַדְשָׁה. וְכִשְׁבָּא אֶצְלָם
 אָדָם אֶחָד, אֶפְלוּ פָחוֹת שְׁבַפְחוּתִים מִן הַשּׁוֹק מְצַרְפִּין

אותו לְמַנִּין עֲשָׂרָה וְנִגְמָר עַל-יָדוֹ אֲמִירַת הַדָּבָר
 שֶׁבְקִדְשָׁהּ. אֶף-עַל-פִּי שֶׁתִּכַּף וּמִיד חֶלֶף הֶלֶךְ לוֹ וְחִזּוֹר
 אֶל הַשּׁוֹק, אֶף-עַל-פִּי-כֵן כַּמָּה שֶׁעֲשׂוּעִים גָּרַם לְהַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵּךְ, כִּי כָּל הַקִּדְשָׁה נִגְמָר עַל-יָדוֹ. וְכֵן אֶפְלוּ אִם
 הָיוּ שָׁם כַּמָּה מַנְיָנִים בְּלִעְדוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן כָּל מַה
 שֶׁנִּתְּוֹסַף אֲלֵיהֶם עוֹד נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל נִתְּוֹסַף
 קִדְשָׁתוֹ וְכִבּוּדוֹ יִתְבַּרֵּךְ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי בְּרַב עִם הַדְּרַת
 מִלְּךָ. אֲדַרְבָּא, כָּל מַה שֶׁנִּתְּוֹסַף נֶפֶשׁ אַחַת אֶל קְבוּיָן
 גָּדוֹל דִּקְדֻשָּׁה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי-זֶה תְּקוּנִים נִפְלְאִים
 וְנוֹרָאִים בְּיוֹתֵר כַּמְּבֹאֵר בְּפָנִים.

נְמִיעָא שְׁכַל מַה שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה אִיזָה עֲבָדָא
 בְּעֵלְמָא בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֶף-עַל-פִּי
 שֶׁאֲחֵר-כֶּךָ נַעֲשֶׂה עִמּוֹ מַה שֶׁנַּעֲשֶׂה חֵם וְשָׁלוֹם, אֶף-
 עַל-פִּי-כֵן זֹאת הָעֲבָדָא אֵינָה נֶאֱבָדַת לְעוֹלָם וְכִבְר
 נִצְטַרְפָּה אֶל הַבְּנִין הַנִּפְלְאָ וְגִרְמָה תְּקוּן גָּדוֹל לְבְנִין
 הַקִּדְשָׁה, וְנִתְרַבּוּ כַּמָּה אֲלָפִים וְרַבֵּי רַבּוּת בְּתִים עַל-
 יָדָהּ. וְאִם יִחֻזַּק אֶת עֲצָמוֹ כָּל פְּעַם כָּל יְמֵי חַיָּיו לְהִתְחִיל

בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ בְּעִבּוּדְתוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲפֹלוּ אִם יַעֲבֹר
עָלָיו מֵה שְׁיֵעֲבֹר, אֲזִי סוֹף כָּל סוֹף יִתְקַבְּצוּ כָּל אֵלֹו
הַתְּקוּנִים שְׁגָרָם בְּכָל עִבּוּדָה וּבְכָל הַתְּחִלָּה, וְכֹלָם
יִתְקַבְּצוּ לְעִזְרָתוֹ לְשׁוֹב לַהֲשֵׁם יִתְבַּרְךָ בְּאַמֻּת, "וְאִם
רְאִישִׁיתוֹ מִצָּעֵר - אַחֲרִיתוֹ יִשְׁנֵא מְאֹד", וְאֲזִי יִרְאֶה מֵה
שֶׁפָּעַל עַל-יְדֵי כָּל עֲבָדָא שֶׁבְּקִדְשָׁה, כִּי אֵין שׁוֹם דְּבָר
נֶאֱבָד לְעוֹלָם וְכַנ"ל: הַלְכוֹת תְּפִלַּת עֲרֻבִית, הַלְכוֹת ד' אוֹת לַד.

לד

עֵקֶר הַהֲתַחֲזָקוֹת שֶׁל כָּל אָדָם, כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא צָרִיךְ
לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ לְבַל יִפֹּל יוֹתֵר חֵם וְשָׁלוֹם,
וְעֵקֶר הַהֲתַחֲזָקוֹת הוּא עַל-יְדֵי הַשֵּׁם, הֵינּוּ עַל-יְדֵי שֵׁם
ה' וְשֵׁם הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים אֲשֶׁר שָׁמָם נִקְרָא עָלָיו
שְׁזֵה בְּחִינַת שֵׁם ה', כִּי שָׁמוֹ יִתְבַּרְךָ מִשְׁתַּף בְּשָׁמָם,
כִּי זֶה עֵקֶר הַהֲתַחֲזָקוֹת וְהַשְׁמָחָה מֵה שְׁזָכִינוּ 'שְׁלֵא
עֲשִׂנוּ גּוֹי וְהַבְּדִילָנוּ מִן הַתּוֹעִים', וְשֵׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא
עָלֵינוּ שְׁזֵה בְּחִינַת שֵׁם ה' כִּי שָׁמוֹ יִתְבַּרְךָ מִשְׁתַּף
בְּשָׁמָנוּ. וְזֶה עֵקֶר תְּקוּנָתָנוּ וַיִּשׁוּעָתָנוּ "כִּי לֹא יִמַּשׁ ה'

את עמו בעבור שמו הגדול" וזה עקר הבטחון שלנו
 כי בשם קדשו בטחנו. ובזה יכול לחזק את עצמו
 אפלו הקל שבקלים והגרוע שבגרועים אפלו פושעי
 ישראל, מאחר שעדין שם ישראל נקרא עליו צריך
 לחזק ולהחיות את עצמו בזה מאד. מכל-שכן מי
 שזכה להתקרב לצדיקי אמת - שבהם עקר הגדלת
 שם ה', בודאי צריך לשמח מאד במה שזכה להיות
 שם נקרא עליו.

יא להד"ש

כי באמת מאחר ששם ישראל שהוא שם ה' נקרא
 עלינו אנו מחיבים לשמח כל ימינו לעולם, כי
 עדין יש לנו תקוה לכל הטובות ולכל הישועות
 ולמחילת עוונות שמהם עקר הדאגות והעצבות
 בבחינת: "אדאג מחטאתי", כי תקף כשזוכרים בשם
 ה' ומחייין את עצמם בזה מאד במה ששם ה' ושם
 ישראל נקרא עליו, על-ידי-זה בעצמו זוכין למחילת
 עוונות כי משם נמשך מחילה וסליחה וכפרה לכל
 העוונות, כמו שנאמר: "וכפר על חטאתינו למען

שְׁמוֹד". בִּי כָּל הַסְּלִיחוֹת וְהַכְּפָרוֹת נִמְשָׁכִין מִשְׁלֵשׁ-
 עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים שְׁכָּלֶם נִמְשָׁכִין מִשֵּׁם ה',
 בְּבַחֲיַנֵּת (שְׁמוֹת לג, יט): "אֲנִי אֶעְבִּיר כָּל טוֹבִי עַל פְּנֵיךָ
 וְקִרְאתִי בְּשֵׁם ה' לְפָנֶיךָ", וְעַל-יְדֵי-זֶה "וַחֲנוּתִי אֶת
 אֲשֶׁר אֶחֱזוֹן" וְכוּ', וְנֹאמַר: "וַיִּקְרָא בְּשֵׁם ה' וַיַּעֲבֵר ה'
 עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא" וְכוּ', שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵי-זֶה כָּל הַתְּגִלוֹת
 הַשְּׁלֵשׁ-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים שֶׁהוּא רַק לְמַעַן
 שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְּשַׁתָּף בְּשִׁמְנוֹ: הַלְכוֹת שַׁבַּת הַלְכָה ה' אוֹת טו.

לֵה

בְּשִׂאָדָם עוֹסֵק בַּתְּפִלָּה וְעַבּוֹדַת הַשֵּׁם, וּבְכָל פְּעַם
 מִתְבַּלְבֵּל וְנוֹפֵל מֵעַבּוֹדָתוֹ, וְאִזִּי דֶרֶךְ
 הַבַּעַל דָּבָר לְהַתְגַּרְוֹת בּוֹ וְרוֹצֵה לְהַפִּילוֹ מֵעַבּוֹדָתוֹ
 לְגַמְרִי, מֵאַחַר שְׁרוּאָה שְׂאִינּוּ יְכוּל לְגַמֵּר אֶת תְּפִלָּתוֹ
 וְעַבּוֹדָתוֹ בְּשִׁלְמוֹת, עַל-יְדֵי הַבְּלָבוּלִים שְׁמֵתִגְבְּרִים
 עָלָיו בְּכָל פְּעַם בְּאִפְּן אַחֵר. עַל-כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם
 לְהַתְגַּבֵּר וְלְהַתְחַזֵּק מְאֹד, וְלִידַע וּלְהֶאֱמִין, שֶׁהַצַּדִּיק
 הָאֵמֵת מַעֲלָה גַם מְעַט עַבּוֹדָתוֹ וְתְפִלָּתוֹ הַמְּטֹרְפוֹת

וְהַמְבַלְבְּלוֹת. כִּי עָקַר עֲלִיַת כָּל הַתְּפִלוֹת וְהַתּוֹרָה
וְהַמְצוּוֹת הַכֹּל הוּא רַק עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הָאֲמֵת, כִּי
אֶפְלוּ מִי שְׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה וּמְצוּוֹת הַרְבֵּה, גַּם בֵּן אֵינוֹ
יָכוֹל לְהַעֲלוֹת עֲבוֹדָתוֹ בְּשִׁלְמוֹת לְמָקוֹם הַצְּרִיד כִּי
אִם עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הָאֲמֵת, וְזֶה הַצְּדִיק מַעֲלֶה גַם כָּל
הַתְּפִלוֹת וְהָעֲבוֹדוֹת הַמְטַרְפוֹת, כִּי מְבַרֵר מְעַט הַטּוֹב
שֶׁבָּהֶם וּמַעֲלֶה אוֹתוֹ וּבוֹנֶה מֵהֶם בְּנֵינִים נִפְלְאִים.
וְעַל-בֵּן אֲדַרְבָּא, כָּל מֵה שֶׁהָאָדָם רוֹאֶה שֶׁהַבְּלוֹלִים
מִתְגַּבְּרִין וְתִפְּלָתוֹ וְעֲבוֹדָתוֹ בְּקַטְנוֹת גְּדוֹל, הוּא צְרִיד
לְהִתְחַזֵּק יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהַכְרִיחַ אֶת עַצְמוֹ מְאֹד
וּלְהִתְחִיל בְּכֹל פֶּעַם מִחֲדָשׁ לְהִתְחַזֵּק בְּתִפְּלָה
וְעֲבוֹדָה, בְּכַדֵּי שְׂוִיָּה עַל-יְדֵי-זֶה חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת
הַרְבֵּה שֶׁל נִקְדוֹת טוֹבוֹת שְׂיִישׁ בְּכֹל עֲבוֹדָה וְעֲבוֹדָה,
וְאִזּוֹ יִתְעוֹרֵר הַצְּדִיק בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים יוֹתֵר לְהַגְבִּיֵה
וּלְהַעֲלוֹת הַחֲבִילוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל תּוֹרָה וּמְצוּוֹת

שְׁעַם בָּהֶם: שם, הלכה ו' אות ט.

לו

יֵשׁ שֶׁלֹּשׁ קְלָפוֹת שֶׁמֵרְחִיקִין אֶת הָאָדָם מֵהַשֵּׁם
 יִתְבַּרְךָ. אֶחָד מִגֵּיעַ אֵלָיו וּמְזִיקוֹ בְּרֹאשׁוֹ וּמְכַנִּים
 בְּמַחוֹ וְדַעְתּוֹ מִחֻשְׁבוֹת רְעוּת שֶׁל מָמוֹן וּשְׂאָר תַּאֲוֹת.
 וְאֶחָד מִגֵּיעַ אֵלָיו וּמְזִיקוֹ לְלִבּוֹ וּמְכַנִּים חֻמְדָּה גְדוֹלָה
 בְּלִבּוֹ שֶׁיִּחְמַד מְאֹד לְכָל הַתַּאֲוֹת רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אִף
 אֶף-עַל-פִּי-כֵן הִיָּה אֶפְשָׁר שִׁישְׂאָר בּוֹ עַדִּין אִיזָה
 נִקְדָּה טוֹבָה שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִחֹזר וְיִתְגַּבֵּר עַל תַּאֲוֹת הַלֵּב
 וְעַל הַמִּחְשְׁבוֹת שֶׁבַּמַּח. אֲבָל יֵשׁ עוֹד קְלָפָה שְׁלִישִׁית
 שֶׁקָּשָׁה מִכָּלֶם, שֶׁעֵקֶר עֵסְקָה לְהַשְׁלִיךְ וּלְהַפִּיל אֶת
 הָאָדָם וּלְהַחֲלִישׁ דַּעְתּוֹ, שֶׁיְהִיָּה נְסוּג אַחֲזֹר לְגַמְרֵי חֵם
 וְשָׁלוֹם, מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ וּמֵהַצְּדִיקִים, בְּבַחֲנִיַת: "נְזוּרוּ
 אַחֲזֹר", וְאוֹמֵר לוֹ: 'מַה לָּךְ לִיגַע עֲצַמְךָ אֲצַל הַחֲסִידִים
 וְהִירָאִים אֲמַתִּיִּים, מֵאַחַר שֶׁאַתָּה רוֹאֶה שֶׁאַתָּה
 אֲצִלֶם כְּבָר זְמַן רַב וְעַדִּין כָּל הַמִּחְשְׁבוֹת רְעוּת
 וְתַאֲוֹת הַלֵּב בְּתַקְפָּם, וְלָמָּה אַתָּה מְתַיַּגַע בְּחַנְּךָ, שׁוּב

לְאַחֲזֹרֶיךָ לְרוּיִן אַחֵר פְּרַנְסֶתֶךָ וְאַחֵר הַמָּמוֹן וְכִיּוֹצֵא
בְּשֵׂאֵר הָעוֹלָם'. וְקִלְפָה זֹאת קִשָּׁה מְבֻלָּם.

כִּי כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם מְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ אֵיךְ שֶׁהוּא יֵשׁ
לוֹ תַקְנָה, כִּי הֵהֱתַקְרְבוֹת לְבַד שְׁמֵת־קָרֵב לִירֵאִים
וּבְשֵׁרִים זֶה בְּעֲצָמוֹ יִקָּר מְאֹד, אֲפֹלוֹ אִם לֹא יִקְבֹּל
שׁוּם קִדְשָׁה כָּלֵל חֵם וְשָׁלוֹם, וְאֲפֹלוֹ אִם נִדְמָה לוֹ
שֶׁהוּא גָרוּעַ עֲכָשׁוֹ יוֹתֵר מִבְּתַחֲלָה, הֲלֹא הוּא יוֹדֵעַ
הָאֲמֵת שֶׁלֹּא הֵהֱתַקְרְבוֹת אֲלֵיהֶם גָּרְמָה לוֹ זֹאת חֵם
וְשָׁלוֹם, כִּי בְּיָדָאֵי אִם הָיָה שׁוֹמֵעַ לְעֲצָתָם בְּיָדָאֵי הָיָה
טוֹב לוֹ מְאֹד בְּזֶה וּבְכָא. רַק מִחֲמַת שְׁכַח הַבְּחִירָה
גְּדוֹל מְאֹד, וּמִמִּילָא נַעֲשֶׂה עִמּוֹ מָה שֶׁנַּעֲשֶׂה, אִם כֵּן
מִי יוֹדֵעַ מָה הָיָה נַעֲשֶׂה עִמּוֹ אִם לֹא הָיָה מִתְקָרֵב
כָּלֵל, כִּי בְּיָדָאֵי אִם לֹא הָיָה מִתְקָרֵב כָּלֵל אִזּוֹ הָיָה גָרוּעַ
יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְאֵל יֹאמֵר מָה הִיא שְׁהִימִים הָרֵאשׁוֹנִים
הָיוּ טוֹבִים מֵאֲלָה, כִּי אֵין אָדָם יוֹדֵעַ מָה שִׁיעֵבֵר עָלָיו
כָּל יָמָיו, כִּי הָאוֹרֵב יוֹשֵׁב וְאוֹרֵב עָלָיו בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל

עת, וּבּוֹדָאי כְּבָר נִצַּל מֵהַרְבֵּה פַח יוֹקְשִׁים עַל-יְדֵי כַח
הַהֲתַקְרְבוֹת לְבָד: שם, אות י"ב.

לז

רב הַנְּפִילוֹת שֶׁל הָאָדָם הוּא מִחֲמַת שֶׁכְּבָר נִתְעוֹרַר
כְּמָה פְּעָמִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְנִפְל מְזוּהָ. וּבִאֲמַת
הוּא לְהִפָּךְ, כִּי הֵלֵא אֶפְלוּ מִי שֶׁחָטָא כָּל יָמָיו וְלֹא
נִתְעוֹרַר בְּתִשׁוּבָה כָּלָל, אִם יָשׁוּב לְבִסּוּף מוֹחֲלִין לוֹ,
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה. מִכָּל שֶׁפֶן
כְּשֶׁנִּתְעוֹרַר כְּמָה פְּעָמִים וְחֹזֵר וְנִתְרַחַק, וְכֵן הִיָּה כְּמָה
פְּעָמִים, שֶׁבּוֹדָאי יֵשׁ לוֹ תִקְוָה, וּבּוֹדָאי בְּנִקְל לוֹ יוֹתֵר
לְשׁוּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּאֲמַת, כִּי 'לִית רְעוּתָא טָבָא
דְּאֵתְאֲבִיד' [אֵין רְצוֹן טוֹב שֶׁנֶּאֱבָד]: שם, הלכה ז' אות ג.

לח

בְּשַׁעַת הַחֲרָבָן וְהַנְּפִילָה אָנוּ מְקַבְּלִין חֵיווֹת בְּהַעֲלָם
גְּדוֹל דִּיקָא מִבְּחִינָה עֲלִיוֹנָה מְאֹד, שֶׁהוּא
סוֹד בְּחִינַת: 'כְּפֵסֵא דְמִתְכַּסְיָא' וְכוּ', רַק שְׂאֵין הַחֵיווֹת

נְמָשֶׁךְ כִּי אִם מְעַט דְּמַעַט וּבְהֶעָלַם נִפְלָא, וְאִז צְרִיכִים
 לְחַפֵּשׂ אַחַר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְאֹד וְלִהְתַּחַזֵּק וְלִטְעֵן כָּל
 זֹאת עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הֲלֹא בְּאֵמַת אַתָּה נִעְלַם בְּיַנְיֹנוּ
 גַם עִתָּה, לָכֵן הוֹדִיעַנו נָא אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדְךָ, וְאֵל
 תּוֹסֵף לְהַסְתִּיר פְּנֵיךָ מֵאַתָּנוּ. שְׁזֵה בְּחִינַת מַה שְּׁטַעַן
 הַנְּבִיא בְּסוֹף הַקִּינּוֹת, "אַתָּה ה' לְעוֹלָם תֵּשֵׁב כִּסֵּאֲךָ
 לְדוֹר וָדוֹר" בְּחִינַת כֶּסֶף הַנִּלְוֵה. "לִמָּה לְנִצַּח תִּשְׁכַּחְנוּ
 וְכו' הַשִּׁיבֵנו ה' אֱלֹהֵינוּ" וְכו'. וְעַל-יְדֵי כָּל זֶה שִׁיחַפֵּשׂ
 גַם אִז אַחַר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ יִזְכֶּה שְׁתַּתְּהַפֵּךְ הִרְיָדָה
 לְעֹלָיָה, וְיִזְכֶּה לְקַבֵּל הַחַיּוֹת דְּקִדְשָׁה הַגְּבוּהָה הַנִּלְוֵה
 בְּאַתְנַלְיָא וּבְשִׁפְעַ גְּדוֹל: שֵׁם, אוֹת י"ז ב"ג.

לט

עֵקֶר תְּקוּן פְּגִימַת הַלְבָנָה הוּא עַל-יְדֵי הַתְּחַזְקוֹת
 שֶׁבָּא עַל-יְדֵי שְׂמֻחָה, בְּחִינַת: "כִּי חֲדוֹת ה'
 הִיא מְעֻזָּכֶם", וְזֶה שֶׁהִזְהִיר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּמַה פְּעָמִים
 אֶת יְהוֹשֻׁעַ "חֲזֹק וְאַמֵּץ", כִּי יְהוֹשֻׁעַ הוּא בְּחִינַת לְבָנָה
 כְּמֵאמֹר רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָה: שֵׁם, אוֹת מ"ט.

מ

מִלְחָמוֹת עִמָּלֶק שֶׁהוּא מִלְחָמַת הַיִּצָּר הִיא מִלְחָמָה אֲרָפָה מְאֹד, וְעֵקֶר הַכְּנָעָתוֹ הוּא עַל-יְדֵי הַתְּחִזְקוֹת, שֶׁבְּכֹל מָה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם כָּל יְמֵי חַיָּיו, יִהְיֶה חֶזֶק מְאֹד לְבָלֵי לְהַנִּיחַ לְהַפִּיל אֶת עֲצְמוֹ בְּשׁוּם אִפֶּן, בְּבַחֲיִנַת: "וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַגֶּדֶד".

וְגַם מִשֵּׁם יִקְרָא וְיִצְעַק אֶל ה' בְּכָלוֹת הַנֶּפֶשׁ בְּבַחֲיִנַת: "מִבְּטֶן שְׂאוֹל שׁוֹעֵתִי" וְכו'. וְזֶה עֵקֶר דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה שֶׁאֵנּוּ עוֹסְקִים לְהַמְשִׁיךְ בַּיָּמִים הַנּוֹרָאִים הַקְּדוּשִׁים, רֵאשֶׁת-הַשָּׁנָה וְעִשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה וְיוֹם כְּפָרִים, וְזֶה עֵקֶר נִצְחוֹן הַמִּלְחָמָה שֶׁאֵנּוּ עוֹסְקִים בַּיָּמִים הַלְלוּ. כִּי כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם אֵינּוּ מֵיֵאֵשׁ אֶת עֲצְמוֹ וּמְחִזֵּק אֶת עֲצְמוֹ לְהִתְחִיל בְּכֹל פְּעַם מִחֲדָשׁ אֵיךְ שֶׁהוּא, הוּא נִקְרָא נוֹצֵחַ אֶת הַמִּלְחָמָה, כִּי בְּאַמַּת לֵשׁ הַמִּלְחָמָה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהָאָדָם בְּעֲצְמוֹ לְנִצְחוֹ כַּמְאֹמֶר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה: 'אֵלְמָלָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזְרוֹ' וְכו', כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "מִלְחָמָה לֵה' בְּעִמָּלֶק" וְכו', רַק

שְׁהָאָדָם מְחַיֵּב לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמוֹ בְּכֹל פַּעַם מִחֲדָשׁ
 לְבָלִי לְהִיּוֹת נְסוּג אַחֲזֹר מִמְּלַחְמָה הַזֹּאת, וְלְבָלִי
 לִיָּאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּשׁוּם אַפֵּן. וְזֶה מְרָמֵז בְּדַבְרֵי הַזֶּהֱרֵר
 הַקְּדוּשׁ שֶׁאָמַר: 'מֵאֵן נִצַּח מֵאֵן דְּאֶחִיד מֵאֵנִי קֶרְבָּא
 בְּיַדוּהִי' [מִי הַמְּנַצֵּחַ? מִי שְׁאוּחֵז כְּלֵי הַקֶּרֶב בְּיַדוֹ], כִּי וַדָּאִי
 בְּמִלְחָמָה הַזֹּאת אֵין רוּאִין עֲדִין בְּחוּשׁ מֵאֵן נִצַּח, כִּי
 עֲדִין הַמְּלַחְמָה אֶרְכָּה מְאֹד וְהַגְּלוּת מִתְנַבֵּר, וְעַל כֵּן
 אַחַד עוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר. אַף-עַל-פִּי-כֵן כֹּל זְמַן
 שְׁאוּחֵזִין עֲדִין הַכְּלִי זֵין בְּיַדֵּנוּ, וְעַקֵּר הַכְּלִי זֵין שְׁלָנוּ
 הוּא תְּפִלָּה כְּמִבְּאָר בְּמִקּוֹם אַחֵר, וְכֹל זְמַן שְׂאִין אָנוּ
 מֵיָּאֵשִׁין עֲצָמֵנוּ מִמְּלַחְמָה הַזֹּאת חֵם וְשָׁלוֹם, וְאוּחֵזִין
 עֲדִין הַכְּלִי מִלְחָמָה, בְּוַדָּאִי אֲנַחְנוּ מְנַצְחִים, כִּי כֹל זְמַן
 שְׁהָאָדָם מְחִזּוֹק אֶת עֲצָמוֹ בְּתְּפִלָּה וּצְעָקָה לְהֵשֵׁם
 יִתְבָּרֵךְ, הוּא בְּכֹלֵל מְנַצֵּחַ אֶת הַמְּלַחְמָה, כִּי זֶה עַקֵּר

הַנִּצְחוֹן כַּ"ל: שם, אות נ"ד.

מא

הַעֵקֶר הוּא אֲמוּנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁבֶת, כִּי כֹל זְמַן

שֵׁישׁ לוֹ אֲמוּנָה, בּוֹדְאֵי יָשׁוּב אֶל הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ בְּאַמֶּת,
 וְעַל-בֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ עַל-יְדֵי-זֶה
 בְּעַצְמוֹ, דְּהִינּוּ עַל-יְדֵי מַה שֶּׁהַבַּעַל דִּבֶּר וְהַסְטָרָא
 אַחֲרָא רוּצָה לְהַפִּילוֹ חֵם וְשָׁלוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה בְּעַצְמוֹ
 יִחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ. כִּי הַבַּעַל דִּבֶּר מִתְנַבֵּל בְּנִפְשׁוֹ לְהַפִּילוֹ
 בְּכָל יַעַת מִחֲמַת שְׂמִיכָנִים בְּלִבּוֹ שֶׁפָּגַם וְקִלְקַל כָּל כָּךְ,
 עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לוֹ עוֹד לָשׁוּב וּלְתַקֵּן עֲבֵרוֹת וּפְגָמִים
 כָּאֵלוֹ, בְּפֶרֶט כְּפִי מַה שֵׁישׁ אֲנָשִׁים שֶׁבְּאַמֶּת קִלְקְלוּ
 הֶרְבֵּה מְאֹד כְּמוֹ שֶׁהֵם יוֹדְעִים בְּעַצְמָם, שֶׁעָבְרוּ
 עֲבֵרוֹת רַבּוֹת גְּדוּלוֹת וְחִמּוּרוֹת יָמִים וְשָׁנִים הֶרְבֵּה
 רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. וַיֵּשׁ שֶׁכִּבֵּר הִתְחִילוּ כְּמַה פְּעָמִים
 בְּתִשׁוּבָה וּבְעִבּוּדַת הַשֵּׁם וְאַחֲרֵי-כֵן נִפְּלוּ כְּמוֹ שֶׁנִּפְּלוּ,
 כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי נִפְּלוּ רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְעַל-בֵּן
 מִכְּנִיִם הַבַּעַל דִּבֶּר בְּלִבָּם בְּכָל פַּעַם שֶׁכִּבֵּר אִפְסִים
 תִּקְוָתָם לְפִי עֵצָם הַפְּגָמִים הָאֵלֶּה, אֲבָל בְּאַמֶּת בּוֹזֵה
 בְּעַצְמוֹ יְכוּל הָאָדָם לְהַחְיֹת וּלְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, כִּי
 מֵאַחֵר שִׁיּוּדַע וּמֵאַמִּין עֲדִין, שֶׁעָבְרָה הִיא פָּגַם גְּדוּל

שֶׁעַל־יָדֶהּ פּוֹגְמִים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, אִם בֶּן יֵשׁ
 לוֹ אֲמוּנָה עֲדִין, וּמֵאַחַר שֵׁישׁ לוֹ אֲמוּנָה עֲדִין בּוֹדֵאי
 יֵשׁ לוֹ תִקְוָה בְּלִי סֶפֶק, כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא מֵאֲמִין
 שְׁיִכּוֹלִין לְקַלְקֵל בּוֹדֵאי יְכוּלִין לְתַקֵּן גַּם בֶּן.

כִּי זֶה יָדוּעַ שֶׁהָאֲפִיקוֹרְסִים וְהַמַּחֲקָרִים אֵינָם
 מֵאֲמִינִים כָּלֵל שֶׁמְקַלְקְלִים עַל־יְדֵי עֲבָרָה
 בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, שֶׁמְזַה נִמְשָׁךְ מֵה שְׁנוֹתָנִים טַעְמִים
 שֶׁל הֶבֶל וְשִׁקָּר לְמִצְוֹת וְעִבְרוֹת שֶׁל תּוֹרָה. אֲבָל
 אֲנַחְנוּ עִם קְדוּשׁ שְׁאֲנוּ מֵאֲמִינִים שֶׁהָעֲבָרָה חֵם וְשָׁלוֹם
 הִיא פָּגַם גָּדוֹל מְאֹד בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים וְכוּ', וּמַחֲמַת
 זֶה רוֹצֵה הַבֶּעַל דְּבָר לְהַפִּילוֹ חֵם וְשָׁלוֹם. וְהוּא
 אֲדַרְבָּא, עַל־יְדֵי־זֶה בְּעֶצְמוֹ רָאוּי לוֹ לְהַחֲיוֹת אֶת
 עֶצְמוֹ מֵאַחַר שֵׁישׁ לוֹ אֲמוּנָה עֲדִין. כִּי עַקֵּר כְּוֹנֵת
 הַבֶּעַל דְּבָר הוּא שְׁרוֹצֵה לְהַפִּיל אוֹתוֹ כָּל כֶּךָ עַד
 שְׁיִפִּיל אוֹתוֹ לְכַפִּירוֹת גְּמוּרוֹת חֵם וְשָׁלוֹם, שְׁיֵאמַר:
 "לֵית דִּין וְלֵית דִּין", וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם
 לְבָרְכָה: 'הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כֶּךָ וְכוּ' עַד שֶׁאוֹמֵר לְךָ

וְעַבַד עֲבוּדָה זָרָה, וְכִמּוֹ שְׁאֲנוּ רוּאִים בְּכָל דּוֹר כַּמָּה
 וְכַמָּה שְׁבָאוּ לָמָּה שְׁבָאוּ רַחֲמָנָא לְצַלָן, עַל-יְדֵי נְפִילוֹת
 וְחֲלִישוֹת הַדַּעַת כָּאֵלוּ שְׁהַכְנִים בָּהֶם הַבַּעַל דְּבַר.

עַל-כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִשְׁכִּיל עַל דְּרָכָיו וּלְחוּם עַל
 חַיָּיו וּלְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל עֵת בְּכָל מָה
 שְׁיֻכַּל, יִהְיֶה אִיךְ שְׁיִהְיֶה. וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעַצְמוֹ יִחַזֵּק
 אֶת עַצְמוֹ, עַל-יְדֵי שְׁיִישׁ לוֹ אַמוּנָה עֲדִין שְׁפּוֹגְמִין
 הַרְבֵּה עַל-יְדֵי עֲבֻרוֹת כַּנ"ל. כִּי כָּל זְמַן שְׁיִישׁ לוֹ אַמוּנָה
 יֵשׁ לוֹ תַקְוָה, וּבּוֹדָאֵי יְכוּלִין לְתַקֵּן הַכֵּל, כִּי "כָּל
 מְצוּוֹתֶיךָ אַמוּנָה". כִּי עַקֵּר הַמְצוּוֹת הֵם לָבוֹא עַל-יָדָם
 לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה, כְּדֵי לְהַפִּיר אֶת מִי שְׁאָמַר וְהָיָה
 הָעוֹלָם, וְכָל זְמַן שְׁיִישׁ לְהָאָדָם נִקְדָּה מֵהָאַמוּנָה
 הַקְדוּשָׁה, יֵשׁ לוֹ תַקְוָה עֲדִין, כִּי בּוֹדָאֵי יֵשׁ עֲצוֹת כָּאֵלוּ
 שְׁגַם הוּא יְכוּל לְחַזֵּר לְהִשָּׁם יִתְפַּרֵּךְ בְּנִקְל, עַל-יְדֵי
 אִיזָה נַחַת רוּחַ שְׁיַעֲשֶׂה לְהִשָּׁם יִתְפַּרֵּךְ בְּמָקוֹם שֶׁהוּא,
 שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לָשׁוּב אֵלָיו בְּאַמַּת עַל-יְדֵי כַח
 הַצְּדִיקֵי אַמַּת, עַד שְׁיֻכַּל לְזַכּוֹת לְתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה כָּל

כָּךְ, עַד שֶׁיִּתְהַפְּכוּ כָּל הָעוֹנוֹת לְזָכוֹת כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרָכָה, וְכַנִּ"ל: הַלְכוֹת תְּחוּמוֹן הַלְכָה ה'.

מב

יב להדגש

מִי שֶׁנֶּפֶל חֵם וְשָׁלוֹם, לְמִקּוֹמוֹת הָרְחוּקִים מֵהַקֶּדְשָׁה מְאֹד עַד שֶׁכִּבֵּיכּוֹל אִי אֶפְשָׁר לְמִצֵּא שֵׁם אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל מְקוֹמוֹת אֵלּוּ נֶאֱמַר: "וְכִבּוֹדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן". אֵךְ בְּאַמֶּת גַּם הֵם מְקַבְּלִים חַיּוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, רַק שֶׁהַחַיּוֹת אֱלֹקוֹת אֲשֶׁר שֵׁם בְּאֵלּוּ הַמְּקוֹמוֹת הוּא סְתוּם וְנֶעְלָם מְאֹד בְּסוּד חָלַל הַפָּנוּי. וְדִיקָא אֵלּוּ הַמְּקוֹמוֹת מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִבְּחִינַת עֲלִיּוֹנָה מְאֹד בְּחִינַת הַמֶּאֱמָר סְתוּם. וְעַל-כֵּן עָקַר עֲצַתוֹ שֶׁיִּחַפֵּשׂ וַיִּבְקֹשׂ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גַּם מִשָּׁם, כִּי בְּאַמֶּת גַּם שֵׁם נֶעְלָם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, רַק שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְמִצְאוֹ שֵׁם בְּשׁוּם שֶׁכָּל וְסִבְרָא כִּי אִם עַל-יְדֵי הַבִּקְשָׁה וְהַחֲפוּז בְּבְחִינַת: "אֵיךְ מְקוּם כְּבוֹדוֹ". וּמִי שֶׁרוֹצֵה לְהַכְנִים אֶל דַּרְכֵי הַקֶּדְשָׁה בְּאַמֶּת, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְכַנֵּם בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִם כְּשֶׁמְנַסִּין אוֹתוֹ בְּבְחִינַת זֹאת שֶׁנּוֹפֵל

למקומות כאלו. וכשמחזיק את עצמו על-פי הנ"ל, אז יזכה שתהיה הירידה תכלית העליה, כמבאר בפנים. ועקר ההתחזקות הוא שידע חסרון דעת האנושי, שבאמת אין לנו שום שכל כלל כמו שכתוב: "כי בער אנכי מאיש" וכו', ואנו מחיבים לבטל ולהשליך שכלנו לגמרי, רק להאמין בדברי הצדיקי אמת, שבאמת יש חיות אלקות אפלו במקומות הרחוקים מאד מאד, רק שאי אפשר בשום שכל אנושי למצא שם כבוד אלקותו יתברך מאחר ששם פנוי מאלקותו יתברך, בבחינת: "וכבודי לא אחר לא אתן", רק צריכים שם לחפשו ולבקש "איה מקום כבודו" כנ"ל, ורק על-ידי-זה יעלה בתכלית העליה כנ"ל.

כי עקר חיות וההתחזקות של הרחוקים מאד שנפלו למקומות כאלו שהם מבחינת חלל הפנוי כנ"ל, עקר החיות שלהם הוא בבחינת רכיבא, כי אין רואין שם שום אור והוא דק מן הדק, והוא

נִדְחָה וְנִתְעַלַּם בְּפָנַי כָּל הַנִּכְנָס לְשֵׁם, כְּדֶרֶךְ דְּכָר הָרֶדֶךְ
 שְׁנִדְחָה בְּפָנַי כֹּל. וְשֵׁם, דִּיקָא זְהוּ עֵקֶר הַהִתְחַזְקוּת
 עַל-יְדֵי בְּחִינַת רְבִיכָא הַג"ל שְׁהוּא בְּחִינַת: "הִרְפוּ
 וְדַעוּ כִּי אֲנֹכִי אֱלֹהִים" וְכו', וְעַל זֶה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
 זְכוּרָנָם לְבִרְכָה, 'לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם רֶדֶךְ בְּקִנְיָה וְאֵל
 יִהְיֶה קִשָּׁה כְּאֶרְזוֹ, כִּי קִנְיָה - אֶפְלוּ כָּל הַרוּחֹת
 שֶׁבְּעוֹלָם אֵין יְכוּלִין לְהַזִּיזוּ מִמְּקוֹמוֹ דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה
 שְׁהוּא רֶדֶךְ וְנִכְפָּף בְּפָנַי כֹּל וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא חֻזַּק
 וְאִמְיָן מְאֹד בְּשִׁרְשׁוֹ וְאֵין יְכוּלִין הַרוּחֹת לְעַקְרוּ
 מִמְּקוֹמוֹ, מַה שְּׂאִין בֵּן אִם הִיא קִשָּׁה כְּאֶרְזוֹ וְכו',
 וְכִמוֹ-כֵן בְּמִקְוֹמוֹת כְּאֵלוֹ שְׁהֵם בְּחִינַת חֲלָל הַפְּנוּי
 וְהַרוּחַ סְעָרָה שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא מִתְגַּבֵּר שֵׁם מְאֹד,
 שֵׁם אֲסוּר לְהַכְנִס בְּקִשְׁיוֹת וְתַרְוִיצִים כָּלֵל, בְּבְחִינַת:
 "אֵל תִּקְשׁוּ לְבַבְכֶם", כִּי שֵׁם עֵקֶר הַהִתְחַזְקוּת דִּיקָא
 עַל-יְדֵי שְׁהוּא רֶדֶךְ בְּקִנְיָה, וְעַל כָּל הַשְּׂאֵלוֹת וְהַמְּנִיעוֹת
 וְהַקִּשְׁיוֹת וְהַבְּלוּלִים הֵן מֵעֲצָמוֹ הֵן מֵאַחֲרִים, עַל
 כָּלֵם לֹא יֵשִׁיב דְּכָר, בְּבְחִינַת: "וְאֵהִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר לֹא

שׁוֹמֵעַ וְאֵין בְּפִיו תּוֹכָחוֹת", כִּי הַקְּשִׁיּוֹת וְהַבְּלוּלִים
הַבָּאִים מִשָּׁם אֵי אֶפְשָׁר לִישָׁבֵן בְּנ"ל. וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן
יְהִי חֶזֶק בְּאִמוּנָה מְאֹד בְּקִנְיַת הַרְדָּה הַנִּשְׁרָשׁ בַּמַּיִם,
שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׁנֵרָאָה בְּנִכְפָּף מִפְּנֵי הָרוּחוֹת, אֶף-עַל-
פִּי-כֵן הוּא חֶזֶק בְּשִׁרְשׁוֹ מְאֹד. כְּמוֹ-כֵן צָרִיךְ הָאָדָם
שֶׁיְהִי חֶזֶק בְּאִמוּנָתוֹ אֲשֶׁר קִבְּלָנוּ מֵאֲבוֹתֵינוּ
וְרַבּוֹתֵינוּ, וְלֹא יִשְׁמַע לְשׁוֹם קְשִׁיָּא וּבְלוּל הַבָּאִים
מִמְקוֹמוֹת כְּאֵלוֹ, וְלֹא יָשִׁיב עֲלֵיהֶם כָּלֵל, כְּאֵלוֹ אֵין
בְּפִיו מַעֲנָה עַד שְׁנֵדְמָה לָהֶם כְּאֵלוֹ הוּא נִכְפָּף בְּפִנְיָהֶם
חֵם וְשָׁלוֹם.

וּבְאִמָּת זֶהוּ עֵקֶר הַתְּחִיּוֹתוֹ בְּבַחֲיַת רַךְ בְּקִנְיַת
בְּנ"ל, כִּי שָׁם בְּמְקוֹמוֹת כְּאֵלוֹ אִם יִרְצֶה
לְהַכְּנִס שָׁם בְּקְשִׁיּוֹת וְתַרוּצִים, אָזוּ יִשְׁאֵר בַּחֲשׂוֹךְ
לְגַמְרֵי, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לִישָׁב הַקְּשִׁיּוֹת וְהַבְּלוּלִים
הַבָּאִים מִשָּׁם. עַל-כֵּן צָרִיכִין שָׁם לְהִיּוֹת רַךְ בְּחִינַת רַךְ
בְּקִנְיַת לְבָלִי לְהָשִׁיב דְּבַר, רַק לְהִיּוֹת חֶזֶק בְּשִׁרְשׁ
גְּדוּלוֹ, הֵינּוּ לְהִתְחַזֵּק בְּאִמוּנָה שְׁלֵמָה וּלְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ

את השם יתברך גם משם בבחינת: "איה מקום כבודו" הנ"ל, ואז דיקא יזכה לתכלית העליה כנ"ל. ועקר תקון העולם בשלמות שיהיה על-ידי משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, הוא רק על-ידי בחינת רך פקנה הנ"ל, ועל-בן נקרא יוסף "אברך", ודרשו רבותינו זכרונם לברכה: 'אב בחכמה ורך' וכו', הינו אף-על-פי שהוא אב בחכמה אף-על-פי-כן הוא רך פקנה, וכן ברוד נאמר: "ואנכי היום רך ומשוח מלך". ובענין זה של בחינת רכיכא יש הרבה לדבר, אבל אי אפשר לבאר בכתב, והמשכיל החפץ באמת יבין מדעתו, איך צריכים להיות רך פקנה, ואף-על-פי-כן יהיה חזק בשורשו מאד, ואדרבא, על-ידי הרבות על-ידי-זה עקר חזקו ותקפו לנצח: שם, הלכה ו' אות ח.

מג

הצדיק נקרא תמר, בחינת: "צדיק בתמר יפרח", כי תמר לשון תמור"ה, כי הצדיק ממיר ומחליף הכל לטובה וכל הקטרוגים מהפך אותם

לזכות, בבחינת: "אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני
 אלה" - "מני אלה" דיקא, שדיקא מני אלה המקטרגים
 נעשה המלאך המליץ, כי כל מה שמתרבים
 המקטרגים יותר הוא ממליץ על ידי-זה לטוב יותר,
 על שאף-על-פי-כן הוא מוצא בו איזה נקדה טובה,
 כי כל אלו המקטרגים על האדם הם בעצמם אותם
 שהסיתו אותו לחטא, כמאמר רבותינו זכרונם
 לברכה: 'הוא המסית הוא המקטרג'. ועל-כן
 כשמתרבים חס ושלום המקטרגים מאד, אזי עומד
 המלאך המליץ ומהפך הכל לזכות דיקא, כי טוען:
 הלא אדרבא, מאחר שיש עליו מקטרגים הרבה כל
 כך, אם בן היה לו יצרין רעין ומסיתין הרבה. ואם בן
 אדרבא, הוא פלא גדול איך התחזק איש כזה נגד
 מסיתים הרבה כל כך, לחטף אף-על-פי-כן איזה
 נקדה טובה של איזה מצוה שעשה. וזה בחינת:
 'מליץ אחד מני אלה' דיקא, שדיקא מני אלה
 המקטרגים על-ידי-זה בעצמו הוא ממליץ עליו, כי

אם בן אין חדוּשׁ כָּל כֶּךָ בְּמָה שְׁחָטָא כָּל כֶּךָ מֵאַחַר
שְׁהִיָּה לוֹ מְסִיתִים רַבִּים כְּאַלְהָה. אֲדַרְבָּא, זְהוּ חֲדוּשׁ
נִפְלָא אִיךָ הִתְגַּבֵּר לַעֲשׂוֹת אִיזָה טוֹב בְּעֵלְמָא, מֵאַחַר
שְׁעֵמְדוּ עָלָיו חִילוֹת רַבּוֹת כְּאַלּוֹ, וְעַל-בֵּן הַצְּדִיק
שְׁהוּלֵךְ בְּדַרְךָ זֶה נִקְרָא תְּמָר, שְׁמִמִּיר וּמְחִלִּיף
הַקְּמָרוּגִים לְזִכּוֹת הַנְּ"ל: שֵׁם, אוֹת ט"ו.

מד

עקר קיום האדם והתחזקותו בעבודת השם
יתברך הוא על-ידי שפולל שני הדרכים
הנ"ל באות מ"ב מ"ג ביחד, וזה בחינת: "טובים
השנים מן האחד - שאם יפל, האחד יקים את
חברו", כי הם מחזקין את כל אדם לבל יפל בשום
אופן בעולם. כי לפעמים מחזקין את עצמו על-ידי
הנקודות טובות שמוצאין בעצמו עדין, ולפעמים
נופל חס ושלום גם מזה, עד שאיננו יכול להחיות את
עצמו בשום דבר מחמת גדל ההעלמה וההסתרה
וחשכות וכבדות לב שנמשך עליו. ואז צריך להחיות

את עצמו על-ידי הבקשה והחפוש אחר השם יתברך, בבחינת: "איה מקום כבודו" הנ"ל, שמוזה הדרך אי אפשר להבעל-דבר לבלבלו ולהפילו על-ידי שום בלבול בעולם, כי אף-על-פי שיכנים בדעתו חס ושלום, שאפס תקנה מחמת שקלקל מאד, ואף-על-פי שהאמת הוא כך וגם עתה הוא כמו שהוא, אף-על-פי-כן מאחר ששכר גלו לנו הצדיקי אמת, שאפלו במקומות הרחוקים מהקדשה מאד עד שהם בבחינת מקומות המטנפים, שנאמר עליהם: "וכבודי לאחר לא אתן", אף-על-פי-כן צריכין לבקש ולחפש גם משם את השם יתברך, ולעלות על-ידי-זה דיקא לתכלית העליה, לבחינת איה מאמר סתום. על-כן בודאי תמיד יקום על עמדו.

הגם כי בבחינת הדרך הזה של איה לבד גם כן אי אפשר להיות לעולם בתמידות, כי צריכין לעלות ממקומות הנ"ל אל הקדשה לגמרי במקום התגלות כבודו, כי זה עקר הקדשה שיתגלה כבודו

יִתְבַּרְךָ (כמבאר בלקוטי מוהר"ן תנינא סימן י"ב במאמר ואיה הנ"ל). אָךְ
 מִמִּילָא בְּשִׂמְחָהּ וּמְחֻזָּק אֶת עֲצָמוֹ עַל-יְדֵי בְּחִינַת
 אִיּוֹת הַנ"ל, בְּתוֹךְ כֶּךָ יוֹכֵה שְׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ יִרְחַם עָלָיו
 וַיֵּאִיר עֵינָיו, שְׂיִחְזוֹר וַיִּמְצָא הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שְׂיִישׁ בּוֹ
 עֲדִין, שֶׁהֵם מִבְּחִינַת הַתְּגִלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרְךָ. וְזֶה
 הַדֶּרֶךְ שֶׁל הַחֲפוּשׁ אַחֲרֵי הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת הוּא בְּחִינַת
 "אֲבָרָהֶם", וְהַדֶּרֶךְ שֶׁל הַבְּקֻשָּׁה וְהַחֲפוּשׁ אִיּוֹת מְקוּם
 כְּבוֹדוֹ הוּא בְּחִינַת "יִצְחָק", וְ"יַעֲקֹב אָבִינוּ" הוּא
 הַבְּרִיחַ הַתִּיכּוֹן שְׂכוּלֵל שְׁנֵי הַדְּרָכִים הַנ"ל יַחַד, וְעָלָיו
 נֶאֱמַר: "וְהַחוּט הַמְּשַׁלֵּשׁ לֹא בְּמַהְרָה יִנָּתֵק", כִּי עַל-
 יְדִיזָה זוֹכִין לַעֲמֹד בְּקֶדְשָׁתוֹ לְעוֹלָם בְּנ"ל: שם, אות י"ט.

מה

עֵינָיו מֵה שְׂדֵיִקָּא בְּשַׁעַת הַתְּגַבְרוֹת הַחֹשֶׁךְ וְהִירִידָה
 וְהַהֶסְתָּרָה שְׁבִתוֹךְ הַהֶסְתָּרָה, אִזּוֹ דִּיקָא עֵקֶר
 זְמַן הַהֶתְקַרְבוֹת וְהַהֶתְעוֹרְרוֹת לְתִשְׁבֵּה בְּאַמַּת (עֵין
 לְקוּטֵי עֲצוֹת חֲדָשׁ רֵאש־חֲדָשׁ אוֹת י"ג וְזֶה לְשׁוֹנוֹ):
 בְּשִׂמְחָה עֵין לְתַכְלִית הִירִידָה וְהַהֶסְתָּרָה חֵם וְשָׁלוֹם,

אֲזִי דִיקָא מְקַרְבִין לְהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ בְּתַכְלִית הַקְּרוֹב
 בְּבִיכּוּל, כִּי שֵׁם בְּתַכְלִית הַהֶסְתָּרָה וְהִירִידָה חֵם
 וְשָׁלוֹם, שֵׁם מְלַבֵּשׁ הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ בְּעֶצְמוֹ בְּבִיכּוּל בְּלִי
 לְבוּשׁ בְּבַחֲיִנַת: "וְעִבְרָתִי בְּאָרְצֵי מִצְרַיִם" וְכו', "אֲנִי
 וְלֹא מִלְּאֻךְ" בִּידוּעַ. נִמְצָא שְׂאֵז דִיקָא בְּשׂוֹזָכָה לְגַלּוֹת
 הַהֶסְתָּרָה יְכוּלִין לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְפָּרֵךְ בְּאַמֶּת, כִּי אֲזִי
 דִיקָא סְמוּכִין אֵלָיו מְאֹד, וְעַל־כֵּן אֲזִי דִיקָא יְכוּלִין
 לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְפָּרֵךְ וְלַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה. אֵךְ צְרִיכִין
 לָזֶה דַעַת גְּדוֹל לִידַע זֹאת וּלְכוּן הַשְׁעָה שְׂמַנְיַעִין
 לְתַכְלִית הַהֶסְתָּרָה, וְלִדַעַת שְׂאֵזִי דִיקָא מְקַרְבִין אֵלָיו
 יִתְפָּרֵךְ מְאֹד, שְׂעַל־יְדֵי־זֶה מְהַפְּכִין הַהֶסְתָּרָה לְדַעַת.
 כִּי בְּשִׂאִין יוֹדְעִין זֹאת תּוֹכֵל לְהִתְגַּבֵּר בְּאַמֶּת הַהֶסְתָּרָה
 חֵם וְשָׁלוֹם, עַד שְׂיִפֵּל מֵהַדַּעַת לְגַמְרֵי וְיִתְרַחַק בְּיוֹתֵר
 חֵם וְשָׁלוֹם. כִּי הַהֶסְתָּרָה שְׂהִיא בְּחִינַת הַתְּגַבְּרוֹת
 הַסְּטָרָא אַחְרָא, כֹּל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת שְׂבִירַת כְּלָיִם
 שְׂהִיָּה עַל־יְדֵי רַבּוּי אֹר.

נִמְצָא, שְׂאֵף־עַל־פִּי שְׂבּוֹדָאֵי הַהֶסְתָּרָה הִיא

יְרִידָה גְדוֹלָה מְאֹד, מֵאַחַר שְׁנַסְתָּר וְנַעַלְסָם מִמּוֹנֵי
 אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ חֵם וְשָׁלוֹם, עִם כָּל זֶה מֵאַחַר שְׁכָל
 זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בְּחִינַת רַבּוּי אֹר, נִמְצָא שְׁבֻאֲמַת
 מְלֶבֶשׁ שָׁם דִּיקָא אֹר גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, כִּי שָׁם
 מְלֶבֶשׁ הוּא יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ כְּבִיכּוֹל. עַל-כֵּן צְרִיכִים
 לְזֶה חָכָם גְּדוֹל בְּמַעֲלָה גְדוֹלָה מְאֹד שְׂיֻזְכָּה לְדַעַת
 כְּזֶה, עַד שְׂיֻזְכָּל לְגַלוֹת כָּל הַהִסְתָּרוֹת אֲפִלּוּ הַהִסְתָּרָה
 שְׁבִתוֹךְ הַסְתָּרָה וְלַהֲפֹכָה לְדַעַת, וְדִיקָא אִזּוּ יִקְרַב אֶת
 יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבִשְׁמַיִם וְיִחְזוּרֵם בְּתִשׁוּבָה כִּנ"ל.
 וְזֶה בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם שְׁאִזּוּ הִגִּיעוּ לְתַכְלִית
 הִירִידָה כִּידוּעַ, וְזֶה בְּחִינַת: "רְדוּ שְׁמָה" בְּגַמְטְרִיא
 שְׁנֵי מֵאוֹת וָעֶשֶׂר כְּמֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה,
 הֵינּוּ שְׁאִזּוּ הִגִּיעוּ לְתַכְלִית הִירִידָה. אִךְ מוֹשֶׁה רַבֵּנוּ
 זָכָה לְדַעַת כְּזֶה, עַד שְׁאִזּוּ דִיקָא זָכָה לְגַלוֹת הַהִסְתָּרָה
 וְלַהֲפֹכָה לְדַעַת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִגְאָלוּ אִזּוּ דִיקָא.

וְזֶה בְּחִינַת קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ שֶׁהֵיוּ עוֹסְקִים בְּזֶה גְדוֹלֵי
 חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵיוּ בְּקִיאִין בְּסוֹד הָעֵבוֹר. כִּי

קדוש החדש הוא גם כן בחינת התגלות ההסתרה בעת שהיא בתכלית הפגם הנ"ל, כי הלבנה היא בחינת מלכות, ופגימת הלבנה היא בחינת הסתרה שמשם יניקת הסטרא אחרא פידוע, ועקר חיות המלכות הוא בחינת אור הדעת והחכמה שנמשך מחי החיים, וזה בחינת מה שהלבנה מקבלת הארתה מהשמש שהוא בחינת דעת הנ"ל. ודיקא כשהיא סמוכה לשמש מאד ועומד כנגדה בתכלית הקרוב, אז היא בתכלית ההסתרה והמעוט, ואינה מאירה להעולם כלל פידוע, ואזי כשמוגיעה לתכלית המעוט וההסתרה, אזי תקף מתחלת להתמלאת, ואזי הוא בחינת מולד הלבנה פידוע. ועל-כן היו עוסקים בזה חכמים גדולים, כי צריך לזה דעת גדול שיוכל להפך תכלית ההסתרה והירידה לבחינת דעת כנ"ל, ועל-כן קדוש החדש הוא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל ונאמר בענין יציאת מצרים, כי הכל ענין אחד כנ"ל. ועל-כן שרש התשובה בראש חדש

בְּמִבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר, כִּי הִתְנַלּוֹת הַהִסְתָּרָה הַנִּלְזָה
 עָקַר הַתְּעוּרָרוֹת לְתִשׁוּבָה. וְעַל־כֵּן נִוְהַגִּין לְהִתְעוּרֵר
 בְּתִשׁוּבָה בְּעֶרְבַּי רֵאש־חֹדֶשׁ וְעוֹשִׁין יוֹם כְּפוּר קָטָן, כִּי
 אֲזִי הַלְּבָנָה בְּתַכְלִית הַמְּעוֹט וְהַהִסְתָּרָה, וְעַל־כֵּן אֲזִי
 דִּיקָא הוּא זְמַן הַהִתְקַרְבוּת, וְעַל־כֵּן עוֹשִׁין אֲזִי תִשׁוּבָה
 וְחֻזְרִין אֵלָיו יִתְבָּרַךְ: הַלְכוֹת רֵאש־חֹדֶשׁ, הַלְכָה ג אֹת ב.

מו

יג לחדש

בְּעֶרְבַי רֵאש־חֹדֶשׁ הַלְּבָנָה הִיא בְּתַכְלִית הַמְּעוֹט,
 וְאֲזִי דִיקָא מִתְחַלֵּת לְהִתְמַלְּאוֹת מִיַּד בְּרֵאש־
 חֹדֶשׁ, וְזֶה רָמְזוּ עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל "שֶׁהֵם עֲתִידִים
 לְהִתְחַדֵּשׁ כְּמוֹתֶיהָ", כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים בְּכִרְפַת קְדוּשָׁה
 לְבָנָה. כִּי כָּל יְמֵי עוֹלָם אָנוּ עוֹסְקִים בְּתַקוּן פְּגִימַת
 הַלְּבָנָה, וּבְכָל פְּעַם מְתַקְּנִים אוֹתָהּ מְעַט מְעַט, עַד
 שְׁלֵעֲתִיד תִּתְמַלֵּא פְּגִימַתָּהּ לְגַמְרִי וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ שׁוּם
 מְעוֹט וְכוּ', וְאַף־עַל־פִּי שְׁבַגְשְׁמִיּוֹת אֵין אָנוּ רוֹאִין
 עֲתָה עֲדִין בְּהַלְּבָנָה שׁוּם תַּקוּן, כִּי בְּכָל חֹדֶשׁ חוֹזְרֵת
 וּמִתְמַעֲטַת כְּבִתְחִלָּה, אַף־עַל־פִּי־כֵן אָנוּ מְאֲמִינִים

שְׂאִין וְגִיעַתְנוּ לָרִיק, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, וּבְיָדָיו הִיא נְתַתְקֶנֶת
 בְּרוּחַנִיּוֹת בְּכָל פַּעַם, עַד שְׁלֶעֱתִיד נִרְאָה זֹאת עֵין
 בְּעֵין שְׁנַת־מְלָאָה פְּגִימָתָהּ עַל־יְדֵי קִדְשַׁת עֲבוֹדַת
 הַצְּדִיקִים וְכָל יִשְׂרָאֵל. וּכְמוֹ־כֵן הוּא אֵצֶל כָּל אֶחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל שְׂיֵשׁ לוֹ עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת כָּל יָמָיו בְּלִי שְׁעוֹר,
 עַד שְׂיֵשׁ שְׁנַדְמָה לוֹ שְׁלֵא פָּעַל כְּלוֹם, מֵאַחַר שֶׁכָּכֵל
 פַּעַם חוֹזֵר וּמְתַמַּעֵט אוֹ נִפְגָּם חֶסֶם וְשָׁלוֹם. אֶף־עַל־פִּי־
 כֵן אֵין שׁוּם יְגִיעָה לָרִיק חֶסֶם וְשָׁלוֹם, וְהֶעֱקַר הוּא
 תְּמִימוֹת וּפְשִׁימוֹת לְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּדַרְכֵי הַתְּמִימוֹת
 וּפְשִׁימוֹת שֶׁל הַצְּדִיקֵי אָמֶת, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ לְכָל
 אֶחָד תְּקוּהָ לְעוֹלָם: שם, הלכה ג אות ב.

הַצְּדִיק אֵינוֹ צָרִיךְ כָּלֵל לְהַעוֹלָם בְּשִׁבִיל עֲצָמוֹ, כִּי
 אֲדַרְבָּא, מִמֶּנּוּ כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת וְכָל
 הָעֲשִׂירוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם
 לְבִרְכָה, וְעַל־כֵּן כָּל מֵה שְׁנוֹתָנִין לוֹ מְקַבְּלִין מִמֶּנּוּ
 אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת יוֹתֵר בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
 הַבָּא. וְעַל־כֵּן גַּם כָּל מִי שֶׁטּוֹרַח בְּגוֹפּוֹ לְשִׁמּוֹשׁוֹ

וְלִהְתְּקָרֵב אֵלָיו גַּם זֶה נִקְרָא צְדָקָה, שֶׁהוּא כָּלֵל
בְּחִינַת אֲתֵּעְרוּתָא דְּלִתְתָּא, כִּי הַצְּדִיק מְתַעֲלָה
וּמְתַגְדֵּל מְאֹד עַל-יְדֵי אֲתֵּעְרוּתָא דְּלִתְתָּא שֶׁל יִשְׂרָאֵל
הַטּוֹרְחִים לְהִתְקָרֵב אֵלָיו וְנַחֲשָׁב לָהֶם צְדָקָה: הַלְכוּת

ראש-השנה, הלכה ו.

מז

כָּלֵל הַהִתְרַחֲקוּת מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ שֶׁל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד מְגֹדוֹל וְעַד קָטָן, הָעֶקֶר הוּא עַל-יְדֵי
זְקֵנָה דִּסְטָרָא אַחֲרָא, מֵה שֶׁנִּגְדְּמָה לְכָל אֶחָד כְּאֵלוֹ
הַכֵּל מִתְנַהֵג כַּפְסֵדֵר הַיָּשׁוּן, וְהוּא כְּבֹר זְקֵן בְּדַרְכָּיו וְאִי
אֶפְשָׁר לוֹ לָשׁוּב מֵהֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "לֹא יֵאֱמִין שׁוֹב
מִנִּי חֲשׂוֹךְ", וְהַכֵּל עַל-יְדֵי הַזְקֵנָה שֶׁמִּפִּיל עָלָיו הַיִּצָּר
הָרַע, שֶׁנִּקְרָא: "מִלֶּךְ זְקֵן וּכְסִיל". וְעַל-כֵּן כָּל הַתְּקוּן
הוּא עַל-יְדֵי הַחֲכָמִים, הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּים
הַמְתַּחֲדִישִׁים כְּנֹשֶׁר, בְּבְחִינַת "וְקוֹי ה' יַחְלִיפוּ כַח"
וְכו', וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְחִדּוּשׁ בְּכָל עֵת חֲדוּשֵׁי תוֹרָה
אֱמִתִּיִּים וְנִפְלְאִים, כִּי הֵם מְתַנַּבְּרִים בְּעִבּוּדָתָם בְּכָל

יום מחדש באלו לא התחילו עדין בעבודת השם כָּלֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְשִׁיגִין בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא בְּיוֹתֵר, וּמְחַבְּרִים סְפָרִים קְדוּשִׁים חֲדָשִׁים בְּכָל עֵת. וְהַכֵּל כְּדֵי לְבָאֵר וּלְגַלּוֹת גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ וּגְדֻלַּת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּגְדֻלַּת קְדוּשַׁת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי "אוֹרֵיתָא וְקְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְיִשְׂרָאֵל כֹּלָא חֵד" [הַתּוֹרָה, הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא וְיִשְׂרָאֵל - הַכֵּל אֶחָד]. וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם מְמַשִּׁיכִים חֲסָדִים חֲדָשִׁים בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת, שְׂמֵשֵׁם עֵקֶר הַתְּקוּנָה לְזָכוֹת לְתִשׁוּבָה כָּל הָרְחוּקִים מְאֹד מְאֹד, שְׂכַמְעַט כְּמַעַט אֲבָדָה תְּקוּנָתָם מְגֻדֵל הַהֲתַנְּגְרוֹת וְהַהֲתַנְּבְרוֹת בְּבַחֲיִנַת: "וְאָמַר אֲבָד נִצְחִי וְתוֹחַלְתִּי מֵה'". אֵךְ עֵקֶר הַהֲתַחֲזָקוֹת, "חֲסָדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנֹו חֲדָשִׁים לְבַקְרִים" וְכו', כִּי חֲסָדָיו וְרַחֲמָיו יִתְבָּרֵךְ אֵינָם תָּמִיד וְאֵינָם כָּלִים לְעוֹלָם, וְלֹא עוֹד אֵלָא שֶׁהַחֲסָדִים מֵתְחַדָּשִׁים בְּכָל בֶּקֶר, שְׁזֶה עֵקֶר חֲדוּשׁ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שְׂכַבְכָּל יוֹם, בְּבַחֲיִנַת: "וּבִטּוּבוֹ מִחֲדָשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד" וְכו'.

וְזָהוּ כָּל הַנְּחֻמָּה וְהַתְּקוּהָ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהַ
 שְׁהִישָׁם יִתְבָּרֵךְ מִחֻדָּשׁ חֲסָדִים חֲדָשִׁים
 וְנִפְלְאִים בְּכָל בִּקְרָה, אֲשֶׁר לְפִי הַהִתְחַדְּשׁוֹת הַחֲסָדִים
 יֵשׁ לְכָל תְּקוּהָ בְּכָל עֵת. וְכָל זֶה מִמְּשִׁיכִין עָלֵינוּ
 הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הַמִּתְחַדְּשִׁים בְּכָל עֵת, וְהֵם
 מִמְּשִׁיכִין עָלֵינוּ חֲסָדִים חֲדָשִׁים בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת
 וּמִבְּטְלִין הַזְּקֵנָה דְּסִטְרָא אַחְרָא, וְזֶה כָּל תְּקוּנָתוֹ עַל-
 יְדֵי שְׂאִין יוֹדְעִין כָּלֵל עַד הֵיכֵן חֲסָדָיו מִגִּיעִים, כִּי
 לְגַדְלָתוֹ אֵין חֶקֶר, וְעַקֵּר גְּדֻלָּתוֹ הִיא גְּדֻלַּת חֲסָדָיו,
 וְחֲסָדָיו יִתְבָּרֵךְ מִתְחַדְּשִׁין תָּמִיד בְּכָל עֵת עַד אֵין קֵץ
 וְאֵין תְּכֵלִית כַּנִּ"ל: הַלְכוֹת רֵאשִׁי-חֻדָּשׁ הַלְכָה ו' אוֹת י"ג.

מח

כְּשֵׁאָדָם נִתְרַחַק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ חֵם וְשְׁלוֹם, מִכָּל
 שֶׁבֵּן כְּשֶׁנּוֹפֵל לְתַאוּזוֹת רָעוֹת וְעֵבְרוֹת
 רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֲזִי הוּא בְּחִינַת: "רַחֵל מִבְּכָה עַל
 בְּנִיָּה" וְכו', כִּי הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא קְדֻשַׁת יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת
 "רַחֵל" בְּיָדוּעַ, וְאֲזִי הִיא בְּחִינַת "כְּרַחֵל לִפְנֵי גּוֹזְזֵיָהּ"

נֶאֱלָמָה", כִּי הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא גּוֹזְזִין אוֹתָהּ
וְנוֹטְלִין מִמֶּנָּה כְּבִיכּוֹל הַיּוֹדֵה וְתַפְאֲרָתָהּ וְהִיא נֶאֱלָמָה
בֵּינֵיהֶם, וְאִזּוּ הִיא בְּחִינַת "שְׂכִינָה מָה אוֹמֶרֶת קִלְנִי
מֵרֵאשִׁי" וְכוּ'. וְכִשְׁזָה הֶרְחוֹק מְאֹד נִתְעוֹרֵר בְּעַצְם
רְחוֹקוֹ וְאִינוּ מֵיֵאֵשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּשׁוּם אִפְן, וּבּוֹכָה
וְצוֹעֵק לַהֲשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ תָּמִיד, זֶה בְּחִינַת: "קוֹל בְּרָמָה
נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים", כִּי קִדְשָׁת נִפְשׁוֹ בּוֹכָה
בְּמַרְרֵי גְדוֹל מְאֹד "וּמֵאַנָּה לְהַנְחִים וְכוּ' כִּי אֵינְנוּ",
כִּי רוֹאֵה שְׁזָה זְמַן רַב אֲשֶׁר הִיא רְחוֹקָה מֵהֵשֵׁם
יִתְבַּרֵּךְ כָּל כָּךְ. אָבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן מֵאַחַר שֶׁהִיא
מִתְחַזְקֶת אֶת עַצְמָהּ עֲדִין לְצַעֵק וּלְבַכּוֹת לַהֲשֵׁם
יִתְבַּרֵּךְ תָּמִיד, אֲזִי נִתְעוֹרְרִין רַחֲמֵי הֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ
וּמֵאִיר עָלֶיהָ הָאֲרָה וְהַתְחַזְקוֹת מִלְּמַעְלָה בְּבְחִינַת:
"כֹּה אָמַר ה' מִנְעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינַיִךְ מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ
שָׂכָר לַפְּעֻלָּתְךָ וְיֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתְךָ". וְכֵן זֶה מוֹדִיעַ
לָהּ הֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ רַק עַל-יְדֵי צְדִיק הַדּוֹר הַגְּדוֹל
בְּמַעְלָה מְאֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת יִשְׁשַׁכָּר, הֵינּוּ שְׂמֵאִיר

בְּכָל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל וּמוֹדִיעַ לָהּ כִּי עֲדִין "יֵשׁ שָׂכָר" כִּי
 אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם, כִּי אֵין שׁוּם דְּבוּר וְלֹא שׁוּם
 צְעָקָה נְאָכָד, אֲפֹלוּ צְעָקָה מְשֹׁאֵל תַּחֲתִיּוֹת אֵינָהּ
 נְאָכָדַת לְעוֹלָם. וְאֲפֹלוּ בְּשֶׁהֲתֵאוּת וְהַמְנִיעוֹת
 מִתְּגַבְרִין עָלָיו וּמִתְּפַשְׁטִין לְפָנָיו מְאֹד, עַד שְׁאֵינוּ יְכוּל
 לְיֵצֵאת מֵהֶם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן גַּם אֲזוּ בְּשֶׁהוּא כּוֹסֵף
 וְחוֹמֵד בְּכָל עֵת לְשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוּ מְנִיחַ אֶת הַרְצוֹן
 וְהַכְּסוּפִין לְעוֹלָם, כֹּל זֶה יָקָר מְאֹד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
 כִּמְבֹאָר בְּדְבָרֵינוּ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת: הַלְכוֹת פֶּסַח הַלְכָה ט אֹת י"ב.

מט

כַּמָּה וְכַמָּה עֵתִים עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל,
 עֵתִים לְטוֹבָה עֵתִים לְרָעָה חֵם וְשִׁלּוּם, שֶׁהֵם
 הַכ"ח [הָעֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנֶה] עֵתִים הָאֲמוּרִים בְּסֵפֶר
 קֹהֶלֶת, וּבְהֵם כְּלוּלִים כָּל הָעֵתִים הָעוֹבְרִים עַל כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד מִיּוֹם הַוּלְדוֹ עַד יוֹם מוֹתוֹ, אֲשֶׁר עֲלִיהֶם
 הַתְּחִנָּן דָּוִד: "בְּיַדְךָ עֲתוֹתַי הִצִּילְנִי מִיַּד אוֹיְבֵי
 וּמְרוֹדְפָי", וְזֶה עָקֵר שְׁלֵמוֹת הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה

הַמְלַמֵּד תּוֹרָה וְדַעַת לְיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ יִשְׁשַׁכָּר, שְׂיֻכַּל
 לְהָאִיר בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שְׂיֻכַּל לְהִתְחַזֵּק וּלְהִשָּׂאֵר
 עַל עַמּוּדוֹ בְּכָל הַזְּמָנִים וְהָעֵתִים הָעוֹבְרִים עָלָיו,
 בְּבַחֲיִנַת: "וּמִבְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר יוֹדְעֵי בִּינָה לָעֵתִים לְדַעַת
 מָה יַעֲשֶׂה יִשְׂרָאֵל", שְׂיִדַּע כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מָה
 לַעֲשׂוֹת בְּכָל עֵת וָעֵת, אִיךָ לְהִתְחַזֵּק וּלְהַחֲיוֹת אֶת
 עַצְמוֹ בְּכָל עֵת וָעֵת כְּפִי הָעֵת וְהַזְּמַן, פַּעַם בְּתוֹרָה,
 פַּעַם בְּתַפְּלָה, פַּעַם בְּצַדִּיקָה, פַּעַם בְּצַעֲקָה וְשׂוֹעָה
 וּתְחִנָּה וּבִכְיָה, פַּעַם בְּשִׂמְחָה וְחִדּוּהַ, פַּעַם בְּדַבּוּר,
 פַּעַם בְּשִׂתְיָקָה, וַיֵּשׂ עֵת שְׂצָרִיכִין וּמְכַרְחִין לְבַטֵּל אֶת
 עַצְמוֹ דִּיקָא מִהָעֲבוּדָה, בְּבַחֲיִנַת בְּטוּלָה שֶׁל תּוֹרָה
 זֶהוּ קִיּוּמָה, כִּי יֵשׂ עֵת שְׂצָרִיכִין לְאָכַל אוֹ לִישֵׁן בְּשִׁבְלֵי
 קִיּוּם הַגּוּף אוֹ לְדַבֵּר עִם בְּנֵי אָדָם כְּדֵי לְפַקֵּחַ דַּעְתוֹ
 וְכִיּוּצָא בְּזֶה הַרְבֵּה, וְהַכֵּל כְּפִי הָעֵתִים הָעוֹבְרִים עַל
 הָאָדָם, כִּי בְהִכָּרַח שְׂיַעֲבֹר עַל הָאָדָם פָּמָה וְכַמָּה מִיְּנֵי
 עֵתִים שׁוֹנִים. וְכֵן בְּדוֹד הַמְּלִיךְ כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק נֶאֱמַר:
 "וְהָעֵתִים אֲשֶׁר עָבְרוּ עָלָיו וְעַל יִשְׂרָאֵל", וְהַצַּדִּיק

הַדּוֹר הָאֲמֵתִי הוּא מֵאִיר בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שִׁדְעֵ
 אֵיךְ לְהִתְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל עֵת וְעַתָּה
 בַּנ"ל: שם, אות ה.

ג

כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לַעֲמֹד בְּנִסְיוֹן לְבָלִי לִילֵךְ אַחֵר
 תְּאֻוֹתָיו בְּהִתֵּר אוֹ בְּאֶסוּר חֵם וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ-
 כֵּן צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק לַעֲמֹד בְּנִסְיוֹן אִם כָּבֵר נִכְשֵׁל חֵם
 וְשָׁלוֹם וְעֵבֶר עָלָיו מֵה שֶׁעֵבֶר, לְבָל יִפֹּל עַל-יַדֵּי-זֶה
 לְגַמְרֵי חֵם וְשָׁלוֹם. כִּי מֵה שֶׁנִּמְצָאִים הִרְבֵּה בְּנֵי אָדָם
 שֶׁנּוֹפְלִים בְּדַעְתָּם, וְאוֹמְרִים שְׂאֵי אֶפְשֵׁר לָהֶם לִילֵךְ
 בְּדַרְךְ הַיָּשָׁר עוֹד, זֶהוּ רַק מִחֲמַת תְּאֻוֹתָם וַיִּצְרֵם הָרַע
 שֶׁמִּבְקָשִׁים תּוֹאֲנָה וְעַלִּילָה לְפָרֵשׁ מֵאַחֲרֵי הַמְּקוֹם חֵם
 וְשָׁלוֹם, כִּדֵּי שְׂיוֹכְלוּ לִילֵךְ אַחֵר תְּאֻוֹתָם הָרָעוֹת חֵם
 וְשָׁלוֹם. כִּי הַתּוֹאֲנוֹת וְהַעֲלִילוֹת שֶׁהִבְעֵל דְּבַר מוֹצֵא
 לְכָל אָדָם רַבּוֹ מִסְפֵּר, וְלְכָל אֶחָד מוֹצֵא עַלִּילוֹת
 מִיְחָדוֹת, רַבָּם עַל-יַדֵּי חֶסְרוֹן פְּרִנְסָה וּמְנִיעוֹת
 הַמוֹנְעִים וְכוּ'. אֵךְ אַף-עַל-פִּי-כֵן כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל

נֶפֶשׁ מָרָה לוֹ מְאֹד עַל זֶה, כִּי יוֹדַע שִׁיִּצְטָרֵךְ לִתֵּן דִּין
 וְחֻשְׁבוֹן, וְעַל-כֵּן מִתְנַבֵּר בּוֹ הַטּוֹב בְּכָל פַּעַם וּמִתְעוֹרֵר
 לְשׁוֹב לְהַשִּׁם יִתְבָּרֵךְ. אֵךְ בְּשׁוֹם דְּבַר אֵינוֹ מוֹצֵא
 לְעַצְמוֹ עֲלִילָה וּפְטוֹר כָּל כַּף כִּמוֹ עַל-יְדֵי הַתְּחַבּוּלָה
 הַנִּ"ל שֶׁל הַבַּעַל דְּבַר, שֶׁמִּפִּילוֹ בְּדַעְתּוֹ בְּכָל פַּעַם
 וּמְרֵאָה לוֹ כְּאִלוֹ אִפְסֵי תַקְוָה חֵם וְשָׁלוֹם, כִּי רוֹאָה
 בְּעֵינָיו שֶׁכֶּבֶד חָתַר בְּמָה פְּעָמִים לְשׁוֹב לְהַשִּׁם יִתְבָּרֵךְ
 וְנִפְלֵ אַחֲר־כֵּךְ כָּל אֶחָד בְּפִי מַה שֶׁנִּפְלֵ, וְכֵן הִיָּה בְּמָה
 פְּעָמִים בְּלִי מִסְפָּר. וְעַל-כֵּן הוּא פְּטוֹר כֶּבֶד בְּעֵינָי
 עַצְמוֹ מִלְּחַתֵּר עוֹד חֲתִירוֹת לְשׁוֹב לְהַשִּׁם יִתְבָּרֵךְ.
 אֲבָל בְּאַמֶּת כָּל הַרְעִיוֹנִים וְהַמְחַשְׁבוֹת שֶׁל נְפִילוֹת
 כְּאִלוֹ הֵם רַק מַעֲשֵׂי בַעַל-דְּבַר שֶׁמוֹצֵא לוֹ עֲלִילָה
 לְפָרֵשׁ מֵאַחֲרֵי הַמְּקוֹם כַּנִּ"ל:

כִּי בְּאַמֶּת אֵין שׁוֹם יְאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל, וְכָל אָדָם
 צָרִיךְ שִׁיעֵבֵר עָלָיו הַרְבֵּה הַרְבֵּה קָדָם שְׁזוֹכָה
 לְהַכְנִים אֶל הַקְּדִישָׁה. וּמִי לָנוּ גְדוֹל מֵאָדָם הָרֵאשׁוֹן
 שֶׁפָּרֵשׁ מֵאַשְׁתּוֹ וְשָׁב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה מֵאַה וְשִׁלְשִׁים

שָׁנָה. וְדִיקָא בְּכָל אֵלּוּ הַמָּאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה בְּאוֹ
רוּחוֹת וְחַמְמוֹ אוֹתוֹ וְכוּ', כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה, וּבּוֹדָאי נְחַלְשָׁה דַעְתּוֹ מְאֹד מְזַה בְּכָל
פְּעַם, וּבּוֹדָאי אָרַב עָלָיו הַבַּעַל דְּבַר וְרָצָה לְהַפִּילוֹ
בְּדַעְתּוֹ לְגַמְרֵי בְּכָל פְּעַם. אָבֵל הוּא הַתְּגַבֵּר בְּכָל יַעַת
וְלֹא הִנִּיחַ דְּרָכֵי תְּשׁוּבָתוֹ שְׁעַסְק בָּהֶם, עַד שְׁזָכָה
בְּסוּף הַמָּאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה לְהוֹלִיד אֶת שֵׁת 'שִׁמְמוֹנוּ
הַשְּׁתֵּת הָעוֹלָם', וַיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ הָאָבוֹת וּמֹשֶׁה וּמֹשִׁיחַ,
וְאָדָם הָרִאשׁוֹן בְּעַצְמוֹ הָיָה גַם בֵּן כָּל יָמָיו צַדִּיק
וְחָסִיד וְנִפְטָר בְּשֵׁם טוֹב. וְאַף-עַל-פִּי שְׁעֵדִין צְרִיכִין
לְתַקֵּן הַפְּגָם שֶׁלּוֹ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, אַף-עַל-פִּי-כֵן אִם
לֹא הָיָה מִתְּגַבֵּר וּמִתְחַזֵּק בְּעַצְמוֹ לְתַקֵּן מַה שְׁתַּקַּן,
בּוֹדָאי הָיָה קָשָׁה מְאֹד הַתְּקוּן בְּיוֹתֵר גַּם לְצַדִּיקִים
הַבָּאִים אַחֲרָיו. וּכְמוֹ-כֵן הוּא מִפְּשׁ בְּכָל אָדָם גַּם
עַכְשָׁיו, כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַנְּסִיּוֹן שֶׁלּוֹ, שְׁיִתְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ
בְּכָל הַיְרִידוֹת שֶׁבַּעוֹלָם רַחֲמָנָא לְצַלֵּן בְּכָל אֲשֶׁר יַעֲבֵר
עָלָיו, וַיִּרְגֵּל אֶת עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם לְהַתְחִיל מִחֻדָּשׁ,

וידמה בדעתו כאלו נולד היום וכו'. ואז מה שיזכה לתקן בעצמו על ידי תשובתו השלמה בודאי מה טוב, ומה שלא יזכה לגמר התקון, יהיה פטוח בכח וזכות הצדיקים הקדושים שיש להם כח להפך הכל לטובה. ובלבד שלא יתיאש את עצמו מלצפות ולקוות לשם בקווי אחר קווי, ולהרבות בצעקה ובקנשה ותחנונים לפניו יתברך, "כי עם ה' החסד והרבה עמו פדות" וכו': שם, אות ט, כ"א.

נא

לפעמים נופל האדם בדעתו מחמת שנדמה לו שחבריו בני גילו טובים ממנו הרבה, ואף על פי שבודאי הוא מדה טובה להיות שפל רוח בפני כל אדם, ולהחזיק את כל אדם טוב ממנו. אבל אם יפל בדעתו על ידי זה חס ושלום, אין זה ענוה, אדרבא, זה גדלות גדול שאין נאה לו שיעבד איזה עבודה להשם יתברך, ועדין הוא רחוק כל כך וחבריו כבר זכו למה שזכו. כי באמת אסור להרהר

אַחֲרֵי הַמָּקוֹם, וּמִי יוֹדֵעַ מֵאַיִזָה מְקוֹם הוּא וּבְאַיִזָה
 מְקוֹמוֹת גְּמֻשָׁךְ עַל-יְדֵי מַעֲשָׂיו. כִּי אֵין אָדָם דּוֹמָה
 לַחֲבֵרוֹ כָּלָל. וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם
 לְבִרְכָה, לְעַנּוֹן סְפִירַת הָעֶמֶר: "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם -
 וּסְפַרְתֶּם לְעַצְמְכֶם". כִּי כָל הַבֵּא לְטַהַר אֶת עַצְמוֹ
 וְלִזְכוֹת לְקַבֵּל עָלָיו עַל תּוֹרָה, שְׂזֶה בְּחִינַת סְפִירַת
 הָעֶמֶר שֶׁהוּא הַכְּנָה לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, צָרִיךְ לְסַפֵּר
 הַיָּמִים לְעַצְמוֹ דִּיקָא, וְאֵל יִפִּיל אוֹתוֹ חֲבֵרוֹ כָּלָל חֵם
 וְשָׁלוֹם, שְׂזֶה בְּחִינַת: "אַחַד הָיָה אַבְרָהָם" כְּמִבְּאֵר
 בְּמָקוֹם אַחֵר (בהשגחה בסוף לקו"מ ח"א). הֵינּוּ שְׂחָשֵׁב תָּמִיד
 שֶׁהוּא רַק אֶחָד בְּעוֹלָם, וְלֹא הִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ
 וּמַעֲכָב וּמַבְלֵבֵל. כִּי בְּאַמַּת כָּמוֹ שֵׁישׁ כְּמָה מְנִיעוֹת
 מִרְשָׁעִים הָרוֹצִים לְמַנְעוֹ בְּכַמָּה הַסְּתוֹת וּפְתוּיִים
 וְלִיצְנוֹת וְכוּ' אוֹ בְּהַתְגַּרוֹת הַמַּחְלֶקֶת שְׂמַרְבִּין עָלָיו,
 כְּמוֹ-כֵן יֵשׁ גַּם-כֵּן לְפַעְמִים כְּמָה מְנִיעוֹת וַחֲלִישוֹת
 הַדַּעַת אֲפֵלוֹ מִחֲבֵרָיו וְאוֹהֲבָיו הַכְּשָׁרִים בְּאַמַּת.

יד לחדש

וְכָל זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְבָאֵר הַיֵּטֵב בְּכֹתֵב, רַק הַמְשַׁכֵּיל
הַחֲפִיץ בְּאַמֶּת יָבִין מִדַּעְתּוֹ, כִּי כִנְגַד כָּל מִינֵי
מְנִיעוֹת כָּאלוֹ צְרִיכִין לִילֵךְ בְּדַרְךְ הַנ"ל בְּבַחֲיִנַת:
"אֶחָד הָיָה אֲבָרְהָם", וְלֹא יִסְתַּכַּל עַל חֲבָרוֹ כָּלֵל
בְּבַחֲיִנַת: "וּסְפָרְתָם לָכֶם" - לְעַצְמָכֶם כִּנְ"ל, וְלִהְתַּנְהֵג
בְּדַרְכֵי הַתְּמִימוֹת וְלִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד אֲפִלּוּ
בְּעִנְיֹת וּדְחָקוֹת גְּדוֹל, וְגַם עֲבוּדָתוֹ וְתַפְלָתוֹ אֵינָה
בְּשִׁלְמוֹת כָּלֵל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה שִׂמְחַ בְּחֻלְקוֹ
תָּמִיד וְלֹא יִסְתַּכַּל עַל הָעוֹלָם כָּלֵל, שִׁישׁ הַרְבֵּה שִׁישׁ
לָהֶם פְּרֻנְסָה בְּשַׁפַּע וְגַם בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם בְּתוֹרָה
וְתַפְלָה גְדָמָה לוֹ שֶׁהֵם גְּדוֹלִים מִמֶּנּוּ אֲלֵפִים מְדַרְגּוֹת,
אֶף-עַל-פִּי שֶׁלֹּא רָאָה מֵהֶם יְגִיעוֹת כְּאַלֶּה, וְהוּא
הַתִּינַע כָּל כֶּךָ וְלֹא זָכָה לָזֶה, וְהוּא בְּעִנְיֹת וּבְשִׁפְלוֹת
גְּדוֹל בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת. אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵל יִפֹּל
בְּדַעְתּוֹ מִזֶּה כָּלֵל, וְיִהְיֶה שִׂמְחַ בְּחֻלְקוֹ וַיַּחֲיֶה אֶת
עַצְמוֹ בְּכָל עֵת, בְּמָה שְׂיוּכָל, וְכָל נִקְדָּה טוֹבָה

שְׁמֵרוּיִחַ לַפְעָמַיִם יִהְיֶה יָקָר בְּעֵינָיו מְאֹד, וַיִּזְדֶּה לְהַשִּׁים
 יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר הִפְלִיא חֶסְדּוֹ עִמּוֹ לְזִכּוֹת לְזֶה עַל-כָּל-
 פְּנִיָּם. וְמָה אִכְפַּת לִיָּה מָה שֶׁחִבְרוּ גְדוֹל וְטוֹב מִמֶּנּוּ,
 טוֹב ה' לְכָל. וְכַמוֹכָא בְּהַמְעֵשָׂה שֶׁל הַתָּם, שֶׁהִיָּה
 רְגִיל לְהַשִּׁיב עַל שֶׁשָּׂאֵלוּ מִמֶּנּוּ מָה שֶׁחִבְרוּ לִזְקַח
 מִקַּח גְּדוֹל יוֹתֵר בְּעַד מְלֵאכְתּוֹ, וְהַשִּׁיב: "מָה אִכְפַּת
 לִי בְּזֶה? זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלֹו וְזֶה מַעֲשֵׂה שְׁלִי", וְהוּא הָיָה
 מִשְׁתַּעֲשֵׂע וְשִׂמַּח מְאֹד בְּמֵלֵאכְתּוֹ אֶף-עַל-פִּי שֶׁלֹּא
 הִיָּתֵה בְּשִׁלְמוֹת הָרְאוּי, וְגַם בְּמַעַט הָרוּחַ שֶׁהָרוּיִחַ
 מִיָּד לְיָד אַחֲרֵי עֲמַל וַיִּגְיַעַה רַבָּה, וְלֹא הִסְתַּכַּל עַל
 אַחֲרִים כָּלֵל כַּ"ל: שם, אות כ"ב.

נב

מָה שֶׁבִּשְׂעָה שֶׁהָאָדָם הוּא בְּבַחֲיַת יְרִידָה בְּחִיַּת
 וְנִפְיָק, אִזּוּ דִּיקָא חוֹפְפַת וּמִגְנַת עָלָיו קִדְשָׁה
 גְּבוּהָה מְאֹד, בְּחִיַּת 'אִמָּא דְּמַסְכְּכָא עַל בְּנִין' [אִמָּא
 שְׁמַסְכְּכַת עַל הַיְלָדִים], שְׂזָה סוּד 'סַפַּת שְׁלָם' בְּחִיַּת
 הַקָּף עֲנְנֵי כְּבוֹד שֶׁהַקִּיפּוֹ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּהַלִּיכְתָּן

בַּמִּדְבָּר שֶׁהוּא מְקוֹם נַחֲשׁ שָׂרָף וְעִקָּרְב: עין לקוטי עצות חדש,

אלול, ראשהשנה וכו' אות ע"ד.

נג

לְפַעֲמִים יֵשׁ אֶחָד שֶׁנֶּפֶל מִכָּל הָעֲשָׂרָה כְּתָרִין

דְּקִדְשָׁה, וְהַתְּגַבְּרוּ עָלָיו כָּל הָעֲשָׂר

כְּתָרִים דִּסְטָרָא־אֲחָרָא רַחֲמָנָא לְצַלָן, וְאִזּוּ בּוֹדָאֵי אֵינּוּ

יְכוּל לְהַתְּפַלֵּל כָּלָל, וְהַתְּפִלָּה שְׁלוֹ הִיא בְּבַחֲיִנַת:

"מֵרַת נֶפֶשׁ" בְּחִינַת: "וְנִפְשָׁה מְרָה לָהּ מְאֹד, וְכַעֲסָתָהּ

צָרְתָהּ גַּם כָּעַם", דִּהְיִינוּ שְׂאֵפְלוּ בְּשִׁרְוֹצָה לְהַתְּחַזֵּק

אֶת עֲצָמוֹ וּלְכוּן בְּתַפְלָתוֹ, אִזּוּ צָרְתָהּ שֶׁל הַתְּפִלָּה

שֶׁהִיא בְּחִינַת "חֲנָה", וְצָרְתָהּ שֶׁהִיא הַסְטָרָא אֲחָרָא

מִתְּגַבְּרַת עַל הַתְּפִלָּה וּמְכַעֲסַת אוֹתָהּ, וּמְבַלְבֶּלֶת אֶת

הָאָדָם מִן הַתְּפִלָּה בְּכַמָּה מֵינֵי בְּלִבּוּלִים. וְהַשֵּׁם

יִתְפָּרֵךְ חוֹמֵל עָלָיו גַּם כֵּן וְחוֹשֵׁב מַחְשָׁבוֹת לְבַל יִדַּח

מִמֶּנּוּ נִדְחַת, וְנוֹתֵן לוֹ עֲצָה שְׂיִמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶל

הָאֲמִת, וְיִרְאֶה לְדַבֵּר דְּבוּרֵי הַתְּפִלָּה בְּאֲמִת בְּאִזּוּה

מְדֻרְגָה שֶׁהוּא, וְיִזְכֹּר אֶת עֲצָמוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ שֶׁהוּא

בְּחִינַת: "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ", כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִמְצָא
 בְּכָל מְקוֹם. וְעַל-יְדֵי שְׁמוֹשָׁךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶל הָאֲמֶת,
 אִזִּי הוּא סְמוּךְ וְקָרוֹב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי אֲמֶת הוּא
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יָכוֹל לַעֲלוֹת מִכָּל
 הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁבְעוֹלָם, בְּבְחִינַת: "אֲנֹכִי אֵרַד
 עִמָּךְ מִצְרִימָה וְאֲנֹכִי אֵעֲלֶךָ גַם עָלַי". וְזֶה בְּחִינַת:
 "הֲלֹא אֲנֹכִי טוֹב לָךְ מֵעֲשֶׂרָה בָּנִים", הֵינּוּ כְּנִשְׁתַּזְכֵּר
 בְּחִינַת: "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ" הַנ"ל, זֶה טוֹב מִכָּל
 הָעֲשֶׂרָה בָּנִים, כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁהִתְגַּבְּרוּ כָּל הָעֲשׂוֹר
 כְּתָרִין דְּמִסְאָבוֹתָא עַל-יְדֵי שְׁפָגַם בְּכָל מַעֲלוֹת
 דְּקַדְשָׁה, עַל כָּל זֶה בְּחִינַת 'אֲנֹכִי' טוֹב לָךְ מִכָּל, כִּי
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִמְצָא בְּכָל מְקוֹם וְקָרוֹב ה' לְכָל קוֹרְאָיו
 לְכָל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ בְּאֲמֶת: הַלְכוֹת חֲנֻכַּת הַלְכַּה ו', אוֹת ח'.

נד

צְרִיכִין לְהוֹדִיעַ לְהַטוֹב הַכְּבוֹשׁ אֶצֶל כָּל אֶחָד
 בְּמְקוֹם שֶׁכְּבוֹשׁ, אֶת שְׁמוֹ דִּיקָא, הֵינּוּ
 לְהַזְכִּירוֹ הַיֵּטֵב שֶׁשָּׂמוֹ כָּלוּל בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשׁ, כִּי

כָּל זְמַן שְׂזוֹכֵר הַיֵּטֵב שְׁמוֹ עֲדִין, אֲזִי בְּקַל יִכּוֹלִין
 לְהוֹצִיאוֹ מִמְּקוֹם שֶׁנִּפְּל לְשָׁם. וְעַקֵּר הַשְּׂכַחָה מֵה
 שְׁלֹפְעָמִים הַטּוֹב נִכְבָּשׁ וְנִתְעַלַּם כָּל כֶּךָ עַד שֶׁשׂוֹכַח
 לְגַמְרֵי אֶת מַעֲלָתוֹ, הוּא מֵה שֶׁשׂוֹכַח אֶת שְׁמוֹ. וְזֶה
 בְּחִינַת מֵה שֶׁהַמֵּת שׂוֹכַח אֶת שְׁמוֹ כְּשֶׁאִינוֹ אִישׁ כְּשֶׁר
 בְּאַמֶּת. כִּי עַקֵּר הוּא הַשֵּׁם שֶׁשֶׁרְשׁוֹ שֵׁם ה'. וְצָרִיךְ
 לְהַזְכִּיר אֶת עֲצֻמוֹ בְּכָל פֶּעַם שֶׁשֵּׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא
 עָלָיו, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֵשׁ לוֹ מִמְּנוֹ הַתְּפָאוֹת פְּרָטִי, אִף
 אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא. וּמִי שֶׁמְזַכֵּיר אֶת עֲצֻמוֹ בְּזֶה בְּכָל
 פֶּעַם בְּקַל יוֹכֵל לָשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין הַטּוֹב
 שׂוֹכַח מַעֲלָתוֹ לְגַמְרֵי, מֵאַחַר שֶׁזּוֹכֵר עֲדִין שֶׁשְׁמוֹ
 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר כָּל הָעוֹלָמוֹת לֹא נִבְרְאוּ רַק בְּשִׁבְלֵנוּ

וְכו': הַלְכוֹת סִימָן בַּהֲמָה וְחִוּה, הַלְכָה ד' אוֹת י"ד.

נה

מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל הַשֶּׁרֶשׁ וְהַתְּכֵלִית שֶׁהוּא עֲצָם
 הָאַמֶּת, שֶׁהוּא הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שֶׁפָּרָא הַכֹּל יֵשׁ
 מֵאֵין, וְאֵלָיו הֵם שָׁבִים לָלֶכֶת לְחֹזֵר וּלְהַכְלִיל בּוֹ

בְּסוּפָם, בְּעַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם, מִי שְׂמִסְתַּכֵּל עַל זֶה, בּוֹדֵאי אֵין לְשׁוּם שְׂקָר אַחִיזָה בּוֹ, וּמִכָּל מִינֵי רַע וְטִמְאָה וְשְׂקָר יָכוֹל לַחֲזוֹר לְהֶאֱמֵת וְלִקְדָּשָׁה שֶׁהוּא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מֵאַחַר שֶׁבְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא שֵׁם יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְשֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִמְצָא בְּכָל מְקוֹם תָּמִיד, בְּבַחֲיִנַת: "אִם אֶפֶק שָׁמַיִם" וְכוּ' "וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל" וְכוּ', "גַּם חֲשָׁךְ לֹא יַחֲשִׁיךְ מִמֶּךָ".

וְעַל-כֵּן מִי שְׂמֵאֱמִין בְּזֶה תָּמִיד, בּוֹדֵאי אֵין שׁוּם חֲשָׁךְ וְשְׂקָר וְרַע וְטִמְאָה בְּעוֹלָם, שְׂיִוִּכֵל לְהִרְחִיקוֹ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְתוֹרָתוֹ וְצִדִּיקוֹ הָאֱמֵתִיִּים, שֶׁהֵם הַכֹּל אֶחָד עֶצֶם הָאֱמֵת. וְכֹל מֵה שְׂמֵרְבָה הַבַּעַל דְּבָר בְּשִׂקְרֵי וּרְפֵאוֹתָיו לְהִרְחִיקוֹ מֵהָאֱמֵת, יִתְקַרֵּב אֶל הָאֱמֵת יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא, בְּבַחֲיִנַת יְרִידָה תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה. כִּי שֶׁרֵשׁ אַחִיזַת הַשְּׂקָר הוּא מְבַחֲיִנַת הָרְאשִׁית וְהַתְּכֵלִית שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים, שֶׁשֵּׁם הַכֹּל נִכְלָל בְּאֶחָד כֶּסֶף וְזָהָב, בְּדִיל וְעוֹפֶרֶת, שְׂזֵה בְּחִינַת עֶפֶר, בְּחִינַת: "הַכֹּל הָיָה מִן הָעֶפֶר" וְכוּ' (קהלת ג, כ),

וְעַל-בֶּן הַשֶּׁקֶר יָכוֹל לְהִתְגַּבֵּר עַל-יְדֵי-זֶה לְהַחֲלִיף
 וּלְשַׁנּוֹת וְלוֹמַר עַל כֶּסֶף שֶׁהוּא זֶהב וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי-זֶה
 בְּעֶצְמוֹ עָקַר הַכִּנְעָתוֹ וּבִטּוּלוֹ שֶׁל הַשֶּׁקֶר, כִּי עַל-יְדֵי
 שְׂוִישְׂרָאֵל מִסֵּת־כְּלִין בְּכָל דָּבָר רַק עַל הָרֵאשִׁית
 וְהַתְּכֵלִית, שֶׁהוּא הַשֵּׁם יִתְּבָרֵךְ שֶׁהוּא רֵאשִׁית
 וְתְכֵלִית הַכֹּל, וְהוּא יִתְּבָרֵךְ עֵצֶם הָאֲמֵת, עַל-יְדֵי-זֶה
 נוֹפֵל הַשֶּׁקֶר וְנִמְחָה וּמִתְבַּטֵּל מִן הָעוֹלָם, וְזוֹכִין לְעֵלוֹת
 בְּתְכֵלִית הָעֲלִיָּה כַּ"ל: שם, אות כ"ה.

נו

יֵשׁ שְׁנֵי מִיָּנִי בְרוּרִים הַקְדוּשִׁים, הַיְנוּ הַבְּרוּר הָאֶחָד
 הוּא הַבְּרוּרִים הַגְּדוּלִים וְהַתְּקוּנִים הַנִּפְלְאִים
 הַנִּעֲשִׂים עַל-יְדֵינוּ הַבְּעֲלֵי בְּחִירָה, הַיְנוּ עַל-יְדֵי כָּל
 הַמְצֻוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁאֲנוּ עוֹשִׂין עַל-יְדֵי
 אֲתֵעְרוּתָא דְלִתְתָּא שְׁלָנוּ [הַתְּעוֹרְרוֹת מִלְמַטָּה שְׁלָנוּ].
 וְהַבְּרוּר הַשְּׁנִי הוּא הַתְּקוּנִים הַנִּפְלְאִים וְהַנּוֹרָאִים
 שֶׁנִּעֲשִׂים בְּכָל רִגַע עַל-יְדֵי הַשֵּׁם יִתְּבָרֵךְ בְּעֶצְמוֹ,
 בְּבַחֲנֵת אֲתֵעְרוּתָא דְלֵעֲלָא [הַתְּעוֹרְרוֹת מִלְמַעְלָה], כִּי

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ עוֹסֵק בְּזוֹה לְתַקֵּן וּלְבַרֵּר כָּל
הָעוֹלָמוֹת. וּבְאִמַּת שְׁנֵי הַבְּרוּרִים אֵלּוּ הֵנָּה לְגַבְלֵימַי
כְּאַחַד, כִּי 'בְּאִתְּעוּרֹתָא דְלִתְתָּא - אִתְּעַר לְעֵלְא'
[בְּהִתְעוּרֹת מְלֻמְטָה - מִתְעוּרֵר מְלֻמְעֵלָה], וְכֵן כָּל כַּח
הָאִתְּעוּרֹתָא דְלִתְתָּא שְׁלָנוּ הוּא רַק עַל-יְדֵי הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ, רַק שְׂאֵי אֶפְשָׁר לָנוּ עִכְשָׁו לְהַשְׁיִיג
וּלְהִבִּין כָּל זֶה בְּשִׁלְמוֹת, כִּי זֶה סוּד הָעֲנִיָּן שֶׁל הַיְדִיעָה
וְהַבְּחִירָה שֶׁבְּאִמַּת שְׁנֵיהֶם נְכַלְלִין כְּאַחַד, רַק שְׂאֵי
אֶפְשָׁר לָנוּ לְהַשְׁיִיג וּלְהִבִּין כָּל זֹאת, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא
עֵקֶר כַּח הַבְּחִירָה.

וְעַל-כֵּן מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּתַמִּימוֹת לֹא יִכְשַׁל לְעוֹלָם,
וּכְמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר: "הוֹלֵךְ בְּתָם יֵלֵךְ בְּטִיחַ",
כִּי עַל-יְדֵי תַמִּימוֹת וְאִמּוּנָה הוּא מְקַיֵּם כָּל הַתּוֹרָה
כְּדִינוֹ עִם כָּל פְּרִטִיָּהֶם וְדִקְדוּקֵיהֶם, כִּי מֵאֲמִין שֶׁתִּקּוֹן
כָּל הָעוֹלָמוֹת תְּלוּי רַק בָּנוּ, הֵינּוּ עַל-יְדֵי-זֶה שֶׁנּוֹצֵה
לְקַיֵּם כָּל הַמְּצוּוֹת עִם כָּל הַדְּקוּדָקִים שֶׁבָּהֶם עַל-יְדֵי
אִתְּעוּרֹתָא דְלִתְתָּא שְׁלָנוּ, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן כְּשֶׁנִּכְשַׁל

חֶסֶם וְשָׁלוֹם בְּאַיִזָּה חֲטָא וְעוֹזֵן לֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ עַל-יָדַיִּי
 זֶה חֶסֶם וְשָׁלוֹם, וַיִּתְחַזַּק לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, כִּי יוֹדַע שְׂיִישׁ
 בְּחֵינַת הַבְּרוּר שְׁלִמְעָלָה בְּחֵינַת אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲלָא,
 שְׁלִשָּׁם אֵין מַגִּיעַ שׁוּם פָּגָם כָּלֵל, בְּחֵינַת: "אִם חֲטָאתָ
 מִהַ תִּפְעַל לוֹ", וְשֵׁם יָכוֹל לְהִתְתַּקֵּן הַכֹּל, וְכֹל הָעוֹנוֹת
 יִתְהַפְּכוּ לְזִכְיֹת עַל-יָדַי תִּשׁוּבָה, כִּי מְאֹד עָמְקוּ
 מִחֲשָׁבוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְכַל הַקְּלָקוּלִים יָכוֹל לְהוֹצִיא
 מֵהֶם תְּקוּנִים גְּדוֹלִים. וְעַל-כֵּן עַל-יָדַי שְׂיִודַע וּמֵאֲמִין
 כָּל זֹאת, יִשְׂאֵר קַיִם בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ לְעוֹלָם יִהְיֶה
 אִיךְ שְׂיִהְיֶה.

כִּי כָּל הַנְּפִילוֹת וְהַתְּרַחֲקוֹת מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִמְשָׁךְ
 מֵהַמְּבוּכָה שְׂיִישׁ בְּשָׁנַי בְּחֵינַת בְּרוּרִים הַנ"ל. כִּי
 יֵשׁ שְׂאִינוֹ מִתְחִיל כָּלֵל לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אוֹ
 שְׁעוֹשֶׂה חֶסֶם וְשָׁלוֹם עוֹד לְהַפְּךְ, וְזֶה נִמְשָׁךְ מִמֶּה
 שְׂרוּצָה הַיֵּצֵר הָרַע לְהַגְבִּיר הַיְדִיעָה עַל הַבְּחִירָה,
 כְּאֵלוֹ אֵין לְהֵאָדָם בְּחִירָה כָּלֵל וְהַכֹּל תְּלוּי רַק בִּידִיעָתוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וְאֵין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רוּצָה כָּלֵל בְּעִבּוּדַת הָאָדָם,

שְׁזָה בְּחִינַת הַיְדִיעוֹת הַכּוֹזְבוֹת שֶׁל הָאֶפִיקוֹרְסִים
 וְהַרְשָׁעִים הַגְּמוּרִים הַפּוֹרְקִים עַל לְגַמְרֵי כִּידוּעַ.
 וְאִפְלוּ הַבַּעֲלֵי תַאֲוֹת שְׁעוֹזְבֵי עֲבֹרוֹת וְאִינָם נִכְנָסִים
 כָּלֵל לַחֲקִירוֹת הַנ"ל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן כָּל כַּח הַיִּצָר הָרַע
 שֶׁלָּהֶם נִמְשָׁךְ מִבְּחִינָה זוֹ, כִּי עָקַר הַיִּצָר הָרַע נִמְשָׁךְ
 מִכְּפִירוֹת כְּמִבְאָר בְּמָקוֹם אַחֵר.

וְכֵן יֵשׁ עוֹד לְהַפְךָ, כִּי יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁכִּבֵּר הִתְחִילוּ
 קֶצֶת בְּעִבּוֹדַת ה', אֲךָ שֶׁנִּפְּלוּ אַחֲר־כֵּךְ מִמְּעַט
 עִבּוֹדָתָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִפְּלוּ בְּרַעְתָּם מְאֹד.

וַיֵּשׁ הַרְבֵּה שְׁנַתְיָאֵשׁוּ עַל-יְדֵי-זֶה לְגַמְרֵי מִעִבּוֹדַת
 הַשֵּׁם, מִחֲמַת שָׂרְאוּ שְׁזָה כְּמָה פְּעָמִים
 שְׁנַתְעוֹרְרוּ לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם וְלֹא עָלְתָה בְיָדָם וְכו',
 כִּידוּעַ עֲנִין הָרַע הַזֶּה בְּכַמָּה בְּנֵי הַנְּעוּרִים. וְהַיִּצָר
 הָרַע הַזֶּה הוּא לְהַפְךָ, שְׁיֻינֵק גַּם בֵּן מִהַמְּבוֹכוֹת הַנ"ל
 וְרוּצָה לְהַגְבִּיר הַבְּחִירָה עַל הַיְדִיעָה, כְּאֵלוּ הַכֹּל
 תְּלוּי רַק בְּהָאָדָם לְבַד בְּלֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְעַל-
 כֵּן מֵאַחַר שֶׁנִּפְּלָ וְקִלְקַל - שׁוֹב אֵינן לוֹ תִקְוָה חֵם

וְשָׁלוֹם. אֲבָל הַהוֹלֵךְ בְּתַמִּימוֹת הוּא מֵאֲמִין שֶׁהַכֹּל
 תְּלוּי בְּנוֹ בְּוֹדָאֵי, אִךְ אֶף-עַל-פִּי-כֵן הַכֹּל מֵהַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הַכֹּל תְּלוּי בְּנוֹ אֶף-עַל-פִּי
 שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהֵבִין זֹאת, וְעַל-כֵּן בְּוֹדָאֵי לֹא יִתְרַחֵק
 מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְלֹא יִפֹּל לְעוֹלָם. כִּי בְּוֹדָאֵי צְרִיכִין
 לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל כַּחֲנוּ, כִּי הַכֹּל תְּלוּי
 בְּנוֹ, כִּי הָאָרֶץ נָתַן לְבְנֵי הָאָדָם, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵין
 שׁוֹם נְפִילָה וַיֵּאוֹשׁ בְּעוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ גּוֹמֵר
 תְּמִיד וְסוֹף כָּל סוֹף יִגְמַר הַכֹּל כְּרִצּוֹנוֹ, כִּי "אַתָּה
 מָרוֹם לְעוֹלָם ה'" "וְעֵצַת ה' הִיא תְקוּם", וְכֹל מֵה
 שְׁעוֹשֶׂה הָאָדָם שׁוֹם דְּבַר טוֹב אֵינוֹ נֶאֱבָד לְעוֹלָם.
 וּבְוֹדָאֵי הַדְּבַר טוֹב עוֹשֶׂה פְּעֻלָּתוֹ בְּשִׁלְמוֹת, אֶף-עַל-
 פִּי שְׁרוּאָה שְׂאֵחֶר-כֶּךָ לֹא עָלְתָה לוֹ יָפֵה וְנִעְשָׂה עִמּוֹ
 מֵה שְׁנַעְשָׂה, זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהֵבִין, וּכְמוֹ שְׂאֵמְרוּ
 רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה לְעַנְיִן "שְׁלוֹחַ הַקֵּן" וְ"כְבוֹד
 אָב": 'הֲרִי שְׂאֵמַר לוֹ אָבִיו וְכוּ' הֵיכֵן אֲרִיכַת יָמָיו שֶׁל
 זֶה וְכוּ' אֵלֶּא לְעוֹלָם שְׁכָלוֹ אָרְךְ'.

וּכְמוֹ-כֵן יֵשׁ פֶּמָה מְצוּוֹת שְׁמִפְרֵשׁ בַּתּוֹרָה,
 שְׁמִסְגָּל לְהַנְצִיל עַל-יָדָם מֵעֲבֻרוֹת
 וּלְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְפַּרֵּד, כְּגוֹן צִיּוֹת וְתַפְלִין. וַיֵּשׂ אֶחָד
 שְׁלֹבוֹשׁ צִיּוֹת וְתַפְלִין וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן מִתְגַּבֵּר עָלָיו
 הַיֵּצֵר הָרַע וּמַחְטִיאֵהוּ חֵם וְשָׁלוֹם, אִם כֶּךָ חֵם וְשָׁלוֹם
 יִפָּרֵק עַל לְגַמְרֵי וְלֹא יִקָּיֵם צִיּוֹת וְתַפְלִין חֲלִילָה?!
 אֲבָל בְּאַמֶּת כָּל דְּבָרֵי תוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְכָל דְּבָרֵי
 רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, אִמֶּת וַיִּצִיב וְכו', רַק שֵׁישׁ
 כֶּמָּה דְּבָרִים שְׂאֵי אֶפְשָׁר לָנוּ לְהַבִּינֵם בְּשִׁלְמוֹת,
 וּבִדְרֹאֵי כַח מְצוּוֹת צִיּוֹת גְּדוֹל מְאֹד וַיְכוּלִין לְהַצִּיל אֶת
 בֶּן הָאָדָם מִהַיֵּצֵר הָרַע וְתַאוּוֹתָיו, וְכַמוֹבֵא הַמַּעֲשֶׂה
 בְּגַמְרָא, מִזֶּה שֶׁטִּפְּחוּ לוֹ הַצִּיּוֹת עַל פְּנָיו. אֲבָל אֶף-
 עַל-פִּי-כֵן לָאו כָּל בְּנֵי אָדָם שׁוֹיִן, וַיֵּשׂ אֶחָד שֶׁנִּמְשָׁךְ
 כְּבָר אַחֲרֵי הַיֵּצֵר הָרַע כָּל כֶּךָ עַד שֶׁאֶפְלוּ אִם לֹבֵשׁ
 צִיּוֹת קִשָּׁה לוֹ לְעַמֵּד כְּנֶגֶד הַיֵּצֵר הָרַע, וְאֶף-עַל-פִּי-
 כֵן אֲדַרְבָּא, הוּא דִּיקָא צְרִיךְ לְזַהֵר בְּיוֹתֵר לְלִבֵּשׁ
 צִיּוֹת, וְכֵן בְּכָל הַמְצוּוֹת, וְטוֹב לְפָנָיו שֶׁעַל-כָּל-פְּנִים

יִשְׁאָר לוֹ זְכוּת מְצוֹת צִיּוּת וְכִיּוּצָא, וְלֹא יֵאָבֵד לְגַמְרֵי
 חֵם וְשָׁלוֹם. וּבְרַב הַזְּמָנִים אוֹלֵי יִצְטָרְפוּ זְכוּת מְצוֹת
 צִיּוּת וְכֵן שְׂאֵרֵי הַנְּקֻדּוֹת מְזַכּוֹת שֵׁשׁ בּוֹ, עַד שְׂיִזְכֶּה
 לְהַתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ בְּשָׁלְמוֹת. וְאִיךְ שְׂיִהְיֶה עַל-כָּל-
 פָּנִים מַה שְׂעוֹשֶׂה אִיזָה דְּבַר טוֹב אִינוֹ נֶאָבֵד לְעוֹלָם,
 אַף-עַל-פִּי שְׂנַעֲשֶׂה עִמּוֹ אַחֲר־כֵּךְ מַה שְׂנַעֲשֶׂה. וְיִשׁ
 גַּם בְּזֶה כְּמָה בְּחִינּוֹת וְכְמָה עֲנִינִים שְׂנַעֲלָמוּ מִבְּנֵי
 אָדָם, וְהַכֹּל בְּשָׁבִיל כַּח הַבְּחִירָה.

טו לחדש

וְהַכֹּלל כִּי כָּל אָדָם אִיךְ שֶׁהוּא, הוּא מְחִיב לַעֲשׂוֹת
 אֶת שְׁלוֹ וְלַעֲסֹק בְּעִבּוּדַת ה' כֹּל יְמֵי חַיָּיו.
 וְאִם אַף-עַל-פִּי-כֵן חֵם וְשָׁלוֹם, אִינוֹ זוֹכֶה לְקַדְּשָׁה
 וּמְתַהַרֶה שְׁלָמָה, אַף-עַל-פִּי-כֵן 'לִית רְעוּתָא טָבָא
 דְּאֵתְאָבִיד' [אֵין רְצוֹן טוֹב שְׂנֵאָבֵד]. וְאִם רוּאָה בְּאִיזָה
 סֵפֶר שְׂמַצְוָה זֹאת וְעִבְדָּא זֹו הִיא מְסַגְּלַת לְזְכוּת
 לְמַעֲלָה זֹאת וְעֲנִין זֶה, וְהוּא נִתְעוֹרֵר עַל-יְדֵי-זֶה לְקַיֵּם
 מְצוּוָה זֹאת, וְרוּאָה שְׂאֵף-עַל-פִּי-כֵן לֹא זָכָה עַל-יְדֵי-

זֶה לְמַעַלְהָ הַזֹּאת, אֵין לֹא לְפַל בְּדַעְתּוֹ עַל-יְדֵי-זֶה כָּלֵל,
 כִּי מִי יוֹדֵעַ דְּרָכֵי ה', אֹולֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַעֲלָה הַמְצֹוה
 וְהַעֲבָדָא שְׁלוֹ לְצַרְךָ תִּקְוֹן נִפְלָא וְנִבְוֵה יוֹתֵר. כִּי מְאֹד
 עִמְקוּ מַחֲשָׁבוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִסּוּר לְהִרְהֵר אַחֵר הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ וְאַחֵר כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה וְדְבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם
 לְבִרְכָה כָּלֵל: שם, אות ל"ח מ"א מ"ב מ"ח מ"ט.

נז

כְּשֶׁנּוֹפֵל הָאָדָם לְמַדְרָגוֹת נְמוּכוֹת מְאֹד שֶׁהֵם
 בְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְטַנְנִים, שְׂאֵי אֶפְשָׁר
 לָהֶם לְקַבֵּל חַיּוֹת מִבְּחִינַת הַתְגַּלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ
 שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה הָיוּ כָּל הָעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת, כִּי עֲלֵיהֶם
 הֵינּוּ עַל מְקוֹמוֹת אֱלוֹ נֶאֱמַר: "וְכִבְדֵי לְאַחֵר לֹא
 אֶתֵּן", וְחַיּוֹתָם הוּא רַק מֵהַהֶעֱלָמָה וְהַהֶסְתָּרָה שֶׁל
 הַמְאֻמְרֵי סְתוּם דְּבִרְאשִׁית שֶׁהוּא בְּחִינַת: "אֵיִה מְקוֹם
 כְּבוֹדוֹ". וְאִזִּי כְּשֶׁנּוֹפֵל לְמְקוֹמוֹת אֱלוֹ חֵם וְשָׁלוֹם,
 וְזוֹכֵה לְרַחֵם עַל עַצְמוֹ, כִּי רוֹאֵה שְׂמֻקּוֹמוֹ רְחוּק
 מִכְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִם בֵּין אֵינָם נִקְרָאִים בְּשֵׁם מְקוֹם

כָּלֵל, כִּי עֵקֶר הַמָּקוֹם הוּא בְּמָקוֹם שֵׁישׁ הַשְּׂרָאֵת
הַקִּדְשָׁה וְהַתְּגִלוֹת כְּבוֹד אֱלֹקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ שֶׁנִּקְרָא
מָקוֹם בִּידוּעַ, בְּחִינַת: "מָקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם". אֲבָל
מָקוֹמוֹת הַמְטַנְפִים אֵינָם נִקְרָאִים בְּשֵׁם מָקוֹם כָּלֵל,
בְּבִחִינַת: "כִּי כָל שְׁלַחֲנוֹת מְלָאוֹ קִיא צוֹאָה בְּלִי
מָקוֹם" וְכֵמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "בְּאֶפֶס מָקוֹם" וְכוּ'. עַל־כֵּן
כְּשֶׁנּוֹפֵל הָאָדָם לְשֵׁם חֵם וְשָׁלוֹם, אֵין לוֹ בְּאֶמֶת שׁוֹם
מָקוֹם כָּלֵל, וְהוּא נֶעַ וְנָד בְּאָרֶץ.

כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם חוֹטֵא חֵם וְשָׁלוֹם, וּמִתְרַחֵק
מִכְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא כְּאִלוֹ מַחְזִיר הָעוֹלָם לְתֵהוּ
וְבֵהוּ, וּכְאִלוֹ מַחְרִיב הָעוֹלָם לְגַמְרִי, וְעַל־כֵּן אֵין לוֹ
שׁוֹם מָקוֹם כָּלֵל, אֲבָל כְּשֶׁזּוֹכֶה עַל־כָּל־פְּנִיָּם לִידַע
הָאֶמֶת וְלִרְאוֹת פְּנֵמוֹ וְקִלְקוּלוֹ הַגָּדוֹל שֶׁהַחֲרִיב אֶת
כָּל הָעוֹלָם, עַד שֶׁאֵין לוֹ מָקוֹם בְּעוֹלָם כָּלֵל, וּמִרְחַם
עַל עֲצֻמוֹ וְשׂוֹאֵל וּמִבְקֵשׁ, אֵיךְ מָקוֹם כְּבוֹדוֹ, כִּי בּוֹדֵאי
גַם מָקוֹמוֹת אֵלוֹ בְּהַכְרַח שְׂיִהְיֶה לָהֶם אֵיזֶה חֵיוֹת
מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, רַק שֶׁהוּא בְּהַעֲלֵם גָּדוֹל, בְּבִחִינַת:

"אֵיךְ מְקוּם כְּבוֹדוֹ" הֵנ"ל, עַל-בֵּן עַל-יְדֵי-זוֹהַר שְׁמֹחֲפֵשׁ
 וּמִבְקֵשׁ גַּם שֵׁם אַחֵר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זוֹהַר הוּא
 עוֹלָה בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה לְבַחֲיַנַּת קִדְשָׁת הַמֵּאֲמָר סְתוּם
 הֵנ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵיךְ, וְשֵׁם הוּא בְּחִינַת לְמַעְלָה מִן
 הַמְּקוּם. נִמְצָא שֶׁהִירִידָה שָׁלוֹ שְׁנַפֵּל לְמַדְרָגָה כּוֹזֵאת
 עַד שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת לְמַטָּה מִן הַמְּקוּם, כִּי הָיָה
 בְּבַחֲיַנַּת: "תְּהוּ וְכֹהוּ" וְלֹא הָיָה לוֹ מְקוּם כָּלֵל,
 וּמַעֲכָשׁוּ עַל-יְדֵי הַבְּקֵשָׁה וְהַחֲפוּז עָלָה עַל-יְדֵי-זוֹהַר
 בְּעֲלִיָּה גְדוֹלָה לְבַחֲיַנַּת לְמַעְלָה מִן הַמְּקוּם, וְאִז
 נִמְחָלִין לוֹ כָּל עוֹנוֹתָיו. כִּי מִבַּחֲיַנַּת אֵיךְ הֵנ"ל שֶׁהוּא
 הַקִּדְשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה מְאֹד, מִשֵּׁם כָּל הַסְּלִיחָה וְהַמְּחִילָה
 לְכָל הָעוֹנוֹת, בְּבַחֲיַנַּת: "כִּי עִמָּךְ הַסְּלִיחָה" וְכו', כִּי
 עִמָּךְ דִּיקָא, כִּי אֵיךְ הֵנ"ל הוּא בְּחִינַת כְּתוּר בְּחִינַת
 תְּלִיסַר תְּקוּנֵי דִקְנָא, שֶׁהֵם שְׁרֵשׁ הַשְּׁלֵשׁ-עֶשְׂרֵה
 מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים שֵׁשׁ עֶקֶר הַמְּחִילָה וְהַסְּלִיחָה
 כִּידוּעַ.

וְזוֹהַר בְּחִינַת: "אִם יֵאָדִימוּ כִּתּוּלָע כֶּצְמֹר יִהְיוּ". כִּי

מְקוֹמוֹת הַמְטַנְּפִים הַנ"ל הֵם בְּחִינַת קְלַפַּת תּוֹלַע
שֶׁהִיא קְלַפָּה קָשָׁה וְחִזְקָה מְאֹד, וּמִתְנַפֶּרֶת בְּכָל יוֹם
לְכַלּוֹת כָּל הָעוֹלָם לְגַמְרֵי חַס וְשָׁלוֹם, בְּמִכְאָר בְּכּוֹנוֹת.
וּמִבְּחִינַת קְלַפָּה זֹאת נִמְשָׁכִין כָּל מֵינֵי שְׂקָצִים וּרְמָשִׁים
שְׂאֵסוּרִים בְּאֲכִילָה בְּאֶסוּר חָמוּר, מֵאַחַר שֶׁהֵם
רְחוּקִים לְגַמְרֵי מִכְבוֹדוֹ יִתְפַּרֵּךְ, בְּבְחִינַת: "וּכְבוֹדִי
לְאַחַר לֹא אֶתֵּן". אֲכַל עַל-יַדֵּי הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ אַחַר
כְּבוֹדוֹ יִתְפַּרֵּךְ גַּם מִשָּׁם, עַל-יַדֵּי-זוּהַ עוֹלָה בְּתַכְלִית
הָעֲלִיָּה וְנִמְשָׁכֶת לוֹ סְלִיחָה וּמְחִילָה מִבְּחִינַת תְּלִיסַר
תְּקוּנֵי דִקְנָא [שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה תְּקוּנֵי הַזְּקוּן הָעֲלִיּוֹן], שֶׁהֵם
בְּחִינַת צָמֵר בְּיָדוּעַ. וְזֶה: "אִם יֵאָדְיִמוּ כֵתוּלַע בְּצָמֵר
יְהִי" (ישעיהו א, י"ח). וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה,
לְעִנְיַן תּוֹלְעִים שֶׁנִּתְּהוּוּ בְּתֵלוּשׁ שְׂאִינָם אֲסוּרִים עַד
אַחַר שֶׁפָּרְשׂוּ, כִּי מִי שֶׁנּוֹפֵל לְמְקוֹמוֹת הַנ"ל וְאָז רוֹאֶה
שְׂאִיִן לוֹ שׁוֹם מְקוֹם כָּלֵל בְּקַדְשָׁה, אָזִי הָעֵקֶר לְבִלִּי
לְהַנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ וְשֵׁלֵא לִיֵּאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ וּלְפָרֵשׁ
וּלְצֵאת לַחוּץ חַס וְשָׁלוֹם, בְּאֲשֶׁר הָיָה כָּבֵר בְּמָה

וכמה, שעל-ידי שראו בעצמן נפילתם הגדולה על-
 ידי-זה נתיאשו לגמרי ופרשו מן הקדושה, ויצאו
 לחוץ חס ושלום, ורצו לקבע להם מקום חוץ
 מהקדושה חס ושלום, ורצו לשרץ בארץ להתפשט
 עצמן בזה העולם, כמו אלו שאמרו: "איזיל ואתהני
 בהאי עלמא" [אלך ואהנה בזה העולם], מאחר שאין לו
 עולם הבא, חס ושלום. ואלו הם בודאי טמאים
 ואסורים לגמרי, כי זה בחינת: "השרץ השורץ על
 הארץ" דיקא, ששם עקר אחיזת הנחש והטמאה חס
 ושלום. אבל זה התולע, הינו מי שנפל לבחינת
 מקומות המטונפים הנ"ל, שזהו בחינת תולע, רק
 שהוא דבוק במקומו ואינו פורש אל החוץ על-כל-
 פנים, כי יודע כי באמת בודאי אין שום מקום לברח
 ולהסתר מפניו חס ושלום, כמו שכתוב: "אנה
 מפניך אברח אם אפק שמים" וכו'. ומה יפעל בזה
 אם יוסיף עוד ביותר לילך אחר תאוות לבו, הלא סוף
 כל סוף מרה תהיה באחרונה, ובודאי יהיה לו אז

לְמוֹשִׁיב נֶפֶשׁ וּכְמוֹצֵא שָׁלַל רַב כָּל מַה שְּׁיִצְיֵיל עֲצָמוֹ
מֵהַסְטֵרָא אַחֲרָא, אֲפֵלוּ מַעַט דְּמַעַט.

וּכְשֶׁמִּיֵּשֵׁב אֶת עֲצָמוֹ עַל כָּל זֹאת, וְכָל מַה שֶּׁהוּא
רוֹאֶה שֶׁהוּא רְחוּק מִכְבוֹדוֹ יִתְבַּרֵךְ אִזּוֹ
יִדַע שְׂאִין לוֹ מְקוֹם כָּלָל, כִּי כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁרְחוּקִים
מִכְבוֹדוֹ יִתְבַּרֵךְ אִינָם נִקְרָאִים בְּשֵׁם מְקוֹם כָּלָל. וְעַל-
כֵּן שׂוֹאֵל וּמְחַפֵּשׁ וּמְבַקֵּשׁ גַּם מִשָּׁם אַחַר כְּבוֹדוֹ
יִתְבַּרֵךְ בְּבַחֲיִנַת: "אִיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ" שְׁזֵה בְּחִינַת:
"וּבִקְשֶׁתֶם מִשָּׁם אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ" - "מִשָּׁם" דִּיקָא, כִּי
עַל-כָּל-פָּנִים אֵינוֹ פּוֹרֵשׁ לְצֵאת לַחוּץ חֵם וְשָׁלוֹם, רַק
אֲדַרְבָּא, אֵינוֹ מַנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ, בְּבַחֲיִנַת: "אִם רוּחַ
הַמּוֹשֵׁל תַּעֲלֶה עֲלֶיךָ, מְקוֹמָךְ אֵל תֵּנַח". עַל-יְדֵי-זֶה
יֻכַל לְזַכּוֹת שְׁתַּתְּהַפֵּךְ הַיְרִידָה לְעֲלִיָּה גְדוּלָה וַיַּעֲלֶה
לְבַחֲיִנַת לְמַעְלָה מִן הַמְּקוֹם כַּנֵּ"ל, וּמִבַּחֲיִנַת תּוֹלַע
יְהִיָּה נַעֲשֶׂה עוֹלָה, בְּחִינַת: "עוֹלַת תָּמִיד", שְׁמִכְפֵּר
עַל עֲבֵרוֹת שֶׁל יוֹם וְשֶׁל לַיְלָה, וּמְכַנְיַע וּמְבַטֵּל קְלַפְתַּת
תּוֹלַע הַנֵּ"ל, שְׁזֵה בְּחִינַת תּוֹלְעִים שֶׁבְּתַלְוֵשׁ עַד שֶׁלֹּא

פָּרְשׁוּ מִתְרִין. כִּי כָּל זְמַן שֶׁלֹּא פָּרְשׁוּ לַחֲוִץ לְשָׂרֵץ עַל
הָאָרֶץ וְלַעֲשׂוֹת לוֹ מָקוֹם בְּאָרֶץ בְּמָקוֹם אַחֲזִית
הַסְּטֵרָא אַחֲרָא חֵם וְשָׁלוֹם, רַק אֲדַרְבָּא, מְחַפֵּשׁ גַּם
מִמְקוֹמוֹ אַחֵר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזִי תוּכַל הִירִידָה
לְהַתְּהַפֵּךְ לַעֲלִיָּה גְדוֹלָה כַּנִּ"ל: (הלכות תולעים הלכה ג אות א"ג.)

נח

יֵשׁ נֶפְשׁוֹת חַלּוּשׁוֹת מְאֹד שֶׁהֵם בְּבַחֲיַת בְּיָצִים,
וְעֲלִיָּהֶם עֶקֶר הַתְּנַבְּרוֹת הַסְּטֵרָא אַחֲרָא קְלַפֵּת
עַמְלָק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וַיִּזְנֶב בְּךָ כָּל הַנְּחָשִׁים
אַחֲרֶיךָ", וְהַצְּדִיקֵי אֲמַת עוֹסְקִים בְּכָל דּוֹר לְתַקֵּן גַּם
הַנֶּפְשׁוֹת הַלָּלוּ, וּבְשִׁבִיל זֶה עֶקֶר אֲרִיכַת הַגְּלוּת,
שֶׁהוּא בְּשִׁבִיל שְׂיַתְּתִקְנוּ גַּם כָּל הַנֶּפְשׁוֹת הַחַלּוּשׁוֹת.
וְאֵלּוּ הַנֶּפְשׁוֹת כְּשֶׁזּוֹכִין לָבוֹא לְצְדִיקֵי אֲמַת וּלְהַתְּחִיל
לְהַתְּתַקֵּן, בּוֹדָאֵי צְרִיכִים שְׂיַעֲבֹר עֲלֵיהֶם יְגִיעוֹת
וַיִּסּוּרִים וּמְרִירוֹת הַרְבֵּה מְאֹד בְּגוֹף וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן
בְּכַמָּה וְכַמָּה בְּחִינּוֹת שׁוֹנוֹת, כְּמַבְאָר בְּמָקוֹם אַחֵר
(בהלכות נשילת ידים הלכה ו, אות ז). וְעֶקֶר טְהוּרָתָם הוּא שְׂיַתְּחַזְּקוּ

מָאד וְאֵל יִתְיַאֲשׁוּ בְּעֶצְמוֹן לְעוֹלָם, רַק יְקוּוּ תָמִיד לִישׁוּעָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "אוֹתָךְ קוֹיִתִּי כָּל הַיּוֹם". כִּי בְּאֵמֶת אֵי אֶפְשָׁר לְשׁוּם אָדָם בְּכֻלָּל וּבִפְרָט לְבֹא אֶל הַתְּקוּהָ הַטּוֹבָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי צַעַר וְיִסּוּרִין וּמְרִירוֹת גְּדוֹל, שְׂזָה בְּחִינַת מַה שֶּׁצָּרִיכִין לְהִתְמַרְמֵר מְאֹד עַל חֶרְבֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ. וְהַעֲקָר עַל שְׂאֲנוֹ רְחוּקִין כָּל כָּךְ בְּגִלוּתָנוּ מֵאֲבִינוֹ שְׁבַשְׁמַיִם. וְכֵן כָּל אֶחָד בְּפֶרֶט צָרִיךְ לְהִתְמַרְמֵר מְאֹד עַל גְּלוּת נֶפֶשׁוֹ שֶׁהִיא רְחוּקָה כָּל כָּךְ מֵאֲבִיָּה שְׁבַשְׁמַיִם, וּבְכָל פַּעַם מִתְגַּבֵּר הָרַע בְּיוֹתֵר שֶׁהִיא אֶפְשָׁר לְטַעוֹת וְלוֹמַר, אֲבָד נִצְחִי וְתוֹחַלְתִּי מֵה' חֵם וְשָׁלוֹם. אֲבָל צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד וּלְנַחֵם אֶת עֶצְמוֹ בְּכָל פַּעַם, וְלִהְיוֹת בְּכֻלָּל אֲסִירֵי הַתְּקוּהָ שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהֶם: "שׁוּבוּ לְבַצְרוֹן אֲסִירֵי הַתְּקוּהָ" - "אֲסִירֵי" דִּיקָא, כִּי צָרִיךְ לִהְיוֹת נֶאֱסָר וּנְקַשָּׁר בְּהַתְּקוּהָ הָאֲמֵתִית בְּתַכְלִית הַהִתְקַשְׁרוֹת, וְלֹא יֵצֵחַ אֶת תְּקוּתוֹ לְעוֹלָם, "כִּי חֲסֵדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנוּ", וְהַחֲסָדִים

מִתְחַדְּשִׁים בְּכָל בִּקְרָה, עַל-כֵּן "טוֹב וַיְחִיל וְדָמָם
לְתַשׁוּעַת ה'".

כִּי בּוֹדְאֵי בְּהִכְרַח שְׂיַעֲבֹר עַל כָּל אֶחָד הַרוֹצֵה
לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקִּדְּשָׁה בְּאֵמַת מְרִירוֹת גְּדוֹל בְּלִי
שְׁעוֹר, רַק שְׂהֶעֱקֹר שְׂיִהְיֶה חֹזֵק בְּתַקּוּהַ דִּקְדָּשָׁה כַּנִּל.
זֶה מְרַמֵּז בְּמָה שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוֹנָם לְבִרְכָה, עַל
סִימְנֵי בִיּוֹצִים טְהוֹרִים, שְׂאֵם שְׁנֵי רְאִישֵׁיהֶם כַּדִּים אוֹ
חַדִּים בּוֹדְאֵי טְמֵאִים, כִּי זֶה דְרָךְ הַרְשָׁעִים וְכָל
הַרְחוֹקִים מִן הָאֵמַת, שְׂכַשְׁנוּפֵל עֲלֵיהֶם אִיזָה צַעַר
וַיִּסּוּרִים, אֵינָם מְנַחֲמִים אֶת עֲצָמָם כָּלֵל, וְאִין מְקוּיִם
לְצֵאת מִשָּׁם, כְּמוֹ שְׂכַת־טוֹב: "לֹא יֵאֱמִין שׁוֹב מִנִּי
חֲשׂוֹךְ", וְנִשְׂאָרִים שְׂקוּעִים בְּדֹאגָה וּמְרָה שְׂחֹרָה
גְּדוֹלָה, וּמִיֵּאֲשִׁים אֶת עֲצָמָם מִהַשָּׁם יִתְּבַרְךָ לְגַמְרֵי.
וּלְפַעֲמִים לְהַפְךָ, כְּשֵׁיִשׁ לָהֶם אִיזָה טוֹב אֲכִילָה
וּשְׂתִיָּה וְכִיּוֹצָא, אֲזִי מְמַלְאִים פִּיהֶם שְׂחוֹק וְעוֹשִׂים כָּל
יְמֵיהֶם כְּחֻגִים, וְאֵינָם מְשִׁימִים לָבָם כָּלֵל אֶל הָאֲחֵרִית.
זֶה בְּחִינַת: "שְׁנֵי רְאִישֵׁיהֶם כַּדִּים", מְרַמֵּז עַל הַתְּנַבְּרוֹת

הַעֲצָבוֹת וְהָאֲבֵלוֹת שְׁלָהֶם, שְׂוֵה בְּחִינַת כַּד כַּמְבֹאֵר
 בַּפְּנִים. או 'שְׁנֵי רֵאשִׁיּוֹת חֲדָיִם', מְרִמּוֹ עַל הַשְּׁחוֹק
 וְהַשְּׂמֻחָה שְׁלָהֶם, כְּאֵלוֹ כָּל הַשְּׂמֻחָה הִיא בְּזֵה הָעוֹלָם
 חֵם וְשָׁלוֹם, וְעַל שְׂמֻחָה כְּזוֹ נֶאֱמָר: "וְלִשְׂמֻחָה מָה זֶה
 עוֹשֶׂה". אֲבָל הַכְּשָׁרִים הֵם בְּבַחֲיַנַּת: 'רֵאשׁוֹ אֶחָד כַּד
 וְאֶחָד חֲד', כִּי אֲצֵלֶם מְקַשֵּׁר הַצֶּעֶר וְהַיְסוּרִין עִם
 הַתְּקוּהָ וְהַנְּחֻמָּה, כִּי הֵם אֲסִירֵי הַתְּקוּהָ כַּנ"ל, כִּי
 יוֹדְעִים שְׂאֵי אֲפֶשֶׁר לָבוֹא לְתַכְלִית הַתְּקוּהָ טוֹבָה כִּי
 אִם עַל-יְדֵי יְסוּרִים. וְכֵן בְּשַׁעַת הַיְסוּרִין הֵם מְחֻזְקִין
 וּמְחִיִּין אֶת עֲצָמָם בְּהַתְּקוּהָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין בְּאַמַּת
 לְאַחֲרִית טוֹב. אֲךָ אֲפֵלוֹ אִם 'רֵאשׁוֹ אֶחָד כַּד וְאֶחָד
 חֲד' גַּם כֵּן אֵין לְסַמֵּךְ עַל זֶה לְאַכְלֹן:

כִּי לְפַעְמִים נִמְצָא בְּאֶפֶן כְּזֶה גַם אֲצֵל הַרְשָׁעִים,
 שְׂפֹסֹבְלִין צֶעֶר וּמְרִירוֹת גְּדוֹל בְּשִׁבִיל אֵיזָה תְּקוּהָ
 מִתְאַוֹת עוֹלָם הַזֶּה, לְהַשִּׁיג עַל-יְדֵי-זֶה מְמוֹן אוֹ כְּבוֹד
 וְכִיּוֹצֵא, וּבְשַׁעַת הַיְסוּרִין הֵם מְנַחֲמִין אֶת עֲצָמָם בְּמָה
 שְׂאֲחַר-כֵּךְ יִשָּׁיג עַל-יְדֵי-זֶה תְּאַוֹתוֹ מֵעוֹלָם הַזֶּה.

וְצַעַר כְּזֶה וְתַקְוָה כְּזֹאת הִיא בְּיָדָי לֹא טוֹב, מֵאַחַר
שֶׁהֵכֵל בְּשִׁבִיל תְּאוֹת עוֹלָם הִזָּה. עַל-כֵּן אֶפְלוּ רֵאשׁוּ
אֶחָד כִּד וְאַחַר חֵד אֵין לְאֶכְלָן, עַד שִׁדַּע שֶׁהוּא מִמִּין
טָהוֹר, הִינּוּ שֶׁהִצְעֵר וְהִתְקַנָּה הוּא רַק בְּשִׁבִיל תְּכֻלִּית

הַנְּצֻחִי: הַלְכוֹת בִּיצִים, הַלְכוֹת ה.

נט

עֵינַי הַתְּחִזְקוֹת לְהַתְחִיל בְּכָל פַּעַם בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם

מִחֲדָשׁ: עֵין לְקוֹטְוֵי עֲצוֹת חֲדָשׁ יִרְאֶה וְעִבּוֹדָה אוֹת נ"ה, בּוֹשֶׁה וְעוֹזוֹת אוֹת

ג עֵין בַּהֲשִׁמּוֹת.

ס

כָּל הַבְּלָבוּלִים שֶׁל כָּל אָדָם שֶׁמִּתְאוֹהָ לְכָל הַתְּאוֹוֹת,
וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן רוֹצֶה לִידַע וּלְהִבִּין הַכָּל בְּשִׁכְלוֹ
הַמְּגֻשָּׁם, וּבְכָל פַּעַם קָשָׁה לוֹ כַּמָּה קִשְׁיוֹת עַל הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ וְעַל הַצְּדִיקִים וְכו'. וְאֶפְלוּ אִם קָשָׁה לוֹ קִשְׁיוֹת
עַל עֲצָמוֹ גַּם זֶה אֵינּוּ טוֹב, כִּי גַם זֶה מַעֲשֶׂה בְּעַל-דָּבָר
שֶׁמִּחֲלִישׁ דַּעְתוֹ עַל-יְדֵי הַקִּשְׁיוֹת שֶׁקָּשָׁה לוֹ עַל עֲצָמוֹ,

"אִיךָ אַתָּה רוֹצֵה לְהַתְּפִיל בְּכֹנֶנָה וְהַתְּלַהֲבוֹת, וְהֵלֵא בְּשָׁעָה הַקּוֹדֶמֶת עֲשִׂיתָ כָּךְ וְכָךְ" וְכוּ', וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּלְבוּלִים הַרְבֵּה בְּלִי שְׁעוֹר, וְכֵל זֶה נִמְשָׁךְ מִזֶּה־מַת הַנְּחָשׁ שֶׁמִּבְלָבֵל דַּעַת הָאָדָם שְׁרוּצָה לְהַבִּין הַכֵּל. כִּי בְּאֵמֶת אֵין אָנוּ יוֹדְעִים כֵּלָל, וְאֶפְלוּ שְׁלֵמָה הַמְּלֶכֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, אָמַר: "כִּי בַעַר אֲנֹכִי מֵאִישׁ וְלֹא בִּינַת אָדָם לִי", וְכֵן בְּתַהֲלִים אָמַר: "וְאֲנִי בַעַר וְלֹא אֲדַע בְּהֵמוֹת הָיִיתִי עִמָּךְ". מִכֵּל שֶׁכֵּן אֶלֶף אֶלְפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת קָל וְחֹמֶר אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים בְּפֶרֶט בְּדוֹרוֹת הֵלְלוּ. וְהַכֵּלָל שֶׁאֵין הָאָדָם יוֹדֵעַ כֵּלָל, רַק צָרִיךְ לְהַתְּחִיל בְּכֵל פֶּעַם מִחֻדָּשׁ בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם, וְכֵל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת בְּכַחַךְ עֲשֵׂה, וְאִז טוֹב לְךָ לְעוֹלָם, וְסוּף כֵּל סוּף תִּגְיַע לְתַכְלִית הַטּוֹב וְהַנְּצַחִי בְּזֶה וּבְכָא:

הלכות בשר בחלב, הלכה ד אות י"ב.

סא

כָּל הַרְדִּיפוֹת וְהַהֶסְתוֹת וְהַהֲתַגְרוֹת שֶׁהֵיְצֵר הָרַע וְחִילוֹתָיו מִתְּגָרִים בְּכֵל אָדָם בְּכֵל יוֹם וּבְכֵל

עת, הכל נמשך מבחינת קלפת לבן ועשו ומצרים
 וארבע מלכיות, שכלם עומדים בכל דור ודור על כל
 אחד מישראל לכלותו חס ושלום. ואין שום עצה
 להנצל מהם כי אם על-ידי אמונה שלמה בהשם
 יתברך, שהוא בחינת התחדשות וקדושה בחינת
 חדשים לבקרים רבה אמונתך. הינו שידע האדם
 האמת לאמתו שאינו יודע כלל, כלל כלל לא. רק
 יתחזק את עצמו באמונה הקדושה שקבלנו
 מאבותינו ורבותינו הקדושים, ואל יבלבל אותו שום
 דבר שפעולם, כי אין אנו יודעים כלל רק כפי שהורו
 אותנו רבותינו זכרונם לברכה. כי הם אמרו והם
 אמרו, הם אמרו שצריכין לשבר בתכלית השלמות
 כל התאוות שפעולם, ואפלו מאיזה תנועה בעלמא
 שאינה פרצון הבורא יתברך, צריכין לברח ולהתרחק
 ממנה בתכלית הרחוק, כי הוא פוגם מאד בנפש
 הישראלית ובכל העולמות התלויים בו. והם אמרו
 שאפלו אם עבר האדם מה שעבר, אפלו אם עבר

הָאָדָם עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה אֲלֵפִים פְּעָמִים רַחֲמָנָא
לְצַלָּן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵין שׁוּם יְאוּשׁ לְעוֹלָם כְּלָל,
וְצָרִיךְ לְהִתְחִיל בְּכָל פֶּעַם מִחֻדָּשׁ לְהִתְחַזֵּק בְּעִבּוּדַת
הַשֵּׁם. כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְקַבֵּל תַּעֲנוּג וְשַׁעֲשׂוּעִים
מִהֲגָרוּעַ שְׁבִנְרוּעִים, אֲדַרְבָּא, זֶהוּ עֵקֶר גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ
כְּשֶׁהֲרַחֲוִקִים מְאֹד מִתְקַרְבִּים אֵלָיו וּמוֹדִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ,
וּמִתְחַזְּקִים בְּאִמוּנָה וּמוֹדִים וּמְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
עַל חֲסִדָּךְ שְׁבָכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ שְׁבָכָל עֵת
וְכוּ'. וְעֵקֶר בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ הָיָה רַק בְּשִׁבְלֵי זֶה
שִׁיתְחִיל הָאָדָם בְּכָל פֶּעַם מִרְאֲשִׁית כְּבָאֵלוֹ נוֹלַד הַיּוֹם,
וּכְבָאֵלוֹ הַיּוֹם הוּא רְאֲשִׁית הַתְּחִלָּתוֹ שְׁזֶה בְּחִינַת:
"בְּרִאֲשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים" וְכוּ', "בְּרִאֲשִׁית" דִּיקָא
בְּשִׁבְלֵי בְּחִינַת רְאֲשִׁית הַנִּלְל. וְכֵן עַד עֵתָה הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ מִחֻדָּשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרִאֲשִׁית.
וְהַכֵּל רַק בְּשִׁבְלֵי זֶה בְּשִׁבְלֵי הַתְּחִלָּתוֹ הַנִּלְל, שְׁכָּל
אַחַד וְאַחַד כְּפִי מְדַרְגָּתוֹ יִתְחִיל בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ לְכַנֵּם

בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְפָּרֵד בְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת עֲנִין מַצּוֹת בְּפוּרִים
וְדוּוֵי בְּפוּרִים כְּמִבְאָר בְּפָנִים: שם, אות י"א.

סב

בְּכָל יוֹם וְיוֹם שׁוֹלַח הַשֵּׁם יִתְפָּרֵד יִשׁוּעוֹת הַדָּשׁוֹת,
לְהַצִּיל אֶת הָאָדָם מֵהַסְטֵרָא אַחֲרָא
הַמְתַּנַּפֶּרֶת עָלָיו בְּכָל יוֹם, וְזֶה בְּחִינַת: "בִּשְׂרוּ מִיּוֹם
לְיוֹם יִשׁוּעָתוֹ". וְכֵן בְּתַפְלַת שְׂמוֹנֶה עֶשְׂרֵה אוֹמְרִים:
"יַעַל גִּסְיָךְ שְׂבָכָל יוֹם עִמָּנוּ" וְכו'. וְכַמֵּאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה: 'בְּכָל יוֹם וְיוֹם יֵצְרוּ שָׁל אָדָם מִתַּנְגְּבַר
עָלָיו וְאַלְמָלֵא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזְרוֹ' וְכו'. נִמְצָא
שְׂבָכָל יוֹם וְיוֹם נַעֲשִׂים עִם הָאָדָם עֲנִינִים הַדָּשִׁים
לְגַמְרֵי, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזְרוֹ וּמוֹשִׁיעוֹ בְּכָל יוֹם.
עַל-כֵּן אֵין לְהָאָדָם לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ כִּלְל מִיּוֹם
לְחִבְרוֹ, כִּי מִי יוֹדֵעַ כַּמָּה גְדוֹלָה הַיִּשׁוּעָה הַחֲדָשָׁה
שֶׁהַשֵּׁם יִתְפָּרֵד יִשְׁלַח לוֹ הַיּוֹם, אִם יִזְכֶּה לְהַתְנַגֵּב
לְהַתְחִיל מִחֲדָשׁ: שם, אות י"ב.

סג

מִבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר שְׁצָרִיד הָאָדָם לְהִיּוֹת עֶקְשָׁן
 גָּדוֹל בְּעִבּוּדַת ה', וְזֶה הָעֲנִין שֶׁל הָעֶקְשָׁנוֹת
 הוּא הַתְּחִזְקוֹת נִפְלָא לְבְלִי לִפְלֵ בְשׁוּם אַפְּן בְּעוֹלָם.
 וְזֶה בְּחִינַת "לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלֹג כִּי כָל בֵּיתָהּ
 לְבוּשׁ שָׁנִים", וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה: אֵל
 תִּקְרִי שָׁנִים אֶלָּא שָׁנִים, "נָתוֹן תִּתֵּן" "פְּתוּחַ תִּפְתָּח"
 "הַעֲנִק תִּעֲנִיק" וְכו', שְׁזֶה בְּחִינַת הָעֶקְשָׁנוֹת הַגְּדוֹל
 שְׁפָל קִיּוֹם הַתּוֹרָה תְּלוּי בְּזֶה, שִׁיתְחִזֵּק לְשָׁנוֹת וְלִכְפָּל
 כָּל עֲבָדָה טוֹבָה, אוֹ לְמוֹד תּוֹרָה וְכו' שֶׁהַתְּחִיל
 לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ. שִׁיתְחִזֵּק בְּכָל פַּעַם לְחֹזֵר וְלַעֲשׂוֹת
 אוֹתוֹ הַדָּבָר שֶׁבִקְדָּשָׁה אֶפְלוּ אֶלְף פְּעָמִים, אֶפְלוּ אִם
 עָבַר עָלָיו מָה שֶׁעָבַר, כִּי זֶה עֶקֶר קִיּוֹם הַתּוֹרָה
 שְׁצָרִיכִין לְהִיּוֹת עֶקְשָׁן גָּדוֹל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְלַעֲשׂוֹת
 הַדָּבָר שֶׁבִקְדָּשָׁה אֶפְלוּ בְּדֶרֶךְ עֶקְשָׁנוֹת, אֶפְלוּ אֶלְפִים
 פְּעָמִים, וְלִבְלִי לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת
 שֶׁהַבַּעַל דָּבָר וְהַסְמָרָא אַחֲרָא וְהַלִּיצָנִים מְחֲלִישִׁין

דַּעַתוֹ, וְזֶהוּ עֵקֶר הַהִתְחַזְּקוֹת דְּקַדְשָׁהּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 אֵינוֹ מִתְיָרָא מִגִּיהֶנֶם שֶׁל שְׁלֹג. כִּי יֵשׁ גִּיהֶנֶם שֶׁל אִישׁ
 וְגִיהֶנֶם שֶׁל שְׁלֹג כְּמֵאמֶר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנֶם לְבִרְכָה,
 וְגִיהֶנֶם שֶׁל אִישׁ מוֹגִיעַ עַל שְׁנַתְחַמֵּם לְדַבֵּר עֲבָרָה
 וְתֹאזְוָה חֵם וְשָׁלוֹם, אֲבָל גִּיהֶנֶם שֶׁל שְׁלֹג הוּא עַל
 חֲלִישוֹתוֹ אַחֲר־כֵּךְ כְּשֶׁבָא לוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת לְתִשׁוּבָה,
 כִּי 'הַבֵּל מְלֵאִים חֲרָטוֹת', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
 זְכוֹרָנֶם לְבִרְכָה. אֲבָל עַל-פִּי רַב עֵקֶר עֲכוּבוֹ מִתְּשׁוּבָה
 הוּא מַחְמַת חֲלִישוֹת הַדַּעַת, שֶׁנִּדְמָה לוֹ שְׂאֵי אֶפְשָׁר
 לוֹ עוֹד לָשׁוּב, וְאֵינוֹ מוֹעִיל לוֹ עוֹד תְּשׁוּבָה לְרַבּוּי
 הָעוֹזְנוֹת הָעֲצוּמִים מְאֹד, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא מִתְיָאֵשׁ
 לְגַמְרֵי מִלֵּהִתְקַרֵּב לַהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּפִרְט אֹתָן
 שֶׁהִתְחִילוּ כְּבָר קִצֵּת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְאַחֲר־כֵּךְ נִפְלוּ
 מִזֶּה, וְעֵקֶר הוּא מַחְמַת חֲלִישוֹת הַדַּעַת וְהַקְרִירוֹת
 שֶׁמִּפִּיל עָלָיו הַבַּעַל דְּבַר, וְעַל-כֵּן עַל זֶה נִדּוֹן בְּקִרְיֵרוֹת
 הָעֲצוּם וְהַמֵּר שֶׁל גִּיהֶנֶם שֶׁל שְׁלֹג. אֲבָל עַל-יְדֵי
 הָעֲזוֹת דְּקַדְשָׁהּ וְהַעֲקֻשָׁנוֹת וְהַהִתְחַזְּקוֹת הַגְּ"ל, לְבָלִי

לְהַנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ בְּשׁוֹם אִפּוֹ, רַק לְקַיֵּם וּלְחַזֵּר וּלְקַיֵּם
 קְיוּם הַתּוֹרָה וְהַמְצׁוּת כָּל מָה שְׁיֻכַּל לְחַטֵּף בְּזֶה הַצֵּל
 עוֹבֵר כָּל יְמֵי חַיָּיו, אֲפֹלוּ אִם יַעֲבֹר עָלָיו מָה, וְאִינוּ
 מְנִיחַ לְקַרֵּר עֲצָמוֹ חֵם וְשָׁלוֹם מִתּוֹרָה וּמְצׁוּת יִהְיֶה
 אִיךְ שְׂיִהְיֶה. עַל-יְדֵי-זֶה בּוֹדְאֵי לֹא יִהְיֶה גְדוֹן בְּגִיתָנָם
 שֶׁל שְׁלֹג וּקְרִירוֹת, וְזֶה: "לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלֹג כִּי
 כָּל בֵּיתָהּ לְבוּשׁ שָׁנִים" בַּנ"ל: שֵׁם, הַלְכָה הָאוֹת כ"ז, כ"ט.

סד

אֶף-עַל-פִּי שְׂרִירַת הָאָדָם כְּמוֹ שְׂרִירַת חֵם וְשָׁלוֹם,
 אִם הוּא חָזַק בְּרָצוֹנוֹ וְהִשְׁתַּוְּקָקוּתוֹ
 אֶל הָאֲמֶת לְאֲמֶתוֹ, יְכוּל לְעֵלוֹת עַל-יְדֵי הַיְרִידָה
 דִּיקָא לְמָקוֹם גְּבוּהָ מְאֹד שְׂזֶה בְּחִינַת 'יְרִידָה תְּכַלִּית
 הַעֲלִיָּה' עֵינַן פְּנִימִים: הַלְכוֹת הַכֶּשֶׁר כְּלִים, הַלְכָה הָאוֹת כ"ב.

סה

אֲפֹלוּ הַגְּרוּעַ שֶׁבְּגְרוּעִים יִהְיֶה מִי שְׂיִהְיֶה, צָרִיךְ
 לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְאַמֵּץ לִיְחַל וּלְקוֹזוֹת לְהַשֵּׁם

יתברך, ולבלי להרפות ולרשל את הרצון הטוב לעולם, ובודאי יזכה לפעל על-ידי-זה הרבה טובות אמתיות ונצחיות, כאשר כבר פעלו ישראל הקדושים הרבה על-ידי העזות דקדשה וחזוק הרצון שלהם דקדשה, שעל-ידי-זה יצאנו ממצרים וקרע לנו את הים, וזכינו לקבלת התורה וכיוצא בזה הרבה ישועות אמתיות, שזכו ישראל בכל דור על-ידי תקוף הרצון שלהם אל הקדשה במסירות נפש ממש. ועל-ידי שאנו זוכרין את כל זאת בכל פעם, על-ידי-זה יש לנו כח גם עתה לחזק את עצמו בתוחלת והתקנה והרצון דקדשה, עד שנוזכה על-ידי-זה לשפר את כל המגיעות ולבוא לתכלית הטוב. וזה: "חזקו ויאמץ לבבכם כל המיחלים" - "המיחלים" דיקא, שהוא בחינת חזוק הרצון, שאף-על-פי שזה ימים רבים שאינו זוכה אל הטוב, אף-על-פי-כן הוא מיחל ומקנה ומצפה להשם יתברך,

עַד יִשְׁקִיף וַיֵּרָא ה' מְשָׁמַיִם, וְזֶה כָּל הַמִּוִּחֲלִים, כָּל
 דִּיקָא יִהְיֶה מִי שְׂיִהְיֶה בְּנִ"ל: שם אות כ"ו, כ"ז, כ"ח, כ"ט.

סו

צְרִיכִין עֵז וְתַעֲצוּמוֹת וְהִתְחַזְּקוֹת עֲצוּם מְאֹד בְּזֶה
 הָעוֹלָם מִסֵּפֶר יָמֵי חַיֵּי הַכָּלוּ, לְעִמּוּד כְּנֻגַד
 כָּל הַדְּחִיּוֹת וְכוּ', שֶׁהַבֶּעַל דְּבָר רּוֹצֵה לְהַדְּיחוֹ חֵם
 וְשָׁלוֹם בְּכָל עֵת. וְהָעֶקֶר עַל-יְדֵי הַסְּבָרוֹת שֶׁקָּר שָׁלוֹ,
 עַל-יְדֵי שְׁמֻצִיר הָאוֹר לְהַפְּךְ חֵם וְשָׁלוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 מִסִּיתוֹ לְדַבֵּר עֲבָרָה חֵם וְשָׁלוֹם, וְעוֹשֶׂה אֲצִלוֹ מֵאִסּוּר
 הַתֵּר וּמֵעֲבָרָה מִצְוָה. וְאַחֲר־כֵּן כְּשֶׁנִּכְשַׁל כְּבָר, הוּא
 בָּא עוֹד הַפְּעַם וּמִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּמִצְוֹת, וְרוֹצֵה
 לְהַפִּיל אֶת הָאָדָם וּלְדַחֲתוֹ לְגַמְרֵי חֵם וְשָׁלוֹם, וְכָל זֶה
 וְכִיּוֹצֵא בּוֹ גִּמְשֻׁךְ מִהַקְּלָפָה וְהַסְּטָרָא אַחֲרָא, וְהָעֶקֶר
 מִבְּחִינַת קְלַפַּת בְּלָעַם שְׁרוּצָה לְצִיר אוֹר הַתּוֹרָה
 לְהַפְּךְ מִן הָאֱמֶת. וְעַל-כֵּן צְרִיכִין עֵז וְהִתְחַזְּקוֹת עֲצוּם
 נִגְדוּ בְּלֵי שְׁעוֹר, וְעַל זֶה נֶאֱמָר: "אֲשֶׁרִי אָדָם ע'זו ל'ו"

בְּדָךְ מ'סְלוֹת" וְכוּ', רָאִישֵׁי תְבוֹת בְּלַע"ם כַּמְבֹאֵר

בַּפְּנִים: הַלְכוֹת י"ן נֶסֶךְ, הַלְכָה ד אֹת כ"ח בַּסּוּפוֹ.

סז

לַפְעָמִים נוֹפֵל הָאָדָם מְאֹד וְנִתְרַחַק מֵהַשָּׁם

יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי הָאֱמֶת, כִּי יוֹדַע בְּאֵמֶת

שְׁפָנָם וְקִלְקַל מְאֹד, וְגַם עֵתָהּ הוּא כְמוֹ שֶׁהוּא, וְעַל-

כֵּן מִתְיַאֵשׁ בְּעֵצְמוֹ לְגַמְרֵי, אֲבָל בְּאֵמֶת צְרִיכִין

לְהִתְרַחַק מֵהָאֱמֶת כְּזֶה וְכוּ': עֵין אֵמֶת אֹת כ"ז וְעֵין שֵׁם עוֹד אֹת ל.

סח

עֵצָם גְּדֵלַת רַחֲמָיו וְחֶסְדָּיו יִתְבָּרַךְ הֵם עַד אֵין סוּף

וְאֵין תְּכֵלִית, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַשְׁיֵג כָּלֵל עֵצָם

אֱמֶתַת כּוֹנֵנָתוֹ יִתְבָּרַךְ אֶפְלוֹ בְּתַקְוָה כְּעֶסוֹ וְחֵרוֹן אֶפּוֹ

חֵם וְשָׁלוֹם, כִּי גַם אֵז רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁנִבְקֵשׁ וְנִתְפַּלֵּל

לְפָנָיו, וְחֶפֶץ לְהוֹשִׁיעֵנוּ בְּאֵמֶת יִשׁוּעָה שְׁלֵמָה. וְעַל-כֵּן

גַּם אֵז צְרִיכִין לְהִתְחַזֵּק בְּתַפְלָה וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ

וּלְבַטֵּחַ בְּרַב רַחֲמָיו וְחֶסְדָּיו, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְהַשְׁיֵג

כָּלֵל. וּכְמוֹ שֶׁמְצִינּוּ בְּמוֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם לְאַחַר
חֲטֵאת הָעֵגֶל "וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידֵם" חֶסֶם וְשְׁלוֹם, אִזּוּ הַבֵּין
מוֹשֶׁה לְבָלֵי לְהַסְתַּכֵּל עַל פְּשָׁטִיּוֹת דְּבָרָיו יִתְבָּרַךְ
שֶׁנִּדְמָה בְּאֵלּוֹ חֲפִיץ לְכַלּוֹתֵם חֶסֶם וְשְׁלוֹם. אֲבָל בְּאַמְת
לְאַמְתּוֹ אֵינּוּ כֵּן, רַק הַכֵּל בְּדֵי לְזַרוֹז שְׂיִתְחַזֵּק בַּתְּפִלָּה
לְהַמְתִּיק הַדִּינִים וְהַקְטְרוּגִים מֵעַל יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן
הִתְחַזַּק מוֹשֶׁה אִזּוּ בַּתְּפִלָּה מְאֹד עַד שֶׁנִּתְרַצָּה הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ לְמוֹשֶׁה, "וַיִּנָּחֵם ה' עַל הָרָעָה" וְכו', וְאִזּוּ לְמִדּוֹ
סֵדֶר הַתְּפִלָּה וְגִלְתָּה לוֹ שְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל
רַחֲמִים. וְשֵׁם גִּלְתָּה לוֹ הָאֲמֶת לְאַמְתּוֹ, שֶׁעֲצֵם אֲמֶתּוֹ
יִתְבָּרַךְ הוּא רַבּוֹי רַחֲמָיו וְחֲסָדָיו לְנִצְחָה, שֶׁאֵינּוּ נִפְסָק
לְעוֹלָם, שְׁזֵה בְּחִינַת "אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב
חֶסֶד וְאַמֶּת" וְכו', הֵינּוּ שְׁזֵה עֶקֶר הָאֲמֶת שֶׁל הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ, שֶׁרַחֲמָיו וְחֲסָדָיו אֵינָם כָּלִים לְעוֹלָם יִהְיֶה אִיךְ
שְׂיִהְיֶה, וְתַמִּיד מוֹעִיל תְּפִלָּה וְתַחֲנוּגִים וְצַעֲקָה וְשׁוּעָה
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי אַחַר כָּל הַכְּעָסִים שֶׁמְכַעֲסִים
אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עֲדֵין רַחֲמֵי אֲמֶתּוֹ אֵינָם כָּלִים לְעוֹלָם.

וּבְכָל דֹּר וְדֹר נִמְצְאוּ צְדִיקִים וְכֹשְׁרִים שֶׁמֵתְחַזְקִים
 בַּתְּפִלָּה תָּמִיד, וְעַל־יְדֵי־זֶה הֵם מִמְתִּיקִים כָּל
 הַדִּינִים שֶׁבְּעוֹלָם וּמִבְטָלִים כָּל הַגְּזֵרוֹת רְעוּת מִיִּשְׂרָאֵל,
 וּמִכְנִיסִים הַדַּעַת הָאֲמִתִּי בְּיִשְׂרָאֵל לְהִתְחַזֵּק בַּתְּפִלָּה
 וְתַחֲנוּנִים תָּמִיד. כִּי זֶהוּ עֵקֶר הָאֲמִתּוֹ לְאֲמִתּוֹ כְּמוֹ
 שֶׁכָּתוּב: "קְרוֹב ה' לְכָל קוֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ
 בְּאֲמִתּוֹ", וּכְתִיב: "וְאֲנִי תְּפִלָּתִי לֹד וְכו' עֲנֵנִי בְּאֲמִתּוֹ
 יִשְׁעֶךָ" - בְּאֲמִתּוֹ דִּיקָא, כִּי אֲנִי מֵאֲמִין שֶׁבְּאֲמִתּוֹ לְאֲמִתּוֹ,
 גַּם עָתָה אַחֵר שֶׁעָשִׂיתִי מָה שֶׁעָשִׂיתִי וְעָבַר עָלַי מָה
 שֶׁעָבַר, עֲדִין עֲדִין אַתָּה חֹפֵץ לְהוֹשִׁיעֵנִי, וְעַל־כֵּן אֲנִי
 מִתְחַזֵּק וּמִתְפַּלֵּל, עֲנֵנִי בְּאֲמִתּוֹ יִשְׁעֶךָ, וְהֵבֵן הַיָּטִב הַיָּטִב
 כְּמָה וְכְמָה צְרִיכִין לְהִתְחַזֵּק בַּתְּפִלָּה תָּמִיד, יִהְיֶה אִיד

שִׁיְהִיָּה: הַלְכוֹת רַבִּית הַלְכָה הַאֹת ל"ג.

סט

כָּל הַמְּלַחְמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם מְרַמְזִין הָעֵקֶר עַל מְלַחְמֵת
 הַיִּצָּר הָרַע. כִּי אֶפְלוּ הַמְּלַחְמוֹת שֶׁיֵּשׁ לְאֶחָד
 בְּגִשְׁמִיּוֹת עִם שׁוֹנְאִים וְאוֹיְבִים, הַכֹּל הוּא מְלַחְמוֹת

הַיִּצָר הָרַע כְּמֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה, בְּשֵׁם
שׂוֹשֵׁי לְאָדָם צָרִים מְלֻמָּטָה כִּדְ יֵישׁ לוֹ צָרִים לְמַעְלָה,
וְעַל-בֵּן עֵקֶר הַמְּלַחָמָה הִיא מְלַחָמַת הַיִּצָר הָרַע. וְזֶה
שֶׁהַזְּהִיר הַכֹּהֵן קָדָם שֶׁנִּכְנְסוּ לְלַחֵם מְלַחָמַת הַשָּׁם
לְנִצָּחַ אֶת הָאוֹיְבִים וְהַסְטָרָא אַחֲרָא שְׁמַסְבִּין אֶת
הַקְדָּשָׁה, שֶׁהֵם בְּחִינַת הָעֶבֶר "שֶׁסְּבִיב אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהֵם כָּלָל כָּל הַמַּעֲכָבִים וְהַמוֹנְעִים מִדְּבָרִים
שֶׁבִקְדָשָׁה. וְכִשְׁהָאָדָם נִכְנָס לְהִלָּחֵם עִמָּהֶם, אֲזִי
נִתְעוֹרְרִין עָלָיו קְטְרוֹנִים גְּדוֹלִים וְרוֹצִים לְהַפִּיל אוֹתוֹ
מֵעֲבוֹדָתוֹ לְגַמְרֵי חַס וְשָׁלוֹם, וְזֶהוּ עֵקֶר הַמְּלַחָמָה
שֶׁצָּרִיד לְהִתְחַזֵּק לְעַמֵּד עַל רַגְלָיו לְבַל יִפֹּל מֵעֲבוֹדָתוֹ
יִתְבָּרֵךְ חַס וְשָׁלוֹם, וְאִזּוּ בּוֹדֵאי יוֹכֵה לְנִצָּחָם וּלְשִׁבְרָם
וּלְבִטְלָם. אָבֵל בְּמָה יִהְיֶה בְּטַחוֹנוֹ חֻזַּק שְׁלֵא יִפֹּל
מֵעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ חַס וְשָׁלוֹם, הָעֵקֶר הוּא רַק אֲמוּנָה
הַקְדוּשָׁה, שֶׁכִּשְׁהוּא חֻזַּק בְּאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה בּוֹדֵאי
אִין לוֹ לְהִתִּירָא מִשׁוּם מְלַחָמָה וְשׁוּם נִסְיוֹן שֶׁבְּעוֹלָם.
וְזֶה שֶׁאָמַר לָהֶם הַכֹּהֵן: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, אַתֶּם קְרִבִּים

הַיּוֹם לְמַלְחָמָה", וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹנָם לְבָרְכָה,
 'אִפְלוּ אֵין בְּכֶם זְכוּת אֶלָּא מַה שְּׂאֲתֶם אוֹמְרִים בְּכָל
 יוֹם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתֶּם רְאוּיִים לְנִצַּח אֶת אוֹיְבֵיכֶם'
 וְכו', הֵינּוּ כַּנ"ל.

יז להדגש

כִּי בְּזֻכוֹת "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל" לְבָד, הֵינּוּ בְּזֻכוֹת הָאֱמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה, בְּזֶה לְבָד אַתֶּם יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב
 לְמַלְחָמָה בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת. כִּי מֵאַחַר שְׂאֲתֶם
 חֲזָקִים בְּאֱמוּנָתוֹ יִתְפַּרֵּךְ שׁוֹב אֵין לָכֶם לְהִתִּירָא כָּלֵל
 מִשׁוֹם מַלְחָמָה שְׁבַע עוֹלָם. וְזֶה "אֵל יֵרֶךְ לְבַבְכֶם אֵל
 תִּירָאוּ וְאֵל תַּעֲרִצוּ וְאֵל תַּחֲפֹזוּ מִפְּנֵיהֶם", וְדַרְשׁוּ
 רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹנָם לְבָרְכָה: 'אֵל תִּירָאוּ מִשְׁעַטַּת סוּסִים
 וּמִשְׁפַּעַת הַקְּלָגְסִים וְקוֹל הַקְּרָנוֹת', הֵינּוּ עֲנִינֵי תַכְסִּיּוֹת
 מַלְחָמָה שְׁעוֹשִׂים הַשׁוֹנְאִים לְהַפְחִיד וּלְאִים עַל
 שְׁכַנְגָדָם, וְכָל הַבְּחִינּוֹת הָאֵלוּ יֵשׁ בְּמַלְחָמַת הַיִּצָּר
 הָרַע, וְהוּא יְדוּעַ לְמִי שֶׁהִתְחִיל לְכַנֵּס קֶצֶת בַּעֲבוּרַת
 הַיָּשָׁם וּבְמַלְחָמַת הַיִּצָּר הָרַע אִפְלוּ אָדָם פָּשׁוּט לְגַמְרִי,
 כִּי דָרֶךְ הַבַּעַל דָּבַר לְאִים וּלְהַפְחִיד אֶת הָאָדָם מְאֹד

מָאד וּלְהַכְבִּיד עָלָיו עֲבוֹדָתוֹ יִתְּבַרַךְ מְאֹד מְאֹד.
 וּמַחֲמַת זֶה רַבִּים נִמְנָעִים מִלְּהַתְּחִיל לְכַנֵּס בְּעֲבוֹדָתוֹ
 יִתְּבַרַךְ מַחֲמַת הָאֵיּוֹמִים וְהַכְּבוֹדוֹת הַלָּלוּ וְכִיּוֹצֵא
 בָּהֶם, וְזֶה בְּחִינַת 'שְׁעֻמַּת סוּסִים וְשִׁפְעַת קַלְגָּסִים'
 וְכוּ'. אֲבָל הָעֵקֶר בְּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם שְׁלֵא יִפְחַד כָּלֵל,
 כַּמְבֹאָר בְּמָקוֹם אַחֵר (לקו"מ תנינא מ"ח), שְׁבַע עוֹלָם הַזֶּה
 הָאָדָם צָרִיךְ לְעֵבֵר עַל גְּנֹשׁר צַר מְאֹד, וְהָעֵקֶר הוּא
 שְׁלֵא יִתְּפַחַד הָאָדָם כָּלֵל.

וְעֵקֶר הַהִתְחַזְּקוֹת לְעֵבֵר בְּשָׁלוֹם עַל גְּנֹשׁר הַצַּר בְּלִי
 פֶּחַד הוּא הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה כַּנ"ל, בְּחִינַת
 "שִׁמְעֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם קְרִבִּים הַיּוֹם לְמַלְחָמָה", הֵינּוּ
 בְּזִכּוֹת שִׁמְעֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה אֲזִי
 שׁוֹב "אֵל יִרְךָ לְבַבְכֶם וְכוּ', כִּי ה' אֱלֹקֵיכֶם הֵהוּלֵךְ
 עִמָּכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם" וְכוּ', בְּבְחִינַת: "ה' לִי לֹא
 אִירָא", כִּי מֵאַחַר שְׁאֲנִי מֵאֲמִין בְּהַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ
 בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה כִּי "מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", וְהַשֵּׁם
 יִתְּבַרַךְ עִמָּדֵי תָמִיד, אֲזִי שׁוֹב "לֹא אִירָא מֶה יַעֲשֶׂה לִּי

אָדָם", כִּי מֵאַחַר שֵׁשׁ לְהָאָדָם אֲמוּנָה חֲזָקָה בְּהֵשֶׁם
 יִתְבָּרֵךְ בְּוֵדָאֵי יִנְצַח כָּל הַמְּלַחְמוֹת, וְסוֹף כָּל סוֹף
 יָשׁוּב לְהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ בְּאַמֶּת, בְּבַחֲיִנַת: "זֹאת אֲשִׁיב
 אֶל לְבִי עַל-כֵּן אוֹחִיל", זֹאת הוּא בַּחֲיִנַת מַלְכוּת

אֲמוּנָה כַּמְבָאָר בַּפְּנִים: הַלְכוּת גְּלוּחַ הַלְכוּת גֹּאֲוֹת ט.

ע

מֵעַנִּין הַתֵּרַת גְּדָרִים עַל-יְדֵי חֲרָטָה, מִזֶּה יְכוּלִין
 לְהִבְיֵן עֵצָם חֲסֵדֵי הַשֵּׁם עַד אֵין סוֹף וְאֵין
 תְּכֵלִית, וְאֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל. כִּי הַגְּדָרִים
 שֶׁאָדָם גּוֹדֵר וְאוֹסֵר עַל עֲצָמוֹ אֵיזֶה דָּבָר, זֶהוּ בַּחֲיִנָּה
 גְּבוּהָה מְאֹד, שֶׁעוֹלָה לְמָקוֹם הַגְּדָר שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת
 הַמְּקִיפִין הַקְּדוֹשִׁים שֶׁהֵם שְׂרָשֵׁי הַתּוֹרָה כַּמְבָאָר
 בַּפְּנִים, אֵךְ אֶף-עַל-פִּי שֶׁגְּדָרִים הֵם מִבַּחֲיִנָּה גְּבוּהָה
 כָּל כָּד, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יְכוּלִין לְהַתִּירָם עַל-יְדֵי חֲרָטָה
 שְׂמַת־חֲרַט לְפָנֵי הַחֶכֶם, שֶׁזֶהוּ בַּחֲיִנַת תְּשׁוּבָה, כִּי עֵקֶר
 הַתְּשׁוּבָה הוּא חֲרָטָה, כִּי שֵׁם בְּבַחֲיִנַת הַמְּקִיפִין הַנִּ"ל
 שֵׁם הוּא בַּחֲיִנַת: "תְּכֵלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא גִדַּע"

וְשֵׁם הַחֶסֶד עַד אֵין סוֹף, וַיְכוּלִין לְהִתְחַרֵּט וְלַעֲשׂוֹת
תְּשׁוּבָה לְעוֹלָם, יִהְיֶה אִידָּךְ שְׂיֵהְיֶה.

כִּי בְּאֵמֶת עֲנִין הַתְּשׁוּבָה הוּא דְבָר נֶפְלָא וְהוּא
לְמַעְלָה מֵהַדְּעַת, לְמַעְלָה מֵהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
כְּבִיכּוֹל, וְכַמְבֹאֵר בְּפָנִים, וְעַל-בֵּן כַּח הַתְּשׁוּבָה אֵינוֹ
נִפְסֵק לְעוֹלָם בְּשׁוּם אֶפֶן, וְאֶפְלוּ מִי שְׂמַתְחִיל לְשׁוּב
וְנוֹפֵל חֵם וְשְׁלוֹם מְזֶה, וְאֶפְלוּ אִם הִתְחִיל כְּמָה
פְּעָמִים וּבְכָל פְּעַם נָפַל אַחֲר־כֶּךָ לְמָה שְׂנַפַּל כַּנִּ"ל,
אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא צָרִיד לְהִתְחַזֵּק לְהִתְחִיל בְּכָל
פְּעַם מִחֻדָּשׁ, כִּי כַּח הַתְּשׁוּבָה אֵינוֹ נִפְסֵק לְעוֹלָם כִּי
שֵׁם הַחֶסֶד עַד אֵין סוֹף. וְזֶה אָנוּ רוֹאִים עַל-יְדֵי
הַתֵּרֵת נְדָרִים, שְׂיִכּוּלִין לְבַטֵּל הַנֶּדֶר עַל-יְדֵי חֲרָטָה
שְׂהִיא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה בְּכַח הַחֶכֶם, אֶף-עַל-פִּי
שְׂהַנֶּדֶר בְּעֲצֻמוֹ הוּא בְּחִינָה גְבוּהָה מְאֹד בְּחִינַת
מְקִיפִין שְׁלֹמַעְלָה מֵהַדְּעַת, בְּחִינַת שְׂרָשֵׁי הַתּוֹרָה
בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ בְּחִינָה גְבוּהָה
עוֹד יוֹתֵר שְׂשֵׁם מִתְּבַטֵּל הַנֶּדֶר עַל-יְדֵי הַחֲרָטָה.

כְּמוֹ-כֵן בְּכָל עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵד בְּכָל אָדָם וּבְכָל
 דְּרָגָא וּבְכָל זְמַן, יֵשׁ חֲסָדִים נִפְלְאִים אֲצֵל הַשֵּׁם
 יִתְפָּרֵד גְּבוּהָ מֵעַל גְּבוּהָ, מֵהַ שְׂאִין הַפֶּה יָכוֹל לְדַבֵּר
 וְהַלֵּב לְחַשֵּׁב. וְאֶף-עַל-פִּי שְׁהַשֵּׁם יִתְפָּרֵד עֲשֵׂה עֲמוֹ
 חֶסֶד וְהַרְיֵמוּ מֵאֲשָׁפוֹת וְהַשִּׁיבוּ אֵלָיו, וְהוּא לֹא חָס
 עַל עֲצָמוֹ וּפָגַם גַּם בְּהַחֶסֶד הַנִּפְלָא הַזֶּה כַּמָּה
 פְּעָמִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ חֶסֶד לְמַעַלָּה מִחֶסֶד עַד
 אֵין סוּף, בְּאִפְנֵי שְׁהַכֵּל יְכוֹלִין לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם
 יִתְפָּרֵד מִכָּל מְקוֹם שֶׁהֵם בְּכַחוֹ וּזְכוּתוֹ שֶׁל הַצְּדִיק
 הַגָּדוֹל וְהַחֲכָם שְׁבָדוֹרוֹ, אִם יִשְׁמְעוּ אֵלָיו וְיִלְכוּ
 בְּדַרְכָּיו הַקְּדוֹשׁוֹת: הַלְכוֹת נִדְרִים הַלְכָה ד אֹת ו.

עַא

עַל-יְדֵי שְׁהַצְּדִיק הַגָּדוֹל יָכוֹל לְהַאִיר לְגְדוּלִים
 בְּמַעַלָּה בְּחִינַת "דְּרִי מַעַלָּה", וְלְהוֹדִיעַ
 לָהֶם כִּי עַדִּין אֵינֶם יוֹדְעִין כָּלֵל מִגְּדֻלָּתוֹ יִתְפָּרֵד, עַל-
 יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ יָכוֹל לְקַרֵּב הַרְחוּקִים וְהַנְּמוּכִים מְאֹד
 וּלְחַזֵּק אֶת לְבָבָם לְבַל יִתְיַאֲשׁוּ מִן הַרְחָמִים חֶסֶד

וְשָׁלוֹם, כִּי עֲדִין הַשֵּׁם אַתֶּם וְעַמֶּם, כִּי "מְלֵא כָּל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ": שם, אות י"ד ט"ו ט"ז ועין לקוטי עצות חדש, גרים אות י"ה.

עב

מִעֲנִין הַתְּחִזְקוֹת לְהֶאֱדָם, מִחֲמַת שְׁצָרִיד לִידַע,
שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ בְּשׁוֹם אֶפֶן לִידַע בְּזֶה הָעוֹלָם
הֵיכֵן הוּא עוֹמֵד וְאוֹחֵז, וְזֶה עֶקֶר בְּחִירָתוֹ וְנִסְיוֹנוֹ, רַק
שְׁצָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק בְּאִמּוּנָה לְהֶאֱמִין גַּם בְּעֲצָמוֹ שְׂאִין
שׁוֹם תְּנוּעָה טוֹבָה שְׁלוֹ נְאֻבְדַּת חֵם וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ
שְׂאֻמְרוֹ רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוּרָנָם לְבָרְכָה: עין אמונה אות ק"א.

עג

מִי שְׂיִסְתַּכַּל בְּעֵין הָאֱמֶת עַל בְּטוֹל הַזְּמַן, וְאִידֵי הַזְּמַן
עוֹבֵר וּפּוֹרֵחַ וְאִין לוֹ מְנוּחָה אֶפְלוּ כְּרַגַּע, כִּי
בְּאֱמֶת אִין שׁוֹם זְמַן כָּלֵל רַק מִחֲמַת קְטָנוֹת דַּעֲתָנוּ
נִדְמָה לָנוּ, כְּאֵלוּ יֵשׁ אִיזָה בְּחִינַת זְמַן, כְּמוֹ שְׁנִדְמָה
לְהֶאֱדָם הֵיִשֵּׁן וְחוֹלֵם בְּרַבַּע שָׁעָה, וְנִדְמָה לוֹ בְּחֵלוּמוֹ
שְׁעֵבְרוּ עָלָיו שְׁבַעִים שָׁנָה, וְכֵל זֶה מִחֲמַת קְטָנוֹת

דַּעְתּוֹ אֲזוּ. כִּי הֵלֵא תִּכְרַף אַחֲר־כָּךְ בְּהִקְיָצוֹ רוֹאֵה
 בְּעֵינָיו, שְׁלֵא עָבַר עָלָיו רַק רַבַּע שָׁעָה. כְּמוֹ-כֵן מִמָּשׁ
 לְעֵנִין מַה שְּׁנִדְרָמָה לוֹ בְּאַמַּת שִׁישׁ אִיזָה בְּחִינַת זְמַן,
 וּבְאַמַּת אֵין שׁוּם זְמַן כָּלָל, כְּמִבְאָר כָּל זֶה בְּפָנִים, וְאִם
 יִסְתַּכַּל הָאָדָם עַל-זֶה בְּאַמַּת, אֲזוֹי בּוֹדָאי יָשִׁים כָּל לְבוֹ
 לְבַטֵּל הַבְּלִי הַזְּמַן וְלָשִׁים כָּל תְּקוּתוֹ בְּבְחִינַת לְמַעְלָה
 מֵהַזְּמַן.

גם עַל-יְדִי-זֶה שִׁיאֲמִין בְּבְחִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן, עַל-
 יְדִי-זֶה לֹא יִפֹּל לְעוֹלָם מְשׁוּם נְפִילָה שְׁבָעוֹלָם
 יִהְיֶה אִיךְ שִׁיְהִיָּה, כִּי יִזְכִּיר אֶת עֲצֻמוֹ שִׁישׁ בְּחִינַת אָנִי
 הַיּוֹם יִלְדִּתִּיךְ הַנְּאֻמֵּר בְּמִשִּׁיחַ שֶׁהוּא בְּחִינַת לְמַעְלָה
 מֵהַזְּמַן, שִׁשָּׁם נִתְתַּקֵּן הַכֹּל וְכֹל הַזְּמַן שֶׁעָבַר נִתְבַּטֵּל
 לְגַמְרֵי וְנַעֲשֶׂה כְּאֵלוֹ הַיּוֹם נוֹלָד מִמָּשׁ עַל-יְדֵי בְּחִינַת
 לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן, שְׁמִשִּׁיגִין הַצְּדִיקֵי אָמַת שֶׁהֵם בְּחִינַת
 מְשִׁיחַ. וְזֶה עֵקֶר הַתְּקוּהָ וְהַתְּחִזְקוֹת לָשׁוּב מִכָּל
 הַפְּגָמִים שֶׁנִּפְּל בָּהֶם כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינַתוֹ, שְׁכַלְסֵם
 נִמְשָׁכִים מִבְּחִינַת הַמַּעֲשֶׂה הָרַע הַנַּעֲשֶׂה תַּחַת

הַשְּׁמֵשׁ וְהַזְמֵן. וּבְשֵׁרוּצָה לְמַהֵר אֶת עֲצָמוֹ מְזַהֶמֶתוֹ
וְלָשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת וּלְהַכִּלֵּל בְּבַחֲיַנַּת
לְמַעֲלָה מִהַזְמֵן, כִּי עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא בְּבַחֲיַנַּת
לְמַעֲלָה מִהַזְמֵן, כַּמְבֹאָר בְּפָנִים, אֲבָל אִיךָ זֹכִינ׳ לְהַפְּךָ
וּלְתַקֵּן כָּל הַיָּמִים וְהַזְמֵנִים שֶׁעָבְרוּ עָלָיו בְּפָגְמִים
כְּאֵלוֹ.

עַל-בֶּן עֵקֶר תְּקוּתוֹ וְתַקוּנוֹ עַל-יְדֵי בְּחִינַת לְמַעֲלָה
מִהַזְמֵן שֵׁשֶׁם נִתְתַקֵּן הַכֹּל, וְנַעֲשֶׂה כְּאֵלוֹ
הַיּוֹם נוֹלָד מִמֶּשֶׁשׁ. וְכֹל זְמַן שֵׁשׁ לְהֶאָדָם נִקְדַּת
הָאֱמוּנָה שֶׁמֵאֱמִינ׳ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְעוֹלָם הַבֵּא
וּבְבִיאַת מְשִׁיחַ שֶׁהוּא בְּחִינַת לְמַעֲלָה מִהַזְמֵן הַנֶּאֱמָר
אֵצֶל מְשִׁיחַ, עַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לוֹ תְּקוּהָ לְעוֹלָם. וְאִיךָ
שֶׁהוּא, מֵאַחַר שֶׁמִּחֲזַק אֶת עֲצָמוֹ בְּמָה שֶׁהוּא, אֲזִי יֵשׁ
תְּקוּהָ לְאַחֲרִיתוֹ עַל-יְדֵי בְּחִינַת אֲנִי הַיּוֹם יְלַדְתִּיךָ
שֶׁהוּא קִדְשַׁת מְשִׁיחַ, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ קִדְשָׁה וְתַקוּן עַל
כָּל הַגֵּרִים וּבְעֵלֵי תְּשׁוּבָה.

כִּי אֶפְלוֹ גַר שֶׁנוֹלָד מְזַהֶמֶת הָעֶבְרִיִּים וּבְשָׂבֵא

לְהַתְגַּיֵּר אָמְרוּ עָלָיו רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבִרְכָה: 'גַּר
 שְׁנַתְגַּיֵּר בְּקָטָן שְׁנוֹלֵד דְּמִי [דוֹמָה] (יבמות כב) בְּחִינַת:
 "אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ", מֵאַחַר שֶׁבָּא עִתָּה לְכַנֵּס בְּקִדְשֵׁי
 יִשְׂרָאֵל, מִכָּל שָׁבֵן הַבַּעַל תְּשׁוּבָה שְׁנוֹלֵד בְּקִדְשֵׁי
 יִשְׂרָאֵל אֶף-עַל-פִּי שֶׁבְּאַמַּת עֵבֶר עָלָיו מָה שֶׁעֵבֶר
 רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן כְּשֶׁרוֹצֶה לָשׁוּב בְּאַמַּת
 וְלַכְּנֵס בְּקִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל בְּשִׁלְמוֹת, אֲזִי צָרִיךְ לְחַשֵּׁב
 בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה כְּאֵלּוּ הַיּוֹם נוֹלֵד מִמֶּנִּי, שְׁזֵה
 נִמְשָׁךְ מִקִּדְשֵׁי הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם בְּחִינַת מְשִׁיחַ,
 שְׁנֵאמַר בּוֹ: "אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ", וְזֶה עֵקֶר הַבְּנִיָּה
 לְתִשׁוּבָה וְלְקִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל. כִּי כְּשִׁיחֶיהָ בְּבְחִינָה זֹאת
 לְחַשֵּׁב בְּכָל עֵת כְּאֵלּוּ עִתָּה נוֹלֵד וְאַפְלוּ אִם יַעֲבֹר
 עָלָיו מָה, יִתְחַזַּק בְּכָל פֶּעַם וַיִּחְשֹׁב בְּלִבּוֹ שֶׁעִתָּה נוֹלֵד,
 אֲזִי בּוֹדְאֵי סוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב לֵהשֵׁם יִתְבָּרַךְ
 וְאֲזִי יִתְתַּקֵּן הַכֹּל, כִּי הַיָּמִים הָרֵאשׁוֹנִים יִפְלוּ וְהַכֹּל
 יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה עַל-יְדֵי תְּשׁוּבָתוֹ הַשְּׁלֵמָה, וַיְהִי
 נִכְלָל הַכֹּל בְּבְחִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן בְּבְחִינַת מְשִׁיחַ,

בְּחִינַת: "אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֶּתִיךָ". וְזֶה בְּחִינַת: "תָּשׁוּב אֲנֹשׁ
 עַד דִּבְא" (תהלים ז, ג), וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה:
 'עַד דְּכַדּוּכָה נְשָׁל נֶפֶשׁ' (ירושלמי, חגיגה ב, א.), אֶף-עַל-פִּי-כֵן
 מוֹעִיל גַּם אִז תְּשׁוּבָה, בְּחִינַת (תהלים ז, ג): "וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ
 בְּנֵי אָדָם", וְכָל זֶה עַל-יַדֵּי בְּחִינַת לְמַעַלָּה מִהֶזְמֵן,
 נְשׂוּזָה בְּחִינַת "כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי
 יַעֲבֹר וְכוּ", וְזֶה גַם בֵּן שְׁמֹת־חֵיל הַמְּזֻמּוֹר, "אֲדַנִּי מְעוֹן
 וְכוּ' בְּטָרָם הָרִים יִלְדוּ וְכוּ' וּמְעוֹלָם עַד עוֹלָם אֶתָּה
 אֵל", נְשָׁכַל זֶה הוּא בְּחִינַת לְמַעַלָּה מִהֶזְמֵן, כִּי דִיקָא
 עַל-יַדֵּי-זֶה זּוֹכִין לְתְּשׁוּבָה נְשִׁלְמָה תָּמִיד יִהְיֶה אֵיךְ
 נְשִׁיחָהּ, וְכָל הַמְּזֻמּוֹר זֶה סוֹבֵב הוֹלֵךְ עַל עֵנָן זֶה, עֵינַי
 פְּנִיָּם: הַלְכוֹת מִילָה הַלְכוֹת דֹּ אֹת י"ז, י"ח, י"ט.

עד

לְעֵנָן מֶה שְׁיֻכּוֹלִין לְזָכוֹת עַל-יַדֵּי הַהֶתְחַזְקוֹת
 בְּשַׁעַת יְרִידָה שְׁתַּתְּהַפֵּךְ הַיְרִידָה לְעֵלְיָה,
 וְשַׁעַל-יַדֵּי-זֶה דִיקָא יִתְחַדֵּשׁ לְטוֹבָה בְּהֶתְחַדְּשׁוֹת
 נִפְלָא. עֵינַי לְקוּמֵי עֲצוֹת חֲדָשׁ: מַלְטוּל וּנְסִיעָה אֹת י.

עַה

מֵעַנִין מַה שְּׁבַמְצוֹת נְגַעִים מְרַמְזוּ הַתְּחִזְקוֹת גְּדוֹל
 לְהָאָדָם, שְׁלִפְעָמִים דִּיקָא כְּשִׁמְגִיעַ
 לְתַכְלִית הַיְרִידָה, אִזּוּכָה לְקַבֵּל טְהָרָה וְתִקּוּן לְנַפְשׁוֹ
 וְלָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה, שְׁזָה בְּחִינַת (נְגַעִים פ' ח, מִשְׁנָה ב): 'בְּהֶרֶת
 בְּגָרִים טָמֵא, פָּרְחָה בְּכָלוֹ טְהוֹר' וְכוּ': עַין יִרְאֵה אוֹת פ"ז.

עו

לִפְעָמִים בְּחֻמְלַת הַשֵּׁם נִפְתָּח לְהָאָדָם אוֹר גְּדוֹל,
 וְנִדְמָה שְׁבוּדָאֵי יְהוָה אִישׁ כְּשֵׁר כְּרָאוּי,
 וְאַחֲר־כֵּךְ פְּתָאם נְחֻשְׁדַּי לוֹ כְּאֵלוֹ בָּא הַשְּׁמֵשׁ מִמֶּשׁ
 פְּתָאם שְׁלֵא בְּעוֹנְתָהּ, שְׁזָה בְּחִינַת מַה שְּׁנֶאֱמַר
 בְּיַעֲקֹב: "וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם" (בְּרֵאשִׁית כ"ח, י"א). כִּי בְּאֲבָרְהָם
 נֶאֱמַר: "וַיִּרְא אֶת הַמָּקוֹם מְרַחֵק", אֲבָל יַעֲקֹב אָבִינוּ
 זָכָה לִפְגַּע מִמֶּשׁ בַּמָּקוֹם כְּמוֹבָא בְּזַהַר הַקְּדוּשָׁה, וְאַף־
 עַל־פִּי־בֶן כְּתִיב בְּתוֹרָה: "וַיִּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשְּׁמֵשׁ"
 וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה: שְׁלֵא בְּעוֹנְתָהּ, הִינוּ
 כְּנ"ל. וְאִזּוּ הוֹדִיעוּ לוֹ בְּחֻלוֹם שְׁכָל זֶה בְּחִינַת "וְהִנֵּה

סֶלֶם מִצֵּב אֶרְצָה וְרֵאשׁוּ מִגִּיעַ הַשְּׂמִימָה", שְׁזוּהוּ כָּל עֲבוֹדַת הָאָדָם שְׁצָרִיךְ לֵילֵךְ מִדְּרָגָא לְדְרָגָא כְּמוֹ שְׁעוֹלִין בְּסֶלֶם "וְהִנֵּה מִלְּאֲכֵי אֱלֹקִים עוֹלִין וְיִוָּרְדִין בּוֹ", הֵינּוּ שְׁצָרִיךְ שְׂיִהְיֶה לְהִצְדִּיקִים שְׁנִקְרָאִים מִלְּאֲכֵי אֱלֹקִים כְּמָה וְכְמָה עֲלִיּוֹת וְיִרִידוֹת, וְקֹדֶם הָעֲלִיָּה צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה יְרִידָה, וְהִירִידָה הִיא תְּכֵלֶת הָעֲלִיָּה.

עַל-כֵּן אַל יִשְׁתּוּמֵם הָאָדָם וְלֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ מִכָּל מָה שְׂיִעֲבֹר עָלָיו, כִּי אִפְלוּ כְּשֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת עֲלִיָּה שְׂרוּאָה אֵיזָה יִשׁוּעָה וְהִתְנוּצְצוֹת, אַל יִטְעֶה שְׂכֶבֶר הָאוֹר שְׁלוֹ, רַק יֵדַע שְׁעֵדִין הוּא רְחוֹק מְאֹד, וְעַל-יְדִיָּזָה לֹא יִפֹּל כְּשֶׁרוּאָה אַחֲר־כֵּךְ שְׁנַחֲשֵׁךְ אֶצְלוֹ הָאוֹר שְׁזוּה בְּחִינַת יְרִידָה. כִּי בְּאֵמַת אֶף-עַל-פִּי-כֵן הָאוֹר שְׂכֶבֶר הָאִיר לוֹ לֹא נִכְבָּה וְלֹא יִסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ חֵם וְשְׁלוֹם, כִּי אוֹר חֲסֵדוֹ יִתְבָּרֵךְ מְאִיר עָלָיו תָּמִיד רַק שֶׁהֵבֵל הוּא בְּבַחֲיַנַּת "מִמְרָחֵק תָּבִיא לַחֲמָה", וּבְבַחֲיַנַּת: "וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם מִרְחֹק". אֲבָל סוּף כָּל סוּף יִגְמֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מָה שֶׁהִתְחִיל וַיִּיטִיב עִם כָּלֵל

יִשְׂרָאֵל וְעַם כָּל אֶחָד בְּפִרְטָיוֹת, רַק צְרִיכִים לְהִיזוֹת
 מִצְפִּים לְיִשׁוּעָה תָּמִיד, וּכְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: 'כִּי לְיִשׁוּעַתְךָ
 קִוִּינוּ כָּל הַיּוֹם וּמִצְפִּים לְיִשׁוּעָה': הַלְכוּת שְׁלוֹחַ הַקֵּן ה, אוֹת י.
 ולקוטי עצות חדש, יראה ועבודה אות צ.

עז

יח לחד"ש

יש שִׁיכוּלִים לְטָעוֹת מֵאַחַר שְׂרוּאִים עֵצִים רְחוּקִים
 מִהָאֹר, עַל-כֵּן יָכוֹל לִפְלֹעַ עֲלֵיהֶם עֲצָבוֹת וּמְרָה
 שְׁחוּרָה חֵם וְשָׁלוֹם, שֶׁהוּא מְזִיק מְאֹד בְּיוֹתֵר מִן הַכֹּל
 בְּיָדוּעַ. עַל-כֵּן מִי שֶׁחָם עַל עֲצָמוֹ בְּאַמֶּת צָרִיךְ לְהַפְדֵּךְ
 הַכֹּל לְשִׁמְחָה, שֶׁדִּיקָא עַל יְדֵי שְׂרוּאָה וּמִבֵּין עֵצִים
 הַתְּרַחֲקוֹת הָאֹר מִמֶּנּוּ עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יָגִיל וְיִשְׂמַח
 מְאֹד, כִּי הֲלֹא אַף-עַל-פִּי-כֵן הוּא רוֹאֶה שֶׁהָאֹר אֶצְלוֹ
 מִמָּשׁ, כִּי הֲלֹא אַף-עַל-פִּי-כֵן אָנוּ מְדַלְקִים אֹר
 הַקְּדוּשׁ שֶׁל נֵר חֲנֻכָּה בְּבֵיתֵנוּ מִמָּשׁ, וְכֵן הַתְּפִלִּין שֶׁהֵם
 אֹרוֹת גְּשֻׁנָּבִין מְאֹד וְאָנוּ מְנִיחִין אוֹתָם עַל זְרוּעֵנוּ וְעַל
 רֵאשֵׁינוּ, הֵיזֵשׁ הַתְּקַרְבוֹת יוֹתֵר מִזֶּה?! וְאִם שָׂאָנוּ
 יוֹדְעִין שְׂעֵדִין אֹר הַתְּפִלִּין רְחוּק מֵאַתָּנוּ מְאֹד,

אֲדַרְבָּא, זֶהוּ שְׂמֻחַתְנוּ שְׂמֻרַפָּאִים אוֹתְנוּ בְּרַפּוּאוֹת
 יְקָרִים וְנִפְלְאִים כְּאֵלֶּה הַבָּאִים מִמְּרַחֵק גְּדוֹל כָּל כָּד,
 וּבִזְוֵה יֵשׁ לָנוּ תִקְוָה גְּדוֹלָה, כִּי בּוֹדֵאֵי יוֹצִיאֵנוּ הַשֵּׁם
 יתְּבַרֵךְ מִכָּל צְרוּתֵינוּ וַיְקַרְבֵנוּ אֵלָיו בְּרַחֲמִים.

זִמְנָאֲחֵר שְׁאֲנוּ רוּאִים בְּכָל עֵת אוֹרוֹת רְחוּקִים
 וְנִשְׁגָּבִים כְּאֵלֶּה שְׁהֵם אֲצִלְנוּ מִמֶּשׁ, וְאִם
 עֲדִין אָנוּ רְחוּקִים מֵהֶם, אֲדַרְבָּא, כָּל זֶה צְרִיךְ לִידַע
 שְׁלֵא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כְּשֵׁרוּאָה שְׁעוּבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוּבֵר,
 אֶף-עַל-פִּי שְׂמֻנִיחַ תְּפִלִּין וּמְדֻלִּיק גֵּר חֲנֻכָּה וְכו' וְכו'
 כִּי צְרִיךְ שְׂיַדַע שְׁעֲדִין הָאוֹר רְחוּק מִמֶּנּוּ מְאֹד, אֶף-
 אֶף-עַל-פִּי-כֵן צְרִיכִין לְהַפְּךְ הַכֹּל לְשִׂמְחָה, כִּי אֶף-
 עַל-פִּי-כֵן הָאוֹר הֶרְחוּק הַנִּשְׁגָּב הַזֶּה הוּא אֲצִלִּי
 וּבְבִיתִי מִמֶּשׁ, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת הַהִלָּל וְהַשְׂמֻחָה עַל תִּקְוָה
 הַנִּסִּים שְׁנַעֲשׂוּ לָנוּ בְּכָל הַיָּמִים טוֹבִים, וְהַכֹּל כְּדִי
 לְהִתְחַזֵּק עַל-יְדֵי-זֶה לְצַפּוֹת לִישׁוּעָה תָּמִיד, בְּבְחִינַת:
 "זָכַר עָשָׂה לְנִפְלְאוֹתָיו" וְכו', וְלִהְיוֹת בְּטוֹחַ וְחֻזֵּק
 שְׂכַמוֹ שְׁגֻבֵר עָלֵינוּ חֲסֵדוֹ לַעֲשׂוֹת לָנוּ נִסִּים כְּאֵלֶּה,

שְׁזָכִינוּ לְאוֹרוֹת נִפְלְאִים כְּאֵלֶּה הַבָּאִים מִמְּרָחֵק מְאֹד
 מִמְּרָחֵק תָּבִיא לַחֲמָה, כִּדִּי לְרַפְאוֹת תַּחֲלוּאֵי
 נִפְשׁוֹתֵינוּ, עַל־יְדֵי־זֶה אָנוּ בְּטוֹחִים בְּכַפְחוֹן חֶזֶק
 שְׁבוּדָאֵי יוֹשִׁיעֵנו בְּרַחֲמָיו וְיוֹסִיף לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ נְסִים
 חֲדָשִׁים וְנִפְלְאִים, עַד אֲשֶׁר נָשׁוּב אֵלָיו בְּאַמַּת וַיִּגְמַר
 מֶה שֶׁהִתְחִיל, כִּי דָבַר אֱלֹקֵינוּ יָקוּם לְעוֹלָם וְכִמוֹ
 שֶׁכָּתוּב: "וְאַתָּה מְרוֹם לְעֵלְמָה ה'": שם, אות י"א.

עַח

עַקֵּר הַתְּקַרְבוֹת רַחוּמִים לַהֲשֵׁם יִתְבַּרַךְ, הֵינּוּ גֵרִים
 וּבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה, הוּא עַל־יְדֵי שְׂיִדְעוּ וַיִּכְיֶרוּ
 בְּעֵצְמָם עֵצֶם הַתְּרַחֲקוּתָם מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ מִצַּד
 עֵצְמָם, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן יִדְעוּ וַיֵּאֱמִינוּ גַם לַהֲפָךְ, שֶׁהֵם
 סְמוּכִים וְקְרוּבִים מְאֹד אֵלָיו יִתְבַּרַךְ מִצַּד רַחֲמֵי הַשֵּׁם
 יִתְבַּרַךְ הַנִּפְלְאִים מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר. שְׁזֶה בְּחִינַת מֶה
 שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה: גֵּר שָׂבָא לְהַתְּגַיֵּר
 אוֹמְרִים לוֹ מֶה רָאִיתָ וְכוּ', וְאִם אָמַר יוֹדַע אֲנִי וְאִינִי
 כִּדְאִי, הֵינּוּ שְׂמִכִיר בְּעֵצְמוֹ גַם כֵּן עֵצֶם הַתְּרַחֲקוּתוֹ,

רק שֶׁאֵף־עַל־פִּי־כֵן חָפֵץ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְפַּרֵּךְ מִצַּד
שֶׁהוּא בּוֹטַח בְּרַחֲמָיו הַמְרַבִּים, כִּי הוּא יִתְפַּרֵּךְ אוֹהֵב
גַּר גַּם בֶּן, אִזּוּ מְקַרְבִּין אוֹתוֹ.

וְזוֹה בְּחִינַת מַה שֶׁאֲמַרָה נַעֲמִי לְרוּת, אַרְבַּע מֵיתוֹת
בֵּית־דִּין נִמְסְרוּ לְבֵית־דִּין, וְאֲמַרָה לָהּ 'בְּאִשֶּׁר
תָּמוּתֵי אֲמוֹת' וְכו'. וְלִכְאוֹרָה, הִיָּה זֶה כְּמוֹ הַתְּרַחֲקוֹת,
כִּי רוּת הִיָּתָה צְנוּעָה כָּל כָּךְ וְרָצְתָה לְהִתְגַּיֵּר בְּתִשׁוּקָה
גְּדוֹלָה כָּל כָּךְ, וְהִיא אוֹמֶרֶת לָהּ אוֹלֵי תַחֲוִבֵי בְּחַטָּא
שֶׁל אַרְבַּע מֵיתוֹת בֵּית־דִּין חֵם וְשָׁלוֹם, וְגַם רוּת -
לָמָּה הִשְׁיבָה בְּאִשֶּׁר תָּמוּתֵי אֲמוֹת, הִיָּנוּ שֶׁהִיא מְרַצָּה
גַּם לָזֶה, הִיָּה לָהּ לְהִשְׁיב בְּטוּחָה אֲנִי בְּתַמִּי וְצִדְקָתִי
שֶׁלֹּא אֶהְיֶה חֵיבֶת מֵיתַת בֵּית־דִּין חֵם וְשָׁלוֹם. אֵךְ כָּל
זֶה הוּא עֲנִין הַנ"ל, כִּי מִחֲמַת שֶׁעָקַר הַתְּקַרְבוֹת
הַרְחוּקִים הוּא עַל־יְדֵי בְּחִינַת הַתְּרַחֲקוֹת וְהַתְּקַרְבוֹת
הַנ"ל, שֶׁזֶּה בְּחִינַת שָׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב. כִּי תִכַּף
שְׂמִיטָעָה בְּעֲצָמוֹ לּוֹמֵר, שֶׁכֶּבֶר הוּא קְרוֹב לְהֵשֵׁם

יִתְפָּרֵד, אִזּוּ יֵדַע בְּוַדַּאי שֶׁהוּא רְחוּק מֵהַשֵּׁם יִתְפָּרֵד
בְּאֵמֶת, וּמִזֶּה הָיוּ כָּל הַחֲרָפְנוֹת רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

כִּי גַם בְּזִמְנֵי הַבַּיִת שָׁאז בְּוַדַּאי הָיָה זְמַן הַתְּקַרְבוֹת
יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמַיִם, וְאִפְלוּ כְּשִׁזְכוּ לְעַמּוּד
בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ בְּעֶצְמוֹ שִׁשָּׁם תִּכְלִית שְׁלֵמוֹת מְקוֹם
הַהֲתַקְרְבוֹת, בְּפָרֵט בְּבֵית רֵאשׁוֹן שֶׁהָיָה שָׁם עֲדִין
הָאָרוֹן וְהַלְוִחֹת וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן הָיוּ צְרִיכִין לֵידַע
כִּמָּה הֵם רְחוּקִים עֲדִין מִמֶּנּוּ יִתְפָּרֵד וּמִקְדָּשֵׁת הַמְּקוֹם
הַנּוֹרָא הַזֶּה, רַק לְהַפְּיֵד הַכֹּל לְשִׁמְחָה וְלִבְטַח בְּחֶסֶדֵי
הַשֵּׁם יִתְפָּרֵד, שֶׁהוּא מְקַרֵּב גַּם כָּל הַרְחוּקִים, כְּמוֹ
שֶׁרְאִינוּ בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ בְּעֶצְמוֹ שֶׁצִּמְצַם הַשֵּׁם יִתְפָּרֵד
הַיִּשְׂרָאֵל שֶׁכִּינְתּוּ בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, אֲשֶׁר הֵן הַשְּׁמַיִם
וְשְׁמֵי הַשְּׁמַיִם לֹא יִכְלְלוּהָ. וְכֵן מַעֲצֵם רַחֲמָיו יִתְפָּרֵד
צְוָה לְהַעֲלוֹת בְּהֵמָה גִּשְׁמִית לְרִיחַ נִיחֹחַ. וּמִחֲמַת
שֶׁהֵם פָּגְמוּ אִזּוּ בָּזָה וְסָבְרוּ שֶׁסָּבַר כָּל טוֹבָם בְּיָדָם
וְכָבַר קְרוֹבִים הֵם מִמָּשׁ מִצַּד עֲצָמָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה
"וַיֵּרָם לִבָּם עַל-כֵּן שֶׁכַּחֲוֹנִי" וּגְרָמוּ עַל-יְדֵי-זֶה כָּל

הַחֶרֶבֶן, שְׁזָה בְּחִינַת הַסְּבִי עֵינֶיךָ מִנְּגִדֵי שָׂהֵם
הִרְהִיבֵנִי, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם.

וְעַל-כֵּן גַּם נִעְמֵי דְבָרָה עִם רוּת בְּדֶרֶךְ זֶה, כִּי אֶף-
עַל-פִּי שְׁעֵתָה בּוֹעֵר לִבְךָ מְאֹד לְהִתְקַרֵּב
אֶל הַקְּדוּשָׁה, מִכָּל מְקוֹם מִי יוֹדֵעַ מַה יִּהְיֶה אַחֲר־כֵּךָ,
אוֹלֵי תִתְחַיֵּב מִיִּתַת בֵּית-דִּין, וְרוּת הִצְדִּיקָת אֶף-עַל-
פִּי שְׁבוּדָאֵי קַבְּלָה עַל עֲצֻמָּה בְּמַחְשַׁבְתָּהּ אִזּוּ לְהִיּוֹת
צְדִיקָת גְּמוּרָה, וְלֹא שֶׁתִּתְחַיֵּב מִיִּתַת בֵּית-דִּין חֵם
וְשָׁלוֹם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הַשִּׁיבָה לָהּ בְּתַמִּימוֹת צְדִיקָתָהּ,
כִּי בּוּדָאֵי אֵינְנִי בְּטוּחָה בְּצְדִיקָתִי לְעוֹלָם, וְמִי יוֹדֵעַ
בְּמָה שְׁאוּכַל עוֹד לְהַכְשִׁיל חֵם וְשָׁלוֹם. רַק יִהְיֶה אִיךָ
שְׁיִהְיֶה אֶפְלוּ אִם יִתְגַּבֵּר הַבַּעַל דְּבָר חֵם וְשָׁלוֹם
וַיִּבְיֵאֵנִי לָמָּה שְׁיִבְיֵאֵנִי שְׁאֵתְחַיֵּב מִיִּתַת בֵּית-דִּין חֵם
וְשָׁלוֹם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֲנִי מִקְּבֻלַּת עָלִי קְדוּשַׁת
יִשְׂרָאֵל בְּאַמַּת וַיַּעֲבֵר עָלִי מָה, וּבִאֲשֶׁר תְּמוֹתֵי אָמוֹת
וְכו'. וְאִזֵּי קָרְבָה אוֹתָהּ נִעְמֵי בְּהִתְקַרְבוֹת גְּדוֹל
וְנַעֲשִׂית צְדִיקָת גְּדוֹלָה, עַד שְׁזַכְתָּה שְׁיִצֵּא מִמֶּנָּה

מְשִׁיחַ שִׁיחֲזִיר כָּל הָעוֹלָם לְמוֹטָב. וְכֵן הוּא בְּכָל אָדָם
הַבָּא לְהִתְקַרֵּב אֶל הָאֱמֶת, שְׁעָקַר הַתְּקַרְבוֹתוֹ עַל-יְדֵי
הַתְּרַחֲקוֹת. וְאִפְלוּ אַחֲר־כֵּךְ כְּשֶׁנִּתְקַרַּב הִרְבֵּה צָרִיד
לְזַכֵּר בְּכָל פַּעַם בְּהִתְרַחֲקוֹתוֹ, רַק לֹא לְהִתְרַחֵק
בְּאֱמֶת עַל-יְדֵי-זֶה חֶסֶם וְשָׁלוֹם, רַק אֲדַרְבָּא,
שֶׁהִתְרַחֲקוֹת יִהְיֶה בְּשִׁבִיל תְּכִלִּית הַהִתְקַרְבוֹת,
בְּחִינַת שָׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב בְּנ"ל: שם, אות ט"ז י"ו.

עט

כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, בְּתוֹךְ תַּקְּףָה הַצָּרָה וְהַדְּחָקוֹת
וְגִדְל צָרַת הַנֶּפֶשׁ וְגִלּוֹתָהּ, כְּפִי שְׁמֹרְגִישׁ כָּל
אֶחָד בְּנִפְשׁוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיד לְרֹאוֹת וּלְהִסְתַּכֵּל
מִשֵּׁם דִּיקָא תַקּוּהָ וְסִבֵּר לְגַאֲלַת נֶפֶשׁוֹ לְשׁוּב אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, בְּבְחִינַת "וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שָׁבֵר בְּמִצְרַיִם",
וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: "כִּי יֵשׁ שָׁבֵר" – "וַיּוֹסֶף הוֹרֵד
מִצְרַיִמָה", כִּי יֵשׁ סָבֵר – "וַיּוֹסֶף הוּא הַשְּׁלִיט"; "כִּי
יֵשׁ שָׁבֵר" – "וְעַבְדוּם וְעָנּוּ אֹתָם", כִּי יֵשׁ סָבֵר –
"וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרַכְשׁ גְּדוֹל" וכו'. כִּי כֵךְ הוּא בְּאֱמֶת,

כִּי בְּתוֹךְ הַשֶּׁבֶר וְהַצָּרָה גְּדוֹלָה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, צָרִיךְ
 לְהִיזוֹת מְצַפָּה לִישׁוּעָה תָּמִיד, לְהַסְבֵּר וְהַתְּקוּהַ גְּדוֹלָה
 הַמְּלַבֵּשׁ בָּהּ. וְכֵן הוּא בְּכָל אָדָם בְּפִרְטִיּוֹת, שְׂזוּה
 בְּחִינַת 'הַהֲתַרְחֲקוֹת הוּא תְּכַלִּית הַהֲתַקְרְבוֹת,
 וְהִירִידָה יוֹכֵל לְהִיזוֹת תְּכַלִּית הָעֲלִיָּה'. וְזוֹה בְּחִינַת "
 אֲנֹכִי אֶרְדַּ עִמָּךְ מִצְרִימָה וְאֲנֹכִי אֵעֶלְךָ גַּם עֲלֶה",
 וּמוֹכֵן בְּפִסְקִים, כִּי בְּפִסּוֹק זֶה מְדַבֵּר כָּל סוּד גְּלוּת
 יִשְׂרָאֵל וְכָל הָעֲלִיּוֹת וְהִירִידוֹת הָעוֹבְרִים עַל אִישׁ
 הַיִּשְׂרָאֵלִי. וְהַעֲקָר הוּא הַתְּחִזְקוֹת, שְׁצָרִיכִין לְהַתְּחַזֵּק
 מְאֹד מְאֹד בְּתַקְוַת הַתְּגַבְּרוֹת מְרִירוֹת הִירִידָה, שְׂדֵיִקָּא
 מִנְשָׁם יֶרַחַם עָלָיו ה' יִתְבָּרַךְ וְיִוָּשִׁיעוּ וְיִקְרְבוּ אֵלָיו, כִּי
 לֹא יִשֵּׁשׁ ה' אֶת עַמּוֹ וְכוּ'. וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב: "אִם אָמַרְתִּי
 מָטָה רַגְלִי, חֲסַדְךָ ה' יִסְעֲדֵנִי וְכוּ'". וְכֵן עוֹד פְּסוּקִים
 רַבִּים וּבִדְבָרֵי חו"ל, כִּי ה' יִתְבָּרַךְ מְהַפֵּךְ לְיִשְׂרָאֵל
 הַמְּכָה לְרַפּוּאָה.

וְהִנֵּה הַפְּסוֹק הַזֶּה, "אֲנֹכִי אֶרְדַּ עִמָּךְ וְכוּ'", יֵשׁ בּוֹ
 שְׁלֵשִׁים אוֹתִיּוֹת, וּמִתְחַלְקִים לְשִׁלְשָׁה

חלקים, כל חלק מעשרה אותיות, ומזה יוצא השם הקדוש המובא ב'שערי ציון', היוצא מפסוק "אנכי ארד עמך וכו'", והוא: אמ"י נצ"א וכו'; הינו כי מאות הראשון של החלקה ראשונה שהוא אות אָלף, ואות הראשון של חלקה השנייה שהוא אות מם, ואות הראשון של חלקה השלישית, שהוא אות יוד של "אנכי", מזה יוצא השם אמ"י, וכן כלם להלן. ומזה יכולין להבין התחזקות גדול, איך שבהתחלת הירידה, שמרמז בתבות "אנכי ארד עמך", שהם עשר אותיות ראשונות, וכן בתוך תקף הגלות בעצמו, שהוא בחינת תבת "מצרימה ואנכי", שהם העשר אותיות של החלקה השנייה, מרמז ומצטרף עמהם תקף הצמיחת קרן ישועה של תכלית העלייה, שזה בחינת היוד של "אנכי" ותבת "אעלך גם עלה". והיוד של "ואנכי", שמשם עקר העלייה, כמבאר בפנים, מצטרפת עם האלף של "אנכי" הראשון, שהוא התחלת הירידה לתוך

הַגָּלוּת, וְעַם הַיָּם שֶׁל "מִצְרַיִם", שֶׁהוּא הַגָּלוּת
עֲצָמוֹ - כָּל זֶה לְהוֹרוֹת שָׁנָם בְּתַחֲלַת הַיְרִידָה
וְהַגָּלוּת, תִּכְרַף עֲמֻדָה לָנוּ הַיּוֹד הַנִּ"ל לְשִׁמְרָנוּ
וְלִהְיֵינוּ שְׂלֵא נִשְׁתַּקַּע שָׁם חֵם וְשָׁלוֹם, רַק שֶׁהַיְרִידָה
תִּהְיֶה תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה (עֵינִי אוֹתוֹת כ"ב, כ"ג, כ"ד) וְזֶה מְרָמֹז
בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוֹנָם לְבָרְכָה שֶׁאָמְרוּ בַּמְדַּרְשׁ עַל
פְּסוּק "וַיְהִי בַּעַת הַהִיא וַיֵּרֵד יְהוָה וְכוּ", שֶׁעַד שֶׁלֹּא
הִתְחִיל הַגָּלוּת הָרֵאשׁוֹן נוֹלַד הַגּוֹאֵל הָאַחֲרוֹן שֶׁהוּא
פֶּרֶץ וְכוּ, הֵינּוּ בַּנִּ"ל: שֵׁם, אוֹת כ"ב, כ"ג, כ"ד.

פ

דְּבָרֵי הַצְּדִיקֵי-אֱמֶת, שֶׁמְחַזְּקִים אוֹתָנוּ לְהִתְחַזֵּק
בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, וּמּוֹדִיעִים לָנוּ כִּי אֵין
שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל - דְּבָרִים אֵלּוּ צְרִיכִין אֲנַחְנוּ
לְהִזָּהֵר בָּהֶם לְהַכְנִיסֵם בְּלִבֵּנוּ כְּטַל וּכְמָטָר, שֶׁזֶה
בְּחִינַת מַה שֶׁאָמַר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם בְּשִׁירַת
"הָאֲזִינוּ", שֶׁכְּלֶה מוֹסֵר וְהִתְעוֹרְרוֹת וְהִתְחַזְּקוֹת גְּדוֹל
לְבָלֵי לְהִתְיַאֵשׁ מִן הַצְּעָקָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ לְעוֹלָם אֲפֹלוּ

חָרַב חֲדָה מִנַּחַת עַל צְוֹארוֹ שֶׁל אָדָם, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי
 לֹא יִטֵּשׁ ה' אֶת עַמּוֹ כִּי רַבִּים רַחֲמָיו יִתְּבַרֵךְ וְכוּ',
 כְּמִבְּאֵר בְּפָנִים. וְעַל-כֵּן הִזְהִיר לָהֶם בְּיוֹתֵר שִׁיאֲזִינוּ
 הַיֵּטֵב כָּל זֶה, וְאָמַר שָׁם: "יַעֲרַף כְּמַטֵּר לִקְחֵי, תֹּלַד
 כְּטַל אֲמַרְתִּי", כִּי כְמוֹ הַטַּל וְהַמַּטֵּר שִׁיּוֹרְדִין טַפַּת מַיִם
 בְּאֶרֶץ, וְאַחֲר־כֵּךְ צוֹמַח מֵהֶם צִמְחִים נִפְלְאִים, כְּמוֹ-
 כֵּן צְרִיכִין לְהַכְנִים הַדְּבוּרִים אֵלּוּ בְּעִמְק הַלֵּב הַיֵּטֵב,
 עַד שִׁיצְמָחוּ בְּלִבָּם וַיַּעֲשׂוּ פְרוֹת טוֹבִים, כִּי דְבָרִים אֵלּוּ
 לְהִתְחַזֵּק בְּהֵשֵׁם יִתְּבַרֵךְ תָּמִיד צְרִיכִין לְהֶאֱזִין הַיֵּטֵב
 וּלְהִבִּין דְּבַר מְתוּךְ דְּבַר, לְהִבִּין הַיֵּטֵב רְמִיזוֹתָיו שֶׁל
 הַצְּדִיק, עַד הֵיכֵן צְרִיכִין לְהִתְחַזֵּק לְעוֹלָם, כִּי אִי
 אֶפְשָׁר לְבֹאֵר כָּלֵל כָּל הַצְּרָךְ בְּדְבָרִים הַלְלוּ. שְׁזֵה
 בְּחִינַת מַה שֶּׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם אַחֲרֵי
 שֶׁסָּפַר כָּל צְרוּתָיו, וְאֵיךְ שֶׁהִכְרַח רַק לְשֹׂאג וּלְצַעַק
 אֵלָיו יִתְּבַרֵךְ תָּמִיד כָּל הַיּוֹם, בְּבְחִינַת: "עַל זֹאת
 יִתְפַּלֵּל כָּל חֲסִיד אֱלֹהִים לְעֵת מְצָא, רַק לְשֹׁטֵף מַיִם
 רַבִּים אֵלָיו לֹא יִגְיַעוּ וְכוּ'", וְסִיִּם אַחֲר־כֵּךְ: "אֲשַׁכִּילֶךָ

וְאוֹרֵךְ בְּדַרְדְּרוֹ תִלְךָ אִיעֶצֶה עֲלֶיךָ עֵינִי", כִּי עֲדִין אִי אֶפְשֶׁר לְבָאֵר לָךְ כָּל-כֶּךָ בְּפִרְטוּיֹת, רַק אֲנִי מְרַמֵּז לָךְ בְּעֵינֵי שָׂאֵל תִּסְתַּכַּל עַל שׁוֹם דְּחִיָּה שְׂרוּצִין לְדַחוֹת אוֹתָךְ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ - הֵן מֵהַמַּחְשְׁבוֹת שְׂבָאִים עֲלֶיךָ מֵעֶצְמָךְ, הֵן מֵהַדְּחִיּוֹת הַנִּמְשָׁכִים מֵאַחֲרֵים וְכו', - עַל כָּלֵם אֵל תִּסְתַּכַּל כָּלֵל, רַק תִּבִּין דְּבָרֵי, שְׂאֲנִי מוֹרָה לָךְ הַדְרָךְ וּמְרַמֵּז לָךְ בְּעֵינֵי שְׂתַמִּיד תִּתְחַזֵּק בְּצַעֲקָה וּשְׂאֲגָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאִז טוֹב לָךְ: הַלְכוֹת עֲרֵלָה, הַלְכוֹת ד', אוֹת

טו, עֵין פִּנִּים; וְעֵין עוֹד לְקוּטֵי עֲצוֹת חֲדָשׁ אֱלוֹל רֵאשֶׁה־שְׁנָה וְכו', אוֹתוֹת קל"ט מ.

פא

עֵקֶר הַחֲנוּף לְעִבּוּדַת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת תּוֹדָה, הוֹדָאָה, שְׁהִיא בְּחִינַת חֲנֻכָּה, כִּי לְפִי מָה שְׂעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד רַבּוּי הַיִּסּוּרִים וְהַצָּרוֹת וְהַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלוּלִים וְהַתְּאוּוֹת וְכו', בּוֹדֵאֵי הָיָה קָשָׁה לְהַתְקִים עַד שְׂיִזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁלֵמָה, דְּהֵינּוּ שְׂיִהְיֶה אִישׁ כְּשֶׁר בְּאַמַּת כְּרֵאוּי, שְׂזֵהוּ בְּחִינַת גֵּאֲלָה שְׁלֵמָה. וְעַל-כֵּן בְּאַמַּת כְּמָה וְכְמָה הִתְחִילוּ בְּעִבּוּדַת

הַשֵּׁם, וַיֵּשׁ שְׁהֶאָרִיכוּ בְּעִבּוּדְתֶם יָמִים וְשָׁנִים, אָבֵל
 אַחֵר כִּדְּ לֹא יָכֻלוּ לְסַבֵּל עוֹד מְרִירוֹת הַכְּבֻדוֹת שֶׁל
 הַבַּעַל דְּבָר וְנִפְּלוּ כָּל אֶחָד כְּמוֹ שֶׁנִּפְּלוּ רַחֲמָנָא לְצִלָּן.
 אָבֵל מִי שֶׁחָפֵץ בְּאַמֶּת לְאַמְתּוֹ לְחוּם עַל חַיּוֹ, עֵקֶר
 קִיּוּמוֹ עַל-יְדֵי בְחִינַת הַנ"ל, שֶׁבְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו,
 יִהְיֶה אִיךְ שְׂיִהְיֶה, אִפְּלוּ אִם רוֹאֶה שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ
 הַחַיִּב מְאֹד בְּמַעֲשָׂיו שְׂאִינָם טוֹבִים וְכו', אֶף-עַל-פִּי-
 כֵּן אִפְּלוּ הַגְּרוּעַ שֶׁבְּגְרוּעִים, בְּוֵדָאֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גּוֹמֵל
 עִמּוֹ חֲסָדִים נִפְּלָאִים בְּכָל יוֹם כְּמוֹ שֶׁתִּקְנּוּ לֹמֵר: "עַל
 נֶסֶדְךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְּלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ
 שֶׁבְּכָל עַת" וְכו'.

יט לחד"ש

וְבוֹדָאֵי דְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז"ל כְּנִים וְאַמְתִּיִּים, שֶׁצָּרִיכִין
 אֲנַחְנוּ כְּלָנוּ לְהֶאֱמִין בְּזֶה מְאֹד, שֶׁבוֹדָאֵי ה'
 יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד נְסִים וְנִפְּלְאוֹת
 וְטוֹבוֹת בְּכָל יוֹם וּבְכָל עַת וּבְכָל שָׁעָה. וְאִם יִרְצֶה
 לְהִסְתַּכֵּל יִרְאֶה הַרְבֵּה בְּעֵינָיו וַיִּזְכֹּר אֶת עַצְמוֹ הַיָּטִב,
 כִּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לְמָקוֹם עָלָיו, כִּי כָּל מָה שֶׁזָּכָה

הָאָדָם לְאִיזָה מְצוּהַ וּלְאִיזָה נִקְדָּה טוֹבָה, בְּוֹדָאֵי אֵינּוּ
 נֶאֱבָד לְעוֹלָם, וְאִין כָּל הָעוֹלָם בְּלוּ עִם כָּל תַּאֲוֹתָיו
 וְיִסּוּרָיו וְהִבְלִיו בְּדָאֵי כְּנֶגֶד נִקְדָּה אַחַת שְׁל מְצוּהַ אַחַת
 שְׁכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל זֹכֶה בְּכָל יוֹם. וְצָרִיכִין לְהַרְגִיל
 אֶת עֲצֻמוֹ שְׁבֻכָל מַה שְּׁיַעֲבֹר עָלָיו, יִהְיֶה אִידֵּךְ שְׂיִהְיֶה,
 יִזְכִּיר אֶת עֲצֻמוֹ בְּכָל עֵת הַטּוֹבוֹת וְהַנְּפִלְאוֹת שְׁעָשָׂה
 ה' יִתְבָּרֵךְ עִמּוֹ עַד הַנְּהַ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְחַזַּק לְצַעֲקַ
 וּלְהַתְפַּלֵּל לַה' יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, בְּבַחֲיִנַת 'מוֹדָה עַל
 הָעֶבֶר וְצוּעַק לְעֵתִיד לָבוֹא', וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה סוּף כָּל
 סוּף לְגַאֲלָה שְׁלִמָּה, לָשׁוּב לַה' יִתְבָּרֵךְ בְּאַמְתּוֹ. וְעַל־כֵּן
 עַל־יְדֵי בַחֲיִנָּה זֹאת דִּיקָא מִתְחַנְּכִין לְעִבּוּדַת הַנֶּשֶׁם, כִּי
 כְּמוֹ שֶׁהָעִבּוּדָה שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה בְיָמָי קְטָנוֹתוֹ, אַף־
 עַל־כֵּי שְׂאִין לַה' שְׁלִמוֹת גְּמוּר, בְּפִרְטָ כִּי מִסְתַּמָּא תִּכְרַף
 אַחֲר־כֵּךְ עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה נַעֲרוֹת וְקְטָנוֹת, אַף־עַל־פִּי־כֵן
 כָּל תְּנוּעָה טוֹבָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה אִזּוֹ יִקָּר מְאֹד, מִחֲמַת
 שְׁעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מִתְחַנֵּךְ בְּעִבּוּדַת ה' יִתְבָּרֵךְ. כְּמוֹ־כֵן
 הוּא אֶפְלוּ בְּאָדָם גְּדוֹל, כָּל זְמַן שְׂאֵינּוּ זֹכֶה לְשְׁלִמוֹת

הָרְאוּנִי, וְאַפְלוּ אִם הוּא רְחוּק בְּמוֹ שְׂרָחוּק, אֶף-עַל-פִּי-
 כֵּן כָּל נִקְדָּה וּתְנוּעָה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹשֶׂה אִזּוּ יִקְרָה
 גַּם-בֶּן מָאֵד, כִּי הוּא בְּחִינַת חֲנוּךְ, וְעַקֵּר הַחֲנוּךְ עַל-יְדֵי
 הַהוֹדָאָה עַל הָעֵבֶר, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְחַזֵּק לְצַעֵק לְהַבֵּא,
 עַד שְׁזוּכָה עַל-יְדֵי-זֶה לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בַּנ"ל: הַלְכוּת כְּלָא
 בהמה, הלכה ד, אות ט; ועין עוד לקושי עצות חדש, שבת ק"ל.

פב

עַקֵּר הַהִתְחַזְקוֹת הוּא עַל-יְדֵי אֲמוּנָה: עין לקושי עצות
 החדש 'אמונה' אות ק"ב.

פג

**אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבָרְכָה, אִין מְחַזְקִין אֱלֹא
 לְמְחַזְקִין וְאִין מְזַרְזִין אֱלֹא לְמְזַרְזִין. וְלִכְאוּרָה
 אִינוּ מוֹכֵן כִּי אִם בֵּן מֵהִיכָן הַהִתְחַלָּה, וּכְבָר מְבֹאֵר
 בְּדַבְרֵינוּ בְּמָקוֹם אַחֵר, שֶׁיֵּשׁ בְּפֹה דְבָרִים בְּעִבּוּדַת
 הַשֵּׁם שֶׁהֵם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה וְאִין יוֹדְעִין מֵהִיכָן
 הַהִתְחַלָּה. אִךְ בְּאֵמַת כָּל הַהִתְחַלָּה וְהָאֲמִצֵּעַ וְהַסּוּף**

וְהִתְכַלִּית שְׁלָנוּ הַכֹּל הוּא רַק עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת
שֶׁבְכָל דּוֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת מוֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהוּא הִיָּה
הַרְבֵּי הָרֵאשׁוֹן שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל וּמִמֶּנּוּ הִתְחַלָּה
וְאֶצְלוֹ כָּל תְּכַלִּיתָנוּ וְתַקְנֹתָנוּ, כִּי מֵה שֶׁהִיָּה הוּא
שְׂיֵהִיָּה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה.
וְהִתְחַלָּה שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת בְּחִינַת מוֹשֶׁה בְּעֶצְמוֹ
בְּוִדְאֵי אֵי אֶפְשָׁר לָנוּ לְהַשִּׁיג כֻּלָּל וְאִין לָנוּ לְהַרְהֵר
בְּזֶה כֻּלָּל אֵיךְ זָכָה יְלוּד אִשָּׁה לְהַשְׁגָּה כּוֹזֵאת וְכוּ'. אֵךְ
אַחַר שֶׁכָּבֵר זָכִינוּ לְקַבֵּלַת הַתּוֹרָה עַל־יְדֵי מוֹשֶׁה רַבֵּנוּ
וְלְהַמְשִׁיךְ דַּעְתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר עַל־יְדֵי
צַדִּיקֵי אֵמֶת שֶׁבְכָל דּוֹר, עַל־יְדֵי־זֶה הַוּדוֹת לְאֵל יֵשׁ
לָנוּ מֵהֵיכָן לְהִתְחִיל, כִּי מִנְעוּרֵינוּ מְגַדְלִין אוֹתָנוּ
בְּקִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל וּמְלִין אֶת הַיֶּלֶד בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִיָּד,
וְאַחֲר־כֵּךְ מְחַנְכִין אוֹתוֹ בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת, וּבְוִדְאֵי יֵשׁ
לָנוּ בְּמָה לְהִתְחַזֵּק, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם, בְּמָה נְשַׁכְּנוּ לְהוֹלִד
וְלְהַתְגַּדֵּל בְּקִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל, וּמֵאֲמִינִים אֲנַחְנוּ בְּתוֹרַת
מוֹשֶׁה וּבְדַבְרֵי כָּל הַצַּדִּיקֵי אֵמֶת הַבָּאִים אַחֲרָיו

וּמְחַזְקִין אוֹתָנוּ לְבַטֵּחַ בְּחַסְדֵי הַשֵּׁם, וְאֵף-עַל-פִּי
שֶׁכָּבַר עָבַר עָלֵינוּ מֵהַ שְׁעָבַר בְּכָל־לַיִת וּבַפְּרָטִיּוֹת
אֵף-עַל-פִּי-כֵן הֵם מְזַהְרִין אוֹתָנוּ לְבָלִי לֵיֵאשׁ עֲצָמֵנוּ
וְלֵהִיּוֹת בַּהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִבְּטַחְנוּ, כִּי הַשֵּׁם אֶתְנוּ אֵל
תִּירָאוּם כִּי עֵדִין עֵדִין הַשֵּׁם עִמָּנוּ וְאֶצְלָנוּ וְאֶתְנוּ
וְקָרוֹב אֵלֵינוּ מְאֹד כִּי מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְעֵדִין
חֲכִיבוֹתֶיהָ גִבֵּן וְחֲכִיבוֹתֶיךָ גִבִּיהָ.

וְעַל-יְדֵי שָׁאֵנוּ זֹכִין לְהֶאֱמִין וְלְהִתְחַזֵּק עַל-יְדֵי
דְבָרֵי אֲמַת שֶׁל הַצְּדִיקִים אֲמַתִּים,
שֶׁכָּבַר טָרְחוּ וְהִתְיַגְעוּ בְּשִׁבְלֵנוּ הַרְבֵּה לְקַרֵּב אוֹתָנוּ
לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם, עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין גַּם אֲנַחְנוּ לְזַכּוֹת
לְהֶאֱרַת הַרְצוֹן דְּקִדְשָׁה, שִׁיְהִי רְצוֹנֵנוּ חֹזֵק וְאֲמִין
מְאֹד לְהִשְׁתַּוְּקֵק וְלִכְסֹף אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּרְצוֹנוֹת חֲזָקִים
וְנִעְגָוָעִים גְּדוֹלִים מְאֹד. וְאִזּוֹ כָּל מֵה שֶׁהַרְצוֹן מִתְגַּדֵּל
וּמִתְפַּשֵּׁט יוֹתֵר עַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ זֹכִין לְהִתְחַזֵּק בְּיוֹתֵר,
כִּי עֵקֶר הִתְחַזְקוֹת הוּא עַל-יְדֵי הַרְצוֹן. כִּי הַרְצוֹן
חֲפָשִׁי תָמִיד, כִּי יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִי אֵף-עַל-פִּי-כֵן

רְצוֹנָנוּ וְכוּסֵפְנוּ חֶזֶק מְאֹד אֵלָיו יִתְפַּרֵּךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ
וְלִקְיָם מְצוּוֹתָיו בְּאֶמֶת, וְעַל-יְדֵי-זֶה שְׁמַתְחִיזק בְּיוֹתֵר
עַל-יְדֵי זֶה זוֹכָה לְהֶאֱרֵת הַרְצוֹן בְּשְׁלֵמוֹת יוֹתֵר, וְאִז
מִתְחִיזק עוֹד יוֹתֵר וְכֵן לְהֵלֵן.

וּבְאֶמֶת לְהֶאֱרֵת הַרְצוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת יִרְאָה,
כַּמְבָּאָר בַּפְּנִימִים, יוֹכֵל כָּל אָדָם לְזַכּוֹת
בְּקָל, כִּי הַרְצוֹן חֲפָזִי לְעוֹלָם, רַק שְׁצָרִיד שְׂיִהְיֶה אִישׁ
חַיִּל וְלִהְתַּחֲזֵק בְּזֶה מְאֹד, וְזֶה תְּלוּי בְּזֶה כִּי אִין מְחֻזְקִין
אֶלָּא לְמְחֻזְקִין כַּנ"ל. וְהִתְחַלָּה הוּא רַק בְּכַח וְזִכּוֹת
הַצְדִּיקוֹ אֶמֶת שְׂיִגְעוּ כָּל כֶּף בַּעֲבוּרַת הַשֵּׁם, עַד
שֶׁהַמְּשִׁיבֵי דַעַת בְּזֶה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין הַכֹּל
לְהִתְחִיזק וְלְזַכּוֹת לְהֶאֱרֵת הַרְצוֹן וְלִהְתַּחֲזֵק עַל-יְדֵי-זֶה
בְּיוֹתֵר וְכֵן לְהֵלֵן כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן יָפָה אָמַר מֹשֶׁה:
"וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה ה' אֱלֹקֶיךָ שָׂאֵל מֵעַמּוֹךְ, כִּי אִם
לְיִרְאָה" (דברים י' ב'), וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה,
לְגַבֵּי מֹשֶׁה יִרְאָה מִלְּתֵא זוּמְרָתָא, הִינּוּ וְעַתָּה אַחֵר
שְׁכַבְר טְרַחְתִּי וַיִּגְעִתִּי בְּשִׁבְלֵכֶם כָּל כֶּף כַּמְבָּאָר

בַּפְּרָשִׁיּוֹת הַקּוֹדְמִים, עַד שְׁזָכִיתִי לְהַשְׁגֵּה וְדַעַת בְּזוֹה
 אֲשֶׁר יִרְאֶה מִלְתָּא זּוּמְרָתָא לְגַבֵּי מוֹשֶׁה, עַל-בֵּן יֵשׁ
 לְכֶם גַּם בֶּן יִסּוּד חֲזָק וְהִתְחַלָּה טוֹבָה שְׁתּוּכְלוּ
 לְהִתְחַזֵּק כָּל כֶּף עַל-יְדֵי הָאֲרֵת דַּעֲתֵי שְׁאַנֵּי מְאִיר
 בְּכֶם, עַד שְׁתּוּכּוּ גַם בֶּן לְהָאֲרֵת הַרְצוֹן וּלְיִרְאָה גְדוּלָה
 הַנְּמַשְׁךְ מִהָאֲרֵת הַדַּעַת שֶׁל הַצְּדִיק הָאֲמֵת, עַד אֲשֶׁר
 בְּאֲמֵת גַּם אֶצְלָנוּ עִכְשָׁו בְּנִקְל לָנוּ לְזִכּוֹת לְמַדְרֵגָה זּוֹ,
 שְׁתִּהְיֶה הַיִּרְאָה מִלְתָּא זּוּמְרָתָא גַּם אֶצְלָנוּ עַל-יְדֵי
 שְׁנִזְכָּה לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמֵת. בְּכַח הַהִתְחַלָּה הַקְּדוּשָׁה
 שֶׁל מוֹשֶׁה רַבֵּנוּ וְשֶׁל כָּל הַצְּדִיקֵי אֲמֵת הַבָּאִים אַחֲרָיו:

הלכות פדיון בכור הלכה ה, אות ל"ג.

פד

אֶפְלוּ מִי שֶׁנֶּפֶל מְאֹד חֵם וְשָׁלוֹם, אֶפְלוּ אִם נֶפֶל
 לְעֵבְרוֹת חֵם וְשָׁלוֹם, צָרִיד גַּם בֶּן שְׁיִהְיֶה לוֹ
 יִרְאֶה גְדוּלָה מִהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, לְהִתְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל
 נִקְדָּה וְנִקְדָּה, שְׁיֻכַּל לְמַלֵּט אֶת נֶפְשׁוֹ מִרַע וְלִמְשַׁךְ
 אֶת עַצְמוֹ לְאִיזָה טוֹב, וְאֵל יִפְטֹר אֶת עַצְמוֹ מֵאֲחֵר

שְׁכָבֶר נָפַל כָּל כֶּךָ אִם בֶּן הַתֵּר לוֹ הַכֵּל חֵם וְשָׁלוֹם,
 חֲלִילָה לֹא תִהְיֶה כְּזֹאת בְּיִשְׂרָאֵל, כִּי אֵין חֶשֶׁד וְאֵין
 צִלְמוֹת לְהַסְתֵּר שֵׁם כָּל פּוֹעֲלֵי אֱוֶן. כִּי גַם בְּשֵׂאוֹל
 תַּחֲתִיּוֹת וּמִתַּחֲתָיו צְרִיכִין לִירֹא אֶת הַשֵּׁם מְאֹד מְאֹד,
 כִּי בְּכָל מְקוֹמוֹת מְמַשְׁלָתוֹ: הַלְכוֹת בְּכוֹר בַּמָּה טַהוּרָה הַלְכָה ד', אוֹת

י"ד עין יראה ועבודה אות ק"ו.

פה

אָמְרוּ: רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה: כֶּךָ הוּא דִרְכוֹ שֶׁל
 הַיֵּצֵר הָרַע; הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כֶּךָ וְכוּ',
 שְׁזֵה בְּחִינַת עֲבָרָה גּוֹרֶרֶת עֲבָרָה, וּכְתִיב: "הוּי מוֹשְׁכֵי
 הָעוֹן בְּחִבְלֵי הַשָּׂוִא" וְכוּ'. וּבִאֲמַת לְפִי דִרְכוֹ שֶׁל הַיֵּצֵר
 הָרַע עִם אֲנָשִׁים כְּאֵלֶּה שְׂאִינָם מִתְגַּבְּרִים כְּגִידוֹ
 בְּנִעוּרֵיהֶם, בְּיֹדָאֵי הִיָּה אִפְסֵי תִקּוּהַ חֵם וְשָׁלוֹם לְרַב
 הָעוֹלָם כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "מִפְּנֵי מְנַעַר עֲבָדוֹ וְכוּ'". אֲבָל
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חוֹמַל עָלֵינוּ בְּכָל דוֹר וְדוֹר וְחוֹשֵׁב
 מִחֲשָׁבוֹת לְבַל יִדַּח מִמֶּנּוּ נְדָח, וְהוּא שׁוֹלַח סִיּוּעָא
 מְלַעְלָא [מְלַמְעָלָה] עַל-יַדֵּי צְדִיקֵי הַדוֹר הַגְּדוֹלִים

הָאֲמֵתַיִם, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְרַדְּכִי, וְהֵם יוֹדְעִים הַיָּטֵב
 מִה שֶׁנַּעֲשֶׂה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, בְּחִינַת: "וּמְרַדְּכִי
 יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" (אסתר ד, א), וְהֵם מְעוֹרְרִים אֶת
 יִשְׂרָאֵל לְתִשׁוּבָה, בְּבְחִינַת: "וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק
 זַעֲקָה גְדוֹלָה וּמְרָה" (שם ד, א). וְהֵם מוֹדִיעִים לְכָלֵּל
 בְּנִסְתּוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא בְּחִינַת אֶסְתֵּר לְבַל תִּתְיַאֲשׁ
 עֲצָמָה מִן הַרְחָמִים, וְתִבּוֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, אֶף-עַל-פִּי
 שֶׁהִיא רְחוּקָה כָּל כֶּךָ שֶׁלֹּא נִקְרָאת לָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ
 זֶה שְׁלֹשִׁים יוֹם, אֲשֶׁר עַל-כֵּל-כָּל-פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּחֹדֶשׁ
 צְרִיכִין יִשְׂרָאֵל לְהִקְבִּיל פָּנֵי אֲבִיהֶם שְׁבַשְׁמוֹם. אֶף-
 עַל-פִּי-בֵן צְרִיכִין לְהִקְיֵשׁ עַל דְּלִתֵי רְחָמִים, אוֹלֵי יְחוּם
 אוֹלֵי יְרַחֵם.

עֵד שְׂאֵחֵר-כֶּךָ בְּנִסְתּוֹת יִשְׂרָאֵל מְקַבְּלַת דַּעַת הַצְּדִיק
 הָאֲמֵת, וְאוֹמְרַת: "וַיִּבְכֶּן אָבִיא אֶל הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר
 לֹא כִדַּת", וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה, שֶׁלֹּא כִדַּת
 שֶׁל תּוֹרָה, כִּי אֲנִי יוֹדַע בְּעֲצָמִי שֶׁעַל-פִּי דַת שֶׁל תּוֹרָה
 בּוֹדָאִי אֵינְנִי רְאוּי לָבוֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵינוּ,

כְּפִי מֵה שְׁאֲנִי יוֹדַע חֲטָאֵי וְעוֹנוֹתַי. אֵךְ אֶף-עַל-פִּי-כֵן
אָבּוֹא לְפָנָיו שְׁלֵא כְדַת, וְכֹאֲשֶׁר אֲבַדְתִּי אֲבַדְתִּי. הֵינּוּ
אִם חֵס וְשָׁלוֹם, אֵינּוּ לְרִצּוֹן לְפָנָיו תִּפְלְתִי וְהִתְבּוֹדְדוֹתִי
עֲתָה מֵרַבּוּי קְלָקוּלִי, כֹּאֲשֶׁר אֲבַדְתִּי אֲבַדְתִּי וַיַּעֲשֶׂה
הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עִמִּי מֵה שְׂיִרְצָה, אֲנִי תָמִיד אֵיחֵל
וְאֶצַּעַק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אוֹלֵי יְרַחֵם. וְאִז מְרַחֵם הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ עַל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, "וַיִּוָּשֵׁט הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר אֵת
שְׂרָבִיט הַזֹּהֵב", זֶה סוֹד הַהֶאָרָה וְהִתְקַרְבוֹת מֵהַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ שְׂמַגִּיעַ לְפַעֲמַיִם לְהֶאָדָם הַנְּמוּךְ מְאֹד, שְׁאֶף-
עַל-פִּי-כֵן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שׁוֹלַח לוֹ הִתְקַרְבוֹת מְרַחוֹק
בְּסוֹד הַוָּשֵׁט שְׂרָבִיט הַזֹּהֵב, שְׂנַמְשֵׁךְ בְּגַם אַמּוֹת
הַרְבֵּה כְּמֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה. הֵינּוּ שְׁאֶפְלוּ
הָאָדָם הָרַחוּק מְאֹד מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּשְׁהוּא שׁוֹמֵעַ
לְעֵצַת הַצַּדִּיק לְבָלִי לְהִתְיַאֵשׁ אֵת עַצְמוֹ, רַק אֶף-עַל-
פִּי-כֵן אֵיךְ שֶׁהוּא אֵיךְ שֶׁהוּא הוּא מוֹסֵר אֵת נַפְשׁוֹ
בְּכַטּוֹל גְּמוּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכֹא לְפָנָיו מְלָכּוֹ שֶׁל עוֹלָם
לְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו, אִזִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ חוֹמֵל עָלָיו וּמְאִיר

עָלוּ הָאָרְהָ נִפְלְאָה מֵרְחוֹק מְאֹד, כִּי מֵאִיר עָלוּ
הַדַּעַת הָעָלוּיוֹן מְאֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרָאָה עֲלָאָה
דְּעֲלָאָה [עָלוּיָנָה שְׁבַעֲלוּיָנָה], עַד שְׂיִזְכָּה גַם הָרְחוֹק
מְאֹד לְשִׁלְמוֹת הַיְרָאָה שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרָאָה עִם דַּעַת,
שְׁעַל-יְדֵי זֶה יִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּאַמְתּוֹ: שם, ט"ז י"ג.

פו

יֵשׁ בְּנֵי אָדָם הַרְבֵּה, כְּשֹׁמְעֵינִים בְּסִפְרֵי מוֹסֵר
שְׂמֻדְבָּרִים מַעֲצָם גְּדֹל הַפָּנִם שֶׁל הַחֲטָאִים,
וּמַעֲצָם מְרִירַת הָעֲנָשִׁים שֶׁל גִּיהֶנָם וְכִיּוֹצֵא וְכו', הֵם
מִתְפַּחְדִּים מְאֹד. אָבֵל הַבַּעַל דָּבָר מִתְגַּרְהַ בָּהֶם
וּמְפִילֵם עַל-יְדֵי-זֶה לְעַצְבוֹת גְּדוֹל יוֹתֵר מִבְּתַחֲלָה, עַד
שֶׁלְּפָעֲמִים נוֹפְלִים עַל-יְדֵי-זֶה בְּיוֹתֵר חֵם וְשָׁלוֹם, וַיֵּשׁ
שְׁנוּפְלִים חֵם וְשָׁלוֹם כָּל כָּךְ, עַד שֶׁבָּאִים לְכַפִּירוֹת
גְּמוּרוֹת חֵם וְשָׁלוֹם. וְכֹל זֶה מִחֲמַת שְׁלֵא זָכוּ לְקַבֵּל
הַדַּעַת הָאֲמִתִּי מִצְדִּיקוֹ אֲמִתּוֹ, לְהַחֲיוֹת וּלְחַזֵּק אֶת
עַצְמָם, וּנְדָמָה לָהֶם שֶׁכִּבֵּר נִשְׁקָעוּ בְּדַרְכֵיהֶם כָּל כָּךְ
חֵם וְשָׁלוֹם, עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לָהֶם לָשׁוּב עוֹד, וְעַל-כֵּן

כָּל מַה שְּׁרוֹאִין יִרְאֵת הָעֲנָשִׁים נוֹפְלִים בְּעֵינַי עֲצֻמֹן
 יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְזֶה עֵקֶר בְּחִינַת מַלְחָמַת עַמְלֶק שְׂבָכָל
 הַדּוֹר, בְּמִבְּאֵר בְּפָנִים. אֲכַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חוֹמֵל עַל עַמּוֹ
 וְשׂוֹלַח עָלֵינוּ הָאָרֶה נִפְלְאָה עַל-יְדֵי צַדִּיקֵי הַדּוֹר,
 מִבְּחִינַת הִירָאָה שֶׁל מְשִׁיחַ, שְׂיִמְשִׁיךְ הִירָאָה בְּשִׁכְל
 עָלְיוֹן כָּל כָּךְ, עַד שֶׁתִּגְיַע הִירָאָה לְטוֹבָה אֲפֹלוּ לְגָרוּעַ
 שְׂבִגְרוּעִים, שְׂאֲפֹלוּ הֶרְחוֹק מְאֹד מְאֹד יִהְיֶה לוֹ דַּעַת
 אֲמִתִּי לְהִבְחִין הָאֱמֶת, שְׁגָם הוּא יֵשׁ לוֹ תִקְוָה, כִּי
 רַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ רַבִּים מְאֹד.

וְעַל-כֵּן בּוֹדֵאֵי לֹא יִפֹּל עַל-יְדֵי יִרְאֵת הָעֲנָשׁ,
 אֲדַרְבָּא, מִיִּרְאֵת הָעֲנָשׁ יִחִזַּק אֶת עֲצֻמוֹ
 לְמִצָּא בְּעֲצֻמוֹ נִקְדוּת טוֹבוֹת, וְלִשְׁמַח אֶת עֲצֻמוֹ בְּפֹה
 שֶׁהוּא מְזַרַע יִשְׂרָאֵל עַל-כָּל-פָּנִים. וְדִיקָא עַל-יְדֵי
 יִרְאֵת הָעֲנָשׁ יָבוֹא לְשִׂמְחָה גְדוֹלָה, כִּי יִרְאֵת הָעֲנָשׁ
 תִּכְרִיחֵהוּ לְקַיֵּם דְּבָרֵי הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִּים שְׂמֹזְהִירִים
 מְאֹד אֶת הַגָּרוּעַ שְׂבִגְרוּעִים, שְׂיִתְחַזַּק אֶת עֲצֻמוֹ
 בְּשִׂמְחָה תָּמִיד עַל-פִּי דְרַכֵּי עֲצוֹתֵיהֶם הַקְדוּשׁוֹת,

וּבּוֹדָאֵי צְרִיכִין אֲנַחְנוּ לְהַתִּירָא מְאֹד לְשִׁמְעַ לְדְבָרֵיהֶם
 הָאֲמִתִּיִּים וְלִקְיָמָם בְּאֲמִתּוֹ. וְעַל-כֵּן בְּסוּף הַתּוֹכַחָה
 שֶׁהוּא יֵרָאֵת הָעֲנָשׁ כְּתִיב: "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ
 אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ בְּשִׂמְחָה", נִמְצָא שְׁצָרִיכִין לְהַתִּירָא
 מְאֹד מִיִּרְאֵת הָעֲנָשׁ, עַד אֲשֶׁר יִתְחַזַּק עַל-יַד־יְהוָה
 לְקַיֵּם דְּבָרֵי הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים, שְׂמֹזְהִירִים אֶת הַגְּרוּעַ
 שֶׁבְּגְרוּעִים לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמוֹ בְּנִקְדוּת טוֹבוֹת שְׂמוֹצָא
 בּוֹ עֲדִין, וְלַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם בְּשִׂמְחָה: שֵׁם אוֹת י"ח, כ.

פז

צְרִיכִין לֵידַע שֶׁכָּל מָה שֶׁכָּתוּב בְּסֵפֶר "רֵאשִׁית
 חֲכָמָה" וְשָׂאֵר סֵפְרֵי קֹדֶשׁ עֲנִינֵי קֹדֶשׁהּ
 וְטַהָרָה גְּדוֹלָה, וְעֲצָם הַפָּנָם וְהָעֲנָשׁ שֶׁל כָּל חֲטָא
 וּפָנָם אֲפֹלוּ כָּל שֶׁהוּא, אֵין הַפְּנֹנָה בְּכָל זֶה בְּכַדִּי לְרַחֵק
 אֶת הָאָדָם מֵעֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ וְלְהַחֲלִישׁ דַּעְתּוֹ בִּיּוֹתֵר
 חֵם וְשָׁלוֹם, רַק כּוֹנְנָתָם הַטּוֹבָה הוּא רַק לְקָרֵב וְלְהַזְהִיר
 אֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁיִּהְיוּ קְדוֹשִׁים וְטַהוֹרִים, וְיִתְרַחֲקוּ אֲפֹלוּ
 מִפָּנָם כָּל שֶׁהוּא, כִּי בּוֹדָאֵי כָּךְ רָאוּי לָהֶם לְפִי עֲצָם

קִדְשָׁתָם מִשְׂרָשָׁם. אָבֵל אֶף-עַל-פִּי-כֵן, אֶפְלוּ מִי
 שְׁפָנָם כְּמוֹ שְׁפָנָם רַחֲמָנָא לְצִלּוֹן, בּוֹדֵאי צָרִיד לְקַיִם
 מֵאֲמַר הַכְּתוּב - אֵל תִּרְשַׁע הַרְבֵּה, וּכְמוֹ שְׁאֲמָרוּ
 רְבוּתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבָרְכָה: מִי שְׁאֲכַל שׁוּם וְרִיחוֹ גוֹדֵף
 יִחְזֹר וְיֹאכַל שׁוּם וְיִהְיֶה רִיחוֹ גוֹדֵף יוֹתֵר?! וּבּוֹדֵאי צָרִיד
 הָאָדָם לְהַחִיּוֹת וּלְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל עֵת תְּמִיד יִהְיֶה
 אִידִּי שְׂיִהְיֶה, כִּי צָרִיכִין לְזַהֵר שְׁלֹא לְקַבֵּל הִירָאָה
 וְהַמוֹסָר לְרַעָה חֵם וְשִׁלּוּם לְהַתְרַחֵק עַל-יְדֵי-זֶה
 בְּיוֹתֵר, רַק שְׂיִהְיֶה בְּבַחֲנֵינָת יִרְאֵת הַשֵּׁם לְחַיִּים דִּיקָא,
 דְּהֵינּוּ לְקָרֵב אֶת עֲצָמוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי הִירָאָה
 וְהַמוֹסָר, וְלֹא לְהַתְרַחֵק חֵם וְשִׁלּוּם רַק אֲדַרְבָּא,
 מֵעֲצָם הִירָאָה יִחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ לְקַיִם דְּבָרֵי רְבוּתֵינוּ
 זְכוּרָנָם לְבָרְכָה, שְׁהַזְהִירוּנוּ לְהֶאֱמִין בְּחֶסְדּוֹ וְטוֹבוֹ
 יִתְבָּרַךְ, שְׂאֵינוּ נִפְסַק לְעוֹלָם, וּלְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל
 עֵת לְהַתְחִיל מִחֻדָּשׁ בְּעַבּוֹדַת הַשֵּׁם: שֵׁם, אוֹת כ"ח.

פח

בְּזֶה שְׂאֵנוּ רוֹאִין שְׁצוּתָהּ הַתּוֹרָה עַל עֶבֶד עֲבָרִי:

אִם בְּגִפּוֹ יָבֵא בְּגִפּוֹ יֵצֵא, בְּזֶה אָנוּ רוֹאִים רַחֲמָנוֹת
הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ אִיךָ שֶׁהוּא חוֹשֵׁב מַחֲשָׁבוֹת לְכָל יְדֵחַ
מִמֶּנּוּ גְדוּחַ, כִּי הֲלֹא אֶפְלוּ הָעֶבֶד שִׁירָד לְמִדְרַגָּה
פְּחוּתָה כָּל כָּךְ, עַד שֶׁהִתִּירָה הַתּוֹרָה לָרַבּוֹ לְמַסֵּר לוֹ
שִׁפְחָה כְּנַעֲנִית שֶׁהוּא עוֹזֵן חָמוּר מְאֹד, אִם בֶּן הָיָה
אֶפְשָׁר לוֹמַר שֶׁהוּא כָּבֵד הַפֶּקֶר גָּמוּר וְאִין לוֹ שׁוֹם
תִּקְוָה עוֹד. וּבְאֵמֶת לֹא כֵן הוּא, כִּי אָנוּ רוֹאִים שְׁגָם
בְּהָעֶבֶד יֵשׁ כִּמְהָ דִינִים וְאִזְהָרוֹת שֶׁהִזְהִירָה הַתּוֹרָה
לְרַחֵם עָלָיו הַרְבֵּה, וְשִׁלָּא לְהַפְקִירוֹ לְגַמְרֵי חַס וְשָׁלוֹם,
זֶה אָנוּ רוֹאִים גַּם בְּמֵה שֶׁהִזְהִירָה הַתּוֹרָה, "אִם בְּגִפּוֹ
יָבֵא וְכוּ", הִינּוּ שָׂאֵם אִין לוֹ אִנְשָׁה בֵּת יִשְׂרָאֵל, אָסוּר
לָרַבּוֹ לְמַסֵּר לוֹ שִׁפְחָה לְאִשָּׁה בְּכַדֵּי שִׁלָּא יֵאבֵד לְגַמְרֵי
חַס וְשָׁלוֹם. כִּי אִם יֵשׁ לוֹ כָּבֵד קָשֶׁר וְחִבּוּר בְּאִשָּׁה
יִרְאֵת הַשֵּׁם מִבֵּת יִשְׂרָאֵל, אִזִּי אַף-עַל-פִּי שְׁמִשְׁפָּלוֹת
מִדְרַגָּתוֹ שִׁירָד לְמִדְרַגַּת עֶבֶד הַתֵּר לוֹ לְשֵׂא שִׁפְחָה,
אַף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ לוֹ תִקְוָה. אָבֵל אִם לֹא נִתְחַבֵּר עַדִּין
בְּבֵת יִשְׂרָאֵל, אִזִּי אִם הָיָה נוֹשֵׂא שִׁפְחָה שֶׁהוּא הַהֶפְךָ

מִמָּוֶשׁ, הָיָה נֹאכְד לְגַמְרִי, עַל-כֵּן אָסְרָה הַתּוֹרָה לְמָסַר
 לוֹ שְׂפָחָה אֶף-עַל-פִּי שְׁנַפֵּל לְעַבְדוֹת. כִּי אָפְלוּ עַל
 הַנוֹפֵל לְעַבְדוֹת גָּמוֹר וְשֶׁהוּא תִקְרָף זִהְמַת הַנְּחָשׁ,
 בְּחִינַת עַמְלָק, אֶף-עַל-פִּי-כֵן גַּם לְשֵׁם מוֹגִיעִין
 רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבַרַךְ, וְחוֹשֵׁב מַחְשְׁבוֹת לְבַל יִהְיֶה נִדְחָה
 לְגַמְרִי חֵם וְשָׁלוֹם: שם, אות כ"ו.

כט

צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד בְּהַשֵּׁם יִתְבַרַךְ לְבָלִי
 לְיֵאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּשׁוֹם אַפֵּן, רַק לִידַע תָּמִיד,
 כִּי מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וְעַדִּין הַשֵּׁם עִמוֹ וְאַצְלוֹ
 וְכוּ', עַד שְׂיִזְכֶּה לְהַתְחַזֵּק בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה עַד שְׂיִגִיעַ
 לְהָאֲרֵת הָרָצוֹן, שְׂדִיקָא בְּעַת הָאֲכִילָה יִגִיעַ עָלָיו רָצוֹן
 וְהַשְׁתַּוְקוּת חֶזֶק וְנִמְרָץ מְאֹד לְהַשֵּׁם יִתְבַרַךְ. וְזֶהוּ
 הַהֶפְדָּ מִמָּוֶשׁ מֵהַנְּפִילוֹת שֶׁל רַב הָעוֹלָם, שָׂרַב
 הַנְּפִילוֹת הֵם עַל-יְדֵי הָאֲכִילָה, הֵינּוּ שְׁנוּפְלִים בְּדַעְתָּם
 מְאֹד מִחֲמַת הָאֲכִילָה שְׁלָהֶם שְׂאִינָה בְּקַדְשָׁה כְּרָאוּי.
 וּבְאֻמַּת אֶף-עַל-פִּי שְׂבֹדָאֵי צָרִיךְ כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל

לְקַדֵּשׁ אֲכִילָתוֹ בְּשִׁלְמוֹת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אָסוּר לוֹ
 לִפְלֹל בְּדַעְתּוֹ מִשּׁוּם דְּבָר, רַק אֲדַרְבָּה, צָרִיכִין לְחִזּוֹק
 אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל פַּעַם, וּבִפְרָט בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה,
 שְׁאָסוּר לְהִיּוֹת אִזּוֹ אִישׁ עֲצָל, רַק לְהִיּוֹת אִישׁ חֵיל.
 הֵינּוּ כִּי לֹא דֵי שְׁאָסוּר לִפְלֹל בְּדַעְתּוֹ עַל-יְדֵי אֲכִילָתוֹ,
 אֲדַרְבָּה, צָרִיכִין לִידַע וּלְהֶאֱמִין שְׁאֲכִילַת אִישׁ
 הַיִּשְׂרָאֵלִי יִקְרָה מְאֹד, מֵאַחַר שְׁאֲכִילָתוֹ עַל-פִּי
 הַתּוֹרָה עַל-כָּל-פְּנִיּוֹת שְׂאִינּוֹ אוֹכֵל דְּבָר הָאָסוּר חֵס
 וְשָׁלוֹם, רַק הַכֹּל עַל-פִּי הַתּוֹרָה. וְגַם מְבָרֵךְ עַל כָּל
 דְּבָר תַּחֲלָה וְסוּף, וְעַל-יְדֵי-זֶה כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
 מְבָרֵךְ בְּרוּרִים הַרְבֵּה בְּאֲכִילָתוֹ, וַיֵּשׁ לוֹ לֶאֱכֹל
 בְּשִׂמְחָה וּבְהִתְחַזְּקוֹת גְּדוֹל בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלִידַע כִּי
 מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וְהֵשֵׁם עִמּוֹ וְכוּ' כַּנ"ל, עַד
 שְׂיִזְכֶּה בְּשַׁעַת אֲכִילָתוֹ דִּיקָא לְהֶאֱרַת הָרְצוֹן,
 שְׂיִשְׁתַּוְּקַק אִזּוֹ דִּיקָא לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּרְצוֹן מִפְּלַג מְאֹד,
 שְׂזֶה עֶקֶר קִדְשַׁת אֲכִילַת יִשְׂרָאֵל. כִּי עַל-יְדֵי זֶה הוּא
 תְּכֵלִית שְׁלֵמוֹת הַבְּרוּר שֶׁל כָּל הַנִּיצוּצוֹת שֶׁבַמְּאֲכָל

ועולים על-ידי-זה לְשֵׁרֶשֶׁם הָעֲלִיּוֹן בְּשִׁלְמוֹת כַּמְבֹאֵר

בַּפְּנִים: הלכות חלה הלכה ד. אות ג.

צ

אֵין הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַפֵּחַ שְׂכָר כָּל בְּרִיָּה, וְכֹל
 מֵה שֶׁפֶּעַל וְעִשָּׂה אָדָם אֵיזָה טוֹב לְשֵׁם שָׁמַיִם
 בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, דְּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן, לֹא יֵאבֵד
 שׁוּם דְּבָר לְעֵתִיד, אֲפֹלוּ אִם עָבַר חֵם וְשָׁלוּם כַּמָּה
 פְּעָמִים עַל כָּל הַתּוֹרָה. כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁמְבֹאֵר
 בְּסִפְרֵי קִדְשׁ, שָׁמַי שֶׁהוּא רָשָׁע הוּא מוֹסִיף כַּח
 בְּקִלְפָּה עַל-יְדֵי מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים, יֵשׁ בְּזֶה דְּבָרִים בְּגו
 אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְבֹאֲרָם כָּל כָּד, בְּפִרְט בְּכַתָּב, אֶךְ
 הַכֹּלֵל שֶׁכָּל מִי שֶׁרוֹצֵה לְחוּם עַל עֲצָמוֹ, שְׁלֹא יֵאבֵד
 אֶת עוֹלָמוֹ לְגַמְרֵי, וּמִתְגַּעְגַּע לְשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
 אֵיזִי אֶף-עַל-פִּי שֶׁאֵינוֹ זוֹכֵה לְשׁוּב כְּרֵאוּי לוֹ, אֶף-עַל-
 פִּי-כֵן כָּל מֵה שֶׁיַּעֲשֶׂה אֵיזָה דְּבָר שֶׁבִקְדָּשָׁה יִהְיֶה
 אֶיךָ שֶׁיִּהְיֶה, בּוֹדֵאי לֹא יִהְיֶה נֶאֱבָד שׁוּם דְּבָר, אֲפֹלוּ
 אִם לֹא יוֹכֵה לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאֶמֶת חֵם וְשָׁלוּם,

מִכָּל-שָׁכֵן שָׁעַל-פִּי הָרַב כְּשִׁיחִיָּה חֶזֶק בְּדַעְתּוֹ וַיִּרְגֵּל
 עֲצָמוֹ מְעַט מְעַט בְּתוֹךְ דַּרְכֵי הַקְּדוּשָׁה, אֲזִי סוֹף כָּל
 סוֹף יוֹכֵה לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה וְשִׁלְמָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי
 אֵין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, כַּמְבָאָר כָּבֵר כַּמָּה

פְּעָמִים: הלכות תרומות ומעשרות, הלכה ג, אות ב.

צא

כְּשֵׁהָאָדָם הוּא בְּמִצַּר גָּדוֹל וְהִתְאַוּוֹת וְהִסְמָרָא
 אַחֲרָא מִתְנַבְרִים עָלָיו מְאֹד, עַד שְׂאִין
 לוֹ דְרִיךְ לְנִטּוֹת יָמִין וּשְׂמָאל, בְּבַחֲיִנַת: "כָּל רִדְפִיָּה
 הַשְׁיִיגוּהָ בֵּין הַמִּצָּרִים", עַד שְׁנִדְמָה שְׂאָפִס תְּקוּהַ חִם
 וְשָׁלוֹם, וְהוּא בְּעֵצִם דְּחִקוֹ וּמִצָּרֵי נֶפֶשׁוֹ פּוֹנֵה לְהֵשֵׁם
 יִתְבָּרַךְ, וְצוּעַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מִן הַמִּצַּר, בְּבַחֲיִנַת: "מִן
 הַמִּצַּר קָרָאתִי יְיָ", אַף-עַל-פִּי שְׂמָה שְׁפוּנָה עֲצָמוֹ
 לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ הוּא רַק כְּחוּט הַשְּׁעָרָה, אַף-עַל-פִּי-כֵן
 הוּא יָקָר בְּעֵינֵי הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וְנַעֲשֶׂה מִמִּצַּר צָמֵר,
 שְׁהֵם בְּחִינַת שְׁעָרוֹת דְּדִיקְנָא קְדִישָׁא, הֵינּוּ
 שְׁנַתְעוֹרְרִין וְנִמְשָׁכִין עָלָיו כָּל הַשְּׁלֵשׁ-עֶשְׂרֵה מַדּוֹת

שֶׁל רַחֲמִים, שֶׁהֵם תְּלִיסֵר תְּקוּנֵי דִיקְנָא קְדִישָׁא [שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה תְּקוּנֵי הַקּוֹן הָעֲלִיּוֹן], שְׁשֵׁם כָּלוּ רַחֲמִים וְטוֹב, וְשֵׁם נְתִיבָהּ הַכֹּל לְטוֹבָה וְזָכוֹת כִּידוּעַ, וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׁמִבְּאֵר בְּפִגְנוֹת, מִן הַמַּצַּר קָרָאתִי יְיָ, מִצַּר אוֹתִיּוֹת צָמַר, בְּחִינַת תְּקוּנֵי דִיקְנָא וְכוּ', הֵינּוּ כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת חוּט שֶׁל צָמַר בְּיוֹם כְּפוּר שֶׁהִיא מְלִבִּין הָעוֹנוֹת שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, בְּבְחִינַת: "אִם יֵאָדִימוּ כִּתּוּלָע בְּצָמַר יִהְיוּ", כִּי עֵקֶר סְלִיחַת עוֹנוֹת בְּיוֹם כְּפוּרִים נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי בְּחִינַת זֹאת, עַל-יְדֵי שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מוֹצֵא בְּיִשְׂרָאֵל אֶפְלוּ בְּחוּטָאִים רַחֲמָנָא לְצַלֵּן כְּמָה וְכְמָה שְׁעֵרוֹת טוֹבוֹת, הֵינּוּ מַה שְׁמִנְתְּקִין עֲצָמִם כְּמָה פְּעָמִים מִן הָרַע אֶל הַטוֹב כְּחוּט הַשְּׁעָרָה עַל-כָּל-פְּנִים, שְׁגַם זֶה יָקָר מְאֹד אֲצִלוּ יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְאִירִין הַשְּׁעֵרוֹת הָעֲלִיּוֹנֹת הַקְּדוּשׁוֹת בְּחִינַת תְּקוּנֵי דִיקְנָא בְּחִינַת צָמַר, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְחִילַת כָּל הָעוֹנוֹת כַּנ"ל: הַלְכוֹת רֵאשִׁית הַגּוֹ הַלְכָה ד, אוֹת ב.

צב

מִיכָאֵל כִּהְנָא רַבָּא [הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל] מְלַמֵּד תְּמִיד זְכוּת
 עַל יִשְׂרָאֵל, וְכָל הַזְכוּת שְׂמוּצָאִין בְּיִשְׂרָאֵל
 הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת שְׁעָרוֹת הַנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין
 לְמַצֵּא זְכוּת אֲפֵלוּ בְּגָרֹעַ שְׁבַגְרֹעִים, כִּי בְּכֻלָּם נִמְצְאוּ
 כְּמָה שְׁעָרוֹת טוֹבוֹת מָה שְׂמִמְשִׁיכִין עֲצָמָם כְּמָה
 פְּעָמִים מֵרַע לְטוֹב כְּחוּט הַשְּׁעָרָה. וְעַל-יְדֵי מִצְוֹת
 נְתִינַת רֵאשִׁית הַגִּזּוּ אֶל הַכֹּהֵן, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְתַקֵּן
 בְּחִינַת הַצֶּמֶר בְּשָׂרְשׁוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁעָרוֹת עֲלִיּוֹנוֹת
 הַנ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכִין חֲסָדִים עַל יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי
 הַשְּׁעָרוֹת טוֹבוֹת שְׂנִמְצָא בָּהֶם כַּנ"ל: שם, אות ג.

צג

כָּל הַתּוֹכְחוֹת שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ מוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל,
 וְכָל הַבְּזִיוּנוֹת שְׂמִבְּזָה אוֹתָם לְפַעְעָמִים בְּדַרְךְ
 בְּזִיוֹן, הַכֹּל לְטוֹבָה גְּדוֹלָה, כְּדֵי לְלַמֵּד עֲלֵיהֶם זְכוּת
 וְחֶסֶד כְּדֵי שִׁישׁוּבוּ אֵלָיו בְּאַמֶּת. כִּי לְפַעְעָמִים
 כְּשִׁי-יִשְׂרָאֵל מְקַלְקֵלִין מַעֲשִׂיהֶם מְאֹד מְאֹד, עַד

שְׁכַמְעַט אֵין נֶכֶר מְעַט הַטּוֹב שְׁבָהֶם מְעַצֵּם רַבּוּי
הַפְּשָׁעִים וְהַקְּלוּלִים רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ לְלַמֵּד עֲלֵיהֶם זְכוֹת עַל-יְדֵי מְעַט הַטּוֹב
שְׁבָהֶם יִתְעוֹרְרוּ הַמְּקַטְרְגִים חֵם וְשָׁלוֹם, וַיִּמְצְאוּ
בְּנֶגֶד זֶה אֲלֵפִים פְּעָמִים לְהַפְּךָ חֵם וְשָׁלוֹם, אֲבָל הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ חֲפִיץ חֶסֶד הוּא, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן הוּא רוֹצֵה
בְּעַמּוֹ וְחֲפִיץ לְהַטּוֹת עִמָּהֶם כָּלִפִּי חֶסֶד, אִזּוּ בְּטוֹבוֹ
וְחֲכָמְתוֹ הַנִּפְלְאָה הוּא בְּעַצְמוֹ מְבֹזֵה אֶת יִשְׂרָאֵל
בְּתַכְלִית הַבְּזִיוֹן, עַד שְׂאוֹמֵר עֲלֵיהֶם שְׁכַבֵּר הֵם אֲצִלוּ
חֵם וְשָׁלוֹם כְּמוֹ כָּל הָאֲמוֹת מֵאַחַר שְׁכַבֵּר קִלְקְלוּ כָּל
כָּף. וְתַכְּף שְׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ מִהַפְּךָ הַדְּבָר וְאוֹמֵר עַל
יִשְׂרָאֵל שְׁהֵם כְּמוֹ הָאֲמוֹת מִמֶּנּוּ, אִזּוּ תַכְּף נִתְגַּלָּה
וְנִתְרָאָה עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא אֲמַתַּת הַנִּקְדוּת טוֹבוֹת
שְׁבָהֶם. כִּי בּוֹדָאי בְּתַחֲלָה לֹא הָיָה נִחְשָׁב הַטּוֹב
שְׁבָהֶם כָּלֵל, עַד שְׁכַמְעַט לֹא הָיָה נִרְאָה כָּלֵל, כִּי
בּוֹדָאי לְפִי קִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל בְּשִׁרְשָׁם, אִזּוּ אֶפְלוּ אִם אֵין
פּוֹגְמִין כָּל יְמָיו רַק כְּחוֹט הַשְּׁעָרָה אַחַת, הוּא גַם כֵּן

פָּגַם גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, כִּי יִשְׂרָאֵל הֵם רְחוּקִים לְגַמְרֵי
 מִעוּזוֹן וּמִכָּל מִיּוֹי פְּגָמִים, מִכָּל שָׁכַן כְּשִׁפּוֹגְמִים חֶסֶם
 וְשָׁלוֹם יוֹתֵר מֵחוּט הַשְּׁעָרָה, מִכָּל-שָׁכַן כְּשֵׁהפְּגָמִים
 וְהַחֲטָאִים מְרַבִּים מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן, עַד שְׁמַעַט
 הַטּוֹב אֵינוֹ נִכְרַ בְּלָל, בְּפָרַט כִּי גַם מְעַט הַטּוֹב עֲצָמוֹ
 מְעַרְבַּ בְּפִסְלַת הַרְבֵּה, אִזּוּ בּוֹדָאֵי כְּשִׁירְצָה הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ לְהַסְתַּכֵּל עַל עֲצָם רַבּוּי הַפְּגָמִים שְׁלָהֶם, לְפִי
 קִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל כְּפִי מַה שְׁרָאוּי לָהֶם לְהוֹיֹת, אִזּוּ בּוֹדָאֵי
 כְּמַעַט אִפֶּס תִּקְוָה חֶסֶם וְשָׁלוֹם.

אָבֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רַב חֶסֶד וְאַמֶּת וְחַפִּץ בְּקִיּוּם
 הָעוֹלָם, וְרַק הוּא יָדַע יְצַרְנוּ, וְהֵיכֵן הָאָדָם
 כְּבוֹשׁ בְּזֵה הָעוֹלָם וְכו', עַל-כֵּן בְּרַחֲמָיו הָעֲצוּמִים
 הוּא בְּעֲצָמוֹ מְהַפְּךְ הַדְּבָר לְטוֹבַת יִשְׂרָאֵל, וּמִתְחִיל
 לְהַשׁוֹוֹת אוֹתָם לְכָל הָאֲמוֹת, בְּבַחֲיִנַת: "הֲלוֹא כְּבָנֵי
 כְּשִׁיִּים אַתֶּם לִי" וְכו', וְתִכְף כְּשִׁמְדָמָה וּמִשׁוּה אוֹתָם
 לְשִׁאֵר הָאֲמוֹת, בּוֹדָאֵי הַכֹּל יוֹדוּ וַיֹּאמְרוּ בְּפֶה מְלֵא
 שְׁעָדֵינוּ יֵשׁ חֲלוּק רַב וְנִפְלֵא כְּרַחוּק מְזֹרַח מִמְּעַרְב בֵּין

הַגְּרוּעַ שְׁבִי־יִשְׂרָאֵל לְבֵין הָעֵכוּ"ם, כִּי כִּנְגַד הָעֵכוּ"ם
נִמְצָא תָמִיד בְּיִשְׂרָאֵל כַּמָּה שְׁעָרוֹת וְנִקְדוּת טוֹבוֹת
לְאֵלֶּפֶים וְלִרְבּוֹת, כִּי אֶפְלוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל מְלֵאִים
מִצְוֹת כְּרֵמוֹן כַּמֵּאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה.

נִמְצָא שְׁדִיקָא עַל-יְדֵי שְׁמִדְמָה יִשְׂרָאֵל לְעֵכוּ"ם
וְלִבְנֵי פּוֹשְׁעִים, עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא נִתְגַּלָּה
וּמְאִיר לְעֵין כָּל הַזְּכוֹת וְהַטּוֹב שֶׁבָהֶם, כִּי כִּנְגַד
הָעֵכוּ"ם בּוֹדְאֵי עַמּוּד יִשְׂרָאֵל כָּלֶם צְדִיקִים, כִּי כָּלְנוּ
מִנִּיחִין טָלִית וְתַפְלִין בְּכָל יוֹם וּמִתְעַנִּין בְּיוֹם כְּפוּרִים
וְכו'. וְעַל-כֵּן אַחַר שְׁאֵמֶר הַנְּבִיא: "הֲלוֹא כִּבְנֵי
כְּשִׁים" וְכו', חוֹזֵר וּמְסִים תוֹךְ כְּדֵי דְבוּר לְטוֹבָה, כְּמוֹ
שְׁנֵאֵמֶר שָׁם (עֲמוּס מ, ח): "אִפְסָ כִּי לֹא הַשְּׁמִיד אֲשֶׁמִּיד"
וְכו', "בְּיוֹם הַהוּא אָקִים אֶת סִבַּת דָּוִד הַנִּפְלֶת" וְכו',
כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי שְׁמֵהֶפֶךְ הַדְּבָר וּמִדְמָה יִשְׂרָאֵל
לְעֵכוּ"ם חֵם וְשָׁלוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא נִתְגַּלָּה וְנִתְרָאָה
כַּמָּה וְכַמָּה נִקְדוּת טוֹבוֹת שִׁישׁ בָּהֶם כִּנְגַד הָעֵכוּ"ם,
וְעַל-יְדֵי-זֶה יְבוֹא מְשִׁיחַ וְיָקִים אֶת סִבַּת דָּוִד הַנִּפְלֶת,

כִּי מְשִׁיחַ הוּא מִבְּחִינַת עֵתִיק, בְּחִינַת: "וְעַד עֵתִיק יִזְמִיא מְטָה" (דניאל ג, י"ג) וְהוּא יוֹדֵעַ לְלַמֵּד זְכוּת עַל יִשְׂרָאֵל, לְמַצֵּא כָּל הַשְּׁעָרוֹת טוֹבוֹת שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל שְׁזָה בְּחִינַת הַחֶסֶד הָרַב שֶׁל בְּחִינַת עֵתִיק. וְזֶה גַם כֵּן בְּחִינַת: "קָרָא שְׁמוֹ לֹא עַמִּי כִּי אֲתֵם לֹא עַמִּי" (הושע א, ט) וְכו', וְתַכְּף חוֹזֵר וְאוֹמֵר (שם ב, א): "וְהָיָה בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יֹאמַר לָהֶם לֹא עַמִּי אַתֶּם יֹאמַר לָהֶם בְּנֵי אֵל חַי", הַיְנוּ כַּנֶּ"ל, כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלָּה עֵצֶם מֵעֲלָתָם וְתַפְאֲרָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל כַּנֶּגֶד הָעַמִּים: שם, אות ד ה.

צד

לְפַעֲמִים נוֹפֵל הָאָדָם בְּדַעְתּוֹ כָּל כָּף, עַד שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַחִיזוֹת אֶת עַצְמוֹ בְּשׁוֹם דְּבַר, כְּאֵלוֹ אֵין בּוֹ שׁוֹם טוֹב כְּלָל, אַזִּי צָרִיךְ גַּם כֵּן לְהַפְךָ הַדְּבַר וְלְהַתְחִיל מִצַּד הַשְּׁנַי כַּנֶּ"ל, וְלַחֲשֹׁב בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ, אִם כֵּן כְּפִי דַעְתִּי אֲנִי כְּלִי רַע לְגַמְרִי, וְאֵין כִּי שׁוֹם טוֹב כְּלָל, וְאִזְּ דִיקָא מִתְחִיל לְהַרְגִישׁ בְּעַצְמוֹ הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ בּוֹ עַדִּין, כִּי כַּנֶּגֶד הַגְּרוּעַ

והָרַע לְגַמְרִי, בּוֹדֵאֵי יִמְצָא בְּעַצְמוֹ גַּם בְּעַצֵּם גְּרִיעוֹתוֹ
כַּמָּה וְכַמָּה נִקְדוֹת טוֹבוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִחִיֶּה אֶת
עַצְמוֹ. וְכֵן הוּא גַּם כֵּן לְגַבֵּי חֲבֵרוֹ, כִּי צָרִיךְ לָדוֹן אֶת
הַכֹּל לְכַף זְכוּת, וְלִמְצֵא הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּחֲבֵרוֹ, בְּחִינַת
(תהלים ל"ו, י): "וְעוֹד מֵעַט וְאִין רָשָׁע", כַּמְבָאָר בְּפָנִים: שם,

ו; ועין לקוטי עצות חדש, שלום כ"ו.

צה

בַּתְּחִלָּה הַיֵּצֵר הָרַע מַחְטִיא אֶת הָאָדָם עַל-יְדֵי
שִׁקְרוֹ שְׂמֻטָּעָה אוֹתוֹ בְּכַמָּה מִיַּיִ
הַטְּעָאוֹת, וְאַחֲרֵי כֵן כְּשֶׁבָא עַל דַּעְתּוֹ לְטוֹב, הוּא
מִחְלִישׁ דַּעְתּוֹ וּמְכַנֵּים בְּלִבּוֹ שֶׁכֶּבֶר נִסְתַּלַּק הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ מִמֶּנּוּ, וְהוּא רְחוּק כָּל כָּךְ, עַד שֶׁכֶּבֶר אֵי אֶפְשָׁר
לּוֹ לְטוֹב. וּבְאִמַּת הוּא לְהִפָּךְ, כִּי מְלַכּוֹתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה
אֶפְלוּ בְּעֵשֶׂר כְּתָרִין דְּמִסְאָבוֹתָא [עֵשֶׂר כְּתָרִים שֶׁל
הַטְּמָאָה] רְחֻמָּנָא לְצַלֵּן, וּכְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "הַשֹּׁכֵן אִתְּם
בְּתוֹךְ טְמֵאֹתָם", וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה:
אֶפְלוּ כְּשֶׁהֵם טְמֵאִים - שְׂכִינָה בִּינֵיהֶם, וְזֶה עֵקֶר דֶּרֶךְ

הַתְּשׁוּבָה שְׁעָשָׂה מֹשֶׁה בְּאַרְבָּעִים יוֹם הָאַחֲרוֹנִים
מֵאֵלּוּל עַד יוֹם כְּפוּרִים, שְׁהֶעֱקַר הוּא לִידַע שֶׁהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ עֲדִין עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד אֶפְלוּ עִם הַגְּרוּעַ
שְׁבַגְרוּעִים, בְּבַחֲיַנַּת "וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ". וְכֹל זְמַן
שְׁהָאָדָם חוֹזֵר זֹאת בְּדַעְתּוֹ וּמְכַנֵּים זֹאת בְּלִבּוֹ בְּאַמְתָּ,
שְׁזֶה בְּחִינַת הָאַזְהָרָה וַיִּדְעַת הַיּוֹם וְכוּ' כִּי ה' הוּא
הָאֱלֹקִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת, הַיְנוּ
בְּחִינַת "אִם אֶסֶק שָׁמַיִם שָׁם אֶתָּה וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל
הַנֶּדֶךְ", אֲזִי בּוֹדְאִי יֵשׁ לוֹ תִקְוָה גְּדוּלָּה כָּל יְמֵי חַיָּו
לְזִכּוֹת לְדַרְךְ הַתְּשׁוּבָה בְּאַמְתָּ, כִּי זֶה עֵקֶר דְּרָךְ
הַתְּשׁוּבָה בְּחֹדֶשׁ אֵלּוּל, שֶׁהוּא בְּחִינַת: "הַנּוֹתֵן בַּיָּם
דְּרָךְ" וְכוּ', שְׁזֶה סוּד פְּנוֹת אֵלּוּל כְּמוֹכָא בְּפְנוֹת.
וְהַפְּנוּת הַפְּשׁוּטָה שְׁיּוֹצֵא מִזֶּה לְכָל בְּנֵי אָדָם
הַפְּשׁוּטִים, הוּא לִידַע שְׁאֶפְלוּ בְּתוֹךְ מְצוּלוֹת יָם
הַשּׁוֹטְפִים מְאֹד עַל הָאָדָם כְּהַמּוֹן גְּלִי הַיָּם מִמֶּשׁ,
בְּבַחֲיַנַּת: "וְתִשְׁלִיכֵנִי מְצוּלָה בְּלִבְבִי יָמִים", אֶף-עַל-
כִּי כֵן גַּם שָׁם יֵשׁ דְּרָךְ וְנִתְיָב תְּמִיד לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ

על-ידי בְּחִינַת: "אם אֶפֶק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה וְאַצִּיעָה
 שְׂאוֹל הַנֶּדֶד", שְׁזָה סוּד פּוֹנֵת אֱלוֹל בְּחִינַת הַדָּרֶךְ
 הַנֶּ"ל, שְׁכָל אָדָם יְכוּל לְזִכּוֹת אֱלוֹי תָמִיד בְּכָל מְקוֹם
 שֶׁהוּא, בְּפֶרֶט בְּאֱלוֹל, אִם יֶאֱמִין בְּזֶה בְּאֵמֶת
 וּבְפִשְׁטוּת: הַלְכוֹת עֲדוֹת הַלְכָה ה', אוֹת ט.

עו

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה: "וְאַעֲיֶדָה לִי עֲדִים
 נְאֻמָּנִים אֶת אוֹרֵיהַ הַכֹּהֵן וְאֶת זְכָרֵיהֶו",
 אוֹרֵיהַ סִימָן לְזְכוּרֵיהַ, כִּי כְמוֹ שְׁנַתְקִימָה נְבוֹאֶת אוֹרֵיהַ
 שֶׁהַתְנַבֵּא עַל הַחֶרֶבֶן, כֵּן תִּתְקִים נְבוֹאֶת זְכוּרֵיהַ
 שֶׁהַתְנַבֵּא עַל הַגָּאֹלָה וְעַל בְּנֵי בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ. וְזֶה
 הָעֲנִין הוּא בְּכֻלּוֹ, וּבְפֶרֶט גַּם כֵּן לְעֲנִין גָּאֹלַת הַנֶּפֶשׁ
 שֶׁל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל וְתִקּוֹן מַעֲשָׂיו, שְׁזָה בְּחִינַת בְּנֵי
 בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בְּפֶרֶט, כִּי בְטֻבֵּעַ הָאָדָם לְהֶאֱמִין
 בְּהַקְלָקוֹל, הֵינּוּ שְׂמֵאֲמִין שְׁעַל-יְדֵי מַעֲשָׂיו שְׂאִינָם
 הַגּוֹנִים קִלְקַל וּפָגַם הַרְבֵּה, שְׁזָה בְּחִינַת חֶרֶבֶן בֵּית-
 הַמִּקְדָּשׁ, אֲבָל עַל-יְדֵי-זֶה נַחֲלֵשׁ דַּעְתּוֹ מְאֹד, עַד

שְׁנַדְמָה לוֹ שֶׁכֶּבֶר אֲבָדָה תִּקְוָתוֹ וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ לָשׁוּב
 וּלְתַקֵּן מַעֲשָׂיו עוֹד, וְזֶה רַק מַעֲשֵׂי בַעַל־דָּבָר, כִּי עַל־
 יַד־זֶה הוּא פּוֹגֵם בְּכָל פַּעַם בְּיוֹתֵר חֵם וְשָׁלוֹם.
 וּבִאֲמַת צָרִיכִין לִידַע וּלְהֶאֱמִין, כִּי כִּמוֹ שְׁיִכּוֹלִין
 לְקַלְקֵל, כִּמוֹ־כֵן יִכּוֹלִין לְתַקֵּן גַּם כֵּן, וּלְהֵיטִיב מַעֲשָׂיו
 וּלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עַד שְׂיִתְתַּקֵּן כָּל מַה שֶּׁפָּגַם.
 וְאֶדְרָבָא, מְדָה טוֹבָה מְרַבָּה, וְצָרִיכִין אָנוּ לְהִתְחַזֵּק
 בְּכָל פַּעַם בְּבִטְחוֹן חֲזָק בְּרַב חֶסֶדְיוֹ וְרַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי
 סוֹף כָּל סוֹף בְּיִדְאֵי נְזֻכָה לָשׁוּב אֶל הַשֵּׁם בְּאֲמַת,
 וַיִּבְנֶה הַבַּיִת־הַמְּקֻדָּשׁ, כִּמוֹ שֶׁהִבְטִיחָנוּ עַל־יַדֵּי כַּמָּה
 נְבִיאִים וְצַדִּיקִים, כִּמְבָאָר בַּפָּנִים: שֵׁם, אוֹת י"א.

צז

הַתּוֹרָה נִקְרְאת עֵדוּת בְּחִינַת שְׁנֵי לוחות הָעֵדוּת,
 שְׁנֵי דִיקָא, כִּי צָרִיכִין שְׁנֵי עֵדִים שֶׁהֵם
 כְּנֶגֶד שְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת הַנ"ל בְּאוֹת צ"ה, הֵינּוּ בְּחִינַת
 נִקְדָּה הָעֲלִיוֹנָה וְנִקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה, בְּחִינַת שָׁמַיִם
 וָאָרֶץ, לְהוֹדִיעַ כִּי מַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל

ועל הארץ מתחת, בחינת: "אם אִפֶּק שָׁמַיִם שָׁם
 אֶתָּה וְאַצִּיעָה נְשׂוּל" וכו', שָׁזָה עֵקֶר דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה
 שֶׁנִּגְמָר בְּיוֹם כְּפוּרִים בְּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת: "וְאַעֲיִדָה בָּם
 אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ" (דברים ל"א, כ"ח). וְעַל-כֵּן נִתְּנוּ
 שְׁנֵי לוחות הַעֲדוֹת בְּיוֹם כְּפוּרִים דִּיקָא, כִּי הַתּוֹרָה
 בְּחִינַת שְׁנֵי לוחות הַעֲדוֹת הֵם עֵדִים נְאֻמָּנִים
 שֶׁמְזַכְּרִין וּמְזַרְזִין אֶת הָאָדָם בְּכָל פֶּעַם לְבַל יִתְיַאֵשׁ
 עֲצֻמוֹ מִן הַרְחָמִים, כִּי בְּשִׁבִיל זֶה נִתְּנוּ לוחות הַעֲדוֹת
 בְּיוֹם כְּפוּרִים, שֶׁהוּא עֵת רְצוֹן, יוֹם מְחִילָה וּסְלִיחָה,
 יוֹם שֶׁנִּגְמָר בּוֹ הַדֶּרֶךְ לַתְּשׁוּבָה בְּנ"ל, לְהַעֲיִד לְיִשְׂרָאֵל
 אֲמַתַּת טוֹבוֹ וְחֶסֶדּוֹ יִתְבַּרֵךְ, שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
 לוחות הַעֲדוֹת נִתְּנוּ בְּיוֹם כְּפוּרִים עַל יְסוּד זֶה, שֶׁכּוֹלֵל
 שְׁנֵי הַנְּקֻדוֹת הַנ"ל. הֵינּוּ שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׁבוּדָאֵי צְרִיכִין
 לְהַזְהֵר בְּנִפְשׁוֹ וּלְשַׁמֵּר אֶת הַתּוֹרָה מְאֹד, וְשֵׁלָא לְפָנֵם
 אֲפִלוּ פָּגַם כָּל שֶׁהוּא, כִּי בְּתַנוּעָה קָלָה פּוֹגֵם וּמְקַלְקֵל
 מְאֹד כְּשֶׁנוֹטֵה מִדֶּרֶךְ הַתּוֹרָה חֵם וְשָׁלוֹם, וְאַדְרָבָּא,
 צְרִיךְ הָאָדָם לְהִיטִיב מַעֲשָׂיו בְּכָל פֶּעַם, וְלַעֲלוֹת בְּכָל

פֶּעַם מִמְדַּרְגָּה לְמִדְרָגָה עֲלִיזָה בְּיוֹתֵר, בְּבַחֲיִנַת:
 "אִם אָפֶק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה" בְּחִינַת נִקְדָּה הָעֲלִיזָה.
 אַף-עַל-פִּי-כֵן כָּמוֹ שְׁצָרִיכִין לְהֶאֱמִין בְּזֶה שְׂאֵם
 עוֹבְרִין עַל דְּבָרֵי תוֹרָה פּוֹגְמִין וּמְקַלְקְלִין מְאֹד וְגוֹרְמִין
 חֶרֶבֶן גָּדוֹל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת חַס וְשְׁלוֹם, כָּמוֹ-כֵן צָרִיכִין
 לְהֶאֱמִין גַּם בֵּן לְהַפְדָּ, שֵׁישׁ בְּכַח הָאָדָם לְתַקֵּן כָּל מָה
 שְׁפָגָם, כִּי עֲדִין הַשֵּׁם עִמּוֹ וְאַצְלוֹ בְּבַחֲיִנַת: "וְאַצִּיעָה
 שְׂאוֹל הַנֶּגֶד", בְּחִינַת נִקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה, כִּי יִמְיֵנו יִתְפָּרֵד
 פְּשׁוּטָה תָּמִיד לְעֲזָרְנוּ לְשׁוֹב וּלְקָרְבָנוּ אֵלָיו יִתְפָּרֵד,
 עַל-יְדֵי הַדָּרֵךְ הַתְּשׁוּבָה שְׁנִגְמָר בְּיוֹם כְּפוּרִים, שֶׁהוּא
 בְּעֲצָמוֹ כּוֹלֵל נְשֵׁי הַנִּקְדוֹת הַנ"ל, שֶׁזֶה עֵקֶר דְּרֵךְ
 הַתְּשׁוּבָה, רַק אָנוּ צָרִיכִין לְשִׁים לְבָנוּ לָזֶה וּלְהֶאֱמִין
 בְּזֶה בְּכָל עֵת.

וְזָה בְּחִינַת: "עֲדוֹת ה'" נְאֻמָּנָה מִחֻכְמַת פְּתִי". כִּי
 בְּאֻמַּת הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה הִיא רוֹצָה לְהַחֲכִים
 אֶפְלוֹ אֶת הַפְּתִי, הֵינּוּ אֶפְלוֹ אֶת מִי שְׁכָבֵר נִתְפַּתָּה
 אַחֵר יִצְרוּ וְנִתְעָה לְמָקוֹם שְׁנִתְעָה, אַף-עַל-פִּי-כֵן

הַתּוֹרָה מְכַרְזֵת וּמְעִידָה לְפָנָיו שְׂאֵם יִשׁוּב מִיַּד יִקְבַּל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תִּשׁוּבְתוֹ בְּרִצּוֹן, וַיִּקְרְבוּ אֵלָיו בְּאַהֲבָה גְדוֹלָה, וְהַתּוֹרָה בְּעֶצְמָהּ מְעִידָה לְפָנָיו הַדָּרֵךְ לְתִשׁוּבָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּל גַּם הַפְתִּי לְהִתְחַבֵּם, רַק הַמְּנִיעָה הוּא מַחֲמַת שְׂקִשָּׁה לוֹ לְהֵאֱמִין בְּעֶצְמוֹ שְׂיִכּוּל לְתַקֵּן עֲדוּן, וְעַל זֶה קוֹרֵא הַפְּתוּב וּמְכַרִּיז כִּי "עֲדוּת ה' נֶאֱמָנָה" (תהלים י"ט, ח), כִּי בְּיָדָיו הִיא נֶאֱמָנָה מְאֹד בְּעֲדוּתָהּ שְׁמֹעִידָה שְׁמִלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל מְשָׁלָה בְּשָׂמִים מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת בְּנ"ל, וְאִם אַתָּה מֵאֱמִין לְעֲדוּתָהּ עַל הַפָּנִים וְהַקְּלֹקוּל חֵם וְשָׁלוֹם, מִכָּל שֶׁכֵּן אֵיךְ אַתָּה צָרִיךְ לְהֵאֱמִין לְעֲדוּתָהּ עַל כַּח הַתְּקוּן, כִּי בְּיָדָיו מְדָה טוֹבָה מְרַבָּה בְּנ"ל.

וְזֶה גַּם כֵּן בְּחִינַת: "עֲדוּתֶיךָ נֶאֱמָנוּ מְאֹד וְכוּ' ה' לְאָרֶךְ יָמִים", הֵינּוּ אֶף-עַל-פִּי שְׂכַבְרֵךְ אָרְכוּ הַיָּמִים שְׂאֵנוּ מְצַפִּים לְבִנְיַן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת הַתִּשׁוּבָה וְהַתְּקוּן, וְעַדִּין לֹא נִשְׁעָנוּ בְּשְׁלֵמוֹת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיכִין עַדִּין לְהִתְחַזֵּק מְאֹד

בְּתַקוּתֵנוּ, כִּי בְּיָדָי עֲדוּת ה' נֶאֱמָנוּ מְאֹד כַּנִּלְכָּד: שם, אות

ט, י, י"א, י"ב, י"ד.

צח

הַיַּעַר הָרַע וְחִילוֹתָיו הֵם בְּחִינַת עֲדֵי שְׂקָר,
שְׂמֻכְנֵיסִין בְּלֵב הָאָדָם הַהֶפֶךְ מִכָּל הַנִּלְכָּד,
כִּי הוּא הַמְּסִית הוּא הַמְּוִדִיחַ הוּא הַמְּסַטֵּין, כִּי בְּתַחֲלָה
מְסִית לְהָאָדָם וּמְבִיאֵהוּ לְמָה שְׂמֻכְבִּיאֵהוּ, וְאַחֲרֵי־כֵן הוּא
מְסַטֵּין וּמְקַטְרֵג עָלָיו לְמַעַלְהָ וּלְמַטָּה, וְכִמוֹ שֶׁהוּא
מְסַטֵּין וּמְקַטְרֵג לְמַעַלְהָ לְהִרְחִיק רַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ
מִיִּשְׂרָאֵל חֵם וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ־כֵן הוּא מְסַטֵּין בְּיוֹתֵר בְּלֵב
הָאָדָם בְּעֲצֻמוֹ, וּמַחְלִישׁ דַּעְתּוֹ כְּאִלּוּ כִּבְרֵ אָפֶס תַּקְוָה
חֵם וְשָׁלוֹם, וְעַל זֶה צוּעַק הַכְּתוּב: "כִּי קָמוּ בִי עֲדֵי
שְׂקָר" (תהלים כו, יב), שֶׁהֵם הַסְּטָרָא אַחֲרָא שְׂרוּצִים
לְהַעֲיֵד בְּלֵב הָאָדָם הֶפֶךְ מִן הָאֱמֶת וּלְהִרְחִיקוֹ בְּיוֹתֵר
חֵם וְשָׁלוֹם. וְעַל־כֵּן נָתַן לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תַּרְוִין סְהַדִּין
[שְׁנֵי עֲדִים], שֶׁהֵם מִיֻּלָּה וּתְפִלִּין אוֹ מִיֻּלָּה וְשִׁבְתָּ, כִּי כָּל
זְמַן שִׁישׁ לְהָאָדָם שְׁנֵי עֲדִים נֶאֱמָנִים הַנִּלְכָּד, הֵם מְעִידִין

וּמִבְטִיחִין לוֹ בְּכָל עֵת שְׁעֵדִין חֲבִיבוֹתֶיהָ גַּבֵּן [אֲהַבְתּוּ
 אֶצְלָנוּ], מֵאַחַר שְׁאָנוּ זֹכִין עֵדִין לְשָׁנֵי עֵדִים קְדוֹשִׁים
 כְּאֵלוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לָנוּ כַח לְבַטֵּל וּלְהַכְנִיעַ הָעֵדִי
 שְׁקֵר הַג"ל, עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַדְרֵךְ לְתִשׁוּבָה שְׁכָלוּל
 גַּם בֵּין מִבְּחִינַת שְׁנֵי עֵדִים נְאֻמָּנִים בְּחִינַת לוֹחוֹת
 הָעֵדוּת: שֵׁם, אוֹת י"ד.

צט

צָרִיךְ כָּל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל לְהִזָּהֵר מְאֹד, לְבָלֵי לְיָאֵשׁ
 אֶת עֲצֻמוֹ בְּכָל הַיָּמִים הָרַעִים וְעֵתִים לְרַעָה
 הָעוֹבְרִים עָלָיו, רַק אֲדַרְבָּא, כָּל מֵה שְׁמַתְגַּבְרִין עָלָיו
 הַיָּמִי רַע שֶׁהֵם הַמַּדּוֹת רָעוֹת וְכִיּוֹצֵא יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הוּא
 צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ גַּם בָּהֶם, עַד
 שְׁיִמָּצֵא גַם בָּהֶם אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה וְחַיּוֹת אֱלֻקוֹת
 הַמְּלַבֵּשׁ שָׁם. כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוּם מְקוֹם נְמוּד וְיִרּוּד
 בְּעוֹלָם, וְלֹא שׁוּם יוֹם וְעֵת וְזִמְן בְּעוֹלָם שְׁאֵין שָׁם
 דְּבִרֵי תּוֹרָה וְחַיּוֹת אֱלֻקוֹת בְּהָעֵלֶם וּבְצִמְצוּם, שְׁמַחֲיָה
 אוֹתוֹ הַמְּקוֹם וְהַזְּמַן. וְלִפְעָמִים מִפִּיל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת

הָאָדָם לְמִקְוֹמוֹת כַּאֲלוֹ בְּמִכּוֹן בְּשִׁבִיל נִסְיוֹן אִם יִתְנַבֵּר שֵׁם לְחֶפֶשׁ וּלְבִקֵּשׁ כְּרָאוּי אֶת הַטּוֹב הַמְּלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ מְקוֹם וּזְמַן רַע כְּזֶה, וְאִז תְּהִיָּה הִירִידָה שְׁלוֹ תִכְלִית הָעֲלִיָּה, כַּמְבֹאָר בְּפָנִים: הַלְכוֹת הַלְוֹאָה הַלְכָה ה, ה. ו.

ק

בַּעַת שֶׁהָאָדָם רְחוּק מִקְדָּשְׁתּוֹ יִתְפָּרֵד, וְהוּא נֶעַ וְנָד וּמְטַלְטֵל, וְדוֹחִין אוֹתוֹ מִקְדָּשְׁתּוֹ מִדְּחֵי אֵל דְּחֵי רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִם הוּא חָזַק וְאִמְיִן לְבַקֵּשׁ וּלְדַרֵּשׁ וּלְחַפֵּשׁ וּלְחַתֵּר בְּכָל עֵת, וּלְהִתְגַּעְגַּע וּלְכַסֵּף וּלְבַקֵּשׁ אֶת שְׂאֵהְבָה נֶפֶשׁוֹ, הֵינּוּ לְזֹכוֹת לְמִצְא אוֹתוֹ יִתְפָּרֵד, אִזִּי אֶף-עַל-פִּי שְׁעָדִין עוֹבְרִים עָלָיו יָמִים וְשָׁנִים הִרְבָּה, וְאִינוּ זֹכְהָ לְמִצְאוֹ יִתְפָּרֵד וּלְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יֵדַע וַיִּאֲמִין, פִּי בְּכָל עֵת וְעַת עַל-יָדֵי כָּל בְּקִשָּׁה וְחֶפֶז, וְעַל-יָדֵי כָּל דְּרִישָׁה וְדְרִישָׁה שְׁדוּרֵשׁ וּמְבַקֵּשׁ וּמְחַפֵּשׁ לְמִצְא כְבוֹד קְדָשְׁתּוֹ יִתְפָּרֵד, וְעַל-יָדֵי כָּל הַבְּטָה וְגַעְגּוּעַ שְׂמִפְיֵט וְתוֹלָה עֵינָיו לְרַחֲמָיו יִתְפָּרֵד, וְעַל-יָדֵי כָּל תְּנוּעָה

וּתְנוּעָה שְׁפוּנָה אֶל הַקִּדְשָׁה, עַל-יְדֵי כָּל זֶה זֹכָה בְּכָל פְּעַם לְשִׁבְרֵי חוּמוֹת בְּרוּל וְדִלְתוֹת נְחֹשֶׁת, אֶף-עַל-פִּי שְׂאֵחַר-כָּךְ מִתְגַּבְּרִין עָלָיו בְּכָל פְּעַם רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵין יִגִּיעוּ לְרִיק חֶסֶם וְשְׁלוֹם, וְאֵין שׁוֹם הַתְנוּעָה שְׁפוּנָה לְקִדְשָׁה נְאֻבְדַת חֶסֶם וְשְׁלוֹם, וְאִם הוּא חֶזֶק וְאִמִּיץ לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ יוֹתֵר, אֶף אִם יַעֲבֹר עָלָיו מָה, בְּוֹדָאֵי סוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה לְמִצָּא אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ.

וּבִוֹדָאֵי צְרִיכִין לְעֹבֵר עַל הָאָדָם עֵדוֹן וְעֵדֵינִין [זְמַן וְזְמַנִּים] הַרְבֵּה, וְכַמָּה יָמִים וּנְהָרוֹת וּתְהוֹמוֹת וּמִימוֹת מְחֻלְפִין צְרִיכִין לְעֹבֵר עָלָיו, וּבְכַמָּה מְדַבְּרִיּוֹת הַמְּלָאִים נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים גְּדוּלִים וְנוֹרָאִים צְרִיךְ לְעֹבֵר בָּהֶם, עַד אֲשֶׁר זֹכָה לְהַכְּנִס לְשַׁעֲרֵי הַקִּדְשָׁה בְּאַמֶּת, וְזֶה הַדְּבָר אֵי אֶפְשָׁר לְבָאֵר כִּלְל עַד הֵיכָן הָאָדָם צְרִיךְ לְהִתְחַזֵּק, אֶף-עַל-פִּי שְׂפִכְרֵי זְכָרְנוּ בְּזֶה הַרְבֵּה בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עֵדוֹן צְרִיכִין לְמַדְעִי. כִּי לְכָל אֶחָד נִדְמָה שְׁעָלָיו אֵין אָנוּ מְכֻוְּנִים בְּדַבְּרֵינוּ, כִּי הוּא יֵשׁ לוֹ מְנִיעוֹת פְּאֻלָּה וְנִתְפָּס

בְּתַאוּוֹתָיו וּבְמַצּוֹדָתוֹ כָּל כָּךְ, עַד שְׁלֵאִישׁ כְּמוֹתוֹ אִי
אֶפְשָׁר עוֹד לָשׁוּב בְּאַמַּת לְהִשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, כִּי כָּבֵד
נִלְכַּד יָמִים וְשָׁנִים הֶרְבֵּה בְּמָה שֶׁנִּלְכַּד, עַד אֲשֶׁר לֹא
יֵאֱמִין שׁוֹב מִנֵּי חֲשָׁךְ, כָּךְ נִדְמָה לְכָל אֶחָד.

וְרַבֵּנוּ זָכַר צְדִיק לְבִרְכָה, הָיָה קוֹרֵא תִּגְרַל עַל זֶה
מְאֹד, וְאָמַר בְּזֶה הַלְשׁוֹן: "אֵהָהּ, לְבַל
תִּתְיַאֲשׁוּ עַצְמְכֶם", וּבְלִשׁוֹן אֲשֶׁכְּנוּ: "גִּיּוּוֹאֵלֵךְ זֵיט
אֵיִךְ גֵּיט מִיַּאֲשׁ" וּמִשָּׁךְ מְאֹד תִּיבַת גִּיּוּוֹאֵלֵךְ, כִּי
בְּאַמַּת הַכָּל יְכוּלִין לְזַכּוֹת לְהִתְקַרֵּב לְהִשָּׁם יִתְפָּרֵךְ,
אֶפְלוּ עַל-יְדֵי עֵצָה זֹ לְכַד, דִּהְיִנּוּ שִׁיחֲפָשׁוּ וַיִּבְקָשׁוּ
וַיִּצְטָעְרוּ וַיִּתְגַּעְגְּעוּ לָשׁוּב אֵלָיו יִתְפָּרֵךְ, וְסוּף כָּל סוּף
יִתְקַרְבוּ לְהִשָּׁם יִתְפָּרֵךְ עַל-יְדֵי-זֶה, וְאִזּוּ יִרְאוּ שְׂאִין
שׁוֹם תְּנוּעָה דְקַדְשָׁה נֶאֱבַדְתָּ חֵם וְשָׁלוֹם. וְעַל-יְדֵי כָּל
תְּנוּעָה וּבִקְשָׁה שֶׁהוּא מִבְּקֵשׁ אֶת כְּבוֹדוֹ יִתְפָּרֵךְ, זֹכֵה
לַעֲשׂוֹת אֵיזֶה תְּקוּן, עַד אֲשֶׁר יִזְכֶּה לַעֲלוֹת בְּתַכְלִית
הַעֲלִיָּה: הַלְכוֹת גְּבִיַת חוֹב מִהִיתוּמִים הַלְכָה ג, אוֹת י"ו.

קא

ענין מה שאסור לַיֵּאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ לְעוֹלָם, וְצָרִיכִין
 לְהִתְחַזֵּק מְאֹד בְּרִצּוֹנוֹת וְכִסּוּפֵי חֲזָקִים
 דְּקִדְּשָׁה, וְלִהְיוֹת מִן שְׁהָרִצּוֹן בְּעֲצָמוֹ הוּא גַם כֵּן טוֹב,
 וְשִׁיכוּלֵינן עַל-יְדֵי-זֶה לְזָכוֹת לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עַד
 שֶׁהִתְרַחֲקוֹת יִהְיֶה תְּכַלִּית הַהִתְקַרְבוֹת, וְהִירִידָה
 יִהְיֶה תְּכַלִּית הָעֲלִיָּה: עין לקושי עצות חדש, רצון אות כ"ו, כ"ח, כ"ט.

קב

ענין אֵיךְ שְׁצָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק מְאֹד לְהִרְבוֹת
 בְּתַחֲנוּגִים וְצַעֲקוֹת וְהִתְבוּדוֹת, אַף-עַל-פִּי
 שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁזֶה כְּמָה שֶׁהוּא עוֹסֵק בְּזֶה, וְאֵינּוּ רוֹאֶה
 שׁוֹם פְּעֻלָּה כָּלֵל, אַף-עַל-פִּי-כֵן עַל-כָּל-פְּנִיִם הוּא
 בְּבַחֲיַנֵּת מִחָאָה נֶגֶד הַסְּטָרָא אַחֲרָא, שְׁלֵא תוּכַל עַל-
 יְדֵי-זֶה לְהִחְזִיק בְּנַחֲלָתוֹ חֵם וְשְׁלוֹם לְעוֹלָם: עין שם,

קג

הָאָדָם יֵשׁ לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת בְּכָל מְקוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה: 'אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁל אָדָם קוֹנוֹת לוֹ' וְכוּ', וְאֵלּוּ הָאֲרַבַּע אַמּוֹת הֵם בְּחִינַת אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַיְהוּה כְּמוֹכָא, הֵינּוּ כִּי בְּכָל אָדָם יֵשׁ בּוֹ שֵׁם הַיְהוּה בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹכֵן בַּזֶּהר הַקְדוּשׁ, וְשֵׁם הַשֵּׁם זֶה בְּחִינַת אוֹר הָאֵמֶת בְּחִינַת ה' אוֹרִי, כִּי אֵמֶת ה' לְעוֹלָם, כִּי בְּכָל אָדָם בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא, אֶפְלוּ בְּדִיוֹטָא הַתַּחְתּוֹנָה בְּחִינַת רִשׁוֹת הַרְבִּים שֵׁשׁ שֵׁם אַחֲזוֹת הַחִיצוֹנִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּנֹדָאֵי גַם שֵׁם יֵשׁ בּוֹ עֲדוּן אִיזוּה נִקְדָּה טוֹבָה הַמְשַׁרְשֵׁת בּוֹ, וְזוֹאת הַנִּקְדָּה הִיא בְּחִינַת שֵׁם הַיְהוּה בְּרוּךְ הוּא הַמְשַׁרְשֵׁת בְּכָל אָדָם שֶׁהִיא בְּחִינַת אוֹר הָאֵמֶת, וְיִמְאוֹר הַזֶּה נִמְשָׁכִין אַרְבַּע אַמּוֹת שֵׁשׁ לְכָל אָדָם שֶׁקוֹנוֹת לוֹ אֶפְלוּ בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים, כִּי אֶפְלוּ אִם הָאָדָם בְּמִקְוֹמוֹת הַחִיצוֹנִים בְּחִינַת רִשׁוֹת הַרְבִּים, גַּם שֵׁם יֵשׁ לוֹ מְקוֹם וְאִין שׁוּם מְנִיעָה וּבִטּוּל בְּעוֹלָם, כִּי גַם שֵׁם יֵשׁ לוֹ

אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁהֵם נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת אֹר הָאֵמֶת,
 שְׁעַל-יְדֵי-זֶה רוֹאֶה כָּל הַפְּתָחִים שִׁישׁ בְּתוֹךְ הַחֶשֶׁךְ
 וְהַסְטָרָא אַחֲרָא, וְזוֹכֶה לְכַרֵּר וּלְהוֹצִיא כָּל הַנִּיצוּצוֹת
 הַקְּדוּשִׁים הַמְּשַׁקְעִים שָׁם, וְעַל-יְדֵי-זֶה קוֹנֶה כָּל
 הַקְּנִינִים, כַּמְבָּאָר בַּפְּנִים.

וְזֶה גַּם-כֵּן בְּחִינַת אַרְבַּע אַמּוֹת שִׁישׁ לְהֶאָדָם
 בְּשֶׁבֶת גַּם בְּרִשׁוֹת הָרַבִּים. וְכֵן אֶפְלוּ הַיּוֹצֵא
 חוּץ לְתַחֲוִם יֵשׁ לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת, כִּי אֵלוּ הָאֲרַבַּע
 אַמּוֹת הֵם בְּחִינַת רִשׁוֹת הַיְחִיד, יְחִידוֹ שֶׁל עוֹלָם, כִּי
 הֵם נִמְשָׁכִין בְּשֶׁרֶשֶׁן מִשֵּׁם הַיְוִה בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא
 בְּחִינַת אֹר הָאֵמֶת הַמְּאִיר לְהֶאָדָם בְּכָל מְקוֹם, אֶפְלוּ
 אִם יֵצֵא בְּעוֹנֹתָיו חוּץ לְתַחֲוִם הַקְּדוּשָׁה, אַף-עַל-פִּי-
 כֵּן יֵשׁ לוֹ מְקוֹם גַּם שָׁם, וְגַם מִשֵּׁם יָכוֹל לְדַבֵּק אֶת
 עַצְמוֹ וּלְשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ. וְהַעֲקָר עַל-יְדֵי שְׂאִיף
 שֶׁהוּא אַף-עַל-פִּי-כֵן יִמְשֵׁךְ עַצְמוֹ בְּכָל כַּחוֹ רַק אֵל
 נִקְדַּת הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ, וְאִזּוֹ יֵאִיר לוֹ הָאֵמֶת בְּתוֹךְ
 הַחֶשֶׁךְ, וְיִזְכֶּה לְרֹאוֹת הַפְּתָח אֵיךְ לְהַכְנִים אֵל

הַקְדָּשָׁה, וַיִּשְׁבֵּר כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲכוּבִים וְהַבְּלֹבָלִים
הַנִּמְשָׁכִים מֵהַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם נִטּוּרֵי תִרְעָא [שׁוֹמְרֵי
הַפֶּתַח] הָעוֹמְדִין אֶצֶל הַפֶּתַח דְּקְדָּשָׁה, בְּבַחֲיַנְתָּ:
"לִפְתַּח חֲטָאת רַבִּין", וְהֵם מַחְשִׁיכִין עֵינֵי הָאָדָם כָּל
כֶּךָ, עַד שֶׁאֵינּוּ רוֹאֵה הַפֶּתַח, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֵין
שׁוּם פֶּתַח לְפָנָיו לְהַכְּנִים אֶל הַקְּדָּשָׁה מִחֲמַת גְּדֹל
הַמְּנִיעוֹת שֶׁמְשַׁתְּטַחִין לְפָנָיו. וְעַל-כֵּן עֶקֶר הַתְּקוּן
וְהַעֲצָה לָזֶה הוּא רַק אִמְתָּ, כִּי עַל-יְדֵי שִׁימּוּשֵׁךְ עֲצָמוֹ
אֶל הָאִמְתָּ, יִרְאֶה שֶׁאֵין שׁוּם מְנִיעָה כְּלָל, וְהַכֵּל הוּא
רַק בְּאַחֲזוֹת עֵינָיִם, וַיִּזְכֶּה לְרֹאוֹת הַפֶּתַח דְּקְדָּשָׁה
וְלְהַכְּנִים נֶשֶׁם לְבַטָּח. וְזֶה בְּחִינַת אַרְבַּע אַמּוֹת שְׁנוֹתָנִין
לוֹ לְהָאָדָם לְפָנֵי הַפֶּתַח לְפָרֵק נֶשֶׁם מִשָּׂאוֹ, כְּמִבְאָר

בְּפָנִים: הַלְכוֹת חֲלָקַת שְׁתּוֹפּוֹת הַלְכוֹת ד', אוֹת ג' ד' ה' ו'.

קד

לְפַעֲמִים הָאָדָם נִכְנָס לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם וּמִתְחִיל
לְעֹלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, וּפְתָאם גְּדָמָה
לוֹ שֶׁהוּא נִתְרַחַק מֵהַקְּדָּשָׁה מְאֹד לְבַחֲיַנַת קִצּוֹי אֶרֶץ

וַיִּם רְחוּקִים, כִּי רוֹאֵה שְׁחוֹזְרִין וְעוֹלִין עַל מַחְשְׁבֹתוֹ
 מַחְשְׁבוֹת וְתַאוּוֹת וְהִרְהוּרִים וְכוּ' מַה שְּׁלֹא עָלוּ עַל
 מַחְשְׁבֹתוֹ זֶה כַּמָּה יָמִים אוֹ שָׁנִים, אֵל יִפֹּל לֵב הָאָדָם
 עָלָיו עַל-יְדֵי-זֶה, כִּי לַפְעָמַיִם זֶהוּ לְתַכְלִית שְׁלֵמוֹת
 טוֹבָתוֹ, כִּי מַחְמַת שְׁכָבֶר הַגִּיעַ לְמַדְרָגָה כְּזוֹ שֶׁהוּא
 בְּסֻמוֹךְ אֵל הַקִּדְשָׁה מִמֶּנּוּ, וְרוּצָה לְכַנֵּס לַפְּנִימִיּוֹת
 הַקִּדְשָׁה, עַל-כֵּן אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַכְנִס לְשֵׁם, עַד
 שְׁיִחְזוֹר וְיִלְךְ דְּרֹךְ הַמְּקוֹמוֹת הַפְּגוּמִים שֶׁהָיָה שֵׁם
 בְּתַחֲלָה, וְיִתְקַן מַה שְּׁפָגַם וְיִחְזוֹר וְיִכְרַר וְיַעֲלֶה כָּל
 הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁהוֹרִידָם לְשֵׁם עַל-יְדֵי עוֹנוֹתָיו.
 וְאִז נַעֲשֶׂה מְזֶה תְּקוּנִים גְּדוֹלִים בְּבַחֲיַת קְטָרֶת, וְאִז
 יִזְכֶּה לְהַכְנִס לַפְּנִימִיּוֹת הַקִּדְשָׁה מִמֶּנּוּ. כִּי זֶה עֵקֶר
 תַּעֲנוּגָיו וְשַׁעֲשׂוּעָיו יִתְבָּרֵךְ, כְּשֶׁמַּעֲלִין הַנִּיצוּצוֹת
 הַקְּדוּשִׁים מֵעַמְּקֵי הַקְּלָפוֹת, וְיִכּוֹל לְהִיּוֹת כְּשֶׁנִּתְרַחַק
 הָאָדָם בְּיוֹתֵר, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא מִמְּשִׁיךְ עַצְמוֹ אֶל
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל פֶּעַם, שֶׁיִּקְבַּל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מִמֶּנּוּ
 נַחַת רוּחַ גְּדוֹל מְאֹד, כִּי מֵאַחֵר שֶׁהוּא בְּמֻקוֹמוֹת

הִרְחֹקִים מְאֹד וּמִמְשִׁיד עֲצָמוֹ מִשֵּׁם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ,
 אֲזִי בְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה וּבְכָל הַמְשָׁכָה וְהַמְשָׁכָה,
 הוּא גֹרֵם שְׁעֵשׂוּעִים גְּדוֹלִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וְאִם
 יִהְיֶה חֶזֶק בְּדַעְתּוֹ לְמַשֵּׁךְ אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד אֶל הֵשֵׁם
 יִתְבָּרַךְ, יִהְיֶה אִידֵּשׁ יִשְׁיֵהֶיָּה אֲזִי סוֹף כָּל סוֹף יַחְמַל עָלָיו
 הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וְיִכְנַס עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא לְפָנִים מִמֶּשׁ
 לְתוֹךְ בֵּית הַקְּדוּשָׁה עֵין פָּנִים: שם הלכה ה, אות ו ח; עין לקוטי עצות

חדש, יראה אות קב"ג.

קה

הַעֶקֶר הוּא הָאֲמֶת, כִּי בּוֹדָאִי אִם יִסְתַּכַּל עַל
 הָאֲמֶת לְאֲמֶתוֹ, בּוֹדָאִי יַחְתֵּר לְהֵשֵׁם
 יִתְבָּרַךְ עַד שְׁיָשׁוּב אֵלָיו בְּאֲמֶת, כִּי אֶף-עַל-פִּי-כֵן מַה
 יִהְיֶה בְּסוֹפוֹ, וְסוֹף כָּל סוֹף יִהְיֶה מְכָרַח לְהִתְתַּקֵּן עַל-
 יְדֵי עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים, עַל-כֵּן הֲלֹא טוֹב לוֹ שְׁיָשׁוּב
 מִיָּד. כִּי בְּאֲמֶת אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל כְּמִבְּאֵר
 אֲצִלְנוּ כְּמַה פְּעָמִים, כִּי כָּל הַנְּפִילוֹת וְהַיְאוּשִׁים שֶׁל
 הָעוֹלָם הוּא רַק מִחֲמַת הִרְחֹק מְאֹמֶת, שְׁמַטָּעָה אֶת

עֲצְמוּ לומר שאֵינוּ יְכוּל עוֹד לָשׁוּב, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "לא יֵאֱמִין שׁוֹב מִנֵּי הַשֶּׁדֶה" (אויב ט"ו, כ"ב), שְׁאִינוּ מֵאֱמִין שְׁאֶפְשֶׁר עֲדִין לָשׁוּב מִנֵּי הַשֶּׁדֶה, וְכֹל זֶה מַחֲמַת הַשֶּׁקֶר, כִּי הוּא מִבְקֵשׁ לְעֲצְמוֹ עֲלֵילָה לְפִטוֹר עֲצְמוֹ מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. כִּי כָל אָדָם בְּטַבְּעוֹ יֵשׁ לוֹ רַע הַמוֹנְעוֹ מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, וְצָרִיד לְסַבֵּל צַעַר וַיִּגְיעוֹת גְּדוּלוֹת לְשִׁבְרֵי זֶה הָרַע, וְעַל־כֵּן הוּא מִבְקֵשׁ בְּכָל פְּעַם לְפָרֵשׁ עֲצְמוֹ מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם מַחֲמַת הָרַע שֶׁבְטַבְּעוֹ. אֵךְ אַף־עַל־פִּי־כֵן אוֹי לוֹ מִיִּצְרוֹ אוֹי לוֹ מִיִּצְרוֹ, כִּי אֵימַת הַדִּין עָלָיו מֵהַיַּעֲשֶׂה לְיוֹם פְּקֻדָּה. אֵךְ כְּשֶׁרוֹאֶה שְׁמַתְחִיל כְּמָה פְּעָמִים לְמִשְׁךְ עֲצְמוֹ קִצְתָּ לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְאֵינוּ יְכוּל לְעַמֹּד בְּשׁוֹם גְּסִיּוֹן קָל, אֲזִי מוֹצֵא לְעֲצְמוֹ תַרְוִיץ לומר: מָה אַעֲשֶׂה, בְּאֵמַת הַיִּתִּי רוֹצֵה לָשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲבָל יִצְרֵי מִתְגַּבֵּר עָלַי בְּכָל פְּעַם, וּמֵה פָחִי כִּי אֶיֶחַל עוֹד, כִּי כָּבֵד נִתְפַּסְתִּי בְּגִלוֹת גְּדוּל עַד שְׁאֵי אֶפְשֶׁר לָשׁוּב עוֹד חֵם וְשָׁלוֹם.

אֲבָל בְּאֵמַת כָּל זֶה הוּא פִתּוּי הַיִּצְרֵי הָרַע וְהַפְּתַת

הַבַּעַל דְּבַר מַעֲצָם הִרְעוּ שֶׁבְטַבְעוֹ שְׂרוּצָה לְפִטוֹר עֲצָמוֹ
 וּלְפָרֵשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי דְחִיָּה וְטַעוֹת זֶה.
 וּבִאֲמַת הוּא מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף מֵה
 יִהְיֶה בְּסוֹפוֹ, כִּי אֵין חֲשֵׁךְ וְאֵין צִלְמוֹת לְהַסְתֵּר שֵׁם כָּל
 פּוֹעֲלֵי אֱוֹן, וּבּוֹדָאי יִהְיֶה מִכֶּרַח לְתֵן דִּין וְחֲשַׁבּוֹן לְפָנָי
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יוֹתְרוּ לוֹ דְּבַר אֶחָד, וְאִם יֵשׁ לוֹ רַק
 דַּעַת כָּל נְשָׂהוּא, רְאוּי לוֹ לְכַלֵּי לְהַנִּיחַ לְהַטְעוֹת אֶת
 עֲצָמוֹ, כִּי בִּאֲמַת אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ כָּלֵל, וְאִךְ נְשָׂהוּא
 צָרִיךְ לוֹ לְחַתֵּר וּלְבַקֵּשׁ הַצֻּלָּה וּמְנוּס מֵעַמְקֵי שְׂאוּל
 תַּחֲתִיּוֹת וּמִתַּחֲתֵיו. וְאִם הוּא רוֹאֵה נְשָׂאֵף-עַל-פִּי
 נְשָׂהוּא חוֹתֵר יָמִים וְשָׁנִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעַדִּין לֹא נֶשֶׁב
 מִטְעוֹתָו, אֵף-עַל-פִּי-בֵן יִהְיֶה עֶקְשָׁן גְּדוֹל מְאֹד וַיֵּאֱחֹז
 בְּעַבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּדֶרֶךְ עֶקְשָׁנוּת, כַּמְבֹאָר
 בְּמָקוֹם אַחֵר, וַיִּתְּלֶה עֵינָיו לְמָרוֹם תְּמִיד אִךְ לְהַנְצִיל
 מֵעַתָּה עַל-כָּל-פָּנִים מִמֶּה נְשָׂהוּא צָרִיךְ לְהַנְצִיל כָּל
 אֶחָד לְפִי בְּחִינָתוֹ.

וְרֵאֵנִי לְהֵאָדָם הַבֵּר דַּעַת, שִׁיְהִיָּה מְרֻצָּה שְׂאֵפְלוֹ

אם לא יפעל בכל טרחו ויגיעתו שמתייגע בעבודת השם, ואינו עולה בידו בשלמות, רק שעל-ידי-זה יזכה על-כל-פנים להנצל פעם אחת בכל ימי חייו מפגם אחד, מעברה אחת, או מהרהור ותאוה אחת וכיוצא, הינו שזוכה על-ידי עבודתו ותפלתו והתבודדות שלו וכו', שעל-ידי-זה יש לו עברה אחת פחותה מחשבון עוונותיו מאשר היה לו אם לא היה חותר ומתפלל להנצל מהם, גם זה די לו. כי סוף כל סוף לא יהיה נשאר מכל עמל ויגיעת האדם בעולם הזה כי אם מה שזכה לפעמים להנצל מרע ועברות, ולחטף לפעמים איזה מצוות ודבר טוב. ואי אפשר להאריך בזה עד היכן צריכין להתחזק תמיד בהשתוקקות להשם יתברך, ולא יניח את הרצון לעולם. והעקר הוא האמת, כי מי שאינו רוצה להטעות את עצמו, ומסתכל על האמת שלא יאבד עולמו הנצחי, בודאי ישוב אל השם מכל מקום ששהוא כי אמת ה' לעולם: הלכות שלוחין הלכה ג.

קו

כְּשֵׂאֲדָם רוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ וְלָשׁוּב
 בְּתִשׁוּבָה, צָרִיךְ שְׂיַעֲבְרוּ עָלָיו אֲלָפִים
 וּרְכָבוֹת יְרִידוֹת בְּלִי שְׁעוֹר, וְצָרִיךְ שְׂיִהְיֶה גְבוּר חֲזַק
 לְחַזֵּק לִבּוֹ בְּכָל פַּעַם לְבָלִי לְהַנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ מִשׁוּם
 יְרִידָה שְׁבָעוֹלָם, וְכָל אֵלֹה הָעֲלִיּוֹת וְיְרִידוֹת שְׁעוֹבְרִין
 עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, הֵם בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַמְּלַחְמוֹת
 וְהַצָּרוֹת שְׂעָבְרוּ עַל כְּלָלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל מִיּוֹמֹת עוֹלָם
 כַּמְּבֹאָר בַּפָּנִים (עין לקוטי עצות חדש גלות וגאולה אות י"ח). וְהֵעֱקָר
 הוּא הַתְּחִזְקוֹת לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד אַף אִם הוּא
 כְּמוֹ שֶׁהוּא, לְהֶאֱמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה שְׂאִין שׁוּם
 יְרִידָה בְּעוֹלָם, כִּי בְּכָל מְקוֹם יְכוֹלִין לְמַצֵּא אֶת הַשֵּׁם
 יִתְפַּרֵּךְ, בְּבְחִינַת: "אִם אֶסֶק שָׁמַיִם שֵׁם אֲתָה
 וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַגֶּדֶךְ", כִּי אֶפְלוּ כְּשִׁנּוּפֵל לְשְׂאוֹל
 תְּחִתִּיּוֹת רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אַף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ לְחַזֵּק
 אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד וְלְבָלִי לִיֵּאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ לְעוֹלָם, כִּי
 גַם שֵׁם הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ נִמְצָא, בְּחִינַת וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל

הַנֶּדָּה. וְזֶה עֵקֶר הַכָּלָל בְּעִבּוּרַת הַשֵּׁם וְהִיסוּד שֶׁהַכָּל
 תָּלוּי בוֹ, לְבָלִי לְפָל בְּדַעְתּוֹ לְעוֹלָם אֵף אִם יַעֲבֹר
 עָלָיו מָה. וְכָל הַצְדִּיקִים שֶׁהָיוּ מִימֹת עוֹלָם שָׁזְכוּ
 לְמָה שָׁזְכוּ - אֲשֶׁרֵי לָהֶם אֲשֶׁרֵי חֶלְקָם, כָּלָם לֹא בָּאוּ
 לְשִׁלְמוֹתָם כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּחִינָה זוֹ, עַל-יְדֵי שְׁלֵא הָיוּ
 מִיֵּאֲשִׁין עֲצָמוֹן לְעוֹלָם, כִּי גַם עָלִיהֶם עָבְרוּ יְרִידוֹת
 וּנְפִילוֹת הַרְבֵּה, רַק שֶׁהֵם הִתְחַזְּקוּ עֲצָמוֹן בְּכָל פַּעַם,
 אֵף-עַל-פִּי שֶׁעָבַר עָלֵיהֶם מָה שֶׁעָבַר. וְעַל-יְדֵי
 הִתְחַזְּקוֹת שְׁלָהֶם (שְׁקוֹרִין דְּעַר הַאֲלֻטִּין זִיד) זָכוּ לְמָה
 שָׁזְכוּ - אֲשֶׁרֵי לָהֶם: הַלְכוֹת אוֹנָא הַלְכוֹת ג, א.

קז

עֵקֶר הַהִתְחַזְּקוֹת שֶׁיִּזְכֶּה לְהַנְשֵׂאֵר קָיָם עַל מַעֲמָדוֹ
 לְעוֹלָם, וְלֶאֱחֹז עֲצָמוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד
 בְּכָל הַנְּפִילוֹת וְהִירִידוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְאֶפְלוּ בְּשֵׂאוֹל
 תַּחֲתִיּוֹת חֵם וְשָׁלוֹם, וְלֹא יִתְיַאֲשׁ בְּשׁוֹם אַפְּן בְּעוֹלָם,
 הוּא עַל-יְדֵי תַּפְּלָה, כִּי עֵקֶר הַתְּנוּבָה הוּא תַּפְּלָה,

בְּמִבְּאֵר בְּפָנִים: שם, אות ב; ועין לקושי עצות חדש, התבודדות אות ל"ב, ל"ג, ל"ד, ל"ה.

קח

מִבְּאֵר בְּדַכְרֵינוּ בְּמָה פְּעָמִים שְׁהַחֲסָדִים
 מִתְחַדָּשִׁים בְּכָל בִּקְרָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב:
 חֲדָשִׁים לְבִקְרִים וְכוּ', מִכָּל-שָׁבֵן בְּכָל שָׁבוּעַ וּבְכָל
 חֲדָשׁ וּבְכָל שָׁנָה, מִכָּל שָׁבֵן בְּכָל יוֹר וְדוֹר. כִּי סוּף כָּל
 סוּף חֲסָדוֹ יִתְבַּרֵּךְ יִתְגַּבֵּר עָלֵינוּ וַיִּבִּיא לָנוּ מְשִׁיחַ
 צְדִקְנוֹ, וְכָל מָה שֶׁקְרוֹב יוֹתֵר לְבִיאַת הַמְּשִׁיחַ, הַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵּךְ מִמְּשִׁיךְ עָלֵינוּ חֲסָדוֹ הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר, בְּבַחֲיִנַת:
 "וְעִשֶׂה חֶסֶד לְמְשִׁיחוֹ", כִּי מְשִׁיחַ יִמְשִׁיךְ הַחֲסָדִים
 בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל-יְדֵי אֱלוֹ הַחֲסָדִים יֵשׁ לָנוּ תִקְוָה תָּמִיד
 לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אֲפֹלוּ הִגְרוּעַ שְׁבַגְרוּעִים. אִךְ
 כָּל אֱלוֹ הַחֲסָדִים הַגָּדוֹלִים שֶׁהוּא יִתְבַּרֵּךְ רוֹצֵה
 לְהַמְּשִׁיךְ עָלֵינוּ בְּכָל עֵת, אִין מִי שִׂידַע מֵהֶם בְּשִׁלְמוֹת,
 כִּי אִם הַצְדִּיק הָאֱמֵת. וְכָל מִי שֶׁמְקַרֵּב אֵלָיו הוּא
 מוֹדִיעַ לוֹ רַחֲמָיו וְטוֹבוֹ הַגָּדוֹל יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁהֵם עַד אִין

חֶקֶר, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּל כָּל אֶחָד לְהַכִּין אֶת עַצְמוֹ
 מִעֵתָהּ עַל-כָּל-פָּנִים לְקַבֵּל הָאוֹצָר מִתַּנַּת חֲנָם שֶׁל
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְהֶעֱקָר עַל-יְדֵי אֲמוּנָה וְרִצּוֹן שִׁידַע
 הָאֲמֵת בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה, עַל מָה אֶתִּי לְהֵאֵי עֲלָמָא [עַל
 מָה בָּא לָזֶה הָעוֹלָם], וְיִתְחַזַּק בְּרִצּוֹנוֹת חֲזָקִים תָּמִיד
 לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְיַחֲתַר בְּכָל כַּחוֹ לְהִתְקַרֵּב
 לְצַדִּיקִים וּכְשָׂרִים שְׂיִוְדָעִים לְחַזְּקוֹ וּלְיַעֲצוֹ בְּעִצּוֹת
 נְכוֹנוֹת וְאֲמִתִּיּוֹת, עַד אֲשֶׁר יִזְכֶּה לָשׁוּב אֶל הַשֵּׁם

וְיִרְחַמְהוּ וְכוּ': הַלְכוֹת מִתְנַה ר, ח; עֵין לְקוֹשֵׁי עֲצוֹת חֲדָשׁ, יִרְאֵה קל"ב.

קט

בְּיַדֵּי אֵי צָרִיךְ לַעֲבֹר עַל הָאָדָם כַּמָּה וְכַמָּה עֲלִיּוֹת
 וְיִרִידוֹת, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לַעֲלוֹת מִדְּרָגָא
 לְדְרָגָא כִּי אִם עַל-יְדֵי הִירִידָה שְׁקָדָם הָעֲלִיָּה, וְאִז
 הִירִידָה הִיא תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה, אֲךָ אֶף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ
 הִרְבֵּה שֶׁנִּפְּלוּ עַל-יְדֵי הִירִידוֹת שֶׁעָבְרוּ עֲלֵיהֶם, וְעַל-
 כֵּן צָרִיךְ שֶׁתִּדַע שֶׁצָּרִיכִין הַתְּחַזְּקוֹת הִרְבֵּה וְעִקְשָׁנוֹת
 גְּדוֹל בְּלִי שְׁעוֹר, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת עֲזוּת דְּקִדְשָׁה

שְׁצָרִיכִין קָדָם שְׂזוּכִין לְהַפְנִים אֶל מְדוּר הַקְּדוּשָׁה, בְּבַחֲיַנַּת: "נִהְלַתְּ בְּעֶזְךָ אֶל גְּוֵה קְדוּשָׁךְ". וְעַקֵּר הַכַּחֲשׁוֹל שֶׁל הַהִתְחַזְּקוֹת צְרִיכִין לְקַבֵּל מֵהַצְדִּיקִים הַגְּבוּהִים בְּמַעֲלָה מְאֹד שְׂזוּכוּ לְבַחֲיַנַּת תּוֹרַת הַשֵּׁם וְתַפְלַת הַשֵּׁם מִמֶּנּוּ, שְׁשֵׁם הַחֶסֶד וְהַצְדָּקָה עַד אֵין סוּף, בְּחִינַת: "חֶסְדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנוּ", שְׂזוּה הַחֶסֶד מִמְּשִׁיכִין בְּיוֹתֵר בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּמִבְּאֵר בְּפָנִים. וּבְאִמַּת אֵי אֶפְשָׁר לְהִבִּין וּלְהַשְׁיִיג כָּלֵל הַחֶסֶד וְהַצְדָּקָה הַנִּמְשָׁךְ מִשֵּׁם, כִּי הוּא בְּחִינַת תַּפְלַת הַשֵּׁם, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ בְּעֶצְמוֹ כְּבִיכּוֹל מִתְפַּלֵּל עַל זֶה, לְהַמְשִׁיךְ וּלְגַלּוֹת הַחֶסֶד הַנִּפְלֵא הַנֶּעְלָם הַזֶּה. וּבְזוֹה יְכוּלִין לְהִתְחַזֵּק הַכֹּל בְּכָל עֵת, מֵאַחַר שֶׁמֵּאֲמִין בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוּנוֹם לְבָרָכָה שֶׁגָּלוּ לָנוּ שִׁישׁ תַּפְלַת הַשֵּׁם, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ בְּעֶצְמוֹ כְּבִיכּוֹל מִתְפַּלֵּל: 'יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶי שֶׁיִּכְבְּשׁוּ רַחֲמֵי אֶת פְּעֵסִי וְכוּ', וְשֵׁם הַחֶסֶד וְהַצְדָּקָה עַד אֵין קֵץ, וְהוּא בְּחִינַת סְתָרֵי גְבוּהוֹת גְּבוּהִים מְאֹד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְהַשְׁיִיגם כִּי אִם גְּדוּלֵי הַצְדִּיקִים הַמְּבַחְרִים

שָׁזָכוּ לָזֶה, וְהֵם יְכוּלִים לְעוֹרֵר וּלְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ הַחֶסֶד
וְהַצְדָּקָה הַנִּפְלְאִים הַנ"ל. וּבְכַחֵם יְכוּלִין הַכֹּל לְהַתְחַזֵּק
וּלְהַתְגַּבֵּר בְּעִזּוֹת דְּקִדְשָׁה וּלְשׁוּב אֶל הַשֵּׁם: שֵׁם הַלְכָה ה,

אות ו; עין לקומי עצות חדש יראה אות קל"ד.

ק

עֵקֶר בְּרִיאַת הָאָדָם וִירִידָתוֹ לְעוֹלָם הַגְּשָׁמִי הַזֶּה
הַמְּלֵא קְלָפוֹת וְהַסְתּוֹת וְכוּ', הוּא כְּדֵי שְׂיֻכַּל
לְהוֹצִיא הַחֶסְדִּים הַנִּעְלָמִים מְאֹד מִהָעֵלָם אֶל הַגְּלוּי,
שְׁזֶה עֵקֶר גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי מִדַּת הַחֶסֶד נִקְרָא
גְּדוּלָּה, וְכֹל מֵה שְׂמוֹצִיאִין חֶסְדוֹ מִהָעֵלָם אֶל הַגְּלוּי
נִתְגַּלָּה גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר. וְזֶה בְּעֶצְמוֹ גַּם כֵּן הָעֲנִין
שֶׁל בְּחִינַת יְרִידָה תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה, כִּי עַל-יְדֵי שְׂמֻחָזֵק
עֶצְמוֹ גַּם בְּעַת הַיְרִידָה עַל-יְדֵי הָאֲמוּנָה בְּעֶצֶם חֶסְדּוֹ
יִתְבָּרַךְ עַד אֵין קֵץ וְתְכֵלִית, עַל-יְדֵי-זֶה מוֹצִיא
הַחֶסְדִּים הַנִּעְלָמִים אֶל הַגְּלוּי, שְׁזֶה עֵקֶר גְּדֻלָּתוֹ
יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכָה לְעֹלֹת בְּעֲלִיָּה גְּדוּלָּה
וּלְהַשִּׁיג הַשְּׁגָה יִתְרָה בְּגְדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזֶה גַּם כֵּן

בְּחִינַת: בְּמָקוֹם שֶׁבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים אֵין צְדִיקִים
 גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד, כִּי עַל־יְדֵיהֶם נִתְּגַלָּה גְּדֻלַּת
 חֲסִדוֹ וְטוֹבוֹ יִתְבָּרַךְ בְּיוֹתֵר: שם, אות ט"ו.

קיא

אִי אֶפְשָׁר לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ צְדָקָה וְחֶסֶד חָנָם לְבַד, כִּי
 אִם בֵּן לֹא יַעֲשֶׂה כְּלוּם חֵם וְשָׁלוֹם, רַק אֲדַרְבָּא,
 יַעֲשֶׂה מָה שֶׁלְּבוֹ חֶפֶץ חֵם וְשָׁלוֹם וַיִּסְמַךְ עַל חֲסִדֵי ה',
 וְאֵין זֶה דֶּרֶךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. אָבֵל גַּם לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ
 מִשְׁפָּט לְבַד גַּם בֵּן אִי אֶפְשָׁר, כִּי אֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם
 עַל־פִּי מִדַּת הַדִּין לְבַד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנֶם
 לְבָרְכָהּ, וְכֵמוֹ שֶׁרוֹאִין בְּחַוֵּשׁ שֶׁהַרְבֵּה נִפְלוּ וְנִתְרַחְקוּ
 עַל־יְדֵי רַבּוּי הַמִּשְׁפָּט וְהַדִּין יוֹתֵר מְדִי, שֶׁהַחֲמִירוֹ עַל
 עֲצֻמַּן הַרְבֵּה, עַד שֶׁאָמְרוּ בְּלִבְכֶם שֶׁאַפִּס תִּקְוַתְכֶם חֵם
 וְשָׁלוֹם לְפִי רַבּוּי עוֹנוֹתֵיהֶם וְקִלְקוּלֵיהֶם וּפְגַמֵּיהֶם
 הָעֲצוּמִים. וְאִם כִּי אָמַת שֶׁפִּגְמוֹ וְקִלְקְלוֹ הַרְבֵּה, אֶף־
 עַל־פִּי־כֵן צְרִיכִין לְבַטֵּחַ בְּחֲסִדֵי הַשֵּׁם וְרַחֲמָיו שֶׁאֵינָם
 כְּלָיִם לְעוֹלָם, שֶׁעַדִּין עַדִּין יֵשׁ תִּקְוָה בְּכָל יוֹם וּבְכָל

עת ובכל שעה כל ימי חייו, אפלו אם הוא כמו
שהוא, כי חסדי השם לא תמנו וכו'.

ועל זה אמר שלמה: "אל תצדק הרבה ואל תרשע
הרבה", וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה:
אם רשעת מעט אל תרשע הרבה, ואפלו אם כבר
הרשיע הרבה חס ושלום, אף-על-פי-כן לא יוסף
וירשיע עוד הרבה ביותר, וכל מה שממעט קצת
מלהרשיע בודאי הוא טובתו לנצח, וגם על-ידי-זה
יוכל לזכות בסוף לשוב להשם יתברך בשלמות, כי
אין שום יאוש בעולם כלל, כי מדה טובה מרבה
ממדת פרענות. ומה כשאדם פוגם או עובר עברה
חס ושלום, השם יתברך משגיח ומסתכל על כל
פרט ופרט, כמו שכתוב: "אם יסתר איש במסתרים
ואני לא אראנו", וכתוב, "ממכון שבתו השגיח וכו'
המבין אל כל מעשיהם", מקל שפן וכל שפן במדה
טובה שבודאי אין שום תנועה טובה נאבדת לעולם.
ועל-כן מי שרוצה לסמך רק על החסד חנם ויפרק

על לְגַמְרֵי חַס וְשְׁלוֹם, זֶה בְּחִינַת קְלַפַּת יִשְׁמַעְאֵל,
 שְׂיִצְא מֵאֲבָרָהֶם שְׁהִיְתָה עֵקֶר מְדֻתוֹ חֶסֶד וְצַדִּיקָה. וְכֵן
 לְהַפְדָּ, מִי שְׁנוּפֵל מִחֲמַת רְבוּי הַמְשַׁפֵּט וְהַדִּין
 וְהַחֲמֻרוֹת יְתָרוֹת וְהַמְרוֹת שְׁחָרוֹת שְׁמֻכְבִּיד עַל
 עֲצָמוֹ, זֶה בְּחִינַת קְלַפַּת עֵשׂוֹ, שְׂיִצְא מִיִּצְחָק שְׁמְדֻתוֹ
 דִּין וּמְשַׁפֵּט, וְעַל-כֵּן שָׂאֵל אֶת אָבִיו הָאֵיד מְעִשְׂרִין
 תָּבֵן וּמִלַּח, חֲמֻרוֹת יְתָרוֹת הַנִּ"ל, כִּי חֲמֻרוֹת יְתָרוֹת
 הֵם גַּם כֵּן פָּנָם גְּדוֹל לְפַעֲמִים וְכַמְבָּאָר בְּמָקוֹם אַחֵר.
 וְעֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא כְּשֶׁנִּכְלָל מְשַׁפֵּט וְצַדִּיקָה בְּיַחַד,
 שְׂזֵה בְּחִינַת יַעֲקֹב בְּחִינַת מְשַׁפֵּט וְצַדִּיקָה בְּיַעֲקֹב וְכו',
 וְעַל-כֵּן הִיְתָה מִפְּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב שְׁלָמָה וְעַיִן פָּנִים: שם,

אות ל"ו, ל"ח.

קִיב

עַנְיָן הַתְּחִזְקוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם עַל-יְדֵי שִׂידַע הָאָדָם
 הַיָּטִב, כִּי אֵין לוֹ כִּי אִם אוֹתוֹ הָעֵת וְהַרְגַע
 שֶׁהוּא עוֹמֵד בָּהּ עֲכָשׂוֹ, וְלֹא יַחֲשֵׁב כָּלֵל מְשַׁעָה

לְחֻבְרָתָהּ: עֵין לְקוּמֵי עֲצוֹת חֲדָשׁ, יִרְאֶה אוֹת קל"ה, קל"ו, קל"ז.

קיג

כָּל זְמַן שֶׁאֵין הָאָדָם מְיֹאֵשׁ אֶת עַצְמוֹ מִלְּחַפְּשׁ אַחַר
אֲבֹדוֹתָיו הַרְבִּים בְּרִצּוֹנוֹת וְכִסּוּפֵין טוֹבִים
וְגַעְגּוּעִים חֲזָקִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, אִזּוּ יֵשׁ לוֹ תִקְוָה עֲדִין
שֶׁיִּחְזִירוּ לוֹ אֲבֹדוֹתָיו בְּשִׁלְמוֹת: עין לקוטי עצות חדש, רצון אות ל"ח.

קיד

אָסוּר לְיֹאֵשׁ עַצְמוֹ חֵם וְשְׁלוֹם אַף אִם תָּעָה בְּשָׂה
אוֹכֵר, כִּי אֵין שׁוֹם יֹאִישׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל
בְּבַחֲנִית: "וְאִצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶד", וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה
כְּמִבְאָר בַּפְּנִים, וְזֶה בַּחֲנִית מִצּוֹת הַשְּׁבֵת אֲבָדָה קֹדֶם
יֹאִישׁ דִּיקָא: הלכות אבדה ומציאה הלכה ב, אות ב.

קטז

עָרִיךְ הָאָדָם לְחֻזַק אֶת עַצְמוֹ לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם
יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד מִכָּל מָה שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו בְּגוּף
וּנְפֶשׁ וּמָמוֹן, כִּי יֵשׁ מִי שֶׁמְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ שֶׁאֵינוּ יָכוֹל
לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִחֲמַת רַבּוּי הַיְסוּרִין

והתלאות ודחקות הפרנסה שעובר עליו. ואם יסתכל בעין האמת יראה שכל היסורים העוברים עליו הם בחסד גדול, ולא באו עליו לרחק אותו על ידי זה מהשם יתברך חס ושלום, רק אדרבא, לקרב אותו ביותר ולעוררו בתשובה, ולפדותו על ידי זה מענשים קשים רחמנא לצלן, ומדינה של גיהנם, ולזכות לעולם הבא. ובפרט שבתוך הצרה והיסורים בעצמן יכולין למצא בהם הרחבות גדולות, בחינת: "בצר הרחבת לי" (תהלים ד, ב), וכמבאר במקום אחר. וכן יש מי שמטעה את עצמו שאינו יכול להתקרב להשם יתברך מחמת עצם רבוי פגמיו שנתרחק על ידים מאד מהשם יתברך.

וכבר מבאר בדברינו הרבה, שאסור לאדם ליאש עצמו חס ושלום, פי אפלו אם הוא כמו שהוא, אף על פי כן עדין יכול לחטף תורה ומצוות ולזכות לחלק טוב לעולם הבא. וצריך לחזק את עצמו מאד בהנקדות טובות שמוצא בעצמו עדין,

וַיֵּדַע וַיֵּאֱמִין, כִּי עֲדִין יֵשׁ לוֹ תִקְוָה לָשׁוּב לַהֲשֵׁם
 יִתְבַּרְךָ בְּאַמֶּת. וְאִם יֹאמְרוּ: הָאֱמֶת שֶׁהַיִּסּוּרִים
 בַּחֲסָדִים גְּדוֹלִים, וְגַם יֵשׁ בִּי נִקְדוּת טוֹבוֹת עֲדִין, אֵךְ
 אֶף-עַל-פִּי-כֵן מָה אֶעֱשֶׂה שְׂרַבּוּי הַפְּגָמִים וְהַקְּלוּלִים
 גָּבְרוּ עָלַי כָּל כֶּה, עַד שֶׁקָּשָׁה לִי לְסַבֵּל גַּם מֵעַט
 הַיִּסּוּרִים וְכֵן עֵצָם הַקְּטָנוֹת וְחִלִּישַׁת הַדַּעַת שִׁישׁ
 בְּלִבִּי מֵרַבּוּי פְּגָמֵי וְקְלוּלֵי, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עַל-יְדֵי
 שִׁיחּוֹק אֶת עֵצְמוֹ וַיִּסְתַּכֵּל עַל הַחֲסָדִים וְהַהֲרַחְבוֹת,
 וְכֵן עַל הַנִּקְדוּת טוֹבוֹת, עַל-יְדֵי זֶה יוֹכֵל עַל-כָּל-פְּגָמִים
 לְחִיזֵק לְבָבוֹ לְשִׁפּוֹד שִׁיחוֹ וְתִפְלָתוֹ לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ
 בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים הַרְבֵּה, עַד שִׁיוֹשִׁיעוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ
 בְּשִׁלְמוֹת, וַיִּצִיל אוֹתוֹ מִכָּל הַיִּסּוּרִים, וַיִּמְחַל לוֹ עַל כָּל
 עוֹנוֹתָיו, וַיִּזְכֵּהוּ לְתִשׁוּבָה שְׁלָמָה: הַלְכוֹת פְּרִיקָה וּמַעֲיָנָה הַלְכוֹת ה,

אות י"ג.

קטז

צָרִיךְ כָּל אֶחָד אֶפְלוֹ אִם נֶפֶל וְנִתְרַחַק כְּמוֹ שֶׁהוּא,
 אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר לְחַטָּף אִיזָה

טוב בכל עת, וללמוד על-כל-פנים מעט בכל יום ויום איזה הלכות מהלכות התורה, ולהטות אזנו היטב לשמע ולדבק עצמו בקול השם הגדול והנורא הקורא בלב האדם בכל יום ובכל עת שישוב אליו יתברך, וצריך כל אדם להטות אזניו ולבו לשמע בקול השם, שעל-כל-פנים יהיו לו רצונות חזקים וכסופין גדולים להשם יתברך, שזה יקר מאד. והעקר לשמח בכל עז, ולברך ולהודות ולהלל להשם יתברך בכל עת על החסד הנפלא והנורא שעשה עמנו, אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו חמדה גנוזה אשר היא חיינו וכו'. וזה עקר ברפת התורה שהאדם צריך להזהר בה מאד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הינו להודות ולברך להשם יתברך בכל עת על מעט דמעט הנקודות טובות שיש בו עדין מהתורה הקדושה. ועקר כל החרפן וגלות ישראל היה רק בשביל זה, שלא קימו בכל הנ"ל, שזה בחינת (ירמיהו מ, י"א-י"ב): "על מה אבדה הארץ וכו'.

על עֲזָבְכֶם אֶת תּוֹרָתִי", הֵינּוּ שְׁעֲזֹבוּהָ לְגַמְרִי, וְלֹא
 נִזְהָרוּ לְחַטֵּף עַל-כָּל-פָּנִים מְעַט לְמוֹד הַתּוֹרָה בְּכָל
 יוֹם, וְזֶה (עש) : "וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי", הֵינּוּ שְׁלֹא הִטּוּ אֶת
 אָזְנָם לְשִׁמְעַת בְּקוֹל הַשֵּׁם הַקּוֹרֵא בְּלִבָּם בְּכָל עֵת.
 וְעַקְרָא, "וְלֹא הִלְכוּ בָהּ" (עש), וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם
 לְבִרְכָה: שְׁלֹא בִּרְכוּ בַתּוֹרָה תַּחֲלָה, הֵינּוּ כִּנְ"ל וְזֶהוּ:
 "וְלֹא הִלְכוּ בָהּ" דִּיקָא, כִּי זֶה הַלּוּךְ וְדַרְךְ נִפְלָא מְאֹד
 לְהַתְקַרֵּב עֲצֵמוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִכָּל מִינֵי נִפְלוֹת
 וִירִידוֹת שְׁפַעוֹלָם, עַל-יְדֵי בְּחִינַת בְּרַפְתַּת הַתּוֹרָה, הֵינּוּ
 לְבָרַךְ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל עֵת עַל נְעִימַת חֻלְקֵנוּ
 וְגוֹרְלֵנוּ שְׁזַכֵּינוּ לְתוֹרָה קְדוּשָׁה כְּזֹאת. וְאִיךְ שֶׁהוּא אִיךְ
 שֶׁהוּא אֶף-עַל-פִּי-כֵן אָנוּ זוֹכִין בְּכָל יוֹם לְחַטֵּף אִיזָה
 נִיצוּצוֹת וְנִקְדוֹת טוֹבוֹת מֵהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וּבְזֶה יֵשׁ
 לָנוּ לְשַׂמַּח נִפְשָׁנוּ מְאֹד, וּלְחַזֵּק לְבַבְנוּ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
 וְאִם הָיוּ הוֹלְכִים גַּם אֲזַי בְּדַרְךְ זֶה לֹא הָיוּ בָּאִים לִיְדֵי
 נִפְלוֹת כְּאֵלוֹ רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, שֶׁהָיָה בְּבֵית רֵאשׁוֹן גְּלוּי
 עֲרִיּוֹת וְעַבּוּדָה זָרָה וְכו', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם

לְבָרְכָהּ, וְלֹא הָיוּ לָהֶם צָרוֹת פְּאֵלָה וְגַלְיוֹת וְכוּ'. וְעַתָּה
 כָּל תְּקוּנָתָנוּ לָשׁוּב לְאַרְצָנוּ וּלְבֵית מִקְדָּשֵׁנוּ הוּא רַק
 עַל-יְדֵי-זֶה, כִּי לֵית מְלֵתָא דָּא תְּלִיא אֱלָא בְּתִיּוֹבְתָא
 [אִין הַדְּבָר הַזֶּה תְּלוּי אֱלָא בְּתִשׁוּבָה], וְעַקֵּר הַתִּשׁוּבָה הוּא
 רַק עַל-יְדֵי-זֶה: שֵׁם, אוֹת ל"ה.

קִיז

יֵשׁ סוּדוֹת פְּאֵלוּ שְׁעַל-יְדֵיהֶם יְכוּלִין לְהִתְקַרֵּב לַה'
 יִתְבָּרַךְ אֲפֵלוּ הֶרְחוּקִים בְּיוֹתֵר, וְזֶה בְּחִינַת
 הַסּוּדוֹת שְׁמֹנְגִלִין הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים בְּסוּד וּבְלַחֵשׁ,
 וְהַכֹּל רַק בְּשִׁבְלֵי תְּקוּן הָעוֹלָם, כִּדְי שְׂיִתְקַרְבוּ כָּל
 הֶרְחוּקִים לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ. וּמָה שְׂאוּמְרִים דְּבָרִים
 אֵלוּ בְּסוּד וּבְלַחֵשׁ, הוּא סוּד מָה שְׂאוּמְרִים 'בְּרוּךְ שֵׁם
 כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד' בְּחֵשָׁאֵי וּבְלַחֵשׁ דִּיקָא. וּמִי
 שְׂמֵאֲמִין בְּאַמֶּת בְּסוּד ה' אֲשֶׁר לִירָאִיו, יֵשׁ לוֹ תְּקוּנָה
 תְּמִיד לְצֵאת מִרְשֶׁת זוֹ טְמֹנּוּ לוֹ, וְזֶה בְּחִינַת: "סוּד ה'
 לִירָאִיו" וְכוּ', "עֵינֵי תְּמִיד אֵל ה' כִּי הוּא יוֹצִיא מִרְשֶׁת

רְגֵלֵי": הַלְכוֹת הַפֶּקֶד וּנְכֵסֵי הַגֵּר הַלְכוֹת ד, כ"ב.

קִיח

מְבַאֵר בַּפְּנוּת, שְׂבֻכְסַח וּסְפִירָה מְכַרְחִין לְקַבֵּל
הַמּוֹחִין שְׁלֵא כְּסֹדֵר, דְּהֵינּוּ שְׂמֻקְבְּלִין
הַמּוֹחִין דְּגַדְלוּת קָדָם הַמּוֹחִין דְּקַטְנוּת, וְעֵינֵי שָׁם בְּעֵינֵי
הַשְּׁנוּיִים הַנִּפְלְאִים שֵׁשׁ בְּיָמִים הָאֵלּוּ מִיּוֹם אֶל יוֹם
בְּעֵינֵי הַמְּשֻׁכַת הַמּוֹחִין הַנ"ל. וּמְבַאֵר שָׁם שְׂמֻחָה
שְׂמֻכְרְחִין לְקַבֵּל הַמּוֹחִין אֲזִי שְׁלֵא כְּסֹדֵר, הוּא מְחַמַת
גְּדֹל אַחֲזוּת הַסְּטָרָא אַחְרָא שֶׁהוּא זֶה־מַת מְצָרִים
שְׁנֵאֲחֻזָּת אֲזִי בָּהֶם עֲדִין, שְׂמֻחַמַת זֶה הַהֲכָרַח לְקַבֵּל
הַמּוֹחִין שְׁלֵא כְּסֹדֵר. וְהֵנָּה אֶף-עַל-פִּי שְׂשֵׁם מְבַאֵר
שֶׁאִין מְקַבְּלִין הַמּוֹחִין שְׁלֵא כְּסֹדֵר רַק בְּיָמִים הַלָּלוּ
מְחַמַת הַנ"ל, אֲבָל תְּמִיד מְקַבְּלִין הַמּוֹחִין כְּסֹדֵר. אֶף-
עַל-פִּי-כֵן מִמִּילָא מוּבֵן שְׂכָל זֶה לְעֵינֵי הַמְּשֻׁכַת הַמּוֹחִין
בְּכָלֵל שְׂנַעֲשֶׂה עַל-יַדֵי הָעֲבוּדָה שֶׁל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל,
אֲבָל בְּפִרְטִיּוֹת כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם אֵינּוּ נִקֵי מְעוֹנוֹתָיו,
וְצָרִיךְ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, שְׂזֶה בְּחִינַת יְצִיאַת מְצָרִים
בְּפִרְטִיּוֹת, אֲזִי הוּא צָרִיךְ גַּם בְּשָׂרָא יְמוֹת הַשְּׁנָה

לְקַבֵּל הַמַּחִין שְׁלֵא כְּסֹדֶר, כְּפִי בְּחִינַת יְצִיאָתוֹ
 מִמְּצָרִים, דִּהְיֵנוּ מְזַהְמַת עֲוֹנוֹתָיו. וּכְלָל כָּל הַמְּשַׁכֵּת
 הַמַּחִין וְהַחֲכֵמָה וְהַשֶּׁכֶל, הוּא לְדַעַת וְלַהֲפִיר אוֹתוֹ
 יִתְפָּרֵד וְלַהֲתַקְרַב אֵלָיו, שְׁזֵה עֵקֶר הַתְּכֵלִית. וּבְכָל יוֹם
 וְיוֹם יֵשׁ חֲכֵמָה וְשֶׁכֶל מִיָּחָד, שְׁזֵה עֵקֶר הַטּוֹב שֶׁבְּכָל
 יוֹם וְיוֹם, וְהוּא עֵקֶר אוֹר הַיּוֹם וְהַשְּׁמֵשׁ שֶׁמֵאִיר בְּכָל
 יוֹם, רַק 'כָּל יוֹמָא אֵית לֵה גָדֵר מְלַבֵּר דִּלָּא יַעוֹל כָּל
 בְּרַ נִשׁ לְהֵאִי טוֹב, כְּגוֹן חֲשׂוֹכָא דְכִסְיָא לְנִהוּרָא' [כָּל
 יוֹם יֵשׁ לוֹ גָדֵר מִבְּחוּץ, שְׁלֵא יִכְנַס כָּל אָדָם לְאוֹתוֹ טוֹב, כְּמוֹ
 הַחֲשֵׁךְ הַמְּכַסֶּה עַל הָאוֹר] כְּמִבְּאֵר בְּזֵהר הַקְּדוּשָׁה, שְׁזֵה
 בְּחִינַת קְלָפָה הַקּוֹדֶמֶת לְפָרִי, שְׁזֵה בְּחִינַת כָּלֵל כָּל
 הַסְּבוֹת וְהַמְּאָרְעוֹת שְׁעוֹבְרִין עַל כָּל אָדָם בְּכָל יוֹם,
 וְהַתְּפִשְׁטוֹת וְהַשְּׁתַּטְחוֹת הַבְּלִבּוּלִים שֶׁמִתְגַּבְּרִין עַל
 הָאָדָם בְּכָל יוֹם, עַד שֶׁבְּכָל פֶּעַם נִדְמָה לוֹ שֶׁבְּזֵה הַיּוֹם
 אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵד, וְרוֹצֵה לְדַחוֹת
 אֶת עַצְמוֹ מִיּוֹם אֶל יוֹם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְזֵה אִסּוּר
 גָּדוֹל, כִּי צָרִיד לְהַתְּגַבֵּר וְלַהֲשִׁתֵּדֵל בְּכָל יוֹם וְיוֹם

לְשִׁבְרֵי הַגְּדָרִים וְהַמְּנִיעוֹת שֶׁמִתְגַּבְּרִין עָלָיו, וְלִמְצֵא
הַטּוֹב שֶׁבְּזוֹה הַיּוֹם דִּיקָא, וְלִהְיוֹת הַמּוֹחִין וְהַשְּׂכָל
הַמִּיחָד לְזוֹה הַיּוֹם דִּיקָא, וְלִהְיוֹת אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-
יְדֵי-זוֹה כְּפִי בְּחִינַת אוֹתוֹ הַיּוֹם דִּיקָא, כְּמִבְּאֵר כָּל זֶה
בְּפָנִים בְּאַרְיֻכוֹת: עֵין לְקוּשֵׁי עֲצוֹת חֲדָשׁ - יֵרָאָה, אוֹת קמ"ה; פֶּסַח וּסְפִירָה אוֹת

קנ"ז קנ"ח.

כר לחדש

וְהִנֵּה כְּפִי הַמְּשַׁכֶּת הַמּוֹחִין שֶׁצָּרִיךְ לְקַבֵּל בְּכָל יוֹם
בְּפֶרְטִיּוֹת, כְּמוֹ-כֵן זֶה לְעֵמֶת זֶה מִתְגַּבְּרִין
וּמְשַׁתְּמָחִין כְּגִדּוֹ בְּחִינַת הַגְּדָרִים וְהַמַּסְכִּים
וְהַמְּנִיעוֹת שֶׁיֵּשׁ עַל הַטּוֹב שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם, כִּי כְּפִי
הַשְּׂנוּיִים הַגְּדוֹלִים שֶׁיֵּשׁ בֵּין הַמּוֹחִין הַקְּדוּשִׁים, כְּמוֹ-כֵן
יֵשׁ שְׂנוּיִים רַבִּים לְאֵין מִסְפָּר בְּעֵינֵי הַגְּדָרִים וְהַמְּחִצוֹת
שֶׁיֵּשׁ עַל כָּל יוֹם וְיוֹם, וּמִזֶּה נִמְשָׁכִין כָּל מִינֵי הַדְּחִיּוֹת
וְהַבְּלוּלִים שֶׁבְּאֵין עַל הָאָדָם בְּכָל יוֹם. וְעַל-כֵּן אֵל
יִפֹּל לֵב הָאָדָם עָלָיו אִם רוֹאֵה שְׂבִימִים הַקּוֹדְמִים
הַתְּפִלָּל קֶצֶת בְּכּוֹנֵה, וְהָיָה לוֹ אִיזוּה נִיחָא קֶצֶת מִן

הַבְּלִבּוּלִים וְכוּ', וְעִכְשָׁו מִתְגַּבְּרִין עָלָיו הַבְּלִבּוּלִים
 וְהַמְּנִיעוֹת בְּיוֹתֵר, כִּי יִכּוֹל לְהִיּוֹת שְׁהֵימִים הָרֵאשׁוֹנִים
 הָיוּ בְּבַחֲיַת הַמְּשַׁכֵּת הַמַּחִין דְּגִדְלוֹת אֶצְלוֹ, שְׁשֵׁם
 אֵין אַחֲזִיזַת הַחִיצוֹנִים שֶׁהֵם הַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים כָּל
 כֶּה, וְעִכְשָׁו צָרִיךְ לְקַבֵּל גַּם בַּחֲיַת מַחִין דְּקַטְנוֹת,
 וְלַפְעָמִים הֵם בַּחֲיַת קַטְנוֹת דְּקַטְנוֹת, שְׁשֵׁם הַסְּמָרָא
 אַחֲרָא נֶאֱחָזַת בְּיוֹתֵר, וְעַל-כֵּן נִדְּמָה לוֹ שֶׁקָּשָׁה לְעַמּוֹד
 בְּנֶגֶד הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲכוּבִים שְׁבֻזָּה הַיּוֹם.

אָבֵל בְּאֵמַת צָרִיךְ לְהֶאֱמִין, שְׁבֹדָאֵי גַם בְּזָה הַיּוֹם
 יֵשׁ בּוֹ טוֹב, רַק שְׁצָרִיכִין לְשַׁבֵּר הַגֶּדֶר שְׁכַפֵּי
 אוֹתוֹ הַיּוֹם, כִּדִּי לְזַכּוֹת לָזֶה הַטּוֹב שְׁבֻזָּה הַיּוֹם דִּיקָא
 כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם
 כַּפִּי אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְאִם לַפְעָמִים מִשְׁתַּטְּחִים בְּנֶגְדוֹ
 מְאֹד, עַד שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ בְּשׁוּם אַפֵּן לְהַתְּפַלֵּל כְּרָאוּי,
 אַף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ לִידַע וּלְהֶאֱמִין שְׁגַם הַיּוֹם הַזֶּה
 הוּא יוֹם, וְהוּא מְנוּי וְסִפּוֹר בְּיָמֵי חַיָּיו, וְעַל-כֵּן אִם אֵי
 אֶפְשָׁר לוֹ בְּשׁוּם אַפֵּן לְהַתְּפַלֵּל כְּרָאוּי בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם,

יִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת בּוֹ עֲבוּדָה אַחֲרַת, לֹאמַר שְׂאֵר תְּחִנּוֹת
 וּבִקְשׁוֹת בְּכֹונָה, וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, אוֹ לְלַמֵּד יוֹתֵר
 אוֹ לַעֲסֹק בְּמַצְוֹת וּגְמִילוֹת חֲסָדִים. כִּי רָצָה הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם
 תּוֹרָה וּמַצְוֹת, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם יֵשׁ לָנוּ בְּמָה לְהַחֲיוֹת
 עַצְמָנוּ בְּכָל יוֹם בְּכַמָּה מֵיָנִי לְמוֹדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה,
 וּבְכַמָּה מֵיָנִי מַצְוֹת וְכוּ'. וְהֶעֱקַר שִׁישְׁתַּדֵּל שֶׁלֹּא יִטְעֶה
 חֵם וְשָׁלוֹם, שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה בְּטֵל וְהוֹלֵךְ, כִּי צָרִיךְ לְחַשֵּׁב
 בְּכָל יוֹם שְׂאֵין לוֹ כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם לְבַד בְּבַחֲיַנַּת:
 "הַיּוֹם אִם בְּקָלוֹ תִשְׁמָעוּ": הַלְכוֹת פְּקֻדוֹת ד', אוֹת ה', ו', ג' ח'.

קִיט

אֶף-עַל-פִּי שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְהוֹדִירוֹ בְּעֲבוּדָתוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרַע חוֹבַת כָּל יוֹם וְיוֹם
 בְּזַמְנוֹ דִּיקָא בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ גַּם-
 כֵּן לְהִתְחַזֵּק מְאֹד לְהִמָּתִין וּלְצַפּוֹת לִישׁוּעַת הַשֵּׁם,
 אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא רוֹאֶה שְׁעָדִין הוּא רְחוּק לְגַמְרֵי
 מֵעֲבוּדַת הַשֵּׁם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן לֹא יִרְפָּה יָדָיו חֵם

וְשָׁלוֹם מְלֵהוּחִיל וּלְהַמְתִּין לְיִשׁוּעַת הַנֶּשֶׁם תָּמִיד,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יִזְכֶּה לְשָׁלוֹמוֹת יִשׁוּעָתוֹ: עין לקוטי עצות

חדש - יראה, אות קמ"ה; פסח וספירה אות ק"ם.

קב

בְּעִינֵי מַה נִּשְׁעָקַר שְׁלֵמוֹת אַמוּנַת חֲכָמִים הוּא
 לְהִתְחַזֵּק כָּל כֶּךָ עַד שִׁיאֲמִין גַּם בְּעֲצָמוֹ, כִּי
 בְּגִדְל כַּח צְדָקָתָם שֶׁל הַצְּדִיקִי אָמַת יַעֲלוּ גַם אוֹתוֹ
 מֵעֵלָה מֵעֵלָה, וְלַעֲת עֵתָה גַם הַהִתְקַרְבוֹת בְּעֲצָמוֹ
 שְׁמַתְקַרְב אֲלֵיהֶם וּמֵאֲמִין בָּהֶם, הוּא טוֹב וַיִּקָּר מְאֹד.
 וְעָקַר הָאֲמוּנָה הוּא בְּמַה נִּשְׁאִין מְכִינִים בְּשִׁכְל
 כִּידוּעַ, וּכְמוֹ-כֵן גַּם בְּעִינֵי זֶה, אַף-עַל-פִּי שֶׁלְּפִי
 שְׁכָלוֹ וַיִּדְיַעְתוֹ הוּא רְחוֹק עֲדִין מְאֹד מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
 אַף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיד לְהֵאֲמִין בְּאֲמוּנָה, כִּי בּוֹדָאֵי גַם
 מְעַט נִקְדוּתוֹ הַטּוֹבִים יִקְרִים מְאֹד בְּעִינֵי הַנֶּשֶׁם

יִתְבָּרַךְ: עין לקוטי עצות חדש - אמונה, אות קנ"ו.

קבא

עֵינַיִן מַה שְּׂאִין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל, וְהַשֵּׁם
 יִתְבַּרְךָ מְצַמְצֵם עֲצֻמוֹ מֵאִין סוֹף עַד אִין
 תְּכַלִּית, וּמְרַמֵּז לְהֶאָדָם רְמִזִּים לְהִתְקַרֵּב לְעִבּוּדְתוֹ
 יִתְבַּרְךָ לְכָל אָדָם כְּפִי הֶרְאוּי לֹו עֲכָשׁוּ בְּמִקּוֹמוֹ
 וְשַׁעֲתוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין לְזַכֵּר אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ
 תָּמִיד בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל זְמַן וּבְכָל הַמְּדַרְגּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם:

עין לקוטי עצות חדש - יראה, אות קב"ו.

קבב

עֵינַיִן מַה שְּׂעַל-יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל
 מְקַשְּׂרִין בּוֹ יִתְבַּרְךָ תָּמִיד, וְהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
 הִיא יוֹרֵדַת אֲפֵלוֹ בְּעַמְקֵי תְהוֹם לְעוֹרֵר אֲפֵלוֹ אֶת
 הַפְּחוֹת שֶׁבְּפִחוֹתִים לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְעַל-יְדֵי עַסְק
 הַתּוֹרָה יְכוּלִין הַכֹּל לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, אֲפֵלוֹ אֵלוֹ
 שֶׁכֶּבֶר נִשְׁקָעוּ בְּתוֹךְ סִטְרָא דְּמוֹתָא חִס וְשְׁלוֹם, וְדַבְּרֵי
 תּוֹרָה אֵינָם מְקַבְּלִים טְמֵאָה לְעוֹלָם, רַק אֲדַרְבָּא

מַעֲלִין אֶת הָאָדָם מִטְמֵאָה לְטִהָרָה: עין לקושי עצות חדש תורה,

אות ק"ב.

קבג

שָׂרֵשׁ הַבֶּעַל דָּבָר וְהַסְמָרָא אַחֲרָא, הֵינּוּ שָׂרֵשׁ
הַשְּׂתִלְשָׁלוֹת יְנִיקָתָם, הוּא מְבַחֲנֵת תְּחִלַּת
הַצְּמֻצוֹם שֶׁל חָלָל הַפְּנוּי שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּבִיכּוֹל
הָעֵלִים וְהַסְתִּיר אֹר חֲכָמָתוֹ בְּשָׁבִיל הַבְּחִירָה.
וְהַהֶעֱלָמָה וְהַהֶסְתָּרָה הִיא כְּבִיכּוֹל כְּמוֹ בְּחִינַת גְּנֻבָה,
כִּי בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ יֵשׁ שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, רַק שֶׁהוּא
מַעֲלִים וּמַסְתִּיר עֲצָמוֹ, כְּבִיכּוֹל, בְּשָׁבִיל הַנְּסִיוֹן
וְהַבְּחִירָה, בְּבַחֲנֵת: "אֵתָּה אֵל מְסִתֵּר", וְכַעֲיֵן
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה, שֶׁאָמַר הַקִּיסָר:
אֱלֹקֵיכֶם גְּנֹב הוּא, וְהַשֵּׁיב לוֹ שֶׁהוּא לְמוֹבָה, וְכַמְבֹאֵר
שֵׁם הַמְּשָׁל. וּמִשֵּׁם שָׂרֵשׁ הַגְּנֻבָה וְהָעֲרֻמוֹת וְהַמְרָמוֹת
שֶׁל הַבֶּעַל דָּבָר, שֶׁהוּא רֹאשׁ לְכָל הַגְּנֻבִים, וְבֹא עַל
הָאָדָם בְּעֲרָמָה וּבְמִרְמָה גְדוֹלָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "יֵאָרֵב
בְּמִסְתֵּר" וְכוּ' "יֵאָרֵב לְחֲטוּף עֲנִי" וְכוּ'. וְעַל-כֵּן עָקַר

הַתְּקוּן עַל-יְדֵי אֲמֶת, עַל-יְדֵי שְׂיֹדְעִים שֶׁבְּכָל מָקוֹם
 נִסְתָּר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲפֹלוּ בְּתוֹךְ תְּקוּף הַתְּגַבְרוֹת
 הַחֲשֵׁךְ שֶׁל הַיִּצָּר הָרַע וְחִילוֹתָיו, אַף-עַל-פִּי-כֵן גַּם שֵׁם
 יְכוּלִין לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ אֹר הָאֲמֶת, עַד שְׂיֵאִיר לוֹ
 לְצֵאת מִתּוֹךְ הַחֲשֵׁךְ וְהָאֲפֵלָה, וְלִהְתַּגַּבֵּר עַל מָה
 שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר, כִּי גַם הַחֲלָל הַפְּנוּי מֵאֵל מְאֻלְקוֹתוֹ
 יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן כְּשֵׁימְשִׁיךְ עֲצֻמוֹ אֶל הָאֲמֶת לְאֲמֶתוֹ,
 אִזּוּ בּוֹדֵאֵי אֵין חֲשֵׁךְ וְאֵין צְלֻמוֹת לְהִסְתַּר שֵׁם, כִּי גַם
 חֲשֵׁךְ לֹא יִחְשֵׁיךְ מִמּוֹךְ" (תהלים קל"ט, י"ב) וּכְתִיב: "כִּי אֲשִׁב
 בַּחֲשֵׁךְ ה' אֹר לִי" (מיכה ג, ח). וְאִזּוּ לֹא דֵי שְׂיִזְכֶּה לְצֵאת
 מִתּוֹךְ הַחֲשֵׁךְ, אַף גַּם יִזְכֶּה לְהוֹצִיא כָּל הַטּוֹב שֶׁהִיָּה
 כְּבוֹשׁ בָּהֶם מִכֶּכֶר. וְכָל מָה שֶׁהַחֲשֵׁךְ מִתְגַּבֵּר עָלָיו
 בְּיֹתֵר, יֵדַע שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר בְּיֹתֵר לְהַמְשִׁיךְ עֲצֻמוֹ
 אֶל הָאֲמֶת, וְאִזּוּ יִזְכֶּה לְהוֹצִיא עַל-יְדֵי-זֶה הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ
 בָּהֶם יֹתֵר וְיֹתֵר, שְׂזֶה בְּחִינַת מָה שֶׁהַגִּבּוֹר כְּשֶׁנִּמְצָא
 הַגִּבּוֹר בְּיָדוֹ מְשַׁלֵּם כֶּפֶל, וְאִם טָבְחוֹ אוֹ מָכְרוֹ אִזּוּ
 מְשַׁלֵּם אַרְבָּעָה וְחֲמִשָּׁה, כְּמִבְּאֵר בְּפָנִים: הַלְכוֹת נִגְבָּה ה', אוֹת

קבד

עקר קד־שֶׁת יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם הוּא צִיּוּת וּתְפִלִּין,
שֶׁהֵם בְּחִינַת אֹר הָאֵמֶת כְּמִבְאֵר בְּפָנִים,
וְהֵם בְּחִינַת שׁוֹר וְשֶׁה. וְלִפְעָמִים מִתְנַבֶּרֶת הַסְּמָרָא
אֲחֵרָא כָּל כָּךְ, עַד שְׁגוֹנֵב חֵם וְשָׁלוֹם גַּם בְּחִינַת
הַשׁוֹר וְשֶׁה "וַטְבַּחוּ אוֹ מְכָרוּ", שְׁמַטִּיל פָּנָם אוֹ
מִבְטָלוֹ לְגַמְרֵי חֵם וְשָׁלוֹם אֲפֵלוֹ מֵעֵקֶר קִדְשָׁתוֹ,
שֶׁהוּא צִיּוּת וּתְפִלִּין. וְהוּא גַם הוּא צָרִיךְ לְהִתְנַבֵּר
לְבָלִי לִיֵּאֵשׁ עֲצָמוֹ, וְלִמְשֹׁךְ עֲצָמוֹ מֵעֵתָה עַל-כֹּל-
פָּנִים אֶל הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ, וְלִדְרֹשׁ וְלַחְתֹּר לְשׁוֹב אֶל
הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּאֵמֶת. כִּי סוֹף כָּל סוֹף מָה יִהְיֶה מִמֶּנּוּ,
וַיַּחֲפֹשׂ וַיִּבְקֹשׁ וַיִּדְרֹשׁ מֵעֵתָה עַל-כֹּל-פָּנִים אַחֵר
תְּכַלִּיתוֹ הַנְּצָחִי, עַד שְׁיַעֲזֹר לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שְׁיִמְצֵא
הַגִּבּוֹר, וְאִזּוֹ יוֹצִיא מִמֶּנּוּ בְּכַפְלֵי כַפְלִים, בְּבְחִינַת
תְּשֻׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה הַגִּ"ל (שם, אות ט"ו). וְעַיִן עוֹד
הַתְּחִינּוֹת גְּדוֹל מִמָּה שְׁיִכּוֹלִין הַכֹּל לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ עַל-יְדֵי אֹר הָאֵמֶת שְׁמַאִיר גַּם בְּעֵצֶם חֲשִׁבַת

לִילָה, נְשֹׂה בְּחִינַת תְּפִלַּת עֲרֵבִית בְּלִילָה, שָׂאוּ אִין
זְמַן צִיּוּצִית וְתַפְלִין: עִין לְקוּשִׁי עֲצוֹת אִמְתָּה, אוֹת פ.

קבה

כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם מְחֻזַּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאִמוּנָה שְׁלֵמָה וְכוּ'
אִז יֵשׁ לוֹ תַקְוָה לְעוֹלָם: עִין לְקוּשִׁי עֲצוֹת אִמוּנָה, אוֹת קע"ו.

קבו

אֶף-עַל-פִּי שְׁכָל הַרוּצָה לְגִשְׁת אֶל הַקִּדְשׁ
מְכָרָח לְעוֹרֵר מִטָּה עַז שֶׁל עֲבוּדָתוֹ,
הֵינּוּ הַכַּח וְזִכּוֹת שֶׁל נְקֻדוֹתָיו הַטּוֹבִים, בְּפָרֵט הַכַּח
וְזִכּוֹת שֶׁל צִדִיקֵי אֲמַת הַחוּסָה בָּהֶם, אִין זֶה רַק
בְּשִׁבִיל לְהַכְנִיעַ הָרַע שָׁבוּ, הֵינּוּ מִחֲמַת שֶׁהַבַּעַל דָּבָר
בָּא לְבַלְבֵּל אוֹתוֹ גַּם מִמַּעַט עֲבוּדָתוֹ וְלַהֲחִלִּישׁ דַּעְתּוֹ
מִרְבוּי קְלָקוּלָיו וּפְגָמָיו הַמְרַבִּים, עַל-בֵּן מְכָרָח לְחַפְשׁ
בְּעֲצָמוֹ אִיזָה נְקֻדוֹת טוֹבוֹת בְּכַדִּי לְהַחִיּוֹת וְלַחֲזֹק אֶת
עֲצָמוֹ, בְּבְחִינַת: "וְעוֹד מְעַט וְאִין רָשָׁע" וְכוּ', כְּמִבְאֵר
בְּמָקוֹם אַחֵר. אָבֵל לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲמֵד כְּדָל

וּכְרָשׁ, וַיִּשְׁפֹּךְ לְבוֹ כַּמַּיִם, וְרַק בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים,
 וְלֹא יִתְּלֶה בְּשׁוּם זְכוּת כְּלָל, וְגַם לֹא יִדְחֹק אֶת
 הַשְּׁעָה כְּלָל וְכוּ'. וְזֶה בְּחֵינַת מַה שֶּׁנֶּאֱמַר בְּדוֹד:
 "עֲדִינוּ הָעֶצְנִי", וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָּה:
 כְּשִׁיזְצֵא לְמַלְחָמָה מִתְקַשֶּׁה עֲצֻמוֹ כְּעֵץ, וּכְשֶׁהִיָּה
 עוֹסֵק בְּדַבְרֵי תוֹרָה מְעַדֵּן עֲצֻמוֹ כְּתוֹלְעֵת: וְעֵין לְקוּטֵי עֲצוֹת

חדש תלמוד תורה, אות ק"ד.

קכז

בְּאוֹר הַרְבֵּה בְּעֵנִין מַה שְּׂאֵי אֶפְשָׁר לְדַחֵק אֶת
 הַשְּׁעָה אֶפְלוּ בְּעֵנִין הַהִתְקַרְבוֹת אֶל
 הַקְּדוּשָׁה, רַק צְרִיכִין לְהִמָּתִין הַרְבֵּה וּלְצַפּוֹת לִישׁוּעַת
 הַשֵּׁם עַד שְׂיִזְכֶּה לְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ הַיָּטִב לְפָנֵי הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים וּתַחֲנוּנִים, עַד שְׂיִזְכֶּה לְקַבֵּל דְּבוּרִים
 חַמִּים כְּגַחְלֵי אֵשׁ, וְאַחֲר־כֵּן צְרִיכִין לְהִמָּתִין עוֹד
 הַרְבֵּה, עַד שְׂיִתְמַלֵּא בְּקִשְׁתּוֹ, וְעַד שְׂיִתְקַרַּב לְהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ בְּשִׁלְמוֹת. וְאַף-עַל-פִּי-כֵן גַּם בְּתוֹךְ זְמַן
 הַהִמָּתְנָה וְהַשְּׁהִיָּה אָסוּר לְשַׁכַּח וּלְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִן

הַהִשְׁתַּוְּקָקוּת וְהַפְסוּפִין וְהַנְּעֻנְוִים אֵלָיו יִתְפָּרֵד: ע"ז

לקוטי עצות חדש התבודדות מ"ז; יראה קס"ו; פסח קס"ה קס"ו.

קב"ח

עֲרִיךְ כָּל אָדָם לֵידַע שְׁחוּט הַשְּׁעָרָה יָקָר מְאֹד
מְאֹד, וְהוּא תְּלוּי בְּכָל עֵת בְּחוּט הַשְּׁעָרָה.
שְׂיִכּוּל הָאָדָם לְקַלְקֵל הַרְבֵּה עַל-יַדֵי חוּט הַשְּׁעָרָה
חֵם וְשָׁלוֹם, וּמִכָּל שֶׁבֶן שְׂיִכּוּל לְתַקֵּן הַרְבֵּה עַל-יַדֵי
חוּט הַשְּׁעָרָה, כִּי מִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה מְמַדַּת פְּרַעֲנִיּוּת,
כִּי חוּט הַשְּׁעָרָה בְּקִדְשָׁה יָקָר מְאֹד מְאֹד. וְהַשֵּׁם
יִתְפָּרֵד בְּרַחֲמָיו זָכָה אוֹתֵנוּ בְּמִצְוֹת רַבּוֹת בְּכָל יוֹם,
וְכָל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל מוֹשֵׁף אֶת עֲצָמוֹ מִהֲרַע אֶל הַטּוֹב
בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, כִּי הוֹלֵךְ מִבֵּיתוֹ וּמֵעֶסְקוֹ לְבֵית
הַבְּנֵסֶת, וּמִנִּיחַ טְלִית וּתְפִלִּין וּמִתְפַּלֵּל וְכוּ', וּבּוֹדָאי
נִמְצָא בְּכָל זֶה כְּמָה וְכְמָה נִקְדוּת טוֹבוֹת שֶׁהֵם
בְּחִינַת שְׁעָרוֹת קְדוּשׁוֹת, שֶׁהֵם יָקָרִים אֲצֵלוֹ יִתְפָּרֵד
מְאֹד מְאֹד. וְכֵן אֶפְלוּ בְּעֲנִינֵי תַּאֲוֹת וְהִרְהוּרִים
שְׁמַתִּגְבְּרִים עַל הָאָדָם בְּכָל יוֹם, וּבּוֹדָאי מִי שֶׁהוּא

אִישׁ כְּשֵׁר קָצַת יֵשׁ לוֹ יִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְזוּה, וּמִתְגַּבֵּר
 בְּכָל עֵת נֶגֶד הַמַּחְשְׁבוֹת וְהַרְהוּרִים. וְכָל תְּנוּעָה
 שְׁמַנְתִּק אֶת עֲצָמוֹ מֵהֶם כְּחוּט הַשְּׁעָרָה הוּא יִקַּר
 בְּעֵינָיו יִתְבַּרֵּךְ מְאֹד מְאֹד, כִּי הוּא יָדַע יִצְרָנוּ וְכו',
 וְיוֹדַע אֵיךְ הֵיכֵל הָרַע מִתְגַּבֵּר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
 וְעַל-כֵּן יִקַּר בְּעֵינָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּל תְּנוּעָה וְתְנוּעָה אֶפְלוֹ
 הִיא כְּשִׁעְרָה מִמֶּשׁ, מֵהַשְּׁעָרָה מוֹשֵׁךְ אֶת עֲצָמוֹ
 מֵהַסְטֵרָא אַחֲרָא אֶל הַקְדֻשָּׁה.

כה לחודש

כִּי הָאָדָם בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָה שֶׁהוּא מְלֵא קַלְפוֹת, וְהֵם
 כְּרוּכִים אַחַר הָאָדָם מְאֹד מְאֹד, וְלוֹלֵי הַקְדוּשָׁה-
 בְּרוּךְ-הוּא עוֹזְרוֹ הָיָה נוֹפֵל בְּיָדוֹ חֵם וְשָׁלוֹם, עַל-כֵּן
 צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהִשְׁכִּיל עַל דְּרָכָיו בְּכָל עֵת לְשֹׁמֵר
 עֲצָמוֹ מְאֹד שְׁלֵא תִתְחִיל מִחְשְׁבָתוֹ לְצֵאת חוּץ
 מֵהַגְּבוּל דְקְדוּשָׁה חֵם וְשָׁלוֹם, אֶפְלוֹ כְּחוּט הַשְּׁעָרָה. כִּי
 עַל-יְדֵי פָגַם כְּחוּט הַשְּׁעָרָה שְׁנוּטָה מִן הַדְרָךְ הַטוֹב
 חֵם וְשָׁלוֹם יָכוֹל לְהַטּוֹת הַרְבֵּה לְדָרְכִים נְכוּכִים,
 וְכַאֲשֶׁר יוֹדַע כָּל אֶחָד בְּנִפְשׁוֹ שֶׁעָקַר קַלְקוּלָיו וּפְגָמָיו

וְחַטָּאֵי רַחֲמָנָא לְצַלֵּן כְּלָם הִתְחִילוּ מְחוּט הַשְּׁעָרָה
 עַל-יְדֵי שְׂלֵא הָיָה גְזָהר בְּתַחֲלָה לְשֹׁמֵר מִחֻשְׁבָּתוֹ
 הַיָּטֵב, וְנִמְשָׁךְ אַחַר הַמַּסִּית מְעַט מְעַט רַחֲמָנָא לְצַלֵּן,
 כְּמוֹ שֶׁכֶּתוּב: "הוּי מִשְׁכֵּי הָעוֹן בְּחֻבְלֵי הַשְּׂוֹא וְכַעֲבוֹת
 הָעֲגָלָה חֲטָאָה", וְכֵמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם
 לְבִרְכָה: 'הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כְּד' וְכוּ'. וְכַפִּי
 הַתְּנַבְרוֹת הַיֵּצֵר הָרַע עַל הָאָדָם הָיָה חֵס וְשָׁלוֹם אִפְס
 תִּקְוָה, אִךְ מִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה, כִּי חוּט הַשְּׁעָרָה
 דִּקְדָּשָׁה יָקָר מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לִידַע
 גַּם הַהֶפְךָ, שֶׁכְּשֶׁמִּתְנַבְּרִים עָלָיו מְאֹד, וְנִדְמָה לוֹ
 שֶׁכֶּבֶר נִתְעָה כָּל כֶּךָ עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲמֹד נִגְדָם,
 צָרִיךְ לִידַע וּלְהֶאֱמִין שֶׁכָּל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁיִּנְתַּק
 וַיִּמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ מֵהֶם אֶפְלוּ כְּחוּט הַשְּׁעָרָה, הוּא
 יָקָר מְאֹד בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ בְּלֵי שַׁעוֹר, וְאֵלּוֹ הַשְּׁעָרוֹת
 יִתְלַקְטוּ יַחַד בְּרַבּוֹת הַיָּמִים, וַיִּזְכֶּה עַל-יָדָם לְהַשְׁגֵּת
 אֱלֻקוֹת שְׁנִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי צְמֻצוּמִים קְדוּשִׁים, שֶׁהֵם
 בְּחִינַת שְׁעָרוֹת שֶׁהֵם נַעֲשִׂים עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַשְּׁעָרוֹת

הַנ"ל, הִינּוּ עַל-יְדֵי שְׂאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי מוֹשֵׁךְ אֶת עַצְמוֹ
 מִרַע לְטוֹב בְּכָל פַּעַם, שֶׁעָקְרוּ תְלוּי בְּחוּט הַשְּׁעָרָה,
 כִּי אִפְלוּ צְדִיקִים גְּדוֹלִים תְּלוּיִים בְּכָל עֵת בְּחוּט
 הַשְּׁעָרָה, בְּבַחֲיִנַת: "וּסְבִיבּוּ נִשְׁעָרָה מְאֹד", וְכִמוֹ
 שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָהּ: הַלְכוֹת נִיּוּקִין הַלְכוֹת ד', אוֹת ג', וְעֵין
 לְקוּמֵי עֲצוֹת חֲדָשׁ, צְדִיק ע"ד.

קבט

עֶקֶר הַיְהוּדוֹת תְּלוּי בְּהִתְחַזְּקוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲזוּת
 דְּקַדְשָׁהּ, שְׁכָל מִי שֶׁמְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל
 פַּעַם אִפְלוּ בְּחוּט הַשְּׁעָרָה, כְּמוֹ-כֵן הוּא נִכְנָס בְּגִבּוֹל
 הַקְּדֻשָּׁה בְּבַחֲיִנַת: "נִהְלֵת בְּעֶזֶד אֶל גֹּוה קְדֻשָּׁה",
 וַיִּתְקַרֵּב יוֹתֵר אֶל תּוֹרָה וְתַפְלָה וּלְצְדִיקֵי אָמֶת. וְכָל
 מֵה שֶׁזּוֹכֶה לְתוֹרָה וְלַתְּפִלָּה יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן זוֹכֶה
 לְעֲזוֹת דְּקַדְשָׁה וְהִתְחַזְּקוֹת גְּדוֹל בְּיוֹתֵר, וְכֵן חוֹזֵר
 חֲלִילָה, עַד שֶׁיִּכּוֹל עַל-יְדֵי-זֶה לְבֹא לְמַדְרָגוֹת גְּדוֹלוֹת
 בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם, אִם יִזְכֶּה לְחֻזַּק וּלְאַמִּץ אֶת עַצְמוֹ
 תָּמִיד בְּכָל עֵת, וְלִהְיוֹת עוֹ פִּנְיָם בְּכָל הַבְּחִינּוֹת, הֵן

שְׂיִהְיֶה לוֹ עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה כְּנֶגֶד גּוֹפּוֹ הַמְּגֻשָּׁם שֶׁהוּא עַז
 פָּנִים בְּיֹתֵר בְּעֵנֵי הַתְּאוּוֹת, וְהֵן שְׂיִהְיֶה לוֹ עֲזוֹת
 דְּקִדְשָׁה כְּנֶגֶד כָּל מֵינֵי הָעֲזֵי פָּנִים שְׁבִדּוֹר, שֶׁהֵם כָּלֵל
 כָּל הַמוֹנְעִים וְהַמְּסִיתִים וְהַמְּדִיחִים אוֹתוֹ מִדְּרֹךְ
 הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ, וְכֵן גַּם לְהַפְּךְ חֵם וְשָׁלוֹם, שְׁעַל-יְדֵי
 חֲלִישוֹת הַדַּעַת כָּל שֶׁהוּא יָכוֹל לִפְלֹ בְּדַעַתוֹ, וְעַל-
 יְדֵי-זֶה יִתְרַחַק מִתּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְכִמוֹ-כֵן נַחֲלֵשׁ דַּעַתוֹ
 יוֹתֵר חֵם וְשָׁלוֹם, וְכֵן חוֹזֵר חֲלִילָה עַד שֶׁהֲרֵבָה נִפְלוּ
 עַל-יְדֵי-זֶה לְגַמְרֵי. וְעַל זֶה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם
 לְבִרְכָה: יֵצְרוּ שָׁל אָדָם מִתְּגֵבֵר עָלָיו בְּכָל יוֹם,
 וְאַלמְלֵא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזְרוֹ וְכו', כִּי עֵקֶר
 הַתְּגַבְרוֹתוֹ הוּא לְהַחֲלִישׁ לֵב הָאָדָם בְּתַחבּוּלוֹתָיו,
 וְאַלמְלֵא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזְרוֹ בְּכָל יוֹם לְחֹזֵק
 לְבָנוּ בְּכִמָּה מֵינֵי הַתְּחַזְּקוֹת שֶׁחֲזָקוֹ אוֹתָנוּ הַצְּדִיקֵי
 אֱמֶת בְּתוֹרָתָם וְשִׁיחָתָם הַנִּפְלְאוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת
 וְהַעֲמֻקּוֹת מְאֹד מְאֹד, כְּכֹר הָיָה מֶה שֶׁהָיָה חֵם וְשָׁלוֹם.
 וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַסֵּלֶם לְעֵלוֹת מְדִרְגָּא לְדִרְגָּא בְּעִבּוֹדַת

הַשֵּׁם הוּא רַק עַל-יְדֵי הַתְּחִזְקוֹת וְעִזּוֹת דְּקִדְשָׁה בְּנ"ל:

הלכות מעקה ושמירת נפש הלכה ד, אות ב ג.

קל

בְּכָל פֶּעַם שְׂרוּצִין לְעֵלוֹת מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא, בּוֹדֵאי
הַהֶכְרַח שְׁיִהְיֶה יְרִידָה קָדָם הָעֲלִיָּה, וְאִז
בּוֹדֵאי הָאָדָם בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה, וַיֵּשׁ עָלָיו מְלַחְמוֹת
גְּדוֹלוֹת, וְצָרִיךְ לְהַתְּחַזֵּק הַרְּבֵה הַרְּבֵה עַד שְׁיִבְטֵל
הַמָּסָךְ הַמְּבַדִּיל וְהַחֲשֵׁךְ שֶׁקָּדָם לָאוֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת
הַיְרִידָה שֶׁקָּדָם לְעֲלִיָּה, עַד שֶׁתִּתְהַפֵּךְ הַיְרִידָה
לְעֲלִיָּה, וְזֶה עֲבוֹדַת הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים כָּל יְמֵי
חַיֵּיהֶם, כִּי עַל כָּל אָדָם שֶׁבָּעוֹלָם עוֹבֵר כָּל זֶה, כִּי
אֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא בְּמְדַרְגָּה פְּחוּתָה מְאֹד מְאֹד, וְאֶפְלוּ
אִם עָבַר מֶה שֶׁעָבַר, וְגַם עָתָה הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, אֶף-
עַל-פִּי-כֵן בְּכָל עֵת שֶׁמִּתְעוֹרֵר בְּאִיזָה תְּנוּעָה קְלָה
לְהִתְקַרֵּב לְאִיזָה דָּבָר שֶׁבְּקִדְשָׁה, אִזִּי לְפִי בְּחִינַתוֹ יֵשׁ
לוֹ תִּכְפֹּף עֲלִיּוֹת וַיְרִידוֹת הַרְּבֵה כְּפִי הַתְּעוֹרְרוֹתוֹ
לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

כִּי אָפְלוּ מִי שֶׁהוּא בְּתוֹךְ הָאָרֶץ מִמַּשׁ, אָפְלוּ בְּשֵׂאוֹל
 תַּחֲתֵיּוֹת וּמַתַּחֲתֵיּוֹ רַחֲמָנָא לְצִלָּן, גַּם מִשָּׁם
 בְּשִׁמְתֵּי עוֹרְרִין לְעֵלוֹת מִשָּׁם, גַּם שָׁם יֵשׁ בּוֹדְאֵי כַּמָּה
 וְכַמָּה מַדְרָגוֹת בְּלֵי שְׁעוֹר. כְּמוֹ לְמַשְׁלֵל בְּגַשְׁמֵיּוֹת כְּשֵׁם
 שְׂיִישׁ מַדְרָגוֹת רַבּוֹת מִבֵּית לְעֵלְיָהּ וּמֵעֵלְיָהּ לְעֵלְיָהּ,
 וְכֹל שָׁכֵן אִם יִשְׁעַר בְּדַעְתּוֹ כַּמָּה מַדְרָגוֹת יֵשׁ מֵאָרֶץ
 לְשָׁמַיִם, מִכֹּל שָׁכֵן מִשָּׁמַיִם לְמַעְלָה וּלְמַעְלָה לְמַעְלָה,
 כְּמוֹ-כֵן תּוֹךְ גּוֹף עֵבִי הָאָרֶץ בּוֹדְאֵי יֵשׁ שָׁם כַּמָּה וְכַמָּה
 מַדְרָגוֹת, אִם יִשְׁעַר בְּדַעְתּוֹ בּוֹרוֹת וּמַחֲלוֹת בְּעַמְקֵי
 הָאָרֶץ הַרְבֵּה, בּוֹדְאֵי אִם רוֹצֵה לְעֵלוֹת מִשָּׁם מֵעַמְקֵי
 הַבּוֹרוֹת וְהַמַּחֲלוֹת, בּוֹדְאֵי הַהִכְרַח שְׂיִילֵךְ וְיַעֲלֶה
 מַדְרָגָא לְדַרְגָּא, וְאִזִּי כְּשֶׁרוֹצֵה לְעֵלוֹת מִמַּדְרָגְתּוֹ
 לְאִיזָה מְעֵלָה וּמַדְרָגָה גְבוּהָהּ מִמְּנָה קִצֵּת, אִף שָׁנָם זֶה
 הַמַּדְרָגָה עֲדִין בְּתוֹךְ עַמְקֵי הָאָרֶץ הַרְבֵּה, אִף-עַל-פִּי-
 כֵּן אִזִּי מִשְׁתַּטְּחִין כְּנִגְדּוֹ הַרְבֵּה בְּכָל פַּעַם. וְעַל-כֵּן יֵשׁ
 לְהֶאָדָם מְלַחֲמוֹת גְּדוֹלוֹת וּמְגִיעוֹת רַבּוֹת בְּכָל פַּעַם
 שְׂרוֹצֵה לְגַשְׁתֵּי לְאִיזָה עֲבוּדָה שֶׁל קִדְשׁ. וְלַפְעָמַיִם

מעצם המלחמה הוא נכשל לפעמים, ואינו עומד
 בנסיון חס ושלום, ואז צריך להתחיל מחדש. על-כן
 צריכין התחזקות גדול ועצום מאד בכל פעם בכל
 יום ובכל עת, לרחם על עצמו ולחשב על תכליתו
 וסופו בכל פעם, כי סוף כל סוף מה יהיה ממנו, ואיך
 שיהיה ואיך שיהיה הוא מחייב ומשעבד ללחם
 מלחמת השם בכל מה שיוכל. כי היגיעה בעצמה
 מה שמתנגע וחותר על-כל-פנים בכל פעם לצאת
 ולעלות מפחיתות מדרגתו, זה גם כן יקר מאד מאד
 בעיני השם יתברך. ואם יתיגע ויחתר ויתפלל בכל
 יום להשם יתברך, שיוציאהו ממקומות אלו שנפל
 בהם, בודאי יהיה אחריתו לטובה, כי סוף כל סוף
 יתהפך הכל לטובה, וכל הירידות יתהפכו לעליות
 גדולות בבחינת ירידה תכלית העליה: שם ב, ה.

קלא

מי שחם על חייו האמתיים הנצחיים, אזי כל מה
 שרואה שהסטרא אחרא שהם בחינת היכלי

הַתְּמוּרוֹת מִתְּנַבְרִים וּמִתְּפֹשְׁטִים וּמִשְׁתַּטְּחִים כְּנִגְדּוֹ
 יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן הוּא מִתְּנַבֵּר וּמִתְּאַמֵּץ וּמִזְדַּרְזֵר
 יוֹתֵר לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, מִחֲמַת שְׂרוּאָה
 שְׂרוּצִים לְדַחֲוֹתוֹ לְגַמְרֵי חֵם וְשָׁלוֹם, וְזֶה בְּחִינַת
 הַתְּרַחֲקוֹת תְּכֵלִית הַהִתְקַרְבוֹת יְרִידָה תְּכֵלִית
 הָעֲלִיָּה. וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׂאֲמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם
 לְבִרְכָה, עַל מִמְּרָא: 'הוּא שְׁנַתֵּן לוֹ עֵצָה עַל הַמִּילָה',
 מִמְּרָא הוּא בְּחִינַת הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת שֶׁהַתְּנַבְּרוּ
 וְהַשְׁתַּטְּחוּ כְּנִגְדּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא נִתְיַעַץ לְמוֹל אֶת
 לְבָבוֹ בְּשִׁלְמוֹת: הַלְכוֹת אִישׁוֹת הַלְכוֹת ד', אוֹת י"ט.

קלב

כְּשִׂרוּצָה הָאָדָם לְכַנֵּם אֶל הַקְּדוּשָׁה, אֲזִי מִתְּנַבְּרִין
 וּמִתְּפֹשְׁטִין כְּנִגְדּוֹ הַסְטָרָא אַחֲרָא שְׂהֵם
 הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת מְאֹד, וְכֹל מַה שֶׁהוּא סְמוּךְ יוֹתֵר
 לְפִתְחַ הַקְּדוּשָׁה, מִתְּנַבְּרִין וּמִתְּפֹשְׁטִין כְּנִגְדּוֹ מְאֹד
 מְאֹד, עַד שֵׁישׁ הַרְבֵּה שְׂכַבְרֵהּ הָיוּ אֶצֶל הַפֶּתַח וְחִזְרוּ
 רַחֲמָנָא לְצַלָּן, מִחֲמַת שְׁלֵא יָדְעוּ שְׂכַבְרֵהּ הֵם אֶצֶל

הִפְתַּח, או מִחֶמֶת שְׁמֵשֶׁת־מַחִין כְּנִגְדּוֹ מְאֹד מְאֹד עַד שֶׁקָּשָׁה לוֹ לְשַׁבֵּר. אָבֵל הָאִישׁ הַכָּשֵׁר בְּאֵמֶת, הוּא יוֹשֵׁב וּמְמַתִּין וּמְתַעֲבֵב יָמִים הַרְבֵּה אֲצֵל פֶּתַח הַקֶּדְשָׁה, וְאֶף-עַל-פִּי שֶׁבְתוֹךְ זְמַן זֶה לְשֵׁהוּא מְתַעֲבֵב אֲצֵל הַפֶּתַח, וּמְקוּוֹה וּמְיַחַל לְהַכְנִס לְפָנָיִם מִתְנַגֵּב עָלָיו חֲמִימוֹת הַיֵּצֵר הָרַע מְאֹד, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא עוֹשֶׂה אֶת נְשׁוֹלוֹ, וְיוֹשֵׁב וּמְמַתִּין אֲצֵל פֶּתַח הַקֶּדְשָׁה, וְאֵינוֹ רוֹצֵה לָשׁוּב לְאַחֲרָיו בְּשׁוּם אִפְּן.

רִזְזָה בְּחִינַת: "וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל", יֹשִׁיבָה מִלְשׁוֹן עֵבֶכְהָ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנֶם לְבִרְכָה, וּכְחֵם הַיּוֹם מִרְמֹז עַל הַתְּנַבְרוֹת חֲמִימוֹת הַיֵּצֵר הָרַע, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא אֵינוֹ רוֹצֵה לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ, וְחוֹשֵׁב עַל תְּכֵלִיתוֹ הַנְּצָחִי בְּאֵמֶת, וְאֵינוֹ שָׁב לְאַחֲרָיו בְּשׁוּם אִפְּן, יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, רַק הוּא יוֹשֵׁב וּמְמַתִּין וּמְתַעֲבֵב אֲצֵל פֶּתַח הַקֶּדְשָׁה יָמִים רַבִּים כְּמָה שִׁיְהִיָּה. וְאֶף-עַל-פִּי שֶׁאֵין מְנִיחִין אוֹתוֹ לְהַכְנִס לְתוֹךְ הַפֶּתַח, וְחֵם הַיּוֹם שֶׁהוּא חֲמִימוֹת הַיֵּצֵר הָרַע לוֹהֵט אוֹתוֹ מְאֹד,

אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא אֵינוּ מַנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ, וְיוֹשֵׁב
וּמִתְעַכֵּב אֶצֶל פֶּתַח הָאֵהָל שֶׁל הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים,
עַד יֵרַחֵם מִן הַשָּׁמַיִם. וְזֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת: "יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון
נָעַר לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֵהָל", כַּמְבָאָר בַּפָּנִים: שֵׁם, אֹת הַנ"ל.

קלג

עֵקֶר הַמִּתְקַת כָּל הַצְּמֻצוּמִים וְהַדִּינִים הוּא עַל-יְדֵי
הַשֶּׁכֶל, וַיֵּשׁ לְכָל צְמֻצוּם בְּחִינַת שֶׁכֶל פְּרָטִי,
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הַשֶּׁכֶל דִּיקָא נִמְתַּק זֶה הַצְּמֻצוּם. אֲךָ יֵשׁ
בְּחִינַת שֶׁכֶל הַכּוֹלֵל בְּחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה, שֶׁשֵּׁם
נִמְתַּקִּים כָּל הַצְּמֻצוּמִים וְהַדִּינִים, אֲךָ אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל
מִשֵּׁם כִּי אִם עַל-יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה, וְכַמְבָאָר בַּפָּנִים. וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁעֵקֶר
הַתְּחִבּוּרֹת אִישׁ וְאִשָּׁה שֶׁהֵם בְּחִינַת שֶׁכֶל וְצְמֻצוּם
הוּא עַל-יְדֵי סֵפֶר כְּתָבָה אוֹ קְדוּשֵׁי שֶׁטֶר, וְכֵן הַפְּרוּד
שְׂבִינִיָּהֶם הוּא גַם כֵּן עַל-יְדֵי סֵפֶר כְּרִיתוֹת דִּיקָא, כִּי
בֵּין הַחֲבוּר וּבֵין הַפְּרוּד אֵי אֶפְשָׁר עַד שִׁיעֲלוּ לְשֵׁם,
לְבְּחִינַת שֶׁכֶל הַכּוֹלֵל הַנ"ל, שֶׁמְקַבְּלִין מִשֵּׁם עַל-יְדֵי

בְּחִינַת סֵפֶר. וּמִזֶּה בָּא מַה שְּׁלֻפְעָמִים יֵשׁ קְטָטוֹת
 וּמְרִיבוֹת בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, עַד שְׂבָאִין אֶצֶל הָרַב
 לְסִדֵּר לָהֶם גִּט וְאִזְ דִּיקָא מְתַרְצִין וּמְתַפְיִסִין זֶה עִם
 זֶה, וְנִתְחַזַּק בְּיוֹתֵר הָאֲהָבָה וְהַקָּשֶׁר שְׂבִינְיָהֶם, וְזֶה
 מִחֲמַת שְׁנַמְשָׁד עֲלֵיהֶם הָאָרָה מֵהַמְתַּקֵּת הַשֶּׁכֶּל
 הַכּוֹלָל, שְׁשֵׁם גְּמַתְקִין כָּל הַדִּינִים וְכָל הַמַּחְלֶקֶת
 שְׂבָעוֹלָם. אִךְ מִחֲמַת שְׁעַל-פִּי רַב אֵין לָהֶם כַּח לְקַבֵּל
 מִשֵּׁם הַהַמְתַּקָּה בְּשִׁלְמוֹת, עַל-כֵּן נִגְמָר הַגִּט עַל-פִּי
 רוֹב, כִּי אֵין לָהֶם כַּח לְהַמְתִּיק הַמַּחְלֶקֶת שְׂבִינְיָהֶם
 בְּשִׁלְמוֹת, רַק אֲדַרְבָּא, עוֹלִין לְשֵׁם לְבַטֵּל הַקָּשֶׁר
 וְהַחֲבוּר בְּשִׁרְשׁוֹ הָעֲלִיּוֹן, שְׁזֶה בְּחִינַת הַגִּט: עֵין לְקוּטֵי עֲצוֹת

זווגים וכו', אות כ"ז כ"ח.

אָבֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חֲפִיץ חֶסֶד, וְכִכְר בְּחַר בָּנוּ מִכָּל
 הָעַמִּים בְּמַעֲמַד הַר סִינַי שְׁנִקְרָא יוֹם חֲתָנָתוֹ,
 כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה: בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ זֶה
 מִתֵּן תּוֹרָה, וְכִכְר נִשְׁבַּע לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ שְׁלֵא לְרַחֵק
 אוֹתָנוּ לְעוֹלָם חֵם וְשִׁלּוּם.

עַל-כֵּן מֵה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ מְזִכִּיר עֲלֵינוּ כַּמָּה
 פְּעָמִים לְשׁוֹנוֹת שֶׁל הַתְּרַחֲקוֹת וּפְרוּד
 כְּבִיכּוֹל, אֵין פּוֹנְתוֹ כִּי אִם בְּשִׁבִיל הַתְּקַרְבוֹת, כְּמוֹ
 שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה: מִשָּׁל לְמַלְךְ שֶׁהִיָּה
 לוֹ כַּעַם עִם אִשְׁתּוֹ, וְשָׁלַח אַחַר הַסּוּפֵר לְכַתֵּב לָהּ גִּט, וּבְתוֹךְ כֶּךָ גִּתִּים עִמָּהּ, אָמַר לְסוּפֵר, צֵא וּכְפַל לָהּ
 כְּתֻבָּתָהּ. הֵינּוּ פִנ"ל, כִּי הַתְּרַחֲקוֹת וְהַפְּרוּד חֵם
 וְשָׁלוֹם לְבַטֵּל הַקֶּשֶׁר שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵיהֶם מִכֶּכֶר אִי אֶפְשָׁר כִּי
 אִם כְּשֶׁעוֹלֵין עַד בְּחִינַת חֲכָמָה עֲלֵאָהּ, בְּחִינַת שִׁכְל
 הַכוֹלֵל, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ מְלֵא רַחֲמִים, וְתִכַּף כְּשֶׁעוֹלֵין
 לְשָׁם, אֲזִי תִכַּף נִכְמְרִין רַחֲמָיו יִתְבַּרְךָ, וְאֲזִי גִתְהַפֵּךְ
 הַדָּבָר, וְלֹא מִבְּעֵיִא שְׁאִינוֹ מְבַטֵּל הַקֶּשֶׁר שֶׁם חֵם
 וְשָׁלוֹם, אֲדַרְבָּא, מִמְּשִׁיךְ מִשָּׁם הָאָרֶה גְדוֹלָה לְבַטֵּל
 כָּל הַצְּמֻצוּמִים וְכָל הַדִּינִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְכָל הַכְּעָסִים
 וְכָל הַקְּפָדוֹת שֶׁהִיָּה לוֹ עַל יִשְׂרָאֵל מֵעוֹלָם בְּכָלֵל
 וּבְפָרֵט, הַכֵּל מִמְּתִיק וּמְבַטֵּל עַל-יְדֵי בְּחִינַת חֲכָמָה
 עֲלֵאָהּ, שְׁנֵתְעוֹרֵר לְהַמְשִׁיךְ הָאָרֶה מִשָּׁם בְּשִׁבִיל פְּרוּד

וּסְפָר כְּרִיתוֹת חֶסֶם וְשָׁלוֹם. כִּי עֲכָשׂוּ גִתְהֶפֶד הַדְּבָר,
 עַד שְׁאֲדַרְבָּא, נִמְשָׁד מִשָּׁם הַמִּתְקָה גְדוּלָה, שְׁזָה
 בְּחִינַת מַה שְׁאָמַר לְסוּפֵר, צֵא וּכְפַל לָהּ כְּתַבְתָּהּ,
 הֵינּוּ שְׁנִמְשָׁד הָאָרָה גְדוּלָה מִשָּׁם בְּשִׁבִיל חֲזוּק
 הַהֶתְחַבְרוֹת וְאַהֲבָה וְשָׁלוֹם.

וְזָהוּ בְּחִינַת הַתְּרַחֲקוֹת תְּכֵלִית הַהֶתְקַרְבוֹת, כִּי כָּל
 עֵקֶר כּוֹנְנָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ מַה שְּׁכַבְיָכוֹל קָרָא הַסּוּפֵר
 לְכַתֵּב הַגִּמַּט, הֵינּוּ מַה שְׁהַזְכִּיר שֵׁם הַתְּרַחֲקוֹת חֶסֶם
 וְשָׁלוֹם, כָּל כּוֹנְנָתוֹ הִיא לְטוֹבָה גְדוּלָה בְּשִׁבִיל
 הַתְּקַרְבוֹת כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת: "וְהָיָה בְּמָקוֹם אֲשֶׁר
 יֹאמַר לָהֶם לֹא עִמִּי אַתֶּם, יֹאמַר לָהֶם בְּנֵי אֵל חַי" (הוֹשֵׁעַ
 ב, א), בְּמָקוֹם דִּיקָא, כִּי דִיקָא בְּמָקוֹם הַהֶתְרַחֲקוֹת
 בְּחִינַת גִּמַּט שְׁרָצָה לְכַתֵּב חֶסֶם וְשָׁלוֹם וּלְהַמְשִׁיךְ הָאָרָה
 מִשֶּׁכֶל הַכּוֹלָל בְּשִׁבִיל פְּרוּד וְהַתְּרַחֲקוֹת חֶסֶם וְשָׁלוֹם
 כְּבִיבוֹל, וּבְמָקוֹם הַזֶּה דִּיקָא יִתְהַפֵּד וַיִּמְשָׁד מִשָּׁם
 הַמִּתְקָה לְכָל, עַד שְׁיֹאמַר לָהֶם בְּנֵי אֵל חַי, כִּי מִשָּׁם
 דִּיקָא נִמְשָׁד כָּל הַהֶמְתְּקוֹת שְׁפָעוּלָם כַּנ"ל: הלכות גמין

קלד

כו לחדש

בְּתַקְוָה הַגְּלוּת בְּתַקְוָה הִירִידָה שֶׁל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל,
 כְּשֶׁנּוֹפֵל מְאֹד חֵם וְשָׁלוֹם לְסִמְרָא
 דְּמִסְאַבָּא, אָז דִּיקָא אֵינוּ יָכוֹל לְקַבֵּל חַיּוּת מְשׁוּם
 קְדֻשָּׁה פְּרָטִית, כִּי אִם מְבַחֲיֶנָת הַקְּדֻשָּׁה הָעֲלִיּוֹנָה
 מְאֹד, שֶׁהִיא יְכוּלָה לְהַתְּעֵלֵם וּלְהַסְתִּיר גַּם בְּמִקּוֹמוֹת
 הַטְּמֵאִים לְגַמְרִי, וּלְהַחֲיֹת הַנוֹפְלִים לְשֵׁם חֵם וְשָׁלוֹם,
 בְּבַחֲיֶנָת: "וְעִבְרָתִי בְּאַרְצֵי מִצְרַיִם" וְכוּ' אֲנִי וְלֹא מִלְּאָדָּ
 כִּידוּעַ. וְעַל-כֵּן בְּאַמַּת לְפַעֲמִים הִירִידָה הִיא תְּכַלִּית
 הָעֲלִיָּה, כִּי מֵאַחַר שֶׁעַל-כָּל-פְּנִיִם בְּאַמַּת מְקַבְּלִין
 בְּעַת הִירִידָה וְהַגְּלוּת מִהַקְּדֻשָּׁה הָעֲלִיּוֹנָה מְאֹד, עַל-
 כֵּן אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל, כִּי מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת
 הָרְעִים וְהַטְּמֵאִים שֶׁבְּעוֹלָם יְכוּלִין לְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ.
 כִּי אֲדַרְבָּא, שֶׁם דִּיקָא מְלַבֵּשׁ וְנִסְתָּר וְנִעְלָם קְדֻשָּׁה
 עֲלִיּוֹנָה מְאֹד, וְעַל-כֵּן אִם יִזְכֹּר אָדָם זֹאת בְּתַקְוָה
 יְרִידָתוֹ וְנִפְיָלָתוֹ, וַיֵּאֱמִין זֹאת בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁדִּיקָא
 בְּמִקּוֹמוֹ מִסְתִּיר עֲצֻמוֹ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ בְּעֲצֻמוֹ לְהַחֲיֹתוֹ,

וּמְרִמּוֹ לֹא רְמָזִים מֵרְחוֹק לְשׁוּב אֵלָיו בְּשֵׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה
 לְבַד, אִם בְּיָדָאֵי יְכוֹל לְזָכוֹת לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ
 מְכַל מְקוֹם שֶׁהוּא, וְלִהְפֹךְ הִירִידָה לְעֲלִיָּה, וְכַמְבֹאֵר
 בְּמָקוֹם אַחֵר, דִּהְיֵנוּ שְׂיִזְכָּה לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה שֶׁהוּא
 בְּחִינַת יוֹם כְּפוּרִים, שָׂאז עוֹלִין לְשֵׁם לְבַחֲיַת הַקֹּדֶשׁ
 הָעֲלִיּוֹנָה הַגּוֹל בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה. כִּי עַל-יְדֵי הַתִּשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה רְאוּיִים לְעֵלוֹת לְשֵׁם, וְלִקְבֹּל מִשֵּׁם שֶׁפֶע גְּדוֹל
 וְרַב טוֹב לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְלְהַמְתִּיק כָּל הַצְּמָצוּמִים
 וְהַדִּינִים עַד שֶׁעוֹנוֹת נִתְּהַפְּכוּ לְזָכוֹת: שם, אות כ"א כ"ב.

חֶזֶק חֶזֶק וְנִתְחַזַּק:

תָּם וְנִשְׁלָם שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם.

זְכוֹת רַבְּנוּ הַקָּדוֹשׁ יִגַּן עֲלֵינוּ

וְעַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל,

זְכוֹת נַח נַחְמָה נַחְמָן מֵאוֹמֵנוּ.

לְקַט תְּפִלוֹת הַתְּחִינּוֹת

וְעַתָּה תִזְכְּרוּ הַיָּטִב הַיָּטִב חֲסֵדֵי ה' וְנִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּנוּ, כִּי עַדִּין אֵינְכֶם יוֹדְעִים עַד הַיּוֹם צְרִיכִין לְהַתְּחַזֵּק, וְכִמוֹ שְׂצַעַק אֲדוֹנֵינוּ מוֹרְנוּ וְרַבְנוּ ז' לְבָקוֹל עֵמֶק וְחֹזֶק "גִּיּוּוֹאֵלֶד זֵיט אֵיידֶ גֵּיט מְיִיאֵשׁ. קִיין יֹאזֵשׁ אִיו גָּאָר גֵּיט פֶּאָר הַאֲנֶדִין" [אֵל תִּתְּיָאֵשׁ, אִין שׁוֹם יֹאזֵשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל]. וְהֶעֱקָר לְהַתְּחַזֵּק בְּשִׂמְחָה עַל פִּי כָּל הַדְּרָכִים שְׂשִׂמְעֵתֶם, וְה' יִהְיֶה בְּעִזְרוֹכֶם, נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בִּישׁוּעָתוֹ: שֵׁם, דֵּשׁ.

"וְאִם לֹא פְעַלְתִּי כִּי אִם מַה שֶּׁהוֹדַעְתִּי לָכֶם שְׂאִין שׁוֹם יֹאזֵשׁ בְּעוֹלָם דֵּיִינוּ. וְתַדַּע שְׂכֵן הוּא הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ בְּכָל הָאָדָם וּבְכָל זְמַן. וְאִם הָיָה כָּל הָעוֹלָם יוֹדְעִים זֹאת וּמֵאֲמִינִים בְּזֶה בְּאֱמֶת, כָּבֵר הָיָה הָעוֹלָם מֵתַקֵּן לְגַמְרֵי": עֵלִים לְתַרְוּפָה, רֵסֵט.

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׂתַרְחֲמֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְחֲסִדֶיךָ הַגְּדוֹלִים, וְחֹסֶם וְחִמּוֹל נָא עָלַי וְעַל נַפְשִׁי הָאֲמִלְלָה, הַצְּמָאָה וְהָרַעְבָה וְהַתְּאָבָה לְשׁוֹב אֵלֶיךָ בְּאֱמֶת. וְעִזְרֵנִי

בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ, עַל
 כָּל חַטָּאֵי וְעֲוֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי, וְזַכְּנֵי שְׂאֵהֶיָּה בְּכֹלֵל, הַבֵּא
 לְטָהָר. וְאַתָּה תְּסַיְעֵנִי מִן הַשָּׁמַיִם לְמַהְרֵנִי מֵעֲוֹנוֹתַי...
 וְעֲזֹרְנִי יְהוָה אֱלֹהֵי לְהִיּוֹת תִּקְוָה וְאַמִּיץ וְחֹזֵק בְּעִבּוֹדְתֶךָ
 תָּמִיד. וְאַל תִּנְיַחְנִי לְפַל חֵם וְשָׁלוֹם לְעוֹלָם. אֵל
 תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֻשָּׁךָ אֵל תִּקַּח מִמֶּנִּי. וְזַכְּנֵי
 לְהִיּוֹת עֵייל וְנִפְיָק. וְאַזְכֶּה לְהִיּוֹת בָּקִי בְּהַלְכָה בָּקִי
 בְּרָצוּא בָּקִי בְּשׁוֹב. בָּקִי בְּעֵיל בָּקִי בְּנִפְיָק. וּבְכֹל מְקוֹם
 אוֹכֵל לְמִצּוּא אוֹתֶךָ בֵּין בְּעֲלִיָּה בֵּין בִּירִידָה. כְּמוֹ
 שְׂכָתוֹב, אִם אָסַק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה וְאַצְעָה שְׂאוֹל
 הַנֶּהָד. וְאַזְכֶּה לְאַחֲזוֹ בָּךְ וּלְהַתְּדַבֵּק בָּךְ תָּמִיד. וַיִּקְרָם בִּי
 מִקְרָא שְׂכָתוֹב, אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי:

אָנָּה יְהוָה יִהְיוּ וַיִּכְמְרוּ מֵעֵיךָ וּרְחַמֶיךָ וְחֲנִינוֹתֶיךָ
 עָלַי, וַיַּעֲלֵה וַיִּבֵּא זְכוֹנִי לְפָנֶיךָ לְטוֹבָה, וְרַחֵם
 עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְאַל תִּנְיַחְנִי וְאַל תִּטְשֵׁנִי
 לְהִשְׁתַּקֵּעַ חֵם וְשָׁלוֹם בְּאֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת הַנְּמוּכִים
 וְהַשְּׁפִלִים אֲשֶׁר בָּאתִי עַד הַנְּהָ. אֵל תַּעֲזֹבְנִי יְהוָה

לְקַט תְּפִלוֹת הַתְּחִינּוֹת

אֱלֹהֵי וְאֵל תִּרְחַק מִמֶּנִּי. אֵל תִּבְלַעְנִי מִצּוֹלָה וְאֵל
 תֵּאָטֵר עָלַי בְּאֵר פִּיָּה. חַנּוּנִי וְהַקִּימְנִי, וּמַעֲפֵר דַּלּוֹתַי
 וּמַעֲצֵם שְׁפָלוּתִי תְרוּמְמִנִי. וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׁכַתּוֹב,
 אָנֹכִי אֶרְדַּ עִמָּךְ מִצְרִימָה וְאָנֹכִי אֶעֱלֶךָ גַּם עָלָה.
 וְהִירִידָה יְהוָה תִּכְלִית הָעֲלִיָּה. חוּם וְחַמֵּל עָלַי, וְשִׁלַּח
 יְשׁוּעָתְךָ וְתַתְּמֵכֵנִי בַיַּמִּין צְדָקָךָ, וְתַסְעֲדֵנִי בְּעֵצִים
 חֲמֻלָתְךָ. וְתַהֲיֶה תְּמִיד עִמִּי. וְתַתֵּן לִי כֶחַ וְשִׁכַל לְאַחֲזוֹ
 בְּךָ תְּמִיד, וְאֵל תִּנְיַחְנִי לְפַל חֵם וְשָׁלוֹם לְעוֹלָם. וַיִּקְרָא
 מִקְרָא שְׁכַתּוֹב, כִּי יִפֹּל לֹא יוֹטֵל כִּי יִהְיֶה סוּמָךְ יָדוֹ.
 וְתִמְהַר וְתַחֲיֵשׁ לְגִאֲלָנוּ גְּאֻלַּת הַנְּפֹשׁ. וְתוֹצִיאֵנִי
 וְתַעֲלֵנִי מֵהַיּוֹם וּמֵעַתָּה, מִכָּל מִינֵי גְּפִילוֹת וַיְרִידוֹת
 וְהַתְּרַחֲקוֹת מִמָּךְ שֶׁנִּתְרַחֲקָתִי עַד הֵנָּה. מִקְרָא מַעֲפֵר
 דָּל מֵאֲשָׁפוֹת יָרִים אֲבִיוֹן. חֲמֵל עַל דָּל וְאֲבִיוֹן כְּמוֹנִי.
 חַנּוּנִי וְהַקִּימְנִי, חַנּוּנִי וְהַקִּימְנִי שִׁטְחָתִי אֲלִיךָ כַּפִּי.
 מִקְצֵה הָאָרֶץ אֲלִיךָ אֶקְרָא בְּעֵטָף לְבִי בְּצוֹר יָרוֹם
 מִמֶּנִּי תִנְחֵנִי:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, חוּם וְחַמֵּל עָלַי

אָבִי שְׁבַשְׁמַיִם, וְתַגְעוּר בְּהַרְוֹדָפִים וּמְפִילִים אוֹתִי,
 וְאָמֹר לְצָרוֹתַי דִּי וְתֹאמַר עַד פֹּה תְּבֵא. וּמַעַתָּה
 תִּרְחַם עָלַי וְתַעֲזְרֵנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתִתְחִיל לְהַעֲלוֹת אוֹתִי
 מִמַּעַלָּה מִמַּעַלָּה חַיֵּשׁ קַל מִהֶרֶה, וְכָל הַיְרִידוֹת יִתְהַפְּכוּ
 לְעֲלִיּוֹת, וְכָל הַהִתְרַחֲקוֹת יִתְהַפְּדוּ לְהִתְקַרְבוֹת. כִּי
 אַתָּה הַחֲלוֹת לְקַרְבְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ, וְהִתְחַלַּת לְהַשְׁפִּיעַ
 עָלֵינוּ הַמּוֹן קִדְשֶׁתְּךָ וְתִקְוָה חֲמֻלָּתְךָ, עַל יְדֵי צַדִּיקִי
 אָמֵת שְׁבַכְל דּוֹר וְדוֹר, עַל כֵּן אֵין נֶאֱדָה לְךָ לְעֹזְבָנוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִהְיֶה מַעֲיָד עָלֵינוּ: לִקְוֵי תְּפִלוֹת, ו'.

רְבוֹן כָּל הָעוֹלָמִים, אֲדוֹן כָּל, אֲשֶׁר גָּלִיתָ אֱלֹהוּתְךָ
 וְאֲדַנּוּתְךָ בְּעוֹלָם עַל יְדֵי אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרָהִם
 יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְעַל יָדָם נִתְגַּדְּלָתָ וְנִתְקַדְּשַׁתָּ מְדוֹר
 לְדוֹר, עַד אֲשֶׁר זָכִינוּ לְקַבֵּל תּוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה עַל יְדֵי
 מֹשֶׁה נְבִיאֲךָ נֶאֱמָן בֵּיתְךָ. וְאִזּוֹ רָאוּ כָּל הָעַמִּים וְכָל
 הַגּוֹיִם אֶת גְּדֻלַּתְךָ וּגְבוּרוֹתֶיךָ, אֲשֶׁר הִרְבִּיתָ לַעֲשׂוֹת
 עִמָּנוּ נִסִּים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים בִּיציאת מִצְרַיִם וּקְרִיעַת
 יַם־סוּף וּמְלַחַמַת עַמְלֶק, עַד אֲשֶׁר נִתְגַּלָּה אֱלֹהוּתְךָ

לְכֹל בָּאֵי עוֹלָם, וְרֵאוּ רְחוּקִים אֶת גְּבוּרַתְיָךְ, עַד שָׁבַא
 יִתְרוּ וַנִּתְגַּיַר, וְאָמַר עִתָּה יִדְעֵתִי כִּי גָדוֹל יְהוָה מִכֹּל
 הָאֱלֹהִים. וְאִזּוּ נִתְעַלָּה וַנִּתְגַּדַּל וַנִּתְקַדַּשׁ שְׁמֶךָ לְמַעַלְהָ
 וּלְמַטָּה. כִּי זֶה עֲקָר גְּדֻלָּתְךָ וְרוֹמְמוֹתְךָ, כְּשֶׁהֲרַחוּקִים
 מִמֶּךָ מְאֹד מְכִירִים אֶת אֱלֹהוּתְךָ וְאֲדַנּוּתְךָ, כִּי אִזּוּ
 נִתְגַּדַּל וַנִּתְקַדַּשׁ וַנִּתְעַלָּה שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 לְעַד. עַל כֵּן בָּאתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי
 לְהַפִּיל תְּחִנָּתִי לְפָנֶיךָ, מִקְצֵה הָאָרֶץ אֵלֶיךָ אֶקְרָא.
 שְׁתַּרְחֵם עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, עַל מְרוּחֶךָ וּמְגוּרָשׁ
 כְּמוֹנִי, וּתְקַרֵּב אוֹתִי בְּרַחֲמֶיךָ וַחֲסִדֶיךָ הָעֲצוּמִים,
 וְתֹאמַר לְצָרוֹתַי דֵּי. וְתִתְחִיל מֵעַתָּה לְקַרְבְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים, כִּי זֶה עֲקָר גְּדֻלָּתְךָ כְּשֶׁהֲמַרְחָקִים בְּיוֹתֵר
 מִתְקַרְבִּים לְעִבּוּדְתְךָ בְּאַמֶּת, כַּאֲשֶׁר גָּלִיתָ לָנוּ עַל יְדֵי
 חֲכָמֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים. וְאִם אֲמַנָּם אֲנִי רְחוּק מְאֹד מִמֶּךָ
 בְּתַכְלִית הָרִיחוּק, אֵל תַּעֲשֶׂה עִמִּי כַחֲטָאֵי וְאֵל תְּדַיְנֵנִי
 כְּמַפְעָלִי, כִּי קְרוֹב אַתָּה לְרְחוּקִים. כִּי הֲלֹא מִמֶּנִּי
 דִּיקָא, יִתְעַלָּה וַיִּתְגַּדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֶךָ יִתְבָּרַךְ לְעַד

וּלְנִצַּח נְצָחִים, עַל יְדֵי שְׁתַּקְרַב מְרוֹחֵק כְּמוֹנֵי לְשִׁמּוֹךְ
הַגְּדוֹל, כִּי זֶה עָקָר גְּדֻלָּתְךָ כְּשֶׁהַמְרוֹחָקִים בְּיוֹתֵר
מִתְקַרְבִּים אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת:

אָנָּה יְהוָה, לְמַדְנֵי לְסִדֵּר תְּפִלָּתִי לְפָנֶיךָ כְּרָאוֹי
בְּלִשׁוֹן צַח וְנָקִי, בְּלִשׁוֹן רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים.
וְתִשְׁלַח וְתִזְמִין לִי דְבוּרִים כְּשֵׁרִים וְיָפִים, וְתִהְיֶה
תְּפִלָּתִי שְׂגוּרָה בְּפִי, בְּאִפֶּן שְׂאוּכַל לְרִצּוֹת וּלְפָיִם
אוֹתְךָ, שְׁתַּעֲזֹר רַחֲמֶיךָ הַגְּנוּזִים עָלַי, לְקַרְבְּנֵי אֵלֶיךָ
מִמְקוֹם שְׁנַתְּרַחֲקֵתִי בְּכֶמֶה וְכֶמֶה מֵיְנֵי הִרְחָקוֹת בְּלִי
שִׁיעוֹר וְעָרֶךְ. וּמִכָּל הַהִרְחָקוֹת תִּקְרַבְנֵי אֵלֶיךָ בְּרַחֲמֶיךָ
הָעֲצוּמִים, בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, בְּרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים,
בְּרַחֲמִים נוֹרָאִים שְׁיִישׁ לָךְ גְּנוּזִים בְּאוֹצְרוֹתֶיךָ, שְׂאִין
בָּהֶם שׁוֹם אַחִיזֵת דִּין וְקַטְרוֹג כָּלֵל, בְּרַחֲמִים שְׁיִישׁ
לָהֶם כַּח לְקַרְב אֶפְלוֹ הַמְרוֹחָקִים בְּתַכְלִית הַרְחוֹק
שְׂאִין רְחוֹק יוֹתֵר מֵהֶם. וַעֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְלֹא לְמַעַנְנוּ,
עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, קְרַבְנוּ אֵלֶיךָ, אֲמִצְנוּ
בְּעַבְדֻתְךָ, חֲזַקְנוּ בִּירְאָתְךָ, אַחֲזוּ בְּיַדֵּינוּ וְהוֹצֵא אוֹתְנוּ

לְקַט תְּפִלוֹת הַתְּחִינּוֹת

מִכָּל הַתְּאַוּוֹת רָעוֹת וּמִכָּל הַמַּדּוֹת רָעוֹת הַקְּשׁוּרִים
 בְּגוּפֵנוּ, הַמְרַחֲקִים אוֹתֵנוּ מִמֶּךָ בְּכָל עֵת. כִּי אַתָּה
 לְבַד יָדַעְתָּ, אֵת גּוֹדֵל הַרְחָמְנוֹת שְׁיֵשׁ עָלֵינוּ, וְעַל
 נַפְשֵׁנוּ וְרוּחֵנוּ וְנִשְׁמוֹתֵינוּ: שם, י.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, יִהְמוּ מֵעֵד עָלַי, יִכְמְרוּ חֲנִינּוֹתֶיךָ
 עַל עָלוּב כְּמוֹנִי, עַל מְלֵא חֲרָפוֹת וּבוֹשׁוֹת
 כְּמוֹנִי, יָדֶךָ תִּבּוֹן עִמִּי אַף זְרוּעֶךָ תִּאֲמָצְנִי. קוּמָה
 בְּעֶזְרָתִי וְהוֹשִׁיעֵנִי, כִּי אַתָּה כָּל יָכוֹל וְלֹא יִבָּצֵר מִמֶּךָ
 מְזֻמָּה. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ וַחֲסֵדֶיךָ הַרְבִּים וּבְכַחֲךָ הַגָּדוֹל
 אַתָּה מַעֲלָה מִתְּכַלִּית הַיְרִידָה לְעֲלִיָּה גְדוֹלָה, עַד
 שֶׁהַיְרִידָה הוּא תְּכַלִּית הָעֲלִיָּה, וְאַתָּה מִהַפֵּךְ בְּרַחֲמֶיךָ
 הָעוֹנֹת לְזָכוֹת, כִּי מִי יֹאמֶר לְךָ מָה תַּעֲשֶׂה. חוּם
 וַחֲמַל עָלֵינוּ וַעֲשֵׂה אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בְּרַחֲמֶיךָ וַחֲסֵדֶיךָ
 הָעֲצוּמִים, בְּאִפְּן שֶׁתַּעֲלֶה אוֹתֵנוּ מִיְרִידָתֵנוּ וְתֹאמֶר
 לְצָרוֹתֵינוּ דִּי, וְתִתְחִיל מֵעַתָּה לְהַעֲלוֹת אוֹתֵנוּ מֵעֲלָה
 מֵעֲלָה וְיִתְהַפְּכוּ כָּל הַיְרִידוֹת לְעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת, וְתִזְכְּנוּ
 לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת, וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ תִּהְפֹּךְ כָּל

הָעוֹנוֹת לזְכוּיֹת. וְתַעֲזְרוּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ שְׁנוֹזְפָה לַעֲסֹק כָּל
 יְמֵינוּ בְּתוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וּבְתַפְלָה, בְּאַמֶּת
 וּבְאַמוּנָה וּבְעֲנוּה אֲמִתִּית וּבְמַסִּירוֹת נַפְשׁ וּבְדַבְּקוֹת
 גְּדוֹל אֱלֹהֶיךָ בְּבִטּוֹל גָּמוֹר: שם, כב.

כו לה'ש

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, יְהוָה אֱלֹהִים, אַתָּה יְדַעְתָּ אֶת כָּל
 מַה שְּׁעָבַר עָלַי מִנְעוּרַי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, כִּי זֶה
 כִּמָּה נִכְסוּף נִכְסַפְתִּי לְרֹאוֹת בְּתַפְאֶרֶת עֲזֶךָ, וּבְכָל
 פֶּעַם שָׁאֲנִי מִתְעוֹרֵר וְרוֹצֵה לְחַתֵּר וְלַעֲלוֹת וְלַהֲעֲתִיק
 מִמְּקוֹמִי אִיזָה הֶעֱתָקָה בְּעֵלְמָא, לַעֲלוֹת מִמְּדַרְגָּתִי
 הַשְּׁפֵלָה לְמַדְרָגוֹת שְׁבִקְדִישָׁה כְּחוֹט הַשְּׁעָרָה, אֲזִי
 תִּכַּף הַדְּמִיוֹנוֹת וְהַתְּאוּנוֹת וְהַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלוּלִים,
 מִתְּגַבְּרִים עָלַי בְּכָל פֶּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר מִבְּתַחֲלָה,
 בְּהַתְּגַבְּרוֹת גְּדוֹל וּבְהַתְּפַשְׁטוֹת עָצוֹם מְאֹד, כְּאֲשֶׁר
 אַתָּה יְדַעְתָּ, עַד שֶׁלֹּא הִנִּיחוּ אוֹתִי לַעֲלוֹת לְמָקוֹם,
 שְׁהֵייתִי צָרִיךְ לַעֲלוֹת עַד הַנָּה. וְלֹא דִי שֶׁלֹּא הִנִּיחוּ
 אוֹתִי לַעֲלוֹת לְמַדְרָגָה הַגְּבוּוֹה יוֹתֵר, אִף גַּם מִגְּדֹל
 הַהַתְּגַבְּרוֹת וְהַתְּפַשְׁטוֹת שְׁהַתְּפַשְׁטוּ עָלַי בְּכָל פֶּעַם,

לְקַט תְּפִלוֹת הַתְּחִינּוֹת

שכא

כַּאֲשֶׁר אַתָּה יְדַעְתָּ, עַל־יְדֵי־זֶה הִפִּילוּ אוֹתִי בְּכֹל פְּעַם
 יוֹתֵר. וְכֵן הָיָה כַּמָּה פְּעָמִים בְּלִי שְׁעוֹר וְעָרָךְ וּמִסְפָּר,
 שְׁבַבְכָּל פְּעַם שְׁאָנוּ חוֹתְרִים וְרוֹצִים לְצֵאת וּלְעֹלוֹת
 מִדְּרָגָא לְדְרָגָא בְּעַרְפְּנוּ, הֵם מִתְגַּבְּרִים וּמִתְגָּרִים בְּנוּ
 יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַד אֲשֶׁר כָּלוּ בִּיגוֹן חַיִּי וּשְׁנוֹתִי בְּאַנְחָה,
 עַד אֲשֶׁר אֵינִי יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת, וּבְאַמַּת אֲנִי מוֹדָה
 וּמִתְוֹדָה לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, כִּי אֲנִי
 בְּעֲצָמֵי הַחַיִּב, כִּי בְּוֹדָאֵי הָיָה לִי כַח לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם
 בְּכֹל פְּעַם לְנִצָּחֵם וּלְשִׁבְרָם וּלְבַטְלָם, כִּי אֵין אַתָּה בָּא
 בְּטְרוּנְיָא וּבְעֲלִילָה עַל בְּרִיּוֹתֶיךָ. וּכְשֵׁם שְׁנַתַּת בָּהֶם
 כַּח לְמַנַּע וּלְבַלְבֵּל אוֹתִי חֵם וְשָׁלוֹם, בֵּן נְתַת לִי כַח
 יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם לְשִׁבְרָם וּלְבַטְלָם לְגַמְרִי,
 אֵךְ בְּעוֹנוֹתֵי הָרַבִּים לֹא חִסְתִּי עַל נַפְשִׁי, וְלֹא נִתְגַּבַּרְתִּי
 בְּכַחֲךָ לְשִׁבְרָם וּלְבַטְלָם, וְלֹא קִיַּמְתִּי עֲצוֹתֶיךָ
 הַקְּדוֹשׁוֹת. וְאַתָּה חֲנוּן וּמְרַבֵּה לְהַטִּיב, חוּם וְחֲנּוּנִי
 וְרַחֵם עָלַי, חֲמַל עָלַי בְּחֶסֶד חֲנּוּם וּנְדִבַת חֶסֶד, וְעֲזֹרְנִי
 וְהוֹשִׁיעֵנִי בְּכֹל פְּעַם לְשִׁבְרִי וּלְבַעֲרִי וּלְבַטְלִי כָּל הַקְּלָפוֹת

וְכָל הַדְּמִיוֹנוֹת וְכָל הַתְּאֻוֹת וְכָל הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲכֹבִים
 וְהַבְּלוּלִים שֶׁבְּכָל מַדְרָגָה וּמַדְרָגָה, בְּאִפְּן שְׂאֻזָּה
 לְעֹלוֹת חַיֵּשׁ קַל מְהֵרָה מִמְּדְרָגָה לְמַדְרָגָה בְּכָל עֵת
 וּבְכָל שָׁעָה בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָה גְדוֹלָה, עַד שְׂאֻזָּה
 מְהֵרָה לְמַדְרָגָה עֲלִיוֹנָה לְרוֹם הַמַּעְלוֹת בְּנֶאֱמָר לְאִישׁ
 הַיִּשְׂרָאֵלִי: שֵׁם, כה.

מָרָא דְּעֵלְמָא בְּלָא, אַתָּה יָדַעְתָּ כִּי אֵין מִי שְׂיֻכַּל
 לְהַכְנִים בְּנוֹ הַשְּׁגַת אֱלֹהוֹת, כִּי אִם צְדִיקֵי
 הַדּוֹר הָאֲמִתִּיִּים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד, כִּי לְפִי
 עֵצֶם יִרְדְּתֵנוּ וְהַתְּרַחֲקוּתֵנוּ מִמְּךָ מְאֹד, וּכְפִי פְחִיתוֹת
 נִפְשָׁנוּ שְׂאֵנוּ יוֹדְעִים בְּעֵצְמֵנוּ, אָנוּ צְרִיכִים עֲכָשִׁיו
 מִנְּהִיג אֲמִתִּי שְׂיִהְיֶה גְדוֹל בְּמַעֲלָה מִפְּלֶגֶת וְעֲצוּמָה
 מְאֹד מְאֹד, כִּי כָּל מֶה שֶׁהַחֹלָה נֶחְלַשׁ בְּיוֹתֵר, הוּא
 צָרִיךְ רוּפֵא גְדוֹל בְּיוֹתֵר. וַיִּשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם שֶׁהָיוּ
 בְּמַדְרָגָה פְּחִיּוֹתָהּ מְאֹד בְּמִ"ט שְׁעָרֵי טְמֵאָה, לֹא הָיָה
 מִי שְׂיֻכַּל לְעֹזֵר לָהֶם כִּי אִם מֹשֶׁה רַבְּנוּ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם.
 וְעֲכָשִׁיו שֶׁנִּפְלְנוּ בְּגָלוֹת גְּדוֹל בְּגוּף וּנְפֶשׁ יוֹתֵר וַיּוֹתֵר

מַגְלוֹת מְצָרִים, בּוֹדְאֵי אֵין מִי שְׁיִיכַל לַעְזֹר אוֹתָנוּ כִּי
אִם הַצְּדִיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד שִׁיְהִי בְּבַחֲיִנַת
מֹשֶׁה רַבֵּנוּ: שם, ל.

וְתַזְכְּנֵי וְתַעֲזְרֵנִי לְהַכִּיר אוֹתְךָ וּלְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ
בְּאַמֶּת, וְלָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ
מִמְּקוֹם שְׁאֲנִי שָׁם עֲכָשְׂוּ בְּעַת הַזֹּאת, וְאִם בְּעוֹנוֹתַי
הָרַבִּים נִפְלַתִי לְמִקּוֹם שֶׁנִּפְלַתִי וַיִּרְדְּתִי לְמִקּוֹם
שֶׁיִּרְדְּתִי, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֲנִי מֵאַמִּין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה,
שְׁגַם בְּמִקּוֹמִי שְׁאֲנִי שָׁם עֲכָשְׂוּ בְּעַת הַזֹּאת, גַּם שָׁם
אֶתָּה נִמְצָא, כִּי לֵית אֶתֶר פָּנוּי מִנְּךָ וּבְכָל הַמְּקוֹמוֹת
מִמְּשַׁלְּתֶךָ. עַל כֵּן חוּם וְחַמּוֹל עָלַי, וְאַל תִּסְתֵּר פָּנֶיךָ
מִמֶּנִּי אֲפֹלוּ בְּמִקּוֹמוֹת הַלָּלוּ הַמְּגַנִּים מְאֹד, גַּם שָׁם
יָדְךָ תִּנְחַנְּנֵנִי וְתִאֲחַזְנֵנִי יְמִינֶךָ. מְלֵא רַחֲמִים, מַעֲשֵׂי יָדֶיךָ
אֵל תִּרְף אֲחֹז בִּי וְהוֹצִיאֵנִי מִהֲרָה מִכָּל אֵלוּ הַמְּקוֹמוֹת
הַשְּׁפִלִים וְהַמְּגַנִּים, וְתַעֲזְרֵנִי לְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ תָּמִיד בְּכָל
הַמְּקוֹמוֹת שְׁאֲנִי שָׁם, וְאַזְכֶּה לְקִים מְקַרָּא שְׁכַתּוּב,
וּבְקִשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמְצֹאתָ כִּי תִדְרָשְׁנוּ

בְּכָל לְבַבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ. וְתִהְיֶה נִמְצָא עִמִּי תָמִיד
בְּכָל עֵת, וְתִקְרַבְנִי אֵלֶיךָ בְּרַחֲמֶיךָ אֶף-עַל-פִּי שְׂאִינִי
זוֹכָה לְדַרְשׁ וּלְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ כְּרְאוּנִי. וְתִקְיָם מִקְרָא
שְׂכֵתוֹב, נְדַרְשְׁתִּי לְלֹא שְׂאֵלוֹ נִמְצָאתִי לְלֹא בִקְשָׁנִי
אָמַרְתִּי הִנְנִי אֶל-גּוֹי לֹא-קָרָא בְּשִׁמִּי, שְׂמַחְתִּי
אֵלֶיךָ כְּפִי, פִּרְשְׁתִּי יְדֵי כָּל-הַיּוֹם, נִפְשִׁי כְּאֶרֶץ עֵיפָה
לְךָ סָלָה. אֵלֶיךָ נִשְׂאתִי אֶת עֵינֵי הַיֹּשֵׁבִי בְּשָׁמַיִם. חֲנִנּוּ
יְהוָה חֲנִנּוּ כִּי רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹז. כִּי שָׁחָה לְעֶפְרַיִם נַפְשָׁנוּ
דְּבַקָּה לְאֶרֶץ בְּטַנְנּוּ. דְּבַקָּה לְעֶפְרַיִם נַפְשִׁי חֲיִנִּי כְּדַבְּרֶיךָ.
קוֹמָה עֲזַרְתָּה לָנוּ וּפְדַנּוּ לְמַעַן חֲסֹדְךָ. חוֹשָׁה לְעֲזָרְתִּי
אֲדַנִּי תְּשׁוּעָתִי. וּמַהֲרָה לְחַלְצֵנִי וּלְהוֹצִיאֵנִי מִכָּל אֵלוֹ
הַמְּקוֹמוֹת הַמְּגֻנָּיִם וְהַמְּטַנְּפִים וְהַנְּמוּכִים וְהַמְּגִשְׁמִים
מְאֹד. אֵל תִּבְלַעְנִי מִצוֹלָה וְאֵל תֵּאֱמַר עָלַי בְּאֵר פִּיהָ
וּמַהֲרָה לְגַאֲלֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ, וּלְהוֹצִיאֵנִי וּלְהַעֲלוֹתֵנִי
וּלְטַהֲרֵנִי מִכָּל הַפְּגָמִים שְׂפָגְמַתִּי לְפָנֶיךָ, עַל-יְדֵי כָּל
הַחֲטָאִים וְהָעוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים שְׁחָטָאתִי וְשָׁעוּיִתִּי
וְשִׁפְשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ מִנְּעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, בְּשׁוֹגֵג

לְקַט תְּפִלוֹת הַתְּחִינּוֹת

שכה

וּבְמִזִּיד בְּאָנָס וּבְרָצוֹן. חוּם וַחֲמַל עָלַי וְתִשְׁפִיעַ עָלַי
 כַּחַ וּגְבוּרָה דְקַדְשָׁה מִן הַכַּח וְהַגְּבוּרָה שֶׁל הַצְּדִיקִים
 הָאֱמִתִּיִּים אֲשֶׁר זָכוּ לְכַף אֶת יִצְרָם, אֲשֶׁר הֵם דּוֹמִים
 לְמִלְאָךְ יְהוָה צְבָאוֹת מִמָּשׁ, וְעַמְדוֹ בְּנִסְיוֹנוֹת רַבּוֹת
 אֵין מִסְפָּר, וְכִבְשׂוּ אֶת תְּאֵוֹתָם וְכִפּוּ אֶת יִצְרָם
 תַּחְתָּם, עַד אֲשֶׁר שָׁבְרוּ וּבִטְּלוּ אֶת יִצְרָם לְגַמְרִי, וְזָכוּ
 לְהַתְּדַבֵּק בְּךָ בְּאֱמֶת, בְּתַכְלִית הַמַּעֲלָה וְהַשְׁלָמוֹת
 שֶׁאֵין שְׁלֵמוֹת אַחֲרָיו. וּבִזְכוּתָם וְכַחַם הַגָּדוֹל גִּשְׁעַנְתִּי,
 שִׁתְּחַם וְתַחֲמַל עָלַי בְּזְכוּתָם, וְתִשְׁפִיעַ עָלַי מִכַּחַם
 וּגְבוּרָתָם, וְתַעֲזְרֵנִי שְׂאֵזְכָּה גַם־בֵּן לְכַף וּלְהַכְנִיעַ
 וּלְשִׁבֵר וּלְבַטֵּל אֶת יִצְרֵי הָרַע, שְׂאֵזְכָּה לְשִׁבֵר וּלְבַטֵּל
 כָּל הַתְּאֵוֹת רָעוֹת וּמַדּוֹת רָעוֹת לְגַמְרִי וְלֹא יִשָּׂאֵר בִּי
 שׁוּם רָע כְּלָל, וְאֵזְכָּה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ
 בְּאֱמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם. וְתַעֲזְרֵנִי שֶׁהָרַע שֶׁנֶּאֱחָז בִּי יִפֹּל
 וְיִתְּבַטֵּל לְגַמְרִי, וְהַטּוֹב וְהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הַנֶּעֱלָם
 וְנִסְתָּר בִּי וּבְמַדּוֹתַי, הַכֹּל יִתְּבַרֵר וְיִתְּגַלֶּה וְיִתּוּסַף
 עָלָיו אֹרֹךְ רַב מְלֵעָלָא, עַד שְׂאֵזְכָּה לְגַלוֹת וּלְהֵאִיר כָּל

הַטוֹב שְׁבִי. וְתוֹפְנִי לַעֲלוֹת מִדְרָגָא לְדְרָגָא בְּקִדְשָׁה
 גְּדוּלָּה, עַד שְׁאֲזוּכָה לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ, וּלְהִתְדַבֵּק בְּךָ
 וּבְהַתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּאַמֶּת וּבְתַמִּימוֹת. וְתִפְתַּח לִי
 אוֹר הַדַּעַת שְׁאֲזוּכָה לְהַפִּיר אוֹתְךָ וּלְהִתְדַבֵּק בְּךָ
 תָּמִיד בְּאַהֲבָה יִתְרָה, בְּאַהֲבָה רַבָּה וְאַהֲבַת עוֹלָם,
 בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה, בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה, וְתִמְעַט
 הַצְּמֻצוּמִים וְהַלְבוּשִׁים וְהַמְּסַכִּים הַמְּבַדִּילִים, וְתוֹפְנִי
 לַיָּדַע וּלְהַפִּיר אוֹתְךָ בְּלִי צְמֻצוּמִים וּלְבוּשִׁים רַבִּים,
 וְתִקְרַבְנִי אֵלֶיךָ בְּהִתְקַרְבוֹת גְּדוּלָּה וּבְהִתְגַּלּוֹת הַדַּעַת
 דְּקִדְשָׁה מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: שם, לנ.

אָנָּה חוֹסֶה עַל נַפְשִׁי הָאֲמֻלָּה וְהָעֲלוּבָה מְאֹד,
 וְחַמַּל עָלַי בְּחִמְלַתְךָ הַגְּדוּלָּה, וְתֵן לִי תַקּוּהָ
 וְלֹא אוֹכֵד, וְתֵן לִי אַחֲרִית טוֹב. וְחַמַּל עָלַי מֵעַתָּה
 שְׁאֲזוּכָה מֵהַיּוֹם לְהַזְכִּיר אֶת עֲצָמֵי אֶת כָּל דְּבָרֵי יְהוָה
 שְׁשִׁמְעֵנו מִרְבוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים זְכוּרָנָם לְבִרְכָה, בְּאִפְּן
 שְׁאֲזוּכָה לְהִתְעוֹרֵר בְּאַמֶּת מִשְׁנַתִּי הַגְּדוּלָּה, כִּי אֲנִי
 הוֹלֵךְ נֶעַ וְנָד כְּצֵאֵן בְּלֹא רוּעָה, כִּתְרוֹן בְּרֹאשׁ הָהָר

לְקַט תְּפִלוֹת הַתְּחִינּוֹת

וּכְסָפִינָה בְּלֵב יָם. שְׁקַדְתִּי וְאַהֲיָה בְּצַפּוֹר בּוֹדֵד עַל גָּג.
 אָנָּה כְּנָה, עוֹרָה נָא, הַתְּעוֹרְרִי נָא הַקִּיצָה נָא, עִמְדִי
 נָא קוֹמִי נָא, חֲלִי נָא פָּנַי אֶל בְּמִיטַב הַגִּיּוֹן. גַּפְשִׁי גַפְשִׁי
 הִשְׁתַּטַּחִי לְעֶפֶר וְהִשְׁתַּחֲוִי לוֹ, וְתֵן בְּעֶפֶר פִּיךָ. וְשַׁפְּלֵת
 מֵאַרְצֵן תִּדְבְּרִי וּמֵעֶפֶר תִּשַׁח אִמְרַתְךָ. אוֹלֵי יֵשׁ תְּקוּהָ.
 אוֹלֵי יַחֲנֵן יְהוָה צְבָאוֹת. אוֹלֵי יַעֲשֶׂה יְהוָה, כְּכֹל
 גַּפְלֹאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה עִם אֲבוֹתֵינוּ. מַה לָּךְ גִּרְדָּם קוֹם
 קְרָא אֶל אֱלֹהֶיךָ אוֹלֵי יִתְעַשֶׂת הָאֱלֹהִים לָנוּ וְלֹא נֹאבֵד
 אוֹלֵי יָחוּם עִם עָנִי וְאַבְיוֹן אוֹלֵי יִרְחַם. הַקִּיצָה אָחִי
 מִשְׁנַת פְּתִייתְךָ, הָעִירָה וְהַקִּיצָה, עַד מָתִי עֲצַל תִּשְׁכַּב
 מָתִי תִקוּם מִשְׁנַתְךָ. מְעַט שָׁנוֹת מְעַט תְּנוּמוֹת מְעַט
 חֶבֶק יָדַי לְשֹׁכֵב. אֵל תִּתֵּן שָׁנָה לְעֵינַיִךָ וּתְנוּמָה
 לְעַפְעַפְיֶיךָ. הַנְּצַל כְּצָבִי מִיָּד, וּכְצַפּוֹר מִפֶּחַ יְקוּשׁ. זְכוֹר
 אֵל תִּשְׁכַּח אֶת אֲשֶׁר הִקְצַפְתָּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ זֶה
 יָמִים וְשָׁנִים, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן חֲסָדֵי יְהוָה לֹא תִמְנּוּ
 מִמֶּךָ, וּבְכֹל עֵת הוּא עוֹסֵק לְעוֹרְרֶךָ וּלְהַקִּיצְךָ מִשְׁנַתְךָ
 בְּחֲסָדָיו הַמְרַבִּים. זְכוֹר זֶה כְּמָה מְעוֹרְרִים וּמְקִיצִים

אוֹתָךְ בְּכִמָּה מִיְּנֵי הַתְּעוֹרְרוֹת בְּלִי שְׁעוֹר וְעַרְךָ
 וּמִסְפֵּר, אֲשֶׁר לֹא יֵאֱמָן כִּי יִסְפֵּר, שִׁיְהִיָּה אֲפֹשֶׁר לִישֵׁן
 מִקּוֹל הַצִּעָקָה וְהַתְּעוֹרְרוֹת וְהַפְּרוֹזִים וְרִמְזִים
 וְהַתְּנוּצְצוֹת כְּאֵלוֹ, בְּאַתְנַגְלִיָּא וּבְאַתְכַּסְיָא, כְּרוֹזָא קְרִי
 בְּחִיל קוֹל גְּדוֹל וְלֹא יִסָּף, וְקוֹל שׁוֹפֵר חֲזָק מְאֹד הוֹלֵךְ
 וּמִתְגַּבֵּר בְּקוֹלוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה. הֵן יִתֵּן
 בְּקוֹלוֹ קוֹל עֹז יַעֲזֵן וַיֹּאמֶר, עוֹרוּ יִשְׁנִים מִתְרַדְמֵיכֶם
 וְנִרְדָּמִים הִקִּיצוּ מִתְנוּמֵיכֶם. וְעַדִּין לֹא שָׁבַת
 מִטְּעוֹתֶיךָ, עוֹדֶךָ מִתְגוֹלָל בְּתוֹךְ הַמְּסֻלָּה, בְּתוֹךְ
 עֲבִירַת רָפֶשׁ וְטִיט, בְּתוֹךְ יוֹן מְצוֹלַת הַהֶבְלִים, הָעוֹדֶךָ
 לֹא תָשׁוּב, עוֹדֶךָ מִסְתּוֹלָל בְּנִפְשֶׁךָ לְבִלְתִּי שִׁלְחָה
 חֲפָשִׁי, שֶׁתָּשׁוּב לַעֲשׂוֹת רְצוֹן יוֹצֵרְךָ וּבוֹרְאֶךָ, אֲשֶׁר זֶה
 כָּל תְּשׁוּקָתָהּ וְנִעְגוּעֶיהָ וְכוֹסְפָהּ הַחֲזָק וְהָעָצוּם:

וְאֵל תֹּאמְרֵי נֹאֵשׁ חֵם וְשָׁלוֹם לֵאמֹר כִּי עֹנּוֹתֶיךָ
 אֶתָּךְ, וּבָהֶם אֶתָּה נִמּוֹק חֵם וְשָׁלוֹם, וְאִי
 אֲפֹשֶׁר לָךְ עוֹד לָשׁוּב מִכְּסִילוֹתֶיךָ וּשְׁטִיּוֹתֶיךָ, כִּי
 עֹנּוֹתֶיךָ עָבְרוּ רֵאשֶׁךָ, עַד אֲשֶׁר חֵם וְשָׁלוֹם אָבַד

לְקַט תְּפִלוֹת הַתְּחִינּוֹת

שכמ

נִצְחָךְ וְתוֹחֲלֶתְךָ. אֱהֵה אֲהֵה, חוּם וְחַמַּל עָלֶיךָ וְעַל
 מְעַט יְמִיךָ הַחַרוּצִים שְׂיִישׁ לְךָ עוֹד לְהַתְמַהֵמָה מְעַט
 בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר בְּהֶרֶף עֵינַי, וְאֵל תֹּאמְרֵי בְּדַבָּרִים
 הָאֵלֶּה חֲלִילָה, כִּי זֶה קָשָׁה מִן הָרֵאשׁוֹנָה, כִּי מִחֲשָׁבוֹת
 וְרַעֲיוֹנִים וּבִלְבוּלִים בְּאֵלֶּה קָשִׁים וּמְזִיקִים, וּמִכְעִיסִים
 אֶת בּוֹרְאֶךָ יוֹתֵר מִכָּל הַחַטָּאִים וְהַעֲוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים
 שֶׁעָשִׂיתָ מֵעוֹדֶךָ עַד הַיּוֹם הַזֶּה. כִּי עַדִּין יֵשׁ לִי תִקְוָה
 גְּדוֹלָה בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע, חֲסִדֵי יְהוָה כִּי
 לֹא תִמְנּוּ כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמָיו לְעוֹלָם, וְנַעֲלַם מִמֶּךָ וְלֹא
 תִדַע עֲצָם רַבּוּי רַחֲמֹנּוֹתָי וְחֲסָדָיו הַגְּדוֹלִים עַל כָּל
 הַחַפְצִים לָשׁוּב בְּאַמֶּת, אֶף־עַל־פִּי שֶׁלֹּא שָׁבוּ עַדִּין.
 וְכָל יִשְׁעוֹ וְכָל חֶפְצוֹ יִתְבַּרְךָ, לָשׁוּב וּלְרַחֵם עַל כָּל
 הַמַּחֲכִים וּמַצְפִּים וּמִתְנַגְּעִים וְחוֹתְרִים בְּמַחֲתָרֵת
 לְמִצְאָה הַצְּלָה וּמְנוּסָה לָשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ. אֶף־עַל־פִּי
 שֶׁמִּתְנַבְּרִים עֲלֵיהֶם בְּכָל עֵת יוֹתֵר, וְאִין מְנַיְחִים
 אוֹתָם יָמִים וְשָׁנִים הַרְבֵּה לָשׁוּב אֶל בֵּית אֲבִיהֶם. אֶף־
 עַל־פִּי־כֵן חֲסָדוֹ גָּבַר עֲלֵיהֶם וְעָלִינוּ מְאֹד מְאֹד בְּלִי

שְׁעוֹר וְעֶרֶךְ וּמִסְפָּר. מִה שְׂאִין הִפֵּה יְכוּל לְדַבֵּר וְהֵלֵב
 לְחֹשֶׁב. אֵלֹו כָּל הַיָּמִים דִּיּוּ וְכָל אָנָּמִים קְלָמוּסִים וְכָל
 בְּנֵי אָדָם לְבַלְרִים וּלְשׁוֹנוֹת מְקַלְסִים אִין מְסַפִּיקִים
 לְפָרֵשׁ וּלְבָאֵר אַחַת מְנֵי אֵלֶף וּרְבָבָה מְחֻסְדִּי
 הַמְרָבִים, אֲשֶׁר הוּא נוֹהֵג בְּחֻסְדּוֹ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר,
 וּבְפָרֵשׁ עַל הַנְּאֻנְחִים וְנִדְכָּאִים וּמְחַכִּים וּמְצַפִּים לְשׁוֹב
 אֱלֹו יִתְבָּרֵךְ בְּאַמֶּת, הֵלֵא מֵעַתָּה קְרֵאת לוֹ, אָבִי
 אֱלֹוֹף נְעוּרֵי אֶתָּה. הֵינְטוּר לְעוֹלָם אִם יִשְׁמַר לְנֶצַח.
 חֲזֹק וְהַתְּחִיזֹק וְחֻדֵּשׁ עֲצָמְךָ בְּכָל עֵת, וְהַתְּחַל מֵעַתָּה
 לְעַבֵּד אֶת בּוֹרְאֶךָ בְּאַמֶּת, וְעֹזֵב דְרָכֶיךָ הָרְעִים
 וּמְחַשְׁבוֹתֶיךָ הַמְגַנּוֹת, וְשֹׁכְחֵי הַבְּלִיָּה וְשֹׁטְיֹוֹתֶיךָ וְהַסֵּר
 כַּעַם מִלְּבָבְךָ וְהַעֲבֵר רְעָה מִבְּשַׁרְךָ, קִשֵּׁר עֲצָמְךָ בְּאַמֶּת
 לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאֵל תְּשׁוּב עוֹד לְכַסְלָהּ. דֵּלוּ עֵינֶיךָ
 לְמָרוֹם וּזְכֹר אֶהְבֶּתְךָ הַיְשָׁנָה. הַתְּעוֹרְרֵי הַתְּעוֹרְרֵי,
 עוֹרָה נְפִשֵׁי עוֹרָה, עוֹרֵי עוֹרֵי דְבָרֵי שִׁיר, אֵל תְּחַרְשׁ
 וְאֵל תְּשָׁקֵט הַרִימָה קוֹלְךָ הָעֵרֵב וּפְתַח פִּיךָ וְתוֹצִיא

לְקַט תְּפִלוֹת הַתְּחִינּוֹת

שלא

דְּבָרֶיךָ הַנְּעִימִים לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, פָּתַח פִּיךָ

וַיֹּאירוּ דְבָרֶיךָ: שם, ס'.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, חֲפִיץ חֶסֶד, מָלֵא רַחֲמִים, הַצּוֹפֶה

לְרַשֵּׁעַ וְחַפֵּץ בְּהַצְדָּקוֹ, הִדִּין אֶת כָּל אָדָם

לְכַף זְכוּת תְּמִיד רַב חֶסֶד וּמְרֻבָּה לְהַטִּיב, הַמְּנַהֵג

עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים. עֲזָרְנִי וְזַכֵּנִי הַדֶּרֶךְ

הָאֱמֶת, בְּאִפְנֵי שְׂאוֹזֶכָה גַם עִתָּה לַחֲפֵשׁ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא

בִּי זְכוּת וּנְקֻדּוֹת טוֹבוֹת וְלָדוֹן אֶת עַצְמִי לְכַף זְכוּת

תְּמִיד, בְּאִפְנֵי שְׂאוֹזֶכָה לְשַׂמַּח אֶת עַצְמִי בְּכָל־עֵת

וּלְכַנֵּס בְּכַף זְכוּת בְּאֱמֶת, וְלִזְכּוֹת עַל־יְדֵי־זֶה לְתַשׁוּבָה

שְׁלֵמָה בְּאֱמֶת וּלְהַתְּפִיל עַל־יְדֵי־זֶה בְּכּוֹנֵה גְדוֹלָה

בְּחַיּוֹת וְהַתְּלַהֲבוֹת וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וְחִדּוּהַ גְדוֹלָה

וְעִצּוּמָה, וְאִזְכָּה לְקַיֵּם בְּאֱמֶת מִקְרָא שְׂכַתוֹב, אֲזַמְּרָה

לְאֱלֹהֵי בְּעוֹדֵי:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲתָה יוֹדֵעַ שְׂאִין לִי שׁוֹם חַיּוֹת

וְכַח וְתַקְוָה וּפְתִחוֹן פֶּה לְדַבֵּר לְפָנֶיךָ, כִּי

אִם עַל־יְדֵי הַדֶּרֶךְ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא וְהַנְּשָׁנֵב וְהַנְּפִלָא

הַזֶּה שְׁגָלוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה בְּפָסוּק, אֲזַמְרָה
 לֵאלֹהֵי בְעוֹדֵי. כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת גְּדֹל עַצְמְךָ וְרַבּוּי
 קַלְקוּלֵי, אֶת מְרִירוֹת דְּמִרְרוֹת כְּאֲבִים אֲנוּשִׁים שֶׁל
 עוֹנוֹתֵי הָעֲצוּמִים וְהַכְּבֵדִים מְאֹד בְּמַהוּת וְכַמּוֹת
 וְאִיכוֹת, אֲשֶׁר כְּמַעֵט כְּמַעֵט לֹא הָיָה תְּקוּהַ חֵם
 וְשָׁלוֹם, כִּי מִכֶּף רֶגֶל וְעַד רֹאשׁ אֵין בִּי מְתֵם, פָּצַע
 וְחַבּוּרָה וּמִכָּה מְרִיָּה. אֲבָל אַתָּה הַזֶּהרְתָנוּ שְׁצַרְיָךְ
 הָאָדָם לְחַפְשׁ וּלְבִקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעֲצֻמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת
 וּלְשִׂמְחָה אֶת נַפְשׁוֹ וּלְבָלִי לְפַל בְּדַעְתּוֹ, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא
 לִיָּאֵשׁ אֶת עֲצֻמוֹ חֵם וְשָׁלוֹם בְּשׁוּם אִפֵּן בְּעוֹלָם, עַל כֵּן
 עֲזַרְנִי וְזַכְּנִי וְהוֹרְנִי הַדְרָךְ לְזִכּוֹת לְזֶה בְּאַמְתִּי, שְׂאֻזְכָּה
 בְּכָל־עֵת אֲשֶׁר יִרְצוּ לְהִתְגַּבֵּר עָלַי חֵם וְשָׁלוֹם עֲצֻבוֹת
 וּמְרָה שְׁחוּרָה וַיִּגּוֹן וַאֲנַחָה, עַל־יְדֵי עוֹנוֹתֵי וּפְשָׁעֵי
 הָרַבִּים וְהָעֲצוּמִים מְאֹד, וַיִּרְצוּ לְהַחְלִישׁ אֶת דַּעְתִּי
 וּלְרַשֵּׁל אֶת יְדֵי כְּאֵלוֹ אִפֵּם תְּקוּהַ חֵם וְשָׁלוֹם,
 שְׁתַּעֲזַרְנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי בְּחִסְדֶּיךָ הָרַבִּים וְהַגְדוּלִים,
 לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם בְּכָל עוֹ וְתַעֲצוּמוֹת וּלְבָלִי לְפַל

בְּדַעְתִּי בְּשׁוּם אַפֵּן בְּעוֹלָם, רַק לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְנַבֵּר
 בְּכָל הַכַּחוֹת לְחַפֵּשׂ וּלְעַיֵן וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בִּי זְכוֹת
 וּנְקֻדּוֹת טוֹבוֹת שְׁזָכִיתִי לַעֲשׂוֹת מֵעוֹדֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה.
 כִּי בְּאַמַּת גַּם בְּעֵצִים פָּחִיתוּתֵנוּ וְשִׁפְלוּתֵנוּ וּבְעֵצִים
 רַבּוּי פְּגָמֵנוּ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן חֲסִדְךָ גָּבַר עָלֵינוּ, וְזִכִּיתֵנוּ
 בְּרַחֲמֶיךָ בְּכָל-עֵת לְחַטֵּף בְּכָל פֶּעַם אֵיזָה מִצְוֹת
 וּמַעֲשִׂים טוֹבִים. וְכַאֲשֶׁר אֶתָּה מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר וּמְחַבֵּב
 אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָם וּשְׁפִלוּתָם, כְּפִלַּח הָרִמּוֹן
 רִקְתָּךְ, אֶפְלוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל מִלְּאִים מִצְוֹת כְּרִמּוֹן.
 וְאִם גַּם הַמִּצְוֹת בְּעֵצָמָן שְׁאֵנוּ עוֹשִׂין הֵם מִלְּאִים
 פְּסֻלָּת, פְּגִיזוֹת וּמַחֲשׁבוֹת זָרוֹת וּבִלְבוּלִים, וְעַדִּין לֹא
 עָשִׂינוּ מֵעוֹלָם שׁוּם מִצְוָה בְּשִׁלְמוֹת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן,
 אִי אֶפְשֶׁר שְׁלֹא יִהְיֶה בָּהֶם אֵיזָה נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, כִּי
 בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה שְׁזָכִינוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד לַעֲשׂוֹת
 לְפַעֲמַיִם, הֵן צִיצִית אוֹ תְּפִלִּין, אוֹ קַבְּלַת שַׁבָּתוֹת
 וַיָּמִים טוֹבִים, אוֹ אֵיזָה צְדָקָה וּגְמִילוּת חֶסֶד, וְהִרְחַקוֹת
 מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת, וְכוּ' וְכוּ', בּוֹדָאֵי יֵשׁ בְּכָל מִצְוָה

וּמַעֲשֵׂה טוֹב אֵיזָה נִקְדָּה טוֹבָה עַל כָּל פָּנִים. וְעַל-יְדֵי
 אֵלֹה הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת רָאוּי לָנוּ לְשַׂמַּח כָּל יְמֵינוּ לְעוֹלָם,
 אֲפֹלוּ בְּעֵצָם גְּרִיעוֹתֵינוּ, מֵה שְׁזַכֵּנוּ לְגֵרָם נַחַת-רוּחַ
 לְפָנֶיךָ בְּאֵיזָה נִקְדוֹת טוֹבוֹת שְׁזַכֵּנוּ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ.
 וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְכַנֵּס לְכָף זְכוֹת בְּאַמֶּת, וּלְשַׂמַּח
 אֶת נַפְשֵׁנוּ תָמִיד, בְּאַפֵּן שְׁנִזְכָּה לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת עַל-יְדֵי-זֶה. כִּי אֲנִי מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה
 שְׁלֵמָה שְׁעַל-יְדֵי הַדְרֵךְ וְצִנּוֹר הַחֶסֶד הַנִּפְלֵא הַזֶּה, יֵשׁ
 תִּקְוָה גַם לִי, וְאַפְלוּ לְכָל פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל הַגְּרוּעִים
 מְאֹד, לְזְכוֹת מַעֲתָה לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת וְלַהֲיוֹת
 בְּשִׂמְחָה תָמִיד:

כח לחדש

וְזִכְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְדוֹן אֶת כָּל בְּנֵי אָדָם לְכָף
 זְכוֹת תָמִיד, וְאַפְלוּ כְּשֶׁאֲנִי רוֹאֶה רִשְׁע
 גְּמוּר, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֲחַפֵּשׁ וְאַבְקֶשׁ, עַד שְׁאֲמַצֵּא בּוֹ
 גַם כֵּן נִקְדוֹת טוֹבוֹת, עַד שְׁאֲזַכָּה לְדוֹנוֹ לְכָף זְכוֹת
 וְלַהֲכַנִּיסוֹ בְּכָף זְכוֹת בְּאַמֶּת, וְלַהֲשִׁיבוֹ בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת עַל-יְדֵי-זֶה. רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, בְּזְכוֹת

וּכְחַ הַצְדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּם הַמְּלִיצִים טוֹב עַל יִשְׂרָאֵל
 תְּמִיד, הָעוֹסְקִים וְטוֹרְחִים בְּכָל כַּחַם לְחַפֵּשׂ וּלְחַתֵּר
 וּלְמַצֵּא זְכוֹת וְטוֹב בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, אֲפִלוּ
 בְּהַגְרוּעַ שְׁבַגְרוּעִים, בְּזְכוּתָם וְכַחֵם זַכְנוּ גַם כֵּן לְבֹא
 לָזֶה בְּאֲמֶת:

וּתְזַכְּנוּ לְהִתְקַרֵּב לְהַצְדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּם הָאֵלּוּ,
 הָעוֹסְקִים בְּזֶה תְּמִיד, לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ
 וּלְמַצֵּא נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל,
 אֲפִלוּ בְּפוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, בְּכֻלָּם מְחַפְּשִׁים וּמוֹצְאִים
 בְּחֻכְמָתָם נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וּמְלַקְטִים וּמְקַבְּצִים אוֹתָם
 אַחַת לְאַחַת לְמַצֵּא חֶשְׁבֹּן וּמְכַנְּסִים גַּם אוֹתָם בְּכַף
 זְכוּת, וּבוֹנִים מֵהֶם בְּנִינִים דְּקַדְשָׁה נְפִלְאִים וְנוֹרְאִים,
 וּמַעֲלִים לְפָנֶיךָ שְׁעֵשׂוּעִים גְּדוֹלִים שְׁלֵא עָלוּ לְפָנֶיךָ
 מִיִּמּוֹת עוֹלָם, וְזוֹכִין לַעֲשׂוֹת זְמִירוֹת וְנִגְוִנִים קְדוֹשִׁים
 עַל־יְדֵי קְבוּץ הַטּוֹב הַזֶּה מִמְּקוֹמוֹת הָאֵלֶּה. רְבוֹנוּ שֶׁל
 עוֹלָם, מָלֵא רַחֲמִים, זַכְנוּ לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקִים הָאֵלּוּ,
 וְזַכְנוּ לְהַכְלִיל בָּהֶם וּלְשַׁמַּע תְּפִלָּתָם הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל

צַדִּיקִים נוֹרְאִים הָאֱלֹהִים, אֲשֶׁר רַק הֵם יוֹדְעִים לְהַתְּפִלֵּל
 בְּשִׁבִיל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, וְלִירֹד לְפָנָיו הַתְּבָה לְהוֹצִיא אֶת
 הָרַבִּים יְדֵי חוֹבְתָן, לְקַבֵּץ כָּל הַטּוֹב וְכָל הַנְּקֻדּוֹת
 טוֹבוֹת מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהַמְּתַפְּלְלִין, וְלְהַתְּפִלֵּל עִם
 כָּל הַטּוֹב הַזֶּה לְפָנֶיךָ מָלֵא רַחֲמִים, וְלְהַפְּךָ מִדַּת הַדִּין
 לְמִדַּת הַרַחֲמִים. זַכְנוּ בְּחֶסֶדְךָ הַגְּדוֹלִים וְרַחֲמֶיךָ
 הָעֲצוּמִים, שְׁנַהֲיֵה נִכְלָלִים בְּתַפְלוֹת הַצַּדִּיקִים הָאֱלֹהִים,
 וְהֵם יִתְּפִלְלוּ בְּעֵדְנֵנו תְּמִיד. וְאֵל יִתְּנוּ דְּמֵי לֶךְ, עַד
 אֲשֶׁר תִּרְחַם גַּם עָלֵינוּ עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְתֹאסֶפְנוּ
 אֵלֶיךָ הַבֵּיתָה, וְתִכְנִיסֵנוּ לְכַף זְכוֹת בְּאַמֶּת, וְתִשְׁמַח
 אֶת נַפְשֵׁנוּ תְּמִיד, וְתִחְזִירֵנוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ
 בְּאַמֶּת, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: שם, צ'.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מָלֵא רַחֲמִים, יוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת,
 מָרוֹם וְקָדוֹשׁ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת
 בְּעַל מְלַחְמוֹת זוֹרֵעַ צְדָקוֹת מְצַמִּיחַ יְשׁוּעוֹת בּוֹרֵא
 רְפוּאוֹת נוֹרָא תְּהִלּוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת. הַמְּחַדֵּשׁ
 בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית. אֲשֶׁר אֶתָּה

עוֹשֶׂה בְּכָל יוֹם תְּמִיד נְסִים וְנִפְלְאוֹת חֲדָשׁוֹת גְּדוֹלוֹת
 וְנוֹרָאוֹת מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁר נֶעְלְמוּ וְשָׁבוּ מֵאֲתָנוּ מְאֹד,
 כִּי אֵין אָנוּ יוֹדְעִין עֲצָם גְּדֻלָּתְךָ וְנִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אַתָּה
 עוֹשֶׂה בְּעוֹלָם בְּכָל-עֵת, וְכָל עֶסְקֶיךָ וְנִפְלְאוֹתֶיךָ
 וְטוֹבוֹתֶיךָ בְּכָל יוֹם וּבְכָל-עֵת וּבְכָל שָׁעָה, כִּלָּם בְּאֶחָד
 אֵינָם כִּי אִם בְּשָׁבִיל הַתְּכָלִית הַטוֹב הָאֲמֵתִי, שֶׁהוּא
 כְּדֵי לְסַבֵּב סְבוֹת, שְׁנוֹזָבָה לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ וּלְשׁוּב אֵלֶיךָ
 בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאֲמֵת, שְׁזֵהוּ עֶקֶר תְּכָלִית הַטוֹבָה
 הָאֲמֵתִיית שְׁבָכָל הַטוֹבוֹת, וְרַק אַתָּה בְּעֲצָמְךָ יוֹדֵעַ
 כָּל מֵה שְׁאַתָּה עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בְּכָל יוֹם בְּשָׁבִיל
 לְהַחְזִירֵנִי אוֹתִי וְאֵת כָּל יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
 בְּאֲמֵת, כְּדֵי לְטַהֵר וּלְתַקֵּן נַפְשֵׁנוּ וְרוּחַנוּ וְנִשְׁמוֹתֵינוּ,
 כְּדֵי שְׁיִטְהָרוּ נַפְשׁוֹת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל מִזֵּה־מֵתָם. וּבְכָל יוֹם
 וּבְכָל-עֵת וּבְכָל שָׁעָה, אַתָּה עוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת חֲדָשׁוֹת
 לְגַמְרֵי בְּשָׁבִיל זֶה, כִּי אֵין יוֹם דּוֹמָה לַחֲבֵרוֹ, וּבְכָל יוֹם
 וּבְכָל-עֵת וּבְכָל שָׁעָה וְרַגַע, אַתָּה מְפָלִיא לַעֲשׂוֹת
 לְשָׁנוֹת הַנְּהַגַת הָעוֹלָמוֹת בְּשָׁנוּיִים רַבִּים וְנִפְלְאִים עַד

אִין קִין וְסוּף, וְהַכֵּל לְטוֹבַת הָעוֹלָם, לְטוֹבָתָם
 הָאֲמִתִּית וְהַנְּצַחִית, כְּדִי לְרַמֵּז לָהֶם רְמִזִּים בְּכַמָּה
 בְּחִינּוֹת וְאִפְּנִים שׁוֹנִים בְּלִי שְׁעוֹר, לְקַרְא אֶת כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא שָׁם בְּעֵת וּבְרִגְעַ הַזֹּאת,
 לְקַרְבוֹ אֱלֹהִים בְּאֲמֵת, כִּי רַק זֶהוּ טוֹבָה בְּאֲמֵת, וְאִין
 שׁוֹם טוֹבָה אַחֲרֵת בְּעוֹלָם זולָתָהּ כָּלֵל. וְהִנֵּה אֲנִי
 מוֹדֶה וּמְתוֹדֶה לְפָנֶיךָ, אָבִי אֵב הַרְחֻמָּן, הַמְּלַךְ הַטוֹב
 וְהַמְּטִיב לְכָל, עַל כָּל הַחֲסָדִים וְהַטוֹבוֹת וְהַיְשׁוּעוֹת
 וְהַנִּפְלְאוֹת, אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמִּי מֵעוֹדִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה,
 אֲשֶׁר אַחֲרַי כָּל מַה שֶׁעָבַר עָלַי, וְאַחֲרַי כָּל מַה שֶׁעָבְרָתִי
 בְּשׁוֹגֵג וּבְמִזִּיד, בְּאִנּוּס וּבְרִצּוֹן, וְאַחֲרַי כָּל אֱלֹהִים עֲדִין
 לֹא כָּלוּ רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי, וְאַתָּה מְעַרְרֵנִי וּמְחַזְּקֵנִי עֲדִין
 לְצַפּוֹת לַיְשׁוּעָתְךָ וּלְסִדֵּר דְּבָרֵי אֱלֹהִים לְפָנֶיךָ, מְלַבֵּד
 מַה אֲשֶׁר אַתָּה מְזַכְּנִי בְּכָל יוֹם בְּנִקְדוֹת טוֹבוֹת
 וְנוֹרְאוֹת לְקִדְשֵׁנִי בְּקִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל, בְּקִדְשֵׁי מִצְוֹתֶיךָ
 הַנוֹרְאוֹת, אֲשֶׁר אַתָּה מְזַכְּנִי בְּכָל יוֹם לְחֻטָּף בְּזֶה
 הָעוֹלָם הַכֵּלָה וְהַנִּפְסֵד, הַחוֹלֵף וְעוֹבֵר בְּהֶרֶף עֵין. מַה

רַב טוֹבֵדָה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמִּי. מָה אָשִׁיב לַיהוָה כָּל
 תְּגִמּוּלוֹהֵי עָלַי. עַל כֵּן מָצָא עֲבֹדְךָ אֶת לְבוֹ עַדְיָן
 לְהַתְּחַנֵּן לְפָנֶיךָ וּלְהַשְׁתַּטַּח מוּל רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ. וּבְכֵן
 בָּאתִי לְפָנֶיךָ בַּעַל הַרְחָמִים, בַּעַל הַיְשׁוּעוֹת, גְּדוֹל
 הָעֶצְהָ וְרַב הָעֲלִילָה שֶׁתּוֹרֵנִי בְּאֵמַת דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה,
 וְתַהֲיֶה עִמִּי תָמִיד וְתַדְרִיכֵנִי בְּכָל־עֵת וְשַׁעֲהַ בְּדַרְךְ
 הַיָּשָׁר בְּאֵמַת, בְּאִפְנֵי שְׂאֵזְבָה מְהֵרָה לְשׁוּבַתְּשׁוּבָה
 שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ בְּאֵמַת חֵישׁ קַל מְהֵרָה: שם, קג.

מִתְחִיָּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא
 חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקִיִּים אָמוּנָתוֹ
 לַיְשָׁנֵי עֶפֶר, הַחַיִּינִי וְהַקִּימֵנִי מֵעֶפֶר אֶרֶץ, אֲשֶׁר
 בַּעֲוֹנוֹתַיִנִי הִרְבִּים יִרְדְּנוּ עַד עֶפֶר מִמֶּשׁ וְיֹתֵר מִזֶּה, כִּי
 שָׁחָה לְעֶפֶר נַפְשִׁי דְבַקָּה לְאֶרֶץ בְּטִיגְנוּ. קוֹמָה עֲזֹרָתָה
 לָנוּ וּפְדֵנוּ לְמַעַן חֲסֹדֶךָ. דְּבַקָּה לְעֶפֶר נַפְשִׁי חַיִּינִי
 כְּדַבְּרְךָ. כִּי אַתָּה מְקִיִּים מֵעֶפֶר דָּל וּמֵאֲשָׁפוֹת תָּרִים
 אָבִיוֹן. הַקִּימֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ וּנְפִלְאוֹתֶיךָ, מְכַל הַיְרִידוֹת
 וְהַנְּפִילוֹת שֶׁנִּפְלֵתִי עַד הַנְּהָ, כִּי אֵין מִי שְׂיוּכַל

לְהַקִּימֵנִי, כִּי אִם אַתָּה וְהַצְדִּיקִים הָאֲמֵתִיִּים לְבַד. זַכְּנִי
 לְזִרְיוֹת וְשִׁמְחָה הַמְּחִיִּין אֶת הַמּוֹחִין וְכָל קוֹמַת הָאָדָם,
 יָדָךְ תִּכּוֹן עַמִּי אַף זְרוּעֶךָ תִּאֲמָצְנִי, וְתַחֲזֹקֵנִי בְּכָל פְּעַם
 בְּדַרְכֵי עֲצוֹתֶיךָ הָעֲמוּקוֹת הַנִּפְלְאוֹת, בְּאִפְּן שְׂאוּכָה
 לְגַרֵּשׁ מֵאֵתִי הָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוֹת לְגַמְרֵי וּלְהַפְּכֵם
 לְזִרְיוֹת וּלְשִׁמְחָה גְדוֹלָה. תַּחֲיֵי נַפְשִׁי וְתַהֲלִלְךָ
 וּמִשְׁפָּטֶיךָ יַעֲזֹרְנִי. כִּי מִמּוֹךְ לֹא יִפְּלֵא כָּל דָּבָר וְאִין שׁוּם
 דָּבָר נִמְנַע מִמּוֹךְ. מִי כְמוֹךָ בְּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמָה לָךְ
 מִלְּךָ מִמִּית וּמִחַיָּה וּמִצְמִיחַ יְשׁוּעָה. קָיָם בִּי תַחֲיִית
 הַמֵּתִים מִמּוֹשׁ, כִּי אַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ, כְּבָר הַרְבִּית
 נִפְלְאוֹתֶיךָ עַמִּי בְּלֵי שְׁעוֹר בְּכָל יוֹם וּבְכָל־עֵת וּבְכָל
 שָׁעָה מֵעוֹדֵי וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה. הַחַיִּינִי וְקִימֵנִי מֵעַתָּה
 בְּחַיִּים אֲמֵתִיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. הַטְּעִימֵנִי
 בְּרַחֲמֶיךָ וּנְפִלְאוֹתֶיךָ מִחַיִּים שְׂזָכוּ הַצְדִּיקִים הָאֲמֵתִיִּים
 זְכוּרָנָם לְבִרְכָה, אֲשֶׁר הָיוּ חַיִּים, חַיִּים אֲמֵתִיִּים בְּכָל־
 עֵת, וְזָכוּ לְחַיִּים חֲדָשִׁים וְנוֹרָאִים וּנְפִלְאִים בְּכָל פְּעַם,
 אֲשֶׁר יֵשׁ כַּח בְּחַיִּים שְׁלָהֶם לְהַשְׁפִּיעַ עָלַי אֹר הַחַיִּים

לְקַט תְּפִלוֹת הַתְּחִינּוֹת

שְׁמַא

גַּם עֲתָה אֵיךְ שְׁאַנִּי עֲתָה, בְּאִפֶּן שְׁאַזְכֶּה גַּם אֲנֹכִי
 לַחַיּוֹת עַל-כָּל-פָּנִים מֵעֲתָה חַיִּים אֲמַתִּיִּם, חַיִּים
 אַרוּכִים, חַיִּים טוֹבִים, חַיִּים הַנִּקְרָאִים חַיִּים בְּאֵמֶת.
 תּוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים שְׂבַע שְׂמֵחוֹת אֶת פְּנֵיךְ נְעִימוֹת
 בְּיַמֶּיךָ נֹצֵחַ. יִהְיוּ לְרָצוֹן אֲמַרִי-פִי וְהִגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ
 יִהְיֶה צוּרִי וְגֹאֲלִי. אֲמֵן: שֵׁם, קַבַּח.

אֱלֹהֵינוּ מָלֵא שִׁירָה בָּיָם וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה כְּהַמוֹן גְּלוֹי
 וְכוּ'. וְאֱלֹהֵי כָּל הַיָּמִים דִּיּוֹ וְכָל אֲגָמִים קוֹלְמוּסִים
 וּבְנֵי אָדָם לְכַלְרִים וּלְשׁוֹנוֹת מְקַלְסִים, אִינ מְסַפִּיקִים
 לַהֲוֹדוֹת וְלַהֲלֵל וּלְסַפֵּר עַל אַחַת מֵאַלְפֵי אֱלֹהִים
 וְרַבֵּי רַבּוֹת, רַבּוֹת רַבּוֹת, נְפִלְאוֹת נוֹרְאוֹת וְנִסִּים
 וְחֻסְדִּים שְׁלֵא נִשְׁמְעוּ מֵעוֹלָם, אֲשֶׁר הָיוּ גְנוּזִים
 וּמְכֻסִּים, אֲשֶׁר חָפְרוּ וְחָתְרוּ וְהִמְשִׁיכוּ בְּכַחַם הַגְּדוֹל,
 מִשָּׁה רַבָּנוּ הַרוּעָה נְאֻמָּן, וְאַבוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, וְכָל
 הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים הָאֲמַתִּיִּים הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם,
 מִבְּעַל הַרְצוֹן הָעֲלוּיָן, רַבּוֹן כָּל הַנְּשֻׁמוֹת, אֲדוֹן כָּל
 הַמַּעֲשִׂים, לְרַחֵם עָלַי אֲשֶׁר אֵינָם רְאוּיִים לְרַחֵם, וְלַחֲזוֹן

אֶת שְׂאֵינָם הַגּוֹנִים לְחוּן, כְּמוֹנוּ הַיּוֹם שְׂפָלִים וְנִבְזִים
 וְנִמְאָסִים, כְּאִמּוֹר, וְאִף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתָם בְּאֶרֶץ
 אוֹיְבֵיהֶם לֹא מְאֲסִיתִים וְלֹא גְעַלְתִּים לְכָלוֹתָם. עַד
 הִנֵּה עֲזַרוּנוּ רַחֲמֶיךָ וְלֹא עֲזַבוּנוּ חֲסְדֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ,
 וְנִתַּתְּ לָנוּ תַקְוָה וְהַתְּחִינּוֹת וְעַקְשָׁנוֹת גְּדוֹל שִׁיחֵיהִי לָנוּ
 כַּח לְהַתְּחִינּוֹת עַד הִנֵּה, לְבָרַח אֶצְלֶךָ תָּמִיד לְבִטָּח
 בִּישׁוּעָתְךָ וּבְצִלְךָ אָנוּ חוֹסִים, כִּי יוֹסִיף יְהוָה אֱלֹהֵינוּ,
 אָב הַרְחָמִים, לְרַחֵם עִם עַמוּסִים, לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ
 עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר חֲסָדִים רַבִּים וְרַחֲמִים גְּדוֹלִים
 הַחֲתוּמִים בְּאוֹצְרוֹתָיו, עֲמָדוֹ כְּמוֹסִים, עַד נִזְכֶּה לְרַב
 טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנָתָ לִירְאִיךָ, פְּעַלְתָּ לְבָבְךָ חוֹסִים. עַל כֵּן
 עוֹדֵנִי עוֹמֵד וּמְצַפֶּה, עֲדִין תִּקְוֹתִי וְתוֹחַלְתִּי חֲזָק
 בִּיהוָה, שְׂאִזְכֶּה עוֹד מֵעַתָּה לִישׁוּב הַדַּעַת בְּאַמֶּת:

על-כן בָּאתִי לְפָנֶיךָ לְשַׁטַּח כְּפִי לְרַחֲמֶיךָ, שֶׁתְּחַנְּנֵנִי
 בְּרַחֲמֶיךָ וּבְחֲסְדֶיךָ הָעֲצוּמִים, שְׂאִזְכֶּה
 לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְאִזְכֶּה לְמִצְאָ בִּי בְמַהִירוֹת
 נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת תָּמִיד, אֲשֶׁר בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים חֲמַלְתָּ

עָלֵינוּ, וְזָכִיתֵנוּ לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת רַבּוֹת בְּכָל יוֹם, וְלִהְיוֹצִיא
 מִפִּינוּ בְּרָכוֹת רַבּוֹת וְתַפְלוֹת וְתַחֲנוּנוֹת וּבִקְשׁוֹת וְשִׁירוֹת
 וְתַשְׁבָּחוֹת בְּכָל יוֹם עָרֵב וּבִקְרֹ וְצַהֲרִים, וְלַעֲסֹק
 בְּתוֹרַתְךָ הַקְדוֹשָׁה וּבִפְקוּדֵי הַיְשָׁרִים הַמְשֻׁמָּחִים אֶת
 הַלֵּב. וְאִם אֵין אָנוּ זוֹכִים לְקַיֵּם שׁוּם מִצְוָה בְּשִׁלְמוֹת
 הָרְאוּי וְלֹא לְדַבֵּר שׁוּם דְּבוּר דְּקִדְשָׁה בְּכוֹנֵה הָרְאוּיָהּ,
 כִּי כָל מַעֲשֵׂינוּ וְתַפְלִיתֵנוּ וְעֵסֶק תּוֹרַתֵנוּ מְעַרְבֵב
 וּמְבַלְבֵּל בְּפִסְלֵת הַרְבֵּה, עִם-כָּל-זֶה, עַל-כָּל-פָּנִים,
 יֵשׁ בָּהֶם כִּמָּה וְכִמָּה נִקְדוֹת טוֹבוֹת. כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ
 תַּעֲלוּמוֹת שְׂאֵפְלוֹ הַגְּרוּעַ וְהַפְּחוֹת שְׂבִי־שְׂרָאֵל, אֲף-
 עַל-פִּי-כֵן פְּנִימִיּוֹת כּוֹנְנֵתוֹ בְּכָל מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים הוּא
 לְשִׁמּוֹךְ לְבַד בְּאַמֶּת, וְאַפְלוֹ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל מְלֵאִים
 מִצְוֹת כְּרִמּוֹן, וְאַתָּה מִתְּפָאֵר וּמְשַׁתַּעֲשֵׂעַ מְאֹד עִם כָּל
 תְּנוּעָה טוֹבָה שֶׁל הַפְּחוֹת שְׂבִי־שְׂרָאֵל. זְכַנִּי אֵב הַרְחֲמֵן,
 שְׂאֻזְכָּה לִילֵךְ בְּדַרְךְ הַזֶּה לְחַפֵּשׂ בְּעֵצְמִי תְּמִיד וְלִמְצֹא
 בְּעֵצְמִי נִקְדוֹת טוֹבוֹת הַרְבֵּה, בְּאַפְּן שְׂאֻזְכָּה לְבֹא לְיַדִּי
 שְׂמֻחָה בְּאַמֶּת, עַד שְׂאֻזְכָּה מִהֲרָה לֵישֵׁב דְּעֵתִי הַיֵּטֵב

בְּאֵמֶת, מָה הַתְּכָלִית מִכָּל הַתְּאֻוֹת וּמִכָּל עֲנִיֵי עוֹלָם
הַזֶּה, בְּאִפְּן שְׂאֻזְכָּה לְשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת מִעַתָּה וְעַד
עוֹלָם, וְלֹא אֲשׁוּב עוֹד לְכַסְלָהּ. אִם אֲוֹן פָּעַלְתִּי לֹא
אוֹסִיף. וְאֻזְכָּה לְסוּר מִרַע לְגַמְרֵי וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב
בְּעֵינֶיךָ תָּמִיד. שְׁבַעֲנֵנו מִטּוֹבְךָ וְשִׂמְחֵנוּ בִּישׁוּעַתְּךָ
וְטַהַר לְבַנּוּ לְעַבְדְּךָ בְּאֵמֶת: שם ח"ב, י'.

עֲזִרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד עַל הַסּוּף
הָאַחֲרוֹן, בְּאִפְּן שֶׁתִּתֵּן שְׂמֵחָה בְּלִבִּי,
לְמַעַן אֻזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה לְהִנָּצֵל מִכָּל רָע, לְגַרֵּשׁ כָּל
הַמַּחְשָׁבוֹת רָעוֹת וְכָל הַהִרְהוּרִים רָעִים וְכָל
הַבְּלָבוּלִים וְכָל הַרְעִיוֹנִים רָעִים וְכָל הַתְּאֻוֹת וּמַדּוֹת
רָעוֹת, הַכֹּל אֲגַרֵּשׁ וְאֶסְלַק וְאֶבְטֵל מֵעָלַי עַל-יְדֵי
הַשְּׂמֵחָה וְהַחֲדוּדָה שֶׁהֵם עֶקֶר הַהִתְחִזְקוֹת נֶגֶד כָּל
הַבְּלָבוּלִים וְהַמְּנִיעוֹת וְהַכְּבָדוֹת, עַד אֲשֶׁר אֻזְכָּה
לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת, וּבְטוֹב לִכְבֹּ מְרֹב כּל: שם, כו'.

אֲדוֹן יְחִיד הָעֲנָיו בְּאֵמֶת, זַכְּנוּ לְעֲנוּהַ אֲמִתִּית
בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, שְׂנֻזְכָּה לְעֲנוּהַ בְּתְכָלִית

השְׁלֵמוֹת, שְׁעֲנוּה פֹּזֶאת הִיא בְּחִינַת חַיֵּי עוֹלָם הַבָּא,
 בְּחִינַת תְּחִיַּת הַמֵּתִים, בְּחִינַת חַיִּים אֲמִתִּיִּם וְנִצְחִיִּים
 שֶׁל כָּל אֶבֶר וְאֶבֶר, בְּחִינַת בְּטוּל בְּאֵמַת אֶל הָאִין
 סוּף, בְּרוּךְ־הוּא. עַד שְׁנִזְכָּה לְטַעַם גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה
 בְּחִינַת חַיֵּי עוֹלָם הַבָּא בְּחִינַת עֲנֵג שֶׁבַת בְּאֵמַת, לֹא
 אֲמוֹת כִּי אַחִיָּה וְאִסְפָּר מֵעֲשֵׂי יְהוָה:

כט להדגש

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, לְעֶצֶם גְּשָׁמֵי־יָדָי וְרַב עוֹנוֹתַי
 וּפְשָׁעַי הָעֲצוּמִים, אִין מְלָה בְּלִשׁוֹנִי לְסִדְר
 תְּפִלָּה לְפָנֶיךָ עַל־זֶה לְזִכּוֹת לְעֲנוּה אֲמִתִּיִּית, כִּי עֲנוּה
 גְּדוֹלָה מִכָּלֵם. וּבְעוֹנוֹתַי הָרַבִּים אִינִי יוֹדֵעַ שׁוֹם דְּרָךְ
 מִדְּרָכֵי הָעֲנוּה הָאֲמִתִּיִּית. כִּי כָּבֵד גְּלִיתָ לָנוּ שְׂאִין
 רְצוֹנְךָ בְּעֲנוּה פְּסוּלָה, וְאִין רְצוֹנְךָ שְׂיִהְיֶה הָאָדָם נִבְזָה
 וְחָלַשׁ בְּדַעְתּוֹ, בְּדְרָכֵי עֲבוּדְתּוֹ. מִכָּל שֶׁכֵּן שְׂאִסוּר
 לְהִיּוֹת בְּעֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה חֵם וְשְׁלוֹם. רַק אֲדַרְבָּא
 כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ וּלְשַׁמַּח אֶת עֲצָמוֹ
 וּלְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל פַּעַם בְּכָל מִינֵי הַתְּחִזְקוֹת לְבָלֵי
 לְפַל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, כְּדֵי שֶׁלֹּא לֵיֵאשׁר אֶת עֲצָמוֹ חֵם

וְשָׁלוֹם. וְעַל פִּי רַב צְרִיכִין לְהַתְּחִיזְךָ אֶת עַצְמוֹ בְּנֶגֶד
כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, לְבַל יוּכַל לְמַנַּע אוֹתוֹ שׁוּם מוֹנֵעַ

וּמַעַכְבֵּב: שֵׁם, לַה.

וְתִזְכְּנוּ בְּזִכּוֹת קִדְשֵׁי שַׁבָּת שְׁנוֹזָפָה לְהַגִּיעַ מִהֲרָה
אֶל הַתְּכֵלִית הָאֲמִתִּי, לְהַשִּׁיג בְּאֲמַת
תְּכֵלִית הַיְדִיעָה שְׁלֵא גִדַּע, שְׁנֻבִין וְנִשְׁפִּיל בְּאֲמַת
שְׁרַחוּק מִמֶּנּוּ הַחֲכָמָה, כְּמוֹ שְׁפַתְיֹב, אֲמַרְתִּי אַחֲכָמָה
וְהִיא רַחוּקָה מִמֶּנִּי. וְנוֹזָפָה לְהַפְלִיל בְּבַחֲיִנַת מְקוֹמוֹ שֶׁל
עוֹלָם שֶׁהוּא הַתְּכֵלִית הַזֶּה הַמְקִיף אֶת כָּל הָעוֹלָם
שְׁנֻבְרָא בְּחֲכָמָה. רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּאֲמַת יִדְעֵתִי
מִרַחוּק כִּי בַּעַר אֲנֹכִי מֵאִישׁ וְלֹא בִּינַת אָדָם לִי. וְאִם
לְשׁוֹנוֹת כָּאֵלוֹ אָמְרוּ דָּוִד וְיִשְׁלַמָּה וְגִדּוּלֵי צַדִּיקִים
הַקְּדֻמוֹנִים בְּנֵי עֲלִיָּה, חֲכָמֵי אֲמַת, בְּעֲלֵי הַשְּׁנָה וְרוּחַ
הַקִּדְשׁ, אֲשֶׁר אֵינִי כֹדָאֵי וְרֵאוּי לְשֵׁא שְׁמוֹתֶם עַל
שְׁפָתַי. אֲנֹכִי מָה אוֹמֵר וּמָה אֲדַבֵּר, אֲשֶׁר אֲנִי מְלֵא
עֹנוּת, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה דַּעֲתִי עֵכוּרָה מְאֹד, כִּי עֲדִין
לֹא נִטְהַרְתִּי מִהַרוּחַ שְׁמוֹת הַבָּא עַל-יְדֵי הָעֹנוּת

רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וּמִכָּל שְׁפָן שְׂאִין לִי שׁוּם דְּעֵת וְשִׁכְלָא
 לְהַבִּין שׁוּם דְּדָבָר וְהִנְהַגָּה שְׁבַע עוֹלָם. וְאַף-עַל-פִּי-כֵן
 מְבַלְבְּלִין אוֹתִי הַחֲכָמוֹת הַרְבֵּה מְאֹד, וְאַנִּי צָרִיף
 לְהַתְּחִיזֵק הַרְבֵּה לְהַזְכִּיר אֶת עֲצָמִי בְּכָל פֶּעַם שְׂאִינִי
 יוֹדַע כָּלֵל, וְכִמְהָ פְּעָמִים שְׂאִנִּי שׁוֹכַח בְּזוֹה, וְאַפְלוּ
 כְּשִׂאִנִּי מְזַכֵּיר אֶת עֲצָמִי, אִינִי זוֹכֵה לָזוּה בְּשִׁלְמוֹת.
 וּמְזוּה בָּאִים כְּמָה מְכַשׁוּלוֹת וּבְלִבּוּלִים וּנְפִילוֹת
 בְּדַעְתָּם לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי עֵרָף טְעוּתוֹ בְּזוֹה, כִּי אִם
 הָיָה יוֹדַע כֹּל אֶחָד הָאֲמַת לְאֲמַתוֹ שְׂאִינִי יוֹדַע כָּלֵל,
 לֹא הָיָה שׁוּם דְּדָבָר יָכוֹל לְהַפִּיל אוֹתוֹ וּלְבַלְבֵּל אוֹתוֹ
 כָּלֵל, וְהָיָה כֹּל אֶחָד מִתְּחִיזֵק הַרְבֵּה תָּמִיד לְעוֹלָם:

אֲנָא יְהוָה, חֲכָם יִלְבַּב וְאַמִּיץ כַּח, אֲשֶׁר הַחֲכָמָה
 וְהַתְּבוּנָה עִמָּךְ לְבָד, וְלַתְּבוּנָתְךָ אֵין מִסְפָּר,
 וְכָל הַחֲכָמִים כְּבִלֵי מוֹדַע, מִכָּל שְׁפָן וְכָל שְׁפָן גְּבַעַר
 מוֹדַעַת כְּמוֹנִי. זַפְנִי וְהוֹרְנִי וְלַמְדֵּנִי שְׂאִזְכָּה לִידַע
 בְּאֲמַת שְׂאִינִי יוֹדַע כָּלֵל, בְּאַפֵּן שְׂאִזְכָּה לְהַתְּחִיזֵק עַל-
 יְדִי-זוֹה בְּעִבּוּדַת יְהוָה בְּכָל פֶּעַם, וְלְהַתְּחִיל בְּכָל עֵת

מִחֲדָשׁ, בֵּין בְּבַחֲיֵינָת עֲלֶיָּהּ וּבֵין בְּבַחֲיֵינָת יְרִידָהּ חַס
וְשָׁלוֹם, יִהְיֶה אִיךְ שְׂיִהְיֶה, אֲזֻכָּה לְהַתְּחַזֵּק לְהַתְּחִיל
בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ. וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁהֵם רְצוֹנָךְ בְּאַמֶּת,
אֲזֻכָּה לַעֲשׂוֹתָם וְלַעֲסֹק בָּהֶם בְּשָׁלְמוֹת גָּדוֹל
בְּהַתְּחִינּוֹת גָּדוֹל בְּלֵב שָׁלֵם בְּאַמֶּת, וְלֹא יוּכַל לְבַלְבֵּל
אוֹתִי שׁוֹם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, וְלֹא יוּכְלוּ עוֹנוֹתֵי הָעֲצוּמִים
וְהַמְרַבִּים מְאֹד לְהַחְלִישׁ אֶת דַּעְתִּי חַס וְשָׁלוֹם כִּלְלֵ
בְּשׁוֹם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם. רַק אֲדַע וְאֶבְחִין וְאֶבְיֵן וְאֶשְׁכִּיל
שְׂאִינִי יוֹדַע כִּלְלֵ מַה נַּעֲשֶׂה בְּעוֹלָם, וּמַה נַּעֲשֶׂה
עִמָּדִי, רַק כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדִי לַעֲשׂוֹת בְּכַחֵי דְבָרִים
שֶׁבְּקִדְשָׁה בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר, אֲזֻכָּה לַעֲשׂוֹתָם
בְּשָׁלְמוֹת, וְלְהַתְּפַלֵּל וְלְהַתְּחַזֵּק וְלִזְעַק וְלִצְעַק אֵלֶיךָ
תָּמִיד, יִהְיֶה אִיךְ שְׂיִהְיֶה. וְלֹא יִהְיֶה כַח לְהַדְּעַת
וְהַחֲכָמָה שֶׁל הַבָּל לְבַלְבֵּל אוֹתִי מִהָאֱמֶת חַס וְשָׁלוֹם,
רַק אֲזֻכָּה לְדַעַת וְחֲכָמָה וּבִינָה אֱמֶתִיית לְהַבִּין
וְלְהַשְׁכִּיל הָאֱמֶת שֶׁרְחוֹק מִמְּנֵי הַחֲכָמָה וְאִינִי יוֹדַע
כִּלְלֵ. וְאֶסְמְךָ עֲלֶיךָ לְבַד תָּמִיד בְּאַמֶּת, וְלֹא אֶחְשׁוֹב

מִחֲשָׁבוֹת יִתְרוֹת כָּלֵל (שְׁקוֹרִין: אִיפְעַר מְרַאכְמִין), וְאַתָּה
 תַּעֲשֶׂה עִמִּי כְּרִצוֹנְךָ תָּמִיד, וְתִגְמֹר עִמִּי חֶפְצֵי שָׁמַיִם
 כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאַמֶּת: שם, מב.

חִוּסָה עָלַי כְּרוֹב רַחֲמֶיךָ, יְהִמוּ מַעֲיָךְ וְרַחֲמֶיךָ עָלַי,
 עַל פְּגוּם הָרוּם וְנִשְׁחָת כְּמוֹנִי, לֵב נִשְׁבַּר
 וְנִדְפָּה כְּמוֹנִי, נְבוּזָה בְּעֵינָיו נִמְאָם כְּמוֹנִי. זְכוֹר אֵל
 תִּשְׁבַּח אֶת כָּל הַצְּעָקוֹת וְהַזְּעָקוֹת וְהָאֲנָחוֹת וְהַתְּפִלוֹת
 וְתַחֲנוּנוֹת וּבִקְשׁוֹת שִׁשְׁפַכְתִּי לְפָנֶיךָ בּוֹחֵן לְבוֹת וּכְלִיּוֹת,
 אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם דְּבוּר נֶאֱכָד מֵהֶם כָּלֵל חֶסֶד וְשָׁלוֹם. וְאִם
 יֵם מְעַרְבִים בְּפִסְלַת הַרְבֵּה, הֲלֹא אַתָּה מְסַתְּפֵל עַל
 מְעַט הַטּוֹב וְהַנִּקְדוֹת טוֹבוֹת שְׁבָהָם, כְּמָה וְכְמָה
 דְּבוּרִים אֲמִתִּיִּים וְנִקְדוֹת טוֹבוֹת שְׁהִיוּ בָּהֶם, אֲשֶׁר
 בְּאַמֶּת עוֹרְרוּ רַחֲמֶיךָ עָלַי כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים וְעוֹרְתַנִּי
 הַרְבֵּה עַל יָדֶם, כִּי לוֹלֵא רַחֲמֶיךָ וּפְלֵאֵי חֶסְדֶיךָ אֲשֶׁר
 הִפְלֵאתָ עִמִּי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, כִּבְר אֲבִדְתִי בְּעֵנָי
 חֲלִילָה, לוֹלֵא יְהוָה עֲזַרְתָּה לִּי כְּמַעַט שְׁכָנָה דוּמָה
 נַפְשִׁי. אֲבָל עֲדִין עָלַי לְבִי דָוִי, מֵר לִי מָאֵד, כִּי עֲדִין אֲנִי

רְחוּק מֵהַתְּכַלִּית מְאֹד מְאֹד וְעַדִּין לֹא יֵצְאֵתִי מֵהַחַל
 אֶל הַקִּדְשׁ אֶפְלוּ כְּמֵלֵא הַחוּט מָה אֹמֵר מָה אֲדַבֵּר,
 מָה אֹמֵר מָה אֲדַבֵּר מָה אֶצְטַדֵּק, מָה אֹמֵר לְפָנֶיךָ
 יוֹשֵׁב מְרוֹם וּמָה אֶסְפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים, וְאַתָּה
 אֶת עַבְדְּךָ יַדְעָתָּ, אֶת כָּל מָה שֶׁעָבַר עָלַי, וְכֹל מָה
 שֶׁעָבַרְתִּי עַד הַנֵּה. וְעַתָּה אַחֲרַי כָּל אֱלֹהֵי עַדִּין
 אֲנִי מֵאֲמִין בְּאַמֶּת שְׂאִין שׁוֹם יְאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְעַל
 זֶה אֲנִי סוֹמֵךְ עַדִּין בְּכַחַם הַגְּדוֹל שֶׁל הַצְּדִיקִים
 הָאֲמִתִּיִּים, לְחַתֵּר חֲתִירוֹת עַדִּין, אוֹלֵי אֲמִצָּא פֶתַח
 תְּקוּנָה לְשׁוֹב אֵלֶיךָ לְהַחְיֹת אֶת נַפְשִׁי, לְהַצִּיל וּלְמַלֵּט
 אֶת נַפְשִׁי מִמָּוֶה שְׂאֵנִי צָרִיךְ לְהַנְצִיל וּלְהַמְלִיט: שם, מט.

וּנְזֻכָּה כְּלָנוּ לְרִצּוֹן דְּקַדְשָׁהּ, שִׁיְהִיָּה רִצּוֹנֵנוּ חֶזֶק
 וְתַקִּיף וְאֲמִיץ בְּכָל־עַת וּבְכָל שְׁעָה
 לְעַבּוֹדְתֶךָ וְלִירְאָתֶךָ וּלְתוֹרָתֶךָ, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם וּבְכָל
 שְׁעָה וְשְׁעָה יִתְחַזַּק הַרְצוֹן דְּקַדְשָׁהּ אֶצְלָנוּ יוֹתֵר וַיּוֹתֵר.
 כִּי אַתָּה יַדְעָתָּ, כִּי בְשָׂר וָדָם אֲנַחְנוּ וּמֵחֶמֶר קִרְצָנוּ,
 וּמִי יַעֲצֵר כַּח לְעַבְדְּךָ בְּאַמֶּת. הֵן הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַי

הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם מִלְּאֲכִים וּשְׂרָפִים וְאוֹפְנִים וְחַיּוֹת
הַקִּדְּשׁ וְכָל צְבָא מַעְלָה, אֵין גַּם אֶחָד שְׂיוֹכֵל לְהַתְּפַאֵר
וְלוֹמַר שְׂיוֹכֵל לְעַבְדֶּךָ, כִּי לְגַדְלָתְךָ אֵין חֶקֶר, וְשִׁמְךָ
מְרֻמָּם עַל כָּל בְּרָכָה וְתִהְיֶה. אֵף כִּי אֲנוֹשׁ רַמָּה וּבֶן
אָדָם תּוֹלְעָה, עֵיף וַיִּגַע, וּבְכָל יוֹם וַיִּצְרְנוּ מִתַּגְּבֵר
עָלֵינוּ וּפּוֹרֵשׁ רִשְׁתוֹת וּמְכַמּוֹרוֹת לְנַפְשֵׁנוּ, בְּאַרְחַ זֹו
אֵהֱלֶךְ טְמֻנוּ פַח לִי. חוֹסֶה עָלֵינוּ כָּרַב רַחֲמִיךָ, וְזַכְנוּ
וְעִזְרָנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְהַגְבִּיר הַרְצוֹן דְּקִדְשָׁה, שְׁנִזְכָּה
לְהַרְגִיל עֲצֻמְנוּ בְּרִצּוֹנוֹת טוֹבִים תָּמִיד, לְכַסֵּף
וְלְהַשְׁתַּוְּקַק וְלְהַתְּנַעֲנַע אֵלֶיךָ תָּמִיד, בְּרִצּוֹן חֶזֶק
וּבְכַסּוּפִין אֲמַתִּיִּים, בְּתִשׁוּקָה גְדוֹלָה בְּכָלוֹת הַנֶּפֶשׁ,
כְּמוֹ שְׁפֹתוֹב, נְכַסְפָּה וְגַם כְּלָתָה נַפְשִׁי לְחִצְרוֹת יְהוָה
לְבִי וּבִשְׂרֵי יִרְנְנוּ אֵל אֵל חַי. כְּלָה שְׂאִרֵי וּלְבָבִי צוֹר
לְבָבִי וְחֻלְקֵי אֱלֹהִים לְעוֹלָם:

אָבִי אָב הַרְחַמֵּן, מִשְׁךָ עַבְדֶּךָ אֵל רִצּוֹנְךָ, שְׂיִהְיֶה כָּל
מִגְמַתִּי וְחִפְצִי וְרִצּוֹנִי חֻזְקִים תָּמִיד לְזִכּוֹת
לְהַתְּקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת. וְלֹא אֶסְתַּכַּל עַל הַבְּלִי עוֹלָם

הַזֶּה כָּלֵל, וְלֹא תִרְדֹּף מִחֲשַׁבְתִּי וּרְצוֹנִי אַחַר הַמָּמוֹן
כָּלֵל, כִּי לֹא בְמוֹתַי אֶקַּח הַכֵּל, כִּי אֵין מְלוּיִן לוֹ לְאָדָם
בְּשֵׁעַת פְּטִירָתוֹ לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת
וּמְרֻגְלוֹת אֶלָּא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלִבָּהּ. וּבֵין
שְׂיֵהִיָּה לִי מָמוֹן וּבֵין לְאוֹ, בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף אֲבִלָּה יָמִי
בְּשׂוּהָ, וּמָה יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכֹל עֲמָלוֹ שְׂיַעֲמַל תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ, הַבֵּל הַבָּלִים הַכֹּל הַבֵּל. וְאִם גַּם לַעֲבֹד אוֹתְךָ
אֵינִי זוֹכֶה בְּעוֹנוֹתַי הָרַבִּים, עַל-כֹּל-פָּנִים זַכְנִי שְׂיֵהִיָּה
רְצוֹנִי חֶזֶק תְּמִיד רַק לְזִכּוֹת לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ וְלַעֲבוֹדְתְךָ,
וְלֹא אֶפְסִיק הַרְצוֹן דְּקִדְשָׁה כָּלֵל, אוֹלֵי אֲזִכָּה שְׂתַעֲשֶׂה
עִמִּי כָּכָל גַּפְלֵאוֹתֶיךָ הַנּוֹרְאוֹת, וְתַתְּחִיל מַעֲתָה
לְקַרְבְּנִי אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת:

וְתִרְחַם עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, וְתִשְׁמְרֵנִי וְתַצִּילֵנִי
תְּמִיד שְׂלֵא אֶפֶל לְיַדִּי זְקֵנָה לְעוֹלָם, שְׂלֵא
תִהְיֶה עֲבוֹדְתְךָ זְקֵנָה וַיִּשְׁנָה אֶצְלִי לְעוֹלָם. רַק אֲזִכָּה
לְחַדָּשׁ עֲצָמִי בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל יֵת וּבְכֹל שָׁעָה לְחַדָּשׁ
כַּנֶּשֶׁר גַּעוּרֵי לְהִתְחִיל בְּכֹל פֶּעַם מְחַדָּשׁ, וְתַצִּילֵנִי

מִזְקָנָה דְסִטְרָא אַחְרָא תְּמִיד, אֵל תְּשַׁלִּיכֵנִי לְעַת זְקָנָה
 כְּכֹלוֹת כַּחֲזֵי אֵל תַּעֲזֹבֵנִי. וְאַזְכֶּה לְקַיָּים דְּבִרֵי רַבּוֹתֵינוּ
 זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה שְׁדַרְשׁוּ עַל פְּסוּק, הַיּוֹם הַזֶּה נְהִיִּית
 לְעַם, שְׁיִהְיֶה רוּמָה בְּעֵינֵי בְּכָל יוֹם וְיוֹם כְּאֵלוֹ הַיּוֹם
 נִכְנַסְתִּי עִמּוֹ בְּבִרְיָת, כְּאֵלוֹ הַתְּחִלְתִּי הַיּוֹם לְכַנֵּם
 בְּקִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל, וּכְמוֹ שְׁכַתּוֹב, אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצֻוֶה
 הַיּוֹם, בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ בְּחֻדְשִׁים, וְתַעֲזֹרֵנִי
 וְתַחֲזֹקֵנִי וְתִאֲמָצֵנִי תְּמִיד בְּכָל עַת שְׁלֵא אֵיִאֵשׁ עֲצָמִי
 לְעוֹלָם שׁוּם יֵאֻשׁ כָּלֵל, וּבְעֵצָם מִדְּרָגְתִּי הַשְּׁפֵלָה
 וְהַפְּחוּתָה מְאֹד מְאֹד, אֲזַכֶּה לְקוֹוֹת וּלְצַפּוֹת לַיְשׁוּעָה
 אֲמַתִּיִּית, לַיְשׁוּעָה שְׁלֵמָה תְּמִיד, וְאַקְוֶה וְאַיְחַל
 וְאַחֲכֶה תְּמִיד לְזַפּוֹת לְתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת כְּרֵאוֹי לְאִישׁ
 הַיִּשְׂרָאֵלִי, אֲשֶׁר לְכַךְ נּוֹצַרְתִּי, וְלֹא אֲרַפֶּה וְלֹא אֶעֱזֹב
 אֶת הַרְצוֹן דְּקִדְשָׁה, רַק אֲחִזֹּק עֲצָמִי בְּכָל־עַת לְחַדֵּשׁ
 הַרְצוֹן דְּקִדְשָׁה יוֹתֵר, לְהַתְּחִיל בְּכָל פֶּעַם מִחֻדָּשׁ
 לְהַשְׁתַּוְּקֶךָ וּלְכַסֵּף וּלְהַתְּגַעְגַּע אֵלֶיךָ וּלְעַבּוֹדְתֶךָ בְּרִצּוֹן
 חֻזַּק חֻדָּשׁ לְגַמְרֵי: שם, ד'.

וּבְכוֹן תִּרְחַם עָלֵינוּ סוּמֵךְ נוֹפְלִים מְחִיָּה מְתִים
 בְּרַחֲמִים רַבִּים, וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ דְבוּרִים
 קְדוּשִׁים וּמְהוּרִים מְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, הַמְּשִׁיבֵין אֶת
 הַנֶּפֶשׁ מִגְדוֹל וְעַד קָטָן, וְתִשָּׁב וְתַחֲיָה וְתִכְרִיא וְתַחֲזֹק
 אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ הַחַלּוּשׁוֹת מְאֹד מְאֹד, הַיִּגְעוֹת מְאֹד,
 הַנִּדְרָפְאוֹת מְאֹד, וּבְכַלְלֵם תִּרְחַם וְתַחֵם וְתַחְמַל עָלַי,
 וְתִשָּׁב וְתַחֲזֹק וְתִאֲמִץ אֶת נַפְשֵׁי הַמְּרָה מְאֹד, כִּי
 נַפְשֵׁי מְרָה לִי, אֵל תִּתֵּן אֶת עֲבֹדְךָ לְפָנַי בַּת בְּלִיעַל.
 וְאַתָּה יְהוָה אֶת עֲבֹדְךָ יִדְעֶתָ. אָנָּה יְהוָה כִּי אֲנִי עֲבֹדְךָ
 אֲנִי עֲבֹדְךָ בֶּן אֲמִתְךָ פִּתְחַת לְמוֹסְרִי. עֲזַרְנוּ הוֹשִׁיעֵנוּ,
 הַחַיִּינוּ נָא, הִשָּׁב אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ הָאֲמֻלְלוֹת מְאֹד, בְּכָל
 מִיְּנֵי מְטַעְמִים הַמְּשִׁיבִים אֶת הַנֶּפֶשׁ, בְּשִׁבְעָה מְשִׁיבֵי
 טַעַם. סְמְכוּנֵי בְּאִשִּׁישׁוֹת רְפֹדוּנֵי בַתְּפוּחִים כִּי חוֹלֵת
 אֶהְבָּה אֲנִי. וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ אִמְרוֹת יְהוָה אִמְרוֹת
 מְהוּרוֹת שְׁיֻכְלוּ לְהַחֲיוֹת אֶת כָּל הַנֶּפְשׁוֹת הַנֶּפְּלוֹת
 מֵעַמּוּד יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּפְּלוּ לְמָקוֹם שֶׁנִּפְּלוּ, בְּכַמָּה מִיְּנֵי
 נְפִילוֹת, נְפִילָה אַחַר נְפִילָה, סְעוּד וּסְמֵךְ אוֹתָם

וְהַקִּימֵם תְּקוּמָה אַחַר תְּקוּמָה. עָזוּב תַּעֲזוּב, וְהַקֵּם
 תִּקֵּם. חִזַּק יָדַיִם רַפּוֹת וּבְרָכִים כּוֹשְׁלוֹת תֵּאֱמָץ. אֲמִץ
 וְחִזַּק רַפְיוֹן יָדַיִם, הַשִּׁיבֵם בְּכֹל מִיַּי מִטְעָמִים הַמְשִׁיבִין
 אֶת הַנֶּפֶשׁ. כּוֹשֵׁל יְקִימוּן מְלִיךְ וּבְרָכִים כּוֹרְעוֹת
 תֵּאֱמָץ. וַיְקִים מִקְרָא שְׁכָתוּב, כִּי שָׁבַע יִפְלֵ צַדִּיק וְקָם.
 יְהוֹה מִמִּית וּמַחְיֶה מוֹרִיד שְׁאוֹל וַיַּעַל. מְקִימֵי מַעְפָּר
 דָּל מֵאֲשָׁפוֹת יָרִים אֲבִיוֹן. הַעֲלֵנוּ מִהֲרָה מִכָּל
 הַמְּקוֹמוֹת הַמְּגַנִּים שֶׁנִּפְּלָנוּ לְשֵׁם בְּדוּרוֹת הַלָּלוּ, אֲנִי
 אֲמַרְתִּי יְהוֹה חֲנִנֵי רַפְּאָה נִפְשֵׁי כִּי חָטָאתִי לָךְ. יְהוֹה
 יִשְׁמְרֵנוּ וַיַּצִּלֵנוּ וְאֵל תִּתְּנֵנוּ בְּנֶפֶשׁ אוֹיְבֵנוּ, יְהוֹה יִסְעָדֵנוּ
 עַל עֵרֶשׁ דְּרֹי כָּל מִשְׁכָּבֵנוּ נְהַפֵּךְ בְּחַלְיֵינוּ, כִּי אֵין חוֹלָה
 וְכוֹאֵב וּמִכָּה בְּעוֹלָם שֶׁנִּמְשָׁל וְנִדְמָה בּוֹ מִכּוֹת נִפְשָׁנוּ
 וְחַלְשׁוֹתֵנוּ הַעֲצוּמוֹת מְאֹד בְּעֵתֵי הַלָּלוּ, מִכֶּפֶר רָגַל
 וְעַד רֵאשִׁי אֵין בָּנוּ מָתָם, פָּצַע וְחִבּוּרָה וּמִכָּה טְרִיָּה, כִּי
 זוּרוּ וְחִבְּשׁוּ וְרַכְכוּ בְּשִׁמּוֹן, בְּכִמָּה וְכִמָּה רַפּוּאוֹת
 וְסִמְנִים יְקָרִים מִפֹּז וּפְנִינִים אֲשֶׁר רַפְּאוּ אוֹתֵנוּ בָּהֶם
 הַצַּדִּיקִים הָאֲמֵתִיִּים, שֶׁהָיוּ בְּדוּרוֹת שֶׁלִּפְנֵינוּ, אֲשֶׁר

חִבְרוּ סִפְרִים קְדוֹשִׁים הַרְבֵּה, אֲשֶׁר כָּל דְּבָרֵיהֶם
 מְחַיֵּין אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְהֵם מְלֵאִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת וְנוֹרְאוֹת
 וְהַתְּעוּרֹת גְּדוֹל לְעִבּוֹדְתֶךָ בְּאַמֶּת, וְעַם כָּל זֶה
 רְפוּאוֹת תְּעַלֶּה אֵין לָנוּ. הַצָּרִי אֵין בְּגִלְעָד אִם רִפָּא אֵין
 שָׁם כִּי מִדּוּעַ לֹא עָלְתָה אֲרֻכַּת בֵּת עַמִּי. הַמָּאוֹס
 מֵאַסֶּת אֶת יְהוּדָה אִם בְּצִיּוֹן גָּעַלָה נִפְשֶׁךָ מִדּוּעַ
 הִכִּיתָנוּ וְאֵין לָנוּ מִרְפָּא קְוָה לְשָׁלוֹם וְאֵין טוֹב וְלַעֲת
 מִרְפָּא וְהִנֵּה בְּעָתָה. הַחֹמֶל עַל דָּל חֹמֶל עַל דְּלוֹתָנוּ
 וְרֵאֵה שְׁפִלוֹתָנוּ וְאֶרְךְ גְּלוֹתָנוּ הַשִּׁיבֵנִי וְאֲשׁוּבָה כִּי
 אַתָּה (יְהוָה) אֱלֹהֵי. הַחַיִּינִי וְקִיַּמְנִי בְּקֶדְשְׁתֶּךָ הַעֲלִינָה.
 הַשִּׁיבֵנִי נָא הַחַיִּינִי נָא בְּתוֹרְתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ הַקְּדוֹשׁוֹת,
 נִפְשִׁי יִשׁוּבֵב יִנְחֵנִי בְּמַעְגְּלֵי צְדָק לְמַעַן שְׁמוֹ. גַּם כִּי
 אֵלֶיךָ בָּגִיא צִלְמוֹת לֹא אִירָא רַע כִּי אַתָּה עִמָּדֵי שְׁבִבְתֶּךָ
 וּמִשְׁעֲנֵתֶךָ הִפָּה יִנְחִמוּנִי:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רְבוֹנוֹ דְּעֻלְמָא כְּלָא, אַתָּה יְדַעְתָּ
 אֶת מְרִירוֹת נַפְשֵׁנוּ, אֲשֶׁר הוּא מֵר מִמּוֹת
 מִמָּשׁ, אֲשֶׁר כָּשַׁל כַּח הַסֶּבֶל, וּמִי יוּכַל לְסַבֵּל מְרִירוֹת

כָּזָה, אוֹי לָנוּ עַל שְׁבָרֵנוּ. הוֹרִינוּ דָרָךְ עֵץ הַחַיִּים
 לְהַמְתִּיק מְרִירוֹת הַמַּיִם הַיְדוּנָיִם, אֲשֶׁר גָּבְרוּ וְעִצְמוּ
 מְאֹד בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים הָאֵלֶּה. זָכְנוּ עֲזָרְנוּ לְגִרְשָׁם
 וְלִסְלָקָם מֵעֵלֵינוּ וּמֵעַל גְּבוּלֵנוּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.
 קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתַן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. תּוֹרַת יְהוָה
 תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ מְדַרְכֵי מִיתָה לְדַרְכֵי חַיִּים. הֲלֹא
 אַתָּה תִּשׁוּב תַּחֲיִינוּ וְעַמְּךָ יִשְׁמְחוּ בְךָ. וּבּוֹדֵאי תִּגְמַר
 הַכֹּל כְּרָצוֹנְךָ כַּאֲשֶׁר גָּלִיתָ אֶזְנֵינוּ, כִּי נֶאֱמַן אַתָּה יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ, וְדַבֵּר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אַחֲוֹר
 לֹא יִשׁוּב רִיקָם, הָאֵל תָּמִים דְּרָכּוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרוּפָה
 מְגִן הוּא לְכֹל הַחוֹסִים בּוֹ. אִמְרוֹת יְהוָה אִמְרוֹת
 טְהוֹרוֹת כְּסֶף צְרוּף בְּעֵלִיל לְאָרֶץ מְזַקֵּק שְׁבַעֲתַיִם,
 אַתָּה יְהוָה תִּשְׁמְרֵם תִּצְרְנוּ מִן הַדּוֹר זֶה לְעוֹלָם עֲזָרְנוּ
 כִּי עָלֶיךָ נִשְׁעָנֵנוּ יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת הַשִּׁיבֵנוּ הָאֵר
 פְּנִיךָ וְנִוְשָׁעָה: שם, ה.

וּבְכֵן תְּרַחֵם עָלֵינוּ אָבִינוּ אָב הַרְחֲמֵנוּ, יְהוָה אֱלֹהֵי
 הַשָּׁמַיִם וְאֱלֹהֵי הָאָרֶץ, הַכֹּל יְכוּל וְכוּלָּלָם

יחד. וְתֹאִיר עָלֵינוּ אֹר קְדֻשַׁת הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים
 הַמְּאִירִים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם, בְּעוֹלָמוֹת עֲלוֹנִים
 וּבַתְּחִינּוֹת, בְּדַרְי מַעֲלָה וּבְדַרְי מַטָּה, וַיֹּאִירוּ וַיִּדְּעוּ
 לְדַרְי מַעֲלָה שְׁעֵדִין אֵינָם יוֹדְעִים בִּידְעָתוֹ יִתְפַּרֵּךְ
 כָּלֵל, וַיַּעֲזְרוּ וַיִּקְיְצוּ אֶת כָּל הַדַּרְי מַטָּה, אֶת כָּל
 הַשׁוֹכְנֵי עֵפֶר הַמְּנַחִים בְּדִיּוּטָא הַתְּחִינּוֹנָה, בְּשִׁפְלַת
 הַמְּדַרְגָּה, וַיֹּאִירוּ בָהֶם וַיַּגְלוּ לָהֶם, כִּי מְלֹא כָּל הָאָרֶץ
 כְּבוֹדוֹ. וַיַּעֲזְרוּ וַיִּחְזְקוּ אֶת כָּל הַנְּפָשׁוֹת הַנְּפֹלוֹת
 שֶׁנִּפְּלוּ לְמָקוֹם שֶׁנִּפְּלוּ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי יְרִידָתוֹ,
 וַיַּחֲיוּ וַיַּעֲזְרוּ וַיִּקְיְצוּ אוֹתָם, אֲפֵלוּ הַנְּפָשׁוֹת הַיְרוּדוֹת
 מְאֹד שֶׁנִּפְּלוּ בַּעֲוֹנוֹת וּבַעֲבָרוֹת גְּדוֹלוֹת. עַל כָּלֵם יִגִּיעוּ
 רַחֲמֵיהֶם, וַיַּחֲיוּ וַיִּשְׁיבוּ נַפְשׁוֹתָם הַחְלוּשׁוֹת הַפְּגוּמוֹת
 מְאֹד, נֶפֶשׁ הַחֹטֵאת, נֶפֶשׁ הַמְּרָה מְאֹד, יַחוּסוּ עַל דֵּל
 וְאֲבִיּוֹן וְנַפְשׁוֹת אֲבִיּוֹנִים יוֹשִׁיעוּ. וַיַּעֲזְרוּ וַיִּחְזְקוּ
 וַיִּאֲמְצוּ אוֹתָם, שְׂאֵף-עַל-פִּי-כֵן אֵל יִתְיַאֲשׁוּ עֲצָמָן
 בְּשׁוֹם אִפְּן בְּעוֹלָם, כִּי מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ וּבְכָל
 מָקוֹם אַתָּה נִמְצָא, וְגַם בְּהַשְׁאוּל תְּחִינּוֹת יְכוּלִין

לְקַט תְּפִלוֹת הַתְּחִינּוֹת

לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ, כִּי לֵית אַתָּר פָּנָיו מִנֶּדֶךָ וְאִין שׁוּם יֵאוּשׁ
בְּעוֹלָם כְּלָל:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מָלֵא רַחֲמִים בְּכָל־עֵת וּבְכָל רִגַע
תָּמִיד, רַם וְנִשְׂא, מָרוֹם וְקָדוֹשׁ תִּשְׁכּוֹן וְאֵת
דְּבָא וְשִׁפְל רּוּחַ לְהַחְיֹת רּוּחַ שְׁפָלִים וְלְהַחְיֹת לֵב
נְדַפְאִים. אִם עַל הַמְּלָךְ טוֹב תִּתְּנֵן לָנוּ נַפְשֵׁנוּ
בְּשִׂאֲלֵתְנוּ וְעַמְּנוּ בְּבִקְשֵׁתְנוּ. רַחֲמֵן מָלֵא רַחֲמִים, יֵצֵא
דְּבַר מַלְכוּת מְלֻפְּנֶיךָ וְתַעַן וְתֹאמַר נְבִלְתִי יְקוּמוּן
הַקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שׁוֹכְנֵי עָפְרָא. וְתִגְלַה עַל־יְדֵי צְדִיקוּךָ
הָאֱמִתִּיִּים טוֹבְךָ וְחֶסֶדְךָ הָרַבִּים כִּי לֹא תִמְנוּ, כִּי לֹא
כָּלוּ רַחֲמֶיךָ לְעוֹלָם, וְעַדִּין אַתָּה עַמְּנוּ תָּמִיד, כִּי יְהוּה
אַתָּה וְאַצְּלָנוּ וְעַמְּנוּ וְקָרוֹב לָנוּ גַם עֵתָהּ, כִּי לֹא יִמָּשׁ
יְהוּה אֶת עַמּוֹ בְּעִבּוֹר שְׁמוֹ הַגְּדוֹל:

טוֹב וּמְטִיב, מָלֵא רַחֲמִים, הַחֲיִינוּ נָא, הַשִּׁיבֵנוּ נָא,
סְמְכוּנֵי בְּאִשִּׁישׁוֹת רַפְדוּנֵי בְּתַפּוּחִים כִּי חוֹלַת
אַהֲבָה אָנִי. עוֹרְרֵנִי נָא, הַקִּיצֵנִי נָא, אַתָּה יְהוּה חַנּוּנֵי

וְהַקִּימֵנִי, הָקָם עַל סֵלַע רַגְלֵי בּוֹנֵן אֲשׁוּרֵי. אֲמַצְנֵי
 וְחִזְקֵנִי נָא בִּירֵאתְךָ וּבַעֲבוּדְתְךָ, אֵל תַּטְשֵׁנִי וְאֵל
 תַּעֲזֹבֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. אֲמִץ וְחִזַּק רַפְיוֹן יְדֵי, בְּאִפְנֵי
 שְׂאֵזְכָה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת חֵישׁ קַל מְהֵרָה, וְאַבְטַח
 בִּיהוָה וְלֹא אֲמַעֲד לְעוֹלָם וְלֹא אֶפְלַד בְּדַעְתִּי מִשׁוּם
 דְּבַר שֶׁפְּעוֹלָם, הִנֵּה אֵל יִשׁוּעָתִי אֲבַטַּח וְלֹא אֶפְחָד כִּי
 עָזִי וְזִמְרַת יְהוָה יְהוּה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה. אֲבַטַּח בְּשֵׁם
 יְהוָה וְאֲשַׁעֵן בְּאֱלֹהֵי כִי לֹא תַעֲזֹב אוֹתִי לְעוֹלָם. וְנִזְכָּה
 לְהַשְׁיֵג בְּשִׁלְמוֹת הַשְּׁנֵת דְרֵי מִטָּה שֶׁהוּא הַשְּׁנֵת מְלֵא
 כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְנִזְכָּה לְהַרְגִישׁ בְּכֹל־עַת וּרְגַע
 אֱלֹהוּתְךָ עָלֵינוּ, וְנִדַּע וְנִאֱמִין בְּאַמֶּת, כִּי מְלֵא כָּל
 הָאָרֶץ כְּבוֹדְךָ, וְאַתָּה מְמֵלֵא כָּל עַלְמִין וְסוֹבֵב כָּל
 עַלְמִין, וְלִית אֶתֶר פְּנוּי מִנְּךָ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, אִם יִסְתַּר
 אִישׁ בְּמִסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם יְהוָה הֲלֹא אֵת
 הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ אֲנִי מְלֵא. וְנִזְכָּה לְקִים בְּאַמֶּת
 מִקְרָא שֶׁכְּתוּב, שׁוֹיִתִּי יְהוָה לְנִגְדֵי תְּמִיד. וְנִדַּע וְנִכְיֵר
 וְנִרְגִישׁ בְּכֹל־עַת יִרְאֵתְךָ וְאִימֶתְךָ עָלֵינוּ, שֶׁנִּזְכָּה

לקט תפלות התחזקות

שסא

לְדַעַת בְּאַמַּת וּבְאַמוֹנָה שְׁלָמָה אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד
עָלֵינוּ בְּכָל־עַת וָרֹגַע, וּמִפְּנֵיךָ לֹא אֶסְתֵּר. וְתִהְיֶה
יְרֵאתְךָ עַל פְּנֵי תְּמִיד לְבַלְתִּי אַחֲטָא, וְאַזְכֶּה לְהַתִּירָא
וּלְפַחַד תְּמִיד מִפְּנֵי פַחַד יְהוָה וּמִהַדְר גְּאוּנו,
וְלִהְתַּקְרַב אֵלֶיךָ וּלְהַתְדַבֵּק בְּךָ בְּאַמַּת בְּדַבְּקוֹת גְּדוֹל
כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב. וְתוֹצְנֵנו וְתַעֲזָרֵנוּ שְׂיִהְיֶה נִכְלָל אֲצִלְנוּ
שְׁנֵי הַהֲשָׁגוֹת יַחַד, הַשְּׁגַת דְּרֵי מִטָּה עִם הַשְּׁגַת דְּרֵי
מַעְלָה, אֲשֶׁר הֵם שׂוֹאֲלִים אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ. וְנִזְכֶּה
לְדַעַת בְּאַמַּת כִּי לִית מַחֲשָׁבָה תְּפִיסָה בְּךָ כָּלֵל,
וְתַכְלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא גִדַּע כִּי לְגַדְלָתְךָ אֵין חֶקֶר:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, סְתִים וְגַלְיָא, הַמְּגַבִּיחֵי לְשַׁבַּת
הַמְּשֻׁפְּלִי לְרֵאוֹת בְּשָׁמַיִם וּבְאַרְצָן. מְקִימֵי
מַעֲפָר דֵּל מַאֲשָׁפוֹת יְרִים אֲכִיוֹן. הָקָם וְהָרַם דֵּל וְאַכִּיוֹן
כְּמוֹנֵי מַעֲפָר וּמַאֲשָׁפוֹת, כִּי אֶתָּה כָּל תּוֹכֵל וְלֹא יִבְצַר
מִמֶּךָ מְזֻמָּה. זַכְּנוּ שְׂיִכְלְלוּ וַיֵּאִירוּ בְּנוֹ יַחַד הַשְּׁגַת הַבֵּן
וְהַתְּלָמִיד, שֶׁהוּא הַשְּׁגַת דְּרֵי מַעְלָה וְדְרֵי מִטָּה. וַיְהִיו
נִכְלָלִין כָּל הָעוֹלָמוֹת יַחַד עָלְיוֹן בְּתַחֲתוֹן וְתַחֲתוֹן

בְּעֵלְיוֹן בְּאִפְן שְׁנוּזָה לִירְאָה שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת, וְלֹא
 נִתְבַּטַּל בְּמִצִּיאוֹת חֵם וְשָׁלוֹם, רַק נִזְכָּה לְהִרְגִישׁ מְלוּי
 אֱלֹהוּתְךָ בְּכָל הָאָרֶץ בְּהִדְרָגָה וּבִמְדָה, כְּלוּל יַחַד
 מִהַשְׁגַּת מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וְאִיהַּ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ.
 בְּאִפְן שְׁנוּזָה לִירְאָה שְׁלֵמָה מִפְּנֵיךָ תָּמִיד כְּרִצוֹנְךָ
 הַטּוֹב בְּאֵמֶת: שם, ו'.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּבֵר הַבְּטַחְתָּנוּ בְּכַמָּה הַבְּטַחוֹת
 וְהִזְהַרְתָּנוּ בְּכַמָּה אִזְהָרוֹת, שְׂאִין שׁוֹם יְאוּשׁ
 בְּעוֹלָם כָּלֵל. עַל-כֵּן כָּל עוֹד נִפְשֵׁי בֵי, אֶפְרֵשׁ כְּפִי
 לְרַחֲמֶיךָ וְלַחֲנִינוּתֶיךָ, אוֹלֵי יַעֲשֶׂה יְהוָה כְּכֹל נִפְלְאוֹתָיו
 וַיַּחֲדֵשׁ נִפְלְאוֹת חֲדָשׁוֹת, אֲשֶׁר לֹא נִבְרְאוּ בְּכָל הָאָרֶץ,
 וַיַּחֲזִירֵנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנָיו בְּאֵמֶת וּבִלְבַב שְׁלֵם.
 זַכֵּנִי שְׂאִזְכָּה לְחַפֵּשׂ וּלְדַרְשׁ וּלְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ בְּאֵמֶת, עַד
 אֲשֶׁר אִזְכָּה לְמִצְאָ אוֹתְךָ מִהֶרָה, בְּאִפְן שְׂאִזְכָּה
 לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת. עֲזֵרֵנִי כִּי עֲלִיךָ נִשְׁעָנִיתִי:

מְרָא דְּעֵלְמָא כְּלָא, צָרוֹת לְבָבִי הִרְחִיבוּ מִמְּצוֹקוֹתַי
 הוֹצִיאֵנִי צָרוֹת לְבָבִי הִרְחִיבוּ וּגְדְלוּ וְשִׁגְבוּ וְרַבּוּ

לקט תפלות התחזקות

מֵאֵד מְאֵד, אֲשֶׁר לֹא יֵאֱמָן כִּי יִסְפָּר. אֱהֵה יְהוָה, אֱהֵה
אֲדוֹנִי, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֵינֵי תְלוּיֹת
לָךְ, עֵינֵי צוֹפְיוֹת אֵלֶיךָ. כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ הָאֱמֶת עֵצֶם
הַרְחֲמֵנוּת שֶׁעָלִי עַד אֵין סוּף וְאֵין תְּכֵלִית. הַבִּיטָה בְּעֵנָי
כִּי רַבּוּ מִכְאוּבֵי וְצָרוֹת לְבָבִי. רֵאֵה יְהוָה כִּי צָר לִי מְעַי
חֲמַרְמְרוּ נְהַפֵּךְ לְבִי בְּקֶרְבִי כִּי מָרוּ מְרִיתִי. זַכֵּנִי, עֲזֹרְנִי,
שְׂאֵזְבָה לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אֶת כְּבוֹדְךָ בְּאֱמֶת עַד שְׂאֵמְצֵאֲךָ
בְּאֱמֶת. חֲנִנִי חֲנִנִי, כְּשֵׁם שֶׁגָּבְרוּ רַחֲמֶיךָ עָלֵינוּ וְהוֹדַעְתָּנוּ
מִרְחוֹק תּוֹרָה הַגְּבוּהָה הַזֹּאת, שְׂיִכּוֹלִין לְמַצֵּא אוֹתְךָ
אֶפְלוּ בְּתְכֵלִית תְּכֵלִית הַיְרִידָה עַל-יַדֵי הַחֲפוּשׁ
וְהַבְּקֵשָׁה, 'אֵיה, אֵיה אֵיפּוֹא הוּא, אֵיה קִדְשְׁתִּי, אֵיה
טְהַרְתִּי, אֵיה נִפְשֵׁי וְרוּחֵי וְנִשְׁמָתִי, אֵיה יְהוָה אֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ הַמַּעֲלָה אוֹתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵעֲרֹת הָאָרֶץ,
אֵיה הַמַּעֲלָה אוֹתָנוּ מֵיַם, אֵיה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, שֶׁעַל-יַדֵי-
זֶה זוֹכִין שֶׁתְּהִיָּה הַיְרִידָה תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה. כֵּן בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים, תַּעֲזֹרְנוּ וְתַזְכֵּנוּ, שְׂנִזְכֵּה לְקִיָּם אֶת כָּל דְּבָרֵי
הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּאֱמֶת כְּרִצוֹנְךָ וְכְרִצוֹן צַדִּיקֶיךָ הָאֱמֶתִּים

שְׁגָלוֹ זֹאת הַתּוֹרָה הַגְּנוּזָה בְּעוֹלָם, בְּאִפְנֵי שְׁנוּזָה לְמִצְא
 אוֹתָךְ בְּאַמֶּת תְּמִיד, וְתִהְיֶה הַיְרִידָה תְּכִלִּית הֶעֱלִיָּה.
 וְאַזְכֶּה לְצֵאת וְלַעֲלוֹת מֵהָרָה מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים
 שְׁנַפְלָתִי בָּהֶם בְּעוֹנוֹתֵי הָרַבִּים, וְלַעֲלוֹת בְּתְכִלִּית
 הֶעֱלִיָּה, וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת וּבְלֵב
 שָׁלֵם כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, וְאַזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב לְכַבוֹדְךָ הַגָּדוֹל
 וְהַקְּדוֹשׁ. וְתַעֲזְרֵנִי שִׁיְהִיו כָּל מַעֲשֵׂי לִשְׁם כְּבוֹדְךָ בְּאַמֶּת,
 וְאַזְכֶּה לְפָלֵם דְּרָכֵי תְּמִיד, וְלִהְסֹתְפֵל בְּכָל דְּבַר אִם יֵשׁ
 בּוֹ רִצּוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וּכְבוֹדוֹ, אִז אֶעֱשֶׂה אוֹתוֹ בְּזִרְיוֹת.
 וְאִם אֵין בּוֹ כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֶמְנַע לַעֲשׂוֹתוֹ. וְלֹא
 אֶסְתַּכֵּל עַל עֲצָמֵי וּכְבוֹדֵי כָּלֵל, וְלֹא עַל שׁוֹם דְּבַר
 שְׁבַעֲוֹלָם, רַק אֶכּוֹן בְּכָל דְּבַר לְשִׁמְךָ וְלְכַבוֹדְךָ בְּאַמֶּת,
 עַד שְׁאַזְכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וּבִישׁוּעַתְךָ הַגָּדוֹלָה, לְגִידֵל
 וּלְנִשְׂא וּלְרֹמֵם וּלְפָאֵר כְּבוֹדְךָ הַגָּדוֹל בְּעוֹלָם. וְנִזְכֶּה
 כְּלָנוּ עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְעַבְדְּךָ בְּאַמֶּת בְּתַמִּימוֹת גְּדוֹל
 כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ לְעוֹלָם, בְּלֵי שׁוֹם חֲכָמוֹת כָּלֵל: שם, יב.

וְתַחֲזִק וְתִאֶמֶן אֶת לְבָבִי לְבָלֵי לְפֹל מִשׁוֹם דְּבַר

שְׁבַע עוֹלָם, וְלֹא יוּכַל הַבַּעַל דְּבַר וְהַסְמָרָא אַחֲרָא
 לְהַחֲלִישׁ אֶת דַּעְתִּי בְּשׁוּם אַפֵּן בְּעוֹלָם. וְאֲדַע וְאֶאֱמִין
 בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה וְחִזְקָה תָּמִיד, שְׂאִין שׁוּם יְאוּשׁ
 בְּעוֹלָם כָּלֵל, אִיךְ שֶׁהוּא, אִיךְ שֶׁהוּא, כִּי רַחֲמֶיךָ לֹא
 כָּלִים לְעוֹלָם. וְאַתָּה מְנַסֶּה אֶת כָּל אָדָם בְּכָל עֵת,
 וְאַתָּה מְגַלְּגֵל וּמְסַבֵּב עִם כָּל אָדָם גְּלוּגוּלִים וְסִבּוֹת
 נִפְלְאוֹת, וְאַתָּה חֹפֵץ שֶׁהָאָדָם יִחְזַק יְדוֹ בַּהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ
 בְּכָל עֵת, אִף אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, כִּי לִית רְעוּתָא
 טָבָא דְאַתְּאֲבִיד, וַיִּקָּר וְחָבִיב בְּעֵינֶיךָ מְאֹד מְאֹד, כָּל
 תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁהָאָדָם מְנַשֵּׂא עֲצָמוֹ לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ
 מִמְּקוֹם שֶׁהוּא שָׁם, וּמְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּרַחֲמֶיךָ
 וְחֶסְדֶּיךָ לְקוֹוֹת וּלְצַפּוֹת בְּכָל עֵת לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּכָל
 פְּעַם מִחֻדָּשׁ. כֹּאֲשֶׁר גְּלִית לָנוּ הַתְּנוּצָצוֹת נִפְלְאָ
 מֵעֲצָם פְּלֵאֵי חֶסְדֶּיךָ וְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְהַעֲצוּמִים מְאֹד,
 עַל-יְדֵי צְדִיקוֹךָ הַקְּדוֹשִׁים הָאֱמִתִּיִּים, שְׂאֶחָזוּ בָּנוּ
 וְחִזְקוּ יְדִינוּ בְּכָל עֵת, וְקִרְאוּ בְּקוֹל גְּדוֹל וְהַשְׁמִיעוּ
 אוֹתָנוּ 'שְׂאִין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל': שם, לט.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זֹאת נְחַמְתִּי בְּעֲנִי מִה שֶׁחִזְקוּ
 אוֹתָנוּ הַצְּדִיקִים אֲמֵתִיִּים, בְּשִׁבְעָה מְשִׁיבֵי
 טַעַם, וּגְלוּ לָנוּ שְׂאִין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, עַל זֶה
 לְבַד תַּמְכֵּתִי יְתֻדוֹתִי, וְעַל כַּחַם הַגָּדוֹל נִשְׁעַנְתִּי
 לְצַפּוֹת לִישׁוּעָה עֲדִין מִמְּקוֹם שְׂאֵנִי שָׁם. עַל-כֵּן בְּכָל
 עֵת אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְלֵא רַחֲמִים, שֶׁתּוֹשִׁיעֵנִי בְּכָל דְּרָכֶי
 עֲצוֹתֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים אֲשֶׁר גָּלִיתָ לָנוּ עַל-יְדֵי צְדִיקוֹךָ
 הָאֲמֵתִיִּים, אֲשֶׁר כָּל עֵצָה וְעֵצָה יֵשׁ לָהּ כַּחַ לְעִזּוֹר
 וּלְהוֹשִׁיעַ גַּם אוֹתִי. וְאִם בְּעוֹנוֹתֵי הַרְבִּים קִלְקַלְתִּי
 כְּלָם, אֲנִי יוֹדֵעַ וּמֵאֲמִין שֶׁיֵּשׁ לְךָ עוֹד רַחֲמִים רַבִּים
 וְהַצְּלוֹת וַיִּשׁוּעוֹת וְעֲצוֹת נִפְלְאוֹת אֲשֶׁר גָּלִיתָ לָהֶם
 לְבַד, אֲשֶׁר לֹא גְלוּ אוֹתָם עֲדִין בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר עַל-יְדֵם
 יֵשׁ לִי תְקוּהָ עֲדִין, שְׂאֵזְכָּה לָשׁוּב אֵלֶיךָ וּלְהִתְחִיל
 מִחֻדָּשׁ לְקַיֵּם עֲצוֹתֶיךָ הַקְּדוֹשׁוֹת בְּכֵלם בְּאַהֲבָה
 וּבִירְאָה, בְּאִפְּן שְׂאֵזְכָּה לְתַקֵּן הַכֹּל בְּחַיֵּי מְהֵרָה
 וּלְהִיּוֹת כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב תָּמִיד: שֵׁם, לו.

אומן.

לְעֵינַי הַעֲלַמַת הָאוֹר הַגָּדוֹל וְהַנִּפְלֵא שֶׁל אַדְמוֹ"ר ז"ל, אֲשֶׁר חֲדוּשׁ כְּמוֹהוּ עֲדִין לֹא הָיָה אֶפְלוּ בְּדוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים, כְּאֲשֶׁר נִשְׁמַע מִפִּי הַקְּדוּשׁ שְׁאָמַר כֵּן בְּפִרוּשׁוֹ, וְלִסּוֹף הוּא נֶעְלַם כָּל-כָּךְ בְּתַכְלִית הַהַעֲלָמָה וְהַכְּסוּי עַד אֲשֶׁר רוֹב הָעוֹלָם אֵינָם זוֹכִים לָבוֹא עַל קְבְרוֹ הַקְּדוּשׁ, אֲשֶׁר זֶה כָּל תְּקוּנָם לְנִצּוֹת. יֵשׁ לְמִצּוֹא רָמְזוֹ עַל זֶה מִדְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים שְׁאָמַר כִּי כָּל עֶסְקוֹ הוּא רֵאש־הַשָּׁנָה ("נֶאֱרַר מִיַּן זֶאֶךְ אִיוֹ רֵאש־הַשָּׁנָה"). וְעַל רֵאש־הַשָּׁנָה כְּתִיב: "בַּכֶּסֶה לְיוֹם חֲגֻנּוֹ" כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ חַז"ל. וְעַל-כֵּן אוֹרוֹ הַגָּדוֹל וְהַנִּפְלֵא נֶעְלַם וּמְכֻסֶּה כָּל-כָּךְ גַּם-כֵּן מְאֹד עַד שֶׁכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם אֵינָם זוֹכִים לָבוֹא עַל קְבְרוֹ לְהַתְּפִיל שָׁם. וְכִמוֹ שְׁאָמְרוּ חַז"ל: "מִפְּנֵי מָה נִסְתַּתֵּר קְבְרוֹ שֶׁל מוֹשֶׁה רַבֵּנוּ מִן הָעוֹלָם וְכוּ'"¹. נִמְצָא, כִּי לֹא יָדַע אִישׁ קְבוּרַת מוֹשֶׁה

(א) תהילים פא. (ב) ראש־השנה ח. (ג) סוטה יג.

לְמַעַן לֹא יוֹכְלוּ לָבוֹא עַל קְבָרוֹ לְהַתְפַּלֵּל שָׁם, וְכֵן קָבַר
הָאֲדָמוֹר ז"ל נִסְתַּתֵּר גַּם-בֵּן מִן הָעוֹלָם עַל-יְדֵי גְדֵל
הַמַּחְלָקֶת אַף שְׂיֻדְעִים מְקוֹם קְבוּרָתוֹ, לְמַעַן לֹא
יוֹכְלוּ גַם-בֵּן לָבוֹא לְשָׁם לְהַתְפַּלֵּל שָׁם.

יְהִי רָצוֹן שְׂיִתְנַלֶּה הָאֲמֶת בְּעוֹלָם וַיִּתְפַּרְסֵם
קְדוּשָׁתוֹ בְּעוֹלָם וְאִז תָּבוֹא הַגְּאוּלָּה בְּמַהְרָה
בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

מתוך הקדמה לחיי מוהר"ן

מכתב-יד רבי אלתר מפליקער זצ"ל.

* נ נח נחמ נחמן מאומן *

תקון תכללי

הוא תקון הברית (כמבאר בלקוטי מוהר"ן ח"א כט אות ג). והוא תקון למקרה לילה חם ושלום, לומר אלו העשרה מזמורי תהלים באותו היום שקרה לו. הוציאו מההעלם אל הגלוי, אדוננו מורנו ורבנו הקדוש צדיק יסוד עולם, נחל גובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא בן שמחה, נ נח נחמ נחמן מאומן זכר צדיק וקדוש לברכה, זכותו יגן עלינו אמן:

תקון הפללי

טוב לומר זאת לפני העשרה מזמורים

הַרְיֵנִי מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורי תהלים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פינא בן שמחה, נ נח נחמ נחמן מאומן, אשר גלה ותקן לומר אלו העשרה מזמורי תהלים בשביל תקון הברית, זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן.

קודם שיתחיל באמירת תהלים יאמר זה:

לְבוּ נִרְנְנָה לַיהוָה, נְרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נקדמה פניו בתודה, בזמרות נריע לו: כי אל גדול יהוה, ומלך גדול על כל אלהים:

הַרְיֵנִי מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי. לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

תקון הכללי

שעא

טז

«מכתם לדוד, שמרני אל כי חסיתי בך: אַמְרַת ליהוה אֲדַנִּי אַתָּה, טוֹבְתִי בַל עָלִיךָ: לְקַדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הַמָּה, וְאֲדִירִי כָּל חֶפְצֵי בָם: יִרְבוּ עֲצוֹתֶם אַחַר מְהֵרוּ, בַּל אֶסֶף גְּסָפֵיהֶם מִדָּם, וּבַל אֲשָׂא אֶת שְׁמוֹתֶם עַל שְׁפָתַי: יְהוֹה מִנַּת חֲלָקִי וְכוֹסִי, אַתָּה תוֹמֵךְ גּוֹרְלִי: חֲבָלִים נָפְלוּ לִי בְּנַעֲמִים, אַף נִחַלְתָּ שִׁפְרָה עָלַי: אֲבָרַךְ אֶת יְהוֹה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי, אַף לַיְלוֹת יִסְרוּנִי כְּלִיֹּתַי: שְׁוִיתִי יְהוֹה לְנִגְדֵי תְּמִיד, כִּי מִימִינִי בַּל אֶמוּט: לָכֵן שָׂמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אַף בְּשָׂרֵי יִשְׁכַּן לְבַטָּח: כִּי לֹא תַעֲזוֹב גַּפְשִׁי לְשֹׂאֵל, לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרְאוֹת שְׁחַת: תוֹדִיעֵנִי אֶרֶח חַיִּים, שִׁבַּע שְׂמֵחוֹת אֶת פְּנִיךָ, נַעֲמוֹת בְּיַמִּינְךָ נָצַח:

לב

«לדוד משכיל, אשרי נשוי פשע פסוי חטאה:

תקוּן הַכֶּלֶלִי

אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יַחֲשֵׁב יְהוָה לֹא עֵוֹן, וְאִין בְּרוּחוֹ
 רַמְיָה: אֲ כִי הִתְחַרְשְׁתִּי בָּלוּ עֲצָמַי, בְּשִׂאֲנָתִי כָּל
 הַיּוֹם: הֲ כִי יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבֵּד עָלַי יָדָךְ, נְהַפְּךָ
 לְשִׂדֵי בְּחַרְבֵּנִי קִיץ סְלָה: הֲ חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי
 לֹא כִסִּיתִי, אָמַרְתִּי אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לַיהוָה,
 וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סְלָה: הֲ עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל חָסִיד אֱלֹהֶיךָ לְעֵת מְצָא, רַק לְשִׁטְף מַיִם רַבִּים
 אֱלֹהֵי לֹא יִגִּיעוּ: הֲ אַתָּה סֹתֵר לִי*** מְצַר תִּצְרֵנִי,
 רַנִּי פִלַט תִּסּוּבְּבֵנִי סְלָה: הֲ אֲשַׁכִּילְךָ וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ זוֹ
 תִלְךָ, אֵינְעָזָה עָלֶיךָ עֵינָי: הֲ אֵל תִּהְיוּ כְּסוּם כְּפָרֶד
 אִין הָבִין, בְּמִתְג וְרִסֵּן עֲדִיו לְבָלוּם בַּל קָרֵב אֱלֹהֶיךָ:
 רַבִּים מְכַאוּבִים לְרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה חֶסֶד
 יִסּוּבְּבֵנוּ: הֲ שִׁמְחוּ בַּיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים, וְהִרְנִינוּ
 כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא

« לַמְנַצֵּחַ מְזֻמָּר לְדוֹד: » אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל,
 בְּיוֹם רָעָה יִמְלֻטְהוּ יְהוָה: » יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ
 וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ, וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו: » יְהוָה
 יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרְשׂ דְּוִי, כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכָת בְּחֻלְיוֹ:
 » אֲנִי אֲמַרְתִּי יְהוָה חֲנֻנִי, רִפְּאָה נַפְשִׁי כִּי חָטָאתִי
 לָךְ: » אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ:
 » וְאִם בָּא לְרְאוֹת נְשׂוֹא יִדְבֵר, לְבוֹ יִקְבֹּץ אֶזְנוֹ לוֹ,
 יֵצֵא לְחוּץ יִדְבֵר: » יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׂוּ כָּל שְׂנְאָי, עָלַי
 יִחְשְׁבוּ רָעָה לִי: » דַּבֵּר בְּלִיעַל יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר נִשְׁכַּב
 לֹא יוֹסִיף לָקוּם: » גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ
 אוֹכַל לְחַמֵּי, הִגְדִּיל עָלַי עֶקֶב: » וְאַתָּה יְהוָה חֲנֻנִי
 וְהַקִּימֵנִי, וְאַשְׁלֵמָה לָהֶם: » בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חִפְצָתָ
 בִּי, כִּי לֹא יִרְיעַ אִיבֵי עָלַי: » וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכַּת בִּי,
 וּתְצִיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: » בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

מב

«למניצח משכיל לבני קרח: כֹּאֵיל תֵּעָרַג עַל
 אֲפִיקוֹ מַיִם, בֵּן נַפְשֵׁי תֵּעָרַג אֱלֹהִים: צִמְאָה
 נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי, מָתִי אָבוֹא וְאֶרְאֶה פְּנֵי
 אֱלֹהִים: הֲיִיתָה לִי דְמַעְתִּי לֶחֶם יוֹמָם וְלַיְלָה,
 בְּאֹמַר אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵיחָה אֱלֹהֶיךָ: אֵלֶּה אֶזְכְּרָה
 וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי נַפְשִׁי, כִּי אֶעְבֹּר בְּסֶף אֲדָדִם עַד
 בֵּית אֱלֹהִים, בְּקוֹל רְנָה וְתוֹדָה הַמּוֹן חוֹגֵג: מָה
 תִּשְׁתַּוְּחִי נַפְשִׁי וְתִהְיֶה עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים
 כִּי עוֹד אֹדְנֹו יִשׁוּעוֹת פָּנָיו: אֱלֹהֵי, עָלַי נַפְשִׁי
 תִּשְׁתַּוְּחַח, עַל־כֵּן אֶזְכְּרֶךָ מֵאֶרֶץ יַרְדֵּן וְחַרְמוֹנִים
 מֵהַר מְצָעֵר: תִּהְיוּ אֵל תִּהְיוּ קוֹרָא לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ,
 כָּל מִשְׁבְּרֶיךָ וְגִלְיֶיךָ עָלַי עֲבְרוּ: יוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה
 חֲסִדוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: אֹמְרָה
 לְאֵל סְלִעֵי לָמָּה שָׁכַחְתָּנִי, לָמָּה קִדַּר אֱלֹהֶיךָ בְּלַחֲץ
 אוֹיֵב: בְּרַצַּח בְּעֲצֻמוֹתַי חֲרַפּוֹנֵי צוֹרְרֵי, בְּאֹמְרָם
 אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵיחָה אֱלֹהֶיךָ: מָה תִּשְׁתַּוְּחִי נַפְשִׁי

תקון הפללי

שעה

וימה תהמי עלי, הוחילי לאלהים פי עוד אודנו,
ישועת פני ואלהי:

נט

« למנצח אל תשחת לדוד מכתם, בשלח שאול
וישמרו את הבית להמיתו: » הצילני מאיבי,
אלהי, ממתקוממי תשגבני: » הצילני מפעלי און,
וימאנשי דמים הושיעני: » כי הנה ארבו לנפשי,
יגורו עלי עזים, לא פשעי ולא חטאתי יהוה:
» בלי עון ירוצון ויכוננו, עורה לקראתי וראה:
» ואתה יהוה אלהים צבאות אלהי ישראל,
הקיצה לפקד כל הגוים, אל תחזן כל בגדי און
סלה: » ישובו לערב יהמו כפלב ויסוכבו עיר:
» הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם, כי מי
שמע: » ואתה יהוה תשחק למו, תלעג לכל גוים:
» עזו אלקי אשמרה, כי אלהים משגבי: » אלהי
חסדי יקדמני, אלהים יראני בשררי: » אל תהרגם

תקון הפללי

פֶּן יִשְׁכַּחוּ עַמִּי, הַנִּיעַמוּ בְּחִילָךְ וְהוֹרִידְמוּ, מִגִּנְנוּ
 אֲדַנִּי: ^י חֲטָאת פִּימוּ דְּבַר שְׁפָתֵימוּ וְיִלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם,
 וּמֵאֲלֵה וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: ^י כִּלְה בְּחֶמֶה כִּלְה וְאִינְמוּ,
 וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מִשַּׁל בִּיעֶקֶב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סְלָה:
^י וַיֵּשְׁבוּ לָעָרֵב יִהְמוּ כִּכְלָב וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: ^י הִמָּה
 יִנְיֵעוֹן לָאֵכֶל, אִם לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: ^י וְאֲנִי אֲשִׁיר
 עֶזְךָ וְאֶרְצֶךָ לְבַקֵּר חֶסֶדְךָ, כִּי הָיִיתָ מְשֻׁנָּב לִי וּמְנוּס
 בְּיוֹם צָר לִי: ^י עֲזֵי אֱלֹהִים אֲזַמְרָה, כִּי אֱלֹהִים מְשֻׁנָּבֵי
 אֱלֹהֵי חֶסֶדִי:

עז

« לְמַנְצַחַ עַל יְדוּתוֹן לְאַסָּף מְזֻמּוֹר: ^ב קוֹלִי אֶל
 אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי:
^ב בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי, יְדֵי לִילָה נִגְרָה וְלֹא
 תִּפּוּג, מֵאֲנָה הַנָּחַם גִּפְשֵׁי: ^ה אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים
 וְאֶהְמִיָּה, אֲשִׁיחָה וְתַתְּעִטָּף רוּחִי סְלָה: ^ה אַחֲזֶתָ
 שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ^ה חֲשַׁבְתִּי יָמִים

תקוֹן הַכִּלְי

שעז

מִקֶּדֶם, שְׁנוֹת עוֹלָמִים: ^ו. אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי בַלְיָלָה,
עִם לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ^ח. הֲלִעוֹלָמִים
יִזְנַח אֲדֹנָי, וְלֹא יִסֹּף לְרָצוֹת עוֹד: ^ט. הָאֵפֶס לְנִצַּח
חֲסִדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: ^י. הֲשִׁכַח חַנּוּת אֵל, אִם
קָפֵץ בָּאֵף רַחֲמָיו סָלָה: ^{יא}. וְאֲמַר חַלּוּתִי הִיא, שְׁנוֹת
יָמַי עָלְיוֹן: ^{יב}. אֶזְכּוֹר מֵעַלְיָ יְיָ, כִּי אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם
פְּלִאָה: ^{יג}. וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּה, וּבַעֲלִילוֹתַי אֲשִׁיחָה:
^{יד}. אֱלֹהִים, בִּקְדֹשׁ דְּרָכָה, מִי אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים:
^{טו}. אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְלָא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲוֹה:
^{טז}. גָּאֲלַת בְּזִרוּעַ עַמָּה, בְּנִי יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סָלָה: ^{יז}. רְאוּךָ
מִיָּם אֱלֹהִים, רְאוּךָ מִיָּם יַחִילוּ, אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת:
^{יח}. זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת, קוֹל נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אֵף חֲצֻצֶיךָ
יִתְהַלְכוּ: ^{יט}. קוֹל רַעְמָךָ בַּגְּלָגַל הָאִירוּ בְּרָקִים תִּבְלֵל,
רְגָזָה וְתַרְעַשׂ הָאָרֶץ: ^כ. בְּיָם דְּרָכָה וּשְׁבִילָה בְּמִים
רַבִּים, וְעַקְבוֹתַיךָ לֹא גִדְעוּ: ^{כא}. נַחִיתָ כְּצִאֵן עַמָּה,
בְּיַד מוֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ

« תִּפְלָה לְמוֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים, אֲדַנִּי מֵעוֹן אַתָּה
 הָיִיתָ לָנוּ בְּדֹר וָדֹר: ־ בְּטָרַם הָרִים יִלְדוּ וּתְחוּלֵל
 אָרֶץ וְתִבֵּל, וּמֵעוֹלָם עַד עוֹלָם אַתָּה אֵל: ־ תֵּשֵׁב
 אֲנוֹשׁ עַד דְּבֹא, וּתֹאמֶר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם: ־ כִּי אֶלֶף
 שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כִּיּוֹם אַתְּמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוּרָה
 בְּלִילָה: ־ זְרַמְתָּם שָׁנָה יִהְיוּ, בְּבִקְרָה כְּחֻצִיר יַחְלֶף:
 ־ בְּבִקְרָה יִצְיֵן וְחֶלֶף, לָעֶרֶב יְמוּלֵל וַיִּבֶשׁ: ־ כִּי כָלֵנוּ
 בְּאַפָּךָ, וּבְחֻמָּתְךָ נִבְהַלְנוּ: ־ שָׁתָה עֹונֹתֵינוּ לְנִגְדֶךָ,
 עֲלַמְנוּ לְמֵאוֹר פְּנִיךָ: ־ כִּי כָל יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרָתְךָ,
 כְּלֵינוּ שָׁנִינוּ כְּמוֹ הֶגְהָה: ־ יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ כְּהֵם שְׂבָעִים
 שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה, וְרַהֲבָם עָמַל
 וְאוֹן, כִּי גָז חֵישׁ וְנִעְפָּה: ־ מִי יוֹדֵעַ עֵז אַפָּךָ,
 וּכִירָאֲתָךְ עִבְרָתְךָ: ־ לְמִנּוֹת יְמֵינוּ בֵּן הַיּוֹדֵעַ, וְנִבְא
 לְבַב חֻכְמָה: ־ שׁוֹבָה יִהְיֶה עַד מָתִי, וְהִנָּחֵם עַל
 עִבְרָתְךָ: ־ שְׂבָעֵנוּ בְּבִקְרָה חֲסִדְךָ, וּנְרַנְנָה וְנִשְׂמַחָה
 בְּכָל יְמֵינוּ: ־ שְׂמַחְנוּ כִּימוֹת עֲנִיתָנוּ, שְׁנוֹת רָאִינוּ

תקון הכללי

שעמ

רעה: ^{טו}. יראה אל עבדיך פעלך, והדרך על בניהם:
^{טז}. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידנו כוננה
עלינו, ומעשה ידנו כוננהו:

קה

^א. הודו ליהוה קראו בשמו, הודיעו בעמים
עלילותיו: ^ב. שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו:
^ג. התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי יהוה:
^ד. דרשו יהוה ועזו, בקשו פניו תמיד: ^ה. זכרו
נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו: ^ו. זרע
אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו: ^ז. הוא יהוה
אלהינו, בכל הארץ משפטיו: ^ח. זכר לעולם בריתו,
דבר צוה לאלף דור: ^ט. אשר פרת את אברהם,
ושבועתו לישחק: ^י. ויעמידה ליעקב לחק, לישראל
ברית עולם: ^{יא}. לאמר לך אתן את ארץ כנען, חבל
נחלתכם: ^{יב}. בהיותם מתי מספר, כמעט וגרים בה:
^{יג}. ויתהלכו מגוי אל גוי, מממלכה אל עם אחר:

תקון הפללי

י. לא הניח אדם לעשקם, ויזכח עליהם מלכים:
 יא. אל תגעו במשיחי, ולנביאי אל תרעו: יב. ויקרא
 רעב על הארץ, כל מטה לחם שבר: יג. שלח
 לפניהם איש, לעבד נמכר יוסף: יד. ענו בכבל
 רגלו, ברזל באה נפשו: טו. עד עת בא דברו, אמרת
 יהוה צרפתהו: טז. שלח מלך ויתירהו, משל עמים
 ויפתחהו: טזא. שמו ארון לביתו, ומשל בכל קנינו:
 טזב. לאסר שריו בנפשו, וזקניו יחבם: טזג. ויבא ישראל
 מצרים, ויעקב גר בארץ חם: טזד. ויפר את עמו מאד,
 ויעצמהו מצריו: טזה. הפך לבם לשנא עמו, להתנפל
 בעבדיו: טזו. שלח משה עבדו, אהרן אשר בחר
 בו: טזז. שמו בם דברי אתותיו, ומפתים בארץ חם:
 טזח. שלח חשך ויחשך, ולא מרו את דברו: טזט. הפך
 את מימיהם לדם, וימת את דגתם: טזי. שרץ ארצם
 צפרדעים, בחדרי מלכיהם: טזיא. אמר ויבא ערב,
 כנים בכל גבולם: טזיב. נתן גשמייהם ברד, איש להבות
 בארצם: טזיג. ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם:

לד. אָמַר וַיָּבֵא אֲרָבָה, וַיִּלַּק וַאִין מִסְפָּר: לה. וַיֹּאכַל
 כָּל עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם, וַיֹּאכַל פְּרֵי אֲדָמָתָם: לו. וַיֵּךְ כָּל
 בְּכוֹר בְּאֲרָצָם, רֵאשִׁית לְכָל אוֹנָם: לז. וַיּוֹצִיֵאם
 בְּכֶסֶף וְזָהָב, וַאִין בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל: לח. שְׂמַח מִצְרַיִם
 בְּצֵאתָם, כִּי נָפַל פְּחָדָם עֲלֵיהֶם: לט. פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְדָּךְ,
 וְאִשׁ לְהָאִיר לַיְלָה: מ. שָׁאַל וַיָּבֵא שָׁלוֹ, וְלַחֵם שָׁמַיִם
 יִשְׁבִּיעֵם: מא. פָּתַח צוּר וַיִּזְוֹבוּ מַיִם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת
 נְהַר: מב. כִּי זָכַר אֶת דְּבַר קְדָשׁוֹ, אֶת אֲבָרָהֶם עֲבָדוֹ:
 מג. וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרָנָה אֶת בְּחִירָיו: מד. וַיִּתֵּן
 לָהֶם אֲרָצוֹת גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: מה. בְּעִבּוֹר
 יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הַלְלוּיָהּ:

קלז

א. עַל נְהָרוֹת בְּכָל שָׁם יִשְׁכְּנוּ גַם בְּכִינוֹ, בּוֹכְרֵנוּ אֶת
 צִיּוֹן: ב. עַל עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ, תְּלִינּוּ כְּנֹרוֹתֵינוּ: ג. כִּי שָׁם
 שְׂאֵלֵנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבָרֵי שִׁיר וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמֵחָה, שִׁירוּ
 לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: ד. אֵיךְ נִשְׁיֵר אֶת שִׁיר יְהוָה, עַל
 אֲדָמַת נֶכֶר: ה. אִם אֲשַׁכְּחֶךָ יְרוּשָׁלַיִם, תִּשְׁכַּח יְמִינֵי:

תקון הפללי

א. תִּדְבֹק לְשׁוֹנֵי לְחֵפֵי אִם לֹא אֶזְכְּרֶכִי, אִם לֹא אֶעֱלֶה
 אֶת יְרוּשָׁלַיִם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֲתִי: ב. זָכַר יְהוָה לְבִנֵי
 אֲדָוָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַיִם, הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד
 הַיְסוּד בָּהֶם: ג. בַּת בְּכַל הַשְׂדוּדָה, אֲשֶׁרִי שִׁישְׁלָם לָךְ
 אֶת גְּמוּלָךְ שֶׁגִּמַּלְתָּ לָנוּ: ד. אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחִזוּ וְנִפְץ אֶת
 עֲלֵלֶיךָ אֶל הַסַּלַּע:

קג

א. הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶל בְּקֹדֶשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ:
 ב. הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדֻלּוֹ: ג. הַלְלוּהוּ
 בְּתִקְעַ שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וּבְנֹר: ד. הַלְלוּהוּ בְּתֹף
 וּמְחֹל, הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעוּגָב: ה. הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
 שָׁמַע, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: ו. כֹּל הַנְּשָׁמָה
 תְהִלֵּל יְהוָה, הַלְלוּיָהּ:

לְאַחַר סִיּוּם הַמְזֻמָּזְרִים יֵאמַר שְׁלוֹשָׁה פְּסוּקִים אֵלּוּ:
 מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה שְׁבוֹת עִמּוֹ, יִגַּל יַעֲקֹב וְיִשְׂמַח
 יִשְׂרָאֵל: וְתִשׁוּעַת צְדִיקִים מִיְהוָה, מְעוֹז בְּעֵת צָרָה: וַיַּעֲזֹר יְהוָה
 וַיִּפְלְטֵם, וַיִּפְלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיִּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בּוֹ:

זאת התפלה מצאנו באמתחת הכתבים,
והיא מעט הפמות ורב האיכות

רבונו של עולם, עלת העלות וסבת כל הסבות, אנת
לעלא, לעלא מן כלא, ולית לעלא מנך, דלית
מחשבה תפיסא בך כלל, ולך דומיה תהלה, ומרמם על כל
ברכה ותהלה. אותך אדרש, אותך אבקש שתחתך חתירה
דרך כבושה מאתך, דרך כל העולמות, עד ההשתלשלות
שלי במקום שאני עומד, כפי אשר נגלה לך, יודע
תעלומות, ובדרך ונתיב הזה תאיר עלי אורך, להחזירני
בתשובה שלמה לפניך באמת, כפי רצונך באמת, כפי רצון
מבחר הברואים, לבלי לחשב במחשבותי שום מחשבת
חוץ ושום מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונך, רק לדבק
במחשבות זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת
בהשגתך ובתורתך. "הט לבי אל עדותיך", ותן לי לב
טהור לעבדך באמת. וממצולות ים תוציאני לאור גדול
חיש קל מהרה. תשועת יהוה כהרף עין, לאור באור
החיים כל ימי היותי על פני האדמה. ואזכה לחדש געורי,
הימים שעברו בחשך, להחזירם אל הקדשה, ותהיה
יציאתי מן העולם כביאתי, בלא חטא. ואזכה לחזות בנעם
יהוה ולבקר בהיכלו, בלו אומר כבוד, אמן נצח סלה ועד:

* נְנִיחַ נַחֲמֵם נַחֲמֵן מֵאוֹמֵן *

לְכָל מֵאֵן דְּבַעֵי

הַסֵּפֶר מְדַפֵּס לְזִכְוֵי הַרְבִּים וּמוֹפְיֵן לְכָל
דּוֹרֵשׁ וּמְבַקֵּשׁ. כֹּל מִטְרַתְנוּ בְּהַדְפָּסַת
הַסְּפָרִים הַקְדוּשִׁים הֵיא לְקִים אֶת
צְוֹאת מוֹהֲרַנֵּ"ת זצ"ל, שְׁצוּהָ קֹדֶם
הַסֵּתֶלְקוֹתוֹ "יִפּוּצוּ מַעֲיִנְתֶיךָ חוּצָה".

הַרְשוֹת נְתוּנָה לְכָל מִי שֶׁבְּרָצוֹנוֹ
לְהַדְפִּים סֵפֶר זֶה בְּכָל לְשׁוֹן שֶׁהוּא
בְּכָל מְדִינָה וּמְדִינָה, וְאִין רְשׁוֹת לְאַף
אֶחָד לְאוֹסְרוֹ אֶלָּא אֲדַרְבָּה, "יִגְדִּיל
תּוֹרָה וַיֵּאדִיר".

